

295.82
KAN

**Centre for the Study
of Developing Societies**

29, Rajpur Road

DELHI - 110 054

तिलक-महाराष्ट्र-विद्यापीठ-शाखाभूत-

वैदिक-संशोधन-मण्डलेन

देवनागरी-लिप्यां प्रकाशितः आर्यवंशसमुद्भूतपारसीकानां वेदग्रन्थः

॥ अवेस्ता ॥

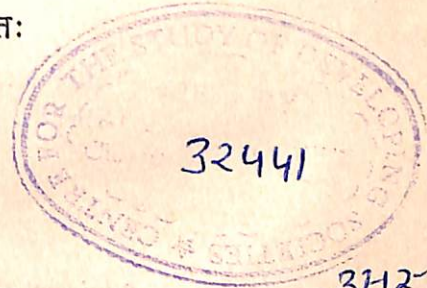
यज्ञ-वीस्पर्त-प्रकरणद्वयात्मकः

प्रथमो भागः

एवर्द् मा. फ. कांगा

ना. श्री. सोनटके

इत्येताभ्यां संशोध्य संपादितः

3H212

SHPS 5005

शके १८८४

मूल्यं १५ रूप्यकाणि

CHCaf

THE EXECUTIVE COMMITTEE

1961-64

President

Dr. M. S. Aney

Vice-Presidents

Mm. Prof. D. V. Potdar

Prof. H. D. Velankar

Members

Acharya V. P. Limaye

Prof. R. D. Vadekar

Prof. M. F. Kanga

Vidyanidhi S. V. Chitrav

Shri S. H. Dhupkar, Kavyatirtha

Treasurer

Dr. B. C. Lagu, A.V.V.

Secretaries

Shri N. S. Sontakke, B.A. (T.M.V.)

Shri C. G. Kashikar, M.A. (T.M.V.)

Advisory Committee for Iranian Studies

Dastur K. S. Dabu, (Chairman)

Prof. M. F. Kanga, (Hony. Director)

Prof. Dr. R. N. Dandekar

Acharya V. P. Limaye

Tilak Maharashtra Vidyapith
VAIDIKA SAMŚODHANA MAṆḌALA
(Vedic Research Institute)
Poona 9

AVESTĀ

THE SACRED SCRIPTURE OF THE PARSEES

PART 1

YASNA & VĪSPARAT

Edited in Devanāgarī Script

BY

Ervāḍ M. F. KANGA

Hon. Director of Avestan Studies
and

N. S. SONTAKKE

1962

Price Rs. 15

Revised Price
Rs. 30/-

Published by:—

N. S. Sontakke & C. G. Kashikar
Secretaries, Vaidika Samśodhana Mandala
Gultekadi, Swar Gate, Poona 9

First Edition: Copies 1000

Printed by:—

S. R. Sardesai, B.A., LL.B.
Samarth Bharat Press,
41 Budhwar Peth, Poona 2

295.82
KAN
N62
J.1
TA

CONTENTS

यस उ वीस्परत्

Introduction	vii	हा ३१	९४
Avestan Alphabets & Transcription	xxiv	हा ३२	९८
Note on Para-Yasna	xxvii	हा ३३	१०२
हा १	५	हा ३४	१०५
हा २	९	यस हसहाइति	
हा ३	१२	हा ३५	१०८
हा ४	१६	हा ३६	१०९
हा ५	२१	हा ३७	११०
हा ६	२२	हा ३८	१११
हा ७	२५	हा ३९	११२
हा ८	२९	हा ४०	११३
हा ९	३१	हा ४१	११४
हा १०	४१	हा ४२	११५
हा ११	४८	उदतवइति गाथा	
हा १२	५२	हा ४३	११७
हा १३	५४	हा ४४	१२२
हा १४	५६	हा ४५	१२७
हा १५	५७	हा ४६	१३१
हा १६	५८	स्पेस्तामइन्युश गाथा	
हा १७	६०	हा ४७	१३६
हा १८	६३	हा ४८	१३८
हा १९	६५	हा ४९	१४१
हा २०	६८	हा ५०	१४४
हा २१	६९	बोहूक्षत्र गाथा	
हा २२	७०	हा ५१	१४७
हा २३	७४	हा ५२	१५१
हा २४	७५	वहिस्तोइरित गाथा	
हा २५	८१	हा ५३	१५३
हा २६	८२	आ अइर्येमा इश्यो	
हा २७	८४	हा ५४	१५६
अहुनवइति गाथा		हा ५५	१५७
हा २८	८७	हा ५६	१५८
हा २९	८९	हा ५७	१६०
हा ३०	९२		

हा ५८	१६८	हा ६६	१८७
हा ५९	१६९	हा ६७	१९०
हा ६०	१७५	हा ६८	१९२
हा ६१	१७७	हा ६९	१९८
हा ६२	१७८	हा ७०	१९९
हा ६३	१८१	हा ७१	२००
हा ६४	१८२	हा ७२	२०६
हा ६५	१८३		

वीस्परत्

Preliminary Recital

पनाँम् इ यज्दौ

कर्त १	२११
कर्त २	२१३
कर्त ३	२१७
कर्त ४	२२०
कर्त ५	२२२
कर्त ६	२२३
कर्त ७	२२५
कर्त ८	२२७
कर्त ९	२२७
कर्त १०	२३०
कर्त ११	२३१
कर्त १२	२३६
कर्त १३	२३८

कर्त १४	२४०
कर्त १५	२४१
कर्त १६	२४३
कर्त १७	२४५
कर्त १८	२४५
कर्त १९	२४७
कर्त २०	२४८
कर्त २१	२५१
कर्त २२	२५२
कर्त २३	२५३

Diagram No. 1

Explanatory Notes on

Diagram No. 1

Diagram No. 2

Diagram No. 3

२६९
२७१
२७२

INTRODUCTION

We have great pleasure in presenting to scholars and devout admirers of Ancient Indo-Iranian culture, the first part of the Avestā in Devanāgarī, which contains the Yasna and Vīsparat.

A close affinity in many a respect in language, thought and other cultural aspects in the Veda and the Avestā, led the Vaidika Samśodhana Maṇḍala, to undertake the Avestan Studies, as such studies are not only beneficial, but also essential for the comparative and comprehensive knowledge of both the scriptures. An *Avestan Study Centre* was founded for the purpose in our Institute, which was formally inaugurated by the late Hon'ble B. G. Kher in 1951. The late Dr. I. J. S. Taraporewala, the veteran Vedic and Avestan scholar was the first Honorary Director of the *Avestan Study Centre*. As a part of the Avestan Studies, a plan was devised to bring out an authentic edition of the Avestā in Devanāgarī script and the present work is the outcome of the plan.

We have based this edition on the following works. On close scrutiny and collation of all the editions noted below, it was found unnecessary to collate fresh manuscript-material for this edition, as ample data in the form of variants were found in these editions. Some Pehlavi works, however, were consulted to ascertain correctness of the readings in the text. The following texts were utilised for the edition :—

- WEST : Zend-Avesta or the religious books of the Zoroastrians by Prof. N. L. Westergaard 1852-54. Copenhagen. Avestan script.
- SP : Avesta die Heiligen Schriften Der Persian by Dr. Friedrich Spiegel 1853. Leipzig. Pehlavi and Avestan script.
- GELD : Avesta, the Sacred Books of the Parsees, by Prof. Karl F. Geldner 1889-96. Stuttgart. Avestan script.
- TDA : Tehmuras Dinshawjee Anklesaria's edition of the Avestan texts 1888. Bombay. Yasna, Vīsparat & Yaśts. Avestan script.
- MILLS : Gāthās with text and translation, by Dr. Lawrence H. Mills. 1894. Avestan script.
- KANGA : Avesta texts in Gujarati script with Gujarati translation by K. E. Kanga. 1896. Fourth edition. Bombay.
- HERMANN WELLER : Anāhita, Stuttgart, Germany 1936. Roman script.
- ILYA GERSHEVITCH : The Avestan Hymn to Mithra, Cambridge, 1959. Roman script.
- STIG WICKANDER : Vayu Yašt (Rām Yašt). Roman script. Texte und Untersuchungen Zur Indo-Iranischen Religionsgeschichte 1941.
- HAUG : Hāḍōxt Nask in the Book of Arda Virāf, Yavišt i Friyān by Dastur Hoshangji Jamaspji Jamasp-Asa, M. Haug and E. W. West, Avesta and Pehlavi script, Bombay, 1872.

GRAY LOUIS. H : A Reconstructed Text of the Hāḍōxt Nask in JAOS. Vol. 67. Roman script.

I.J.S. TARAPOREWALA : The Divine Songs of Zarathushtra, text in Roman script with translation and notes 1951.

In addition some important Mss. bearing on the Avestan texts have been referred to for checking the correctness or otherwise of the texts in question. Hence mention is only made of important Avestan texts utilised for this edition and we acknowledge the help of all these works for which we offer our sincere thanks.

The Iranian people once possessed an extensive sacred literature similar to the Veda of the Hindus, the Avesta. The middle-Persian form is Avistāk and the Pāzand Avastā. Neriosang Dhaval reproduces it in Sanskrit by Avistā as in Avistāvāk or Avistāvāṇi, i.e. Avestā-speech. This word has been variously derived. According to Prof. Andreas, the word Avistāk can be traced back to the old form "Upastā" and thus signifies "Foundation", "Foundation text". The foundation-text and the corresponding Pahlavi Version were comprehended under the complete designation "Avistāk ut Zand". Here the word Zand (Av. Āzainti) signifies the traditional exposition of the Avestan Texts. Through a misunderstanding the phrase is wrongly termed Zend-Avesta and this error has asserted itself with great persistence upto the present day. Dr. West defines the word Avistāk thus: "The Scripture, the sacred writings of the Parsis in their original language and hence applied to the language itself, which is commonly but erroneously called Zand; any quotation or text from the same scriptures."

The Avesta, as we now have it, is but a remnant of a once great literature. It has come down to us in a more or less fragmentary condition. Although the Avesta is of moderate extent, there is not even a single manuscript which contains all the texts that we now possess. Whatever we possess has been collected together from various codices. All that survives may be classified under five main divisions or books:—

- (1) Yasna including the Gāθās.
- (2) Visparat.
- (3) Yašts.
- (4) Minor texts—Khordeh Avesta, such as Niṣāyīšnas, Gāhs etc.
- (5) Vīdēvdāt or Vendīdād.
- (6) Fragments such as Hāḍōxt Nask, Vištāsp Sāst Nask etc.

In the first five divisions, two groups are recognized. The first group comprises the Yasna, Visparat and Vīdēvdāt, as these are traditionally classed together for liturgical purposes and for the Avesta proper. These three books are not generally recited each as a separate whole, but with the Hās or Frakarts of one book mingled with another for liturgical purposes and the collection is called the "Vendīdād Sādah" or "Vendīdād Pure",

i.e., text without commentary. The second group comprising the minor prayers and the Yašts is called the "X^vartak Avista" i.e., small Avesta. The contents and character of the several divisions may be detailed in the following paragraphs.

(i) The Avesta word *Yasna*, Sanskrit *Yajna*, meaning 'sacrifice, worship' is the principal liturgical work of the sacred canon. Its corresponding Middle-Persian word is *Yazišn*. It consists mainly of ascriptions of praise and prayer and in it are inserted the *Gāθās* or hymns, verses from the sermons of *Zaraθuštra*, which form the oldest and most sacred part of the Avesta. The *Yasna* comprises 72 chapters, called *Hā*, *Hāiti*. These are the texts recited by the priests at the ritual ceremony of the *Yasna*. The book falls into three nearly equal divisions:—

(a) The first part (*Hās* 1-27) begins with an invocation of *Ahura Mazda* and the *Yazatas*. It gives texts for the consecration of the holy water *Zaoθra* and the *Barasman* or bundle of sacred twigs, for the preparation and dedication of the *Haoma*, *Haoma*—the twigs of certain plant—the Indian *Soma*—which was drunk by the priests as sacred rite, and for the offering of blessed cakes, *Draona*. In this part are included the Zoroastrian Creed (*Hā* 12) and the Avestan commentaries of *Ahuna Vairya*, *Aṣəm Vōhu*, and *Yəṇhē Hātəm* prayers (*Hās* 19-21).

(b) Then follows the *Gāθās*, songs, hymns, psalms (*Hās* 28-51, 53) metrical selections or verses containing the teachings, exhortations and revelations of *Zaraθuštra*, the prophet of Ancient Iran. These *Gāθās* are composed in metres and their language is more archaic and somewhat different from that employed elsewhere in the Avestā. The *Gāθās* are five in number and they are arranged according to metres and are called after the opening words *Ahunavaiti*, *Uštavaiti* etc. The *Gāθās* comprise 17 hymns (*Yasna Hās* 28-34, 43-46, 47-50, 51 and 53) and they must have been chanted during the service. In their midst is inserted the so-called *Yasna Haptaṇhāiti* (*Yasna* of Seven chapters, *Hās* 35-42), which is written in prose and consist of a number of prayers and ascriptions of praise to *Ahura Mazda*, to the *Aməṣā Spəntās* (Bountiful Immortals), to the souls of the righteous, the fire, the waters and the earth. Though next in antiquity to the *Gāθās*, the *Yasna Haptaṇhāiti* represents a somewhat later and more developed form of the religion than that in the *Gāθās*. Under the *Gāθās* are also included four sacred verses or formulæ, viz. *Ahuna Vairya*, *Aṣəm Vohu*, *Yəṇhē Hātəm* and *Ā Airyāmā Iśyō* (*Hā*. 54), so called from their first words.

(c) The third part (*Hās* 52, 55-72) which is also known as "*Apara Yasna*" (i.e. the later *Yasna*) consists mainly of praises and offerings of thanksgiving to different *Yazatas*.

(ii) The *Vīsparat* (Av. *Vīspē Ratavō*) consists of additions to the portions of the *Yasna* which it resembles in language and in form. It comprises 23 chapters called *Kartas* (कर्त). In the ritual, the chapters of

the *Vīsparat* are inserted among those of the *Yasna*. It contains invocations and offerings of homage to "all the Lords."

(iii) The *Yašts* (Av. *Yəšti*—"worship by praise") consist of 21 hymns of praise and adorations of the divinities or *Yazatas* of the religion. They are a treasure-trove of Iranian Epic poetry and of Iranian religious and moral literature. They are an ample mine for a knowledge of ancient Iranian poetry and mythology and constitute comparatively a very substantial portion of the *Avesta* literature. They provide us ample ground for ethical, literary, historical and philological dissertations. Further the *Yašts* speak about glory and greatness, piety and benevolence, effort and exertion, truthfulness and valour and love and patriotism of our great ancestors. The chief *Yašts* are those in praise of *Ardvi Sūra*, the Goddess of waters (Yt. 5), the star *Tišīrya* (Yt. 8), the *Yazata* *Miθra* (Yt. 10), the *Fravašis* of departed souls of the righteous (Yt. 13), the genius of victory, *Vərəθraϋna* (Yt. 14) *Vayu* (Yt. 15), *Aši* (Yt. 17) and of the Kingly Glory (Yt. 19).

(iv) The Minor texts, *Niṣāyīšns*, *Gāhs*, *Sīrōčaks* & *Āfrinaϋāns*, consist of brief prayers, praises or blessings to be recited daily or on special occasions. This text is called "*X^vartak Avistāk*" i.e. the minor *Avestā*, which is a collection of the forms of prayer employed in daily use by priests as well as by laymen. The *Niṣāyīšns* or *Nyāishes* are five in number. They are a collection of five short prayers or ascriptions of praise addressed to the Sun, Moon, Water and Fire and to the *Yazatas*—*X^varšēt*, *Mihr*, *Māh Ardviśur* and *Ātar*, who preside over those elements. They are composed of fragments taken from the *Yasna* and form an important part of the *X^vartak Avesta* or *Lesser Avesta*, a redaction of which together with the introductory *Pāzand* prayers, was begun by *Dastur Ātarpāt Mahraspandān* during the reign of *Shāpur II* (309–379 A.C.)

The five *Gāhs* are the prayers which are devoted to the several divinities who are called *Asnya* and preside over the five periods into which the day and night are divided. They are as follows :

Hāvani :—from Sunrise till Noon,
Rapiθwina :—from Noon till 3 P.M.,
Uzayeirina :—from 3 P.M. till Sunset,
Aiwisruθrima :—from Sunset till Midnight,
Ušahina :—from Midnight till Sunrise.

These prayers are enjoined to be recited daily at their respective times.

The *Āfrinaϋāns* are words of blessing accompanied by *Myazda*—i.e., votive offerings, such as fruits, flowers, milk etc. We have *Āfrinaϋān Artākfravaxš*, *Āfrinaϋān i Dahmān*, *Āfrinaϋān i Gāθā*, *Āfrinaϋān i Gāhānbār*, *Āfrinaϋān i Srōš* and *Āfrinaϋān i Rapiθwin*.

Larger fragments have been preserved together with the *Pahlavi* commentary. First among these stands the *Nīrangistān*, an extensive ritual work in three *frakarts* based upon an old collection of *Avestā Nīrangs*,

i.e., ritual precepts in the Avesta language. These Nīrangs are very fruitful sources for a knowledge of the ritual as well as for the enrichment of Avesta Vocabulary. Unfortunately the text which has been handed down to us is in a distorted and defective condition.

The Āfrin i Dahmān named Aogəmadaēčā from the first word of the first Avestā quotation is a Pahlavi tract interspersed with Avestā quotations. It is a sermon on death, originally written in Pahlavi, but preserved to us in a Parsi transcription in which original Zend-texts are developed or paraphrased.

Larger connected fragments we possess specially in the three Frakarts of the Hāḍōxt Nask. First Frakart deals with the value of reciting the Ašəm Vohu formula and the second and the third Frakarts treat of the fate of the soul after death. Westergaard regards them as Yašt XXI and Yašt XXII respectively. Here we should add the Āfrin i Paighāambar Zartōšt, a benediction for kings and the Vištāsp-Sāst Nask or Vištāsp Yašt. The latter is an "obscure text grammatically quite corrupt and compiled from manifold sources without any inner connection which has nothing to do with the ordinary Yašts."

(V) The Vendīdād or "Law against the Daēvas" (Av. Vīdāēvo-dāta, Mid-Pers. Vīdēvdāt) is a priestly code in 22 chapters called Frakarts, corresponding to the Pentateuch in the Bible. Its parts vary greatly in time and in style of composition. Much of its composition may be of late date. The first Frakart or chapter is a sort of an Avestan genesis, a dualistic account of creation. Second chapter deals with the legend of Yima, the Golden age and the coming of a destructive winter and Iranian flood. Chapter third teaches among other things, the blessings of Agriculture and Dignity of Labour. Chapter fourth contains legal matters—breaches of contract, assaults and punishments. Chapters 5–12 relate mainly to the impurity from the dead. Chapters 13–15 deal chiefly with the treatment of the dog. Chapters 16–18 are devoted to purification from several kinds of uncleanness. Chapter 19 deals with the Temptation of Zaratustra and the Revelation. The remaining chapters are chiefly of medical character.

Such, in brief outline, is the contents of the books known today as the Avesta. But as implied above, this is but a remnant of a literature once vastly greater in extent. This we can judge both from the internal and external evidence. The character of the work itself in its present form sufficiently proves that it is a compilation from various sources.

The present form of the Avesta, therefore, belongs to the Sassanian period. Internal evidence clearly indicates that it is made up of parts most varied in age and character. During that period whatever texts that had survived the ravage of Alexander and defied the corrupting influence of time, were gathered together, compiled and edited by Valaxš and by Āturpāt Mahraspandān, respectively. Parts of the Avesta may consequently

differ largely from each other in regard to age. In this connection, I would like to quote the passages given in *Dēnkart* (edited by Madon pp. 412-415) as under :—

“Dārāy i Dārāyān hamāk apastāk ut Zand čēyōn Zartuxšt hač Ōhrmazd patgrift, nipištan 2 paččēn, ēvak pat ganj’ i Ša < sa > pīkān, ēvak pat diž i nipišt dāštan framut.

Valaxš i Ašakānān apastāk ut Zand čēyōn apēčakihā andar āmat ēstāt, hamōk-ič i hač-iš har čē hač vizand ut āsuft-kārīh i Alaksandar ut ēvār ut rōp i Hrōmāyān andar Ērān šahr pargandakihā apar nipištak ut čē uzvān-aβspārišnik pat dastōβar mānd ēstāt andar šahr čēyōn frāč mat ēstāt, nikās dāštan ō šahrīhā aβyātkār kartan framūt.

Ōy Bay Artaxšgr šāhān šāh i Pāpakān pat rāst dastōβarīh < i > Tansar ān-ič hamōk i pargandak hamāk ō dar x^vāst. Tansar apar mat, ān i ēvak frāč patgrift ut apārīk hač dastōβar hišt: ut ēn-ič framān dāt ku frāč ō amāh har nikēzišn ān-ē bavēt hač dēn Māzdēsn, čē nūn-ič ākāsīh ut dānišn hac-iš frōt nēst.

Šāpuhr i šāhān šāh i Artaxšaθrān nipēkihā-ič i hač dēn bē apar biziškīh ut star-gōβišnih ut čandišn ut Zamān ut gyāk ut gōhr, dahišn, bavišn, vināsišn, ut yatak-vihērīh ut gōβakih ut apārīk kērōkīh ut aβzār andar Hindōkān ut Hrōm apārīk-ič zamikihā pargandak būt, apāč ō ham āβurt ut apāk apastāk apāč handāxt ut har ān i druvist paččēn ō ganj’ i Ša < sa > pīkān dātan framūt, ut ēstēnitan i hamāk argastān apar dēn Māzdēsn ō uskār kart.

Šāpuhr Šāhān Šāh i Ōhrmazdān hamāk kišvarikān pat patkārīšn apē-vihānak kartan. hamāk gōβišn ō uskār ut vicōdišn āβurt. Pas hač bōxtan i Āturpāt pat gōβišn i passāxt, apāk hamāk ōyšān yut-sartakān ut nusk-ōšmūrtān-ič ut yut-ristakān. Ēn-ič guft ku nun ka-mān dēn pat gētēh bē dīt, kas-ič ay-dēnīh bē nē hilēm, vēš apar tuxšāk tuxšēm, ut ham-gōnak kart.

Im Bay Husrav Šāhān Šāh < i > Kavātān čēyōn-aš ahramōyīh ut sātārīh spurh-hamēstārīhā vānīt, pat pađtākīh hač dēn andar har ahramōyīh, 4 pēšak ākāsīh ut uskārīšn i dōkānīk vasihā bē aβzūt, ēn-ič pat dēhān-hanj’amanīkīh guft ku: rāstīh i dēn Māzdēsn bē dānist. Ō-yārān pat uskārīšn ōstīkīhā toβān bē pat gētēy ēst < ēnī > t; ut apartar aβzōnīk ut pēš-rat būtan mātiyān nē pat uskār, bē pat apēčakīh < i > mēnišn ut gōβišn ut kunišn ut vēh-mēnōk vāzišnih, mānsrik apēčakīhā ēzišnih i yazdān šāyēt. Ut-mān Ōhrmazd mayupat ān i x^vānd, x^vānēm, kē < pat > mēnōkvēnišnih andar amāh pađtākīhist. Ut-mān frāx^v < vi > čārīh mēnōk-vēnišnih gētēh-handāčč-nimā-yišnihā-ič har 2 adōvēnak spurrik hač-išān x^vāst ut x^vādēm apāk-

ič ān i āzātīh-kartārīh i yazdān < v > āspuhrakānīhā apar Ērān rāδ, Ērān-šahr pat hamōk i hač dēn Māzdēsñ frāč raft i pēšē-nikān hangat-dānākīh āmēčišnīh i ō-č hām X^vaniras. Ān i ākāsān pat yuttarīh patkār nēst, < čē > ōyōn vasīhā apastāk aδvāčīk pat apēčak-gōδīšnīh, nipēk-pērāδīšnīk hač mātiyān aβyāt-kārīh, ut pātram-ič aδvēnak āvāčīk andar gōβīšn ākāsēnišn dāšt ēstēt, pas-ič hamāk-X^vānīk dānākīh i dēn Mazdyašt. Ēt-ič rāδ i-mān šnāxt ēstēt ku kaδ hamāk varōmand uskārīšnīh i bēkānak hač dēn Mazdyašt < hač > gēhān ō ē gyāk rasēnd. Pat nōk hand < ē > šēnišnīh ut uskārīšnīh bēkānak hač dēn Mazdyašt and dānišn ayāftan ut paδtākēnītan ō sūt ut nihāt-kārīh i gētēhān āβurtan nē šāyēnd čand andar ōšmurišn i rat-ē pat vēš vičōδīšnīh ut vēš uskārt < ba > vāt. Apartōm x^vāδīšnīhā framāyēm hamist mayōk-martān i vēnāk < ut > ērtar ut huxēm-tar ut vēh nōk nōk asūtakīhā apastāk ut Zand ō uskārtan ut ayāpišn i hač-iš ō dānākīh < i > gēhānikān aržānikīhā aβzūtan. Ōyšān kē ō gētēhān šnāxtan i dātār ut aβdīh < i > mēnōkān ut čēyōnīh i dahīšn hač dātār fratōm ayāftan nē šāyistan aivāp hamāk ayāftan šāyistan guft pat kam-dānišn varranīk. Ōyšān kē < pat > paδtākīh i hač dēn ētōnīh (hastīh) ut pat-ič hangōšītak hastīh šnāxtan šāyistan guft pat uskārkar; ut ān kē rōšn nimūtan pat dānākīh dēnākāsīh dāstan. Ut hač ān čēyōn har dānākīh būn dēn hamōk pat nērōk i mēnōkīk ut ham pat paδtākēnītārīh < i > gētēyīk ān i kas dānākīhā guft ka-č-aš hač katām apastāk paδtākīh hamist nē dāšt, aδak-ič pat paδtākīh i hač dēn hangārt kē X^vēškārīh pat hamōk frāč ō gēhān zātākān burt."

Professor Zaehner, Spalding Professor of Eastern Religions and Ethics in the University of Oxford translates the above-mentioned passages from Dēnkart, thus :

"Dārāy, son of Dārāy, commanded that two copies of all the Avesta and Zand should be written, even as Zoroaster had received them from Ohrmazd, and that one should be preserved in the Royal Treasury and one in the National Archives.

Valaxš (Vologeses), the Arsacid, commanded that a memorandum be sent to the provinces (instructing them) to preserve, in the state in which they had been found in (each) province, whatever of the Avesta and Zand had come to light and was genuine, and also any teaching deriving from it which, although now scattered owing to the chaos and disruption which Alexander had brought in his wake and the pillage and looting of the Macedonians in the Kingdom of Iran, either survived in writing or was preserved in an authoritative oral tradition.

His Majesty, the King of Kings, Artaxšaθr (Ardašīr I), son of Pāpak, following Tansar as his religious authority, commanded all those

scattered teachings to be brought to the Court. Tansar set about his business and selected one (? tradition) and left the rest out of the canon and he issued this decree: "The interpretation of all the teachings from the Mazdayasnian Religion is our responsibility; for now there is no lack of certain knowledge concerning them."

The King of Kings, Šāpuhr (Šāpur, Sapor I), son of Artaxšaθr, further collected those writings from the Religion which were dispersed throughout India, the Byzantine Empire, and other lands and which treated of medicine, astronomy, movement, time, space, substance, creation, becoming, passing away, change in quality, growth (?) and other processes and organs. These he added to the Avesta and commanded that a fair copy of all of them be deposited at the Royal Treasury; and he examined (the possibility) of bringing all systems (?) into line with the Mazdayasnian Religion.

The King of Kings, Šāpuhr, son of Ohramzd (Šāpur II), summoned men from all lands to an unprejudiced (?) disputation to examine and investigate all creeds. After Ādurbāδ had been vindicated by the consistency of his argument, he issued a declaration before all those representatives of the different sects, doctrines and schools in this voice: 'Now that we have seen the Religion upon earth, we shall not tolerate false religions and we shall be exceeding zealous'. And thus did he do.

His present Majesty, the King of Kings, Xusrav (Chosroes I), Son of Kavāδ, (Cabades, Qubad), after he had put down irreligion and heresy with the greatest vindictiveness according to the revelation of the Religion in the matter of all heresy, greatly strengthened the system of the four castes and encouraged precise argumentation, and in a diet (?) of the provinces, he issued the following declaration: "The truth of the Mazdayasnian Religion has been recognized. Intelligent men can with confidence establish it in the world by discussion. But effective and progressive propaganda should be based not so much on discussion as on pure thoughts, words and deeds, the inspiration of the Good Spirit, and the worship of the gods paid in absolute conformity to the world. What the chief Magians of Ohrmazd have proclaimed, do we proclaim; for among us they have been shown to possess spiritual insight. And we have asked and ask of them the fullest exposition of doctrine both of that, which concerns spiritual insight and of that, which deals with conduct on earth, and for this we give thanks to the gods. Fortunately for the good governance of the country, the realm of Iran has gone forward relying on the doctrine of the Mazdayasnian Religion, that is the synthesis of the accumulated knowledge of those who have gone before us throughout the whole of Xvanīras. We have no dispute with those who have other convictions, for we (ourselves) possess so much both in the Avestan language through pure oral tradition or reduced to writing in books and memoranda and in the vulgar idiom through oral transmission—in short, the whole original wisdom of the Mazdayasnian Religion. Whereas we have recognised that, in so far as all dubious doctrines, foreign to the Mazdayas-

nian Religion, reach this place from all over the world, further examination and investigation prove that to absorb and publish abroad knowledge foreign to the Mazdayasnian Religion, does not contribute to the welfare and prosperity of our subjects as much as one religious leader (*rat*) who has examined much and pondered much in his recital (of the ritual); with high intent and in concert with the perspicacious, most noble, most honourable, most good Magian men, we do hereby decree that the Avesta and Zand be studied zealously and ever afresh so that, what is acquired therefrom may worthily increase and fertilize the knowledge of our subjects. Those who tell our subjects either that it is not possible to acquire or that it is possible to acquire in its entirety, knowledge of the Creator, the mystery of spiritual beings, and the nature of the Creator's creation, are to be deemed men of insufficient intellect and free-thinkers. Those who say that it is possible to understand Being, through the revelation of the Religion and also by analogy, are to be deemed researchers (after truth). Those who expound (this doctrine) clearly, are to be deemed wise and versed in the Religion. And since the root of all knowledge is the doctrine of the Religion concerning both ideal potentiality and material manifestation, a man (who speaks in this cause) speaks wisely even though he derives the doctrine from no Avestan revelation. So he should be esteemed as (speaking) in accordance with the revelation of the Religion, the function of which is to give instruction to the sons of men".*

CONTENTS OF THE YASNA

Av. Yasna, Skr. Yajña, Pahl. Yazišn, is the chief liturgical book recited in honour of all the divinities collectively. It was composed for the purposes of the high office of the Yazišn which consists chiefly in the ceremonial preparation and offering of the Parahōm (Av. parahaoma), i.e., the juice extracted from the Hoama-plant mixed with consecrated water, milk and aromatic ingredients. The high service of the Yasna is preceded by a preparatory ceremonial called Paragna (परोयस्न). At this ceremony the entire Yasna from beginning to end is recited. Prof. Geldner remarks—"The Yasna is a variegated mixture of monotonous drawling formulæ and of interesting and in part very ancient texts. These heterogeneous elements have, however, been skilfully knit together into one whole. The larger sections have appropriate introductions prefixed to them and close with longer or shorter *resumés*."

The Yasna is made up of 72 Hāiti or Hā (i.e., Chapters). They correspond to the 72 strands used in the weaving of the sacred girdle, known as "Kūstik." This number is reached by an artificial method, several chapters or Hās being simply repetitions of some of the others; e.g. Hā 5 is the same as Hā 37; Hā 18 same as Hā 47 with an introduction taken from 51.7 etc. The Yasna is the chief liturgical book consisting of

* Zaehner, Zurvan, A Zoroastrian Dilemma, pp. 7-9 and pp. 31-32.

at least three different parts distinguishable by considerable differences in language and contents:—the “later Yasna” Yasna 1–27, 52, 54–72; Yasna Haptaṇhāiti, Yasna 35–41 with a supplement Hā 42; the Gāthās or the Old Yasna, Yasna 28–34, 43–51, and 53.

At present two priests viz. Zaotar and Ātarəvaxš are required in the performance of the Yasna liturgy instead of eight priests in the ancient times. In the first eight chapters, the officiating priest (Zaotar-hotṛ-) with the assistance of his colleague (Ātarəvaxš) makes all ceremonial preparations, puts the offerings and oblations, to be dedicated to the heavenly beings and then invites Ahura Mazdā, Aməša Spəntās, Yazatas, Fravašis and other lesser Worshipful beings to come and attend the ceremony prepared in their honour. Hās 9–11 are recited in honour of Haoma and the sacred Haoma juice is prepared from the twigs dedicated to him. Hā 11, sec. 16 introduces a new section, the Confession of Faith, which extends from Hā 11–17 to the end of Hā 13. The most interesting of these pieces is Hā 12, which according to Yasna Hā 13. 8 is also called the Fraorəti—(i.e., confession). Hās 14 and 15 are songs of praise. Hās 16 and 17 contain invocations of the genii of the day, of the times of the day, of the seasons of the year and of the various forms of fire etc. Hā 18 is the same as Hā 47. Hās 19–21 known as Bayān Yašt are the homilies on the three most sacred prayers, the Ahuna Vairya, Aḡəm Vohu, and Yənhē Hātām. Ā Airyemā išyō consisting of but one verse of Hā 54 ranks in importance as equal to these three cardinal sacred formulæ. The Saošyants or the Saviours, it is said, will recite this prayer on the occasion of the Day of Resurrection to restore the dead to life. Hās 22–27 are the so-called “Hōmāst Yašt”, which accompanies the second preparation of the Haoma Juice which now begins. Hā 27 simultaneously forms the transition to the central part of the Staota Yəsnya and to the Gāthās. The second part of the “later Yasna” consists of Hās 54–72. Hā 55 gives a short poetical resumé of the Gāthās. Hā 56 named the “Small Srōš Yašt” is preparatory to the large and comprehensive Srōš Yašt which is contained in Hā 57. Hā 58 contains the Fšūšō Məθra—‘lit. the hymn of the prosperity’, a glorification of prayer in general and the prayer to be recited before the last judgment. Hā 59 refers both to what precedes and to what follows and introduces the two next sections with renewed invocations. Hā 60 known as ‘Dāhma āfriti’—the blessing of the pious—contains invocation of blessings on the abodes of the worshippers of Ahura Mazdā. Coupled with it, is an exorcism in Hā 61 and a homage offered to the Fire in Hā 62. Then follows the “Āb-zōr” i.e., “offering to the waters”,—Hās 63–68. Renewed invocations and a conclusion of the whole ceremony form the end Hās 69–72. Of these chapters Hā 71 is the most interesting and the most appealing.

YASNA HAPTAṆHĀITI

The Yasna Haptaṇhāiti or the Yasna of the Seven Chapters (Yasna Hās 35–41), a text of quite a unique character, is inserted in the midst of the Gāthās. It is in the Gāthic dialect, though written in prose. Its language is

ancient as that of the metrical *Gāthās*, but the thoughts and expressions are very simple. It represents the transition period that intervened between the close of the *Gāthic* age and the opening of the Avestan period. It also represents the earliest prose writings of the extant Avesta. Although it is more recent than the *Gāthās*, still it has just claims to be considered as more ancient and original than the sections of the later *Yasna*. It originally formed a separate book, and may have been composed by one of the earliest successors of *Zarathuštra*, as it stands midway between the *Gāthās* and the later *Yasna*, in point of style. Each *Hā* or chapter is devoted to a special theme. *Hā* 36 speaks of fire, especially of that fire which plays an important rôle in the fire-ordeal in the last judgment. Chapter 37 deals with a thanksgiving for the good creations of *Mazdā*. Chapter 38 treats of the earth and its genii as also of the waters. Chapter 39 speaks of animals, the souls of the righteous and the *Aməša Spəntās*. Chapters 40 and 41 deal with the rewards in this world and in the world beyond. Chapter 42 forms a supplement. From the above description of the contents, it will be noticed that there does not seem to be any close connection between the separate chapters. One might be tempted to find in some chapters, especially the first, replies to *Zoroaster's* discourses from within the circle of his congregations. However, it is difficult to ascertain the proper purpose and literary significance of the *Yasna Haptaḥhāiti*. The *Yasna* of the Seven Chapters is unique in that, it is written in the same archaic dialect as the *Gāthās* themselves. It must have been composed not long after the Prophet's death.

Prof. Zaehner in his book 'Dawn and Twilight of Zoroastrianism', p. 62 says: "In the *Gāthā* of the Seven Chapters two things seem to be happening. First there seems to be some attempt to systematize *Zoroaster's* ideas—the 'Bounteous Immortals', for instance, are mentioned for the first time as a group, though they are not individually named—and secondly there is an obvious tendency to adopt the teachings of the Prophet to a form of religion far closer to nature than was his without actually reintroducing into the reformed religion anything that the Prophet had specifically condemned."

GĀTHĀS

The oldest part, which is written in an earlier form of the language than the rest of the Avesta, is the *Gāthās*, 'hymns' or 'psalms'; and these are generally regarded to be the work of the prophet *Zarathuštra* himself. These hymns form the kernel of the main liturgy or *Yasna*, which constitutes one of the three principal divisions of the extant Avesta. Owing to linguistic difficulty and owing to lack of adequate exegetical tradition to the Avesta, this perpetual uncertainty about the meaning of the text is most serious of all in the *Gāthās*, which, being the Prophet's own words are obviously the most crucial part of the whole of the Zoroastrian sacred literature. The *Gāthās* are by far the oldest literary monument of the Iranians. These Sermons in verse-form were either interrupted by

explanations in prose in which the subject of the Sermon was treated of in details, or that they formed the conclusion of a Sermon, in which the matter of a prose dissertation was put together in verse form, easily to be committed to memory. They are the "Sraṇā Zaraθuštri-utterances of Zaraθuštra." These devotional, ethical, eschatological hymns are expressed in pithy, compressed, often enigmatical style and are replete with metaphysical, abstruse and pregnant thoughts. They are preponderatingly subjective and personal.

The Gāθās are five in number and are named from their initial words. They are:— (i) Ahunavaiti (Yasna Hās or chapters 28–34), (ii) Uštavaiti (Hās 43–46), (iii) Spəntā Mainyu (Hās 47–50), (iv) Vohu xšaθra (Hā 51) and (v) Vahištōišti (Hā 53). They comprise 17 hymns, made up of 238 stanzas of three to five lines. The language of the Gāθās is more archaic than the rest of the Avesta and differs from it in syntax, style and metre. They contain many unknown words. The compact structure of each stanza demands an intense effort of concentration to be even approximately analysed. The order of words in the Gāθās seems at times to follow the association of the poet's thoughts so closely that inflectional endings no longer suffice to establish the congruence of words. The Gāθās are of the age that can be assigned to the oldest Vedic hymns, and in some respects, they are more primitive than the Vedas. Prof. Henning remarks: "From the point of view of comparative linguistics, the Gāθās could have been composed, at a date far later than 600 B.C." (Zoroaster p. 36).

Zaraθuštra has thought poetry as the most fitting medium for the expression and exposition of his sublime doctrines. The Gāθās are therefore to be chanted in rhythmic tone (Av. word *fra-srāvaya-*). They are composed in measured syllables. The metre of the Gāθās is of five types, all based on a constant number of syllables in a line. Thus we find stanzas of five lines each counting eleven syllables with the cæsure after the fourth, and stanzas of three lines each counting sixteen syllables with the cæsure after the seventh. The Gāθic metres resemble the Gāyatri and Trīṣṭubh metres of the Vedas. Each of the five Gāθās has a different metre, but there is a fundamental difference in one point. The Vedic metre is one of quantity, while the Gāθic metre is one of accent. The Gāθic verse reflects the proto-Indo-Iranian verse, which must have been based on the number of syllables, but Prof. W. Lentz (Yasna 28-Kommentierte Übersetzung und Komposition's—Analyse 1954 p. 73) holds the metre to be based on ictus and rejects the proto-Indo-Iranian origin of the metrical system of the Gāθās.

The strophe (Av. *vacastaštay*—Middle Pers. *vicast*) of the Ahunavaiti Gāθā (Y. 28–34) including the Ahuna Vairya, consists of 3 lines (Av. *afsmān*—Mid. Pers. *Gās*) of 7 + 9 or 7 + 8 syllables. A cæsure occurs regularly at the end of the 7th syllable.

The strophe of the Uštavaiti Gāθā (Y. 43–46) consists of 5 lines of 4 + 7 syllables. The cæsure occurs at the end of the 4th syllable.

The strophe of the Spəntā-Mainyu Gāθā (Y. 47-50) consists of 4 lines each of 4 + 7 syllables and thus corresponds to the Vedic Tristubh. In individual cases the Jagatī measure, 5 + 7 syllables, takes its place, especially in Y. 48, 5 and 6. The cæsura occurs at the end of the 4th or 5th syllable.

The strophe of the Vohu-Xšaθrā Gāθā (Y. 51) consists of 3 lines each of 7 + 7 syllables. The cæsura occurs at the end of the 7th syllable.

The strophe of the Vahištoišṭay Gāθā (Y. 53) consists of two shorter and two longer lines, the former of 7 + 5 syllables with one cæsura, the latter of 7 + 7 + 5 syllables with double cæsura.*

VISPARAT

The name Visparat (Av. *vīspe ratavō* 'all the ratavs' or chiefs) is not an independent book but a collection of supplements to various portions of the Yasna. The Visparat high ceremony is the Yasna ceremony enlarged by the addition of the Visparat portions. It is celebrated especially at the seasonal festivals, the Gāhānbārs. The separate portions or chapters of the Visparat are called Kardehs from an Av. word *Kərəti*. It is a liturgical work of twenty-three Kardehs or chapters. They bear a great resemblance to the first part of the later Yasna (Y. 1-27) so far as its contents are concerned.

We gather from the Vedic sacrificial system that about sixteen priests were employed in important rituals.† The extant Avestan texts mention eight different functionaries, the Zaoatar, the chief officiating priest and seven assisting priests, who performed the Yasna-Visparat ceremony. Today only two priests, Zaoatar (ज़ोतर) and Ātarəvaxš (आतरवक्ष) perform it. The auxiliary priest known as Raēθwiškara attends to the various functions of his former colleagues. Zaoatar or the officiating chief priest calls out the names of all priests one by one and the auxiliary priest presents himself as a substitute for all of them, uttering "azəm Vīsai". The names of these priestly dignitaries and functions assigned to each of them are briefly stated as under:

(i) Av. Zaoatar, Skr. *hotṛ* is the chief priest who recites the holy texts and performs the most important sacrificial ceremonies. It is derived from √Zu to call, to invite, to invoke. [See Geldner's article on Zaoatar in Dastur Darab Commemoration Volume, 1925, pp. 277-281.

(2) Av. Hāvanān, name of the first subordinate priest who pounds

* Cf. Bartholomæ, *Arische Forschungen* II. 1 seq., III. 11 seq.; Geldner, *Grundriss der Iranischen Philologie* II. 26 seq.; Dastur Peshotan Sanjana Memorial Volume pp. 37-45; Gāθā Meter by Dr. Taraporewala in 'The Divine Songs of Zarāθuštra' 1951. pp. 863-876; Humbach, *Die Gāthās Des Zarathustra*, Band I and II, 1959.

† These officiants at the Soma-worship are separately named, Hotā, Maitrāvaruṇā, Acchāvāka, Adhvaryu, Grāvastut, Neṣṭā, Unnetā, Pratiprasthātā, Udgātā, Prastotā, Pratihartā, Subrahmaṇya, Brahmā, Brāhmaṇācchamsī, Potā, Agnīdhra, with their president Sadasya, in all 17 officials.

the Haoma, derived from *hāvana*-mortar and pestle used for pounding the Haoma.

(3) *Ātarəvaxš*, Pahl. *Ātarvaxš*, the tender of fire; the name of the *second* subordinate priest who tends the fire.

(4) *Frābərətār* is the name of the third subordinate priest who brings to the Zaoatar, all the implements and other things required for the ceremonies.

(5) *Ābərətar* is the name of the fourth subordinate priest who brings the Holy Water. The name is derived from *Āp*-water and *bərət* the bringer. Instead of *Ābərət*, the author of the *Nīrangistān* uses another term *Dānavāza*. See *Bulsara, Nīrangastan* p. 403. *Anatol Waag (Nīrangistan, Der. Avesta traktatüber die Rituellen Vorschriften, 1941 p. 87)* reads the name *dānazvāza* and translates "Wasserfahrer". Pahl. Version, *pat rot vicinātārīh*; see *Bartholomæ, Air Wb.* column 734.

(6) *Āsnātar*, *ā-snāθr* is the name of the fifth subordinate priest who washes and strains the Haoma.

(7) *Raēθwiškara* lit. one who mixes, is the name of the sixth subordinate priest who mixes the Haoma juice with 'gām jivyām' (milk).

(8) *Sraošāvarəz* lit. one who keeps good discipline, is the name of the seventh subordinate priest, who superintends the sacrifice and prescribes punishment for negligence or remissness in the performance of the sacrifice and priestly duties.

The above brief account shows that the functions assigned to the above-mentioned eight priests in ancient times are now-a-days performed by two priests only viz. Zaoatar and the *Raēθwiškara* commonly known as *Rāθwi-Rāspī*, see pages 217 and 218.

The Avestan language belongs to the Iranian branch of the Indo-Germanic family of tongues. The designation Avesta for the language as well as the book, is in consonance with the Pahlavi or Middle-Persian *Avistāk*, which is used both of the tongue and of the scriptures. The term *Zand* for the language is a misnomer. The language of the Avesta is closely allied to Sanskrit. The relation to the Sanskrit language was one of the means of establishing the authenticity of the Avesta and is very essential in its interpretation. In its phonology, the Avesta agrees with the Sanskrit in its vowels in general. The Sanskrit diphthong *ē* appears in Avesta as *aē*, *ōi*, *ē*. Thus Av. *vaēnōiθe*, they two are seen = Skt *vēn-ē-tē*. Skt. *ō* appears as Av. *ao*, *əu*, e.g. Av. *aojah*, strength = Skt. *ōjas*. Moreover a notable peculiarity in Avesta is the insertion of epenthetic vowels, *i*, *e*, *u*, e.g. Av. *bavaiti* = Skt. *bhavati*; Av. *haurva* = Skt. *Sarva*, whole; Av. *vaxədra*, word = Skt. *vaktra*; Av. *hvarə*, Sun = Skt. *Svar*. Almost any Sanskrit word may be transformed at once into its Avestan equivalent, or vice-versa, merely by the application of certain phonetic laws, for example:—

təm amavantəm yazatəm
 sūrəm dāmōhu savištəm
 miθrəm yazāi zaoθvābyō,

may be rendered word for word in Sanskrit, thus :

tam amavantam yajatam
 sūram dhāmasu saviṣṭham
 mitram yajāi hōtrābhyah.

In inflexion, the Avesta language shows the richness of Vedic Sanskrit and it possesses almost equal facility of word-formation. In syntax, it differs from Sanskrit in certain respects, showing marked individuality.

The ancient Iranian people formed a branch of the Indo-European people and were very closely related to the ancient Indo-Aryan. Hence the language, literature and culture of the Iranians and Hindus are akin to each other. It is therefore not only beneficial but essential that the Iranian literature should be studied side by side with the Vedic literature for the proper understanding of both the cultures. With this necessity in view the Vaidika Samshodhana Mandala, Poona, started a centre for Iranian studies since 1951 under the able guidance and directorship of the late Prof. Dr. I. J. S. Taraporewala. This Mandala has taken up the critical edition of the Avestan Texts in Devanagari script and the entire Volume on Avesta text is expected to be out in the near future. This book will, I am sure, facilitate the promotion of Avestan Studies in Indian Universities, which will follow the example of European Universities in adopting the Avestan Studies in their curriculum.

The close similarity of the oldest Indian and the oldest Iranian is such that a large part of the vocabulary is identical, a further large part is different by small phonetic changes and a third part shows that different words had been adopted or preserved. This can be easily illustrated. The verbal bases are the same: *pat*-‘fly’, *vac*-‘speak’, *man*-‘think’, *dā*-‘give’ *as*-‘be’, *kar*-‘make’, *mar*-‘die’ *ar*-‘move’, *mā*-‘measure’. Similarly we find identical nouns, adjectives and numerals: *jani*-‘woman’, *kāma*-‘wish’, *martya*-‘mortal’, *gau*-‘ox’, *vira*-‘man’, *pad*-‘foot’, *āp*-‘water’, *vāta*-‘wind’, *jīra*-‘active’, clever, *panca*-‘five’, *aṣṭa*-‘eight’, *nava*-‘nine’. I may add that “the R̥gvedic *pavasta*-used in the dual *pavaste* (10.27.7) of the sky and the earth could be explained by reference to Old Persian word *pavasta*-‘envelope’ used of the clay envelope which was put over the clay tablet”. Further in R̥gveda 7.86.5 we come across the phrase, *paśu-trpam na tāyum*-‘like a cattle-stealing thief’. This word *trp*: *trp* is familiar in the Avesta and in the Iranian dialects in the sense ‘steal’, but the Vedic Sanskrit could not offer any suitable meaning. Besides the Avesta adjective *pāzah-vant*-‘having a fine surface’ may be compared with the Vedic *pājasvant*-occurring in R̥gveda 10.77.3 in the verse *pājasvanto na vīrāh/panasyavo* “like warriors with fine countenances, worthy to be celebrated.” Moreover by the divergent phonetic changes in Avesta and Sanskrit two words might become homonyms pronounced in one way in the one language while the

other kept them distinct. In Avesta the one word *dā* has both the meanings 'to give' and 'to put' (the distinction of *d-* and *ḍ-* being given up), whereas in Sanskrit are given root *dā-* to give and *dhā-* to put. Quite the opposite is the case in respect of Av. word *raš-* to injure and *raxš-* to protect, while in Sanskrit the one form *rakṣ-* has the two meanings 'injure' as in "rakṣas-" 'injury' and 'protect' as a frequent verb *rakṣati-*. In Ṛgveda 9.101.3 we come across the phrase *duroṣam ..... somam*, which may be compared with the corresponding Avesta phrase *haomam dūraoṣam*, meaning "Haoma, which keeps death afar" or "Haoma of far spreading radiance," since the Ṛgveda and Avesta are so close in language. The religious vocabulary of the Avesta and the Veda are particularly close in the following technical terms.

Sanskrit		Avesta
Yajña- 'sacrifice'	...	... Yasna
Aryaman- god of hospitality	...	... Airyaman
ṛta- truth	...	... Aša-, arəta-, ərəta-
vipra- orator	...	... vifra
hotar- 'pourer'	...	... Zaotar-
Soma- 'drink'	...	... haoma-
śraddhā- 'faith'	...	... Zrazdā
kavi- sage	...	... Kavi
Jaritar- singer	...	... Jarətar-
deva- god	...	... daēva- false god, demon
druh- evil	...	... drug, drauga
dasyu	...	... dahyu
Gandharva-	...	... gandarəwa
hvātar- invoker	...	... Zbātar*

In conclusion, it is our ardent and pleasant duty to acknowledge the manifold help which we have received from various sources. We express our gratefulness to the revered Dasturji Sahib Khurshed S. Dabu, High Priest of the Parsees at Bombay, for his splendid help in notes, and on the symbolic significance of certain rituals, unfolding the mystery behind them.

We also acknowledge with a deep sense of gratitude the financial help received by the Mandala from various sources. The Government of India and the Government of Maharashtra have been giving us recurring and non-recurring grants for the promotion of our varied activities. This help has enabled us to a great extent in carrying on our research activities steadily and smoothly. We feel very grateful to the Government of India and the State Government for their sympathetic financial assistance. We must also express our indebtedness to the State Governments of Uttar

* Summarised from Prof. Sir H. Bailey's article on "Veda and Avesta", reprinted from the University of Ceylon Review Vol. XV Nos. 1 and 2, Jan-April 1957.

Pradesh, Bihar, Madhya Pradesh for their patronage to the Mandala. We cannot conclude without expressing our gratefulness to the generous Trustees of the N. M. Wadia Charities, The Bombay Parsee Punchayet Funds, the Nizam Charitable Trust, Sir Dorabji and Sir Ratan Tata Trusts, and to Shri F. D. Pudumjee who have rendered us financial support since the very undertaking of the Avestan Studies in the Institute. We also sincerely thank Shri Framroj Rustomji Poonawalla of "Commercial Art Engravers" for having prepared, free of cost, the block-Diagram No. 1 of the Yasna-Ceremony. The proprietor of "The Katrak Studio", Dadabhai Naoroji Rd., Bombay, also deserves our thanks for the photograph that he took in a Zoroastrian Fire Temple, without any charge.

We acknowledge our indebtedness to the University of Poona for its financial help towards the publication of Yasna, Visparat, Khordeh Avesta and Yašts-Parts I & II.

Finally we must acknowledge the services of Shri S. R. Sardesai, Manager of Samarth Bharat Press, who has helped us in making this work as accurate as possible.

We hope this edition will prove of great use to Oriental scholars and will meet with their approval.

Aēvō panta yō ašahē.

There is only one path which is of Righteousness.

Vaidika Samsodhana Mandala, Poona 9

Dated, 17th November 1962

M. F. KANGA

Avesta alphabet, pronunciation and transcription

Vowels

अ	अ	a	short as 'a' in <i>akin, alone</i> .
आ	आ	ā	long as 'ā' in <i>part, arm, car</i> .
इ	इ	i	short as 'i' in <i>akin, in, into</i> .
ई	ई	ī	long as 'ī' in <i>machine</i> or "ee" in <i>seen, keen</i> .
उ	उ	u	short as 'u' in <i>full, bush</i> .
ऊ	ऊ	ū	long as 'ū' in <i>rule, rude</i> .
ॐ	ॐ	ə	short as 'a,' in <i>at, cat, mat</i> . There is no exact Sanskrit equivalent.
ॐ	ॐ	ō	long, somewhat more prolonged than ə. This generally occurs in the Gāthās.
ॐ	ॐ	e	short as almost like 'a' in <i>mate, cane</i> , but shortened.
ॐ	ॐ	ē	long, somewhat prolonged than e, as 'a' in <i>mate, cane, lane</i> .
ॐ	ओ	o	short as 'o' in <i>code</i> .
ॐ	ओ	ō	long as 'ō' in <i>prone, alone</i> .
ॐ	आॐ	ā̃	A peculiar Avestan vowel. Pronounced āo, rather rapidly, but with each vowel quite distinct.
ॐ	आँ	ā̃	Nassalised ā like French <i>an</i> .
ॐ	अँ		Corresponds to Sanskrit ऋ and is almost always monosyllabic.

Consonants

(Remarks when necessary)

क	क	k	in <i>key, keep</i> .
ख	ख	x	like Persian <i>kh</i> .
ग	ग	g	like 'g' in <i>great, greeting</i> .
घ	घ	γ	like Persian <i>gh</i> or <i>gh</i> in <i>ghee, ghost</i> .
ङ	ङ	ŋ	as ng in <i>ring, thing</i> .
च	च	c	as ch in <i>chill, child</i> .
ज	ज	j	as j in <i>joke, jar, jug</i> .
ञ	ञ	ñ	
ट	ट	t	
ठ	ठ	ṭ	Always final.

ٲ	θ	θ	like th in <i>thin, thing</i> . Spirant.
ځ	d	d	like th in <i>thy, thine</i> .
س	δ	δ	Spirant.
ن	n	n	like n in nasal.
ڤ	ŋ	ŋ	Corresponds to Sanskrit anusvara.
ف	p	p	
ڤ	f	f	Spirant; like the English f in figure.
ب	b	b	
و	w	w	Spirant, pronounced almost like 'v' valour, vacant.
م	m	m	
ي	y	y	This is the initial y.
»	y	y	This is the medial y.
ر	r	r	
ڤ	v	v	This is the initial v.
»	v	v	This is the medial v.
س	ś	ś	as s in sure. Corresponds to Sanskrit श.
ڤ	ṣ	ṣ	This corresponds to Sanskrit ष.
س	ś	ś	Same as above श, but generally appears before ی-y.
س	s	s	
ز	z	z	like the English Z.
ځ	ž	ž	Zh, like z in English Azure.
ه	h	h	
خ	x ^v	x ^v	This corresponds to Sanskrit ख.
خ	x	x	This is spirant x in the neighbourhood of other palatal sounds and represents an original Aryan sy as in दस्यु for दस्यु.

यज्ञाइ^१ ह्रँध्रम्च^२ यत्^३ अस्ति^४ ह्रँध्रनाम्^५ वहिश्तेम्^६ अश्तरं^७ मोइह्मच^८ ह्रँच^९ ॥
—ख्वरशतु न्याइश १५

Sanskrit Parallel

I invoke that friendship, which is the best of friendships, (namely) that between the Moon and the Sun.

अषम्^१ वोह्^२ वहिस्तम्^३ अस्ती^४
उस्ता^५ अस्ती^६ उस्ता^७ अह्माइ^८
ह्यत्^९ अषाइ^{१०} वहिस्ताइ^{११} अषम्^{१२} ॥

—यस्य २८.१२

Sanskrit Parallel

ऋतम्^१ वसु^२ वसिष्ठम्^३ अस्ति^४
ओषितृ^५ अस्ति^६ ओषितृ^७ अस्मै^८
यत्^९ ऋताय^{१०} वसिष्ठाय^{११} ऋतम्^{१२} ॥

Righteousness is the highest Good, is the Illumination (of life). (This) Illumination (comes) to that (life), which (is) righteous for the sake of the Highest Righteousness.

यो^१ यओम्^२ कारयेइति^३ हो^४ अषम्^५ कारयेइति^६
—वैदीदाद ३.३१

Sanskrit Parallel

यः^१ यवम्^२ किरति^३ सः^४ ऋतम्^५ किरति^६
He who sows corn, sows righteousness.

INTRODUCTORY NOTE ON PARA-YASNA (*Paragnā*)

The title 'Yasna' is traditionally applicable to 72 chapters (Hās), which follow in the next section of this book. However the Yasna-ritual cannot be commenced without Para-Yasna, which has for its purpose keeping ready the necessary implements and consecrated things such as milk, twigs for the Haoma-extract etc. Parsi Priests call it *Paragna*. The priest who is to be the Rāspī in the main ritual, is usually the official concerned with the Para-Yasna, and the necessary details of its performance are given below. But it should be noted that even before the Para-Yasna ceremony begins within the fixed enclosure, various articles are cleaned and stored up in a large metal-vessel known as *kundi*, which is kept near the Rāspī, who is in charge of the working-table (खुबान्). All the necessary metal-implements required for the performance of the Para-Yasna are already immersed in pure water within that vessel, put on a stone-stand, by the right side of the Rāspī. He takes his seat after collecting pomegranate-twigs, palm-leaves and milk. These things, he collects in a manner described below, before commencing the recitation of the Para-Yasna, as will be seen from the following directions:—

Consecration of water within the pitcher

After reciting इनओध्र अहुरहे मज्दो । अषेम् वोह् for the first time, the Rāspī pours water from another vessel into the main pitcher, reciting in a whisper “यओज्दाध्र ज़रह् इ वरकश्” (the sea of वोउरुक्श्) which is supposed to be the highest plane of the invisible essence of “water”, existing on an unseen level of concepts. With the second down-pour, after reciting इनओध्र अहुरहे मज्दो । अषेम् वोह्, he similarly whispers the words “यओज्दाध्र ज़रह् इ फ़ाँकर्व”, which is the next plane of existence during the descent of spiritual force. यओज्दाध्र means purification, and the priest mentally connects up each down-pour with the allegorical lakes (ज़रह्). With the third down-pour reciting as usual the formula इनओध्र अहुरहे मज्दो । अषेम् वोह्, he whispers the following line—यओज्दाध्र ज़रह् इ पूइति, हवैस्प् मीनो अर्दुइसूर् आन् इ पाक् यओज्दाध्र—indicating thereby bringing (so to say) the spiritual force down to the level of material existence on the physical plane. Here we may conceive of a spiritual

counterpart of water (Plato's archetype) from mental to the emotional and thence to the physical plane. The words ज़रह् इ पूइति literally means the lake which is defiled in its descent on the grosser plane.

Ceremony before cutting the palm-leaf blade required for tying the bunch of Baresma-wires

After having finished the ritual of consecration of water within the pitcher, the Rāspī goes to a palm-tree with a knife and a pitcher of water, consecrated as directed above. Firstly, he washes the required blade of palm-leaf thrice, and then he cuts it off after reciting—**इनओथ्र अहुरहे मज़दो । अपम् वोहू°**. This he places within the pitcher. Later on, this leaf is so dissected into six strands and knitted, as to form a long band of 'अइव्योइहन्' meant for tying the bunch of wires.

He repeats this process approaching the pomegranate tree from which he cuts off necessary length of a twig, washing it prior to cutting it, and reciting the same formula in the same way as mentioned above.

Ceremony for consecrating milk (जीवाम्)

The Rāspī goes to a she-goat tied near the place of the ritual, and makes the animal face the East. Then he washes her udders and himself facing the South recites:—

इनओथ्र अहुरहे मज़दो । अपम् वोहू° ॥

Then he washes his right hand thrice and also one of the udders of the she-goat and recites the following (standing) :—

अपम् वोहू° ॥ (से वार)

फ़व्राने मज़दयस्तो ज़रथुश्चिश् वीदअवो अहुर-त्कअपो

हावनँअे अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वह्माइच इनओथाइच फ़सस्तयअेच । सावइहँअे वीस्याइच अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वह्माइच इनओथाइच फ़सस्तयअेच ॥

(or) **रपिथ्विनाइ अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वह्माइच इनओथाइच फ़सस्तयअेच । फ़ादत-फ़पवे ज़रतुमाइच अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वह्माइच इनओथाइच फ़सस्तयअेच ॥**

(or) उज्जयेइरिनाइ अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच । फ़ादत्-वीराइ दख्युमाइच अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच ॥

(or) अइत्रिसूथ्रेमाइ अइविगयाइ अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच । फ़ादत्-वीस्पाँम्-हुज्याइतैअे ज़रथुश्त्रोतैमाइच अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच ॥

(or) उपहिनाइ अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच । वर्रज्याइ न्मान्याइच अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच ॥

गैउश् तण्ने गैउश् उरुने तव गैउश् हुधोइहो उरुने क्षनओथ यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच ॥

यथा अहू वइर्यो ज़ओता फ़ा मे म्रूते ।

अथा रतुश् अपात्चीत् हच फ़ा अपव वीध्वो म्रओतू ॥

Then he sits down to draw milk with the word अषेम्; but he lets some milk spill on the ground at the first extraction. Thereafter while reciting अप सर मनइह, he draws some milk into his pitcher. He repeats this process and formula twice again, substituting in place of मनइह the word वचइह for the second time and श्यओध्न for the third time. Then he gets up and recites the following :—

यथा अहू वइर्यो ॥ (हु वार्)

यस्तेम्च वस्तेम्च अओजस्च ज़वरच आफ़ीनामि गैउश् तण्ने गैउश् उरुने तव गैउश् हुधोइहो उरुने ॥

Then patting the back of the she-goat, he recites :—हज़इरैम् वओषज़नौम् । वओवरै वओषज़नौम्, once aloud, and repeats the same in a whisper for the second time. He then takes the pitcher containing the mixture of water and milk to his seat in the ritual-hall (उर्विस् गाह्).

Note :—The three offerings of milk to the earth, are a sort of oblations to the Deity presiding over the earth. And the three portions collected into the pitcher are emblems of *life*, purified in thought, word and deed.

Para-Yasna proper

The priest after going through the preliminaries enumerated above, takes his seat and arranges all the requisite objects on his work-table, taking care to wash each important implement and material according to the said formula prescribed for each one of them, separately.

The consecration of water in the large vessel (कुण्डी)

The priest places his left hand, (holding one *Baresma*-wire) on two small cups, placed upside down on the work-table. With his right hand holding the ring-condenser (अंगुष्ठी a metal-ring over which the sacred bull's hair is wound round in the manner of an armature), he recites 101 names of God in a whisper, and at the same time magnetises the water of the *Kundi* by agitating it with that condenser. Thereafter this water gets the name of ज्ञओथ्र (जेर्). Then he recites the following :—

अपम् वोह् ॥

फ्रवराने मज्दयस्त्रो जरथुश्चित्रश् वीदअवो अहुर-त्कअषो

हावनँअ अपओने अपहे रथ्वे ..... सावड्हँअ वीस्याइच अपओने
अपहे रथ्वे ..... फ्रसस्तयअच ॥

(or) रपिथ्विनाइ अपओने अपहे रथ्वे ..... फ्रादत्-प्रपवे ज्ञ-तुमाइच
अपओने अपहे रथ्वे ..... फ्रसस्तयअच ॥

(or) उज्येइरिनाइ अपओने अपहे रथ्वे ..... फ्रादत्-वीराइ दस्यु-
माइच अपओने अपहे रथ्वे ..... फ्रसस्तयअच ॥

(or) अइविस्मूथ्रमाइ अइविगयाइ अपओने अपहे रथ्वे ..... फ्रादत्-
वीस्पाँम्-हुज्याइतँअ जरथुश्चोतँमाइच अपओने अपहे रथ्वे ..... फ्रसस्तयअच ॥

(or) उषहिनाइ अपओने अपहे रथ्वे ..... वैरँज्याइ न्मान्याइच
अपओने अपहे रथ्वे ..... फ्रसस्तयअच ॥

अइव्यो वडुहिब्यो वीस्पनाँम्च अपाँम् मज्दधातनाँम् वैरँजतो अहुरहे
नफ्रथो अपाँम् अपस्च मज्दधातयो तव अहुराने अहुरहे क्षनओथ्र यस्ताइच वत्ताइच
क्षनओथ्राइच फ्रसस्तयअच ॥

यथा अह् वइर्यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

अथा रतुश् अपातृचीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ॥

अपम् वोह् ॥

In reciting the concluding word अपम्, he reverses the inverted cups and holding both of them, so that they touch the surface of the water only, he proceeds to recite the following :—

क्रा ते स्तओमइदे अहुराने अहुरहे वड्हूश् यस्तौश्च वह्नाश्च वोहु
यस्तम्च वह्नाम्च हुवर्तीम्च उस्त-वर्तीम्च वस्त-वर्तीम्च ॥

Then with the five words यज्ञतनाम्, व्वा, अवओनाम्, कुह्नीश् and उस्-जी-वरामि, he fills those cups gradually with five sweeps. Then with the words रध्नस्च वैजतो, he touches the brink of the *kundi* with the cups; and with the words गाथोश्च स्नावयोश्च, he brings these cups full of water on to the work-table. Then follows the recitation of :—

यथा अह् वड्यो ॥ (डु बार)

He then arranges the cups full of ज्ञओश्च, one over the other with an intervening saucer (meant to contain milk-mixture later on). In reciting the two Ahunavars, some portion of the upper cup is poured into the saucer. Thus there would be three containers of ज्ञओश्च, one above another. Then he recites :—

यस्तम्च वह्नाम्च अओजस्च जवर्च आप्रीनामि । अइव्यो वडुहिव्यो
अपांम् मज्दधातनाम् वरजतो अहुरहे नफ्रधो अपांम् अपस्च मज्दधातयो तव
अहुराने अहुरहे ॥

Then he leaves that *Baresma*-wire over the upper cup, reciting the words तव अहुराने अहुरहे in a whisper.

The method of tying the bunch of *Baresma*-wire
with the girdle (अइव्योह्नु)

(a) The priest places the ready-twined अइव्योह्नु, so that, it lies between the two *Māhrue*-tops.

(b) Usually 22 wires (not counting the one that was placed on the cup as mentioned in the above procedure) are used for the *Yasna* and 34 for the *Vendīdād*. In the right hand, the priest holds that excluded wire, and with the left holding the bunch of 22 wires, he recites the following :—

अपम् वोह् ॥ (से बार)

फ्रवराने मज्दयस्तो ज़रथुश्चिश् वीदअवो अहुर-त्कअषो
 हावनँअे अपओने अपहे रथ्वे ..... सावड्हँअे वीस्याइच अपओने
 अपहे रथ्वे ..... फ़सस्तयअेच ॥

(or) रपिथ्विनाइ अपओने अपहे रथ्वे ..... फ़ादत्-फ़पवे ज२ तुमाइच
 अपओने अपहे रथ्वे ..... फ़सस्तयअेच ॥

(or) उजयेइरिनाइ अपओने अपहे रथ्वे ..... फ़ादत्-वीराइ द०यु-
 माइच अपओने अपहे रथ्वे ..... फ़सस्तयअेच ॥

(or) अइविस्मूथमाइ अइविगयाइ अपओने अपहे रथ्वे ..... फ़ादत्-
 वीस्पाँम्-हुज्याइतँअे ज़रथुश्चोतँमाइच अपओने अपहे रथ्वे ..... फ़सस्तयअेच ॥

(or) उपहिनाइ अपओने अपहे रथ्वे ..... वँरज्याइ न्मान्याइच
 अपओने अपहे रथ्वे ..... फ़सस्तयअेच ॥

क्षथहे वडर्येहे अयओक्षुस्तहे मरँजिदकाइ थ्रायो-द्रिगओवे क्षनओथ्र
 यस्ताइच वह्माइच क्षनओथ्राइच फ़सस्तयअेच ॥

यथा अहू वडर्यो ज़ओता फ़ा मे मूते ।

अथा रतुश अपात्चीत् हच फ़ा अपव वीध्वो म्रओत् ॥

अषँम् वोहू° ॥

(c) In reciting the last अषँम् वोहू°, he touches the bunch at both ends with that single wire, held in right hand and proceeds to recite :—

यथा अहू वडर्यो° ॥ (दु बार)

यस्तँम्च वहँम्च अओजस्च ज़वरँच आफ़ीनामि ।

Again touching both ends of the bunch, he recites :—

क्षथहे वडर्येहे अयओक्षुस्तहे मरँजिदकाइ थ्रायो-द्रिगओवे ।

अषँम् वोहू° ॥ (से बार)

फ़वराने मज्दयस्तो ज़रथुश्चिश् वीदअवो अहुर-त्कअेषो

हावनँअे अपओने अपहे रथ्वे ..... सावड्हँअे वीस्याइच अपओने
 अपहे रथ्वे ..... फ़सस्तयअेच ॥

(or) रपिथ्विनाइ अपओने अपहे रथ्वे ..... फ़ादत्-फ़पवे ज२ तुमाइच
 अपओने अपहे रथ्वे ..... फ़सस्तयअेच ॥

(or) उजयेइरिनाइ अषओने अषहे रथ्वे ..... फ़ादत्-वीराइ दख्यु-
माइच अषओने अषहे रथ्वे ..... फ़सस्तयअेच ॥

(or) अइविसूथ्रमाइ अइविगयाइ अषओने अषहे रथ्वे ..... फ़ादत्-
वीस्पाँम् हुज्याइतैअे ज़रथुश्त्रोतैमाइच अषओने अषहे रथ्वे ..... फ़सस्तयअेच ॥

(or) उषहिनाइ अषओने अषहे रथ्वे ..... वर्रज्याइ न्मान्याइच
अषओने अषहे रथ्वे ..... फ़सस्तयअेच ॥

and while reciting this, he picks up the अइय्योइहन् with his right hand and reciting (1) अहुरहे मज़दो, (2) रअेवतो and (3) ख्वर्रनडुहतो, he ties the bunch with his अइय्योइहन् in three rounds. Then he recites :—

झनओथ्र यस्ताइच वहाइच झनओथ्राइच फ़सस्तयअेच ।

यथा अहू वइर्यो ज़ओता फ़ा मे झूते ।

अथा रतुश अषात्चीत् हच फ़ा अषव वीध्वो म्रओत् ॥

अषम् वोहू° ॥ (सें बार)

In reciting अषम् वोहू° three times, he dips the bunch into the *kundi*-water thrice, so as to clean the girdle as well as the wires and then begins to recite :—

यथा अहू वइर्यो° ॥ (डु बार)

and ties two knots on the bunch with the अइय्योइहन् and proceeds to recite :—

यस्तैम्च वह्वैम्च अओजस्च ज़वर्रच आफ़्रीनामि । अहुरहे मज़दो रअेवतो
ख्वर्रनडुहतो ।

But he repeats the last four words अहुरहे मज़दो रअेवतो ख्वर्रनडुहतो again in a whisper and places the tied bunch of Baresm between the two Māhrue-tops, after taking out one wire of the bunch, so that 21 are left resting on the upper tier, and the single one just taken out, between the lower legs of the two pedestals.

Note :—In the very ancient times, Baresman used to be twigs of a growing tree, cut according to the number needed. But later on, this custom was discontinued, so that metal wires were substituted and called वर्रस्म. It is to be noted that the Arch-Angel-अध्वर्य (who presides over the mineral kingdom) is invoked in consecrating the bunch, The name of the Almighty

(अहुर) is invoked in tying up the bunch with the अङ्गयोद्धन्, indicating the unity that pervades the various vital forces in man.

The process of purifying Haoma-twigs

[obtained from Persia, where they bear the name of Homa. The tree is known for its medicinal properties containing Ephedrine.]

The priest selects about five or seven bits of Haoma-twigs (already purified) from a box. Holding these between his fingers, he washes his entire palm thrice, so as to clean the twigs also, reciting :—

क्ष्णओथ्र अहुरहे मज्दो । अषम् वोह् ॥

Then he recites :—

अषम् वोह् ॥ (सै वार्)

फ्रवराने मज्दयस्तो ज़रथुश्चिश् वीदअवो अहुर-त्कअपो

हावनैअ अपओने अपहे रथ्वे ..... सावइहैअ वीस्याइच अपओने

अपहे रथ्वे ..... फ्रसस्तयअच ॥

(or) रपिथ्विनाइ अपओने अपहे रथ्वे ..... फ्रादत्-प्रपवे ज० तुमाइच

अपओने अपहे रथ्वे ..... फ्रसस्तयअच ॥

(or) उजयेरिनाइ अपओने अपहे रथ्वे ..... फ्रादत्-वीराइ दख्यु-

माइच अपओने अपहे रथ्वे ..... फ्रसस्तयअच ॥

(or) अइविस्त्रूथ्रमाइ अइविगयाइ अपओने अपहे रथ्वे ..... फ्रादत्-

वीस्पाँम्-हुज्याइतैअ ज़रथुश्चोतमाइच अपओने अपहे रथ्वे ..... फ्रसस्तयअच ॥

(or) उपहिनाइ अपओने अपहे रथ्वे ..... वरेंज्याइ न्मान्याइच

अपओने अपहे रथ्वे ..... फ्रसस्तयअच ॥

हओमहे अपवज्जइहो क्ष्णओथ्र यस्ताइच वत्ताइच क्ष्णओथाइच

फ्रसस्तयअच ॥

यथा अह् वइर्यो ज़ओता फ्रा मे मूते ।

अथा रतुश् अपातूचीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ॥

अषम् वोह् ॥ (सै वार्)

In reciting the concluding three अषम् वोहूँ's, he holds the twigs between both palms and dips the hands into the *kundi*-water and proceeds :—

यथा अहू वइर्यो ॥ (ड वार्)

यस्तम्च वल्लम्च अओजस्च ज्वरँच आफ्रानामि हओमहे अषवज्जहो ॥

He repeats the last two words हओमहे अषवज्जहो in a whisper. Then he takes the metal mortar (हावनी), places it upside down; and thereon, he places three purified Haoma-bits and the rest he places near the legs of the Māhrue'-pedestals.

The process of purifying बरँस (Sacred Bull's Hair) tied on to the ring-condenser.

With the one Baresma-wire in his left hand and the ring in his right, he recites the following :—

अषम् वोहूँ ॥ (स वार्)

फ्रवराने मज्जदयस्त्रो जरथुश्चित्रश् वीदअवो अहुर-त्कअषो
हावनँअे अपओने अषहे रथ्वे ..... सावइहँअे वीस्याइच अपओने
अषहे रथ्वे ..... फ्रसस्तयअेच ॥

(or) रपिथ्विनाइ अपओने अषहे रथ्वे ..... फ्रादत्-फ्रषवे ज्ञ-तुमाइच
अपओने अषहे रथ्वे ..... फ्रसस्तयअेच ॥

(or) उज्जयेइरिनाइ अपओने अषहे रथ्वे ..... फ्रादत्-वीराइ दख्यु-
माइच अपओने अषहे रथ्वे ..... फ्रसस्तयअेच ॥

(or) अइत्रिस्रूथ्रमाइ अइविगयाइ अपओने अषहे रथ्वे ..... फ्रादत्-
वीस्पाम्-हुज्याइतँअे जरथुश्चोतँमाइच अपओने अषहे रथ्वे ..... फ्रसस्तयअेच ॥

(or) उपहिनाइ अपओने अषहे रथ्वे ..... बँरज्याइ न्मान्याइच
अपओने अषहे रथ्वे ..... फ्रसस्तयअेच ॥

जरथुश्चहे स्पितामहे अपओनो फ्रवषँअे क्षनओथ्र यस्ताइच वल्लाइच
क्षनओथ्राइच फ्रसस्तयअेच ॥

यथा अहू वइर्यो जओता फ्रा मे मूते ।

अथा रतुश्च अपात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ॥

अपम् वोह् ॥

He repeats the last word अपम् in a whisper and while doing so he dips the ring in a Zaothra-cup, and then deposits it, into a special saucer on the work-table.

Note :—It is remarkable that Zarathushtra's Fravashi (Spirit) is invoked while consecrating this ring-condenser. The idea may be that as the hair belongs to a pure white bull in a blanched condition, the latter is without pigment and supposed to be a sort of hollow tube, within which is stored the invisible force and blessings from the Prophet himself, who, in Yasna 8, is called a Yazata or Angel.

The procedure for extracting and filtering the Haoma-juice.

The priest recites :—

अहुराइ मज्दाइ हओमाँ आवअधयमहि

Looking at the Haoma-twigs, he recites :—

इमाँ हओमाँस्च म्यज्दाँस्च ज्ञओथ्रोस्च वरँस्मच अपय फ्रस्तरँतम्
गाँम्च हुधोइहम् ।

Then looking at the Pomegranate-twigs, he recites :—

इमाँम्चा उर्वराँम् हधानअपताँम् अपय उज्दाताँम् ।

Then looking at the Zaothra-cups, he recites :—

अइव्यो वडुहिव्यो इमो ज्ञओथ्रो हओमवइतीश् गओमवइतीश् हधानअ-
पतवइतीश् अपय उज्दातो अइव्यो वडुहिव्यो अपम्च हओम्याँम् अस्मनच हावन
अयइहअनच हावन । इमाँम्चा उर्वराँम् वरँस्मनीम् जघ्मूषीम्च रतुफ्रितीम् मरँथ्रम्च
वरँज्जीम्च दअनयो वडुडुयो माज्दयस्तोइश् गाथनाँम्च स्रओथ्रम् जघ्मूषीम्च
अपओनो अपहे रथ्वो रतुफ्रितीम् ।

Then looking at the sandal-wood and incense arranged near the Fire-Altar, he recites :—

इमाँ अअस्माँस्च वओइधीम्च तव आथ्रो अहुरहे मज्दो पुथ वीस्पच
वोह् मज्दधात अपचिथ्र पइरिच ददँमहि आच वअधयमहि ।

आअत् दीश् आवअधयमहि अहुराइच मज्दाइ स्रओषाइच अग्याइ
अमँपअइव्यस्च स्पँतअइव्यो अपओनाँम्च फ्रवविव्यो अपओनाँम्च उर्वोइव्यो ।

Then he looks at the Fire itself and recites :—

आथ्रस्च अहुरहे मज्दो रथ्वेच वरंज्जते वीस्पयो साँचत्तुच अपओनो
स्तोइश् यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तययेच । आअत् दीश् आवअधयमहि
जरथुश्चहे स्पितामहे अपओनो फ्रवषेये यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तययेच ।
अइहुयओश् अप-चिनइहो मत् वीस्पाव्यो अपओनिव्यो फ्रवषिव्यो यो इरीरिथुषाँम्
अपओनाँम् योस्च उज्ताँम् अपओनाँम् योस्च नराँम् अजातनाँम् फ्रषो-चरँथाँम्
सओइयँताँम् । इमाँ हओमाँस्च म्यज्दाँस्च ज्ञओथाओस्च वरँस्मच अपय फ्रस्तरँतँम्
गाँम्च हुधोइहँम् इमाँम्चा उर्वराँम् हधानअपताँम् अपय उज्दाताँम् ।

अइव्यो वडुहिव्यो इमाँ ज्ञओथाओ हओमवइतीश् गओमवइतीश् हधानअ-
पतवइतीश् अपय उज्दाताओ अइव्यो वडुहिव्यो अपँम्च हओम्याँम् अस्मनच हावन
अयइहअनच हावन ।

इमाँम्चा उर्वराँम् वरँस्मनीम् जध्मूषीम्च रतुफ्रितीम् मरँथ्रँम्च वरँजीम्च
दअनयो वइहुयो माज्दयस्तोइश् गाथनाँम्च सओथ्रँम् जध्मूषीम्च अपओनो
अपहे रथ्वो रतुफ्रितीम् इमाँ अअस्माँस्च वओइधीम्च तव आथ्रो अहुरहे मज्दो पुथ्र
वीस्पच वोहू मज्दधात अप-चिथ्र पइरिच ददँमहि आच वअधयमहि ।

आअत् दीश् आवअधयमहि अमँषअइव्यो स्पँतअइव्यो हुक्षथ्रअइव्यो
हुधाव्यो यवअजिव्यो यवअसुव्यो योइ वइहँउश् आ मनइहो श्येइँति योस्च
उइति ।

आअत् दीश् आवअधयमहि फ्रायेहीश् अहे न्मानहे फ्रदथाइ अहे न्मानहे
पस्वाँम्च नराँम्च ज्ञातनाँम्च ज्ञाँह्यमनाँम्च अपओनाँम् येज्हे अअम् हँति ।

आअत् दीश् आवअधयमहि अपओनाँम् वडुहिव्यो फ्रवषिव्यो यो
उग्रोस्च अइत्रिथूरोस्च अपओनाँम् अवइहे ।

आअत् दीश् आवअधयमहि दथुषो अहुरहे मज्दो रअवतो वरँनडुहतो
मइन्यँउश् मइन्यओयेहे अमँषनाँम् स्पँतनाँम् यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच
फ्रसस्तययेच ।

आअत् दीश् आवअधयमहि अस्न्यअइव्यो अपहे रतुव्यो ॥

* हावनैअे अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वत्ताइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअेच । आअत् दीश् आवअेधयमहि सावद्धैअे वीस्याइच अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वत्ताइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअेच । आअत् दीश् आवअेधयमहि मिथ्रहे वोउरु-गओयओइतोइश् हज्जइरो-गओपहे वअेवर-चप्मनो अओरुतो-नामनो यजतहे रामनो रुवास्त्रहे यस्ताइच वत्ताइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअेच ।

[आअत् दीश् आवअेधयमहि †अहुरहे मज्दो रअेवतो रुवरनडुहतो यस्ताइच वत्ताइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअेच । आअत् दीश् आवअेधयमहि अपओनाँम्† फ़वपिनाँम् यस्ताइच वत्ताइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअेच ।]

आअत् दीश् आवअेधयमहि तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ्र मत् वीस्पअेइव्यो आतैरव्यो यस्ताइच वत्ताइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअेच । आअत् दीश् आवअेधयमहि अइव्यो वडुहिइव्यो वीस्पनाँम्च अपाँम् मज्दधातनाँम् वीस्पनाँम्च उर्वरनाँम् मज्दधातनाँम् यस्ताइच वत्ताइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअेच ।

आअत् दीश् आवअेधयमहि माँथ्रहे स्पँतहे अपओनो वरैज्यडुहहे दातहे वीदअेवहे दातहे जरथुओइश् दरंघयो उपयनयो दअेनयो वडुहुयो माज्दयस्तोइश् यस्ताइच वत्ताइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअेच ।

आअत् दीश् आवअेधयमहि गरोइश् उषि-दरंनहे मज्दधातहे अप-रुवाथ्रहे वीस्पअेपाँम्च गइरिनाँम् अप-रुवाथ्रनाँम् पोउरु-रुवाथ्रनाँम् मज्दधातनाँम् कावयेहेच रुवरनडुहो मज्दधातहे अरुवरतहेच रुवरनडुहो मज्दधातहे यस्ताइच वत्ताइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअेच । आअत् दीश् आवअेधयमहि अपोइश् वडुहुयो चिस्तोइश् वडुहुयो रसाँस्तातो वडुहुयो रुवरनडुहो सवडुहो मज्दधातहे यस्ताइच वत्ताइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअेच ।

आअत् दीश् आवअेधयमहि दह्ययो वडुहुयो आफ़्रितोइश् दह्यहेच

* Recite the Gāh whichever is applicable.

† The name of the day and month whichever is applicable is to be recited here. This is only a sample of the first day and the first month.

नश् अपओनो उग्रहेच तरुमेहे दामोइश् उपमनहे यज्ञतहे यस्त्राइच वह्नाइच
क्षनओथाइच फ़सस्तयअच ।

आअत् दीश् आवअधयमहि ओइहाम् असइहाम्च पोइथ्रनाम्च
गओयओइतिनाम्च मअथननाम्च अवो-रुवरननाम्च अपाम्च ज़ेमांम्च उर्वरनाम्च
अज्हास्च ज़ेमो अवज्हेच अण्णो वातहेच अपओनो स्त्राम् मोइहो हूरो अनग्रनाम्
रओचइहाम् रुवधातनाम् वीस्पनाम्च स्पेत्तहे मइन्येउश् दामनाम् अपओनाम्
अपओनिनाम्च अपहे रथ्वाम् यस्त्राइच वह्नाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअच ।
आअत् दीश् आवअधयमहि ज़रथुश्त्रहे स्पितामहे अपओनो फ़वपेअे क्षनओथ
यस्त्राइच वह्नाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश् आवअधयमहि
अपओनाम् फ़वपिनाम् उग्रनाम् अइविथूरनाम् पओइर्यो-त्कअपनाम् फ़वपिनाम्
नवानज्जिदस्तनाम् फ़वपिनाम् यस्त्राइच वह्नाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअच । आअत्
दीश् आवअधयमहि वीस्पअेइव्यो वइहुधाव्यो यज्ञतअेइव्यो मइन्यओइव्यस्चा
गअेथ्यअेइव्यस्चा योइ हँति यस्न्याच वह्न्याच अपात् हच यत् वहिस्तात् ॥

At this stage, he picks up both kinds of twigs, Haoma as well as Pomegranate in his left-hand pinch, and reverses the mortar, striking it thrice over the work-table and recites :—

अमेषा स्पेत्ता हुक्षथा हुधोइहो यज्ञमइदे ।

Then he deposits the Haoma-twigs into the mortar with his right hand, reciting :—

इमेम् हओमेम् अपय उज्दातम् यज्ञमइदे ।

Similarly he takes up the Pomegranate-twigs with his right hand and depositing the same into the mortar, recites the following :—

इमांम्चा उर्वराम् हधानअेपताम् अपय उज्दाताम् यज्ञमइदे ।

He picks up a *Zaothra-cup* in his right hand and pours some portion of its contents into the mortar, reciting the following :—

अइव्यो वडुहिब्यो इमो ज़ओथ्रो हओमवइतीश् गओमवइतीश् हधानअे-
पतवइतीश् अपय उज्दाताम् यज्ञमइदे । अइव्यो वडुहिब्यो अपम्च हओम्याम्
यज्ञमइदे । अस्मनच हावन यज्ञमइदे । अयइहअेनच हावन यज्ञमइदे ।

इमांम्चा उर्वराम् वरस्मनीम् जध्मूषीम्च रतुफ़ितीम् मरथ्रम्च वरंजीम्च

दअेनयो वड्हुयो माज्दयस्त्रोइश् गाथनाँम्च स्रओथ्रेम् जम्भुपीम्च अपओनो
अपहे रथ्वो रतुफ्रिताम् इमाँ अऐस्माँस्च वओइधीम्च यज्ञमइदे । तव आथ्रो
अहुरहे मज्दो पुथ्र वीस्पच वोहू मज्दधात अप-चित्र यज्ञमइदे । ज़रथुश्त्रहे स्पितामहे
इध अपओनो अपीम्च फ्रवपीम्च यज्ञमइदे ॥

Then he takes out the filtering dish (having nine holes) from the *kundi*; and filling it with water, places it over the other *Zaotbra*-cup, which is near the legs of the *Māhrue*-pedestal, and recites :—

इरिस्तनाँम् उरवाँनो यज्ञमइदे यो अपओनाँम् फ्रवपयो ।
येञ्हे हाताँम् ..... तोस्चा यज्ञमइदे ॥

Here if the priest's companion (who is to be the *ज्ञो* in the *Yasna*) is present, he enters the arena and places sandal-wood and incense on the Fire and himself recites the following :—

यथा अहू वड्यो यो ज्ञओता फ्रा मे झूते ।

Then the priest performing the *Para-Yasna*, responds :—

अथा रतुश् अपातूचीत् हच फ्रा अपव वीध्वो झओतू ।

[The Companion retires.]

Then the *Rāspī* takes the pestle (लाला) out of the *kundi* and describes a circle with it over the brink of the *kundi*; and then touching the table with the lower thick end of the pestle, recites :—

अऐतत् दिम् वीस्पनाँम् मज्जिश्तेम् दज्घाइ अहूमच ।

Then reversing the pestle, and touching the table with the other end, recites :—

रतुम्च यिम् अहुरम् मज्दोम् ।

Note :—अहु and रतु are the two aspects of God, the Ruler and the Teacher. The former represents the Government with his strict justice, and the latter his grace and forgiveness. Therefore the knocks on the table typify the interplay of the two forces in the Universe.

Then he strikes the mortar with the pestle on the East side, then on the South, then on the West and lastly on the North, chanting respectively :—

(१) स्रथाइ अडरहे मइन्यैउश् द्रवतो

(२) स्रथाइ अऐष्महे स्त्री-द्रओश्

(३) स्रथाइ माज़इन्याम् दअेवनाम्

(४) स्रथाइ वीस्पनाम् दअेवनाम् वरैन्याम्च द्रवताम् respectively.

Then after reciting in a whisper :—

[शिकश्त गना-मइन्यो वर आहमन् लँआनत् सद्-हज़ार् वार्]

he recites aloud :—

फ़दथाइ अहुरहे मज़दो रअेवतो ख़रैनडुहतो । फ़दथाइ अमँपनाम्
स्पँतनाम् फ़दथाइ तिर्येहे स्तारो रअेवतो ख़रैनडुहतो । फ़दथाइ नर्श अपओनो
फ़दथाइ वीस्पनाम् स्पँतहे मइन्यँउश दामनाम् अपओनाम् ॥

यथा अहू वइर्यो° ॥ (चिहार् वार्)

While reciting the four Ahunavars, the priest uses his pestle three times for pounding and crushing the twigs; and while reciting the fourth one, he strikes the Hāvani to create bell-like sounds of victory. The same procedure is followed while reciting

मज़दा अत् मोइ वहिस्ता । स्रवोस्चा इयओथनाचा वओचा ।

ता तू वोहू मनइहा । अपाचा इषुदँम् स्तूतो ।

क्षमाका क्षथा अहुरा । फ़रषँम् वस्ता हइर्यँम् दाओ अहूम् ॥

and

आ अइर्यँमा इर्यो रफ़ँध्राइ जँतू । नँरँव्यस्चा नाइरिब्यस्चा ज़रथुश्त्रहे ।

वइरँउश रफ़ँध्राइ मनइहो । या दअेना वइरीम् हनात् मीज़ँदँम् ।

अपह्या यासा अपीम् । याँम् इर्याँम् अहुरो मसता मज़दो ॥

four times,— three times pounding, and the fourth time tolling the victory sounds.

In reciting the अषँम् वोहू three times, the priest pours out water from that cup into the mortar in three sweeps and proceeds to turn his pestle in a circular movement within it. While making these movements, he recites :—

हओम पइरि-हरँयेते मज़द क्षथ अप-रतवो । वडुहुश स्रओषो यो
अपहे हचइते माँज़रय हँच इध योइ थ्ना अस्तु ।

हुमय उपइहो चीष्मइदे अहुनहे वइर्येहे अपय फ़स्तूतहे हावनयोस्च
अपय फ़षूतयो अशुधनाम्चा वचाँम् ।

अथा ज़ी नँ हुमायोतर अब्हँन् ।

In reciting the last line अथा ज़ी नँ हुमायोतर अब्हँन्, the priest has

to touch the various implements on the work-table as prescribed below :—

He touches Baresma-bunch with the word अथा, the milk-saucer with the words ज्ञो नै, the cup full of Hoama extract with the word हुमायो, the table with the word तर; and with the last word अइहन्, he puts the bits into the mortar. Then with the cup of *Zaothra*-water in his left hand and the pestle in his right, he recites :—

यथा अहू वइर्यो० ॥ (चिहार् वार्)

as per the technique given hereafter :—

While reciting the four Ahunavars, a special technique is used for words as well as action. The four Ahunavars are not recited uniformly. There are different halts at various words in each one of them. The first halt is at अथा, the second at अपात्, the third at हचा and the fourth at दइदा as follows :—

(१) यथा अहू वइर्यो अथा

(२) यथा अहू वइर्यो अथा रतुश् अपात्

(३) यथा अहू वइर्यो अथा रतुश् अपात्चीत् हचा

(४) यथा अहू वइर्यो अथा रतुश् अपात्चीत् हचा वइहँउश् दइदा ।

During each stage before halting, the pestle is employed to pound or crush the bits in the mortar. The contents of the mortar are meant to be emptied (through the filter-dish) gradually into the special cup for Haoma-extract, in four stages, while he finishes the rest of the Ahunavar each time aloud. After pouring each portion over the dish, the pestle is used to toll bell-like sounds on the mortar. In emptying the portions of the sacramental mixture, the pestle is held over the filter-dish so as to bathe it. The mortar is completely emptied at the fourth attempt, and in doing so, the filter-dish receives some residue also; the extract within the Haoma-cup is now filled to over-flowing. From this filtering is derived the title of the ritual “Homa-Gālnā” or passing the oblation through a strainer.

[Sp. Note :—If the dish with 9 holes is an emblem of the physical vesture of a man with 9 apertures, does the process inculcate the need for purifying character through various incarnations? If the main *chalice* (*Hāvani*) is the “battle-field” for gaining experiences through various impacts on our consciousness, the strainer may be the physical vesture through which these experiences are sifted and advanced and stored up in wisdom. Is the receiver-cup representing the *post-mortem* conscience

(Daenā) gathering the fruit of each life on earth? *Baōdhangh* is an immortal collector or repository of such wisdom, and it is the comrade of *Urvān* (soul) and *Fravashi* (spirit) in the human higher immortal triplicity. If the idea is to offer to God our refined spiritual nature as a holy sacrifice, the silent drama is meant to unfold the Divine plan of ways and means for exalting humanity to the stage of Divinity. The pestle may then represent the strokes of *Fate* within the arena of the *Hāvani* representing incarnation.]

The pestle is now cleaned and removed to the *kundi* and the mortar also is now cleaned but not removed. Some portion of the extract may be still within the dish, so it is now held aloft with the right hand to strain the entire contents into the cup, reciting the following:—

यै सविस्तो अहुरो । मज्दोस्चा आर्मइतिश्चा ।

अषम्चा फ़ादत्-गअथम् । मनस्चा वोहू क्षथम्चा ।

स्रओता मोइ मरज्जदाता मोइ । आदाइ कल्हाइचीत् पइती । (सै बार)

The filter-dish is now transferred to the top of the mortar. On this dish, he puts the ring-condenser and begins to strain the contents of the cup, so that it is poured into the mortar, collecting the magnetism of the ring. But he does not empty the contents of the cup entirely and then proceeds as follows:—

उस् मोइ उज्जारण्वा अहुरा । आर्मइती तैवीषीम् दस्वा ।

स्पैनिस्ता मइन्यू मज्दा । वइहुया ज़वो आदा ।

अषा हज़ो अँमवत् । वोहू मनइहा फ़सैरतूम् ।

रफ़ध्राइ वोउरु-चषाने । दोइषी मोइ या वै अविफ़ा ।

ता क्षथह्या अहुरा । या वइहँउश अषिश् मनइहो ।

फ़ो स्पँता आर्मइते । अषा दअेनो फ़दक्षया ।

अत् रताँम् ज़रथुश्त्रो । तन्वस्चीत् ख़ख़यो उश्तनँम् ।

ददाइती पउर्वतातँम् । मनइहस्चा वइहँउश मज्दाइ ।

इयओथनह्या अषाइ याचा । उख़ख़याचा सैरओषम् क्षथम्चा ॥

अषम् वोहू° ॥

He repeats the last word अषम् in a whisper. Thereafter before emptying the contents in a special manner specified below, he pours out one slight portion of it on the work-table with the word हुमत in a whisper.

Another portion, he lets fall into the cup of water (ज़ोर्) with the word ह्रस्व in a whisper, passing the water through the filter; and with the word ह्रस्व in a whisper, he pours approximately the remaining $\frac{1}{3}$ into the mortar. This sort of apportioning is carried out thrice, so that the table, cup and the mortar each receives separately a total of three portions, passed through the filter-dish.

He then empties the contents of the mortar into the Haoma-cup, removes the ring to its own place and shifts the empty mortar to a corner of the table. He rearranges the various implements, so that the cup of Haoma is placed near the cup of water (ज़ोर्). He puts his single *Barasma*-blessing-rod on the saucer meant for milk, near the legs of the Māhrue pedestal. He puts some portion of Haoma into what is known as Para-Haoma-Cup and waits for his companion to enter on the scene. This Para-Haoma mixture is meant to be a reserve for utilising in emergency or for continuing the ritual on another occasion.

The companion who is to be ज़ोर् recites one अषम् वोह् facing East, and repeats as many Ahunavars as are prescribed for the occasion, according to the इन्सन् or the invocation to a particular Angel. He washes his hands and taking a pitcher full of water, goes near the Fire-Altar and then recites the following :—

नमसे-ते आतर्श् मज्दो अहुरहे हुधो मज्जिस्त यज्ञत क्षनओथ अहुरहे
मज्दो अषम् वोह् ॥ (से वार्)

फ्रवराने मज्दयस्त्रो ज़रथुश्चिश् वीदयेवो अहुर-त्कओषो
हावनैअे अपओने अपहे रथ्वे ..... सावइहैअे वीस्याइच अपओने
अपहे रथ्वे ..... फ़सस्तयअेच ॥

(or) रपिश्चिनाइ अपओने अपहे रथ्वे ..... फ़ादत्-फ़ववे ज़० तुमाइच
अपओने अपहे रथ्वे ..... फ़सस्तयअेच ॥

(or) उज्येइरिनाइ अपओने अपहे रथ्वे ..... फ़ादत्-वीराइ दख्यु-
माइच अपओने अपहे रथ्वे ..... फ़सस्तयअेच ॥

(or) अइविसूथमाइ अइविगयाइ अपओने अपहे रथ्वे ..... फ़ादत्-
वीस्पाँम्-हुज्याइतैअे ज़रथुश्चोतैमाइच अपओने अपहे रथ्वे ..... फ़सस्तयअेच ॥

(or) उषहिनाइ अपओने अपहे रथ्वे ..... वैरज्याइ न्मान्याइच
अपओने अपहे रथ्वे ..... फ़सस्तयअेच ॥

तव आतर्श पुथ अहुरहे मज्दो क्षनओथ यस्माइच वस्माइच क्षनओथाइच
फ़सस्तयअच ॥

The ज़ोत्र recites :—

यथा अहू वइर्यो ज़ओता फ़ा मे मूते

The रास्पी on his seat replies with the following words :—

यथा अहू वइर्यो यो ज़ओता फ़ा मे मूते ।

The ज़ोत्र proceeds :—

अथा रतुश्च अषात्चीत् हच फ़ा अषव वीध्वो म्रओतू ॥

अषम् वोहू° ॥ (से बार)

With each अषम् वोहू, he washes the stone-stool on which the Fire-Altar is placed, so as to complete the washing of four sides with the recital of three अषम् वोहूs.

[Note :—Was a triangular Arghya-stool used in the past? If we suppose that there is an Invisible Presence of an Angel about to be installed on the Fire-Throne, we can imagine, that the process of cleaning the stool is tantamount to washing the feet of a guest, as was the custom in Ancient Iran in welcoming an honoured guest.]

Then the रास्पी picks up his *Barəsm*-blessing rod in his left hand and holding the ring-condenser in his right, he recites the following, so as to complete his invocation, begun while consecrating the ring :—

यथा अहू वइर्यो° ॥ (दु बार)

यत्तम्च वत्तम्च अओजस्च ज़वरँच आफ़्रीनामि ज़रथुश्चहे स्पितामहे
अषओनो फ़वँअे ।

He puts that ring into its special container, dipping it into the *Zōr*-cup. He puts his rod over the saucer meant for milk. He takes the extra *Haoma*-cup in his left hand, leaves his seat, places that cup into a niche in the wall. He brings the pitcher containing milk (which he had secured during the previous part of the ritual). He pours some of its contents into the milk-dish on the work-table, taking care not to sprinkle any portion thereof, on any other implement. With his clean hands, he brings the sacred bread (द्रओन) on which has been deposited some clarified butter (गँउश्च-हुधोइहो), places it on the special dish meant for it on the table; and recites the following, himself going out of the enclosure :—

अपम् वोह् ॥

अह्माइ रअश्च ख्वरेनस्च ..... रओचइहम् वीस्पो-ख्वाथ्रम् ॥

अथ जम्यात् यथ आप्रीनामि । अपम् वोह् ॥

हज्जइरम् वओपज्ञनाम् वओवरं वओपज्ञनाम् ॥ (सँ वार्)

जस मे अवइहे मज्द । (सँ वार्)

अमहे हुताश्तहे हुरओधहे ..... ज्वानहे दर्रघो-ख्वधातहे ॥

कैरफ्रह मोज्द गुनाह् ..... यथ आप्रीनामि । अपम् वोह् ॥

He unties and reties his Kushti with prescribed prayers. By the time he returns as the Rāspī of the Yasna proper, जोर is already standing on his elevated seat, waiting to begin certain prayers jointly, Vide Yasna 1.

Brief notes on some symbols :—

- (1) Water = मूलप्रकृति. The virgin matter + milk (= life essence) + Haoma (= Wisdom) - the three represent form, life and mind in Trinity : Brahma, Vishnu and Mahesh aspects.
- (2) Fire: Symbol of Creative energy of God in each atom and cell.
- (3) The Māhruēs (moon = mind) represent dual nature in the Universe and in man. The one near the altar is the lower self - देहात्मा, the other is the Higher Spiritual Self = दिव्यात्मा or मुक्तात्मा.
- (4) The Baresm-wires are representing the channels of human psychic forces emanating through the 3 Nādis from the Nervous plexuses as 7×3 . When the Aivyāonghan is tied so as to represent a band "protecting the solar plexus of a man prostrate" between the two poles, its ends temporarily cling to the lower-tripod top. Later, on liberation, these are untied and the pedestals are laid low, lifting the Perfect man from the bridge of duality. The Baresm-rod, placed connecting the legs = Unity, when God's true nature is underlying the apparent duality. The three legs - त्रयो अस्य पादाः - for each pole = (a) Spirit (will), Wisdom and Action-love-as against (b) mortal triplicity of Personality : body, desire-vehicle and lower mind. The Bunch is Daenā = Conscience as a Bridge.—Or Sat + Chit + Ananda <—> Satva-Rajas-Tamas.
- (5) The Kundi = Boundless Eternity before Creation begins.

॥ यस्न ॥

INTRODUCTION

॥ ० ॥

प नाँम् इ यज्ज्दौ

'अषम् वोहू° ॥ (यक् बार)

यथा अहू वइर्यो° ॥ (*हफ्त् बार)

क्षनओथ्र अहुरहे मज्जदो अषम् वोहू° ॥ (डु बार)

नैमसँ ते आतर्श मज्जदो अहुरहे हुधो मज्जिस्त यज्जत ।

क्षनओथ्र अहुरहे मज्जदो अषम् वोहू° ॥ ० ॥ (सि बार)

फ्रवराने मज्जदयस्त्रो ज़रथुश्त्रिश वीदअवो अहुर-त्कअषो हावनँअे अषओने
अषहे रथ्त्रे यस्त्राइच वह्माइच क्षनओथ्राइच फ्रसस्तयअेच । सावइहँअे वीस्याइच
अषओने अषहे रथ्त्रे यस्त्राइच वह्माइच क्षनओथ्राइच फ्रसस्तयअेच ॥ १ ॥

[आथो' अहुरहे मज्जदो पुथ्रहे] तव आतर्श पुथ्र अहुरहे मज्जदो क्षनओथ्र
यस्त्राइच वह्माइच क्षनओथ्राइच फ्रसस्तयअेच ॥ २ ॥

जोत्र:- यथा अहू वइर्यो ज़ओता फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज़ओता फ्रा मे म्रूते ।

जोत्र:- अथा रतुश अपात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ॥

अषम् वोहू° ॥ (सि बार)

यथा अहू वइर्यो° ॥ ३ ॥ (डु बार)

INTRODUCTION

The introductory prayers from 1 to 3 above are in accordance with the tradition of the Parsee recitors and are given in TDA edition. Westergaard drops the introduction and begins the text with Hā 1. Geldner omits only the Pazand text in the parenthesis. The introduction proper begins with फ्रस्तुये.

(0) 1. For the Complete formula see section O.6. 2. Also see section O.15. *The number varies according to the Angel to whom it is dedicated.

(2) 1. The text in the parenthesis is according to Geldner. TDA omits this.

[हुमत ह्रस्त हर्त हुमनर्न हुगवर्न हुकुनर्न ईन् इन्मइने (मीनो नावर् वीस्पअशा अर्दा फ्रवश वै-रसात्) ॥

नीरग् पीरोज्गर् वात् ख्वरह् इ वैह्-दीन् इ माज्दयन्नौन् रवा वात् अश्दर हफ्त केश्वर् नौम्-चिस्तीहात् अश्दर कौम् वात् ॥

हस्त शहिरस्ताँन् अश्दर (फ़लौन्) शहिरस्ताँन् पूरी पीरोज़ी शादी रामइनी रवाँन् ॥

ख्वरह् इ ख्वजस्तँ अज़्जुन् वात् अज़्जुन्तर् वात् ॥ ख्वरह् ख्वजस्तँ वात् ॥

ईन् इन्मइने (मीनो नावर् वीस्पअशा अर्दा फ्रवश वै-रसात् ।) किरा गाह् रोज् शह्यारी ॥

ख्वीश् यज़्दँ कर्त-होम् दरून् यश्त-होम् म्यज़्द हमा-राईनम् अयो-कर्दह्या प गश्ज् इ दाधार अहुरमज़्द रयोमश्त ख्वरहोमश्त अमेशास्पश्दाँन् वै-रसात् ॥

अओज् जोर् नीरो तगी अमावश्दी पिरोज्गरी ईन् इन्मइने (मीनो नावर् वीस्पअशा अर्दा फ्रवश वै-रसात् ।) अज़्ज हमा पदीरफ़्तार् वात् अये मारा पानाई-किर्दार् नेकी-अश्दास्तार् अनाई पत्यार् दूर-अवाज़्-दास्तार् अयाफ़्त-स्वाह् वात् ॥

किरा दीगर् म्यज़्द हज़ार् मर्त म्यज़्द शायम् साख्त अये मारा कम्-रश्ज्त् आसाँन्तर् यअनी कर्त यक् अज़्ज मा हज़ार् पदीरफ़्तार् वात् ॥

नौम्-चिस्ती अनओशह् रवाँन् रवाँनी (फ़लौन् फ़लौन्) अयेधर् यात् वात् अनओशह् रवाँन् रवाँनी फ़मायश्न (फ़लौन्) माज्दयन्नी वै-रसात् ॥

हमा फ्रवश अशोआँन् अयोकर्दह्या चिहाक्म दहुम् सी-रोज् साल-रोज् अज़्ज गयोमर्त अश्दा सओश्योस् अयेदर यात् वात् ॥

हस्ताँन् बुदाँन् वेदाँन् ज़ादाँन् अज़ादाँन् आ-दही उज़्-दही दह्न नर् नारीक् अवर्नाई पुर्नाई हर-कि अवर् ईन् ज़मीन् प-इरि वैह्दीनी गुदाराँन् शूत् हस्त हमा फ्रवश अशोआँन् अयोकर्दह्या अज़्ज गयोमर्त अश्दा सओश्योस् अयेदर यात् वात् ॥

कि ईन् मौन् वीस् उ ज़श्द देह् उ रोस्ता गुज़र्तँ ह्श्द हमा फ्रवश अशोआँन् अयोकर्दह्या अज़्ज गयोमर्त अश्दा सओश्योस् अयेदर यात् वात् ॥

अशवाँन् फ्रवश चीराँन् फ्रवश अवर्-वीज़ाँन् फ्रवश पीरोज्गराँन् फ्रवश पओइर्यो-त्कअशौन् फ्रवश नवानज़्दस्ताँन् फ्रवश इ फ्रवशयो हमा अयोकर्दह्या अज़्ज गयोमर्त अश्दा सओश्योस् अयेदर यात् वात् ॥

रवाँन् इ पिदराँन् उ मादराँन् उ जदगाँन् उ न्यागाँन् उ फ़ज़्शदाँन् उ पेवश्दाँन् उ परस्ताराँन् उ नवानज़्दस्ताँन् फ्रवश अशोआँन् अयोकर्दह्या अज़्ज गयोमर्त अश्दा सओश्योस् अयेदर यात् वात् ॥

हमा अथओस्ताँन् हमा रथअस्ताराँन् हमा वास्थ्योसाँन् हमा हुतोक्षौन् हमा फ्रवश इ अशोआँन् हमा अयोकर्दह्या अज़्ज गयोमर्त अश्दा सओश्योस् अयेदर यात् वात् ॥

हमा फ्रवश अशोआँन् हफ़्त-केश्वर्-ज़मीन्-अर्जह् सवह् फ़ददफ़श वीददफ़श वोह-वर्इत वोह-वर्इत ख्वनरस्-वामी-कश्ग-दअज़्ज अशवाँन् वर-इ-जम्-कर्दाँन् गश्ज्-मौधौन् हमा फ्रवश अशवाँन् हमा अयोकर्दह्या अज़्ज गयोमर्त अश्दा सओश्योस् अयेदर यात् वात् ॥

गुर्जं खर्वरह् अवज्ञायात् ईन् क्षुन्मइने (मीनो नावर् वीस्पअशा अर्दाप्रवश बै-रसात्) नौम्चिस्ती
अनओशह् रवाँन् रवाँनी (फ़लौन्) अअेदर यात् वात् ॥

अनओशह् रवाँन् रवाँनी प्रमायइने (फ़लौन्) माज्दयस्त्री बै-रसात् हम्-कैरफ़े हमा-वैहौन्
इ हप्त्-कैश्वर-जमीन् बै-रसात् ॥

अँज् हमा गुनाह् पतित् पशैमौन्-होम् प-पतित्-होम् ॥]

प्रस्तुये हुमतोइव्यस्चा हूस्तोइव्यस्चा ह्वस्तोइव्यस्चा माँथ्नोइव्यस्चा
वखँध्नोइव्यस्चा वरश्त्वोइव्यस्चा । अइविगइर्या दइथे वीस्पा हुमताचा हूस्ताचा
ह्वस्ताचा । पइतिरिच्या दइथे वीस्पा दुश्मताचा दुज्जुस्ताचा दुज्ज्वरश्ताचा ॥ ४ ॥

फ़ेरा' वै राही अमेषा स्पँत्ता यस्मँचा वखँमँचा फ़ेरा' मनइहा फ़ेरा'
वचइहा फ़ेरा' श्यओथना फ़ेरा' अइहुया फ़ेरा' तन्वस्चीत् ख्वख्यो उश्तन्म ॥ ५ ॥

स्तओमि अषम् । अषम् वोहू वहिश्तम् अस्ती उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ
ह्यत् अपाइ वहिश्ताइ अषम् ॥ ६ ॥ (सि बार)

प्रवराने मज्दयस्त्रो ज़रथुश्त्रिश वीदअेवो अहुर-त्कअेषो । हावनँअे
अषओने अषहे रथ्ने यस्त्राइच वह्माइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच । सावइहँअे
वीस्याइच अषओने अषहे रथ्ने यस्त्राइच वह्माइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच ।
रथ्त्राँम् अयरनाँम्च अस्न्यनाँम्च माह्यनाँम्च याइर्यनाँम्च सर्रधनाँम्च यस्त्राइच
वह्माइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच ॥ ७ ॥

मीनो नावर् क्षुन्मन्

[अहुरहे मज्दो रअेवतो ख्वरँनडुहतो' अमषनाँम् स्पँतनाँम् मिथहे
वोउरु-गओयओइतोइश् रामनस्च ख्वास्त्रहे ॥ ८ ॥

ह्वरँक्षाअेतहे अमषहे रअेवहे अउर्वत्-अस्पहे । वयओश उपरो-कइर्येहे तर-
धातो अन्याइश् दामौन् । अअेतत् ते वयो यत् ते अस्ति स्पँतो-मइन्यओम् ।
रजिश्तयो चिस्तयो मज्दधातयो अषओन्यो दअेनयो वइहुयो माज्द-
यस्त्रोइश् ॥ ९ ॥

माँथ्रहे स्पँतहे अषओनो वरँज्यडुहहे' दातहे वीदअेवहे दातहे ज़रथुश्त्रोइश्
दर्रधयो उपयनयो दअेनयो वइहुयो माज्दयस्त्रोइश् ज़रज्दातोइश् माँथ्रहे स्पँतहे ।

(5) 1. West & TDA : फ़ा (8) 1. TDA : ख्वरँनडुहतो 2. Geld : गुओ-
थओतोइश् (10) 1. TDA : वरँज्यडुहहे.

उषि-दरंथ्रम् दअेनयो माज्दयस्नोइश् वअेधीम् माँथ्रहे स्पँतहे । आस्नहे स्त्रथ्नो मज्दधातहे गओषो-सूतहे स्त्रथ्नो मज्दधातहे ॥ १० ॥

आथ्रो अहुरहे मज्दो पुथ्रहे' तव आतर्श् पुथ्र अहुरहे मज्दो मत् वीस्पअे-इव्यो आतर्व्यो । गरोइश् उषि-दरंनहे मज्दधातहे अपस्त्राथ्रहे ॥ ११ ॥

वीस्पअेपाँम् यजतनाँम् अषओनाँम् मइन्यवनाँम् गअेथ्यनाँम् । अषओनाँम्' फ्रवषिनाँम् उघ्रनाँम् अइत्रिथूरनाँम् पओइर्यो-त्कअेपनाँम् फ्रवषिनाँम् नवानज्दिश्तनाँम् फ्रवषिनाँम्] क्षनओथ्र यस्त्राइच वस्त्राइच क्षनओथ्राइच फ्रसस्तयअेच ॥ १२ ॥

जोत्र:- यथा अहू वइर्यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

जोत्र:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओत् ॥

अषम् वोहू° ॥ १३ ॥ (सि वार्)

'क्षनओथ्र अहुरहे मज्दो तरोइदीते अइरहे मइन्यँउश् । हइथ्यावर्श्ताँम्' ह्यत् वस्त्रा फ्ररषोत्तैमम्' । स्तओमि अषम् ॥

अषम् वोहू° ॥ १४ ॥ (सि वार्)

यथा अहू वइर्यो

अथा रतुश् अषात्चीत् हचा ।

वइहँउश् दज्दा मनइहो

इयओथननाँम् अइहँउश् मज्दाइ ।

क्षथ्रँमुचा अहुराइ आ

यिम् द्रिगुव्यो' ददत् वास्तारम् ॥ १५ ॥ (चिहार् वार्)

(11) 1. TDA: पुथ्र (12) 1. Geld: अषाउनाँम् (14) 1. cf. Ny.1.2 and the Introduction to the Yashts; 2. हइथ्यावर्श्ताँम् ... फ्ररषोत्तैमम् Y,50,11 (15) 1. Geld-J2; द्रिगुव्यो; Geld-Pt4; दरँधुव्यो.

हा १

जोत् उ रास्पी:-

निवअधयेमि ह॑कारयेमि दथुषो अहुरहे मज्जदो रवेवतो ख्वरँनडुहतो'
मजिस्तहेच वहिस्तहेच सअस्तहेच खओज्जिस्तहेच खञ्चिस्तहेच हुकँरँमहेच अषात्
अपनोतँमहेच हुधामनो' वोउरु-रप्पनड्हो

यो नो दध यो ततप

यो तुथुये' यो मइन्युश स्पँ॑तोतँमो ॥ १ ॥

निवअधयेमि ह॑कारयेमि वड्हवे मनडहे अषाइ वहिस्ताइ क्षथाइ वइयाइ
स्पँ॑तयाइ आर्मँतँअ' हउर्वतुव्य अमँरँततुव्य गँउश तप्ने गँउश उरुने आथ्रे अहुरहे
मज्जदो यअेतुस्तँमाइ अमँपनाँम् स्पँ॑तनाँम् ॥ २ ॥

निवअधयेमि ह॑कारयेमि अस्न्यअेइव्यो अषहे रतुव्यो । हावनँअे
अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि ह॑कारयेमि सावड्हँअे वीस्याइच अषओने
अषहे रथ्ने । निवअधयेमि ह॑कारयेमि मिथहे वोउरु-गओयओइतोइश' हज्जदो-
गओषहे वअेवरँ-चप्पमनो अओस्तो-नामनो यजतहे रामनो ख्वास्तहे ॥ ३ ॥

जोत् :- निवअधयेमि ह॑कारयेमि रपिथिन्नाइ अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि
ह॑कारयेमि फ़ादत्-प्पवे ज॑त्तुमाइच अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि
ह॑कारयेमि अषहे वहिस्तहे आथस्च अहुरहे मज्जदो ॥ ४ ॥

निवअधयेमि ह॑कारयेमि उजयेइरिनाइ अषओने अषहे रथ्ने । निवअ-
धयेमि ह॑कारयेमि फ़ादत्-वीराइ दख्युमाइच' अषओने अषहे रथ्ने । निवअधयेमि
ह॑कारयेमि वँरँजतो अहुरहे नफ़्धो अपाँम् अपस्च मज्जधातयो ॥ ५ ॥

निवअधयेमि ह॑कारयेमि अइन्निस्सूथँमाइ' अइविगयाइ अषओने अषहे
रथ्ने । निवअधयेमि ह॑कारयेमि फ़ादत्-वीस्पाँम्-हुज्याइतँअे' ज़रथुश्चोतँमाइच

Hā 1

This chapter coincides generally with chapters 3,4 and 7. The following sections correspond: 1.3-19 with 3.5-19,22,23; 4.8-22,24,25; 7.5-19,22,23.

- (1) 1. West & TDA : ख्वरँनड्हतो 2. West & TDA : हुधामनो 3. West & TDA : तुथुये (2) 1. Geld-PT4 : आर्मँतँये (3) 1. Geld : गओयओतोइश
(5) 1. Geld : दाख्युमाइच (6) 1. Geld : अइन्निस्सूथिमाइ 2. Geld : हुज्यातँअे.

अपओने अपहे रथ्ने । निवअधयेमि ह॑कारयेमि अपओनाँम्^१ फ्रवपिनाँम् घेनाँनाँम्च
वीरो-वाँथन्ननाँम् याइर्ययोस्च हुषितोइश् । अमहेच हुतास्तहे हुरओधहे वर्रथन्नहेच
अहुरधातहे वनइ॑त्योस्च उपरतातो ॥ ६ ॥

निवअधयेमि ह॑कारयेमि उपहिनाइ अपओने अपहे रथ्ने । निवअधयेमि
ह॑कारयेमि वर्रज्याइ न्मान्याइच अपओने अपहे रथ्ने । निवअधयेमि ह॑कारयेमि
स्रओषहे अश्येहे अपिवतो वर्रथाजनो फ्रादत्-गअथहे । रण्नओश् रजिस्तहे अरुतातस्च
फ्रादत्-गअथयो वर्रदत्-गअथयो ॥ ७ ॥

निवअधयेमि ह॑कारयेमि माह्यअइव्यो अपहे रतुव्यो । अ॑तरं-मोइहाइ
अपओने अपहे रथ्ने । निवअधयेमि ह॑कारयेमि पॅरनो-मोइहाइ वीपत्तथाइच
अपओने अपहे रथ्ने ॥ ८ ॥

निवअधयेमि ह॑कारयेमि याइर्यअइव्यो अपहे रतुव्यो । मइध्यो-जॅरमयाइ'^२
अपओने अपहे रथ्ने । निवअधयेमि ह॑कारयेमि मइध्यो-पॅमाइ'^३ अपओने अपहे
रथ्ने । निवअधयेमि ह॑कारयेमि पइतिशहव्याइ अपओने अपहे रथ्ने । निवअधयेमि
ह॑कारयेमि अयाथ्रिमाइ'^४ फ्राओउर्वअइत्रिमाइ'^५ वर्र्णिहस्ताइच अपओने अपहे रथ्ने ।
निवअधयेमि ह॑कारयेमि मइध्याइर्याइ अपओने अपहे रथ्ने । निवअधयेमि ह॑कार-
येमि हमस्पथमइद्याइ'^६ अपओने अपहे रथ्ने । निवअधयेमि ह॑कारयेमि सर्रधअइव्यो
अपहे रतुव्यो ॥ ९ ॥

निवअधयेमि ह॑कारयेमि वीस्पअइव्यो अअइव्यो रतुव्यो योइ हँ॑ति
अपहे रतवो थ्रयस्च' थ्रिसाँस्च नज्जिदस्त पइरिश्-हावनयो योइ हँ॑ति अपहे यत्
वहिस्तहे मज्जदो-फ्रासास्त जरथुश्चो-फ्राओस्त ॥ १० ॥

निवअधयेमि ह॑कारयेमि अहुरअइव्य मिथ्रअइव्य वर्रज्ज॑व्य' अइथ्य-
जइहअइव्य' अपवनअइव्य स्ताराँम्च स्पँ॑तो-मइन्यवनाँम् दामनाँम् तिश्येहेच
स्तारो रअवतो ख्वर्रनइहतो' मोइहहेच गओचिथ्रहे ह्वर्रच क्षअेतहे अउर्वत्-अस्पहे

3. Geld : अषाउनाँम् (9) 1. Geld : मइध्योइजॅरमयाइ; West & TDA :
मइध्यो-जॅरमयाइ 2. Geld : मइध्योइपॅमाइ; West & TDA : मइध्योपॅमाइ 3. West & TDA :
अयाथ्रिमाइ फ्राओउर्वअइत्रिमाइ 4. Geld : हमस्पथमअदयाइ (10) West & TDA : थ्रयस्च
(11) 1. West & TDA : वर्रज्ज॑व्य अअइव्य जइहअइव्य 2. West & TDA : ख्वर्रनइहतो.

दोइथहे अहुरहे मज्दो मिथहे दख्युनाँम् दज्हुपतोइश^३ । निवअधयेमि ह॑कारयेमि (रोज्*) अहुरहे मज्दो रअवतो ख्वरनडुहो^२ । निवअधयेमि ह॑कारयेमि (साह्*) अपओनाँम्^४ फ्रवपिनाँम् ॥ ११ ॥

निवअधयेमि ह॑कारयेमि तव आथ्रो अहुरहे मज्दो पुथ्र मत् वीस्पअइव्यो आतरेव्यो । निवअधयेमि ह॑कारयेमि अइव्यो वडुहिव्यो वीस्पनाँम्च अपाँम् मज्दधातनाँम् वीस्पनाँम्च उर्वरनाँम् मज्दधातनाँम् ॥ १२ ॥

निवअधयेमि ह॑कारयेमि माँथहे स्पँतहे अपओनो वरँज्यडुहहे^५ दातहे वीदअवेहे दातहे ज़रथुश्त्रोइश दरँधयो उपयनयो दअनयो वडुहयो माज्द-यस्त्रोइश ॥ १३ ॥

निवअधयेमि ह॑कारयेमि गरोइश उषि-दरँनहे मज्दधातहे अप-ख्वाथहे वीस्पअपाँम्च गइरिनाँम् अप-ख्वाथ्रनाँम् पोउरु-ख्वाथ्रनाँम् मज्दधातनाँम् कावयेहेच ख्वरँनइहो मज्दधातहे अख्वरँतहेच ख्वरँनइहो मज्दधातहे । निवअधयेमि ह॑कार-येमि अपोइश वडुहयो चिस्तोइश वडुहयो अरँथँ वडुहयो रसाँस्तातो वडुहयो ख्वरँनइहो सवइहो मज्दधातहे ॥ १४ ॥

निवअधयेमि ह॑कारयेमि दह्ययो वडुहयो आफ्रितोइश दह्यहेच नर्श अपओनो उग्रहेच तह्महे दामोइश उपमनहे यज़तहे ॥ १५ ॥

निवअधयेमि ह॑कारयेमि ओइह्नाँम् असइह्नाँम्च पोइथ्रनाँम्च गओ-यओइतिनाँम्च मअथननाँम्च अवो-ख्वरँननाँम्च अपाँम्च ज़माँम्च उर्वरनाँम्च अज्होस्च^६ ज़मो अवज्हेच^७ अण्नो वातहेच अपओनो स्त्राँम् मोइहो हूरो अनघ्रनाँम् रओचइह्नाँम् ख्वधातनाँम् वीस्पनाँम्च स्पँतहे मइन्यँउश दामनाँम् अपओनाँम् अपओनिनाँम्च अपहे रथ्र्नाँम् ॥ १६ ॥

निवअधयेमि ह॑कारयेमि रथ्रो वरँजतो यो अपहे । रथ्र्नाँम् अयरनाँम्च

3. Geld : दइज्हुपतोइश; *In use the name of the current day and month is here to be mentioned, with appropriate formulas, according to Sirôza. The name of the day and that of the month may vary according to the calendar. Here an example is given of the first day (अहुरहे...) and of the first month (अपओनाँम्...). 4. Geld : अपाउनाँम् (13) 1. West & TDA : वरँज्यडुहहे (16) 1. Geld : अइज्होस्च 2. Geld : अवइज्हेच.

अस्यनाँम्च माह्यनाँम्च याइर्यनाँम्च सर्रधनाँम्च योइ हँति अपहे रत्वो ।
हावनोइश रथ्नो ॥ १७ ॥

निवअधयेमि हँकारयेमि अपओनाँम् फ्रवपिनाँम् उघ्रनाँम् अइन्निधूरनाँम्
पओइर्यो-त्कअपनाँम् फ्रवपिनाँम् नवानज्जिदस्तनाँम् फ्रवपिनाँम् हवहे उरुनो
फ्रवपेअ ॥ १८ ॥

निवअधयेमि हँकारयेमि वीस्पअइव्यो अपहे रतुव्यो । निवअधयेमि
हँकारयेमि वीस्पअइव्यो वड्हुधाव्यो यजतअइव्यो मइन्यओइव्यस्चा गअथ्यअ-
इव्यस्चा' योइ हँति यस्न्याच' वड्याच' अपात् हच यत् वहिस्तात् ॥ १९ ॥

हावने अपाउम् अपहे रत्वो सवड्हे' अपाउम् अपहे रत्वो' रपिथिन्न
अपाउम् अपहे रत्वो' उजयेइरिन अपाउम् अपहे रत्वो' अइन्निधूम' अइविगय
अपाउम् अपहे रत्वो' उपहिन अपाउम् अपहे रत्वो' ॥ २० ॥

येज्जि थ्ना दिद्वअप येज्जि मनड्ह येज्जि वचड्ह येज्जि इयओथ्न येज्जि
जओष येज्जि अजओष । आ ते अज्हे' फ्रच स्तुये नी ते वअधयेमि येज्जि ते अज्हे'
अवा-उरुरओध यत् यस्नहेच वड्हेच ॥ २१ ॥

रत्वो वीस्पो मज्जिस्त अपाउम् अपहे रत्वो येज्जि वो दिद्वअप येज्जि मनड्ह
येज्जि वचड्ह येज्जि इयओथ्न येज्जि जओष येज्जि अजओष । आ वो अज्हे' फ्रच स्तुये
नी वो वअधयेमि येज्जि वो अज्हे' अवा-उरुरओध यत् यस्नहेच वड्हेच ॥ २२ ॥

जोत् उ रास्पी:-

फ्रवराने मज्जयस्तो ज्जरथुश्चिश् वीदअवो अहुर-त्कअपो हावनैअ अपओने
अपहे रथ्ने यस्नाइच वड्हाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच । सावड्हेअ वीस्याइच
अपओने अपहे रथ्ने यस्नाइच वड्हाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच । रथ्नाँम्
अयरनाँम्च अस्यनाँम्च माह्यनाँम्च याइर्यनाँम्च सर्रधनाँम्च यस्नाइच वड्हाइच
क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच ॥ २३ ॥

(19) 1. West & TDA : गअइथ्य° 2. West & TDA : येस्न्याइच वड्याच
(20) 1. West & TDA : सावड्हे 2. West & TDA : रत्वो 3. Geld : अइन्निधूम
(21-22) 1. Geld : अज्हे.

हा २

जोत उ रास्पी:-

ज्ञओथ आयसे येष्टि वरस्म आयसे येष्टि । वरस्म आयसे येष्टि ज्ञओथ आयसे येष्टि । ज्ञओथ हध-वरस्मन' आयसे येष्टि वरस्म हध-ज्ञओथ' आयसे येष्टि । अह्य ज्ञओथे इमत् वरस्म आयसे येष्टि । अन वरस्मन इमाम् ज्ञओथाम् आयसे येष्टि । हध-ज्ञओथम् इमत् वरस्म आयसे येष्टि । इमत् वरस्म (जोत) हध-ज्ञओथम् हध-अइव्योइहनम् अपय फ्रस्तरत्तम् आयसे येष्टि ॥ १ ॥

अह्य ज्ञओथे वरस्मनअच' अहुरम् मज्दाम् अपवनम् अपहे रतूम् आयसे येष्टि । अमपा स्पंता हुक्षथा हुधोइहो आयसे येष्टि ॥ २ ॥

अह्य ज्ञओथे वरस्मनअच अस्न्य अपवन अपहे रतवो आयसे येष्टि । हावनीम् अपवनम् अपहे रतूम् आयसे येष्टि । सावइहअम् वीसीम्च अपवनम् अपहे रतूम् आयसे येष्टि । अह्य ज्ञओथे वरस्मनअच मिथम् वोउरु-गओयओ-इतीम् हज्जइर-गओषम् वअवर-चष्मनम् अओख्तो-नामनम् यज्जतम् आयसे येष्टि । राम ख्वास्त्रम् आयसे येष्टि ॥ ३ ॥

जोत:- अह्य ज्ञओथे वरस्मनअच रपिथिन्नम् अपवनम् अपहे रतूम् आयसे येष्टि । फ्रादत्-फ्पाउम् ज्ञत्तुमम्च अपवनम् अपहे रतूम् आयसे येष्टि । अह्य ज्ञओथे वरस्मनअच अपम् वहिश्तम् आत्रम्च अहुरहे मज्दो पुथ्रम् आयसे येष्टि ॥ ४ ॥

अह्य ज्ञओथे वरस्मनअच उजयेइरिन्म् अपवनम् अपहे रतूम् आयसे येष्टि । फ्रादत्-वीरम् दख्युमम्च अपवनम् अपहे रतूम् आयसे येष्टि । अह्य ज्ञओथे वरस्मनअच वरज्जत्तम् अहुरम् क्षथीम् क्षअत्तम् अपाम् नपात्तम् अउर्वत्-अस्पम् आयसे येष्टि । अपम्च मज्दधाताम् अपओनीम् आयसे येष्टि ॥ ५ ॥

अह्य ज्ञओथे वरस्मनअच अइत्रिसूथ्रम्' अइविगाइम् अपवनम् अपहे

Hā 2

Chapter 2 is mostly identical with chapter 6. The following sections correspond: 2.2-10 with 6.1-9; 2.11-16 with 6.10-15; 2.17 with 6.16 and 19 and 2.18 with 6.20.

(1) 1. Geld: हध-वरस्म 2. West & TDA: हध-ज्ञओथम् (2) 1. West & TDA: वरस्मनच here and throughout this Chapter. (6) 1. Geld: अइत्रिसूथ्रम्.

रतूम् आयेसे येष्टि । फ्रादत्-वीस्पाँम्-हुज्याइतीम् ज़रथुश्त्रोतैमँम्च अपवन्नम् अपहे
रतूम् आयेसे येष्टि । अह्य ज़ओथ्रे वरस्मनअच अपओनाँम्^२ वडुहीश् सरो
स्पँतो फ्रवषयो आयेसे येष्टि । घ्नोस्च वीरो-वाँध्रो आयेसे येष्टि । याइर्यौम्च
हुषितीम् आयेसे येष्टि । अमँम्च हुतश्तम् हुरओधँम् आयेसे येष्टि । वरँध्रमँम्च
अहुरधातँम् आयेसे येष्टि । वनइँतीम्च उपरतातँम् आयेसे येष्टि ॥ ६ ॥

अह्य ज़ओथ्रे वरस्मनअच उपहिन्नम् अपवन्नम् अपहे रतूम् आयेसे
येष्टि । वरँजीम् न्मानीम्च अपवन्नम् अपहे रतूम् आयेसे येष्टि । अह्य ज़ओथ्रे
वरस्मनअच स्रओषँम् अपीम् हुरओधँम् वरँथाजनँम् फ्रादत्-गअथँम् अपवन्नम्
अपहे रतूम् आयेसे येष्टि । रण्णूम् रजिश्तम् आयेसे येष्टि । अरुश्तातँम्च फ्रादत्-
गअथँम् वरँदत्-गअथँम् आयेसे येष्टि ॥ ७ ॥

अह्य ज़ओथ्रे वरस्मनअच माह्य अपवन अपहे रतवो आयेसे येष्टि ।
अँतरँ-मोइहँम् अपवन्नम् अपहे रतूम् आयेसे येष्टि । पँरनो-मोइहँम् वीपसथँम्
अपवन्नम् अपहे रतूम् आयेसे येष्टि ॥ ८ ॥

अह्य ज़ओथ्रे वरस्मनअच याइर्य अपवन अपहे रतवो आयेसे येष्टि ।
मइध्यो-ज़रँमअम्^१ अपवन्नम् अपहे रतूम् आयेसे येष्टि । अह्य ज़ओथ्रे वरस्मनअच
मइध्यो-पँमँम्^२ अपवन्नम् अपहे रतूम् आयेसे येष्टि । अह्य ज़ओथ्रे वरस्मनअच
पइतिशहहीम् अपवन्नम् अपहे रतूम् आयेसे येष्टि । अह्य ज़ओथ्रे वरस्मनअच
अयाथ्रिमँम्^३ फ्राओउर्वअश्त्रिमँम्^३ वरँनिहर्श्तम् अपवन्नम् अपहे रतूम् आयेसे येष्टि ।
अह्य ज़ओथ्रे वरस्मनअच मइध्याइरीम् अपवन्नम् अपहे रतूम् आयेसे येष्टि ।
अह्य ज़ओथ्रे वरस्मनअच हमस्पथमअदअम् अपवन्नम् अपहे रतूम् आयेसे येष्टि ।
अह्य ज़ओथ्रे वरस्मनअच सरँध अपवन अपहे रतवो आयेसे येष्टि ॥ ९ ॥

अह्य ज़ओथ्रे वरस्मनअच वीस्पे अपहे रतवो आयेसे येष्टि योइ हँँति
अपहे रतवो थ्रयस्च^४ थ्रिसाँस्च नज्दिश्त पइरिश-हावनयो योइ हँँति अपहे यत्
वहिश्तहे मइदो-फ्रासास्त ज़रथुश्त्रो-फ्राओरुत् ॥ १० ॥

2. Geld : अपाउनाँम् (9) 1. Geld : मइध्योइज़रमअम् 2. Geld : मइध्योइपँमँम्
3. West & TDA : अयाथ्रिमँम् फ्राओउर्वअश्त्रिमँम् (10) 1. West & TDA : थ्रयस्च.

अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच अहुर मिथ वरंजत अइथ्यजइह' अपवन
आयेसे येसित । स्त्रैउशच मोइहम्च ह्वरच उर्वराहु पइति वरस्मन्याहु मिथम्
वीस्पनाम् दण्डुनाम् दण्डुपइतीम्^१ आयेसे येसित । अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच
(रोज्*) अहुरम् मज्दाम् रअवत्तम् ख्वरनडुहत्तम्^२ आयेसे येसित । अह्य
ज्ञओथ्रे वरस्मनअच (माह्*) अवओनाम् वडुहीश सरो स्पत्तो प्रवषयो आयेसे
येसित ॥ ११ ॥

अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच थ्राम् आत्रम् अहुरहे मज्दो पुथ्रम् अपवनम्
अपहे रतम् आयेसे येसित मत् वीस्पअइव्यो आतरव्यो । अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच
आपो वडुहीश वहिस्तो मज्दधातो अवओनीश आयेसे येसित । वीस्पो आपो
मज्दधातो अवओनीश आयेसे येसित । वीस्पो उर्वरो मज्दधातो अवओनीश
आयेसे येसित ॥ १२ ॥

अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच माँथ्रम् स्पत्तम् अशख्वरनइहम्^३ आयेसे
येसित । दातम् वीदोग्रम् आयेसे येसित । दातम् जरथुश्चि आयेसे येसित । दरघाम्
उपयनाम् आयेसे येसित । दअेनाम् वडुहीम् माज्दयस्त्रीम् आयेसे येसित ॥ १३ ॥

अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच गइरीम् उषि-दरनम्^४ मज्दधातम् अप-ख्वाथ्रम्
यजतम् आयेसे येसित । वीस्पो गरयो अप-ख्वाथ्रो पोउरु-ख्वाथ्रो मज्दधात
अपवन अपहे रतवो आयेसे येसित । उग्रम् कवअम् ख्वरनो मज्दधातम् आयेसे
येसित । उग्रम् अख्वरत्तम् ख्वरनो मज्दधातम् आयेसे येसित । अह्य ज्ञओथ्रे
वरस्मनअच अषीम् वडुहीम् आयेसे येसित । क्षोइथनीम् वरंजइतीम् अमवइतीम्
हुरओधाम् ख्वापराम् । ख्वरनो मज्दधातम् आयेसे येसित । सवो मज्दधातम्
आयेसे येसित ॥ १४ ॥

अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच दह्वाम् वडुहीम् आफ्रितीम् आयेसे येसित ।
दह्वम्च नरम् अपवनम् आयेसे येसित । उग्रम् तख्मम् दामोइश उपमनम् यजतम्
आयेसे येसित ॥ १५ ॥

अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच इमो अपस्च जमस्च उर्वरोस्च आयेसे येसित ।

(11) 1. West & TDA : अअथ्येजइह 2. Geld : दइण्डुपइतीम् 3. West &
TDA : ख्वरनइहत्तम् *See note on Y.1.11. (13) 1. West & TDA : अप-
ख्वरनइहम् (14) 1. West & TDA : उषि-दरनम्

इमो असोस्च षोडशोस्च गओयओइतीश्च मओथन्योस्च अवो-स्वरनोस्च आयेसे येति । इमं च षोडशे पइतीम् आयेसे येति यिम् अहुरम् मज्झाम् ॥ १६ ॥

जोत् उ रास्पी:-

अह्य जओथ्रे वरस्मनओच रतवो वीस्पे मज्झित आयेसे येति अयर अस्न्य माह्य याइर्य सरध । अह्य जओथ्रे वरस्मनओच अपओनाम्' वडुहीश्च सरो स्पर्ततो प्रवपयो आयेसे येति ॥ १७ ॥

अह्य जओथ्रे वरस्मनओच वीस्पे अपवनो यजत आयेसे येति । वीस्पे अपहे रतवो आयेसे येति । हावनीम् पइति रतूम् सावद्धओम् वीसीम् च पइति रतूम् । रतवो वीस्पे मज्झित पइति रतूम् ॥ १८ ॥

हा ३

जोत् उ रास्पी:-

वरस्मन पइति-वरत हव-जओथ्र हावनोइश्च रथ्रो स्वरथम् म्यज्झम् आयेसे येति । हउर्वत अमरतात गाउश्च हुदो' क्षनूमइने अहुरहे मज्झो अमपनाम् स्पर्तनाम् क्षनूमइने सओपहे अयेहे' अपिवतो वरथाजनो प्रादत्-गअथहे ॥ १ ॥

हओमम् च पर-हओमम् च आयेसे येति क्षनूमइने जरथुइत्रहे स्पितामहे अपओनो प्रवपओ । अओस्माँ आयेसे येति वओइधि क्षनूमइने तव आथ्रो अहुरहे मज्झो पुथ ॥ २ ॥

हओमाँ' आयेसे येति क्षनूमइने अइव्यो वडुहिव्यो अपाँम् वडुहीनाँम्' मज्झातनाँम् । आपम् हओम्याँम् आयेसे येति । गाँम् जीव्याँम् आयेसे येति । उर्वराँम् हधानअपताँम् अवय उज्झाताँम् आयेसे येति । क्षनूमइने अपाँम् मज्झातनाँम् ॥ ३ ॥

(17) 1. Geld—अपाउनाँम्.

Hā 3

Chapter 3 is generally identical with chapter 7. The following sections correspond: 3.5-19 with 1.3-17 and 4.8.22; sections 3.20-23 with 4.23-25 and 3.22-23 with 1.18-19.

(1) 1. West & TDA: हुधो 2. West & TDA: अयेहे (3) 1. West & TDA: हओमाँन् 2. West & TDA: वडुहिनाँम्.

इमत् वरस्म हध-ज्ञओथ्रम् हध-अइव्याओइहनेम् अषय फ्रस्तरेत्तम् आयेसे येसित क्षन्मइने अमषनाम् स्पँतनाम् । वाच हुमत हूस्त हूरस्त आयेसे येसित । गायनाम्च स्रओथ्रम् आयेसे येसित । हूरस्तो माँथो आयेसे येसित । इमाम् अइहुयाम्च अश्याम्च' रथ्राम्च रतुफ्रितीम्च आयेसे येसित । क्षन्मइने यज्ञतनाम् अषओनाम् मइन्यवनाम् गअथ्यनाम् क्षन्मइने हवहेच उरुनो ॥ ४ ॥

आयेसे येसित अस्न्यओइव्यो अषहे रतुव्यो । हावनँओ अषओने अषहे रथ्रे । आयेसे येसित सावइहँओ वीस्याइच अषओने अषहे रथ्रे । आयेसे येसित मिथ्रहे वोउरु-गओयओइतोइश' हज्जइरो-गओषहे वओवरँ-चष्मनो अओरुतो-नामनो यज्ञतहे रामनो रुवास्त्रहे ॥ ५ ॥

ज्ञोतः- आयेसे येसित रपिथ्रिनाइ अषओने अषहे रथ्रे । आयेसे येसित फ्रादत्-प्रषवे ज्ञँतुमाइच अषओने अषहे रथ्रे । आयेसे येसित अषहे वहिस्तहे आथ्रस्च अहुरहे मज्दो ॥ ६ ॥

आयेसे येसित उज्येइरिनाइ अषओने अषहे रथ्रे । आयेसे येसित फ्रादत्-वीराइ दख्युमाइच' अषओने अषहे रथ्रे । आयेसे येसित वरँजतो अहुरहे नफ्रधो अपाँम् अपस्च मज्दधातयो ॥ ७ ॥

आयेसे येसित अइत्रिसूथ्रमाइ' अइविगयाइ अषओने अषहे रथ्रे । आयेसे येसित फ्रादत्-वीस्पाँम्-हुज्याइतँओ' जरथुश्त्रोतमाइच अषओने अषहे रथ्रे । आयेसे येसित अषओनाम्' फ्रवषिनाम् घनानाँम्च वीरो-वाँथ्रनाँम् याइर्ययोस्च हुषि-तोइश । अमहेच हुतास्तहे हुरओधहे वरँथ्रमेहेच अहुरधातहे वनइँत्योस्च उपरतातो ॥ ८ ॥

आयेसे येसित उपहिनाइ अषओने अषहे रथ्रे । आयेसे येसित वरँज्याइ न्मान्याइच अषओने अषहे रथ्रे । आयेसे येसित स्रओषहे अश्येहे' अषिवतो वरँथाजनो फ्रादत्-गअथहे रणओश रजिस्तहे अरस्तातस्च फ्रादत्-गअथयो वरँदत्-गअथयो ॥ ९ ॥

(4) 1. West & TDA : अष्याँम्च (5) 1. Geld : °गओयओतोइश (7) 1. Geld : दाख्युमाइच (8) 1. Geld : अइत्रिसूथ्रमाइ 2. Geld : °हुज्यातँओ 3. Geld : अषाजनाँम् (9) 1. West & TDA : अष्येहे.

आयेसे येसित माह्येइव्यो अपहे रतुव्यो । अ॒त्त॒र॒-मो॒ङ्गहा॒ अपओने
अपहे रथ्ने । आयेसे येसित प॒र॒नो-मो॒ङ्गहा॒ वी॒ष॒स॒था॒इ॒च अपओने अपहे रथ्ने ॥ १० ॥

आयेसे येसित या॒इ॒र्य॒अ॒इ॒व्यो अपहे रतुव्यो । म॒इ॒ध्यो-ज॒र॒म॒या॒इ॒ अपओने
अपहे रथ्ने । आयेसे येसित म॒इ॒ध्यो-प॒मा॒इ॒ अपओने अपहे रथ्ने । आयेसे येसित
प॒इ॒ति॒श॒ह॒द्या॒ अपओने अपहे रथ्ने । आयेसे येसित अ॒या॒श्रि॒मा॒इ॒ फ्र॒ओ॒उ॒र्व॒अ॒इ॒त्रि॒-
मा॒इ॒ वर्णि॒ह॒र॒स्ता॒इ॒च अपओने अपहे रथ्ने । आयेसे येसित म॒इ॒ध्या॒इ॒र्या॒इ॒ अपओने
अपहे रथ्ने । आयेसे येसित ह॒म॒स्प॒थ॒म॒इ॒द्या॒इ॒ अपओने अपहे रथ्ने । आयेसे
येसित स॒र॒ध॒अ॒इ॒व्यो अपहे रतुव्यो ॥ ११ ॥

आयेसे येसित वी॒स्प॒अ॒इ॒व्यो अ॒अ॒इ॒व्यो रतुव्यो यो॒इ हँ॒ति अपहे रत॒वो
श्रय॒स्च॑ थ्रि॒साँस्च॑ न॒जि॒द॒स्त प॒इ॒रि॒श॒-हा॒वन॒यो यो॒इ हँ॒ति अपहे यत् व॒हि॒स्त॒हे म॒ज्दो-
फ्र॒सा॒स्त ज॒र॒थु॒श्नो-फ्र॒ओ॒स्त ॥ १२ ॥

आयेसे येसित अ॒ह॒र॒अ॒इ॒व्य मि॒थ्र॒अ॒इ॒व्य व॒र॒ज॒न्व्य॑ अ॒इ॒थ्य॒ज॒इ॒ह॒अ॒इ॒व्य॑
अ॒ष॒व॒न॒अ॒इ॒व्य स्ता॒राँम्च॑ स्प॒त्तो-म॒इ॒न्य॒व॒नाँम् दाम॒नाँम् ति॒र्य॒हे॒च स्ता॒रो र॒अ॒व॒तो
ख॒र॒न॒डु॒ह॒तो॑ मो॒ङ्ग॒ह॒हे॒च ग॒ओ॒चि॒थ्र॒हे ह॒र॒च क्ष॒अ॒त॒हे अ॒उ॒र्व॒त्-अ॒स्प॒हे दो॒इ॒थ्र॒हे अ॒ह॒र॒हे
म॒ज्दो॑ मि॒थ्र॒हे द॒ख्यु॒नाँम् द॒ज्हु॒प॒तो॒इ॒श॑ । आयेसे येसित (रो॒ज्*) अ॒ह॒र॒हे म॒ज्दो॑
र॒अ॒व॒तो ख॒र॒न॒डु॒ह॒तो॑ । आयेसे येसित (मा॒ह्*) अ॒ष॒ओ॒नाँम् फ्र॒व॒षि॒नाँम् ॥ १३ ॥

आयेसे येसित त॒व आ॒थ्रो अ॒ह॒र॒हे म॒ज्दो॑ पु॒थ्र म॒त् वी॒स्प॒अ॒इ॒व्यो आ॒त्त॒र॒व्यो ।
आयेसे येसित अ॒इ॒व्यो व॒डु॒हि॒व्यो वी॒स्प॒नाँम्च॑ अ॒पाँम् म॒ज्द॒धा॒त॒नाँम् वी॒स्प॒नाँम्च॑
उ॒र्व॒र॒नाँम् म॒ज्द॒धा॒त॒नाँम् ॥ १४ ॥

आयेसे येसित माँ॒थ्र॒हे स्प॒त्त॒हे अ॒ष॒ओ॒नो व॒र॒ज्य॒डु॒ह॒हे॑ दा॒त॒हे वी॒द॒अ॒व॒हे
दा॒त॒हे ज॒र॒थु॒श्नो॒इ॒श॑ द॒र॒घ॒यो उ॒प॒य॒न॒यो द॒अ॒न॒यो व॒ड्हु॒यो मा॒ज्द॒य॒स्तो॒इ॒श॑ ॥ १५ ॥

आयेसे येसित ग॒रो॒इ॒श॑ उ॒षि॒-द॒र॒न॒हे म॒ज्द॒धा॒त॒हे अ॒ष॒-ख्वा॒थ्र॒हे वी॒स्प॒अ॒पाँम्च॑

(11) 1. Geld: म॒इ॒ध्यो॒ज॒र॒म॒या॒इ॒; West & TDA: म॒इ॒ध्यो-ज॒र॒म्या॒इ॒ 2. Geld:
म॒इ॒ध्यो॒इ॒ष॒मा॒इ॒; West & TDA: म॒इ॒ध्यो॒ष्मा॒इ॒ 3. West & TDA: अ॒या॒श्रि॒मा॒इ॒ फ्र॒ओ॒उ॒र्व॒अ॒इ॒त्रि॒मा॒इ॒
4. Geld: ह॒म॒स्प॒थ॒म॒इ॒द्या॒इ॒ (12) 1. West & TDA: थ्रि॒य॒स्च (13) 1. West &
TDA: व॒र॒ज॒न्व्य॑ अ॒अ॒इ॒व्य॑ 2. West & TDA: ख॒र॒न॒डु॒ह॒तो॑ 3. Geld: द॒ज्हु॒प॒तो॒इ॒श॑
*See note on Yasna 1.11. (15) 1. West & TDA: व॒र॒ज्य॒इ॒ह॒हे॑

गइरिनाँम् अप-ख्वाथ्रनाँम् पोउरु-ख्वाथ्रनाँम् मज्दधातनाँम् कावयेहेच ख्वरनइहो मज्दधातहे अख्वरतहेच ख्वरनइहो मज्दधातहे । आयेसे येस्ति अपोइश वइहुयो चिस्तोइश वइहुयो अरथे वइहुयो रसाँस्तातो वइहुयो ख्वरनइहो सवइहो मज्दधातहे ॥ १६ ॥

आयेसे येस्ति दह्ययो वइहुयो आफ्रितोइश दह्येच नश् अपओनो उग्रहेच तख्महे दामोइश उपमनहे यजतहे ॥ १७ ॥

आयेसे येस्ति ओइहाम् असइहाम्च पोइथ्रनाँम्च गओयओइतिनाँम्च मअथननाँम्च अवो-ख्वरननाँम्च अपाँम्च ज़माँम्च उर्वरनाँम्च अज्जहोस्च' ज़मो अवज्जहेच' अप्नो वातहेच अपओनो स्त्राँम् मोइहो हूरो अनघनाँम् रओचइहाम् ख्वधातनाँम् वीस्पनाँम्च स्पेत्तहे मइन्येउश दामनाँम् अपओनाँम् अपओनिनाँम्च अपहे रथ्त्राँम् ॥ १८ ॥

जोत उ रास्पी:-

आयेसे येस्ति रथ्त्रो वरजतो यो अपहे । रथ्त्राँम् अयरनाँम्च अस्न्य-नाँम्च माह्यनाँम्च याइर्यनाँम्च सरधनाँम्च योइ हँति अपहे रतवो हावनोइश रथ्त्रो ॥ १९ ॥

ख्वरथेम् म्यज्देम् आयेसे येस्ति हउर्वत अमरतात गाउश हुदो' क्ष्नुमइने सओषहे अश्येहे' तख्महे तनु-माँथहे दर्षि-द्रओश आहूइर्येहे अओख्तो-नामनो यजतहे ॥ २० ॥

हओमेम्च पर-हओमेम्च आयेसे येस्ति क्ष्नुमइने जरथुइत्रहे स्पितामहे अपओनो फ्रवपेँअे अओख्तो-नामनो यजतहे । अओस्माँ आयेसे येस्ति वओइधि क्ष्नुमइने तव आथ्रो अहुरहे मज्दो पुथ्र अओख्तो-नामनो यजतहे ॥ २१ ॥ (ख्वरथेम्... हओमेम्च... यजतहे २०, २१ दु बार)

आयेसे येस्ति अपओनाँम्' फ्रवषिनाँम् उघ्रनाँम् अइत्रिथूरनाँम् पओइर्यो-लकअेपनाँम् फ्रवषिनाँम् नवानज्दिस्तनाँम् फ्रवषिनाँम् ॥ २२ ॥

आयेसे येस्ति वीस्पअेइव्यो अपहे रतुव्यो । आयेसे येस्ति वीस्पअेइव्यो

(18) 1. Geld; अइज्जहोस्च 2. Geld; अवइज्जहेच (20) 1. West & TDA; हुधो 2. West & TDA; अष्येहे (22) 1. Geld; अपाउनाँम्.

वङ्हुधाव्यो यज्ञतअेइव्यो मइन्यओइव्यस्चा गअेथ्यअेइव्यस्चा योइ हँति यस्न्याच' वङ्ग्याच' अषात् हच यत् वहिस्तात् ॥ २३ ॥

फ्रवराने मज्जयस्त्रो ज़रथुश्चिश् वीदअेवो अहुर-त्कअेषो । हावन्नअे अषओने अषहे रथ्ने यस्ताइच वहाइच क्ष्णओथाइच फ्रसस्तयअेच । सावङ्गहँअे वीस्याइच अषओने अषहे रथ्ने यस्ताइच वहाइच क्ष्णओथाइच फ्रसस्तयअेच । रथ्त्राँम् अयरनाँम्च अस्न्यनाँम्च माह्यनाँम्च याइर्यनाँम्च सरधनाँम्च यस्ताइच वहाइच क्ष्णओथाइच फ्रसस्तयअेच ॥ २४ ॥

जोत्:- यथा अहू वइर्यो ज़ओता फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज़ओता फ्रा मे म्रूते ।

जोत्:- अथा रतुश्च अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ॥ २५ ॥

हा ४

जोत् उ रास्पी:-

इम हुमताच हूँताच हूरस्ताच (जोत्) इमाँ हओमाँस्च म्यज्दाँस्च ज़ओथाओस्च बर्रस्मच अषय फ्रस्तरँतम् गाँम्च हुधोइहँम् हउर्वत अमरँतात गाँम्च हुधोइहँम् हओमँम्च पर-हओमँम्च अअेस्माँस्च वओइधीम्च इमाँम् अइहुयाँम्च अश्याँम्च' रथ्त्राँम्च रतुफ्रितीम्च गाथनाँम्च स्रओथ्रम् हूरस्ताओ माँथाओ पइरिच ददँमहि' आच वअेधयमहि' ॥ १ ॥

आअत् दीश् आवअेधयमहि अहुराइच मज्जदाइ स्रओपाइच अश्याइ अमँपअेइव्यस्च स्पँतअेइव्यो अषओनाँम्च' फ्रवषिण्यो अषओनाँम्च' उर्वोइव्यो आथ्रअेच अहुरहे मज्जदो रथ्त्रअेच बर्रज्जइते वीस्पयो साँचत्च अषओनो स्तोइश् यस्ताइच वहाइच क्ष्णओथाइच फ्रसस्तयअेच ॥ २ ॥

आअत् दीश् आवअेधयमहि इम हुमताच हूँताच हूरस्ताच इमाँ

(23) 1. West & TDA : यस्न्याइच वङ्ग्याइच.

Ha 4

(1) 1. West & TDA : अष्याँम्च 2. Geld : ददँमही 3. Geld : वअेधयमही here and throughout this chapter. (2) 1. Geld : अषाउनाँम्.

हओमाँस्च म्यज्दाँस्च ज्ञओथ्रोस्च वरँस्मच अपय फ्रस्तरँत्तम् गाँम्च हुधोइहँम्
हउर्वत अमँरतात गाँम्च हुधोइहँम् हओमँम्च पर-हओमँम्च अओस्माँस्च वओइ-
धीम्च इमाँम् अइहुयाँम्च अश्याँम्च' रथ्वँम्च रतुफ्रितीम्च गाथनाँम्च सओथ्रम्
ह्वरँस्तो माँथ्रो पइरिच ददँमहि' आच वओधयमहि' ॥ ३ ॥

आअत् दीश आवओधयमहि अमँषओइव्यो स्पँत्तओइव्यो हुक्षथओइव्यो
हुधव्यो यवओजिव्यो यवओसुव्यो योइ वइहँउश आ मनइहो श्येइ' योस्च
उइति ॥ ४ ॥

आअत् दीश आवओधयमहि फ्रायेहीश अहे न्मानहे फ्रदथाइ अहे न्मानहे
पस्वाँम्च नराँम्च ज्ञातनाँम्च ज्ञाँह्यन्ननाँम्च अपओनाँम् येइहे अओम् हँ'ति ॥ ५ ॥

आअत् दीश आवओधयमहि अपओनाँम्' वडुहिव्यो फ्रवपिव्यो यो
उग्रोस्च अइन्निथूरोस्च अपओनाँम् अवइहे ॥ ६ ॥

आअत् दीश आवओधयमहि दथुषो अहुरहे मज्दो रओवतो ख्वरँनइहतो'
मइन्यँउश मइन्यओयेहे अमँषनाँम् स्पँत्तनाँम् यस्ताइच वत्ताइच क्षनओथाइच
फ्रसस्तयओच ॥ ७ ॥

आअत् दीश आवओधयमहि अस्न्यओइव्यो अपहे रतुव्यो। हावनँओ
अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वत्ताइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयओच। आअत् दीश
आवओधयमहि स्नावइहँओ वीस्याइच अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वत्ताइच क्षनओ-
थाइच फ्रसस्तयओच। आअत् दीश आवओधयमहि मिथहे वोउरु-गओयओइतोइश'
हज्जइरो-गओषहे वओवरँ-चष्मनो अओरुतो-नामनो यजतहे रामनो ख्वास्त्रहे यस्ताइच
वत्ताइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयओच ॥ ८ ॥

आअत् दीश आवओधयमहि रपिथ्विनाइ अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच
वत्ताइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयओच। आअत् दीश आवओधयमहि फ्रादत्-फ्रव
ज्ञँतुमाइच अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वत्ताइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयओच।

- (3) 1. West & TDA : अष्याँम्च 2. Geld : ददँमही...वओधयमही (4) 1. West
& TDA : श्येइति (6) 1. Geld : अपओनाँम् (7) 1. West & TDA : ख्वरँनइहतो
(8) 1. Geld : 'गओयओइतोइश'.
श....२

आअत् दीश आवअधयमहि अपहे वहिस्तहे आथस्च अहुरहे मज्जदो यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ ९ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि उज्जयेइरिनाइ अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि फ़ादत्-वीराइ दख्युमाइच' अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि वर्रज्जतो अहुरहे नक्कधो अपाँम् अपस्च मज्जधातयो यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ १० ॥

आअत् दीश आवअधयमहि अइन्निस्सूध्रमाइ' अइन्निगयाइ अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि फ़ादत्-वीस्पाँम्-हुज्याइत्तैअ' ज़रथुश्चोत्तमाइच अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि अपओनाँम्' फ़वपिनाँम् धेनाँनाँम्च वीरो-वाँध्ननाँम् याइर्ययोस्च हुपितोइश अमहेच हुतास्तहे हुरओधहे वर्रथम्मेहेच अहुरधातहे वनइत्योस्च उपरतातो यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ ११ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि उपहिनाइ अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि वर्रज्याइ न्मान्या-इच अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि सओपहे अश्येहे' अपिवतो वर्रथाजनो फ़ादत्-गअथहे रण्णओश रज्जिस्तहे अरस्तातस्च फ़ादत्-गअथयो वर्रदत्-गअथयो यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ १२ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि माह्यअइव्यो अपहे रतुव्यो । अत्तर-मोइहाइ अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि प़र्रनो-मोइहाइ वीषत्तथाइच अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ १३ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि याइर्यअइव्यो अपहे रतुव्यो । मइव्यो-ज़र-

(10) 1. Geld; दाख्युमाइच (11) 1. Geld; अइन्निस्सूध्रमाइ 2. Geld; हुज्यात्तैअ 3. Geld; अपाउनाँम् (12) 1. West & TDA; अश्येहे

मयाइ' अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि मइध्यो-पमाइ' अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्णओ-
थाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि पइतिशहहाइ अपओने अपहे
रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि
अयाथ्रिमाइ' फ़ओउर्वअश्चिमाइ' वर्णिहस्ताइच अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच
वहाइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि मइध्याइयाइ
अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश
आवअधयमहि हमस्पथमइद्याइ' अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्णओथाइच
फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि सरंधअइव्यो अपहे रतुव्यो यस्ताइच
वहाइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअच ॥ १४ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि वीस्पअइव्यो अअइव्यो रतुव्यो योइ हँति
अपहे रतवो थ्रयस्च' थ्रिसाँस्च नज़िदश्त पइरिशहावनयो योइ हँति अपहे यत्
वहिश्तहे मज्दो-फ़सास्त ज़रथुश्त्रो-फ़ओख्त यस्ताइच वहाइच क्ष्णओथाइच फ़सस्त-
यअच ॥ १५ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि अहुरअइव्य मिथ्रअइव्य वर्रज्ज्व्य अइध्य-
जइहअइव्य अपवनअइव्य स्ताराँम्च स्पँतो-मइन्यवनाँम् दामनाँम् तिश्येहेच
स्तारो रअवतो ख्वर्रनडुहतो' मोइहहेच गओचिथ्रहे ह्वर्रच क्ष्णअतहे अउर्वत्-अस्पहे
दोइथ्रहे अहुरहे मज्दो मिथ्रहे दअधुनाँम् दअहुपतोइश्' यस्ताइच वहाइच क्ष्णओ-
थाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि (रोज़*) अहुरहे मज्दो रअवतो
ख्वर्रनडुहतो' यस्ताइच वहाइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअ-
धयमहि (माह्*) अपओनाँम् फ़वणिनाँम् यस्ताइच वहाइच क्ष्णओथाइच फ़सस्त-
यअच ॥ १६ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि तव आथ्रो अहुरहे मज्दो पुथ मत् वीस्पअ-

(14) 1. Geld : मइध्योइज़र्रमयाइ; West & TDA : मइध्यो-ज़र्रम्याइ 2. Geld :
मइध्योइपमाइ; West & TDA : मइध्योष्माइ 3. West & TDA : अयाथ्रिमाइ फ़ओउर्वअश्चिमाइ
4. Geld : हमस्पथमअइद्याइ (15) 1. West & TDA : थ्रयस्च (16) 1. West &
TDA : ख्वर्रनडुहतो 2. Geld : दअहुपतोइश् *See note on Yasna 1.11.

इव्यो आतैरव्यो यस्माच्च वस्माच्च क्ष्मओथाच्च फ्रसस्तयञेच । आअत् दीश् आवअधयमहि अइव्यो वडुहिव्यो वीस्पनाँम्च अपाँम् मज्जधातनाँम् वीस्पनाँम्च उर्वरनाँम् मज्जधातनाँम् यस्माच्च वस्माच्च क्ष्मओथाच्च फ्रसस्तयञेच ॥ १७ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि माँथहे स्पँतहे अषओनो वरँज्यङुहहे' दातहे वीदअवहे दातहे जरथुञ्जोइश् दरँधयो उपयनयो दअनयो वडुहुयो माज्जयस्सोइश् यस्माच्च वस्माच्च क्ष्मओथाच्च फ्रसस्तयञेच ॥ १८ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि गरोइश् उषि-दरँने मज्जधातहे अष-ख्वाथहे वीस्पअपाँम्च गइरिनाँम् अष-ख्वाथनाँम् पोउरु-ख्वाथनाँम् मज्जधातनाँम् कावयेहेच ख्वरँनइहो मज्जधातहे अख्वरँतहेच ख्वरँनइहो मज्जधातहे यस्माच्च वस्माच्च क्ष्मओथाच्च फ्रसस्तयञेच । आअत् दीश् आवअधयमहि अषोइश् वडुहुयो चिस्तो-इश् वडुहुयो अरँथँ वडुहुयो रसाँस्तातो वडुहुयो ख्वरँनइहो सवइहो मज्जधातहे यस्माच्च वस्माच्च क्ष्मओथाच्च फ्रसस्तयञेच ॥ १९ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि दह्ययो वडुहुयो आफ्रितोइश् दह्यहेच नश् अषओनो उग्रहेच तस्महे दामोइश् उपमनहे यज्जतहे यस्माच्च वस्माच्च क्ष्मओथाच्च फ्रसस्तयञेच ॥ २० ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि ओइहाँम् असइहाँम्च षोइथनाँम्च गओ-यओइतिनाँम्च मअथननाँम्च अवो-ख्वरँननाँम्च अपाँम्च जँमाँम्च उर्वरनाँम्च अज्जहोस्च' जँमो अवज्जहेच' अण्णो वातहेच अषओनो स्त्राँम् मोइहो हूरो अनघ्र-नाँम् रओचइहाँम् ख्वधातनाँम् वीस्पनाँम्च स्पँतहे मइन्न्यँउश् दामनाँम् अषओनाँम् अषओनिनाँम्च अषहे रथ्वाँम् यस्माच्च वस्माच्च क्ष्मओथाच्च फ्रसस्तयञेच ॥ २१ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

आअत् दीश् आवअधयमहि रथ्वो वरँजतो यो अषहे । रथ्वाँम् अयरनाँम्च अस्न्यनाँम्च माह्यनाँम्च याइर्यनाँम्च सरँधनाँम्च योइ हँति अषहे रतवो हावनोइश् रथ्वो यस्माच्च वस्माच्च क्ष्मओथाच्च फ्रसस्तयञेच ॥ २२ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि स्रओषहे अइयेहे' तस्महे तनुमाँथहे दर्षि-

(18) 1. West & TDA : वरँज्यङुहहे
ज्जहेच

(23) 1. West & TDA : अष्येहे.

(21) 1. Geld ; अइज्जहोस्च...अवइ-

द्रओश् आहूइर्येहे क्ष्णओथ यस्नाइच वस्नाइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश् आवअधयमहि ज़रथुश्त्रहे स्पितामहे अपओनो फ़वषिअे क्ष्णओथ यस्नाइच वस्नाइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश् आवअधयमहि तव आतर्श पुथ अहुरहे मज़्दो क्ष्णओथ यस्नाइच वस्नाइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअच ॥ २३ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि अपओनाँम्^१ फ़वषिनाँम् उघ्ननाँम् अइत्रिथूरनाँम् पओइर्यो-त्कअपनाँम् फ़वषिनाँम् नवानज्दिस्तनाँम् फ़वषिनाँम् यस्नाइच वस्नाइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअच ॥ २४ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि वीस्पअेइव्यो अपहे रतुव्यो यस्नाइच वस्नाइच क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश् आवअधयमहि वीस्पअेइव्यो वइहुधाव्यो यज्ञतअेइव्यो मइन्यओइव्यस्चा गअेथ्यअेइव्यस्चा योइ हँति यस्न्याच^२ वह्याच^३ अपात् हच यत् वहिस्तात् । अमेषा स्पँता हुक्ष्था हुधोइहो यज्ञमइदे ॥ २५ ॥

येज्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वइहो^४

मज़्दो अहुरो वअेथा अपात् हचा

योइहाँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्ञमइदे ॥ २६ ॥

हा ५

जोतः- इथा आअत्^१ यज्ञमइदे अहुरम् मज़्दाँम् यँ गाँम्चा अषम्चा दात् अपस्चा दात् उर्वरोस्चा वडुहीश् रओचोस्चा दात् बूमीम्चा वीस्पाचा वोहू ॥ १ ॥

अद्या क्ष्णथाचा मज़्नाचा हवपइहाइश्चा^२ तँम् अत् यस्न्यानाँम्^३ पउर्वताता यज्ञमइदे योइ गँउश् हचा इयेइस्ती^४ ॥ २ ॥

तँम् अत् आहूइर्या नामैनी मज़्दा-वरा स्पँतोतँमा यज्ञमइदे । तँम्

(24) 1. Geld : अपाउनाँम्

(25) 1. West & TDA : येस्न्याइच वह्याइच

(26) 1. West & TDA : वज्हो.

Hā 5

This chapter is entirely identical, word for word, with Yasna 37.

(1) Geld & West : आत्

(2) 1. Geld : हवपइग़हाइश्चा 2. West &

TDA : यस्ननाँम् 3. West & TDA : इयस्ती.

अह्माकाइश् अज्जिबीश्चा उस्तानाइश्चा यज्जमइदे । तँम् अपओनाँम्' फ्रवपीश
नराँम्चा नाइरिनाँम्चा यज्जमइदे ॥ ३ ॥

अपँम् अत् वहिश्तँम् यज्जमइदे ह्यत् स्रअश्तँम् ह्यत् स्पँत्तँम् अमँपँम् ह्यत्
रओचोइहत्' ह्यत् वीस्पा वोह् ॥ ४ ॥

वोहुचा मनो यज्जमइदे । वोहुचा क्षथँम् वडुहीम्चा दअेनाँम् वडुहीम्चा
फ्रँसरतूम् वडुहीम्चा आर्मइतीम् ॥ ५ ॥

येञ्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वइहो

मज्जदो अहुरो वअथा अषात् हचा

योइहँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्जमइदे ॥ ६ ॥

हा ६

जोत् उ रास्पी:-

दध्वोइहँम् अहुरँम् मज्जदोँम् यज्जमइदे । अमँपा स्पँत्ता हुक्षथा हुधोइहो
यज्जमइदे ॥ १ ॥

अस्न्य अपवन अपहे रतवो यज्जमइदे । हावनीम् अपवनँम् अपहे रतूम्
यज्जमइदे । सावइहअँम् वीसीम्च अपवनँम् अपहे रतूम् यज्जमइदे । मिथँम् वोउरु-
गओयओइतीम् हज्जइर-गओपँम् वअवरँ-चम्मनँम् अओखतो-नामनँम् यज्जतँम् यज्जमइदे ।
राम ख्वास्त्रँम् यज्जमइदे ॥ २ ॥

जोत्:- रपिञ्चिनँम् अपवनँम् अपहे रतूम् यज्जमइदे । फ्रादत्-फ्रपाउम् ज्ञँतुमँम्च
अपवनँम् अपहे रतूम् यज्जमइदे । अपँम् वहिश्तँम् आत्रँम्च' अहुरहे मज्जदो पुथँम्
यज्जमइदे ॥ ३ ॥

उज्जयेइरिनँम् अपवनँम् अपहे रतूम् यज्जमइदे । फ्रादत्-वीरँम् दख्युमँम्च'

(3) 1. Geld : अपाउनाँम्

(4) 1. Geld : रओचश्गहत्.

Hā 6

This chapter is mostly identical with chapter 2. A major portion of this chapter also recurs in Y.17 and 59.

(3) 1. West & TDA : आतरँम्च

(4) 1. Geld : दाख्युमँम्च.

अपवनेम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । वर्रज्जत्तम् अहुरम् क्षथीम् क्षअत्तम् अपाँम् नपात्तम्
अउर्वत्त-अस्पम् यज्ञमइदे । अपम्च मज्जधाताँम् अपओनीम् यज्ञमइदे ॥ ४ ॥

अइत्तिस्सूअम्' अइविगाइम् अपवनेम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । फ़ादत्त-
वीस्पाँम्-हुज्याइतीम् ज़रथुश्चोत्तम्च अपवनेम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । अपओनाँम्'
वडुहीश् सूरतो स्पत्तो फ़वषयो यज्ञमइदे । गोस्च वीरो-वाँध्वो यज्ञमइदे ।
याइर्याँम्च हुषितीम् यज्ञमइदे । अम्च हुतश्तम् हुरओधम् यज्ञमइदे । वर्रथप्पम्च
अहुरधात्तम् यज्ञमइदे । वनइत्तीम्च उपरतात्तम् यज्ञमइदे ॥ ५ ॥

उपहिनेम् अपवनेम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । वर्रजीम् न्मानीम्च अपवनेम्
अपहे रतूम् यज्ञमइदे । सओप्पम् अपीम् हुरओधम् वर्रथाजनेम् फ़ादत्त-गअथम्
अपवनेम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । रण्णम् रजिश्तम् यज्ञमइदे । अरूतात्तम्च फ़ादत्त-
गअथाँम् वर्रदत्त-गअथाँम् यज्ञमइदे ॥ ६ ॥

माह्य अपवन अपहे रतवो यज्ञमइदे । अत्तर-मोइहम् अपवनेम् अपहे
रतूम् यज्ञमइदे । पेरनो-मोइहम् वीपत्तम् अपवनेम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे ॥ ७ ॥

याइर्य अपवन अपहे रतवो यज्ञमइदे । मइध्यो-ज़रमअम्' अपवनेम् अपहे
रतूम् यज्ञमइदे । मइध्यो-प्पम्' अपवनेम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । पइतिशहहीम्
अपवनेम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । अयाथिम्मम्' फ़ओउर्वअश्चिम्मम्' वर्णिहरूत्तम्
अपवनेम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । मइध्याइरीम् अपवनेम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे ।
हमस्पथमअेदअम् अपवनेम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । सरध अपवन अपहे रतवो
यज्ञमइदे ॥ ८ ॥

वीस्पे अपहे रतवो यज्ञमइदे योइ हँति अपहे रतवो थयस्च' थिसाँस्च
नज्जिदश्त पइरिशहावनयो योइ हँति अपहे यत्त वहिश्तहे मज्जदो-फ़सास्त ज़रथुश्चो-
फ़ओत्त ॥ ९ ॥

अहुर मिथ वर्रज्जत्त अइयजइह अपवन यज्ञमइदे । खँउश्च मोइहम्च
हूरच उर्वराहु पइति वर्रस्मन्याहु मिथम् वीस्पनाँम् दइयुनाँम् दइहुपइतीम्'

- (5) 1. Geld: अइत्तिस्सूअम् 2. Geld: अपाउनाँम् (8) 1. Geld:
मइध्योइज़रमअम् 2. Geld: मइध्योइप्पम् 3. West & TDA: अयाथिम्मम् फ़ओउर्वअ-
श्चिम्मम् (9) 1. West & TDA: थयस्च (10) 1. Geld: दइहुपइतीम्.

यज्ञमइदे । (रोज्*) अहुरेम् मज्दाँम् रवेवँत्तम् ख्वरेनहुहँत्तम्^२ यज्ञमइदे । (माह्*)
अषओनाँम्^३ वडुहीश् सरो स्पँतो फ्रवषयो यज्ञमइदे ॥ १० ॥

थ्वाँम् आत्रेम्^४ अहुरहे मज्दतो पुथ्रेम् अपवनेम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे
मत् वीस्पेअइव्यो आतरेव्यो । आपो वडुहीश् वहिस्तातो मज्दधातातो अपओनीश्
यज्ञमइदे । वीस्पो आपो मज्दधातातो अपओनीश् यज्ञमइदे । वीस्पो उर्वरो मज्द-
धातातो अपओनीश् यज्ञमइदे ॥ ११ ॥

माँथ्रेम् स्पँत्तम् अश-ख्वरेनइहँम्^५ यज्ञमइदे । दातँम् वीदोयूम् यज्ञमइदे ।
दातँम् ज़रथुश्चि यज्ञमइदे । दरँधोम् उपयनाँम् यज्ञमइदे । दओनाँम् वडुहीम् माज्द-
यस्तीम् यज्ञमइदे ॥ १२ ॥

गइरीम् उषि-दरेनँम्^६ मज्दधातँम् अप-ख्वाथ्रेम् यज्ञतँम् यज्ञमइदे । वीस्पो
गरयो अप-ख्वाथ्रो पौउरु-ख्वाथ्रो मज्दधात अपवन अपहे रतवो यज्ञमइदे । उघ्रेम्
कवअम् ख्वरेनो मज्दधातँम् यज्ञमइदे । उघ्रेम् अख्वरेतँम् ख्वरेनो मज्दधातँम्
यज्ञमइदे । अपीम् वडुहीम् यज्ञमइदे । श्लोइथनीम् वरेज्जइतीम् अमवइतीम् हुरओधोम्
क्वापराँम् ख्वरेनो मज्दधातँम् यज्ञमइदे । सवो मज्दधातँम् यज्ञमइदे ॥ १३ ॥

दह्वाँम् वडुहीम् आफ्रितीम् यज्ञमइदे । दह्वँम्च नरेम् अपवनेम् यज्ञमइदे ।
उघ्रेम् तह्वँम् दामोइश् उपमनेम् यज्ञतँम् यज्ञमइदे ॥ १४ ॥

इमो अपस्च जेमस्च उर्वरोस्च यज्ञमइदे । इमो असोस्च षोइथोस्च
गओयओइतीश्च मअथन्योस्च अवो-ख्वरेनोस्च यज्ञमइदे । इमेम्च षोइथहे पइतीम्
यज्ञमइदे यिम् अहुरेम् मज्दाँम् ॥ १५ ॥

जोत् उ रास्पी:-

रतवो वीस्पे मज्जिश्त यज्ञमइदे अयर अस्न्य माह्य याइर्य सरंध ॥ १६ ॥

हउर्वत अमरेतात यज्ञमइदे । गाउश् हुदो' यज्ञमइदे । सओषेम् अपीम्
हुरओधेम् वरेथ्राजनँम् फ्रादत्-गअथेम् अपवनेम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे ॥ १७ ॥

* see note on Y.1.11; 2. West & TDA : ख्वरेनइहँत्तम् 3. Geld :

अषाउनाँम् (11) 1. West & TDA : आतरेम् (12) 1. West & TDA : अप-
ख्वरेनइहँम् (13) 1. West & TDA : उशि-दरेनँम् (17) 1. West & TDA :
हुधो.

हओमँम्च पर-हओमँम्च यज्ञमइदे । ज़रथुश्त्रहे स्पितामहे इध अपओनो
अपीम्च फ़वपीम्च यज्ञमइदे । अओस्माँस्च वओइधीम्च यज्ञमइदे । थ्वाम् आत्रम्'
अहुरहे मज़दो पुथ्रम् अपवनेम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे ॥ १८ ॥

अपओनाँम्' वडुहीश् सरो स्पँतो फ़वषयो यज्ञमइदे ॥ १९ ॥

वीस्पे अपवनो यज्ञत यज्ञमइदे । वीस्पे अपहे रतवो यज्ञमइदे । हावनीम्
पइति रतूम् सावइहअम् वीसीम्च पइति रतूम् । रतवो वीस्पे मज़िश्त पइति
रतूम् ॥ २० ॥

येज्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वइहो° ॥ २१ ॥

हा ७

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज़ओता फ़ा मे भ्रूते ।

जोत्र:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ़ा अपव वीध्वो भ्रओत् ॥

जोत्र उ रास्पी:-

अपँम् वोहू वहिश्तँम् अस्ती° ॥ ० ॥ (सि वार्) ।

अषय दधामि ख्वरथँम् म्यज्दँम् हउर्वत अमँरतात गाउश् हुदो' क्षनूमइने
अहुरहे मज़दो अमँपनाँम् स्पँतनाँम् । क्षनूमइने स्रओषहे अश्येहे' अषिवतो वँ-
श्राजनो फ़ादत्-गअथहे ॥ १ ॥

अषय दधामि हओमँम्च पर-हओमँम्च क्षनूमइने ज़रथुश्त्रहे स्पितामहे
अपओनो फ़वपँअ । अषय दधामि अओस्म वओइधि क्षनूमइने तव आथो अहुरहे
मज़दो पुथ्र ॥ २ ॥

अषय दधामि हओमि' क्षनूमइने अइव्यो वडुहिव्यो अपाँम् वडुहीनाँम्
मज़दधातनाँम् । अषय दधामि आपँम् हओम्याँम् । अषय दधामि गाँम् जीव्याँम् ।

(18) West & TDA : आतरँम् (19) 1. Geld : अषाउनाँम्.

Hā 7

This chapter generally agrees with chapter 3. The following
sections correspond: 1-23 with Y.3.1-23; sections 5-19 agree also with
Y.1.3-17 and 4.8-22; 20-23 with Y.4.23-25. Sections 5-19 = Y.66.2-16.

(1) 1. West & TDA : हुधो 2. West & TDA : अष्येहे (3) 1. West
& TDA : हओम.

अपय दधामि उर्वरांम् हधानोपतांम् अपय उज्जतांम् क्षन्मइने अपांम् मज्ज-
धातनांम् ॥ ३ ॥

अपय दधामि इमत् वरस्म हध-ज्जओथ्रम् हध-अइव्याओइहनम् अपय
प्रस्तरत्तम् क्षन्मइने अमपनांम् स्पत्तनांम् । अपय दधामि वाच हुमत हूत्त ह्वस्त ।
अपय दधामि गाथनांम्च सओथ्रम् । अपय दधामि ह्वस्तो मांथ्रो । अपय दधामि
इमांम् अइहुयांम्च अश्यांम्च' रथ्व्नांम्च रतुप्तितीम्च क्षन्मइने यज्जतनांम् अपओ-
नांम् मइन्यवनांम् गअथ्यनांम् क्षन्मइने हवहेच उरुनो ॥ ४ ॥

अपय दधामि अस्न्यअइव्यो अपहे रतुव्यो । हावनैअे अपओने अपहे
रथ्वे । अपय दधामि सावइहैअे वीस्याइच अपओने अपहे रथ्वे । अपय दधामि
मिथहे वोउरु-गओयओइतोइश्' हज्जइरो-गओपहे वओवर-चप्मनो अओत्तो-नामनो
यज्जतहे रामनो स्वास्त्रहे ॥ ५ ॥

जोतः- अपय दधामि रपिथ्विनाइ अपओने अपहे रथ्वे । अपय दधामि फ़ादत्-
प्रवे ज्जत्तुमाइच अपओने अपहे रथ्वे । अपय दधामि अपहे वहिस्तहे आथस्च
अहुरहे मज्जदो ॥ ६ ॥

अपय दधामि उज्जयेइरिनाइ अपओने अपहे रथ्वे । अपय दधामि फ़ादत्-
वीराइ दह्युमाइच' अपओने अपहे रथ्वे । अपय दधामि वर्रज्जतो अहुरहे नफ़्फ़ो
अपांम् अपस्च मज्जधातयो ॥ ७ ॥

अपय दधामि अइविसूथ्रमाइ' अइविगयाइ अपओने अपहे रथ्वे । अपय
दधामि फ़ादत्-वीस्पांम्-हुज्याइत्तैअे ज़रथुओत्तोमाइच अपओने अपहे रथ्वे । अपय
दधामि अपओनांम्' फ़वपिनांम् घेनांम्च वीरो-वाथ्वनांम् याइर्ययोस्च
हुपितोइश् अमहेच हुतास्तहे हुरओधहे वर्रथ्रमहेच अहुरधातहे वनइत्त्योस्च
उपरतातो ॥ ८ ॥

अपय दधामि उपहिनाइ अपओने अपहे रथ्वे । अपय दधामि वर्रज्याइ
न्मान्याइच अपओने अपहे रथ्वे । अपय दधामि सओपहे अश्येहे' अषिवतो

(4) 1. West & TDA : अथ्यांम्च (5) 1. Geld : °गओयवोतोइश् (7) 1.
Geld : दाह्युमाइच (8) 1. Geld : अइविसूथ्रमाइ 2. Geld : °हुज्यात्तैअे 3. Geld :
अषाउनांम् (9) West & TDA : अष्येहे.

वैरत्राजनो फ्रादत्-गअथहे रण्णओश् रज्जिस्तहे अरुतातस्च फ्रादत्-गअथयो वैरदत्-गअथयो ॥ ९ ॥

अपय दधामि माह्यअेइव्यो अपहे रतुव्यो । अत्तर-मोइहाइ अपओने अपहे रथ्वे । अपय दधामि पॅरनो-मोइहाइ वीषप्थाइच अपओने अपहे रथ्वे ॥ १० ॥

अपय दधामि याइर्यअेइव्यो अपहे रतुव्यो । मइध्यो-ज्ररमयाइ^१ अपओने अपहे रथ्वे । अपय दधामि मइध्यो-पमाइ^२ अपओने अपहे रथ्वे । अपय दधामि पइतिशहह्याइ अपओने अपहे रथ्वे । अपय दधामि अयाथ्रिमाइ^३ फ्राओउर्वअेस्त्रिमाइ^३ वण्णिहरस्ताइच अपओने अपहे रथ्वे । अपय दधामि मइध्याइर्याइ अपओने अपहे रथ्वे । अपय दधामि हमस्पथमइद्याइ^४ अपओने अपहे रथ्वे । अपय दधामि सरंधअेइव्यो अपहे रतुव्यो ॥ ११ ॥

अपय दधामि वीस्पअेइव्यो अअेइव्यो रतुव्यो योइ हँति अपहे रतवो थ्रयस्च^५ थ्रिसाँस्च नज्जिदस्त पइरिशहावनयो योइ हँति अपहे यत्तु वहिस्तहे मज्जदो-फ्रासास्त ज्ररथुस्त्रो-फ्राओस्त ॥ १२ ॥

अपय दधामि अहुरअेइव्य मिथ्रअेइव्य वैरज्ज्व्य^६ अइध्यजइहअेइव्य^६ अपवनअेइव्य स्ताराम्च स्पँतो-मइन्यवनाँम् दामनाँम् तिश्येहेच स्तारो रअेवतो ख्वरनडुहतो^७ मोइहहेच गओचिथहे ह्वरच ध्वअेतहे अउर्वत्त-अस्पहे दोइथहे अहुरहे मज्जदो मिथ्रहे दख्युनाँम् दज्जुपतोइश्^८ । अपय दधामि (रोज्ज*) अहुरहे मज्जदो रअेवतो ख्वरनडुहतो^७ । अपय दधामि (माह्*) अपओनाँम्^९ फ्रवणिनाँम् ॥ १३ ॥

अपय दधामि तव आथ्रो अहुरहे मज्जदो पुथ्र मत्त वीस्पअेइव्यो आत्तरव्यो । अपय दधामि अइव्यो वडुहिब्यो वीस्पनाँम्च अपाँम् मज्जदधातनाँम् वीस्पनाँम्च उर्वरनाँम् मज्जदधातनाँम् ॥ १४ ॥

अपय दधामि माँथहे स्पँतहे अपओनो वैरज्ज्यडुहहे^{१०} दातहे वीदअेवहे दातहे ज्ररथुस्त्रोइश् दरघयो उपयनयो दअेनयो वडुहुयो माज्जदयस्त्रोइश् ॥ १५ ॥

(11) 1. Geld : मइध्योइज्ररमयाइ; West & TDA : मइध्यो-ज्ररमयाइ 2. Geld : मइध्योइपमाइ; West & TDA : मइध्योपमाइ 3. West & TDA : अयाथ्रिमाइ फ्राओउर्वअेस्त्रिमाइ 4. Geld : हमस्पथमअेदयाइ (12) West & TDA : ध्रयस्च (13) 1. West & TDA : वैरज्ज्व्य अअेथ्येजइहअेइव्य 2. West & TDA : ख्वरनडुहतो 3. Geld : दइज्जुपतोइश्.
*See note on Y.1.11. 4. Geld : अपाउनाँम् (15) 1. West & TDA : वैरज्ज्यइहहे.

अपय दधामि गरोइश उषि-दरनहे मज्जधातहे अप-ख्वाथहे वीस्पअेषाँम्च गइरिनाँम् अप-ख्वाथनाँम् पोउरु-ख्वाथनाँम् मज्जधातनाँम् कावयेहेच ख्वरनइहो मज्जधातहे अख्वरतहेच ख्वरनइहो मज्जधातहे । अपय दधामि अपोइश वइहुयो चिस्तोइश वइहुयो अरथे वइहुयो रसाँस्तातो वइहुयो ख्वरनइहो सवइहो मज्जधातहे ॥ १६ ॥

अपय दधामि दह्ययो वइहुयो आफ्रितोइश दह्येहेच नश् अपओनो उग्रहेच तहमे दामोइश उपमनहे यजतहे ॥ १७ ॥

अपय दधामि ओइहाँम् असइहाँम्च षोइथनाँम्च गओयओइतिनाँम्च मअेथननाँम्च अओ-ख्वरननाँम्च अपाँम्च ज़माँम्च उर्वरनाँम्च अज्होस्च' ज़मो अवज्हेच' अणो वातहेच अपओनो स्त्राँम् मोइहो हूरो अनघनाँम् रओचइहाँम् ख्वाधातनाँम् वीस्पनाँम्च स्पे॒तहे मइन्येउश दामनाँम् अपओनाँम् अपओनिनाँम्च अपहे रथ्नाँम् ॥ १८ ॥

जोत् उ रास्पी:-

अपय दधामि रथ्नो वरजतो यो अपहे । रथ्नाँम् अयरनाँम्च अस्न्यनाँम्च माह्यनाँम्च याइर्यनाँम्च सरधनाँम्च योइ हे॒ति अपहे रतवो । हावनोइश रथ्नो ॥ १९ ॥

अपय दधामि ख्वरथेम् म्यज्देम् हउर्वत अमरतात गाउश हुदो' क्षनूमइने सओपहे अश्येहे' तहमे तनुमाँथहे दर्षि-द्रओश आहूइर्येहे अओख्तो-नामनो यजतहे ॥ २० ॥

अपय दधामि हओमम्च पर-हओमम्च क्षनूमइने ज़रथुश्चहे स्पितामहे अपओनो फ़वषे अओख्तो-नामनो यजतहे । अपय दधामि अओस्म वओइधि क्षनूमइने तव आथो अहुरहे मज्जतो पुथ अओख्तो-नामनो यजतहे ॥ २१ ॥
(अपय दधामि ख्वरथेम्.....यजतहे । अपय दधामि हओमम्च...यजतहे-२०-२१ दु बार)

अपय दधामि अपओनाँम्' फ़वषिनाँम् उग्रनाँम् अइत्रिथूरनाँम् पओइर्यो-त्कअेषनाँम् फ़वषिनाँम् नवानज्जिदस्तनाँम् फ़वषिनाँम् ॥ २२ ॥

अपय दधामि वीस्पअेइव्यो अपहे रतुव्यो । अपय दधामि वीस्पअेइव्यो

(18) 1. Geld : अइव्होस्च...अवइव्हेच (20) 1. West & TDA : हुधो
2. West & TDA : अथ्येहे (22) 1. Geld : अपाउनाँम्.

वङ्गह्रस्वाव्यो यज्ञतओइव्यो मङ्गन्यओइव्यस्चा गओइव्यओइव्यस्चा योइ हँ० ति यस्न्याच'
वङ्गयाच' अपात् हच यत् वहिस्तात् ॥ २३ ॥

अषय नो पइती जम्यात् येह्या सवा इषो०ती' रादङ्गहो । थ्वोइ स्तओ-
तरस्चा माँथनस्चा अहुर मङ्गदा अओगँमदओचा उस्महिचा वीसामदओचा । ह्यत्
मीङ्गदँम् मवओथँम् फ्रददाथा दओनाव्यो मङ्गदा अहुरा ॥ २४ ॥ (थ्वोइ स्तओतरस्चा
.....मङ्गदा अहुरा-दु वार्)

अह्या ह्यो नँ दाइदी अह्याइचा अहुये मनख्याइचा । तत् अह्या या तत्
उपा जम्यामा तवाचा सरँम् अपख्याचा वीस्पाइ यवे ॥

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश अपात्चीत् हचा० ॥ २५ ॥ (दु वार्)

अहुनँम् वइरीम् यज्ञमइदे । अर्शुषँम् वाचिम् यज्ञमइदे । दह्याँम् वङ्गहीम्
आफ्रितीम् यज्ञमइदे । उघँम् तर्षँम् दामोइश उपमनँम् यज्ञतँम् यज्ञमइदे । हउर्वत
अमँरतात यज्ञमइदे । गाउश हुदो' यज्ञमइदे । हओमँम्च पर-हओमँम्च यज्ञमइदे ।
अओस्माँस्च वओइधीम्च यज्ञमइदे । फ्रसस्ति दह्ययो वङ्गह्ययो आफ्रितोइश ॥ २६ ॥

येअहे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वङ्गहो'

मङ्गदो अहुरो वओथा अपात् हचा

योङ्गह्याँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्ञमइदे ॥ २७ ॥

हा ८

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो जओता फ्रा मे म्रूते ।

जोत:- अथा रतुश अपात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ॥

जोत उ रास्पी:-

अषँम् वोहू वहिस्तँम् अस्ती

उस्ता अस्ती उस्ता अह्याइ

ह्यत् अपाइ वहिस्ताइ अषँम् ॥ ० ॥ (सि वार्)

अषय दध्याँमि ख्वरँथँम् म्यङ्गदँम् हउर्वत अमँरतात गाउश हुदो' हओमँम्च

(23) 1. West & TDA: यस्न्याइच वङ्गयाइच

(24) Geld: इशो०ती

(26) West & TDA: हुधो

(27) 1. West & TDA: वङ्गहो.

Ha 8

(1) 1. West & TDA: हुधो.

पर-हओमम्च अजेस्माँस्च वओइधीम्च फ़सस्ति अहुरहे मज़दो अहुनहे वइर्येहे
अर्शुधहे^२ वाक्ष् दक्षयो वइहुयो आफ़्रितोइश् उघ्राइ दामोइश् उपमनाइ हओमहेच
माँथहेच अपओनअेच जरथुश्त्रहे । अपय नो पइति जम्यात् ॥ १ ॥

रास्पो:- ख्वरत नरो अजेतम् म्यज्दम् योइ दिम् हइहान अपाच फ़रतिच ॥ २ ॥

ज्ञोत्र:- अमेष स्पँत दअेने माज्दयस्ते वइहवस्च वडुहीश्च ज़ओथ्रोस्च । यो
अजेष्वा मज्दयस्तेष्व मज्दयस्तो अओजनो अपहे राथ्म जीश्तयम्नो याथ्त्र गअेथो
अपहे मेरघँते अवि तू दिम् दिस्यत यो अपस्च उर्वरोस्च ज़ओथ्रोस्च ॥ ३ ॥

यस्च अजेतअेषाँम् मज्दयस्तेनाँम् पेरँनायुनाँम् अइन्नि-ज्जुयनाँम् इमाँ
वचो नोइत् वीसइति फ़मूइति^१ अजेताँम् आ यातुमनहे जसइति ॥

*अषम् वोहू° । (सि बार)

अषम् वोहू° । (चिहार बार)

यथा अहू वइर्यो° ॥ ४ ॥ (दु बार)

वसस्च तू अहुर मज्द उश्ताच क्षअेष हवनाँम् दामनाँम् । वसो आपो
वसो उर्वरो वसो वीस्प वोहू अपचिथ्र क्षयम्नम् अपवन्नम् दायत अक्षयम्नम्
द्रँतेम् ॥ ५ ॥

वसो-क्षथो ख्यात्^१ अपव

अवसो-क्षथो ख्यात्^१ द्रो

गतो हमिस्तो निज्वरतो

हच स्पँतहे मइन्यँउश् दामव्यो

वरतो अवसो-क्षथो ॥ ६ ॥

हक्षय^२ अज्मचित् यो जरथुश्त्रो फ़तँमाँ न्माननाँम्च वीसाँम्च ज़तुनाँम्च
दख्युनाँम्च अज्हो^३ दअेनयो अनुमतयअेच अनुष्ठतयअेच अन्वर्श्तयअेच या
आहूइरिश्र जरथुश्त्रिश्र ॥ ७ ॥

2. West & TDA : अर्शुधहे (4) 1. Geld : फ़मूइते. *At this stage
after reciting अषम् वोहू thrice, the ज्ञोत्र partakes of a portion of the sacred bread
and receives the sacrament and proceeds with अषम् वोहू four times.
(6) 1. Geld : द्वात् (7) 1. Geld : हक्षय; 2. Geld : अइज्जहो.

ज्ञोत् उ रास्पी:-

रवस्च ख्वाथेम्च आफ्रीनामि वीस्पयो अपओनो स्तोइश् । आँजस्च
दुजाथेम्च आफ्रीनामि वीस्पयो द्वतो स्तोइश् ॥ ८ ॥

हा ९

ज्ञोत् उ रास्पी:-

अपेम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती° । (सि वार्)

हओमेहे अपवज्जहो क्ष्मओथ यस्माइच वस्माइच क्ष्मओथाइच फ्रसस्तयजेच ॥

ज्ञोत्:-

यथा अहू वइर्यो जओता फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:-

यथा अहू वइर्यो यो जओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्:-

अथा रतुश् अपात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओत् ॥ ० ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

हावनीम् आ रतूम् आ

हओमो उपाइत् जरथुश्नेम्

आत्रेम्' पइरि-यओद्दथेत्तेम्

गाथोस्च स्रावयत्तेम् ।

आ-दिम् पेरसत् जरथुश्नो को नरं अही°

ज्ञोत्:-

यिम् अज्जेम् वीस्पहे अइहँउश्

अस्त्वतो स्रजेत्तेम् दादरँस

ख्वहे गयेहे ख्वन्वतो अमेपहे° ॥ १ ॥

आअत् मे अअम् पइत्यओख्त

हओमो अपव दूरओषो ।

अज्जेम् अहि जरथुश्न

Hā 9

This and the following two chapters-10 and 11-constitute the large Haoma Yast.

(1) 1. West & TDA: आतरेम् 2. West & TDA: अहि; TDA edition reads after अही- 'मिथ्रो ज्यात् जरथुश्नेम्' 3. TDA edition reads after अमेपहे- 'अमेरँज गयेहे स्तूत.'

हओमो अषव दूरओषो
 आ माँम् यासडुह स्पितम
 फ्रा माँम् हुन्वडुह ख्वरँते
 अओइ' माँम् स्तओमइने स्तूइधि
 यथ मा अपरचित् सओइय२तो२ स्तवाँन् ॥ २ ॥

आअत् अओख्त ज़रथुश्त्रो । नँमो हओमाइ
 कसँ थ्वँम् पओइर्यो हओम मश्यो'
 अस्त्वइथ्याइ हुनूत गअथ्याइ'
 का अह्माइ अपिश्र अँरँनावि
 चित् अह्माइ जसत् आयसँम् ॥ ३ ॥

आअत् मे अओम् पइत्यओख्त
 हओमो अषव दूरओषो ।
 वीवइहतो माँम् पओइर्यो मश्यो
 अस्त्वइथ्याइ हुनूत गअथ्याइ ।
 हा अह्माइ अपिश्र अँरँनावि
 तत् अह्माइ जसत् आयसँम्
 यत् हे पुथ्रो उस्-ज़यत
 यो यिमो क्षअेतो ह्वाँश्त्रो
 ख्वरँनडुहस्तँमो' ज्ञातनाँम्
 ह्वरँ-दरँसो मश्यानाँम्² ।
 यत् कँरँनओत् अज्हे³ क्षथाध
 अमरूष२त⁴ पसु वीर

(2) 1. West & TDA : अवि 2. West & TDA : सओष्य२तो (3) 1. West & TDA : मश्यो here and throughout this chapter 2. West & TDA : गअथ्याइ here and throughout this chapter. (4) 1. West & TDA : ख्वरँनडुहस्तँमो 2. West & TDA : मश्यानाँम् here and throughout this chapter 3. Geld : अइज्हे 4. West & TDA : अमरँषि२त.

अङ्गहोषेन्ने आप उर्वरे
 ख्वड्यान् ख्वरथेम् अजयन्नेम्^५ ॥ ४ ॥
 यिमहे क्षथे अउर्वहे
 नोइत् अओत्तम् ओङ्गह नोइत् गरम्म्
 नोइत् जउर्व ओङ्गह नोइत् मरथ्युश
 नोइत् अरस्को दअवो-दातो ।
 पञ्च-दस फ्रचरोइथे
 पित पुथ्रस्च रओधअेष्व कतरस्चित्
 यवत क्षयोइत् ह्वथ्रो
 यिमो वीवडुहतो' पुथ्रो ॥ ५ ॥
 कसे-थ्वाम् वित्यो हओम मश्यो
 अस्त्वइथ्याइ हुनूत गअथ्याइ ।
 का अह्माइ अपिश अर्रनावि
 चित् अह्माइ जसत् आयप्तेम् ॥ ६ ॥
 आअत् मे अअम् पइत्यओङ्ग
 हओमो अपव दूरओषो ।
 आथ्व्यो माँम् वित्यो मश्यो
 अस्त्वइथ्याइ हुनूत गअथ्याइ ।
 हा अह्माइ अपिश अर्रनावि
 तत् अह्माइ जसत् आयप्तेम्
 यत् हे पुथ्रो उस्-जयत
 वीसो सूरयो थ्रअेतओनो ॥ ७ ॥
 यो जनत् अजीम् दहाकम्
 थ्रिज्जफ्रनेम् थ्रिकमर्रधम्
 क्ष्वश-अषीम् हज्जडर-यओक्ष्तीम्^८

5. West & TDA: अजयन्नेम्

(5) 1. West & TDA: वीवडुहतो

(8) 1. Geld: हज्जडरा-यओक्ष्तीम्.

अशओजद्धम्^२ दअेवीम् दुजम्
 अघम् गअेथान्यो द्र॑त्तम्
 याम् अशओजस्तम्^३ माँम्^४ दुजम्
 फ्रच क॑र॑त्त अइरो मइन्युश
 अओइ^५ याम् अस्त्वइतीम् गअेथाम्
 महर्काइ अपहे गअेथनाँम्^६ ॥ ८ ॥
 कस॑-थ्नाँम् थ्रित्यो हओम मइयो
 अस्त्वइथ्याइ हुनूत गअेथ्याइ ।
 का अह्नाइ अपिश अ॑र॑नावि
 चित् अह्नाइ जसत् आयस॑म् ॥ ९ ॥
 आअत् मे अअेम् पइत्यओख्त
 हओमो अपव दूरओषो ।
 थ्रितो सामनाँम् स॑विशतो थ्रित्यो माँम् मइयो
 अस्त्वइथ्याइ हुनूत गअेथ्याइ ।
 हा अह्नाइ अपिश अ॑र॑नावि
 तत् अह्नाइ जसत् आयस॑म्
 यत् हे पुथ्र उस्-ज॑योइथे
 उर्वाक्षयो क॑र॑सास्पस्च ।
 त्कअेपो अन्यो दातो-राजो
 आअत् अन्यो उपरो-कइर्यो
 यव गअेसुश गधवरो ॥ १० ॥
 यो जनत् अ॒जीम् ह्वर॑म्
 यिम् अ॒स्पो-गर॑म् न॑र॑-गर॑म्^७

2. West & TDA : अपओजद्धम् 3. West & TDA : अपओज° 4. West & TDA : अवि 5. The TDA edition reads after गअेथनाँम्- 'को थ्नाँम् यिम् अहु॑र॑म् म॒ज्दाँम्'. West. says (p. 26) that the Pahlavi and Sanskrit translations quote these words, Geld. also notes (p. 41) alike. (11) 1. West & TDA : न॑र॑.

यिम् वीषव॑त्तम् ज़इरित्तम्
 यिम् उपइरि वीश॑ अरओधत्
 आर॑स्त्यो-वर॑ज्ज॑ ज़इरित्तम् ।
 यिम् उपइरि क॑रसास्पो
 अय॑इह पित॑म् पचत
 आ रपि॑त्तिन्न॑न्तम् ज़्वान॑न्तम् ।
 तप्प॑सत्त॑च हो मइ॑र्यो ख्वी॑सत्त॑च ।
 फ़ाँ॑श अय॑इहो फ़स्परत्त॑
 यअ॑इय॑स्तीम्॑ आप॑म् परो॑इहात् ।
 पराँ॑श तर॑स्तो अप॑तचत्त॑
 नइ॑रे-मनो॑॑ क॑रसास्पो ॥ ११ ॥
 कस॑-थ॒न्नाम् तूइ॑र्यो हओ॑म म॒श्यो
 अस्त्व॑इथ्याइ हु॒नूत गअ॑थ्याइ ।
 का अ॒ह्माइ अ॒पिश अ॑र॒णावि
 चित् अ॒ह्माइ ज॑सत् आय॑स॑म् ॥ १२ ॥
 आअ॑त् मे अअ॑म् पइ॑त्यओ॒ल्ल
 हओ॑मो अ॒षव दूर॑ओषो ।
 पोउ॑रुष॒स्पो माँ॑म् तूइ॑र्यो म॒श्यो
 अस्त्व॑इथ्याइ हु॒नूत गअ॑थ्याइ ।
 हा अ॒ह्माइ अ॒पिश अ॑र॒णावि
 तत् अ॒ह्माइ ज॑सत् आय॑स॑म्
 यत् हे तू॑म् उस्-ज॒यइ॑ह
 तू॑म् अ॑र॒ज्जो ज॑रथु॒श्च
 न्मान॑हे पोउ॑रुष॒स्पहे
 वीद॑ओवो अ॒हुर-ल्क॑ओषो ॥ १३ ॥

2. West & TDA : विश॑ रओधत् 3. West & TDA : आर॑स्त्यो-वर॑ज्ज॑ 4. Geld :
 यअ॑इय॑स्तीम्; West : ये॒ष्य॑स्तीम्; TDA : ये॒ष्य॑स्तीम् 5. West & TDA : न॑र॒-मनो॑.

सूतो अइर्येने वजेजहि'
 तूम् पओइर्यो ज़रथुश्न
 अहुनम् वइरीम् फ़सावयो
 वीवैरथ्वत्तम् आख्तूइरीम्
 अपरम् खओज्जेह्य फ़सूइति ॥ १४ ॥

तूम् ज़ेमर्-गूज़ो' आकैरेनवो
 वीस्पे दअव ज़रथुश्न
 योइ पर अह्मात् वीरो-रओध
 अपतयैन् पइति आय ज़ेमा ।
 यो अओजिस्तो यो तच्चिस्तो
 यो थ्वक्षिस्तो यो आसिस्तो
 यो अस् वैरथ्रजाँस्तमो
 अववत् मइनिवो' दामाँन् ॥ १५ ॥

आअत् अओख्त ज़रथुश्नो ।
 नैमो हओमाइ वइहुश हओमो
 हुधातो हओमो अरुदातो
 वइहुश दातो वओषज्यो
 हुकैरफ़श हूरश वैरथ्रजा
 ज़इरि-गओनो नाँम्याँसुश
 यथ ख्वैरते वहिस्तो
 उरुनअच पाथ्मइन्योतमो ॥ १६ ॥

नी ते ज़ाइरे मधेम् मुये
 नी अमेम् नी वैरथ्रघ्नम्
 नी दस्वरै नी वओषज्जम्
 नी फ़दथेम् नी वरैदथेम्

(14) 1. Geld; वजेजहे
 मनिवो.

(15) 1. Geld; ज़ेमर्-गूरो 2. West & TDA:

नी अओजो वीस्पो-तनूम्
 नी मस्तीम् वीस्पो-पअसङ्गहम् ।
 नी तत् यथ गअथाह
 वसो-क्षत्रो फ्रचराने
 त्वअपो-तउवोर् दुज्जम्-वनो ॥ १७ ॥
 नी तत् यथ तउर्वयेनि
 वीस्पनाम् त्विष्वताम्' त्वअपो
 दअवनाम् मश्यानाम्च
 याथ्वाम् पइरिकनाम्च
 साथ्राम् कओयाम् करफनाम्च
 मइर्यनाम्च विज्जम्-ग्रनाम्
 अषमओघनाम्च विज्जम्-ग्रनाम्
 वेहर्कनाम्च चथ्वर-ज्जम्-ग्रनाम्
 हअन्याओस्च पेरथु-अइनिकयो
 दवाँइथ्यो पताँइथ्यो ॥ १८ ॥
 इमम् थ्वाम् पओइरीम् यानम्
 हओम जइध्येमि दूरओष ।
 वहिस्तम् अहम् अषओनाम्
 रओचङ्गहम् वीस्पो-ख्वाथ्रम् ।
 इमम् थ्वाम् वितीम् यानम्
 हओम जइध्येमि दूरओष ।
 द्रतात्तम् अज्जहोसँ' तन्वो ।
 इमम् थ्वाम् थ्रितीम् यानम्
 हओम जइध्येमि दूरओष
 दरघो-जीतीम् उस्तानहे ॥ १९ ॥
 इमम् थ्वाम् तूइरीम् यानम्

(18) 1. West & TDA : त्वअषवताम्

(19) 1. Geld : अइज्जहोसँ

हओम जइध्येमि दूरओष
 यथ अओषो अमवो
 थ्रॉफ़धो फ़्रक्ष्ताने ज़मा पइति
 त्वओषो-तउवॉ हुज्जम्-वनो ।
 इमम् थ्रॉम् पुण्वम् यानम्
 हओम जइध्येमि दूरओष ।
 यथ वरथ्रजो वनत्-पपनो'
 फ़्रक्ष्ताने ज़मा पइति
 त्वओषो-तउवॉ हुज्जम्-वनो ॥ २० ॥

इमम् थ्रॉम् क्षत्स् यानम्
 हओम जइध्येमि दूरओष ।
 पउर्व तायुम् पउर्व गधम्
 पउर्व वहरकम् बूइध्योइमइधे ।
 मा-चिश पउर्वो बूइध्येत नो
 वीस्पे पउर्व बूइध्योइमइधे ॥ २१ ॥

हओमो अओइविश्र योइ अउर्वस्तो'
 हित तक्ष्ति अरनाउम्
 ज़ावरं अओजोस्च वल्लइति ।
 हओमो आज्जीजनाइतिविश्र
 दधाइति श्लओतो-पुथ्रीम्
 उत अपव-फ़्रज्जइतीम् ।
 हओमो तओचित् योइ कतयो
 नस्को-फ़्रसोइहो ओइहँते'
 स्पानो मस्तीम्च वल्लइति ॥ २२ ॥
 हओमो तोस्चित् यो कइनीनो

(20) 1. West & TDA : वनत्-पपनो
 2. West & TDA : ओइहँति.

(22) 1. West & TDA : उर्वस्तो

ओङ्हहरे' दरधेम् अघ्रवो'
 हइथीम् राधेम्च वक्षइति
 मोषु जइध्यम्नो हुखतुश ॥ २३ ॥
 हओमो तैम्चित् यिम् कैरसानीम्
 अप-क्षथ्रम् निषाधयत्
 यो रओस्त क्षथ्रो-काम्य
 यो दवत् । नोइत् मे अपाँम्
 आथ्रव अइविस्तिश
 वैरधे' दज्हुव' चरात् ।
 हो वीस्पे वैरधिनाँम्' वनात्
 नी वीस्पे वैरधिनाँम्' जनात् ॥ २४ ॥
 उस्त-ते यो ख्वा अओजइह
 वसो-क्षथ्रो अहि हओम ।
 उस्त-ते अपिवतहे'
 पोउरु-वचाँम्' अँरज्जुधनाँम् ।
 उस्त-ते नोइत् पइरि-फ्रास
 अँरज्जुधेम् पँरसहे' वाचिम् ॥ २५ ॥

फ्रा-ते मज्दो वरत् पउर्वनीम् अइव्याओङ्हनम् स्तहर्पअसइहम् मइन्युतास्तम्
 वडुहीम् दअेनाँम् माज्दयस्तीम् । आअत् अज्हे' अहि अइव्यास्तो वरँनुश' पइति
 गइरिनाँम् द्राजइहे अइविधाइतीश्च ग्रवस्च' माँथहे ॥ २६ ॥

हओम न्मानो-पइते' वीस्पइते' ज्जुतुपइते' दज्हुपइते' स्पनइह वओध्या-
 पइते' ।

- (23) 1. West & TDA : ओङ्हहरे...अघ्रवो (24) 1. Geld : वैरधे
 2. Geld : दइज्हुव 3. Geld : वैरधिनाँम् (25) 1. West & TDA : अपवतहि
 2. Geld : पोउर्वचाँम् 3. West & TDA : पँरसहि (26) 1. Geld : अइज्हे 2. Geld :
 वरँनुश 3. West & TDA : ग्रवस्च (27) 1. West & TDA : न्मानो-पइति 2. West
 & TDA : वीस्पइति 3. West & TDA : ज्जुतुपइति 4. Geld : दइज्हुपइते; West &
 TDA : दज्हुपइति 5. West & TDA : वओध्या-पइति.

अमाइच थ्वा वॅरथ्रघ्नाइच
मावोय उप-म्रुये तनुये
थ्रिमाइच यत् पोउरु-वओक्ष्णहे ॥ २७ ॥

वी नो त्विष्वताँम्^१ त्वअपैवीश् ।
वी मनो वर ग्रमँ-ताँम्^२ ।
यो चिश्च अह्नि न्माने यो अञ्हे^३ वीसि
यो अह्नि ज्ञँ-त्वो यो अञ्हे^३ दञ्हो^४
अअेनइहो अस्ति मश्यो
गँउर्वय^५ हे पाधवे ज्ञावरं
पइरि-षे उषि वॅरनूइधि
स्कँ-दँम् षे मनो कॅरनूइधि ॥ २८ ॥

मा ज्वरथअइव्य फ्रतुयाओ
मा गवअइव्य अइवि-तूतुयाओ
मा जाँम् वअेनोइत्^१ अपिब्य
मा गाँम् वअेनोइत्^१ अपिब्य
यो अअेनइहइति नो मनो
यो अअेनइहइति नो कॅहूर्पँम् ॥ २९ ॥

पइति अज्जोइश् जइरितहे
सिमहे वीषो-वअेपहे
कॅहूर्पँम् नापँम्माइ अपओने
हओम ज्ञाइरे वदरं जइधि ।
पइति गधहे वीवरंजदवतो रूवीश्यतो^१ ज्ञजरानो
कॅहूर्पँम् नापँम्माइ अपओने
हओम ज्ञाइरे वदरं जइधि ॥ ३० ॥

(28) 1. West & TDA: त्वअेष्वताँम् 2. West & TDA: गरमँ-ताँम्
3. Geld: अइञ्हे 4. Geld: दइञ्हो 5. West & TDA: गँउर्वय (29) 1. West
& TDA: वीनोइत् (30) West & TDA: रूवीष्यतो.

पइति मश्येहे द्वतो सास्तर्श
 अइत्ति-वोइज्जदय॑ तहे कम्मरंघम्
 कंहरूपम् नापेम्माइ अपओने
 हओम ज्ञाइरे वदरं जइधि ।

पइति अपेमओघहे अनपओनो अहूम-मरं॑चो
 अज्ञहो' दअेनयो माँस् वच दथानहे नोइत्तु श्यओथ्नाइश अपय॑तहे
 कंहरूपम् नापेम्माइ अपओने
 हओम जाइरे वदरं जइधि ॥ ३१ ॥

पइति जहिकयाइ यातुमइत्याइ
 मओधनो-कइर्याइ उपस्ता-वइर्याइ
 येज्जहे फ्रक्कवइति मनो
 यथ अत्रं॑म् वातो-पूतं॑म्
 कंहरूपम् नापेम्माइ अपओने
 हओम ज्ञाइरे वदरं जइधि ।
 यत्तु हे कंहरूपम् नापेम्माइ अपओने
 हओम ज्ञाइरे वदरं जइधि ॥ ३२ ॥

हा १०

विश्र अपाँम् इध पतं॑तु
 वी दअेवोइहो वी दअेवयो ।
 वइहुश स्रओषो मितयतु
 अपिश्र वडुहि इध मिथ्थनतु
 अपिश्र वडुहि रामयत्तु' इध
 उप इमत्तु न्मानं॑म् यत्तु आहूइरि यत्तु
 हओमहे अपवज्जइहो ॥ १ ॥

(31) 1. Geld : अइज्ञहो.

Hā 10

(1) 1. Geld : राम्यत्तु.

प्रतरम्चित् ते हवनम्
 वच उप-स्तओमि हुस्त्रत्वो'
 यो आँसुश ह२गँउर्वयेइति^१ ।
 उपरम्चित् ते हवनम्
 वच उप-स्तओमि हुस्त्रत्वो'
 यस्नि निघ्ने नश् अओजङ्ह ॥ २ ॥

स्तओमि मअधम्च वारम्च
 या-ते कँहूपम् वक्षयतो
 वरँणुश' पइति गइरिनाम् ।
 स्तओमि गरयो वरँज२तो
 यथ हओम उरुरुधुष ॥ ३ ॥

स्तओमि ज्ञाम् परँथ्वीम् पथनाम्
 वरँज्यङ्हाँम्' स्वापराँम्
 वरँथ्रीम् ते हओम अपाउम् ।
 स्तओमि ज्ञमो यथ रओधहे
 हुवओइधिश अउर्वो चरानम्
 उत मज्दो हुरुथ्म ।
 हओम रओसे गर पइति
 उत प्राधअष^२ विष्पथ^२
 हइथीम्च अपहे स्त्रो अहि ॥ ४ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

वरँधयङ्हुह' मन वच
 वीस्पैस्च पइति वरँपजीश^२
 वीस्पैस्च पइति प्रस्परँधै

- (2) 1. West & TDA: हुस्त्रत्वो 2. West & TDA: ह२गँउर्वयेइति
 (3) 1. Geld & West: वरँणुश (4) 1. West & TDA: वरँज्यङ्हाँम्; 2. West & TDA: प्राधअश विष्पथ (5) 1. West & TDA: वरँधयङ्हुह 2. Geld: वर्षजीश.

वीस्पैस्च पइति फ्रवाक्षै ॥ ५ ॥

(मन वच वीस्पैस्च.....फ्रवाक्षै- दु वार्)

जोतः-

हओमो उक्ष्येइति स्तवनो ।

अथ ना यो दिम् स्तओइति

वैथ्रजाँस्तरो ववइति ।

नितेमचित् हओम हूइतिश्

नितेमचित् हओम स्तूइतिश्

नितेमचित् हओम ख्वरँइतिश्

हज्ज्रघ्न्याइ अस्ति दअेवनाँम् ॥ ६ ॥

नस्येइति हथ फ्राकँरँस्त

अहत् हच न्मानात् आहितिश्

यथ बाध उपाज्जइति

यथ बाध उपस्तओइति

हओमहे वअेषज्येहे

चिथ्रँम् दस्वरँ वअेषज्जँम्

अहे वीसे उत मअेथनँम् ॥ ७ ॥

वीस्पे ज्जी अन्ये मधोइहो'

अअेष्म हचिँते' ख्वी-द्रो'

आअत् हो यो हओमहे मधो

अष हचइते उवाँस्मन ।

रँजइति हओमहे मधो ।

यो यथ पुथ्रँम् तउरुनँम्

हओमँम् वँदअेत मश्यो'

फ्रा आब्यो तनुब्यो

हओमो वीसाइते' वअेषजाइ ॥ ८ ॥

(8) 1. Geld : मइध्योइहो 2. West & TDA : हचँते 3. Geld : ख्वीम्-द्रो
4. West & TDA : मष्यो 5. West & TDA : वीसाइते.

हओम दङ्गिद मे वओषज्जनाँम्
 याव्यो अहि वओषज्जधो ।
 हओम दङ्गिद मे वारँध्रघ्ननाँम्
 याव्यो अहि वँरँध्र-तउवोँ ।
 फ्रा ते वीसाइ उर्वथो स्तओत ।
 उर्वथँम् स्तओतारम् वड्हड्हँम्'
 दधो अओण्त अहुरो मज्जदो
 यथ अषँम् यत् वहिस्तँम् ॥ ९ ॥
 अउर्वँत्तँम् थ्वा दामिधातँम्'
 वधो ततषत् ह्वापो ।
 अउर्वँत्तँम् थ्वा दामिधातँम्'
 वधो निदथत् ह्वापो
 हरइथ्यो पइति वरँजया ॥ १० ॥
 आअत् थ्वा अथ स्पँत्त फ्रदक्ष्त्
 मँरँध वीज्वँच वीवरन्
 अवि इशत' उपाइरि-सअेन'^२
 अवि स्तअेर स्तअेरो-सार'^३
 अवि कुस्नाध'^४ कुस्नो-पताध'^५
 अवि पत्रान विष्पथ'^५
 अवि स्पित-गओन गइरि ॥ ११ ॥
 आअत् आह पउर्वताह
 पोउरु-सरँधो वीरओधहे
 हओमो गओम ज्जइरि-गओनो ।
 आ ते वओषज्ज इरीरिथरँ'

(9) 1. West & TDA: वज्जड्हँम् (10) 1. West & TDA: दामिधातँम्
 (11) 1. West & TDA: इशत 2. West & TDA: उपइरि°; 3. Geld: स्तरो-सार
 4. West & TDA: कुस्नात् कुस्नो-पतात् 5. West & TDA: विश-पथ (12) 1. Geld:
 इरीरिथरँ.

वद्धँउश् मनद्धहो मयाव्यो ।
 आअत् मे अहे दुश्सद्धहे
 पराच वओपय मनो ।
 आअत् अहे नी मनो मनो
 यो मे दुश्सद्धहो हिस्तइते^२ ॥ १२ ॥

नमो हओमाइ यत् कॅरनओइति
 द्विघओश् हत्-मसो^२ मनो
 यथ रओवस्तमहेचित् ।
 नमो हओमाइ यत् कॅरनओइति
 द्विघओश् हत्-मसो^२ मनो
 यत् उस्नाम् अओइति वओध्य ।
 पोउरु-नरम् तूम् कॅरन्नुषि^३
 स्पन्यद्धम्^४ चिस्तिवस्तरम्
 यसे-ते बाध हओम जाइरे
 गव इरिस्तहे वक्षइते^५ ॥ १३ ॥

मा मे यथ गाउश् द्रप्रषो
 आसितो वारम्^२ चइरे^२ ।
 प्रष प्रय-तु ते मधो
 वॅरज्यडुहोद्धो^३ जसे-तु ।
 पइरि ते हओम अषाउम् अषवाजो
 दधामि इमांम् तनूम्
 या मे वओनइते हुरओध ॥ १४ ॥
 अवद्धर्रजामि^४ जन्यओश् ऊनांम्

2. West & TDA: हिस्तइति (13) 1. West & TDA: द्रघओश्
 2. Geld: हवत्-मसो 3. West & TDA: कॅरनइषि 4. Geld: स्पन्यद्धम् 5. West
 & TDA: वक्षइति (14) 1. West & TDA: गओश् 2. Geld: वारम् अचइरे;
 West & TDA: वारम् चइरि 3. West & TDA: वॅरज्यडुहोद्धो (15) 1. West &
 TDA: अवद्धर्रजामि 2. West & TDA: जन्यओश्

मइर्ययो अवीतो-खरंधयो
 या मइन्येइ०ति३ दवयेइ०ति३
 आथवनम्च हओमम्च
 हा या दप्त अपनस्येइति ।
 या तत् यत् हओमहे द्रओनो
 निगोइह०ति निशहधइति४
 नोइत् ताँम् आथवो-पुथ्रीम्
 नअध दस्ति हुपुथ्रीम् ॥ १५ ॥
 प०चनाँम् अह्नि प०चनाँम् नोइत् अह्नि ।
 हुमतहे अह्नि दुश्मतहे नोइत् अह्नि ।
 हूस्तहे अह्नि दुज्जुस्तहे नोइत् अह्नि ।
 ह्वरस्तहे अह्नि दुज्वरस्तहे नोइत् अह्नि ।
 स्रओषहे अह्नि असुस्तोइश नोइत् अह्नि ।
 अपओनो अह्नि द्रतो नोइत् अह्नि ।
 अत्तचित् अह्नात् यथ अपमम्
 मनिवो अइहत् निवाइतिश ॥ १६ ॥
 आअत् अओस्त जरथुश्चो ।
 नमो हओमाइ मज्जधाताइ ।
 वइहुश हओमो मज्जधातो ।
 नमो हओमाइ ।
 वीस्ये हओम उपस्तओमि
 यत्तचित् वर०नुष्व१ गइरिनाँम्
 यत्तचित् जाँप्पनुष्व रओनाँम्
 यअचित् आँज्जहु द०रतोइहो
 जइनिनाँम् उपद०र०जाहु२ ।

3. West & TDA : मइन्य०ति दवय०ति 4. West & TDA : निशहधइति
 (17) 1. Geld : वर०नुष्व 2. West & TDA : उप द०र०जाहु.

अरंजतअन हच तश्त
 ज़रनअनम् अओइ^३ तद्धे ।
 मा ते नीरे ज़मि पइति
 इथ रअव२तो अरंजहे ॥ १७ ॥

इमोसँ-ते हओम गाथो इमो हँ२ति स्तओमायो इमो हँ२ति चीचपानो
 इमे हँ२ति अरुद्ध^१ वाचो^२ दास्मइनिश वारंथग्निश पइति-विपिश वअेषज्य ॥ १८ ॥

इमोसँ तूमचिन्त मावोय ।
 फ़रष फ़रय२तु ते मधो
 रओक्षन फ़रय२तु ते मधो ।
 रँ२ज्यो वज़इति^१ मधो
 वारंथग्निश हँ२तम् आस्तओइते^२
 हथ अन गाथव्य वच ॥ १९ ॥

ज़ोत् उ रास्पो:-

गवे नमो गवे नमो
 गवे उरुधम् गवे वरंथम्
 गवे वरंथम् गवे वरंथम् ।
 गवे वरंजयाताम् तांम् न वरंथाइ फ़रुयो ॥ २० ॥

हओमम् ज़ाइरीम् वरंज२तम् यज़मइदे । हओमम् फ़ाष्मीम् फ़ादत्-गअथम्
 यज़मइदे । हओमम् दूरओषम् यज़मइदे । वीस्पे हओम यज़मइदे । ज़रथुश्त्रहे स्पितामहे
 इध अषओनो अषीम्च फ़वषीम्च यज़मइदे ।

येज़हे हाताम् आअत् येस्ते पइती वद्धो
 मज़दो अहुरो वअेथा अपात् हचा
 योइहाम्चा तांस्चा तोस्चा यज़मइदे ॥ २१ ॥

3. West & TDA : अवि (18) 1. West & TDA : अरुद्ध 2. The TDA edition reads after वाचो- 'इथ ना यो दिम् स्तओइति' which is a gloss. Geld. (p. 54) West. (p. 32) note that the Pahlavī Versions quote the sentence. (19) 1. West & TDA : वज़इते 2. West & TDA : आस्तओइति.

हा ११

जोत उ रास्पी:-

भ्रायो हइथीम् अववनो
 आफ्नि-वचइहो जवइ^१ति
 गाउश्च अस्पस्च हओमस्च ।
 गाउश् जओतारम् जवइति ।
 उत बुयो अफ्रजइ^२तिश्
 उत दँउश्-स्रवो हचिम्नो
 यो माँम् स्वास्ताँम् नोइत् वक्षहे^३ ।
 आअत् माँम् तूम् ऋषओनयेहे^४
 नाइयो^५ वा पुश्ने वा
 हओयो^६ वा मर्षयो ॥ १ ॥
 अस्पो वापारम् जवइति ।
 मा बुयो अउर्वताँम् युष्ट
 मा अउर्वताँम् अइन्निषस्त
 मा अउर्वताँम् निथष्ट
 यो माँम् ज्ञावरं नोइत् जइध्येहि
 पोउरु-मइति ह^७जमइने
 पोउरु-नरयो कर्षयो ॥ २ ॥
 हओमो स्वापारम् जवइति ।
 उत बुयो अफ्रजइ^८तिश्
 उत दँउश्-स्रवो हचिम्नो
 यो माँम् अइन्निशहुत्तम् दारयेहि
 यथ तायूम् पँषो-सारम् ।

Ha 11

- (1) 1. West & TDA : अफ्रजइ^२तिश् 2. West & TDA : वक्षहि 3. West
 & TDA : ऋषओनयेहि 4. West & TDA : हुयो (3) 1. West & TDA : अफ्रजइ^८तिश्,

नव अह्नि प्षो-सारो
अज्ञम् यो हओमो अपव दूरओषो ॥ ३ ॥

उस् मे पित हओमाइ द्रओनो
फ्रैरनओत् अहुरो मज्दो

अपव हडुहरने
मत्-हिज्वो होयूमच दोइथ्रम् ॥ ४ ॥

यो माँम् तत् द्रओनो जिनात् वा
त्रैफ्रयात् वा अप वा यासाइति

यत् मे दथत् अहुरो मज्दो
अपव हडुहरने

मत्-हिज्वो होयूमच दोइथ्रम् ॥ ५ ॥

नोइत् अह्नि न्माने ज्ञानाइते

आथव नअध रथअस्ता

नअध वास्त्र्यो फ्रुय्यास् ।

आअत् अह्नि न्माने ज्ञयोऽते

दहकाच मूरकाच

पोउरु-सरंध^१ वर्णाच ॥ ६ ॥

थ्वापेम् आ गैउश फ्राथ्वैरसो

तश्चिस्ताइ^२ हओमाइ द्रओनो ।

मा थ्वा हओमो वश्दयात्

यथ मइरीम् वश्दयत्

यिम् तइरीम् फ्रैरस्यानैम्

मधमे थ्रिण्वे अज्हो^३ ज्ञमो

पइरिश-ख्वष्टम् अयइहहे ॥ ७ ॥

(5) 1. West & TDA : ज्ञनात् 2. West & TDA : तैरैफ्रयात् (6) 1. West & TDA : जानइते 2. West & TDA : सरंधो (7) 1. West & TDA : फ्राथ्वैरसो
2. West & TDA : तश्चिस्ताइ 3. Geld : अइज्हो.
य....४

आअत् अओस्त ज़रथुश्त्रो ।

नमो हओमाइ मज्दधाताइ ।

वड्डहुश हओमो मज्दधातो ।

नमो हओमाइ ॥ ८ ॥

रास्पी:- यो नो अओवो अत् ते उये थायोइद्याइ तूरहे मँदाइद्याइ' क्ष्वीदँम्
हसाइद्याइ नव दसँमे' वोइ वै यओथ्म ॥ ९ ॥

ज़ोत्र:-

पइरि ते हओम अषाउम् अषवाज़ो

दधामि इमाम् तनूम

या मे वओनइते हुरओध

थ्वक्ष्णइ हओमाइ मधाइ हवड्डुहाइ' अपवस्ताइ ।

पइरि मे तूमचित् दयो

हओम अपव दूरओष

वहिश्तम् अहूम अपओनाम्

रओचइहम् वीस्पो-ख्वाथ्रम् ॥ १० ॥

*अपँम् वोहू वहिश्तम् अस्ती

उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ

ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अपँम् ॥ (सि बार)

रास्पी:-

अपँम् वोहू वहिश्तम् अस्ती° ॥ ११ ॥ (सि बार)

ज़ोत्र उ रास्पी:-

[अनओशही गवाज़ित गोश यक् यज़इने इ नैक् पाव् कर्द यज़इने इ खूब खुरशैत् सओ-
इयोइस् अहुर्मज्द अमँशास्पँदाइन् वै-रसात् । गुर्जे ख्वरेहे अत्रजायात् ईन् धनूमइने (मीनो नावर् वीस्पअशा
अर्दा-फ़वश् वै-रसात्). नोरश्ग् पारोज़्गर् बात् ख्वरेह् इ वैह्-दीन् इ माउदयल्लौन् रवा बात् अश्दर
हफ़त् कैदवर् नाँम्-चिश्ताहात् अश्दर काँम् बात् । §..... अँज़ हमा गुनाह् पतित्
पशैमौन्-होम् प-पतित्-होम् ॥]

(9) 1. Geld: मँदाइद्याइ 2. Geld: दस्मे. (10) 1. West & TDA: हवड्डुहाइ 2. West & TDA: द्यो. *At this stage, the ज़ोत्र takes up the vessel containing Haoma extract and partakes of it in three draughts, while the रास्पी recites अपँम् वोहू three times. § See page 2 for the full text. The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in a whisper (Bās),

ज्ञोतु:-

अषम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती° । (चिहार् वार्)

यथा अहू वड्यो अथा रतुश्र अषात्चीत् हचा° । (दु वार्)

वसस्च तू अहुर-मज्द उस्ताच क्षअेष हवनाम् दामनाम् । वसो आपो
वसो उर्वरो वसो वीस्प वोहू अषचिथ्र क्षयस्नम् अषवन्म् दायत अक्षयस्नम्
द्रवत्तम् ॥ १२ ॥

वसो-क्षथो ख्यात्' अषव ।

अवसो-क्षथो ख्यात्' द्रवो

गतो हमिस्तो निज्वरतो

हच स्पत्तहे मडन्यैउश्र दामव्यो

वरतो अवसो-क्षथो ॥ १३ ॥

हक्ष्य' अज्मचित् यो ज़रथुश्चो फ़तमाँ न्माननाँम्च वीसाँम्च ज़स्तुनाँम्च
दख्युनाँम्च अज्हो' दअेनयो अनुमतयअेच अनुस्तयअेच अन्वरस्तयअेच या
आहूइरिश्र ज़रथुश्चिश्र ॥ १४ ॥

ज्ञोतु उ रास्पी:-

रवस्च ख्वाथ्रम्च आप्रीनामि वीस्पयो अषओनो स्तोइश्र । आँजस्च
दुजाथ्रम्च आप्रीनामि वीस्पयो द्रवतो स्तोइश्र ।

अषम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती° ॥ १५ ॥ (सि वार्)

फ़वराने मज्दयस्तो ज़रथुश्चिश्र वीदअेवो अहुर-त्कअेषो । हावनैअे अषओने
अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच । सावइहैअे वीस्याइच
अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच । रथ्वाम्
अयरनाँम्च अस्न्यनाँम्च माह्यनाँम्च याइर्यनाँम्च सरंधनाँम्च यस्ताइच वहाइच
क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच ॥

ज्ञोतु:-

यथा अहू वड्यो ज़ओता फ़ा मे म्रूते ।

रास्पी:-

यथा अहू वड्यो यो ज़ओता फ़ा मे म्रूते ।

ज्ञोतु:-

अथा रतुश्र अषात्चीत् हच फ़ा अषव वीध्वो म्रओतू ॥ १६ ॥

आअत् अओस्त ज़रथुश्त्रो ।

नॅमो हओमाइ मज्दधाताइ ।

वड्हुश हओमो मज्दधातो ।

नॅमो हओमाइ ॥ ८ ॥

रास्पी:- यो नो अओवो अत् ते उये थायोइद्याइ तूरहे मँदाइद्याइ' क्ष्वीदँम्
हसाइद्याइ नव दसँमे^२ वोइ वै यओथ्म ॥ ९ ॥

ज़ोत्र:-

पइरि ते हओम अषाउम् अषवाज़ो

दधामि इमाम् तनूम

या मे वओनइते हुरओध

थ्वश्लाइ हओमाइ मधाइ हवडुहाइ' अषवस्ताइ ।

पइरि मे तूमचित् दयो^२

हओम अषव दूरओष

वहिश्तँम् अहूम अषओनाँम्

रओचइहँम् वीस्पो-ख्वाथँम् ॥ १० ॥

*अषँम् वोहू वहिश्तँम् अस्ती

उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ

ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषँम् ॥ (सि बार)

रास्पी:-

अषँम् वोहू वहिश्तँम् अस्ती^० ॥ ११ ॥ (सि बार)

ज़ोत्र उ रास्पी:-

[अनओशही गवाज़ित गोश यक् यज़रँ इ नॅक् पाव् कर्द यज़रँ इ खूव् खुरश्त्र सओ-
इयोइस् अहुरमज्द अमँशास्पँदाइन् वै-रसात् । गुर्ज ख्वरहे अत्रजायात् ईन् धनूमइने (मीनो नावर् वीस्पोशा
अर्दा-फ़वश् वै-रसात्). नोरश्ग् पओरोज़ार् बात् ख्वरह् इ वैह्-दीन् इ माज्दयस्त्राँन् रवा बात् अश्दर
हफ़्त कँदवर् नाँम्-चिश्ताहात् अश्दर काँम् बात् । §..... अँज़ हमा गुनाह् पतित्
पशँमाँन्-होम् प-पतित्-होम् ॥]

(9) 1. Geld: मँदाइद्याइ 2. Geld: दस्मे (10) 1. West & TDA:
हवडुहाइ 2. West & TDA: द्यो. *At this stage, the ज़ोत्र takes up the vessel
containing Haoma extract and partakes of it in three draughts, while the
रास्पी recites अषँम् वोहू three times. § See page 2 for the full text. The
Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in a whisper (Bāz),

ज्ञोतः-

अपम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती° । (चिहार् बार)

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश अषात्चीत् हचा° । (दु बार)

वसस्च तू अहुर-मज्द उस्ताच क्षयेष हवनाम् दामनाम् । वसो आपो
वसो उर्वरो वसो वीस्प वोहू अपचित्र क्षयम्नम् अपवनेम् दायत अक्षयम्नम्
द्रवत्तम् ॥ १२ ॥

वसो-क्षथो ख्यात्' अपव ।

अवसो-क्षथो ख्यात्' द्रवो

गतो हमिस्तो निज्वरतो

हच स्पेत्तहे मइन्येउश दामन्यो

वरतो अवसो-क्षथो ॥ १३ ॥

हक्ष्य' अज्मचित् यो जरथुश्चो फ्रतमाँ न्माननाँम्च वीसाँम्च जस्तुनाँम्च
दख्युनाँम्च अज्हाँ' दअनयो अनुमतयअच अनुस्तयअच अन्वरस्तयअच या
आहूइरिश जरथुश्चिश ॥ १४ ॥

ज्ञोत उ रास्पी:-

रवस्च ख्वाथ्रम्च आफ्रीनामि वीस्पयो अपओनो स्तोइश । आँजस्च
हुजाथ्रम्च आफ्रीनामि वीस्पयो द्रवतो स्तोइश ।

अपम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती° ॥ १५ ॥ (सि बार)

फ्रवराने मज्दयस्तो जरथुश्चिश वीदअवो अहुर-त्कअपो । हावनैअ अपओने
अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच । सावइहँअ वीस्याइच
अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच । रथ्वाम्
अयरनाँम्च अस्न्यनाँम्च माह्यनाँम्च याइर्यनाँम्च सरधनाँम्च यस्ताइच वहाइच
क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच ॥

ज्ञोतः-

यथा अहू वइर्यो जओता फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:-

यथा अहू वइर्यो यो जओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोतः-

अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ॥ १६ ॥

ज्ञोत् उ रास्मी:-

क्रस्तुये हुमतोइव्यस्चा हूस्तोइव्यस्चा हूरस्तोइव्यस्चा माँथ्वोइव्यस्चा
वर्ख्वोइव्यस्चा वरस्तोइव्यस्चा । अइविगइर्या दइथे वीस्पा हुमताचा हूस्ताचा
हूरस्ताचा । पइतिरिच्या दइथे वीस्पा दुश्मताचा दुज्जुस्ताचा दुज्ज्वरस्ताचा ॥ १७ ॥

क्रा' वै राही अमेषा स्पँता यस्मँचा वस्मँचा क्रा' मनइहा क्रा' वचइहा
क्रा' श्यओथना' क्रा' अइहोया' क्रा' तन्वस्चीत् ख्वरुयो उस्तनँम् ॥ १८ ॥

स्तओमी' अषँम् । अषँम् वोहू वहिस्तँम् अस्ती उस्ता अस्ती उस्ता
अह्माइ ह्यत् अपाइ वहिस्ताइ अषँम् ॥ १९ ॥ (सि वार्)

हा १२

ज्ञोत्:- नास्मी' दअेवो । क्रवराने मज्जदयस्लो ज़रथुश्चिश वीदअेवो अहुर-त्कअेषो
स्तओता अमँषनाँम् स्पँतनाँम् यस्ता अमँषनाँम् स्पँतनाँम् । अहुराइ मज्जाइ
वइहवे वोहुमइते' वीस्पा वोहू चिनह्नी अपाउने रअेवइते ख्वरँनइहइते' या ज़ी चीचा
वहिस्ता येज्हे गाउश येज्हे अषँम् येज्हे रओचो येज्हे रओचँवीश रोइथ्वँन्
स्वाथा ॥ १ ॥

स्पँताँम् आर्मइतीम् वडुहीम् वरँने' । हा मोइ अस्तू । उस् गँउश स्तुये
तायाअत्चा हज्जइहत्चा । उस् मज्जदयस्तिनाँम्' वीसाँम् ज़्यानयअेचा वीवापत्चा ॥ २ ॥

क्रा' मन्यअेइव्यो' रोइहे वसँ-याइतीम् वसँ-पँइतीम्' याइश उपइरी
आय ज़मा गओवीश श्ये'ती' । नँमइहा अपाइ उज्जदातो' पइती अवत् स्तुये । नोइत्
अह्मात् आज़्याोनीम् नोइत् वीवापँम् क्षता माज्जदयस्तीश अओइ वीसो नोइत् अस्तो
नोइत् उस्तानहे चिन्मानी ॥ ३ ॥

(18) 1. West & TDA: क्रा 2. West & TDA: श्यओथना 3. West
& TDA: अइहोया (19) 1. West & TDA: स्तओमि.

Hā 12

(1) 1. Geld: नाइस्मी; West & TDA: नाइसीमि 2. West & TDA:
वोहुमइदे 3. West & TDA: ख्वरँनइहइते (2) 1. West & TDA: वरँने 2. West
& TDA: माज्जदयस्तिनाँम् (3) 1. West & TDA: क्रा 2. West & TDA: मनअेइव्यो
3. Geld: पँइतीम् 4. West & TDA: श्ये'ती 5. West & TDA: उज्जदाता.

वी दअेवाइश अघाइश अवङ्कहूश अनरंताइश अको-दावीश सरंम् मुये हातांम् द्रओजिस्ताइश हातांम् पओषिस्ताइश हातांम् अवङ्कहुतमाइश वी दअेवाइश वी दअेववत्तवीश वी यातुश वी यातुमत्तवीश वी कद्याचीत् हातांम् आतराइश वी मनवीश वी वचैवीश वी श्यओथनाइश वी चिथाइश । वी जी अना सरंम् मुये यथना द्रंग्वाता राँक्षयःता ॥ ४ ॥

अथा अथा चोइत् अहुरो मज्दो जरथुश्चम् अधक्षयअेता वीस्पअेषू फ्रणअेषू वीस्पअेषू हःजमनअेषू याइश अपरंसअेतम् मज्दोस्चा जरथुश्चस्चा ॥ ५ ॥

अथा अथा चोइत् जरथुश्चो दअेवाइश सरंम् व्याम्बीता वीस्पअेषू फ्रणअेषू वीस्पअेषू हःजमनअेषू याइश अपरंसअेतम् मज्दोस्चा जरथुश्चस्चा । अथा अजैम्चीत् यो मज्दयस्त्रो जरथुश्चिश दअेवाइश सरंम् वीमुये यथा अनाइश व्याम्बीता यै अपवा जरथुश्चो ॥ ६ ॥

या वरना आपो या वरना उर्वरो या वरना गाउश हुदो या वरनो अहुरो मज्दो यै गाँम् ददा यै नरंम् अववनेम् या वरनो अस् जरथुश्चो या वरनो कवा वीस्तास्पो या वरना फ्रणओश्त्रा जामास्पा या वरनो कस्चीत् सओश्यःतांम् हइथ्या-वरंजाँम् अपओनींम् ता वरनाचा ल्कअेषाचा ॥ ७ ॥

मज्दयस्त्रो अह्वी मज्दयस्त्रो जरथुश्चिश फ्रवराने आस्तूतस्चा फ्रवरंतस्चा । आस्तुये हुमतम् मनो आस्तुये हूतम् वचो आस्तुये ह्वस्तम् श्यओथनेम् ॥ ८ ॥

आस्तुये दअेनाँम् वडुहीम् माज्दयस्त्रीम् फ्रस्पा-यओश्चध्राम् निधा-सइथिषेम् एवअेत्वदथाम् अपओनीम् या हाइतिनाँम्चा वूश्येइतिनाँम्चा मज्जिस्ताचा वहिस्ताचा स्रअेस्ताचा या आहूरिश जरथुश्चिश । अहुराइ मज्दाइ वीस्पा वोहू चिनह्वी । अअेषा अस्ती दअेनयो माज्दयस्त्रोइश आस्तूइतिश ॥ ९ ॥

- (4) 1. West & TDA: श्यओथनाइश 2. West & TDA: राँक्षयःता
 (5) 1. West & TDA: अधक्षयअेता 2. West & TDA: फ्रणअेषू (6) 1. West & TDA: फ्रणअेषू 2. West & TDA: अजैम् (7) 1. West & TDA: वरनो
 2. West & TDA: हुदो 3. West & TDA: ददा 4. West & TDA: वरनो
 5. West & TDA: वरना फ्रणओश्त्रा 6. West & TDA: सओश्यःतांम् (8) 1. West & TDA: श्यओथनेम् (9) 1. Geld & West omit: वडुहीम् 2. West & TDA: वूश्येइतिनाँम्चा 2. West & TDA: अस्तू

हा १३

ज्ञोत्रः- अहुरम् मज्दाम् आमुये न्मानहे न्मानो-पतोइश् रतूम आ वीसो वीस्पतोइश्
रतूम आ ज्ञत्तैउश् ज्ञत्तुपतोइश् रतूम आ दज्हुँउश् दज्हुपतोइश् रतूम आ ।
घेनानाम् रतूम आमुये दअेनाम् माज्दयस्त्रीम् अषीम् वडुहीम् पारैदीम् याम्चा
विपइतिस्तनाम् अपओनीम् इमाम्चा ज्ञाम् या नो वरइती ॥ १ ॥

प्रयेहे वाजिस्तहे अस्तोइश् रतूम आमुये आत्रैम् अहुरहे मज्दो । अपथ्नो-
ज्गतमाम् गवास्त्र्यावरुत्तमाम् नराम् अपओनाम् वास्त्र्येहे प्रपुयत्तो रतूम आमुये ।
हस्तमाम् अपहे अमाम् रथअेस्तो रतूम आमुये ॥ २ ॥

मजिस्ताइश् वअेध्याइश् दअेनयो माज्दयस्त्रीइश् अथउरुनो रतूम आमुये ।
चषानास्चा अअेषाम्चीत् रतूश् आमुये रतूश् आस्ताया अमषास्चा स्पत्ता
सओष्यत्तस्चा दाहिस्ता अर्ष-वचस्तमाम् अइव्यामतमाम् अश्-स्त्रास्त्रनुत्तमाम् । मजिस्ता
अमाम् आमुये दअेनयो माज्दयस्त्रीइश् अथउरुनास्चा रथअेस्तोस्चा वास्त्र्यास्चा
प्रपुयत्तो ॥ ३ ॥

पइरी वै अमषा स्पत्ता हुक्षथा हुधोइहो दधामि तन्वस्चीत् ख्वख्यो
उस्तनम् पइरी वीस्पो हुजीतयो ।

ज्ञोत्र उ रास्पीः-

इथा मइन्यू ममनाइते इथा वओचातरै इथा वावरैजातरै ॥ ४ ॥

आअत् । यथा तू ई अहुर-मज्दा मैग्हाचा वओचस्चा दोस्चा वरइचा
या वोह् अथा तोइ ददमही अथा चीष्मही अथा थ्वा आइश् यज्मइदे अथा
नमख्यामही अथा इपूइद्यामही थ्वा मज्दा अहुरा ॥ ५ ॥

(यथा तू ई अहुर-मज्दा.....थ्वा मज्दा अहुरा - दु वार्)

Hā 13

- (1) 1. Geld: दइज्हुँउश् दइज्हुपतोइश् 2. West: घेनानाम्; TDA: गेनानाम्
3. Geld: माज्दयस्त्रीम् 4. Geld: पारैदीम्; West: परैदीम् (2) 1. West & TDA:
आतरैम् 2. West & TDA: अपथ्नो 3. Geld: अपओनाम् (3) 1. Geld: वअेध्याइश्
2. West & TDA: सओष्यत्तस्चा 3. West & TDA: अर्ष-वच 4. West & TDA:
अश्-स्त्रास्त्रनुत्तमाम् (4) 1. West & TDA: पइरी 2. Corrected; all Mss.
including West & TDA give दधामि 3. West & TDA: ममनाइते.

वङ्हँउश् ख्वअतँउश् ख्वअताता वङ्हँउश् अपह्या थ्वा पइरिजसामइदे
वङ्हुयो प्रसरत्वो वङ्हुयो आर्मतोइश् ॥ ६ ॥

गँउश्चा हुदोइहो' गयेख्याचा मरथ्नो अपओनो फ्रवषीम् यज्ञमइदे ।
ज़रथुश्त्रहे स्पितामहे इध अपओनो अपीम्च फ्रवषीम्च यज्ञमइदे ॥

येञ्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वङ्हो
मज्दो अहुरो वअथा अषात् हचा
योइहाँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्ञमइदे ॥

यथा अहू वइर्यो
अथा रतुश् अपात्चीत् हचा ।
वङ्हँउश् दज्दा मनइहो
श्यओथननाँम् अङ्हँउश् मज्दाइ ।
क्षथ्रँम्चा अहुराइ आ
यिम् त्रिगुव्यो ददत् वास्तारम् ॥ (*चिहार बार)
अषम् वोहू वहिश्तम् अस्ती
उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ
ह्यत् अपाइ वहिश्ताइ अषम् ॥ ७ ॥ (सि बार)

अहुनँम् वइरीम् यज्ञमइदे । अषम् वहिश्तम् स्रअश्तम् अमँषम् स्पँत्तम्
यज्ञमइदे । फ्रओरँइतीम् हाइतीम् यज्ञमइदे । फ्रओरँइतीम्चा आस्तओथ्ननँम्चा
दअेनयो माज्दयस्त्रोइश् यज्ञमइदे ।

येञ्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वङ्हो° ॥ ८ ॥

(7) 1. West & TDA: हुधोइहो. *In reciting the first two
Ahunavars, the ज़ोर् ties up two ends of the palm-leaf-twigs on to the
Barəsmān and recites the remaining two *Ahunavars*.

हा १४

ज्ञोतुः- वीसाइ वै अमेषा स्पेता स्तओता ज्ञओता ज्ञाता यस्ता फ्रमरता अइवि-
जस्ता यूष्माकम् यस्ताइच वल्हाइच यत् अमेषनाम् स्पेतनाम् अल्हाकम् हवड्डहाइच'
अपवस्ताइच यत् सओश्यताम्^२ अपओनाम् ॥ १ ॥

पइरी' वै अमेषा स्पेता हुक्षथा हुधोइहो दधामी^२ तन्वस्चीत् एवण्यो
उस्तनम् पइरी' वीस्पो हुजीतयो ॥ २ ॥

अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनयेच वीस्पे अपवनो यज्ञत आयेसे येइति । वीस्पे
अपहे रतवो आयेसे येइति । हावनीम् पइति रतूम् सावड्डहैम् वीसीम्च पइति
रतूम् रतवो वीस्पे मज्झिस्त पइति रतूम् ॥ ३ ॥

ज्ञोतु उ रास्पीः-

फ्रवराने मज्जयस्सो ज़रथुश्चिश् वीदअवो अहुर-त्कअपो । हावनैअ
अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वल्हाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच । सावड्डहैअ
वीस्याइच अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वल्हाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच ।
रथ्वाम् अयरनाम्च अस्न्यनाम्च माह्वनाम्च याइर्यनाम्च सरधनाम्च यस्ताइच
वल्हाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच ॥ ४ ॥

ज्ञोतुः- यथा अहू वइर्यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

रास्पीः- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोतुः- अथा रतुश्च अपात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ॥ ५ ॥

Hā 14

- (1) 1. West & TDA: हवड्डहाइच 2. West & TDA: सओष्यस्ताम्
(2) 1. West & TDA: पइरि 2. See note on Hā 13, section 4, note No. 2.

हा १५

ज्ञोतः- सस्तिच* व॒ताच र॒प्नइ॒हाच अ॒मैपै स्पै॒तै व॒इह॒श सी॒राइ॒श ना॒माँन
आ॒ज्यय । फ्रा॒येजे व॒रज व॒इह॒उश अ॒षहे व॒रज द॒अेन॒यो व॒इहु॒यो मा॒ज्द-
य॒स्नोइ॒श ॥ १ ॥

ज्ञोत उ रास्पी:-

ये॒ज्हे मे अ॒षात् ह॒चा
व॒हिश्ते॒म् ये॒स्ते प॒इती ।
व॒अेदा म॒ज्दो अ॒हुरो
यो॒इ ओ॒इह॒र॒चा हँ॒तिचा
ताँ य॒जाइ ए॒वाइ॒श ना॒मैनी॒श
प॒इरि॒चा ज॒साइ व॒ता ।
वो॒हू क्ष॒थ्र॒म् व॒इरी॒म्
वा॒ग॒म् अ॒इवी-व॒इरि॒श्ते॒म् ॥ २ ॥

सँरओषो' इधा अस्तू अहुरहे मज्दो यस्ताइ सँवीश्तहे अषओनो यँ नो
इश्तो ह्यत् पओउर्वीम् तत् उस्तैम्मचीत् । अवथात् इधा सँरओषो अस्तू अहुरहे
मज्दो यस्ताइ सँवीश्तहे अषओनो यँ नो इश्तो ।

ज्ञोतः- यथा अहू वइर्यो यो आतैरवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ॥ ३ ॥

Hā 15

(1) *रास्पी joins the ज्ञोत in reciting the first word सस्तिच only.

(3) 1. West & TDA : सँओषो.

हा १६

ज्ञोतुः- अहुरम् मज्दाम् अपवन्म् अपहे रतुम् यज्ञमइदे हुधोइहम् मज्जिस्तम् यज्ञतम् यिम् सविस्तम् प्रादत्-गअथम् दातारम् वोहुनाम् दामनाम् । आव्यो राताव्यो ज्ञओथाव्यो अर्धुव्येइव्यस्च' वाघ्जिव्यो' वीस्पम्च अपवन्म् मज्ज्यओम् यज्ञतम् यज्ञमइदे ॥ १ ॥

जरथुश्चम् अपवन्म् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । आव्यो राताव्यो ज्ञओथाव्यो अर्धुव्येइव्यस्च' वाघ्जिव्यो' वीस्पम्च अपवन्म् गअथीम् यज्ञतम् यज्ञमइदे । जरथुश्चहे अपओनो फ्रवपीम् यज्ञमइदे । जरथुश्चहे स्रवो यज्ञमइदे । जरथुश्चहे दअेनाम् यज्ञमइदे । जरथुश्चहे वरन्म्च ल्कअेषम्च यज्ञमइदे ॥ २ ॥

अइहुयओश अपचिनइहो पउवो दाताो दामान् अपओनीश । दथुषो अहुरहे मज्दो रअेवतो ख्वरन्डुहतो' यज्ञमइदे । वोहु मनो यज्ञमइदे । अषम् वहिस्तम् यज्ञमइदे । क्षथम् वइरीम् यज्ञमइदे । स्पेताम् वडुहीम् आर्मइतीम् यज्ञमइदे । हउर्वतातम् यज्ञमइदे । अमरततातम्' यज्ञमइदे ॥ ३ ॥

दध्वोइहम् अहुरम् मज्दाम् यज्ञमइदे । आत्रम्' अहुरहे मज्दो पुथ्रम् यज्ञमइदे । आपो वडुहीश मज्दधातो अपओनीश यज्ञमइदे । ह्वरक्षअेतम् अउर्वत-अस्पम् यज्ञमइदे । मोइहम् गओचिथ्रम् यज्ञमइदे । तिश्त्रीम् स्तारम् रअेवत्तम् ख्वरन्डुहत्तम्' यज्ञमइदे । गँउश हुधोइहो उर्वानिम् यज्ञमइदे ॥ ४ ॥

दध्वोइहम् अहुरम् मज्दाम् यज्ञमइदे । मिथ्रम् वोउरु-गओयओइतीम् यज्ञमइदे । स्रओषम् अपीम् यज्ञमइदे । रण्णम् रज्जिस्तम् यज्ञमइदे । अपओनाम्' वडुहीश स्रवो स्पेताो फ्रवपयो यज्ञमइदे । वरथ्रम् अहुरधातम् यज्ञमइदे । राम व्वास्त्रम् यज्ञमइदे । वातम् स्पेत्तम् हुधोइहम् यज्ञमइदे ॥ ५ ॥

दध्वोइहम् अहुरम् मज्दाम् यज्ञमइदे । दअेनाम् वडुहीम् माज्दयस्त्रीम् यज्ञमइदे । अपीम् वडुहीम् यज्ञमइदे । अरस्तातम् यज्ञमइदे । अस्मन्म् यज्ञमइदे ।

Hā 16

- (1) 1. West & TDA : अर्धुव्ये वाक्षिव्यो (2) 1. West & TDA : अर्धुव्ये वाक्षिव्यो (3) 1. West & TDA : ख्वरन्डुहतो 2. TDA : अमरतातम् (4) 1. West & TDA : आतरम् 2. West & TDA : ख्वरन्डुहत्तम् (5) 1. Geld : अपाउनाम्.

ज्ञाँम् हुधोद्दहम् यज्ञमइदे । माँथ्रम् स्पँत्तम् यज्ञमइदे । अनघ रओचो ख्वाधातो
यज्ञमइदे ॥ ६ ॥

ख्वन्वइतीश अपहे वरँजो यज्ञमइदे याहु इरिस्तनाँम् उर्वानो पायेत्ति'
याो अपओनाँम्^२ फ्रवपयो । वहिश्तम् अहूम् अपओनाँम् यज्ञमइदे रओचद्दहम्
वीस्पो-ख्वाथ्रम् ॥ ७ ॥

क्ष्वीध आज्ञइति' यज्ञमइदे तचत्-आप उक्ष्यत्-उर्वर आज्ञोइश दअेवो-
दातहे हमोइस्त्रि^२ अवज्ञहो^३ मूश अवज्ञहो^३ पइरिकयाइ^४ पइतिशतातयअेच पइतिस-
चप्तयअेच पइतितरँतयअेच पइत्यओगँत्-त्वअेषह्याइच अषमओघहेच अनपओनो
सास्त्रहेच पोउरु-महर्कहे ॥ ८ ॥

यज्ञमइदे वीस्पो आपो यज्ञमइदे वीस्पो उर्वरो । यज्ञमइदे वीस्पो
वद्दहवो यज्ञमइदे वीस्पो वडुहीश । यज्ञमइदे वीस्पो मइन्यवच यज्ञत गअेथ्याइच
योइ वद्दहुधोद्दहो अपवनो ॥ ९ ॥

यज्ञमइदे थ्वाँम् मअेथनँम् याँम् आर्मइतीम् स्पँत्ताँम् । यज्ञमइदे थ्वाँम्
मअेथनहे पइति अपाउम् अहुर मज्द द्रवप्रपओश द्रवो-वीरहे द्रव-अपचिथ्रहे

यस्त्रि जी काचित् तनुनाँम्

द्राजिश्तम् हा मे मअेथइने'

मिथ्नात् अत् हम अत् जयेने ॥ १० ॥

(7) 1. West & TDA : पायस्ते 2. Geld : अपाउनाँम् (8) 1. West & TDA :
आज्ञूत 2. West & TDA : हमोइस्त्रि 3. Geld : अवज्ञहो 4. West & TDA : पइरिकया
(10) 1. West & TDA : मअेथने.

हा १७

जोत उ रास्पी:-

अहुरम् मज्दाम् अपवनेम् अपहे रतूम यज्ञमइदे । अमेषा स्पेता हुक्षथा
हुधोइहो यज्ञमइदे ॥ १ ॥

अस्य अपवन अपहे रतवो यज्ञमइदे । हावनीम् अपवनेम् अपहे रतूम
यज्ञमइदे । सावइहमे वीसीम्च अपवनेम् अपहे रतूम यज्ञमइदे । मिथ्रम् वोउरु-
गओयओइतीम् हज्जइर-गओपेम् बओवर-चप्मनेम् अओरुतो-नामनेम् यज्ञतेम्
यज्ञमइदे । राम एवासम् यज्ञमइदे ॥ २ ॥

जोत:- रपिथिननेम् अपवनेम् अपहे रतूम यज्ञमइदे । फ्रादत्-फ्राउम् जेतुमेम्च
अपवनेम् अपहे रतूम यज्ञमइदे । अपेम् वहिश्तेम् आत्रेम्च' अहुरहे मज्दो पुथेम्
यज्ञमइदे ॥ ३ ॥

उजयेइरिनेम् अपवनेम् अपहे रतूम यज्ञमइदे । फ्रादत्-वीरेम् दख्युमेम्च'
अपवनेम् अपहे रतूम यज्ञमइदे । वरेज्जेतेम् अहुरम् क्षथीम् क्षअतेम् अपांम् नपातेम्
अउर्वत्-अस्पेम् यज्ञमइदे । अपेम्च मज्दधाताम् अपओनीम् यज्ञमइदे ॥ ४ ॥

अइविसूथेमेम्' अइविगाइम् अपवनेम् अपहे रतूम यज्ञमइदे । फ्रादत्-
वीस्पांम्-हुज्याइतीम् जरथुश्नोतेमेम्च अपवनेम् अपहे रतूम यज्ञमइदे । अपओनाम्'
वडुहीश सूरुओ स्पेताओ फ्रवयो यज्ञमइदे । धनोस्च' वीरो-वाँथ्रुओ यज्ञमइदे ।
याइर्याम्च हुषितीम् यज्ञमइदे । अमेम्च हुतश्तेम् हुरओधेम् यज्ञमइदे । वरेथधनेम्च
अहुरधातेम् यज्ञमइदे । वनइस्तीम्च उपरतातेम् यज्ञमइदे ॥ ५ ॥

उपहिनेम् अपवनेम् अपहे रतूम यज्ञमइदे । वरेजीम् न्मानीम्च अपवनेम्
अपहे रतूम यज्ञमइदे । स्रओपेम् अपीम् हुरओधेम् वरेथाजनेम् फ्रादत्-गअथेम्
अपवनेम् अपहे रतूम यज्ञमइदे । रण्णम् रजिश्तेम् यज्ञमइदे । अरश्तातेम्च फ्रादत्-
गअथांम् वरेदत्-गअथांम् यज्ञमइदे ॥ ६ ॥

Hā 17

This chapter is almost identical with chapter 6. Sections 1-17 recur in Y. 59.1-17.

- (3) 1. West & TDA: आतरेम् (4) 1. West & TDA: दाख्युमेम्च
(5) 1. Geld: अइविसूथेमेम् 2. Geld: अपाउगांम् 3. West & TDA: धनोस्च.

माह्य अषवन अषहे रतवो यज्ञमइदे । अ॒तर-मोद्ध॑हम् अषव॑नम् अषहे
रतूम् यज्ञमइदे । प॑र॒नो-मोद्ध॑हम् वीष॑सथम् अषव॑नम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे ॥ ७ ॥

याइ॑र्य अषवन अषहे रतवो यज्ञमइदे । म॒इ॒ध्यो-ज॒र॒म॒अ॒म्' अषव॑नम् अषहे
रतूम् यज्ञमइदे । म॒इ॒ध्यो-ष॑मम्' अषव॑नम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । प॒इति॑श॒ह॒हीम् अषव॑नम्
अषहे रतूम् यज्ञमइदे । अ॒या॒श्रि॒मम्' फ्र॒ओ॒उ॒र्व॒अ॒श्रि॒मम्' व॒र्णि॒ह॒र॒श्तम् अषव॑नम् अषहे
रतूम् यज्ञमइदे । म॒इ॒ध्या॒इ॒रीम् अषव॑नम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । ह॒म॒स्प॒थ॒म॒अ॒द॒अ॒म्
अषव॑नम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । स॒र॒ध अषवन अषहे रतवो यज्ञमइदे ॥ ८ ॥

वी॒स्पे अषहे रतवो यज्ञमइदे योइ हँ॒ति अषहे रतवो थ॒यस्च॑' थि॒साँस्च॑
न॒जि॒द॒श्त प॒इति॑श॒हा॒वन॒यो योइ हँ॒ति अषहे यत् व॒हि॒श्त॒हे म॒ज्दो-फ्र॒सा॒स्त ज॒र॒थु॒ञ्जो-
फ्र॒ओ॒ञ्ज॒त ॥ ९ ॥

अ॒हुर मि॒थ व॑र॒ज॒त अ॒इ॒थ॒य॒ज॒इ॒ह' अषवन यज्ञमइदे । स्र॑उ॒श्च मो॒द्ध॑हम्च
ह॒र॑च उ॒र्व॒राहु प॒इति॑ व॒र॒स्म॒न्याहु मि॒थम् वी॒स्प॒नाँम् द॒ख्यु॒नाँम् द॒ज्हु॒प॒इतीम्'
यज्ञमइदे । (*रो॒ज्) अ॒हुरम् म॒ज्दाँम् र॒अ॒व॒त॑म् ख॒व॒र॒न॒डु॒ह॒त॑म्' यज्ञमइदे । (*मा॒ह्)
अ॒ष॒ओ॒नाँम्' व॒डु॒ही॒श स॒रो स्प॑त॒तो फ्र॒व॒ष॒यो यज्ञमइदे ॥ १० ॥

जो॒त् उ रा॒स्पी:-

थ॒वाँम् आ॒त्रम्' अ॒हुर॒हे म॒ज्दो पु॒थ्रम् यज्ञमइदे । आ॒त्रम्' व॑र॒जि॒-स॒व॒इ॒हम्
यज्ञमइदे । आ॒त्रम्' वो॒हु-फ्र॒या॒नम् यज्ञमइदे । आ॒त्रम्' उ॒र्वा॒जि॒श्तम् यज्ञमइदे । आ॒त्रम्'
वा॒जि॒श्तम् यज्ञमइदे । आ॒त्रम्' स्प॑नि॒श्तम् यज्ञमइदे । क्ष॒थ्रम् न॒फ्र॒थ्रम् न॒इ॒र्यो-स॒इ॒हम्
यज्ञ॑तम् यज्ञमइदे । आ॒त्रम्' वी॒स्प॒नाँम् न्मा॒न॒नाँम् न्मा॒नो-प॒इतीम् म॒ज्द॒धा॒त॑म् अ॒हुर॒हे
म॒ज्दो पु॒थ्रम् अषव॑नम् अषहे रतूम् यज्ञमइदे मत् वी॒स्प॒अ॒इ॒व्यो आ॒त॑र॒व्यो ॥ ११ ॥

जो॒त्:- आ॒पो व॒डु॒ही॒श व॒हि॒श्तो म॒ज्द॒धा॒तो अ॒ष॒ओ॒नी॒श यज्ञमइदे । वी॒स्पो-
आ॒पो म॒ज्द॒धा॒तो अ॒ष॒ओ॒नी॒श यज्ञमइदे । वी॒स्पो उ॒र्व॒रो म॒ज्द॒धा॒तो अ॒ष॒ओ॒नी॒श
यज्ञमइदे ॥ १२ ॥

- (8) 1. Geld: म॒इ॒ध्यो॒ज॒र॒म॒अ॒म् 2. Geld: म॒इ॒ध्यो॒ष॑मम् 3. West & TDA:
अ॒या॒श्रि॒मम् फ्र॒ओ॒उ॒र्व॒अ॒श्रि॒मम्. (9) 1. West & TDA: थ॒यस्च (10) 1. West & TDA:
अ॒अ॒थ॒य॒ज॒इ॒ह 2. Geld: द॒इ॒ज्हु॒प॒इतीम्. *See note on Y.1.11. 3. West & TDA:
ख॒व॒र॒न॒डु॒ह॒त॑म् 4. Geld: अ॒षा॒उ॒नाँम् (11) 1. West & TDA: आ॒त॑र॒म्.

हा १७

ज्ञोतु उ रास्पी:-

अहुरम् मज्दाम् अपवनेम् अपहे रतूम यज्ञमइदे । अमेषा स्पेता हुक्षथा
हुधोइहो यज्ञमइदे ॥ १ ॥

अस्य अपवन अपहे रतवो यज्ञमइदे । हावनीम् अपवनेम् अपहे रतूम
यज्ञमइदे । सावइहमे वीसीम्च अपवनेम् अपहे रतूम यज्ञमइदे । मिथ्रम् वोउरु-
गओयओइतीम् हज्जर-गओषम् वओवर-चष्मनेम् अओख्तो-नामनेम् यज्ञतेम्
यज्ञमइदे । राम ख्वास्त्रम् यज्ञमइदे ॥ २ ॥

ज्ञोतु:- रपिथ्निनेम् अपवनेम् अपहे रतूम यज्ञमइदे । फ्रादत्-फ्राउम् जेतुमेम्च
अपवनेम् अपहे रतूम यज्ञमइदे । अपम् वहिश्तेम् आत्रेम्च' अहुरहे मज्दो पुथ्रम्
यज्ञमइदे ॥ ३ ॥

उजयेइरिनेम् अपवनेम् अपहे रतूम यज्ञमइदे । फ्रादत्-वीरेम् दख्युमेम्च'
अपवनेम् अपहे रतूम यज्ञमइदे । वरेज्जेतेम् अहुरम् क्षथ्रीम् क्षअतेम् अपांम् नपातेम्
अउर्वत्-अस्पेम् यज्ञमइदे । अपम्च मज्दधाताम् अपओनीम् यज्ञमइदे ॥ ४ ॥

अइविसूथ्रेमेम्' अइविगाइम् अपवनेम् अपहे रतूम यज्ञमइदे । फ्रादत्-
वीस्पांम्-हुज्याइतीम् जरथुश्त्रोतेमेम्च अपवनेम् अपहे रतूम यज्ञमइदे । अपओनांम्'
वडुहीश सूरुओ स्पेताओ फ्रवषयो यज्ञमइदे । धनोस्च' वीरो-वाँथ्रुओ यज्ञमइदे ।
याइर्याम्च हुषितीम् यज्ञमइदे । अमेम्च हुतश्तेम् हुरओधेम् यज्ञमइदे । वरेथ्रधेनेम्च
अहुरधातेम् यज्ञमइदे । वनइतेम्च उपरतातेम् यज्ञमइदे ॥ ५ ॥

उपहिनेम् अपवनेम् अपहे रतूम यज्ञमइदे । वरेजीम् न्मानीम्च अपवनेम्
अपहे रतूम यज्ञमइदे । स्रओषम् अपीम् हुरओधेम् वरेथ्राजनेम् फ्रादत्-गअथेम्
अपवनेम् अपहे रतूम यज्ञमइदे । रण्णम् रजिश्तेम् यज्ञमइदे । अरश्तातेम्च फ्रादत्-
गअथेम् वरेदत्-गअथेम् यज्ञमइदे ॥ ६ ॥

Hā 17

This chapter is almost identical with chapter 6. Sections 1-17 recur in Y. 59.1-17.

- (3) 1. West & TDA: आतरेम् (4) 1. West & TDA: दाख्युमेम्च
(5) 1. Geld: अइविसूथ्रेमेम् 2. Geld: अपाउनांम् 3. West & TDA: धनोस्च.

माह्य अपवन अपहे रतवो यज्ञमइदे । अ॒तरं-मोद्ध॑हम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । प॑र॒नो-मोद्ध॑हम् वीष॒मथ॑म् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे ॥ ७ ॥

याइ॒र्य अपवन अपहे रतवो यज्ञमइदे । म॒ध्यो-ज॒रम॑अम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । म॒ध्यो-ष॑मम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । प॒इति॑श॒हमी॑म् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । अ॒याथ्रि॑मम् फ्र॒ओउर्व॑अ॒श्रिम॑म् व॒र्णिह॑र॒शत॑म् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । म॒ध्याइ॒रीम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । ह॒मस्प॑थ॒मअ॑द॒अम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । स॒रध॑ अपवन अपहे रतवो यज्ञमइदे ॥ ८ ॥

वी॒स्पे अपहे रतवो यज्ञमइदे योइ हँ॒ति अपहे रतवो थ॒यस्च॑ श्रि॒साँस्च॑ न॒जिद॑श्त प॒इरि॑श॒हावन॑यो योइ हँ॒ति अपहे यत् व॒हिश्त॑हे म॒ज्दो-फ्र॑सास्त ज॒रथु॑श्चो-फ्र॒ओख्त॑ ॥ ९ ॥

अ॒हुर मि॒थ व॑र॒ज्ज॒त अ॒इथ॑य॒जइ॑ह अपवन यज्ञमइदे । स्र॑उ॒श्च मो॒द्ध॑हम् च ह॒र॑च उ॒र्वरा॑हु प॒इति॑ व॒र॑स्म॒न्याहु॑ मि॒थम् वी॒स्पना॑म् द॒ण्युना॑म् द॒ण्डु॒पइ॑तीम् यज्ञमइदे । (*रो॒ज्) अ॒हुरम् म॒ज्दा॑म् र॒अव॑त्तम् व॒र॑न॒डुह॑त्तम् यज्ञमइदे । (*मा॒ह्) अ॒षओ॑ना॒म् व॒डु॒हीश॑ स॒रा॒ो स्प॑त्तो फ्र॒वप॑यो यज्ञमइदे ॥ १० ॥

जो॒त् उ रा॒स्पी:-

थ॒वाँम् आ॒त्रम् अ॒हुर॑हे म॒ज्दो पु॒थ्रम् यज्ञ॑मइदे । आ॒त्रम् व॑र॒ज्जि॒-स॒वइ॑हम् यज्ञमइदे । आ॒त्रम् वो॒हु-फ्र॑या॒नम् यज्ञ॑मइदे । आ॒त्रम् उ॒र्वाजि॑श्तम् यज्ञमइदे । आ॒त्रम् वा॒जिश्त॑म् यज्ञमइदे । आ॒त्रम् स्प॑नि॒श्तम् यज्ञ॑मइदे । क्ष॒थ्रम् न॒क्र॒थ्रम् न॒इयो॑-स॒इह॑म् यज्ञ॑त्तम् यज्ञमइदे । आ॒त्रम् वी॒स्पना॑म् न्मा॒नना॑म् न्मा॒नो-प॒इती॑म् म॒ज्द॒धात॑म् अ॒हुर॑हे म॒ज्दो पु॒थ्रम् अप॑वनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे मत् वी॒स्पअ॑इ॒व्यो आ॑त॒र॒व्यो ॥ ११ ॥

जो॒त्:- आ॒पो व॒डु॒हीश॑ व॒हिश्तो॑ म॒ज्द॒धातो॑ अ॒षओ॑नी॒श यज्ञ॑मइदे । वी॒स्पो आ॒पो म॒ज्द॒धातो॑ अ॒षओ॑नी॒श यज्ञ॑मइदे । वी॒स्पो उ॒र्वरो॑ म॒ज्द॒धातो॑ अ॒षओ॑नी॒श यज्ञ॑मइदे ॥ १२ ॥

(8) 1. Geld : म॒ध्योइ॒ज॒रम॑अम् 2. Geld : म॒ध्योइ॒ष॑मम् 3. West & TDA : अ॒याथ्रि॑मम् फ्र॒ओउर्व॑अ॒श्रिम॑म्. (9) 1. West & TDA : थ॒यस्च (10) 1. West & TDA : अ॒अथे॑जइह 2. Geld : द॒ण्डु॒पइ॑तीम्. *See note on Y.1.11. 3. West & TDA : व॒र॑न॒डुह॑त्तम् 4. Geld : अ॒षा॒उना॑म् (11) 1. West & TDA : आ॒त॒र॒म्.

माँथ्रम् स्पँत्तम् अश-ख्वरँनङ्हम्' यज्ञमइदे । दातँम् वीदोयूम् यज्ञमइदे ।
दातँम् ज़रथुश्चि यज्ञमइदे । दरघाँम् उपयनाँम् यज्ञमइदे । दअेनाँम् वडुहीम् माज्द-
यस्तीम् यज्ञमइदे ॥ १३ ॥

गइरीम् उषि-दरँनम् मज्दधातँम् अप-ख्वाथ्रम् यज्ञतँम् यज्ञमइदे । वीस्पो
गरयो अप-ख्वाथ्रो पोउरु-ख्वाथ्रो मज्दधात अपवन अपहे रतवो यज्ञमइदे । उघ्रम्
कवअेम् ख्वरँनो मज्दधातँम् यज्ञमइदे । उघ्रम् अख्वरँतँम् ख्वरँनो मज्दधातँम् यज्ञमइदे ।
अषीम् वडुहीम् यज्ञमइदे । क्षोइथनीम् वरँज्जतीम् अमवइतीम् हुरओधाँम् ख्वापराँम्
ख्वरँनो मज्दधातँम् यज्ञमइदे । सवो मज्दधातँम् यज्ञमइदे ॥ १४ ॥

दह्वाँम् वडुहीम् आफ्रितीम् यज्ञमइदे । दह्वम्च नरँम् अपवनम् यज्ञमइदे ।
उघ्रम् तख्मम् दामोइश्च उपमनम् यज्ञतँम् यज्ञमइदे ॥ १५ ॥

इमो अपस्च ज़मस्च उर्वरोस्च यज्ञमइदे । इमो असोस्च पोइथ्रोस्च
गओयओइतीश्च मअेथन्योस्च अवो-ख्वरँनोस्च यज्ञमइदे । इमम्च पोइथ्रहे पइतीम्
यज्ञमइदे यिम् अहुरम् मज्दाँम् ॥ १६ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

रतवो वीस्पे मज्जिश्त यज्ञमइदे अयर अस्न्य माह्य याइर्य सरंध ॥ १७ ॥

अषओनाँम्' वडुहीश्च स्ररो स्पँतो फ्रवषयो स्तओमि ज्वयेमि उप्रयेमि ।
यज्ञमइदे न्मान्यो वीस्यो ज़तुमो दख्युमो' ज़रथुश्चोतँमो ॥ १८ ॥

वीस्पे अपवनो यज्ञत यज्ञमइदे । वीस्पे अपहे रतवो यज्ञमइदे । हावनीम्
पइति रतूम् सावइहअेम् वीसीम्च पइति रतूम् रतवो वीस्पे मज्जिश्त पइति
रतूम् ॥ १९ ॥

येज्जहे हाताँम् आअत् येस्ते पइति वडुहो

मज्दो अहुरो वअेथा अषात् हचा

योइह्वाँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्ञमइदे ॥ २० ॥

(13) 1. West & TDA: अप-ख्वरँनङ्हम् (18) 1. Geld: अषाउनाँम्
2. Geld: दख्युमो.

हा १८

जोत्र उ रास्पी:-

अषम् वोह वहिश्तेम् अस्ती
उस्ता अस्ती उस्ता अह्माइ
ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषम् ॥ ० ॥ (सि वार्)

दाइदी मोइ यै गौम् तषो अपस्चा उर्वरोस्चा
अमरताता हउर्वाता स्पेनिश्ता मइन्यू मज्दा
तैवीषी उतयूइती मनइहा वोहू सैइहे ॥ १ ॥

स्पेता मइन्यू वहिश्ताचा मनइहा
हचा अषात् श्यओथनाचा वचइहाचा
अह्माइ दौन् हउर्वाता अमरताता
मज्दो क्षथा आर्मइती अहुरो ॥ २ ॥ (दु वार्)

जोत्र:-

अह्या मन्यैउश् स्पेनिश्तह्या वहिश्तेम्
हिज्वा उरुधाइश् वइहैउश् अँअँआनू मनइहो
आर्मतोइश् जस्तोइव्या श्यओथना वरँज्यत्
ओया चिस्ती। ह्यो सा अषह्या मज्दो ॥ ३ ॥

अह्या मन्यैउश् त्वेम् अही ता स्पेतो
यै अह्माइ गौम् रान्यो-स्करतीम् हैम्-तषत्
अत् होइ वास्त्राइ' रामा-दो आर्मइतीम्
ह्यत् हैम् वोहू मज्दा हैम्-फ्रस्ता' मनइहा ॥ ४ ॥

अह्यात् मन्यैउश् रारँयेइती' द्रँग्वतो'
मज्दा² स्पेतात् नोइत् अथा³ अषाउनो⁴

Ha 18

This chapter agrees verbatim with Y.51.7 and the whole of Y.47.

- (4) 1. West & TDA : वास्त्रा 2. TDA : व्यत् हीम् 3. West & TDA : हैम्-फ्रस्ता
(5) 1. West & TDA : रारँयेइती द्रँग्वतो 2. West & TDA : मज्दो
3. West & TDA : इथा 4. West & TDA : अषाउनो

कसैउश्चीत् ना अषाउने काथे अद्दहत्
 इस्वाचीत् हाँस् परओश् अको द्रँग्वाइते ॥ ५ ॥
 ताचा स्पँता मइन्यू मज्झदा अहुरा
 अषाउने चोइश् या ज़ी चीचा वहिश्ता
 हनरै' थ्व्वात् ज़ओपात् द्रँग्वाो वक्षइती
 अद्या श्यओथनाइश् अकात् आश्याँस् मनइहो ॥ ६ ॥
 ता दाो स्पँता मइन्यू मज्झदा अहुरा
 आथा वद्धहाउ वीदाइतीम्' रानोइव्या
 आर्मतोइश् देवाँज्जइहा अपख्याचा
 हा ज़ी पोउरूश् इषँतो वाउराइते ॥ ७ ॥

ज़ोत्र उ रास्पी:-

स्पँता मइन्यू वहिश्ताचा मनइहा
 हचा अषात् श्यओथनाचा वचइहाचा
 अह्माइ दान् हउर्वाता अमरँताता ।
 मज्झदो क्षथा आर्मइती अहुरो ॥ (डु बार)
 अपँम् वोहू वहिश्तम् अस्ती° । (सि बार)
 स्पँता-मइन्यूम् हाइतीम् यज्मइदे ।
 येज्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वद्धहो° ॥ ८ ॥
 यथा अहू वइर्यो अथा रतुश् अषात्चीत् हचा ।
 वद्धहँउश् दज्झदा मनइहो श्यओथनानाँम् अद्धहँउश् मज्झदाइ ।
 क्षथेम्चा अहुराइ आ यिम् त्रिगुव्यो ददत् वास्तारम् ॥ (चिहार बार)
 अपँम् वोहू वहिश्तम् अस्ती° ॥ (सि बार)
 अहुनँम् वइरीम् यज्मइदे । अपँम् वहिश्तम् स्रअश्तम् अमँपम् स्पँतम्

यज्मइदे ॥

येज्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वद्धहो° ॥ ९ ॥

(6) 1. West & TDA : हनरै (7) 1. West & TDA ; वीदाइते 2. West
 & TDA ; पओउश् 3. West & TDA : वाराइते.

हा १९

ज्ञोतुः-

परसत् जरथुश्चो अहुरम् मज्दाम् ।

अहुर-मज्द मज्दयो स्पेनिश्च

दातरं गयेथनाम् अस्त्वइतिनाम् अषाउम् ।

चित् अवत् वचो आस् अहुर-मज्द यत् मे फ्रावओचो ॥ १ ॥

पर अस्मम् पर आपम् पर ज्ञाम् पर गाम् पर उर्वराम् पर आत्रम्' अहुरहे
मज्दो पुथ्रम् पर नरम् अपवन्नम् पर दअवाइश्च स्त्रफ्रस्त्राइश्च मश्याइश्च' पर वीस्पम्
अहम् अस्त्वत्तम् पर वीस्प वोहू' मज्दधात अप-चित्र ॥ २ ॥

आअत् अओत् अहुरो मज्दो । वध अयेष आस् अहुनहे वइर्येहे स्पितम
जरथुश्च यत् ते फ्रावओचम्' ॥ ३ ॥

पर अस्मम् पर आपम् पर ज्ञाम् पर गाम् पर उर्वराम् पर आत्रम्' अहुरहे
मज्दो पुथ्रम् पर नरम् अपवन्नम् पर दअवाइश्च स्त्रफ्रस्त्राइश्च मश्याइश्च' पर वीस्पम्
अहम् अस्त्वत्तम् पर वीस्प वोहू' मज्दधात अप-चित्र ॥ ४ ॥

हा मे वध अहुनहे वइर्येहे स्पितम जरथुश्च अनप्युध अनपिषूत स्रावयन्न
सत्तम् पइति अन्यअेषाम् रथ्वाम् गाथनाम् अनप्युधनाम् अनपिषूतनाम् स्रावयन्न-
नाम् । आअत् अइप्युध अइपिषूत स्रावयन्न दस पइति अन्ये रतवो ॥ ५ ॥

यस्च मे अयेतहि अइहो यत् अस्त्वइति' स्पितम जरथुश्च वधाम्
अहुनहे वइर्येहे मरात् फ्रा वा मरो द्रैजयात् फ्रा वा द्रैजयो स्रावयात् फ्रा वा
स्रावयो यज्ञाइते थ्रीश्चित्' तरो परतुम्चित् हे उर्वानम् वहिश्तम् अहम् फ्रापारयेनि
अज्जम् यो अहुरो मज्दो आ वहिश्तात् अइहओत् आ वहिश्तात् अषात् आ
वहिश्तअइव्यो रओचैव्यो ॥ ६ ॥

यस्च मे अयेतहि अइहो यत् अस्त्वइति' स्पितम जरथुश्च वधाम्

Hā 19

The three chapters Y.19 to 21 are ancient Avestan commentaries on अहुनवइर्य, अपम् वोहू and येज्हे हाताम् respectively.

- (2 & 4) 1. West & TDA : आतरम् 2. West & TDA : मश्याइश्च 3. Geld : वोहू
(3) 1. West & TDA : फ्रावओचम् (6) 1. West & TDA : अस्त्वइति
2. West & TDA : थ्रीश्चित् (7) 1. West & TDA : अस्त्वइति.
य....५

अहुनहे वड्येहे द्र० जयो अपरओधयेते२ यत् वा नअमम् यत् वा थिषुम् यत् वा चथुषुम्३ यत् वा पडतडहुम्४ पडरि-दिम् तनव अजम् यो अहुरो मज्जदो उर्वानम् हच वहिस्तात् अडहओत् । अववइत्य बाँजस्च फ्रथस्च पडरि-तनुय यथ ईम् ज्ञो । अस्तिच ईम् ज्ञो अवइति बाँजो यवइति फ्रथस्चित् ॥ ७ ॥

फ्रच अअेतत् वचो वओचे यत् अहुमत् यत् रतुमत् पर अवज्हे५ अण्णो दोड्होइत् पर आपो पर ज्ञमो पर उर्वरयो पर गैउश चथ्वर-पइतिस्तानयो६ दोड्होइत् पर नर्श अपओनो विपइतिस्तानहे ज्ञाथात् पर अवज्हे५ ह थ्वरस्तो-कँहर्प्य७ अपे अमपनाम् स्पँतनाम् दाहीम् ॥ ८ ॥

फ्रा मे स्पन्यो मनिवो ववच वीस्पांम् अपओनो स्तीम् हइतीम्च ववइ०तीम्च वूय्येइ०तीम्च८ इयओथनो-ताइत्य । इयओथननाम्९ अडहँउश मज्जदाइ ॥ ९ ॥

अअेतत्च अअेषांम् उख्धनांम् उख्धोतमम् याइश यव फ्रच वओचे फ्रच म्रुये फ्रच वक्ष्येते१० । अस्ति ज्ञी अन अववत् उख्धत यथ यत् दित् वीस्पो अडहुश अस्त्वो आसक्षत् सक्षॉस् ददरानो११ नी पडरि इरिथ्याँस्तातत् हरइते ॥ १० ॥

अअेतत्च नो वचो फ्रावओचे सक्षअेम्च१२ हिष्माइरीम्च१३ यथन१४ कड्हाइचित् हातांम् अषात् हच यत् वहिस्तात् ॥ ११ ॥

यथ फ्रा इध आम्रओत् यत् दिम् अहूम्च रतूमच आददत् । इथ दिम् पर-चिनस्ति यिम् अहुरम् मज्जदाम् मनस्-पओइर्यअेइव्यो दामव्यो । यथ ईम् वीस्पनांम् मज्जिश्तम् चिनस्ति अथ अड्हाइ दामांन् चिनस्ति ॥ १२ ॥

यथ मज्जदो हुजीतीश वड्हँउश इध थितीम् लकअेषम् आद्रँ० जयेइति दज्द मनड्हो पर ईम् इध मनड्हे चिनस्ति यथ फ्रदक्ष्तारम् मनड्हे । मनड्हो अअेतवइत्य ईम् कारयेइति । इयओथननाम्९ इध अहूम् कारयेइति ॥ १३ ॥

2. West & TDA : अपरओधयेति 3. West & TDA : चथुषुम् 4. West & TDA : पडतडहुम् (8) 1. Geld : अवज्हे 2. West & TDA : पइतिस्तनयो
3. West & TDA : कँहर्प्य (9) 1. West & TDA : वूय्येइ०तीम्च 2. West & TDA : इयओथननाम् (10) 1. West & TDA : वक्ष्येते 2. West & TDA : सक्षॉस् 3. Geld : ददरानो (11) 1. West & TDA : सक्षेम्च 2. West & TDA : हिष्माइरीम्च 3. Geld : यथन (13) 1. West & TDA : इयओथननाम्.

यत् दिम् दामव्यो चिनस्ति मज्द इथ तम् यत् अह्माइ दामान् । क्षथम्
अहुराइ चिनस्ति । तत् मज्द तव क्षथम् । द्विगुव्यो' वास्तारम् चिनस्ति । यथ उर्वथम्
स्पितमाइ । पञ्च त्कअेष । वीस्पम् वचो फ्रवाकम् हउरुम् वचो अहुरहे
मज्दो ॥ १४ ॥

वहिश्तो अहुरो मज्दो
अहुनम् वइरीम् फ्राम्रओत्
वहिश्तो हामो कारयत् ।
हिथ्वत् अको अववत्

अ०तर०च द्रव०तम् आभूत अय अ०तर०-उखित ।

नोइत् ना मनो नोइत् सैइहा' नोइत् खतवो
नअेदा' वरना' नोइत् उख्धा' नअेदा' इयओथना'^५
नोइत् दअेनो' नोइत् उर्वानो हचइ०ते' ॥ १५ ॥

अअेतत्च वचो मज्दओख्तम्' थि-अप्सम् चथु-पिश्त्रम् पञ्च-रतु राइति
ह०क०र०थम् । काइश् हे अप्समाँन् । हुमतम् हूख्तम् हर्श्तम् ॥ १६ ॥

काइश् पिश्त्राइश् । आथ्रव रथअेस्तो वास्व्यो फ्रथुयाँस् हूइतिश् वीस्पय
इरिन' हचिम्न नइरे अपओने अर्श-मनइह' अर्श-वचइह अर्श-इयओथन' । रतुश् मरत'^३
दअेनो-साच येइहे इयओथनाइश् गअेथो अप फ्राद०ते ॥ १७ ॥

कय रतवो । न्मान्यो वीस्यो ज०तुमो दख्युमो' जरथुश्त्रो पुख्धो ओइहाम्
दख्युनाँम् यो अन्यो रजोइत् जरथुश्त्रोइत् । चथु-रतुश् रघ जरथुश्त्रिश् । कय
अज्हो' रतवो । न्मान्यस्च वीस्यस्च ज०तुमस्च जरथुश्त्रो तूइर्यो ॥ १८ ॥

कत् हुमतम् । अपवनम् मनस्-पओइर्यो । कत् हूख्तम् । माँथो स्प०तो ।
कत् हर्श्तम् । स्तओताइश्' अप-पओइर्याइश्च दामवीश् ॥ १९ ॥

(14) 1. West & TDA : द्विगुव्यो (15) 1. Geld : सइह 2. Geld : नअेध
3. Geld : वरन 4. Geld : उख्ध 5. Geld : इयओथन 6. West & TDA : दअेना
7. Geld : हचिश्ते; West & TDA : हचइ०ती (16) 1. West & TDA : मज्दो-उख्तम्
(17) 1. West & TDA : अरन 2. West & TDA : अर्ध-मनइह अर्ध-वचइह अर्ध-इयओथन
3. West & TDA : मरत (18) 1. Geld : दाख्युमो 2. Geld : अइज्हो (19) 1.
West & TDA : स्तओताइश्च.

मज्दो फ्राप्रओत् । चीम्' फ्राप्रओत् । अपवनेम् मइन्यओम्च गअथीम्च ।
च्वाँस् फ्राप्रओत् फ्रवाकम् । वहिस्तो क्षयम्नो । च्वत्तम् । अपवनेम् वहिस्तम्च
अवसो-क्षथम्च ॥ २० ॥

वघाँम् अहुनहे वइर्येहे यज्मइदे । अहुनहे वइर्येहे यज्मइदे फ्रस्रओथ्रम्च
फ्रमरथ्रम्च फ्रगाथ्रम्च फ्रायश्तीम्च ।

येज्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वइहो
मज्दो अहुरो वअथा अषात् हचा
योइहाँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ २१ ॥

हा २०

ज्ञोत् :-

फ्राप्रओत् अहुरो मज्दो । अपम् वोहु वहिस्तम् अस्ती । पर अह्माइ वोहु
वहिस्तम् चिनस्ति यथ एवअेतवे एवअेतातम् वोहु' वहिस्तम् अस्ती अथ लकअेपम्
कारयेइति ॥ १ ॥

उस्ता अस्ती उस्ता अह्माइ । उस्तताइत्य वीस्पम् अपवनेम् वीस्पाइ अपओने
पर-चिनस्ति यथ ना स्ताइत्य वीस्पम् अपवनेम् वीस्पाइ अपओने पर-चिनस्ति ॥ २ ॥

ह्यत्' अषाइ वहिस्ताइ अपम् पर-चिनस्ति । वीस्पम् माँथ्रम् वीस्पम्
माँथाइ । यथ अषाइ क्षथ्रम् चिनस्ति यथच ज्ञयेत्ते अपओने अपम् चिनस्ति
यथच क्षमावोय अपम् चिनस्ति यत् सओष्यत्तअेव्यो' । थायो लकअेप । वीस्पम्
वचो फ्रवाकम् हउरुम् वचो अहुरहे मज्दो ॥ ३ ॥

मज्दो फ्राप्रओत् । चीम्' फ्राप्रओत् । अपवनेम् मइन्यओम्च गअथीम्च ।
च्वाँस् फ्राप्रओत् फ्रवाकम् । वहिस्तो क्षयम्नो । च्वत्तम् । अपवनेम् वहिस्तम्च
अवसो-क्षथम्च ॥ ४ ॥

वघाँम् अपहे वहिस्तहे यज्मइदे । अपहे वहिस्तहे यज्मइदे फ्रस्रओथ्रम्च
फ्रमरथ्रम्च फ्रगाथ्रम्च फ्रायश्तीम्च ॥

(20) 1. West & TDA : चिम.

Hā 20

(1) 1. Geld : वोहु (3) 1. Geld : यत् 2. West : सओष्यत्तअेव्यो;
TDA : सओष्यत्तअेव्यो (4) 1. West & TDA : चिम.

येञ्हे हाताँम् आअत् येस्ने पइती वइहो
मज्दो अहुरो वअथा अषात् हचा
योइहाँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ ५ ॥

हा २१

जोतः-

येस्नीम् वचो अपओनो ज़रथुश्त्रहे । येञ्हे हाताँम् आअत् येस्ने पइती ।
येञ्हे इध मज्दो यस्नम् चिनस्ति यथ दात अहुरहे हाताँम् यस्नम् चिनस्ति
यथ हध्वीश् जीजिषाँम् ॥ १ ॥

योइहाँम् इध अषओनिनाँम् आर्मइति-पओइर्यनाँम् यस्नम् पर-चिनस्ति
यथ वहँम् अमँषअइव्यो । थायो त्कअष । वीस्पम् वचो येस्नीम् । चीम् अओइ'
यस्नो । अमँषे^२ स्पँत्ते पइति यस्नहे ॥ २ ॥

आअत् अओत् अहुरो' मज्दो । उश्ता^२ अह्माइ यह्माइ उश्ता कह्माइचीत्
वसँ-क्षयाँस् मज्दो दायात् अहुरो ॥ ३ ॥

चीम्' अअेतय पइति-वच पइत्याम्रओत् । उश्ततातेँम् पइत्याम्रओत् उश्तता-
इत्यच वीस्पम् अषवनेँम् हँत्तेँम्च ववँत्तेँम्च वूश्यँत्तेँम्च^२ । वहिश्तेँम् वहिश्तो
पइत्याम्रओत् । वहिश्तो मज्दो पइत्याम्रओत् वहिश्तेँम् अषवनेँम् वहिश्ताइ
अषओने ॥ ४ ॥

वघाँम् येञ्हे-हाताँम् हुफ्रायश्ताँम् अषओनीम् यज्मइदे ॥

येञ्हे हाताँम् आअत् येस्ने पइती वइहो
मज्दो अहुरो वअथा अषात् हचा
योइहाँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ ५ ॥

Hā 21

(2) 1. West & TDA: अवि 2. TDA: अमँष (3) 1. Geld & West
omit: अहुरो 2. Geld: उश्त (4) 1. West & TDA: चिम् 2. West &
TDA: वूश्यँत्तेँम्च.

हा २२

जोत् उ रास्पी:-

अपम् वोहू वहिश्तम् अस्ती

उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ

ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अपम् ॥ ० ॥ (सँ वार्)

वरस्मन पइति-वरत' हध-जओथ्र दथुषो अहुरहे मज्दो रअवतो ख्वरनहुहतो^२
 अमपनाम् स्पँतनाम् । इमम् हओमम् अपय उज्दातम् आयेसे येसित । इमाँम्चा
 गाँम् जीव्याँम् अपय उज्दाताँम् आयेसे येसित । इमाँम्चा उर्वराँम् हधानअपताँम्
 अपय उज्दाताँम् आयेसे येसित ॥ १ ॥

अइव्यो वहुहिव्यो इमो जओथ्रो हओमवइतीश गओमवइतीश हधानअ-
 पतवइतीश अपय उज्दाताओ आयेसे येसित । अइव्यो वहुहिव्यो अपम्च हओम्याँम्
 आयेसे येसित । अस्मनच हावन आयेसे येसित । अयइहअनच हावन आयेसे
 येसित ॥ २ ॥

इमाँम्चा उर्वराँम् वरस्मनीम् जध्मूषीम्च रतुफ्रितीम् मरँथ्रम्च वरँजीम्च'
 दअनयो वइहुयो माज्दयस्नोइश गाथनाँम्च सओथ्रम् जध्मूषीम्च अपओनो
 अपहे रथ्वो रतुफ्रितीम् इमाँ अअस्माँस्च वओइधीम्च आयेसे येसित तव आथ्रो
 अहुरहे मज्दो पुथ्र वीस्पच वोहू' मज्दधात अप-चिथ्र आयेसे येसित ॥ ३ ॥

क्ष्णूमइने अहुरहे मज्दो अमपनाम् स्पँतनाम् सओपहे अश्येहे' आथ्रो
 अहुरहे मज्दो रथ्वो वरँजतो यो अपहे ॥ ४ ॥

आयेसे येसित अस्नयअइव्यो अपहे रतुव्यो । हावनँअ अपओने अपहे
 रथ्वे । आयेसे येसित सावइहँअ वीस्याइच अपओने अपहे रथ्वे । आयेसे येसित
 मिथ्रहे वोउरु-गओयओइतोइश' हज्जइरो-गओपहे वअवर-चष्मनो अओणतो-नामनो
 यज्जतहे रामनो ख्वास्त्रहे ॥ ५ ॥

जोत्:- आयेसे येसित रपिथ्विनाइ अपओने अपहे रथ्वे । आयेसे येसित फ्रादन्त-

Hā 22

- (1) 1. West & TDA: °वरत 2. West & TDA: ख्वरनहुहतो
 (3) 1. West & TDA: वरँजम्च 2. Geld: वोहु (4) 1. West & TDA: अश्येहे
 (5) 1. Geld: °गओयओतोइश.

प्रपवे ज्ञःतुमाइच अपओने अपहे रथ्वे । आयेसे येसित अपहे वहिस्तहे आथस्च अहुरहे मज्जदो ॥ ६ ॥

आयेसे येसित उज्जयेइरिनाइ अपओने अपहे रथ्वे । आयेसे येसित फ़ादत्-वीराइ दख्युमाइच^१ अपओने अपहे रथ्वे । आयेसे येसित वर्रजतो अहुरहे नफ़्फ़ो अपाँम् अपस्च मज्जधातयो ॥ ७ ॥

आयेसे येसित अइत्तिसूथ्रमाइ^२ अइविगयाइ अपओने अपहे रथ्वे । आयेसे येसित फ़ादत्-वीस्पाँम्-हुज्याइत्तै^३ ज़रथुश्चोत्तमाइच अपओने अपहे रथ्वे । आयेसे येसित अपओनाँम्^४ फ़वपिनाँम् घनानाँम्च वीरो-वाँथ्वनाँम् याइर्ययोस्च हुषितोइश अमहेच हुतास्तहे हुरओधहे वर्रथधनहेच अहुरधातहे वनइत्त्योस्च उपरतातो ॥ ८ ॥

आयेसे येसित उषहिनाइ अपओने अपहे रथ्वे । आयेसे येसित वर्रज्याइ न्मान्याइच अपओने अपहे रथ्वे । आयेसे येसित स्रओषहे अश्येहे^५ अपिवतो वर्रथाजनो फ़ादत्-गअथेहे रणओश रज्जिस्तहे अरस्तातस्च फ़ादत्-गअथयो वर्रदत्-गअथयो ॥ ९ ॥

आयेसे येसित माइअइव्यो अपहे रतुव्यो । अत्तर-मोइहाइ अपओने अपहे रथ्वे । आयेसे येसित प़रनो-मोइहाइ वीपसथाइच अपओने अपहे रथ्वे ॥ १० ॥

आयेसे येसित याइर्यअइव्यो अपहे रतुव्यो । मइध्यो-ज़रमयाइ^६ अपओने अपहे रथ्वे । आयेसे येसित मइध्यो-पमाइ^७ अपओने अपहे रथ्वे । आयेसे येसित पइतिशहह्याइ अपओने अपहे रथ्वे । आयेसे येसित अयाथ्रिमाइ^८ फ़ओउर्वओश्चिमाइ^९ वर्णिहर्स्ताइच अपओने अपहे रथ्वे । आयेसे येसित मइध्याइर्याइ अपओने अपहे रथ्वे । आयेसे येसित हमस्पथमइद्याइ^{१०} अपओने अपहे रथ्वे । आयेसे येसित सर्रधअइव्यो अपहे रतुव्यो ॥ ११ ॥

(7) 1. Geld: दाख्युमाइच (8) 1. Geld: अइत्तिसूथ्रिमाइ 2. Geld: हुज्यात्तै 3. Geld: अषाउनाँम् (9) 1. West & TDA: अथ्येहे (11) 1. Geld: मइध्योइज़रमयाइ; West & TDA: मइध्योज़रमयाइ 2. Geld: मइध्योइपमाइ; West & TDA: मइध्योपमाइ 3. West & TDA: अयाथ्रिमाइ फ़ओउर्वओश्चिमाइ 4. Geld: हमस्पथमअइद्याइ.

आयेसे येसित वीस्पअेइव्यो अअेइव्यो रतुव्यो योइ हँ॑ति अपहे रतवो
थ्रयस्च' थ्रिसाँस्च नज्दिस्त पइरिश्-हावनयो योइ हँ॑ति अपहे यत् वहिस्तहे मज्दो-
फ़सास्त ज़रथुश्चो-फ़ओस्त ॥ १२ ॥

आयेसे येसित अहुरअेइव्य मिथ्रअेइव्य वर्रज्ज॑व्य' अइथ्यजइहअेइव्य'
अषवनअेइव्य स्ताराँम्च स्पँ॑तो-मइन्यवनाँम् दामनाँम् तिश्येहेच स्तारो रअेवतो
ख़र्रनडुहतो' मोइहहेच गओचिथहे ह्वरँच क्षअेतहे अउर्वत्-अस्पहे दोइथहे अहुरहे
मज्दो मिथहे दख़्युनाँम् दज्हुपतोइश्'। आयेसे येसित (रोज्ज*) अहुरहे मज्दो
रअेवतो ख़र्रनडुहतो'। आयेसे येसित (माह*) अषओनाँम् फ़वषिनाँम् ॥ १३ ॥

आयेसे येसित तव आथ्रो अहुरहे मज्दो पुथ्र मत् वीस्पअेइव्यो आतँरव्यो।
आयेसे येसित अइव्यो वडुहिव्यो वीस्पनाँम्च अपाँम् मज्दधातनाँम् वीस्पनाँम्च
उर्वरनाँम् मज्दधातनाँम् ॥ १४ ॥

आयेसे येसित माँथहे स्पँ॑तहे अषओनो वर्रज्जडुहहे' दातहे वीदअेवहे दातहे
ज़रथुश्चोइश् दरघयो उपयनयो दअेनयो वडुहयो माज्दयस्तोइश् ॥ १५ ॥

आयेसे येसित गरोइश् उषि-दर्रनहे मज्दधातहे अष-ख़्वाथहे वीस्पअेपाँम्च
गइरिनाँम् अष-ख़्वाथनाँम् पोउरु-ख़्वाथनाँम् मज्दधातनाँम् कावयेहेच ख़र्रनइहो
मज्दधातहे अख़र्रतहेच ख़र्रनइहो मज्दधातहे। आयेसे येसित अषोइश् वडुहयो
चिस्तोइश् वडुहयो अँरथँ वडुहयो रसाँस्तातो वडुहयो ख़र्रनइहो सवइहो
मज्दधातहे ॥ १६ ॥

आयेसे येसित दह्ययो वडुहयो आफ़्रितोइश् दह्यहेच नश् अषओनो
उग्रहेच तह्महे दामोइश् उपमनहे यज्जतहे ॥ १७ ॥

आयेसे येसित ओइहाँम् असइहाँम्च षोइथनाँम्च गओयओइतिनाँम्च
मअेथननाँम्च अवो-ख़र्रननाँम्च अपाँम्च ज़माँम्च उर्वरनाँम्च अज्होस्च' ज़मो
अवज्हेच' अण्नो वातहेच अषओनो स्त्राँम् मोइहो हूरो अनग्रनाँम् रओचइहाँम्

(12) 1. West & TDA: थ्रयस्च (13) 1. West & TDA: वर्रज्ज॑व्य
अअेथ्यजइहअेइव्य 2. West & TDA: ख़र्रनइहतो 3. Geld: दज्हुपतोइश् *See note
on Y. 1.11. 4. Geld: अपाउनाँम् (15) 1. West & TDA: वर्रज्जडुहहे
(18) 1. Geld: अइज्होस्च 2. Geld: अवइज्हेच.

ख्वधातनाम् वीस्पनाम्च स्प॑तहे मङ्न्य॑उश् दामनाम् अपओनाम् अपओनिनाम्च
अपहे रथ्वाम् ॥ १८ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

आयेसे येश्ति रथ्वो वर॑जतो यो अपहे । रथ्वाम् अयरनाम्च अस्न्यनाम्च
माह्यनाम्च यार्थनाम्च सर॑धनाम्च योइ ह॑ति अपहे रतवो । हावनोइश्
रथ्वो ॥ १९ ॥

इमम् हओमम् अपय उज्दातम् आयेसे येश्ति । इमाम्चा गा॑म् जीव्याम्
अपय उज्दाताम् आयेसे येश्ति । इमाम्चा उर्व॑राम् हधानअपताम् अपय उज्दाताम्
आयेसे येश्ति ॥ २० ॥

अङ्न्यो वडु॑हिव्यो इमो ज॒ओथ्रो हओमवइतीश् गओमवइतीश् हधानअ-
पतवइतीश् अपय उज्दातातो आयेसे येश्ति । अङ्न्यो वडु॑हिव्यो अप॑म्च हओम्याम्
आयेसे येश्ति । अस्मनच हावन आयेसे येश्ति अयङ्ग॑हअनच हावन आयेसे
येश्ति ॥ २१ ॥

इमाम्चा उर्व॑राम् वर॑स्मनीम् जघ्म॑षीम्च रतु॑फ्रितीम् मर॑थ्रम्च वर॑ज्जीम्च'
दअनया॑ वडु॑हुयो माज्द॑यस्नोइश् गाथनाम्च स्रओ॑थ्रम् जघ्म॑षीम्च अपओनो
अपहे रथ्वो रतु॑फ्रितीम् इमाँ अओस्माँस्च वओइ॑धीम्च आयेसे येश्ति तव आ॒थ्रो
अहुर॑हे मज्दो पु॒थ्र । वीस्पच वोहूँ॑ मज्दधात अप-चि॒थ्र आयेसे येश्ति ॥ २२ ॥

मीनो नावर् क्षूनमन्

क्षूनम॑इने अहुर॑हे मज्दो रओवतो ख्वर॑नडुहतो' अम॑पनाम् स्प॑तनाम्
मि॒थ्रहे वोउरु॑-गओयओइतोइश्' रामनस्च ख्वा॑स्त्रहे ॥ २३ ॥

ह्वर॑-क्षअेतहे अम॑पहे रओवहे अउर्व॑त्-अस्पहे । वयओ॑श् उपरो-कङ्ग॑र्येहे तरधातो
अन्या॑इश् दामाँन् । अओत॑त् ते वयो यत् ते अस्ति स्प॑तो-मङ्न्यओम् । रजि॑श्तयो
चिस्तयो मज्द॑धातयो अपओ॑न्याो दअनया॑ वडु॑हुयो माज्द॑यस्नोइश् ॥ २४ ॥

माँथ॑हे स्प॑तहे अपओनो वर॑ज्यडुहहे' दात॑हे वीदअेवहे दात॑हे ज॒रथु॑श्चोइश्
दर॑घयो उपयनयो दअनया॑ वडु॑हुयो माज्द॑यस्नोइश् ज॒रज्दा॑तोइश् माँथ॑हे स्प॑तहे

(22) 1. West & TDA : वर॑ज्जम्च 2. Geld : वोहु (23) 1. West &
TDA : ख्वर॑नडुहतो 2. Geld : गओयओतोइश् (25) 1. West & TDA : वर॑ज्यडुहहे.

उषि-दरंश्चम् दअेनयो माज्दयस्नोइश् वओधीम् माँथहे स्पँतहे । आस्नहे स्त्रथ्वो मज्दधातहे गओषो-स्मूतहे स्त्रथ्वो मज्दधातहे ॥ २५ ॥

आथ्रो अहुरहे मज्दो पुथ्रहे' तव आतर्श पुथ्र अहुरहे मज्दो मत् वीस्पअेइव्यो आतरेव्यो । गरोइश् उषि-दरंनहे मज्दधातहे अप-छत्राथ्रहे ॥ २६ ॥

वीस्पअेषाँम् यजतनाँम् अपओनाँम् मइन्यवनाँम् गअेथ्यनाँम् । अपओनाँम्' फ्रवणिनाँम् उघ्रनाँम् अइत्रिथूरनाँम् पओइर्यो-त्कअेषनाँम् फ्रवणिनाँम् नवानज्दिशतनाँम् फ्रवणिनाँम् । अओख्तो-नामनो यजतहे ॥ २७ ॥

(इमेम् हओमेम् अपय.....वीस्पअेषाँम्...अओख्तो-नामनो यजतहे २०-२७ दु बार)

हा २३

जोत्र:- आयेसे येश्ति अवइहो फ्रवपयो यो पओइर्य ओइहर् न्माननाँम्च वीसाँम्च ज्ञतुनाँम्च दख्युनाँम्च । यो अस्मनम् वीधारयन् यो आपम् वीधारयन् यो ज्ञाँम् वीधारयन् यो गाँम् वीधारयन् यो वरंथिष्व पुथ्रे वीधारयन् पइति-वरेते अपर-इरिथँतो ॥ १ ॥

आयेसे येश्ति आफ्रवपि अहुरहे मज्दो अमेषनाँम् स्पँतनाँम् मत् वीस्पाव्यो अपओनिव्यो फ्रवपिव्यो यो मइन्यवनाँम् यजतनाँम् । आयेसे येश्ति आफ्रवपि गयेहे मरंथनो ज़रथुश्चहे स्पितामहे कवोइश् वीश्तास्पहे इसत्-वास्त्रहे ज़रथु-श्चोइश् मत् वीस्पाव्यो अपओनिव्यो फ्रवपिव्यो यो पओइर्यनाँम् त्कअेषनाँम् ॥ २ ॥

आयेसे येश्ति वीस्पय अपवने फ्रवपे के अस्ति कचित् अज्हो ज़मो पर-इरिस्ति दह्म' नाइरिके अपरंनायूके कइनिके वास्त्र्यावरंजि उपपअेति हच अह्मात् न्मानात् इज्येति यो पइतिष्मरंति यो अइत्रिनासँति' वइहृश् यस्नाँस्च वह्माँस्च ॥ ३ ॥

आयेसे येश्ति अपओनाँम्' फ्रवणिनाँम् उघ्रनाँम् अइत्रिथूरनाँम् पओइर्यो-त्कअेषनाँम् फ्रवणिनाँम् नवानज्दिशतनाँम् फ्रवणिनाँम् हवहे उरुनो फ्रवपेअे । आयेसे येश्ति वीस्पअेइव्यो अपहे रतुव्यो । आयेसे येश्ति वीस्पअेइव्यो वइहुधाव्यो'

(26) 1. TDA : पुथ्र (27) 1. Geld : अषाउनाँम्.

Hā 23

(3) 1. West & TDA : दक्षि 2. West & TDA : 'नासँस्ते

(4) 1. Geld :

अषाउनाँम् 2. West & TDA : वइहुधोव्यो.

यज्ञतअेइव्यो मइन्यओइव्यस्चा गअेथ्यअेइव्यस्चा योइ हँति यस्न्याच^३ वइयाच^३
अषात् हच यत् वहिस्तात् ॥ ४ ॥

फ्रवराने मज्दयस्त्रो ज़रथुश्चिश् वीदअेवो अहुर-ल्कअेपो हावनैअे अषओने
अषहे रथ्वे यस्ताइच वह्माइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअेच । सावइहँअे वीस्याइच
अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वह्माइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअेच । रथ्वाम् अयर-
नामूच अस्न्यनामूच माह्यनामूच याइर्यनामूच सरधनामूच यस्ताइच वह्माइच क्षनओ-
थाइच फ्रसस्तयअेच ।

ज्ञोतः- यथा अहू वइर्यो ज्ञओता फ्रा मे भ्रूते ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे भ्रूते ।

ज्ञोतः- अथा रतुश्च अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो भ्रओतू ॥ ५ ॥

हा २४

ज्ञोत उ रास्पी:-

अहुराइ मज्दाइ हओमाँ आवअेधयमहि ।

ज्ञोतः- इमाँ हओमाँस्च म्यज्दाँस्च ज्ञओथास्च वरँस्मच अषय फ्रस्तरँतँम् गाँम्च
हुधोइहँम् इमाँम्चा गाँम् जीव्याँम् अषय उज्दाताँम् इमाँम्चा उर्वराँम् हधानअे-
पताँम् अषय उज्दाताँम् ॥ १ ॥

अइव्यो वडुहिब्यो इमो ज्ञओथाओ हओमवइतीश् गओमवइतीश् हधानअे-
पतवइतीश् अषय उज्दाताओ अइव्यो वडुहिब्यो अपँम्च हओम्याँम् अस्मनच हावन
अयइहअेनच हावन ॥ २ ॥

इमाँम्चा उर्वराँम् वरँस्मनीम् जध्मूषीम्च रतुफ्रितीम् मरँथ्रँम्च वरँज़ीम्च^१
दअेनयो वइहुयो माज्दयस्नोइश् गाथनाँम्च सओथ्रँम् जध्मूषीम्च अषओनो
अषहे रथ्वो रतुफ्रितीम् इमाँ अअेस्माँस्च वओइधीम्च तव आथो अहुरहे मज्दाओ
पुथ्र वीस्पच वोहू^२ मज्दधात अष-चिथ्र पइरिच ददँमहि आच वअेधयमहि ॥ ३ ॥

3. West & TDA : यस्न्याइच वइयाइच.

Hā 24

(3) 1. West & TDA : वरँज़ँम्च 2. Geld : वोहु.

आअत् दीश आवअधयमहि अहुराइच मज्झाइ स्रओपाइच अश्याइ'
अमपअइव्यस्च स्पेत्तअइव्यो अपओनाँम्च' फ्रवषिव्यो अपओनाँम्च' उर्वोइव्यो
आथ्रअच अहुरहे मज्झदो रथ्वअच वर्रज्जते वीस्पयो साँचत्तुच अपओनो स्तोइश
यस्त्राइच वस्त्राइच क्ष्मओथाइच फ्रसस्तयअच ॥ ४ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि ज़रथुश्चहे स्पितामहे अपओनो फ्रवपेअ यस्त्राइच
वस्त्राइच क्ष्मओथाइच फ्रसस्तयअच अइहुयओश अप-चिनइहो मत् वीस्पाव्यो
अपओनिव्यो फ्रवषिव्यो यो इरीरिथुपाँम् अपओनाँम् योस्च ज्वत्ताँम् अपओनाँम्
योस्च नराँम् अज्ञातनाँम् फ्रपो-चर्रथ्रॉम् सओश्यत्ताँम्' ॥ ५ ॥

इमाँ हओमाँस्च म्यज्झदाँस्च ज्ञओथाओस्च वर्रस्मच अपय फ्रस्तरैतम् गाँम्च
हुधोइहम् इमाँम्चा गाँम् जीव्याँम् अपय उज्झदाताँम् इमाँम्चा उर्वराँम् हधानअ-
पताँम् अपय उज्झदाताँम् ॥ ६ ॥

अइव्यो वडुहिव्यो इमाओ ज्ञओथाओ हओमवइतीश गओमवइतीश हधानअ-
पतवइतीश अपय उज्झदाताओ अइव्यो वडुहिव्यो अपम्च हओम्याँम् अस्मनच हावन
अयइहअनच हावन ॥ ७ ॥

इमाँम्चा उर्वराँम् वर्रस्मनीम् जध्मूपीम्च रतुफ्रितीम् मर्रथ्रॉम्च वर्रज्जीम्च'
दअनयो वडुहुयो माज्झयस्नोइश गाथनाँम्च स्रओथ्रॉम् जध्मूपीम्च अपओनो
अपहे रथ्वो रतुफ्रितीम् इमाँ अअस्माँस्च वओइधीम्च तव आथ्रो अहुरहे मज्झदो
पुथ वीस्पच वोहूँ मज्झधात अप-चिथ्र पइरिच ददमहि आच वअधयमहि ॥ ८ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि अमपअइव्यो स्पेत्तअइव्यो हुक्ष्मअइव्यो हुध्माव्यो
यवअजिव्यो यवअसुव्यो योइ वडुहैउश आ मनइहो श्येइत्ति' योस्च उइति ॥ ९ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि फ्रायेहीश अहे न्मानहे फ्रदथाइ अहे न्मानहे
पस्वाँम्च नराँम्च ज्ञातनाँम्च ज्ञाँह्यमनाँम्च अपओनाँम् येज्जहे अअम् हत्ति ॥ १० ॥

आअत् दीश आवअधयमहि अपओनाँम्' वडुहिव्यो फ्रवषिव्यो यो
उग्रओस्च अइन्निथूरोस्च अपओनाँम्' अवइहे ॥ ११ ॥

(4) 1. West & TDA : अप्याइ 2. Geld : अपाउनाँम्च (5) 1. West
& TDA : सओष्यत्ताँम् (8) 1. West & TDA : वर्रज्जम्च 2. Geld : वोहु
(9) 1. West & TDA : श्येत्ती (11) 1. Geld : अपाउनाँम्.

आअत् दीश आवअधयमहि दधुषो अहुरहे मज्जदो रअवतो ख्वरनडुहतो'
मइन्यैउश मइन्यओयेहे अमपनाम् स्पँतनाम् यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच
फ़सस्तयअच ॥ १२ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि अस्म्यअइव्यो अपहे रतुव्यो । हावनेअ
अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश
आवअधयमहि सावइहेअ वीस्याइच अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्मओ-
थाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि मिथहे वोउरु-गओयओइतोइश
हज्जइरो-गओपहे वअवर-चप्मनो अओख्तो-नामनो यजतहे रामनो ख्वास्त्रहे यस्ताइच
वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ १३ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि रपिथ्विनाइ अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच
वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि फ़ादत्-प्रषवे
जत्तुमाइच अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ।
आअत् दीश आवअधयमहि अपहे वहिस्तहे आथस्च अहुरहे मज्जदो यस्ताइच वहाइच
क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ १४ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि उज्येइरिनाइ अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच
वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि फ़ादत्-वीराइ
दख्युमाइच अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ।
आअत् दीश आवअधयमहि वरँजतो अहुरहे नफ़ध्रो अपाँम् अपस्च मज्जधातयो
यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ १५ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि अइविसूथमाइ अइविगयाइ अपओने अपहे रथ्वे
यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि फ़ादत्-
वीस्पाँम्-हुज्याइतैअ ज़रथुश्नोतमाइच अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच क्ष्मओ-
थाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि अपओनाँम् फ़वपिनाँम् धेनाँनाँम्च
वीरो-वाँथ्वनाँम् याइर्ययोस्च हुषितोइश अमहेच हुतास्तहे हुरओधहे वरँथघ्नहेच अहुर-
धातहे वनइत्योस्च उपरतातो यस्ताइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ १६ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि उपहिनाइ अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच

वह्माइच क्ष्मओश्राइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि वर्रज्याइ न्मान्याइच
अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वह्माइच क्ष्मओश्राइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश
आवअधयमहि स्रओषहे अश्येहे अषिवतो वर्रश्राजनो फ़ादत्-गअथहे रप्नओश रज्जिस्तहे
अरस्तातश्च फ़ादत्-गअथयो वर्रदत्-गअथयो यस्ताइच वह्माइच क्ष्मओश्राइच
फ़सस्तयअच ॥ १७ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि माह्यअइव्यो अषहे रतुव्यो । अत्तर-मोइहाइ
अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वह्माइच क्ष्मओश्राइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश
आवअधयमहि पर्रनो-मोइहाइ वीषसथाइच अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वह्माइच
क्ष्मओश्राइच फ़सस्तयअच ॥ १८ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि याइर्यअइव्यो अषहे रतुव्यो । मइध्यो-
ज्रमयाइ अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वह्माइच क्ष्मओश्राइच फ़सस्तयअच । आअत्
दीश आवअधयमहि मइध्यो-षमाइ अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वह्माइच क्ष्मओ-
श्राइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि पइतिशह्वाइ अषओने अषहे
रथ्वे यस्ताइच वह्माइच क्ष्मओश्राइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि
अयाथ्रिमाइ फ़ओउर्वअश्चिमाइ वर्णिहस्ताइच अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वह्माइच
क्ष्मओश्राइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि मइध्याइर्याइ अषओने
अषहे रथ्वे यस्ताइच वह्माइच क्ष्मओश्राइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअ-
धयमहि हमस्पथमइद्याइ अषओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वह्माइच क्ष्मओश्राइच फ़सस्त-
यअच । आअत् दीश आवअधयमहि सर्रधअइव्यो अषहे रतुव्यो यस्ताइच वह्माइच
क्ष्मओश्राइच फ़सस्तयअच ॥ १९ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि वीस्पअइव्यो अअइव्यो रतुव्यो योइ हँति
अषहे रतवो थ्रयस्च थ्रिसाँस्च नज्जिदस्त पइरिशहावनयो योइ हँति अषहे यत्
वहिस्तहे मज्जदो-फ़सास्त ज़रथुश्चो-फ़ओख्त यस्ताइच वह्माइच क्ष्मओश्राइच फ़सस्त-
यअच ॥ २० ॥

आअत् दीश आवअधयमहि अहुरअइव्य मिथ्रअइव्य वर्रज्ज्अव्य अइथ्यजइ-
हअइव्य अषवनअइव्य स्तारोँम्च स्पँतो-मइन्यवनाँम् दामनाँम् तिश्च्येहेच स्तारो
रअवतो ख्वर्रनडुहतो मोइहहेच गओचिथहे ह्वर्रच क्ष्मअतहे अउर्वत्-अस्पहे दोइथहे

अहुरहे मज्दो मिथहे दह्युनाम् दह्युपतोइश् यस्माइच वस्माइच क्ष्मओथाइच फ़सस्त-
यअच । आअत् दीश् आवअधयमहि (रोज़) अहुरहे मज्दो रअवतो ख़रनडुहतो
यस्माइच वस्माइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश् आवअधयमहि (माह)
अषओनाम् फ़वषिनाम् यस्माइच वस्माइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ २१ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ मत् वीस्पअ-
इव्यो आतैरव्यो यस्माइच वस्माइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश्
आवअधयमहि अइव्यो वडुहिव्यो वीस्पनाम्च अपांम् मज्दधातनाम् वीस्पनाम्च
उर्वरनाम् मज्दधातनाम् यस्माइच वस्माइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ २२ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि माँथहे स्पँतहे अषओनो वरँज्यडुहहे दातहे
वीदअवहे दातहे ज़रथुश्नोइश् दरँधयो उपयनयो दअनयो वडुह्यो माज्दयस्नोइश्
यस्माइच वस्माइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ २३ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि गरोइश् उषि-दरँनहे मज्दधातहे अष-ख़्वाथहे
वीस्पअपांम्च गइरिनाम् अष-ख़्वाथनाम् पोउरु-ख़्वाथनाम् मज्दधातनाम् कावयेहेच
ख़रनडुहो मज्दधातहे अख़रतहेच ख़रनडुहो मज्दधातहे यस्माइच वस्माइच क्ष्मओ-
थाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश् आवअधयमहि अषोइश् वडुह्यो चिस्तोइश्
वडुह्यो अँरँ वडुह्यो रसाँस्तातो वडुह्यो ख़रनडुहो सवडुहो मज्दधातहे
यस्माइच वस्माइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ २४ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि दह्ययो वडुह्यो आफ़ितोइश् दह्यहेच नर्श
अषओनो उग्रहेच तख़महे दामोइश् उपमनहे यज़तहे यस्माइच वस्माइच क्ष्मओथाइच
फ़सस्तयअच ॥ २५ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि ओइहाँम् असइहाँम्च पोइथनाम्च गओ-
यओइतिनाम्च मअथननाम्च अवो-ख़रननाम्च अपांम्च ज़मांम्च उर्वरनाम्च
अज्हाओस्च ज़मो अवज्हेच अण्णो वातहेच अषओनो ख़ांम् मोइहो हूरो अनघनाम्
रओचइहाँम् ख़धातनाम् वीस्पनाम्च स्पँतहे मइन्यँउश् दामनाम् अषओनाम्
अषओनिनाम्च अषहे रथ्वँम् यस्माइच वस्माइच क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥ २६ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

आअत् दीश् आवअधयमहि रथ्वो वरँजतो यो अषहे । रथ्वँम् अयर-

नाँम्च अस्न्यनाँम्च माह्यनाँम्च याइर्यनाँम्च सरंधनाँम्च योइ हँति अपहे रतवो
हावनोइश् रथ्वो यस्माइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ्रसस्तयअच ॥ २७ ॥

मीनो नावर् क्ष्ममन्

आअत् दीश् आवअधयमहि अहुरहे मज्जदो रअवतो एवरनडुहतो अमपनाँम्
स्पँतनाँम् मिथहे वोउरु-गओयओइतोइश् रामनस्च एवास्रहे ॥ २८ ॥

हूर-क्ष्मअतहे अमपहे रअवहे अउर्वत्-अस्पहे । वयओश् उपरो-कइर्येहे
तरधातो अन्याइश् दामाँन् । अअतत् ते वयो यत् ते अस्ति स्पँतो-मइन्यओम् ।
रज्जिस्तयो चिस्तयो मज्जधातयो अपओन्यो दअनयो वड्हुयो माज्जदय-
स्त्रोइश् ॥ २९ ॥

माँथहे स्पँतहे अपओनो वर्रज्यडुहहे दातहे वीदअवहे दातहे जरथुस्त्रोइश्
दर्रधयो उपयनयो दअनयो वड्हुयो माज्जदयस्त्रोइश् जरज्जदातोइश् माँथहे स्पँतहे
उपि-दर्रथम् दअनयो माज्जदयस्त्रोइश् वअधीम् माँथहे स्पँतहे । आस्त्रहे स्त्रथ्वो
मज्जधातहे गओपो-सूतहे स्त्रथ्वो मज्जधातहे ॥ ३० ॥

आथ्रो अहुरहे मज्जदो पुथ्रहे' तव आतर्श् पुथ्र अहुरहे मज्जदो मत् वीस्पअ-
इव्यो आतर्इव्यो । गरोइश् उपि-दर्रनहे मज्जधातहे अप-स्रथाथ्रे ॥ ३१ ॥

वीस्पअषाँम् यज्जतनाँम् अपओनाँम् मइन्यवनाँम् गअथ्यनाँम् । अपओनाँम्
फ्रवपिनाँम् उग्रनाँम् अइत्तिथूरनाँम् पओइर्यो-त्कअषनाँम् फ्रवपिनाँम् नवानज्जिदस्तनाँम्
फ्रवपिनाँम् क्ष्मओथ्र यस्माइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ्रसस्तयअच ॥ ३२ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि अपओनाँम्' फ्रवपिनाँम् उग्रनाँम् अइत्तिथूरनाँम्
पओइर्यो-त्कअषनाँम् फ्रवपिनाँम् नवानज्जिदस्तनाँम् फ्रवपिनाँम् हवहे उरुनो फ्रवपेअ
यस्माइच वहाइच क्ष्मओथाइच फ्रसस्तयअच ॥ ३३ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि वीस्पअइव्यो अपहे रतव्यो यस्माइच वहाइच
क्ष्मओथाइच फ्रसस्तयअच । आअत् दीश् आवअधयमहि वीस्पअइव्यो वड्हुधाव्यो'
यज्जतअइव्यो मइन्यओइव्यस्चा गअथ्यअइव्यस्चा योइ हँति यस्न्याच वड्हुयाच
अषात् हच यत् वहिस्तात् ॥ ३४ ॥

(31) 1. TDA: पुथ्र
वड्हुधाव्यो.

(33) 1. Geld: अषाउनाँम्

(34) 1. TDA:

हा २५

ज्ञोत् उ रास्पी:-

अमेषा स्पेता हुक्षथा हुधोइहो यज्ञमइदे । इमम् हओमम् अपय उज्दातम् यज्ञमइदे । इमाँम्चा गाँम् जीव्याँम् अपय उज्दाताँम् यज्ञमइदे । इमाँम्चा उर्वराँम् हधानअपताँम् अपय उज्दाताँम् यज्ञमइदे ॥ १ ॥

अइव्यो वडुहिव्यो इमो ज्ञओथो हओमवइतीश गओमवइतीश हधानअपतवइतीश अपय उज्दाताओ यज्ञमइदे । अइव्यो वडुहिव्यो अपमच हओम्याँम् यज्ञमइदे । अस्मनच हावन यज्ञमइदे । अयइहअनच हावन यज्ञमइदे ॥ २ ॥

इमाँम्चा उर्वराँम् वरस्मनीम् जध्मूषीम्च रतुफ्रितीम् मरथ्रम्च वरंजीम्च दअनयो वइहुयो माज्दयस्नोइश गाथनाँम्च स्रओथ्रम् जध्मूषीम्च अपओनो अपहे रथ्वो रतुफ्रितीम् इमाँ अअस्माँस्च वओइधीम्च यज्ञमइदे । तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ वीस्पच वोहू मज्दधात अपचिथ यज्ञमइदे ॥ ३ ॥

मीनो नावर इन्मन्

अहुरम् मज्दाँम् रअवत्तम् ख्वरैनइहत्तम् यज्ञमइदे । अमेषा स्पेता हुक्षथा हुधोइहो यज्ञमइदे । मिथ्रम् वोउरु-गओयओइतीम् यज्ञमइदे । राम ख्वास्त्रम् यज्ञमइदे । ह्वरक्षअत्तम् अमषम् रअम् अउर्वत्-अस्पम् यज्ञमइदे ॥ ४ ॥

वअम् अपवनम् यज्ञमइदे वअम् उपरो-कइरीम् यज्ञमइदे तरधातम् अन्याइश दामाँन् । अअेतत् ते वयो यज्ञमइदे यत् ते अस्ति स्पेतो-मइन्यओम् । रजिस्ताँम् चिस्ताँम् मज्दधाताँम् अपओनीम् यज्ञमइदे । दअेनाँम् वडुहीम् माज्दयस्नीम् यज्ञमइदे ॥ ५ ॥

माँथ्रम् स्पेत्तम् अशख्वरैनइहम् यज्ञमइदे । दातम् वीदोयूम् यज्ञमइदे । दातम् जरथुश्चि यज्ञमइदे । दरघाँम् उपयनाँम् यज्ञमइदे । दअेनाँम् वडुहीम् माज्दयस्नीम् यज्ञमइदे । जरज्दाइतीम् माँथ्रम् स्पेत्तम् यज्ञमइदे । उषि-दरथ्रम् दअेनाँम् माज्दयस्नीम् यज्ञमइदे । वअधीम् माँथ्रम् स्पेत्तम् यज्ञमइदे । आस्नम् खतूम् मज्दधातम् यज्ञमइदे । गओपो-सूतम् खतूम् मज्दधातम् यज्ञमइदे ॥ ६ ॥

Hā 25

(4) 1. West & TDA : ख्वरैनइहत्तम्

(6) 1. West & TDA : अप-

ख्वरैनइहम्.

य....६

आत्रंम्' अहुरहे मज्दो पुथ्रंम् यज्ञमइदे । थ्रंम् आत्रंम्' अहुरहे मज्दो
पुथ्रंम् अपवन्नंम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । वीस्पे आतरो यज्ञमइदे । गइरीम् उषि-दरन्नंम्
मज्दधातंम् अप-ख्वाथ्रंम् यज्ञतंम् यज्ञमइदे ॥ ७ ॥

वीस्पंम्च अपवन्नंम् मह्न्यओम् यज्ञतंम् यज्ञमइदे । वीस्पंम्च अपवन्नंम्
गअथीम् यज्ञतंम् यज्ञमइदे ॥ ८ ॥

हा २६

ज्ञोतः -

अषओनांम्' वडुहीश स्ररो स्पँतो फ्रवषयो स्तओमि ज्वयेमि उफ्रयेमि ।
यज्ञमइदे न्मान्याो वीस्याो ज्ञँतुमो दख्युमो' ज़रथुश्च्रोतमो ॥ १ ॥

वीस्पनांम्च ओइहँम् पओइर्यनांम् फ्रवषिनांम् इध यज्ञमइदे फ्रवषीम्
अवांम् यांम् अहुरहे मज्दो मज्जिश्तांम्च वहिश्तांम्च स्रअश्तांम्च स्रओज्जिश्तांम्च
स्रथ्विश्तांम्च हुक्कँस्रमांम्च अषात् अपनोतमांम्च ॥ २ ॥

अषओनांम्' वडुहीश स्ररो स्पँतो फ्रवषयो यज्ञमइदे ।

यो अमषनांम् स्पँतनांम्

क्षअेतनांम् वँरज्जि-दोइथ्रनांम्

वँरज्जतांम् अइन्यामनांम्

तलमनांम् आहूइर्यनांम्

योइ अइथ्यजइहो अपवनो ॥ ३ ॥

पओइर्यनांम् त्कअेपनांम् पओइर्यनांम् सासनो-गूषांम् इध अषओनांम्
अषओनिनांम्च अहूम्च दअेनांम्च वओधस्च उर्वानिंम्च फ्रवषीम्च यज्ञमइदे योइ
अषाइ वओनँ । गँउश हुधोइहो उर्वानिंम् यज्ञमइदे ॥ ४ ॥

योइ अषाइ वओनँ गयेहे मरँथनो अषओनो फ्रवषीम् यज्ञमइदे । ज़रथुश्च्रहे
स्पितामहे इध अषओनो अषीम्च फ्रवषीम्च यज्ञमइदे । कवोइश वीश्तास्पहे अषओनो
फ्रवषीम् यज्ञमइदे । इसत्-वास्त्रहे ज़रथुश्च्रोइश अषओनो फ्रवषीम् यज्ञमइदे ॥ ५ ॥

(7) 1. West & TDA: आतरंम्.

Hā 26

(1) 1. Geld: अषाउनांम् 2. Geld: दाख्युमो

(3) 1. Geld: अषाउनांम्.

...

नवानिद्विदशतनाम् इध अपओनाम् अपओनिनाम्च अहूमच दओनाम्च
वओधस्च उर्वान्नाम्च ऋषीनाम्च यज्ञमइदे योइ अषाइ वओनरं मत् वीस्पान्यो अप-
ओनिन्यो ऋषिन्यो

यो इरीरिथुषाम् अपओनाम्
योस्च ज्वत्ताम् अपओनाम्
योस्च नराम् अज्ञातनाम्
ऋषो-चरथ्राम् सओश्यत्ताम् ॥ ६ ॥

इध इरिस्तनाम् उर्वानो यज्ञमइदे यो अपओनाम् ऋषयो । वीस्पनाम्
अह्य न्माने नवानिद्विदशतनाम् पर-इरिस्तनाम् अओश्रपइतिनाम् अओश्यनाम् नराम्
नाइरिनाम् इध अपओनाम् अपओनिनाम् ऋषयो यज्ञमइदे ॥ ७ ॥

वीस्पनाम् अओश्रपइतिनाम् अपओनाम् ऋषयो यज्ञमइदे । वीस्पनाम्
अओश्यनाम् अपओनाम् ऋषयो यज्ञमइदे । वीस्पनाम् नराम् अपओनाम् ऋषयो
यज्ञमइदे । वीस्पनाम् नाइरिनाम् अपओनिनाम् ऋषयो यज्ञमइदे ॥ ८ ॥

वीस्पनाम् अपरनायूकनाम् दहो-कैरतनाम् अपओनाम् ऋषयो यज्ञमइदे ।
आदह्युनाम्च अपओनाम् ऋषयो यज्ञमइदे । उज्दाह्युनाम्च अपओनाम् ऋषयो
यज्ञमइदे ॥ ९ ॥

नराम्च अपओनाम् ऋषयो यज्ञमइदे । नाइरिनाम्च अपओनिनाम्
ऋषयो यज्ञमइदे । वीस्पानो अपओनाम् वडुहीश सरो स्पत्तो ऋषयो यज्ञमइदे
यो हच गयात् मरथन्त आ-सओश्यत्तात् वरथन्त ॥ १० ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

वीस्पानो ऋषयो अपओनाम् यज्ञमइदे । इरिस्तनाम् उर्वानो यज्ञमइदे यो
अपओनाम् ऋषयो ॥

येज्हे हाताम् आअत् येस्ने पइती वड्हो
मज्दो अहुरो वओथा अषात् हचा
योइहाम्चा तास्चा तास्चा यज्ञमइदे ॥

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोतु:- अथा रतुश अषातुचीतु हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ॥ ११ ॥

हा २७

ज्ञोतु उ रास्पी:-

अओततु दिम् वीस्पनाम् मज्जिश्तम् दज्जाइ अहूमच रतूमच यिम् अहुरम्
मज्जदाम् । *स्रथाइ अइरहे मइन्यैउश द्रवतो । स्रथाइ अओम्महे रुवी-द्रओश । स्रथाइ
माज्जइन्यनाम् दओवनाम् । स्रथाइ वीस्पनाम् दओवनाम् वरैन्यनाम्च द्रवताम् ॥ १ ॥

[§ शिकश्त गना-मइन्यो वर आहमन् लँऑनत् सद-हज्जार बार]

फ्रदथाइ अहुरहे मज्जदो रओवतो एवरैनडुहतो' फ्रदथाइ अमपनाम् स्पँस्तनाम्
फ्रदथाइ तिश्न्येहे स्तारो रओवतो एवरैनडुहतो' फ्रदथाइ नश् अपओनो फ्रदथाइ
वीस्पनाम् स्पँतहे मइन्यैउश दामनाम् अपओनाम् ॥ २ ॥

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश अषातुचीतु हचा ।

वइहँउश दज्जा मनइहो इयओथननाम् अइहँउश मज्जदाम् ।

स्रथेम्चा अहुराइ आ यिम् द्रिगुव्यो ददत् वास्तारम् ॥३॥ († चिहार बार)

Hā 27

(1) *At this stage, the ज्ञोतु strikes the mortar filled with the Haoma juice with the pestle on the East side, on the South, on the West and on the North, chanting (1) स्रथाइ अइरहे मइन्यैउश द्रवतो (2) स्रथाइ अओम्महे रुवी-द्रओश (3) स्रथाइ माज्जइन्यनाम् दओवनाम् and (4) स्रथाइ वीस्पनाम् दओवनाम् वरैन्यनाम्च द्रवताम् respectively. This action is meant to exorcize evil influences, such as anger, lust etc. from the sacramental juice prepared. 1. Geld: रुवीम्-द्रओश.

§ The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in a whisper (Bāz). (2) 1. West & TDA: एवरैनडुहतो.

(3) † During the recital of the first three *Ahunavars*, the ज्ञोतु crushes the Haoma twigs with his pestle; and during the recital of the last one, he rings tolling sounds against the side of the mortar. The same procedure is adopted with regard to stanzas 4 and 5, when the first three recitals of the text are accompanied by crushing the Haoma twigs and the last recital is accompanied by ringing sounds like those of a bell.

मज्झदा अत् मोइ वहिस्ता । स्रवोस्चा श्यओथनाचा वओचा ।

ता तू वोहू मनइहा । अपाचा इषुदंम् स्तूतो ।

क्षमाका क्षथा अहुरा । फ्रैपैम्' वत्ता हइथ्यैम् दाओ अहूम् ॥४॥ (‡ चिहार् बार)

आ अइर्यैमा इश्यो' रफ्रैध्राइ ज२तू ।

नैरव्यस्चा नाइरिव्यस्चा ज़रथुश्त्रहे ।

वइहैउशू रफ्रैध्राइ मनइहो । या दअेना वइरीम् हनात् मीज्दंम् ।

अषह्या यासा अषीम् । याँम् इश्याँम्' अहुरो मसता मज्झदो ॥ (‡ चिहार् बार)

अषेम् वोहू° (सँ बार) ॥ ५ ॥

हओम पइरि-हरैश्ये२ते' मज्झ क्षथ अष-रतवो । वइहुशू स्रओषो यो
अषहे हचइते माँज़रय हैच इध योइथ्वा अस्तु ॥ ६ ॥

हुमय उपइहो चीष्मइदे अहुनहे वइर्येहे अषय फ्रसूतहे हावनयोस्च
अषय फ्रसूतयो अशुखनाँम्चा' वचाँम् । अथा ज़ी नै हुमायोतरा' अइहन् ॥

यथा अहू वइर्यो' अथा रतुशू अषात्चीत् हचा° ॥ ७ ॥ (चिहार् बार)

यै सँविस्तो अहुरो । मज्झदोस्चा आर्मइतिश्चा ।

अषेम्चा फ्रादत्-गअेथेम् । मनस्चा वोहू क्षथेम्चा ।

स्रओता मोइ मँरज्झदाता मोइ । आदाइ कइयाइचीत् पइती ॥८॥ (सँ बार)

उस् मोइ उज़ारैष्वा अहुरा । आर्मइती तैवीषीम् दस्वा ।

स्पैनिस्ता मइन्यू मज्झदा । वइहुया ज़वो आदा ।

अषा हज़ो अँमवत् । वोहू मनइहा फ्रसैरतूम्' ॥ ९ ॥

रफ्रैध्राइ वोउरु-चषाने । दोइषी मोइ या वै अविफ्रा ।

ता क्षथह्या अहुरा । या वइहैउशू अषिश् मनइहो ।

फ्रो स्पे२ता आर्मइते । अषा दअेनो फ्रदक्षया ॥ १० ॥

अत् राताँम् ज़रथुश्त्रो । तन्वस्चीत् ख्वख्यो उस्तनम् ।

ददाइती पउर्वतातैम् । मनइहस्चा वइहैउशू मज्झदाइ' ।

(4) 1. West & TDA : फ्रैपैम्. (5) 1. West & TDA : इश्यो 2. West & TDA : इश्याँम् (6) 1. West & TDA : °हरैश्ये२ते (7) 1. West & TDA : अशुखनाँम्चा 2. West & TDA : हुमायोतर (9) 1. Geld : फ्रसैरतूम्; West & TDA : फ्रसैरतूम् (11) 1. West & TDA : मज्झदा.

इयओथनह्या अषाई^२ याचा । उरुधरुयाचा सरओषम् क्षत्रम्चा ॥

अषम् वोहू° ॥ ११ ॥ (सँ वार्)

फ्रवराने मज्दयस्त्रो ज़रथुश्चित्रश्च वीदअवो अहुर-त्कअपो । हावनैअे अपओने
अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच ह्नओथाइच फ्रसस्तयअेच । सावड्हैअे वीस्याइच
अपओने अषहे रथ्वे यस्ताइच वहाइच ह्नओथाइच फ्रसस्तयअेच । रथ्वाम् अयर-
नाम्च अस्न्यनाम्च माह्यनाम्च यार्थ्यनाम्च सरधनाम्च यस्ताइच वहाइच ह्नओ-
थाइच फ्रसस्तयअेच ॥ १२ ॥

ज्ञोतु:- यथा अहू वइर्यो ज़ओता फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज़ओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोतु:- अथा रतुश्च अपातुचीतु हच फ्रा अपय वीध्वो म्रओतू* ॥ १३ ॥

2. West & TDA : अपा.

(13) * West & Geld conclude this chapter by adding यथा अहू वइर्यो°,
अषम् वोहू°, अहुनम् वइरीम् यज़मइदे । अषम् वहिश्तम् स्रअेश्तम् अमषम् स्पेश्तम् यज़मइदे and
येज़हे हाताम्° as stanzas 13-15 instead of the triple antiphonal formula as given
in TDA and other Mss.

अहुनवइति गाथा

हा २८

जोत उ रास्पी:-

यानीम् मनो यानीम् वचो यानीम् श्यओथनम्' अपओनो ज़रथुश्त्रहे ।
 फ़रा^२ अमेषा स्पँता गाथो गैउर्वाइन्^३ ।
 नमो वै गाथो अपओनीश् ॥ ० ॥
 अह्या यासा नमइहा । उस्तानज़स्तो रफ़ेध्रह्या ।
 मइन्यैउश् मज़दा^२ पओउर्वीम्^३ । स्पँतह्या अषा वीस्पँग् श्यओथना^४ ।
 वइहँउश् स्त्रतूम् मनइहो । या ह्नवीषा^५ गैउश्चा उर्वान्म ॥ १ ॥ (दु बार)
 जोत:- यै वो मज़दा अहुरा । पइरी-जसाइ^१ वोहू मनइहा ।
 मइव्यो दावोइ अह्यो । अस्त्वतस्चा ह्यत्चा मनइहो ।
 आयसा अषात् हचा । याइश् रपँतो^२ दइदीत् ख्वात्रे^३ ॥ २ ॥
 यै वो अषा उफ़यानी । मनस्चा वोहू अपओउर्वीम् ।
 मज़दाँम्चा अहुरम् यअइव्यो । क्षत्रम्चा अघ्नओन्वम्नम्^४ ।
 वरँदइती आर्मइतिश् । आ मोइ रफ़ेध्राइ ज़र्वँग् जसता ॥ ३ ॥
 यै उर्वान्म^१ मैग् गइरे^२ । वोहू ददे हथा मनइहा ।
 अषीश्चा श्यओथननाँम् । वीदुश् मज़दो अहुरह्या ।
 यवत् इसाइ तवाचा । अवत् रुसाइ अअेषे^३ अषह्या ॥ ४ ॥

GĀTHĀ AHUNAVAITI

Hā 28

The seven chapters 28-34 compose the first Gāthā, called Ahunavaiti.

- (0) 1. Geld-Mss: श्यओथनम् 2. West, Sp, TDA: फ़ा 3. West & TDA: गैउर्वानि (1) 1. Geld, West, TDA: मन्यैउश् 2. West, Sp, TDA: मज़दो 3. Geld: पओउर्वीम् 4. West, Sp, Mills, TDA: श्यओथना 5. West, Sp, TDA: ह्नवीषा (2) 1. West, Sp, Mills, TDA: पइरी 2. Geld: रपँतो 3. West & TDA: ख्वात्रै (3) 1. West & TDA: अघ्नओन्वम्नम् (4) 1. West, Sp, TDA: उर्वान्म 2. West & TDA: गइरीम् 3. West & TDA: अअेषे.

अषा कत् थ्वा दर्रसानी । मनस्चा वोहू वअेदंमो' ।
 गातूमचा अहुराइ । सँवीस्ताइ' सँरओषम्' मज्झाइ ।
 अना माँथा मज्झित्तम् । वाउरोइमइदी ख्रप्त्ता हिज्वा ॥ ५ ॥
 वोहू गइदी मनइहा । दाइदी अषा दाो दर्रगायू ।
 अँरँवाइश तू उरुधाइश मज्झा । जरथुश्त्राइ अओजोइहत्' रफ़ेनो ।
 अह्मइव्याचा अहुरा । या दइविष्वतो द्वअेषो' तउर्वयामा ॥ ६ ॥
 दाइदी अषा ताँम् अषीम् । वइहँउश आयप्ता मनइहो ।
 दाइदी तू आर्मइते' । वीस्तास्पाइ ईषम्' मइव्याचा ।
 दोस्तू मज्झा क्षयाचा । या वै माँथा सँवीम्' आरादो' ॥ ७ ॥
 वहिश्तम् थ्वा वहिस्ता । यैम्' अषा वहिस्ता हज्रओषम् ।
 अहुरम् यासा वाउनुश । नरोइ फ़रषओश्त्राइ' मइव्याचा ।
 यअेइव्यस्चा ईत् रोइहइहोइ' । वीस्पाइ यवे' वइहँउश मनइहो ॥ ८ ॥
 अनाइश वो नोइत् अहुरा' । मज्झा अषम्चा यानाइश जरनअेमा ।
 मनस्चा ह्यत् वहिश्तम् । योइ वै योइथेमा' दसँमे' स्तूताँम् ।
 यूजँम्' ज़ेवीस्तयोइहो' । ईषो' क्षथ्रम्चा सवइहँम्' ॥ ९ ॥
 अत् यैग् अषाअत्चा वोइस्ता । वइहँउश्चा दायैग्' मनइहो ।
 अँरँवैग् मज्झा अहुरा । अअेइव्यो पँरना आपनाइश कामम् ।
 अत् वै इमइव्या असूना । वअेदा ख्वरइथ्या' वइत्त्या स्रवाो ॥ १० ॥

- (5) 1. West, Sp, TDA : वअेदिमो; Mills : वअेदंमो 2. West, Mills, TDA : सँविस्ताइ; Sp : सँविस्ताइ 3. West, Sp, TDA : सँरओषम् (6) 1. Geld : अओजोइहत् 2. West & TDA : दवइषो; Sp : दवअेषो (7) 1. West & TDA : आर्मइती 2. West, Sp, TDA : अअेपम् 3. West & TDA : सँवीमा रादो; Mills : सँवअेमा रादो (8) 1. West : यीम् 2. West, Sp, Mills, TDA : फ़रषओश्त्राइ 3. West & TDA : रोइहोइहोइ; Sp : रोइहोइ 4. West & TDA : यवे; Sp : यओवे (9) 1. West & TDA : अहुर 2. Mills : योइथिमा 3. West & TDA : दसँमे 4. West, Sp, TDA : यूजँम् 5. West, Sp, TDA : ज़ेवीस्तयोइहो 6. West, Sp, Mills, TDA : अअेषो 7. Geld-Mss : सवइहँम् (10) 1. Sp : दायैग् 2. West & TDA : ख्वरइथ्या.

यै आइश अपम् निपोद्धे । मनस्चा वोहू यवओताइते ।
 त्वम् मज्जदा अहुरा । फ्रो मा सीषा थ्वत्तात् वओचइहे ।
 मइन्यैउश हचा थ्वा अँअओइहा । याइश आ अइहुश पओउरयो ववत् ॥ ११ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

अह्या यासा ..... गँउशचा उर्वानिम् ॥ (डु बार)
 यथा अहू वइर्यो अथा रतुश अषात्चीत् हचा ।
 वइहँउश दज्जदा मनइहो श्यओथननाम् अइहँउश मज्जदाइ ।
 क्षत्रम्चा अहुराइ आ यिम् त्रिगुव्यो ददत् वास्तारम् ॥ (चिहार बार)
 अपम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती
 उश्ता अस्ती उश्ता अह्याइ
 ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अपम् ॥ (सँ बार)
 अह्यासाँम् हाइतीम् यज्मइदे ॥
 येज्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वइहो ।
 मज्जदो अहुरो वओथा अषात् हचा ।
 योइहाम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ १२ ॥

हा २९

ज्ञोत्:-

क्षमइव्या गँउश उर्वा गँउज्जदा । कह्याइ मा थ्वरोज्जदम् कै मा तषत् ।
 आ मा अओषमो हज्जस्चा रमो । आहिषाया' दँरँश्चा' तँविश्चा' ।
 नोइत् मोइ वास्त्रा क्षमत् अन्यो । अथा मोइ साँस्ता वोहू वास्त्र्या ॥ १ ॥
 अदा तषा गँउश पँरसत् अपम् । कथा तोइ गवोइ रतुश
 ह्यत् हीम् दाता क्षयत्तो । हदा वास्त्रा गओदायो थ्वक्षो ।
 कैम् होइ उश्ता अहुरम् । यै द्रँगवोदँबीश' अओषमम् वादायोइत् ॥ २ ॥

(11) 1. West & TDA : यवओताइते. 2. West & TDA : वओचइहे 3. Geld, West, TDA : मन्थैउश 4. Geld : पोउरयो; Sp : पओइर्यो.

Hā 29

(1) 1. West & TDA : आहुषया; Sp : आहिषया; Mills : अहिषया 2. West & TDA : दँरँश्चा 3. West, Sp, TDA : तँविश्चा (2) 1. West, Sp, TDA : द्रँगवोदँबीश.

अह्माइ अषा नोइत् सरँजा । अद्वअषो गवोइ पइती-म्रवत् ।
 अवअषाँम् नोइत् वीदुये^२ । या पवइते^३ आद्रैग् अँरँज्वोइहो ।
 हाताँम् ह्वो अओजिस्तो । यह्माइ ज्रवैग् जिमा कँरँदुषा ॥ ३ ॥
 मज्जदो सख्खारँ मइरिस्तो । या ज्जी वावँरँजोइ पइरी-चिथीत् ।
 दअवाइश्चा मइयाइश्चा^४ । याचा वरँपइते^५ अइपी-चिथीत् ।
 ह्वो वीचिरो अहुरो । अथा नँ अइहत् यथा ह्वो वसत् ॥ ४ ॥
 अत् वा^६ उस्तानाइश् अह्मा^७ । जस्ताइश् फ्रीनँम्ना^८ अहुराइ आ ।
 मै उर्वा गँउश्चा अज्यो । ह्यत्^९ मज्जदाम् दइदी फ्रँसोव्यो^{१०} ।
 नोइत् अँरँज्ज्योइ^{११} फ्रँज्याइतिश् । नोइत् फ्रुये^{१२} ते^{१३} द्रँग्वस् पइरी ॥ ५ ॥
 अत् अँ वओचत् अहुरो । मज्जदो वीद्वो वफूश् व्यानया ।
 नोइत् अअवा अहू विस्तो । नअेदा रतुश् अषात्चीत् हचा ।
 अत् ज्जी थ्वा फ्रुये^{१४} तअेचा । वास्त्र्याइचा थ्वोरँस्ता ततषा ॥ ६ ॥
 तैम् आज्जतोइश् अहुरो । माँथ्रम् तपत् अषा हज्जओषो ।
 मज्जदो गवोइ क्ष्वीदँम्चा । ह्वो उरुषअेइव्यो स्पँतो सास्त्र्या^{१५} ।
 कस्ते^{१६} वोहू मनइहा । यँ ई दायात् अँअँआवा^{१७} मरँतअेइव्यो ॥ ७ ॥
 अअेम् मोइ इदा विस्तो । यँ नँ अअेवो सास्त्रो गूषता ।
 ज्रथुश्चो स्पितामो । ह्वो नँ मज्जदा वइती अषाइचा
 चरँकँरँथा^{१८} स्रावयेज्हे^{१९} । ह्यत् होइ हुदँमैम्^{२०} घाइ वखँध्रह्वा ॥ ८ ॥

(3) 1. West, Sp, Mills, TDA : पइति° 2. West & TDA : वीदुये
 3. West & TDA : पवइते (4) 1. West, Sp, Mills, TDA : पइरि° 2. West, Sp,
 TDA : मइयाइश्चा 3. West, Sp, TDA : वरँपइते (5) 1. West, Sp, Mills,
 TDA : वाओ 2. West, Sp, TDA : अह्माओ 3. West & TDA : फ्रँनँम्ना 4. West &
 TDA : व्यत् 5. Sp : फ्रँसोव्यो 6. West & TDA : अँरँज्ज्योइ; Sp : अँरँज्ज्यो;
 6. West & TDA : फ्रुये^{१२} ते (7) 1. West, Sp, TDA : सास्त्र्या 2. West,
 Mills, TDA : कस्ते 3. West, Sp, TDA : अँ अँ आ वा (8) 1. West
 & TDA : चरँकँरँथा 2. West & TDA : स्रावयेज्हे 3. West, Sp, TDA :
 हुदँमैम्.

अतृचा गैउश उर्वा रओस्ता । यै अनअपेम् क्षौन्मैने' रादेम् ।
 वाचैम्^२ नैरेश असुरह्या । यैम् आ वसैमी^३ ईषा-क्षथ्रीम्^४ ।
 कदा यवा ह्यो अइहत् । यै होइ ददत् जस्तवत् अवो ॥ ९ ॥
 यूजैम्^५ अओइव्यो अहुरा । अओगो दाता अषा क्षथ्रैम्चा ।
 अवत् वोह मनइहा । या हुषेइतीश^६ रामौम्चा दात् ।
 अजैम्चीत्^७ अद्या मज्दा । थ्रौम् मैज्ही^८ पओउर्वीम् वओदेम् ॥ १० ॥
 कुदा अपेम् वोहचा मनो । क्षथ्रैम्चा अत् मा मषा ।
 यूजैम्^९ मज्दा फ्राक्षने^{१०} । मज्जोइ^{११} मगाइ आ पइती-जानता ।
 अहुरा नू^{१२} नो^{१३} अवरे । अह्या^{१४} रातोइश यूष्मावताम् ॥ ११ ॥

जोत् उ रास्पी:-

अद्या यासा नैमइहा । उस्तानजस्तो रफ्रध्या ।
 मइन्यैउश मज्दा पओउर्वीम् । स्पै^{१५}तद्या अषा वीस्पै^{१६}ग् श्यओथना ।
 वइहैउश श्रतूम् मनइहो । या क्षनेवीषा गैउश्चा उर्वानेम् ॥ (ड बार)
 यथा वहू वइर्यो अथा रतुश अषात्चीत् हचा ।
 वइहैउश दज्दा मनइहो श्यओथननाम् अइहैउश मज्दाइ ।
 क्षथ्रैम्चा अहुराइ आ यिम् त्रिगुव्यो ददत् वास्तारम् ॥ (चिहार बार)
 अपेम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती
 उश्ता अस्ती उश्ता अह्याइ
 ह्यत् अपाइ वहिश्ताइ अपेम् ॥ (सें बार)
 क्ष्माव्य-गैउष्-उर्वौम् हाइतीम् यज्मइदे ॥

- (9) 1. West & TDA : क्षौन्मैने; Mills : क्षौन्मइने 2. West, Sp, Mills, TDA : वाचिम् 3. Sp : वसैम् 4. West, Sp, TDA : ईषा-क्षथ्रैम्; Mills : अओषा क्षथ्रीम्
 (10) 1. West, Sp, TDA : यूजैम् 2. West, Sp, Mills, TDA : हुषितीश 3. West, Sp, TDA : अजैम्चीत् 4. West, Sp, TDA : मैज्हे (11) 1. West, Sp, TDA : यूजैम् 2. West & TDA : फ्राक्षने 3. Sp : मज्जो 4. West & TDA : नी-नो 5. Mills : अह्याइ.

येज्ञे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वड्हो ।
 मज्दो अहुरो वअथा अषात् हचा ।
 योइहाम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ १२ ॥

हा ३०

जोतः-

अत् ता वक्ष्या इषेत्तो । या मज्दाथा ह्यत्चीत् वीदुषे' ।
 स्तओताचा अहुराइ । येस्न्याचा वड्हँउश् मनइहो ।
 हुमाँज्द्रा अषा येचा । या रओचैवीश् दरसता उर्वाज्ञा ॥ १ ॥
 स्रओता गँउषाइश् वहिस्ता । अवअेनता सूचा मनइहा ।
 आवरँनो' वीचिथह्या । नरँम् नरँम्' ख्वफ़्नाइ तनुये' ।
 परा मज्जै योइहो । अह्माइ नै सज्द्याइ वओद'तो' पइती ॥ २ ॥
 अत् ता मइन्यू पओउरुये' । या यँमा ख्वफ़्ना' अरुवातँम् ।
 मनहिचा वचहिचा । श्यओथनोइ ही वह्यो अकँम्चा
 ओस्चा हुदोइहो । अँरश् वीश्याता' नोइत् दुज्दोइहो ॥ ३ ॥
 अत्चा ह्यत् ता हँम् मइन्यू । जसअेतँम् पओउर्वीम् दज्दे' ।
 गअेम्चा अज्याइतीम्चा । यथाचा अइहत् अपँमँम्' अइहँहुश्'
 अचिश्तो द्रँग्वताँम् । अत् अषाउने' वहिश्तँम् मनो ॥ ४ ॥
 अयो मनिवाो वरता । यँ द्रँग्वो अचिश्ता वरँज्यो ।
 अषँम् मइन्युश् स्पँनिश्तो । यँ स्रओज्जदिश्तँ'ग् अँनो वस्ते' ।
 यअेचा क्षनओषेन् अहुरँम् । हइथ्याइश् श्यओथनाइश् फ़ओरँत् मज्दाँम् ॥ ५ ॥

Hā 30

- (1) 1. West & TDA : वीदुषे (2) 1. West, Sp, TDA : गँउश् आइश्
 2. West, Sp, TDA : आ वरँ नो 3. Geld, West, Mills, TDA : नरँम् 4. West &
 TDA : तनुये 5. Geld :-Mss : वओध'तो and वओधँ'तो (3) 1. Geld : पोउरुये
 2. West, Sp, TDA : ख्वफ़्ना 3. West & TDA : वीश्याता (4) 1. West &
 TDA : दज्दे 2. West, Sp, TDA : अपँमँम् 3. West, Geld, Mills, TDA : अइहुश्
 4. West, Sp, TDA : अषओने (5) 1. West & TDA : वस्ते.

अयो नोइत् अँश् वीश्याता' । दअवाचिना ह्यत् ईश् आ-दँवओमा ।
 पँस्मनँश् उपा-जसत् । ह्यत् वँरनाता अचिश्तम् मनो ।
 अत् अओषँम् हैश् द्वारँश् ता । या वँनयँन् अहूम् मरँतानो ॥ ६ ॥
 अह्माइचा क्षथा जसत् । मनइहा वोहू अषाचा ।
 अत् कँहर्षँम्' उतयूयितीश्' । ददात् आर्मइतिश् आँन्मा ।
 अओषँम् तोइ आ अइहत् । यथा अयइहा आदानाइश् पओउरुयो' ॥ ७ ॥
 अत्चा यदा अओषँम् । कअेना जमइती अअेनइहाँम् ।
 अत् मइदा तइव्यो क्षथँम् । वोहू मनइहा वोइवीदाइते' ।
 अओइव्यो सस्ते' अहुरा । योइ अषाइ' ददँन् जस्तयो द्रुजँम् ॥ ८ ॥
 अत्चा तोइ वअेम् रुयामा । योइ ईम् फ्रँषँम्' कँरँनाउन्' अहूम् ।
 मइदोस्चा अहुरोइहो । आ' मोयस्त्रा' वरना अषाचा ।
 ह्यत् हथा मनो बवत् । यथा चिस्तिश् अइहत् मअेथा ॥ ९ ॥
 अदा जी' अवा द्रुजो । अवो बवइती स्कँ'दो स्पयथ्रह्या ।
 अत् असिश्ता यओजँते' । आ-हुपितोइश् वइहँउश् मनइहो ।
 मइदो अषख्याचा । योइ जँजँते' वइहाउ' स्रवही ॥ १० ॥
 ह्यत्' ता उवाता सपथा । या मइदो ददात् मश्याओइहो' ।
 वीतिचा अँनइती ह्यत्चा' । दरँगँम् द्रँग्वोदँव्यो रषो ।
 सवचा अषवव्यो । अत् अइपी ताइश् अइहइती उश्ता ॥ ११ ॥

जोत् उ रास्पी:-

अह्या यासा नँमइहा । उस्तानजस्तो रँध्रह्या ।

- (6) 1. West & TDA : वीश्याता 2. West & TDA : व्यत् (7) 1. West, Sp, TDA : कँहर्षँम् 2. West, Sp, TDA : उतयूइतिश् 3. Geld : पोउरुयो (8) 1. West & TDA : वोइवीदाइते; Geld : वोइवीदाइती 2. West, Sp, TDA : सस्ती 3. West & TDA : अषा (9) 1. West & TDA : फ्रँषँम्; Sp & Mills : फ्रषीम् 2. West, Sp, TDA : कँरँनओन् 3. West & TDA : आमोयस्त्रा (10) 1. West & TDA : यओजँते 2. West & TDA : जँजँते; Geld & Sp : जँजँती 3. West & TDA : वइहो (11) 1. West & TDA : व्यत् 2. West & TDA : मश्याओइहो.

मङ्न्यैउश् मङ्गदा पओउर्वीम् । स्पँतह्या अषा वीस्पँग् इयओथना ।
 वङ्हेउश् स्तूम् मनङ्हो । या क्षन्वीषा गैउश्चा उर्वानिम् ॥ (डु वार्)
 यथा अहू वइर्यो अथा रतूश् अषात्चीत् हचा ।
 वङ्हेउश् दङ्गदा मनङ्हो इयओथननाम् अङ्हेउश् मङ्गदाइ ।
 क्षथ्रम्चा अहुराइ आ यिम् त्रिगुव्यो ददत् वास्तारम् ॥ (चिहार् वार्)
 अपम् वोहू वहिश्तम् अस्ती
 उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ
 ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अपम् ॥ (सँ वार्)
 अत् ता वक्ष्याम् हाइतीम् यज्मइदे ॥
 येञ्हे हाताम् आअत् येस्ते पइती वङ्हो ।
 मङ्गदो अहुरो वअेथा अषात् हचा ।
 योङ्हाँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ १२ ॥

हा ३१

जोत् :-

ता वै उर्वाता मरँतो । अगुश्ता वचो सँङ्गहामही' ।
 अअेइव्यो योइ उर्वाताइश् द्रूजो । अपह्या गअेथो वीमरँचइते^२ ।
 अत्चीत् अअेइव्यो वहिश्ता । योइ ज़रङ्गदो अङ्हेन् मङ्गदाइ ॥ १ ॥
 येज़ी आइश् नोइत् उर्वानि' । अद्वो अइवी-दँरँस्ता वख्यो ।
 अत् वो वीस्पँग् आयोइ । यथा रतूम् अहुरो वअेदा ।
 मङ्गदो अयो आँसयो । या अषात् हचा ज्वामही ॥ २ ॥
 याँम् दो मङ्न्यू आथाचा । अषाचा चोइश् रानोइव्या क्षन्तूम् ।
 ह्यत्' उर्वतम्^२ चङ्गदोङ्गहँदव्यो^३ । तत् नै मङ्गदा वीद्वनोइ वओचा ।
 हिज्वा थ्वह्या ओङ्हो । या ज्वँतो वीस्पँग् वाउरया ॥ ३ ॥

Ha 31

- (1) 1. Geld: सँङ्गहामही 2. West, Sp, Mills, TDA: वी-मरँचइते
 (2) 1. West & TDA: उर्वानि (3) 1. West & TDA: य्यत् 2. Sp: उर्वतम्
 3. West, Geld, TDA: चङ्गदोङ्गहँदव्यो.

यदा अषम् ज्वीम् । अङ्गहन् मज्जदोस्वा अहुरोङ्गहो ।
 अपिचा आर्मइती । वहिस्ता इषसा मनङ्गहा ।
 मङ्गयो क्षथ्रम् अओजोङ्गहत् । येद्या वर्रदा^२ वनअेमा दुज्जम् ॥ ४ ॥
 *तत् मोइ वीचिद्याइ वओचा । ह्यत्^१ मोइ अषा दाता वद्यो ।
 वीदुये^२ वोहू मनङ्गहा । मै^३ चा दइद्याइ येद्या मा अर्रपिश ।
 ताचीत् मज्जदा अहुरा । या नोइत् वा अङ्गहत् अङ्गहइती वा ॥ ५ ॥
 अङ्गाइ अङ्गहत्^१ वहिस्तम् । यै मोइ वीद्वो वओचात्^२ हइथीम् ।
 माँथ्रम् यिम् हउर्वतातो । अपह्या अमर्रतातस्वा ।
 मज्जदाइ अवत् क्षथ्रम् । ह्यत्^३ होइ वोहू वक्षत् मनङ्गहा ॥ ६ ॥
 यस्ता म^४ ता पओउरुयो^१ । रओचैवीश रोइथ्वन् रुवाथा ।
 ह्यो रुवत्ता दाँमिश अषम् । या दारयत् वहिस्तम् मनो ।
 ता मज्जदा मङ्ग्यु उक्षयो । यै आ नूर्मचीत्^२ अहुरा हामो ॥ ७ ॥
 अत् थ्ना मै^३ ग्ही^१ पओउर्वीम्^२ । मज्जदा येज्जीम्^३ स्तोइ मनङ्गहा ।
 वङ्गहँउश पतर्रम् मनङ्गहो । ह्यत् थ्ना हम् चण्मइनी हँ^४ ग्रवम् ।
 हइथीम् अपह्या दाँमीम् । अङ्गहँउश अहुरम् श्यओथनअेषू ॥ ८ ॥
 थ्वोइ अस् आर्मइतीश । थ्वै आ गँउश तषा अस् रुवतूश^१ ।
 मङ्गन्यँउश^२ मज्जदा अहुरा । ह्यत् अरुयाइ ददो पथाम् ।
 वास्त्र्यात् वा आइते^३ । यै वा नोइत् अङ्गहत् वास्त्र्यो ॥ ९ ॥

(4) 1. West, Geld, TDA : अओजोङ्गहत् 2. West, Sp, TDA : वर्रदा

(5) *During the recital of stanzas 5-10, the ज्वोत्, continues to crush the Haoma twigs and from the 11th, he rings out sounds as on a bell, till the conclusion of the 22nd stanza ending with अङ्गहइती अस्तिश.

1. West & TDA : ह्यत् 2. West & TDA : वीदुये (6) 1. Mills : अनहत् 2. West, Sp, Mills, TDA : वओचत् 3. West & TDA : ह्यत् (7) 1. West & Geld : पओउरुयो; Sp : पओउर्यो 2. West, Sp, TDA : नूर्मचीत् (8) 1. West, Sp, Mills, TDA : मै^३ ग्ही 2. Geld : पओउर्वीम् 3. West, Sp, TDA : यज्जम् (9) 1. West, Sp, Mills, TDA : रुवतूश 2. Geld : मन्थँउश; West, Sp, TDA : मङ्ग्युश 3. West & TDA : आइते.

अत्तु ही अयो फ़वरता । वास्त्रीम् अण्णयाइ प्रपुयत्तम्
 अहुरम् अपवन्नम् । वड्हँउश प्रपेङ्गहीम्' मनइहो
 नोइत्त मज्झा अवास्स्यो । दवाँस्सिना हुमँरतोइश' वक्ष्ता ॥ १० ॥
 ह्यत्तु नै मज्झा पओउवीम् । गअथोस्सा तपो दअेनोस्सा
 थ्वा मनइहा खतूश्चा । ह्यत्तु' अस्त्वत्तम् ददो उस्तन्नम्
 ह्यत्तु' श्यओथनाचा सँइहँस्सा' । यथा वरनँङ्ग् वसो दायेते' ॥ ११ ॥
 अथा वाचम् वरइती । मिथह्वचो वा अँरँश्च-वचो' वा ।
 वीद्वो वा अँवीद्वो वा । अह्वा जँरँदाचा' मनइहाचा ।
 आनुश-हक्ष् आमँइतीश । मइन्यू पँरँसाइते' यथा मअेथा ॥ १२ ॥
 या फ़सा आवीश्या' । या वा मज्झा पँरँसाइते' तथा ।
 यँ वा कसँउश अअेनइहो । आ मज्झिस्तोम् अयमइते' बूजँम् ।
 ता चप्पँङ्ग् थ्विस्सा हारो । अइवी अपा अइवी वअेनही वीस्पा ॥ १३ ॥
 ताथ्वा पँरँसा अहुरा । याज्जी आइती जँङ्ग्हतिसा ।
 यो इषुदो ददँस्ते' । दाथनाम् हचा अपाउनो' ।
 योस्सा मज्झा द्रँग्वोद्व्यो । यथा तो अइहँन् हँङ्कँरता' ह्यत्तु ॥ १४ ॥
 पँरँसा अवत्तु या मइनिश । यँ द्रँग्वोइते' क्षथम् हुनाइती
 दुश-श्यओथनाइ अहुरा । यँ नोइत्त ज्योत्तुम् हनरँ वीनस्ती
 वास्स्येह्वा अअेनइहो । पसँउश वीराअत्तुचा अद्रुज्यत्तो ॥ १५ ॥
 पँरँसा अवत्तु यथा ह्यो । यँ हुदानुश दँमनह्वा' क्षथम्

- (10) 1. West & TDA : प्रपेङ्गही; Mills : प्रपेङ्गही 2. West, Sp, TDA : हुमँरतोइश
 (11) 1. West & TDA : थ्यत्तु 2. Geld, West, Sp, TDA : सँङ्गहँस्सा
 3. West & TDA : दाइते (12) 1. West, Sp, Mills, TDA : अँरँष्वचो 2. West, Sp, TDA : जँरँदाचा
 3. West & TDA : पँरँसाइते (13) 1. West, Sp, TDA : आवीष्या 2. West & TDA : पँरँसाइते 3. West & TDA : अयमइते (14) 1. West & TDA : ददँस्ते 2. West, Sp, TDA : अषओनो 3. West & TDA : हँङ्कँरता; Sp : हँङ्कँरता
 (15) 1. West & TDA : द्रँग्वोइते (16) 1. West, Sp, Mills, TDA : दँमानह्वा.

पोइथ्रह्या वा दख्यैउश वा । अपा फ्रदथाइ अस्पॅरंजता ।
 थ्नावाँस् मज्झा अहुरा । यदा ह्यो अइहत् या श्यओथनस्चा^२ ॥ १६ ॥
 कतारैम् अपवा वा । द्रॅग्वो वा वॅरॅन्वइते^१ मज्ज्यो ।
 वीद्वो वीदुपे^२ म्रओत् । मा अँवीद्वो अइपी-दँवावयत् ।
 ज्दी नँ मज्झा अहुरा । वड्हँउश फ्रदक्षता मनइहो ॥ १७ ॥
 मा चिश अत् वँ द्रॅग्वतो । माँथ्राँस्चा गूस्ता सास्त्रोस्चा ।
 आ ज्जी दँमानँम् वीसँम् वा । पोइथ्रम् वा दख्युम् वा आदात् ।
 दुषिताचा^१ मरकअेचा । अथा ईश साज्दुम् सइथिषा ॥ १८ ॥
 गूस्ता यँ म२ता अपँम् । अहूम्विश^१ वीद्वो अहुरा ।
 अँरँजुण्धाइ वचइहाँम् । क्षयम्नो^२ हिज्वो वसो ।
 थ्ना आथा सुस्त्रा मज्झा । वड्हहाउ वीदाता रँनयो ॥ १९ ॥
 यँ आयत्^१ अपवनँम् । दिवम्नँम् होइ अपरँम् क्षयो^२ ।
 दरँगँम् आयू तँमइहो । दुश-ख्वरँथँम् अवअेतास् वचो ।
 तँम् वा^३ अहूम् द्रॅग्व२तो । श्यओथनाइश एवाइश दअेना नअेषत् ॥ २० ॥
 मज्झो ददात् अहुरो । हउर्वतो अमँरतातस्चा ।
 वूरोइश आ अपण्याचा । एवापइथ्यात् क्षथ्रह्या सरो ।
 वड्हँउश वज्जद्वरँ मनइहो । यँ होइ मइन्यू श्यओथनाइश्चा उर्वथो ॥ २१ ॥
 चिथ्रा ई हुदोइहे^१ । यथना वअेदँम्नाइ मनइहा ।
 वोहू ह्यो क्षथ्रा अपँम् । वचइहा श्यओथनाचा हसी ।
 ह्यो तोइ मज्झा अहुरा । वाज्जिस्तो अइहइती अस्तिश ॥ २२ ॥

जोत् उ रास्पी:-

अद्या यासा नँमइहा । उस्तानजस्तो रफ़्थ्रह्या ।

2. West, Sp, Mills, TDA : श्यओथनस्चा (17) 1. West & TDA :
 वॅरॅन्वइते 2. West & TDA : वीदुपे (18) 1. West, Mills, TDA : दुषिताचा
 (19) 1. West & TDA : अहूविश 2. West, Sp, Mills, TDA : क्षयम्नो (20) 1.
 Mills : दायत् 2. Geld : क्षयो 3. West, Mills, TDA : वो (22) 1. West &
 TDA : हुदोइहे.

मङ्न्यैउश मङ्गदा पओउर्वीम् । स्पँतह्या अषा वीस्पँग् इयओथना ।
 वङ्गहँउश स्रतूम् मनङ्गहो । या ह्नेवीषा गँउश्चा उर्वान्म् ॥ (३ बार)
 यथा अहू वइर्यो अथा रतुश अषात्चीत् हचा ।
 वङ्गहँउश दङ्गदा मनङ्गहो इयओथननाम् अङ्गहँउश मङ्गदाइ ।
 क्षथ्रँम्चा अहुराइ आ यिम् द्विगुव्यो ददत् वास्तारम् ॥ (चिद्दार् बार)
 अपँम् वोहू वहिश्तम् अस्ती ।
 उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ ।
 ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अपँम् ॥ (सँ बार)
 ता-वँ-उर्वीताम् हाइतीम् यज्मइदे ॥
 येज्हे हाताम् आअत् येस्ते पइती वङ्गहो ।
 मङ्गदो अहुरो वओथा अषात् हचा ।
 योङ्गहँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ २३ ॥

हा ३२

ज्ञोत्:-

अएषाचा एवओतुश यासत् । अह्या वँरँजँनम् मत् अइर्यम्ना ।
 अह्या दओवा मल्ली मनोइ । अहुरह्या उर्वीज्मा मङ्गदो ।
 थ्वोइ दूतोइहो ओङ्गहामा । तँग् दारयो योइ वो दइविषँती ॥१॥
 अओइव्यो मङ्गदो अहुरो । सारँम्नो वोहू मनङ्गहा ।
 क्षथात् हचा पइती-मओत् । अषा हुश-हस्सा एवँन्वाता ।
 स्पँताम् वँ आर्मइतीम् । वडुहीम् वरँमइदी हा नँ अङ्गहत् ॥ २ ॥
 *अत् यूश दओवा वीस्पोङ्गहो । अकात् मनङ्गहो स्ता चिथ्रँम् ।

Hā 32

(2) 1. West, Mills, TDA: पइति-मओत् 2. West & TDA: वरँमइदे;
 Mills: वरँमइदे.

(3) * As noted in the previous chapter, the ज्ञोत् crushes the Haoma twigs during the recital of stanzas 3-6 and rings a bell from the 7th onwards.

यस्चा वाो मश् यज्ञइते' । द्रूजस्चा पहरिमतोइश्चा ।
 श्यओमाम् अइपी दइचिताना । याइश् असूदम् वूम्यो हसइथे ॥ ३ ॥
 याअत् युश् ता फ्रमीमथा' । या मश्या अचिश्ता द२तो ।
 वक्ष२ते' दअवो-जुश्ता । वइहैउश् सीज्घम्ना मनइहो ।
 मज्दो अहुरह्या खतैउश् । नस्य२तो अषाअत्चा ॥ ४ ॥
 ता देवैनओता' मपीम् । हुज्यातोइश् अमरतातस्चा ।
 ह्यत् वाो अका मनइहा । यै२ग् दअवै२ग् अकस्चा मइन्युश् ।
 अका श्यओथनम् वचइहा । या फ्रचिनस् द्रैग्व२तम् क्षयो ॥ ५ ॥
 पोउरू-अअेनो' अैनाश्ता । याइश् स्रावयेइते' येजी ताइश् अथा ।
 हाता-मराने अहुरा । वहिश्ता वोइस्ता मनइहा ।
 थ्वह्वी वै' मज्दा क्षथोइ । अषाइचा' सैइहो' वीदाम् ॥ ६ ॥
 अअेषाम् अअेनइहाम् । नअेचीत् वीदो अओजोइ' हाद्रोया ।
 या जोया सैइहइते' । याइश् स्रावी ख्वअेना अयइहा ।
 यअेषाम् तू अहुरा । इरिण्त्तम् मज्दा वअेदिस्तो अही ॥ ७ ॥
 अअेषाम् अअेनइहाम् । वीवइहुषो स्रावी यिमस्चीत् ।
 यै मश्यै२ग् चिइनुषो । अह्माकै२ग् गाउश् वगा ख्वारम्मो ।
 अअेषाम्चीत् आ अह्वी । थ्वह्वी मज्दा वीचिथोइ अइपी ॥ ८ ॥
 दुश्-सस्तिश् स्रावो मोरै२दत् । ह्वो ज्यातैउश् सैइहनाइश् खतूम् ।
 अपो मा ईश्तीम् अपय२ता । वरैख्धाम् हाइतीम् वइहैउश् मनइहो ।
 ता उख्धा मइन्यैउश् मद्या । मज्दा अषाइचा यूष्मइव्या गैरैजे ॥ ९ ॥

- (3) 1. West & TDA : यज्ञइते 2. West & TDA : हसइथे (4) 1. Mills :
 यत्; West, Sp, Geld, TDA : यात् 2. West & TDA : फ्रमे मथा; Sp : फ्रह्वी मथा
 3. West & TDA : वक्ष२ते (5) 1. West, Mills, TDA : देवैनओता 2. West &
 TDA : य्यत् (6) 1. West, Mills, TDA : पओउरू-अअेनो 2. Sp : स्रावयेइते;
 Geld : स्रावयेइती 3. West & TDA : वी 4. West, Sp, Mills, TDA : अषअेचा
 5. West, Sp, Geld, Mills, TDA : सैइहो (7) 1. West & TDA : अओजो;
 Geld-Mss : अओजो 2. Geld, Sp, Mills : सैइगहइते; West & TDA : सैइगहइते
 3. West, Sp, TDA : अरैख्त्तम् (8) 1. West & TDA : मश्यै२ग् (9) 1. Geld :
 सैइगहनाइश् 2. West, Sp, Geld, TDA : मन्यैउश् 3. West & TDA : गैरैजे.

हो मा ना स्रवो मोरँदत् । यँ अचिस्तम् वअेनइहे' अओगँदा ।
 गाँम् अषिब्या हूरँचा । यस्चा दार्थँग् द्रँग्वतो ददात् ।
 यस्चा वात्ता वीवापत् । यस्चा वदरँ वोइज्जदत् अपाउने ॥ १० ॥
 तअेचीत् मा मोरँदँन्' ज्योतूम् । योइ द्रँग्वतो मज्जिबीश चिकोइतँरँश ।
 अडुहीशचा' अइहस्चा । अपयेइती रअेखँनइहो' वअेदँम् ।
 योइ वहिस्तात् अपाउनो' । मज्जदा रारँयँन्' मनइहो ॥ ११ ॥
 या रोइहयँन् स्रवइहा । वहिस्तात् श्यओथनात् मरँतानो ।
 अअेइव्यो मज्जदो अका म्रओत् । योइ गँउश मोरँदँन्' उर्वाक्ष-उख्ती ज्योतूम् ।
 याइश ग्रँहो' अषात् वरता । करपा क्षथ्रँम्चा ईषनाँम् हुजँम् ॥ १२ ॥
 या क्षथ्रा ग्रँहो' हीपसत् । अचिस्तह्या दँमाने' मनइहो ।
 अइहँउश मरँस्तारो' अह्या । यअेचा मज्जदा जीगँरँज्जत् कामे ।
 थ्रह्या माँथ्रानो दृतीम्' । यँ ईश पात् दरँसात् अषह्या ॥ १३ ॥
 अह्या ग्रँहो' आ-होइथोइ' । नी कावयस्चीत् स्रतूश' नी ददत् ।
 वरँचाहीचा' फ्रइदिवा' । ह्यत्' वीसँस्ता' द्रँग्वत्तँम् अवो ।
 ह्यत्चा गाउश जइयाइ' म्रओई । यँ दूरओषम् सओचयत् अवो ॥ १४ ॥
 अनाइश आ वी-नँनासा' । या करपोतोस्चा कँवीतोस्चा ।
 अवाइश अइवी' यँग् दइत्ती । नोइत् ज्यातँउश क्षयम्नँग् वसो ।
 तोइ आब्या वइयोँते । वइहँउश आ दँमाने मनइहो ॥ १५ ॥

- (10) 1. West & TDA : वअेनइहे (11) 1. West & TDA : मोरँदँन्; Sp : मोरँदँन्; Mills : मोरँदँन् 2. West, Sp, Mills, TDA : अइहँउशचा 3. West, Sp, Mills, TDA : रअेखँनइहो 4. West, Sp, TDA : अपओनो 5. West, Sp, TDA : रारँयँन् (12) 1. West, Mills, TDA : मोरँदँन्; Sp : मोरँदँन् 2. Geld : गँह्या (13) 1. Geld : गँह्या; Sp : ग्रँहो 2. West & TDA : दँमाने 3. Geld : मरँस्तारो 4. West & TDA : जी गँरँज्जत् 5. West, Sp, TDA : दृतीम् (14) 1. Geld : गँह्या 2. West & TDA : आ होइ थ्रो; Sp : आ होइ थ्रोइ 3. West, Sp, Mills, TDA : स्रतूश 4. Sp & Geld : वरँचो हीचा; West, Mills, TDA : वरँचा हीचा 5. West, Sp, TDA : फ्रइदिवा 6. West & TDA : ह्यत् 7. West, Sp, Mills, TDA : वीसँस्ता 8. West, Sp, TDA : जिइयाइ (15) 1. Sp : वी नँ नासा; Mills : वी नीनासा; West & TDA : वँ नीनासा 2. West, Sp, Mills, TDA : अइपी.

हर्मम् तत् वहिस्ताचीत्^१ । यै उषुरुये^२ स्यस्चीत् दह्महा ।
 क्षयाँस् मज्झा अहुरा । येहा मा आइथिस्चीत्^३ ।
 द्वअथा ह्यत्^४ अऐनइहे द्रैग्वतो । अँअआनू^५ इश्यैग्^६ अइहया ॥ १६ ॥

जोत् उ रास्पी:-

अह्या यासा नैमइहा । उस्तानजस्तो रफ़ध्रहा ।
 मइन्यैउश मज्झा पओउर्वीम् । स्पैतहा अषा वीस्पैग् इयओथना ।
 वड्हैउश श्रतूम् मनइहो । या क्षनैवीषा गैउश्चा उर्वीनैम् ॥ (६ बार)
 यथा अहू वइर्यो अथा रतुश अषात्चीत् हचा ।
 वड्हैउश दज्झा मनइहो इयओथननाँम् अड्हैउश मज्झाइ ।
 क्षथ्रैम्चा अहुराइ आ यिम् द्विगुव्यो ददत् वास्तारैम् ॥ (चिहार बार)
 अपैम् वोहू वहिस्तैम् अस्ती ।
 उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ ।
 ह्यत् अषाइ वहिस्ताइ अपैम् ॥ (सँ बार)
 ख्वअेतुमइथ्यैम् हाइतीम् यज्मइदे ॥
 येअहे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वइहो ।
 मज्झाओ अहुरो वअेथा अषात् हचा ।
 योइह्माँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ १७ ॥

(16) 1. Mills: वहिस्तात्चीत् 2. West & TDA: उष-उर्ये; Sp: उश उर्ये 3. Geld: अइथीश^०; Sp.: आइथीश^० 4. West & TDA: व्यत् 5. West & TDA: अँ अँ आ नू; Sp.: अँ अँ आनू; Mills: अँअआ नू 6. West, Sp, TDA: इश्यैग्.

हा ३३

ज्ञोतुः-

यथाइश' इथा वरषइते । या दाता अइहँउश पओउरुयेद्या ।
रतूश इयओथना रजिस्ता । द्रंग्वतअेचा ह्यत्चा' अषाउने ।
येख्याचा' हँमँ-म्यासइते' । मिथह्या याचा होइ आरँज्वा' ॥ १ ॥

अत्तु यँ अकँम् द्रंग्वाइते । वचइहा वा अत्तु वा मनइहा ।
जस्तोइव्या वा वरषइती । वइहाउ वा चोइथइते अस्तीम् ।
तोइ वाराइ रादे'ती । अहुरह्या ज्ञओषे मज्जदो ॥ २ ॥

यँ अषाउने वहिस्तो । ख्वअेत्तु वा अत्तु वा वरँज्जन्यो ।
अइर्यम्ना वा अहुरा । वीदाँस् वा थ्वक्षइहा गवोइ ।
अत्तु ह्यो अषह्या अइहत्तु । वइहँउश्चा वास्त्रे मनइहो ॥ ३ ॥

*यँ थ्वत्तु मज्जदा असुइतीम् । अकँम्चा मनो यज्जाइ अषा ।
ख्वअेत्तैउश्चा तरँमइतीम्' । वरँज्जनख्याचा' नज्जिदस्ताँम् दुजँम् ।
अइर्यमनस्चा नदे'तो । गँउश्चा वास्त्रात् अचिस्तम् म'त्तुम् ॥ ४ ॥

यस्ते वीस्पै-मज्जिस्तम् । सरओषम्' ज्वया अवइहाने ।
अषानो दरँगो-ज्याइतीम् । आ क्षथ्रम् वइहँउश मनइहो ।
अषात् आ अरँज्जुश पथो । यअेषू मज्जदो अहुरो पअेती ॥ ५ ॥
यँ ज्ञओता अषा अरँज्जुश' । ह्यो मइन्यँउश' आ वहिस्तात् कया ।

Hā 33

(1) 1. West, Sp, Mills, TDA : यथा आइश 2. West & TDA : यत्तुचा
3. West, Sp, TDA : येह्याचा 4. West & TDA : हँम् यासइते; Sp : हँम्यासइते;
Mills : हँम्-यासइते; Geld-Mss : हँम् म्यासइते 5. West, Sp, Mills, TDA : आ अरँज्वा.

(4) * The ज्ञोतु crushes the Haoma twigs during the recital of stanzas
4, 5 and 6 and the recital of stanzas 7, 8, 9 and 10 is accompanied by
ringing sounds like those of a bell.

1. West & TDA : तरमइतीम् 2. West, Sp, TDA : वरँज्जनह्याचा
(5) 1. West, Sp, Mills, TDA : सओषम् (6) 1. West, Sp, Mills, TDA :
अरँज्जुश 2. West, Sp, Geld, TDA : मन्यँउश.

अह्मात् अवा मनङ्हा । या वर्रज्येइद्याइ^३ म॒ता वास्त्र्या ।
 ता तोइ इज्याइ^४ अहुरा । मज्झा दर्स्तोइश्चा हँम्-परस्तोइश्चा ॥ ६ ॥
 आ' मा' आइदूम् वहिस्ता । आ ख्वइथ्याचा^२ मज्झा दरपत्तचा ।
 अषा वोहू मनङ्हा । या सुये^३ पर्र मगाउनो^४ ।
 आविश् नो अ॒त्तरे^५ हँ॒त्तू । नमख्वइतीश् चिथ्रो रातयो ॥ ७ ॥
 फ्रो मोइ फ्रवोइज्जदूम् अरथा । ता या वोहू श्यवाइ^१ मनङ्हा ।
 यस्सम् मज्झा क्षमावतो । अत् वा अषा स्तओम्या वचो ।
 दाता वै अमर्रततोस्चा^२ । उतयूइती हउर्वतास्^३ द्रओनो ॥ ८ ॥
 अत् तोइ मज्झा तैम् मइन्यूम् । अपओक्षय॒ताो सर्रघयो ।
 ख्वाथा मअथा मया । वहिस्ता वर्रतू मनङ्हा ।
 अयो आरोइ^१ हाकुर्रनम्^२ । ययो हचि॒त्ते^३ उर्वानो ॥ ९ ॥
 वीस्पो स्तोइ हुजीतयो । यो जी ओइहरे^१ योस्चा हँ॒ती ।
 योस्चा मज्झा ववइ॒ती । थ्वह्वी हीश् जओषे आवक्षोह्वा ।
 वोहू उक्ष्या मनङ्हा । क्षथा अषाचा उस्ता तनूम् ॥ १० ॥

जोत् उ रास्पी:-

[§ शिकश्त गना-मइन्यो वर्र आहँमन् लँऑनत् सद-हज्जार वार्]

यै सँविश्तो अहुरो । मज्झातोस्चा आर्मइतिश्चा ।

अपेम्चा फ्रादत्-गअथेम् । मनस्चा वोहू क्षथेम्चा ।

स्रओता मोइ मर्रज्झाता मोइ । आदाइ कव्वाइचीत् पइती ॥११॥ (सँ वार्)

3. West, Sp, TDA: वर्रज्जिद्याइ 4. West, Sp, TDA: इज्या (7) 1. Kanga: आ-माँम् 2. West, Sp, Mills, TDA: ख्वअथ्याचा 3. West & TDA: सुये 4. West, Sp, TDA: मगाओनो 5. West, Sp, Mills, Geld, TDA: अ॒त्तरे (8) 1. West, Sp, TDA: षवाइ 2. West & TDA: अमर्रतातस्चा; Sp & Mills: अमर्रततोस्चा 3. West, Sp, TDA: हउर्वतो (9) 1. Geld & Mills: आरोइ 2. West & TDA: हा-कुर्रनम् 3. West & TDA: हचइ॒त्ते; Sp: हचइ॒त्ते (10) 1. West & TDA: ओइहरे.

§ The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in a whisper (Bāz).

उस् मोइ उज्जारेण्वा अहुरा । आर्मइती तँवीपीम् दस्वा ।
 स्पँनिश्ता मइन्यू मज्दा । वड्हुया ज़वो आदा ।
 अषा हजो अँमवत् । वोहू मनइहा फ़सँरतूम् ॥ १२ ॥
 रफ़्फ़ाह् वोउरु-चषाने । दोइपी मोइ या वै अविफ़्ता ।
 ता क्षथ्रह्या अहुरा । या वड्हँउश् अपिश् मनइहो ।
 फ़ो स्पँता आर्मइते । अषा दअेनो फ़दक्षया ॥ १३ ॥
 अत् राताँम् ज़रथुश्चो । तन्वस्चीत् ख्वख्यो उश्तनँम् ।
 ददाइती पउर्वतातँम् । मनइहस्चा वड्हँउश् मज्दाइ ।
 श्यओथनह्या अषाइ^२ याचा । उरुध्वयाचा सँरओषँम्^३ क्षथ्रँम्चा ॥ १४ ॥

जोत् उ रास्पी:-

अह्या यासा नँमइहा । उस्तानज़स्तो रफ़्फ़ाह्या ।
 मइन्यँउश् मज्दा पओउर्वीम् । स्पँतह्या अषा वीस्पँग् श्यओथना ।
 वड्हँउश् ख़तूम् मनइहो । या क्षनँवीषा गँउश्चा उर्वानँम् ॥ (६ बार)
 यथा अहू वड्यो अथा रतुश् अपात्चीत् हचा ।
 वड्हँउश् दज्दा मनइहो श्यओथननाँम् अड्हँउश् मज्दाइ ।
 क्षथ्रँम्चा अहुराइ आ यिम् द्विगुव्यो ददत् वास्तारँम् ॥ (चिह्नाः बार)
 अपँम् वोहू वहिश्तँम् अस्ती ।
 उश्ता अस्ती उश्ता अह्याइ ।
 ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अपँम् ॥ (सँ बार)
 यथाइशिथँम् हाइतीम् यज़मइदे ॥
 येज़हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वड्हो ।
 मज्दो अहुरो वअेथा अपात् हचा ।
 योइहँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज़मइदे ॥ १५ ॥

(12) 1. Geld: फ़सँरतूम्; West & TDA: फ़सँरतूम् (14) 1. West, Sp,
 TDA: मज्दा 2. West, Sp, TDA: अषा 3. West, Sp, Mills, TDA: सँओषँम्.

हा ३४

ज्ञोत्र:-

या श्यओथना या वचइहा । या यस्ना अमरततातम् ।
 अपमचा तअइव्यो दोइहा । मज्जदा क्षथम्चा हउर्वतातो ।
 अअेषांम् तोइ अहुरा । अह्मा पोउरुत्तमाइश' दस्ते ॥ १ ॥
 अत्चा ईतोइ मनइहा । मइन्नुयउश्चा' वइहँउश्' वीस्पा दाता ।
 स्पँतण्याचा नरँश् श्यओथना । येह्या उर्वा अषा हचइते ।
 पइरि-गइथे' क्षमावतो । वस्ते मज्जदा गरोवीश' स्तूताम् ॥ २ ॥
 अत् तोइ म्यज्जदम् अहुरा । नमइहा अषाइचा दामा ।
 गअथो वीस्पो आ क्षथोइ । यो वोहू थओस्ता मनइहा ।
 आरोइ जी हुदोइहो । वीस्पाइश मज्जदा क्षमावस्स सवो* ॥ ३ ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

अत् तोइ आत्रैम्' अहुरा । अओजोइह्वँतम् अषा उस्समही² ।
 असीस्तम्³ अमवँतम् । स्तोइ⁴ रपँते⁴ चित्रा-अवइहँम् ।
 अत् मज्जदा दइविण्यँते । जस्ताइस्ताइश दँस्ता अनेनइहँम् ॥ ४ ॥

ज्ञोत्र:-

कत् वै क्षथम् का ईस्तीश । श्यओथनाइ' मज्जदा यथा वो⁵ हण्मी³ ।
 अषा वोहू मनइहा । थायोइद्याइ द्विगूम् यूष्माकम् ।
 परँ वो वीस्पाइश परँ वओस्समा । दअवाइश्चा स्त्रप्स्त्राइश' मश्याइश्चा ॥ ५ ॥

Hā 34

(1) 1. West, Mills, TDA : पओउरुत्तमाइश (2) 1. Geld : मइन्नुयउश्चा वइहुश्
 2. Geld & Mills : पइरिगअथे; West & TDA : पइरे-गअथे; Sp : पइरी गअथे; Geld-
 Mss : पइरि गाइथे 3. West, Sp, Mills, TDA : गरोइविश.

(3) *At this stage, the रास्पी receives the sacramental *Chalice* from the ज्ञोत्र and takes it to the Fire-Altar, puts incense on the Fire and brings back the container to the ज्ञोत्र. This is to indicate the offering of the sacred mixture to the Fire-Deity.

(4) 1. West & TDA : आतरम् 2. West & TDA : उस्समही 3. Geld :
 असीस्तीम्; Geld-Mss : असीस्तम् 4. West, Sp, TDA : स्तोइ-रपँतम् (5) 1. West,
 Mills, TDA : श्यओथनाइश 2. Geld : वा 3. West, Sp, Mills, TDA : अह्मा;
 Geld : हह्मा 4. West, Sp, TDA : स्त्रप्स्त्रा.

येज्ञी अथा स्ता हइथीम् । मज्झदा अषा वोहू मनइहा ।
 अत् तत् मोइ दक्षत्तम् दाता । अह्या अइहँउश वीस्पा मअथा ।
 यथा वो यज्जमस्चा' । उवाइद्यो स्तवस् अयेनी पइती ॥ ६ ॥
 कुथा तोइ अरँद्रा मज्झदा । योइ वइहँउश वअेदँम्ना' मनइहो ।
 सँइहूश' रअेखँनो' अस्पँचीत् । साद्राचीत् चस्त्रयो उषँउरू ।
 नअेचीम् तँम् अन्यँम् यूष्मत् । वअेदा अषा अथा नो थ्राज्ज्दम् ॥ ७ ॥
 ताइश ज्जी नो श्यओथनाइश व्येत्ते' । यअेषू अस् पइरी पोउरुव्यो इथ्येजो ।
 ह्यत् अस् अओजो' नाइद्योइहँम् । थ्वह्या मज्झदा आँस्ता उवातह्या ।
 योइ नोइत् अषम् मइन्यँता । अअेइव्यो दूरे वोहू अस् मनो ॥ ८ ॥
 योइ स्पँताँम् आर्मइतीम् । थ्वह्या मज्झदा वरँखँवाम् वीदुषो ।
 दुश-श्यओथना अवज्जत् । वइहँउश अँविस्ती मनइहो ।
 अअेइव्यो मश' अषा स्यज्जदत् । यवत् अह्यत् अउरुना स्त्रप्पस्त्रा ॥ ९ ॥
 अह्या वइहँउश मनइहो । श्यओथना वओचत् गरँवाम् हुस्त्रतुश ।
 स्पँताँम्चा आर्मइतीम् । दाँमीम् वीद्वो हिथाम् अपह्या ।
 ताचा वीस्पा अहुरा । थ्वह्या मज्झदा क्षथोइ आ वोयथा ॥ १० ॥
 अत् तोइ उवे हउवोस्चा । एवरँथाइ आ अमँरततोस्चा ।
 वइहँउश क्षथा मनइहो । अषा मत् आर्मइतिश वक्षत् ।
 उतयूइती तँवीपी । ताइश आ मज्झदा वीद्वअेषाम् थ्वोइ अही ॥ ११ ॥
 कत् तोइ राज्जरँ कत् वपी । कत् वा स्तूतो कत् वा यस्त्रह्या ।
 सूइद्याइ मज्झदा फ्रावओचा । या वीदायात् अपीश' राण्णाम् ।
 सीषा नो अषा-पथो । वइहँउश एवअेतँग् मनइहो ॥ १२ ॥

(6) 1. Geld-Mss : यज्जमनस्चा (7) 1. Geld & Mills : वअेदँना 2. West, Sp, Geld, Mills, TDA : सँइहूश 3. West, Mills, TDA : रअेखँनो (8) 1. West & TDA : व्येत्ते; Sp : व्येत्ते; Mills : व्येत्ती 2. West & TDA : ग्यत् 3. Geld : अओज्यो (9) 1. West, Sp, TDA : मष (10) 1. West, Sp, TDA : गरँवाम् (11) 1. Sp, Geld, Mills : वक्षत्; West & TDA : वक्षिइत् (12) 1. West, Sp, Mills, TDA : वै दायात् 2. Geld-Mss : अशिश्.

तैम् अद्वानम् अहुरा । यैम् मोइ मओश् वड्हैउश् मनइहो ।
 दअेनो सओश्यत्ताम् । या हू-कैरता^२ अपाचीत्^३ उवाक्षत् ।
 ह्यत् चिविस्ता^४ हुदाव्यो^५ । मीज्देम् मज्दा येह्या तू दथ्रम् ॥ १३ ॥
 तत् ज़ी मज्दा वइरीम् । अस्त्वइते उस्तानाइ दाता ।
 वड्हैउश् श्यओथना मनइहो । योइ ज़ी गैउश् वर्रज्जने अज्यो ।
 क्षमाकाम् हुचिस्तीम् अहुरा । स्त्रतैउश् अपा फ़ादो वर्रज्जना ॥ १४ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

मज्दा अत् मोइ वहिस्ता । स्रवोस्चा श्यओथनाचा वओचा ।
 ता तू वोहू मनइहा । अपाचा इषुदेम् स्तूतो ।
 क्षमाका क्षथा अहुरा । फ़रपैम्^१ वस्ता हइथ्यैम् दाो अहूम् ॥ १५ ॥ (चिहार बार)
 अह्या यासा नमइहा । उस्तानज्स्तो रफ़धह्या ।
 मइन्यैउश् मज्दा पओउर्वीम् । स्पै^२तह्या अपा वीस्पै^३ग् श्यओथना ।
 वड्हैउश् स्त्रतूम् मनइहो । या क्षनवीषा गैउश्चा उवानिम् ॥ (दु बार)
 यथा अहू वइर्यो अथा रतुश् अपात्चीत् हचा ।
 वड्हैउश् दज्दा मनइहो श्यओथननाम् अड्हैउश् मज्दाइ ।
 क्षथ्रम्चा अहुराइ आ यिम् त्रिगुव्यो ददत् वास्तारम् ॥ (चिहार बार)
 अपम् वोहू वहिस्तम् अस्ती ।
 उस्ता अस्ती उस्ता अह्याइ ।
 ह्यत् अपाइ वहिस्ताइ अपम् ॥ (सं बार)
 या-श्यओथनाम् हाइतीम् यज्मइदे । अहुनवइतीम् गाथांम् अपओनीम्
 अपहे रतूम् यज्मइदे । अहुनवइत्यो गाथयो ह^४दाता यज्मइदे ॥
 येज्हे हाताम् आअत् येस्ते पइती वइहो ।
 मज्दो अहुरो वओथा अपात् हचा ।
 योइहाम्चा तास्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ १६ ॥

(13) 1. West & TDA: सओष्यत्ताम् 2. Geld & Mills: हू-कैरता
 3. West, Sp, Mills, TDA: अपात्चीत् 4. West, Sp, TDA: चिविस्ता हुदाव्यो;
 (15) 1. West & TDA: फ़रपैम्; Sp: फ़रपीम्; Mills: फ़पीम्.

यस्न हप्तइहाइति

हा ३५

जोत उ रास्पी:-

अहुरम् मज्दाम् अपवनेम् अपहे रतुम् यजमइदे । अमेषा स्पेता हुक्षथा
हुधोइहो यजमइदे । वीस्पांम् अपओनो स्तीम् यजमइदे मइन्यवीम्चा' गअथ्याम्चा
वर्रजा वइहेउश अपहे वर्रजा दअनयो वइहुयो माज्दयस्सोइश ॥ १ ॥

हुमतनाम् हूस्तनाम् हूरस्तनाम् यदचा अन्यदचा वर्रज्यस्मनाम्चा वावर्र-
जननाम्चा मही अइवी-जर्रतारो नअनअस्तारो यथना वोहुनाम् मही ॥ २ ॥ (उ बार)

जोत:-

तत् अत् वइरीमइदी' अहुरा' मज्दा अपा स्तीरा ह्यत् ई मइनिमदिचा
वओचोइमाचा वर्रजिमाचा' या हाताम् श्यओथननाम् वहिस्ता ह्ययात् उवोइव्या
अहुव्या ॥ ३ ॥

गवोइ अदाइश ताइश श्यओथनाइश याइश वहिस्ताइश फ्रअश्यामही'
रामाचा वास्त्रम्चा दज्द्याइ सुरुन्वतस्चा असुरुन्वतस्चा क्षयत्तस्चा अक्षयत्तस्चा
॥ ४ ॥

हुक्षथोतमाइ वात्' क्षथम् अह्यत् ह्यत् अइवी ददमहिचा चीष्महिचा
ह्वामहिचा' ह्यत् मज्दाइ अहुराइ अपाइचा वहिस्ताइ ॥ ५ ॥ (सें बार)

यथा आत् उता ना वा नाइरी वा वअेदा हइथीम् अथा हत् वोहू तत्
अँअँआदू' वर्रज्योतूचा ईत् अह्माइ फ्रचा वातोयोतू' ईत् अअेइव्यो योइ ईत् अथा
वर्रज्यान् यथा ईत् अस्ती ॥ ६ ॥

YASNA HAPTANĤĤĤITI

Hā 35

The Yasna Haptanĥāiti is composed of the seven chapters 35-41 to which chapter 42 is added as concluding prayers.

- (1) 1. West, Sp, TDA : मइन्यवीम्चा (3) 1. West & TDA : वइरीमइदे;
Sp: वइरिमइदे 2. West, Sp, TDA : अहुर 3. West & TDA : वर्रजिमाचा; Sp:
वर्रजिमाचा (4) 1. West, Sp, TDA : फ्रअश्यामही (5) 1. West, Sp, TDA :
वा अत् 2. West, Sp, TDA : ह्वामहिचा (6) 1. West & TDA : अँ अँ आ दू;
Sp: अँ अँ आदू 2. West & TDA : वातोयोतू.

अहुरह्या जी अत् वै मज्दो यस्मचा वस्मचा वहिश्तम् अमैहइदी
गैउश्चा वास्म । तत् अत् वै वर्रज्यामही फ्रचा वातैयामही या तै इसामइदे ॥ ७ ॥

अपह्या आअत् सइरी^२ अपह्या वर्रज्जेने^३ कह्माइचीत् हाताम् जीजिषाम्
वहिश्ताम् आदा उवोइव्या अहुव्या ॥ ८ ॥ (डु बार)

इमा आत् उष्वा वचो अहुरा^१ मज्दा अपम् मइन्या^२ वहेह्या फ्रवओचामा ।
थ्वा^३ अत् अओषाम् पइत्यास्तारम्चा फ्रदक्षारम्चा ददमइदे ॥ ९ ॥

अषाअत्चा हचा वइहँउश्चा मनइहो वइहँउश्चा क्षथात् स्तओताइश्
थ्वात्^१ अहुरा स्तओतोइव्यो अइवी उष्वा थ्वात्^२ उष्वाइव्यो यस्मा थ्वात्^३
यस्मोइव्यो ॥

येअहे हाताम् आअत् येस्ते पइती वइहो ।

मज्दो अहुरो वओथा अषात् हचा ।

योइहँमचा ताँस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ १० ॥

हा ३६

ज्ञोतः-

अह्या थ्वा आथ्रो वर्रज्जेना पओउरुये पइरी-जसामइदे^१ मज्दा अहुरा थ्वा
थ्वा मइन्यु स्पनिश्ता यै आ अखितश् अह्माइ यैम् अस्तोयोइ^२ दोइहे ॥ १ ॥

उवाजिश्तो ह्यो नो^१ याताया^२ पइती-जम्यो^३ आतरं मज्दो अहुरह्या
उवाजिश्तह्या उवाज्या^३ नाँमिश्तह्या नमइहा नो मजिश्ताइ योइहँम पइती-
जम्यो ॥ २ ॥

(8) 1. Sp.: अत् 2. West & TDA: सइरे 3. West & TDA: वर्रज्जेने

(9) 1. West, Sp, TDA: अहुर 2. West, Sp, TDA: मनया; Geld: मन्या

(10) 1. West, Sp, TDA: थ्वा.

Hā 36

(1) 1. West, Sp, TDA: पइरि-जसा^० 2. West & TDA: अस्तोयो (2) 1.

West, Sp, TDA: ना या ताया 2. West, Sp, TDA: पइति-जम्यो 3. West &

TDA: उवाज्या.

आतर्श वोइ मज्दो अहुरह्या अही मइन्यैउश' वोइ अह्या स्पैनिश्तो अही
ह्यत् वा तोइ नामनाम् वाजिश्तेम् आतर् मज्दो अहुरह्या ता थ्ना पइरी-जसामइदे ॥ ३ ॥

वोहू थ्ना मनइहा वोहू थ्ना अपा वइहुयो थ्ना चिस्तोइश श्यओ-
थनाइश्चा वचैवीश्चा पइरी-जसामइदे ॥ ४ ॥

नमण्यामही इपूइद्यामही थ्ना मज्दा अहुरा । वीस्पाइश थ्ना हुमताइश
वीस्पाइश ह्मताइश वीस्पाइश ह्मस्ताइश पइरी-जसामइदे ॥ ५ ॥

स्रअश्ताम् अत् तोइ कँहर्पेम् कँहर्पांम् आवअेदयमही मज्दा अहुरा इमा
रओचो वरजिश्तेम् वरजिमनाम्' अवत् यात् ह्वै अवाची ॥

येञ्हे हाताम् आअत् येस्ते पइती वइहो ।

मज्दो अहुरो वअेथा अपात् हचा ।

योइहाम्चा ताँस्चा तोस्चा यजमइदे ॥ ६ ॥

हा ३७

ज्ञोतः-

इथा आत् यजमइदे अहुरम् मज्दाम् यै गाँम्चा अपम्चा दात् अपस्चा
दात् उर्वरोस्चा वडुहीश रओचोस्चा दात् बूमीम्चा वीस्पाचा वोहू ॥ १ ॥

अह्या क्षथाचा मज्जनाचा ह्वपइहाइश्चा' तैम् अत् यस्ननाम् पउर्वताता
यजमइदे योइ गैउश हचा श्येइस्ती' ॥ २ ॥

तैम् अत् आहूइर्या नामैनी मज्दा-वरा' स्पैस्तोतैमा' यजमइदे । तैम् अह्या-
काइश अजिदवीश्चा' उस्तानाइश्चा यजमइदे । तैम् अपओनाम्' फ्रवपीश नराँम्चा
नाइरिनाँम्चा यजमइदे ॥ ३ ॥

(3) 1. Geld: मइन्युश 2. West & TDA: श्यत् 3. Geld, West, Sp,
TDA: पइरी-जसा° (6) 1. West, Sp, TDA: वरजिमनाँम्.

Ha 37

(2) 1. Geld: ह्वपइहाइश्चा 2. West & TDA: श्यस्ती (3) 1. Geld-
Mss: मज्दा अहुरा 2. West & TDA: स्पैस्तोतैमा 3. Geld-Mss: अजिदवीश्चा
and अजिदवीश्चा 4. Geld: अपाउनाँम्.

अपम् अत् वहिस्तम् यज्ञमइदे ह्यत् स्रष्टम् ह्यत् स्पष्टम् अमपम् ह्यत्
रओचोइह्यत् ह्यत् वीस्पा वोह ॥ ४ ॥

वोहूचा' मनो यज्ञमइदे वोहूचा' क्षथ्रम् वडुहीम्चा दअेनाम् वडुहीम्चा
प्रसरतम् वडुहीम्चा आर्मइतीम् ॥

येअहे हाताम् आअत् येस्ते पइती वडहो ।

मज्दो अहुरो वअथा अपात् हचा ।

योइहाम्चा तास्चा तोस्चा यज्ञमइदे ॥ ५ ॥

हा ३८

जोतः-

इमाम् आअत् जाम् गेनावीश हथा यज्ञमइदे या नो वरइती योस्चा
तोइ गेनो अहुरा' मज्दा अपात् हचा वइरयो तो यज्ञमइदे ॥ १ ॥

ईजो यओस्तयो फ्रस्तयो' आर्मतयो वडुहीम् आवीश अषीम् वडुहीम्
ईषम् वडुहीम् आज्जइतीम् वडुहीम् फ्रसस्तीम् वडुहीम् पारँदीम् यज्ञमइदे ॥ २ ॥

अपो अत् यज्ञमइदे मअेकइतीश्चा हँवइतीश्चा फ्रवज्जइहो अहुरानीश
अहुरह्या हवपइहो' हुपँथ्रोस्चा वो ह्योघ्जथोस्चा हूश्नाथोस्चा उवोइव्या
अहुव्या चगेमा ॥ ३ ॥

ऊइती' या वै वडुहीश' अहुरो मज्दो नामान् ददात् वडहुदो ह्यत्
वो ददात् ताइश वो यज्ञमइदे ताइश प्रयामही' ताइश नमयामही ताइश
इषूइयामही ॥ ४ ॥

अपस्चा वो अजीश्चा वो मातराँस्चा' वो अग्नयो त्रिगुदायइहो^२

(4) 1. Geld: रओचोइह्यत् (5) 1. Geld, West, TDA: वोहूचा.

Hā 38

- (1) 1. West, Sp, TDA: अहुर (2) 1. West, Sp, TDA: फ्रस्तयो
2. Geld: पारँदीम्; West, Sp, TDA: पारँदीम् (3) 1. Geld: हवपइहो
(4) 1. West, Sp, TDA: ऊइती 2. West & TDA: वडहुइश 3. Geld: नामाँ;
Sp: नामाँ 4. West & TDA: फ्रयामही (5) 1. Geld: मातराँश्चा 2. West &
TDA: इषू; Sp: इषू.

वीस्पो-पइतीश् अवओचामा^३ वहिश्तो स्रअश्तो अवा वै वडुहीश् रातोइश् दरङ्गो-
वाज्ञाउश् नाष् पइती-व्यादो पइती-सैदो मातरो जीतयो ॥

येज्हे हाताम् आअत् येस्ते पइती वड्हो ।

मज्दो अहुरो वअथा अषात् हचा ।

योइहाम्चा तास्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ ५ ॥

हा ३९

ज्ञोत्:-

इथा आत् यज्मइदे गैउश् उर्वानम्चा तपानम्चा अह्माकैङ्ग् आअत्
उरुनो पसुकनाम्चा योइ नो जीजिष्ती यअेइव्यस्चा तोइ आ यअेचा अअेइव्यो
आ अइहन् ॥ १ ॥

दइतिकनाम्चा अइयूनाम् ह्यत् उरुनो यज्मइदे । अपओनाम् आअत्
उरुनो यज्मइदे कुदो-ज्ञातनाम्चीत् नरांम्चा नाइरिनाम्चा यअेषाम् वहेहीश् दअेनो
वनइस्ती वा वैङ्गहन् वा वओनरे वा ॥ २ ॥

आत् इथा यज्मइदे वड्हश्चा ईत् वडुहीश्चा ईत् स्पत्तैङ्ग् अमेषैङ्ग्
यवअेज्यो यवअेस्वो योइ वड्हैउश् आ मनइहो श्येइस्ती योस्चा ऊइती ॥ ३ ॥

यथा तू ई अहुरा मज्दा मैङ्ग्हाचा वओचस्चा दोस्चा वरश्चा या
वोह् अथा तोइ ददमही अथा चीष्मही अथा थ्वा आइश् यज्मइदे । अथा नम-
ष्यामही अथा इषूइयामही थ्वा मज्दा अहुरा ॥ ४ ॥ (६ बार)

वड्हैउश् एवअेतैउश् एवअेताता वड्हैउश् अपह्या थ्वा पइरी-जसामइदे
वड्हुयो फ्रसैरत्वो वड्हुयो आर्मतोइश् ॥

3. West & TDA : आवओचामा; Sp. : अवोचामा.

Hā 39

- (2) 1. Geld : अषाउनाम् 2. West, Sp, TDA : वैङ्गहन् 3. West, Sp,
TDA : वओनरे (3) 1. West, Sp, TDA : श्येस्ती 2. West, Sp, TDA : ऊइती
(4) 1. West, Sp, TDA : अहुर 2. West & TDA : मैङ्ग्हाचा (5) 1. Geld :
फ्रसैरत्वो.

येज्हे हाताम् आअत् येस्ते पइती वइहो ।
 मज्दो अहुरो वअथा अषात् हचा ।
 योइहाँम्चा ताँस्चा तोस्चा यजमइदे ॥ ५ ॥

हा ४०

जोतः-

आहू अत् पइती' अदाहू
 मज्दा अहुरा मज्दाँम्चा
 वृइरिचा कँरँप्ना राइती तोइ
 रपइती' अहत् हत् अइवी ।

हत् मीज्दम् मवअथेम् फ्रददाथा दअेनाव्यो मज्दा अहुरा ॥ १ ॥

अद्या ह्यो नँ दाइदी अह्याइचा अहुये मनख्याइचा तत् अद्या या तत्
 उपा-जम्यामा तवचा हल्लेमा अपख्याचा वीस्पाइ यवे' ॥ २ ॥

दाइदी अत् नँराँश् मज्दा अहुरा
 अषओनो' अप-चिनइहो
 अइघूश् वास्त्र्यैग् दरंगाइ
 ईज्याइ' वँज्वइते' हल्लेमइने'
 अह्याइच्या' अह्या' रफ्नइहो' ॥ ३ ॥

अथा ख्वअेतूश् अथा वँरँजैना अथा हल्लेमाँ ख्यात् याइश् हिश्चमइदे अथा
 वँ उता ख्यामा मज्दा अहुरा अषवनो अँरँश्या' इश्तैम् राइती ॥

येज्हे हाताम् आअत् येस्ते पइती वइहो ।
 मज्दो अहुरो वअथा अषात् हचा ।
 योइहाँम्चा ताँस्चा तोस्चा यजमइदे ॥ ४ ॥

Hā 40

- (1) 1. West, Sp, TDA : पइति 2. West & TDA : रप-पइती (2) 1.
 West & TDA : यवे (3) 1. Geld : अषाउनो 2. West, Sp, TDA : ईजाइ
 3. Sp. : वँज्वइती 4. Sp : हल्लेमइने 5. West, Sp, TDA : अह्याइच्या 6. Sp :
 अह्याइ 7. West, Sp, TDA : रफ्नइहो (4) 1. West, Sp, TDA : अँरँश्या.

य....८

हा ४१

ज्ञोतुः-

स्तूतो गरो वळ्ळंꣳग् अहुराइ मज्झदाइ अषाइचा वहिस्ताइ ददंमहीचा' चीष्महीचा' आचा आवअेदयमही ॥ १ ॥

वोहू क्षथ्रंꣳम् तोइ मज्झदा अहुरा अपअेमा वीस्पाइ यवे । हुक्षथ्रस्तू नै ना वा नाइरी वा क्षअेता उवोयो अइहो हातांꣳम् हुदास्तमा ॥ २ ॥

हुमाईꣳम् थ्वा ईज्जीꣳम् यज्जतंꣳम् अपइहाचिꣳम् ददंमइदे । अथा तू नै गयस्चा अस्तंꣳतोस्चा ख्यो उवोयो अइहो हातांꣳम् हुदास्तमा ॥ ३ ॥ (दु बार)

हनअेमाचा ज्ञअेमाचा मज्झदा अहुरा थ्वळ्ही रफ्नही' दरंगाꣳयू' अअेपाचा थ्वा अमवꣳतस्चा बुयमा । रपोइꣳचा तू नै दरंगꣳचा उस्ताचा हातांꣳम् हुदास्तमा ॥ ४ ॥

थ्वोइ स्तओतरस्चा माँथ्रनस्चा अहुरा' मज्झदा अओगमदअेचा उस्म-हीचा' वीसामदअेचा । ह्यत्' मीज्दंꣳम् मवअेथंꣳम् फ्रददाथा दअेनाव्यो मज्झदा अहुरा ॥ ५ ॥ (दु बार)

अह्या ह्यो नै दाइदी अह्याइचा अहुये मनख्याइचा' तत् अह्या या तत् उपा-जम्यामा तवचा सरंꣳम् अपख्याचा वीस्पाइ यवे' ॥ ६ ॥

येज्हे हातांꣳम् ..... तोस्चा यज्जमइदे ॥

ज्ञोतु उ रास्पी:-

हुमतनांꣳम् हूꣳतनांꣳम् ह्रꣳतनांꣳम् यदचा अन्यदचा वरंꣳज्यमननांꣳम्चा वावरंꣳ-जननांꣳम्चा मही अइवी-जरंतारो नअेनअेस्तारो यथना वोहुनांꣳम् मही ॥ (दु बार)

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश् अपात्चीत् हचा ।

Hā 41

- (1) 1. Geld, West, Sp: ददंमहिचा चीष्महिचा (3) 1. West, Sp, TDA : ईज्जंꣳम् (4) 1. West Sp, TDA: रफ्नही 2. Geld: दरंगायाउ (5) 1. West, Sp, TDA: अहुर 2. Geld, Sp, West, TDA: उस्महिचा 3. West & TDA: थ्यत् (6) 1. TDA: मनख्याचा 2. West & TDA: यवे; Sp: यओवे.

वङ्गहँउश् दङ्गदा मनङ्गहो श्यओथननाँम् अङ्गहँउश् मङ्गदाइ ।

क्षत्रेम्चा अहुराइ आ यिम् द्विगुव्यो ददत् वास्तारम् ॥ (चिहार वार्)

अषम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती ।

उश्ता अस्ती उश्ता अह्वाइ ।

ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषम् ॥ ७ ॥ (सँ वार्)

यस्तेम् स्वरम् हप्तङ्गहाइतीम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्मइदे ॥

येज्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वङ्गहो ।

मङ्गदो अहुरो वअथा अषात् हचा ।

योङ्गहँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ ८ ॥

हा ४२

ज्ञोतः-

यज्मइदे वै अमषा स्पँता यस्तेहे हप्तङ्गहातोइश् हँदाता । अपाँम्चा खो यज्मइदे अपाँम्चा पँरतूश् यज्मइदे । पथाँम्चा वीचरनो यज्मइदे पथाँम्चा हँजमनो यज्मइदे ॥ १ ॥

गइरीश्चा अफ्रश्तचिनो यज्मइदे वइरीश्चा अत्रँज्दानोङ्गहो यज्मइदे । अस्पँनाचा' यँवीनो यज्मइदे पायूश्चा' थ्वोरँस्तारा' यज्मइदे । मङ्गदाँम्चा ज़रथु-श्त्रेम्चा यज्मइदे ॥ २ ॥

जाँम्चा अस्मनँम्चा यज्मइदे । वातँम्चा दर्षीम्' मङ्गददातँम्' यज्मइदे । तअरँम्चा हरइथ्यो वँरँजो' यज्मइदे । बूमीम्चा वीस्पाचा वोहू यज्मइदे ॥ ३ ॥

मनो वोहू उरुनस्चा अषाउनाँम्' यज्मइदे । वासीम्चा याँम् पँचा-सद्वराँम् यज्मइदे । खरँम्चा यिम् अपवनम् यज्मइदे यो हिश्तइते' मइदिम्' ज़यङ्गहो' वोउरु-कपहे । ज़रयो' वोउरु-कषम् यज्मइदे ॥ ४ ॥

Hā 42

- (2) 1. West: अस्पिनाचा; TDA: अस्पीनाचा 2. West, Sp, TDA: पायूचा थ्वोरँस्तारा (3) 1. West, Sp, TDA: दर्षीम् 2. West, Sp, TDA: मङ्गदधातँम् 3. West, Sp, TDA: वँरँजो (4) 1. Sp: अपओनाँम् 2. West & TDA: हिश्तइते; Sp: हिश्तइति 3. West, Sp, TDA: मइधिम् 4. Sp: ज़रयङ्गहो 5. West & TDA: ज़यो.

हओमँम्चा ज्ञाइरीम् वरँज॑त्तम् यज्ञमइदे । हओमँम् फ्राप्मीम् फ्रादत्-
गअथँम् यज्ञमइदे । हओमँम् दूरओषँम् यज्ञमइदे ॥ ५ ॥

अपाँम्चा फ्ररक्षओस्त्रँम्^१ यज्ञमइदे वयाँम्चा फ्ररफ्रओथ्रँम्^२ यज्ञमइदे ।
अथउरुनाँम्चा पइती-अजाँथ्रँम्^३ यज्ञमइदे योइ येयाँ^४ दूरात् अपो-ईपो दख्युनाँम् ।
वीस्पाँस्चा^५ अमँपाँ स्पँत्ताँ^६ यज्ञमइदे ॥

येज्ञहे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वइहो ।

मज्दतो अहुरो वअथा अषात् हचा ।

योइहँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्ञमइदे ॥ ६ ॥

- (6) 1. West, Sp, TDA : फ्ररक्षओस्त्रँम् 2. West, Sp, TDA : फ्ररफ्रओथ्रँम्
3. West & Sp : पइति-अजाँथ्रँम् 4. West, Sp, TDA : ईअेय् 5. Sp : वीस्पाँम्चा
6. West & TDA : स्पँत्ताँन्.

उस्तवइति गाथा

हा ४३

ज्ञोत् उ रास्पी:-

॥ नमो वै गाथो अपओनीश ॥

उस्ता अह्माइ यह्माइ उस्ता कह्माइचीत् ।

वसै-क्षयौस् मज्जदो दायात् अहुरो ।

उतयूइती तैवीपी' गत् तोइ वसैमी² ।

अपैम् देर्रद्याइ तत् मोइ दो आर्मइते³ ।

रायो अपीश वड्हैउश गअम् मनइहो ॥ १ ॥ (दु बार)

ज्ञोत्:-

अत्चा अह्माइ वीस्पनाम् वहिश्तेम् ।

ख्वाथोया ना ख्वाथम् दइदीता ।

थ्वा चीचीथ्वा' स्पैनिश्ता मइन्यू मज्जदा ।

या² दो अपा वड्हैउश मायो³ मनइहो ।

वीस्पा अयारै⁴ दर्रगो-ज्यातोइश उवादिइहा ॥ २ ॥

अत् ह्यो वड्हैउश वद्यो ना अइवी-जम्यात् ।

यै नो अर्रज्जुश सवइहो पथो सीषोइत् ।

अह्या अड्हैउश अस्त्वतो मनइहस्चा ।

हइथ्यैग् आ' स्तीश' यैग् आ-पअेती² अहुरो ।

अर्रद्रो थ्वावाँस् हुज्जैत्तुश³ स्पैतो मज्जदा ॥ ३ ॥

UŚTAVAITI GĀTHĀ

Hā 43

The Uśtavaiti Gāthā includes the 4 chapters 43-46.

- (1) 1. West, Geld, TDA : तैवीपीम् 2. Sp : वसैमे 3. West & TDA :
आर्मइते (2) 1. West & TDA : चीची थ्वा 2. Sp & Mills : यो 3. West &
TDA : माया 4. West, Sp, TDA : अयारै (3) 1. Geld : आस्तीश 2. West :
आ पअेती; TDA : आ शअेती 3. West, Sp, Mills, TDA : हुज्जैत्तुश.

अत् थ्ना मैग्हाइ तख्मेम्चा स्पेत्तम् मज्दा ।
 ह्यत् ता जस्ता या तू हप्पी' अवो ।
 यो दो अपीश् द्रग्वाइते' अषाउनअेचा ।
 थ्वह्या गरमा आथो अषा-अओजइहो ।
 ह्यत् मोइ वइहैउश् हज्जै जिमत् मनइहो ॥ ४ ॥
 स्पेत्तम् अत् थ्ना मज्दा मैग्ही' अहुरा ।
 ह्यत् थ्ना अइहैउश् ज़ाथोइ दरसम् पओउर्वीम् ।
 ह्यत् दो श्यओथना मीज्दवाँन् याचा उख्वा ।
 अकैम् अकाइ वडुहीम् अपीम् वइहओवे' ।
 थ्ना हुनरा दामोइश् उर्वअेसे' अपैमे' ॥ ५ ॥
 यल्ली स्पेत्ता थ्ना मइन्यू उर्वअेसे' जसो ।
 मज्दा क्षथा अल्ली वोहू मनइहा ।
 येह्या श्यओथनाइश् गअेथो अषा फ़ादँते' ।
 अअेइव्यो रतूश् सैइहइती' आर्मइतिश् ।
 थ्वह्या ख्रतैउश् यैम् नअेचिश् दावयेइति ॥ ६ ॥
 स्पेत्तम् अत् थ्ना मज्दा मैग्ही' अहुरा ।
 ह्यत् मा वोहू पइरी-जसत् मनइहा ।
 पँरसत्चा मा चिश् अही कह्या अही ।
 कथा अयारै' दक्षारा फ़ेरसयाइ' दीषा ।
 अइवी थ्नाहू गअेथाहू तनुपिचा ॥ ७ ॥
 अत् होइ अओजी ज़रथुश्त्रो पओउर्वीम् ।

(4) 1. Sp: हुप्पी 2. West & TDA: द्रग्वाइते (5) 1. West, Mills, TDA: मैग्ही 2. West & TDA: य्यत् 3. West & TDA: वइहवे; Sp & Mills: वइहवे 4. West & TDA: उर्वअेसे; Sp: उर्वअेसे 5. West & TDA: अपैमे (6) 1. West & TDA: उर्वअेसे; Sp: उर्वअेसे 2. West & TDA: फ़ादँनते 3. West, Sp, Geld, Mills, TDA: सैइहइती (7) 1. West, TDA, Mills: मैग्ही 2. West, Mills, TDA: पइरि-जसत् 3. West, Sp, TDA: अयारै 4. West, Sp, TDA: फ़ेरसयाइ.

हइथ्यो-द्वअपो ह्यत् इसोया द्रंवाइते' ।
 अत् अपाउने रफ्नो रुयम् अओजोइहत् ।
 ह्यत् आवृत्तीश^३ वससै^४ क्षथ्वा द्या^५ ।
 यवत् आ थ्वा मज्झा स्ताउमी^६ उफ्फाचा ॥ ८ ॥
 स्पेत्तम् अत् थ्वा मज्झा मैग्ही^१ अहुरा ।
 ह्यत् मा वोह पइरी-जसत्^२ मनइहा ।
 अह्वा फ्रसैम्^३ कल्लाइ वीवीदुये^४ वपी ।
 अत् आ थ्वाह्वाइ आथ्रे^५ राताम् नमइहो ।
 अपह्वा मा यवत् इसाइ मन्याइ^६ ॥ ९ ॥
 अत् तू मोइ दाइश अपम् ह्यत्^१ मा जओजओमी ।
 आर्मइती हचिम्नो^२ ईत् आरम् ।
 पेरसाचा नो या तोइ अह्वा परस्ता ।
 परस्तैम्^३ जी थ्वा यथना तत् अमवताम्^४ ।
 ह्यत्^५ थ्वा क्षयास् अअपेम् द्यात् अमवत्तम् ॥ १० ॥
 स्पेत्तम् अत् थ्वा मज्झा मैग्ही^१ अहुरा ।
 ह्यत्^२ मा वोह पइरी-जसत्^३ मनइहा ।
 ह्यत्^४ क्षमा उरुधाइश दीदइह्मे^५ पओउर्वीम् ।
 साद्रा मोइ साँस् मय्यअप्पु^६ जरज्झाइतिश ।
 तत् वरज्जेइद्याइ^१ ह्यत् मोइ अओता वहिस्तम् ॥ ११ ॥

- (8) 1. West & TDA : द्रंवाइते 2. Geld : अओजोइहत् 3. West, Mills, TDA : आवृत्तीश 4. West, Sp, TDA : वससी; Geld-Mss : वससै 5. West & TDA : द्याइ; Sp : दया; Mills : दयाइ 6. West, Sp, TDA : स्ताउमी (9) 1. West, Mills, TDA : मैग्ही 2. West, Sp, Mills, TDA : पइरी-जसत् 3. West, Mills, TDA : फ्रसैम् 4. West & TDA : वीवीदुये 5. West & TDA : आथ्रे 6. West, Sp, TDA : मन्याइ (10) 1. West & TDA : यत् 2. West, Sp, Mills : हचिम्नो 3. West, Sp, TDA : परस्तैम् 4. West, Sp, TDA : अमवताम् 5. West & TDA : यत् (11) 1. West, Mills, TDA : मैग्ही 2. West & TDA : यत् 3. West, Sp, Mills, TDA : पइरि 4. West & TDA : दीदइह्मे 5. West, Sp, TDA : मय्यअप्पु 6. West, Sp, TDA : वरज्जेइद्याइ.

ह्यत्चा' मोइ अओश अपम् जसो फ्राक्षनेने^२ ।
 अत् तू मोइ नोइत् असुस्ता पइर्यओष्ठा ।
 उज्जरेइद्याइ^३ परा ह्यत्^४ मोइ आ-जिमत् ।
 सँरओषो^५ अपी माँजा रया हचिम्नो ।
 या वी^६ अपीश रानोइव्यो सवोइ वीदायात् ॥ १२ ॥

स्पँत्तम् अत् थ्वा मज्दा मैङ्गी^१ अहुरा ।
 ह्यत्^२ मा वोहू पइरी-जसत्^३ मनइहा ।
 अरँथा वोइङ्द्याइ^४ कामह्या तैम् मोइ दाता ।
 दरँगह्या याउश यैम् वाो नअेचीश दारँश्ते^५ इते^६ ।
 वइयो^७ स्तोइश या थ्वह्वी क्षथोइ वाची ॥ १३ ॥

ह्यत् ना प्रयाइ वअेदँम्नो^१ इस्वा दइदीत् ।
 मइव्यो मज्दा तवा रफँनो फ्राक्षनेनेम् ।
 ह्यत्^२ थ्वा क्षथा अपात् हचा फ्राँश्ता ।
 उज्जरेइद्याइ^३ अज्जम् सरँदनो सँइहह्या^४ ।
 मत् ताइश वीस्पाइश योइ तोइ माँथो^५ मरँस्ती^६ ॥ १४ ॥

स्पँत्तम् अत् थ्वा मज्दा मैङ्गी^१ अहुरा ।
 ह्यत्^२ मा वोहू पइरी-जसत्^३ मनइहा ।
 दक्षत् उइयाइ^४ तुप्ना^५ मइतिश^६ वहिश्ता ।

- (12) 1. West & TDA : व्यत्चा 2. West & TDA : फ्राक्षनेने 3. West, Sp, TDA : उज्जरेइद्याइ; Mills : उज्जरेइद्याइ; Geld : उज्जरेइद्याइ 4. West & TDA : व्यत् 5. West, Sp, Mills, TDA : सँओषो 6. West, Sp, TDA : वँ (13) 1. West, Mills, TDA : मैङ्गी 2. West & TDA : व्यत् 3. West, Sp, Mills, TDA : पइरि-जसत् 4. West, Sp, Mills, TDA : वोइङ्द्याइ 5. West & TDA : दारँश्ते; Sp & Mills : दारँश्ते (14) 1. Geld : वअेदँम्नो 2. West & TDA : व्यत् 3. West, Sp, TDA : उज्जरेइद्याइ; Mills : उज्जरेइद्याइ 4. Geld : सँइहह्या 5. West, Sp, Mills, TDA : माँथा 6. West & TDA : मरँस्ते; Mills : मरँस्ते (15) 1. West, Mills, TDA : मैङ्गी 2. West & TDA : व्यत् 3. West, Sp, Mills, TDA : पइरि-जसत् 4. West, Sp, TDA : उइया; Mills : उइया 5. West, Sp, Mills, TDA : तूइना-मइतिश.

नोइत् ना पोउरुशं द्रुवतो ख्यात् चिह्ननुषो ।
 अत् तोइ वीस्पैग् अड्रैग्' अषाउनो आदरै ॥ १५ ॥
 अत् अहुरा ह्वो मइन्युम् ज़रथुश्चो ।
 वरैते मज़दा यस्-ते' चिश्चा स्पैनिश्चो ।
 अस्त्वत् अपैम् ख्यात् उश्ताना अओजोइह्वत् ।
 ख्वैग् दरसोइ क्षथोइ ख्यात् आर्मइतिश् ।
 अषीम् श्यओथनाइश् वोहू दइदीत् मनइहा ॥ १६ ॥

जोत् उ रास्पी:-

उश्ता अह्माइ ..... गअेम् मनइहो ॥ (दु बार)
 अपैम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती ।
 उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ ।
 ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अपैम् ॥ (सँ बार)
 उश्तवइतीम् हाइतीम् यज़मइदे ॥
 येअहे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वइहो ।
 मज़दो अहुरो वअेथा अषात् हचा ।
 योइह्माँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज़मइदे ॥ १७ ॥

6. West, Sp, Mills, TDA : पओउरुश 7. West, Sp, Geld, Mills,
 TDA : अड्रैग् (16) 1. West & TDA : येस्ते; Sp : येस्ते 2. Geld : अओजोइह्वत्.

हा ४४

ज्ञोतुः-

तत् थ्वा पॅरसा अॅरश मोइ वओचा अहुरा ।
 नॅमइहो आ यथा नॅमै क्षमावतो ।
 मज्झदा प्रयाइ थ्वावाँस् सख्यात् मवइते' ।
 अत् नै अषा प्रया दज्झाइ हाकुरॅना ।
 यथा नै आ वोहू जिमत् मनइहा ॥ १ ॥
 तत् थ्वा पॅरसा अॅरश मोइ वओचा अहुरा ।
 कथा अइहँउश वहिस्तह्या पओउर्वीम् ।
 काथै' सइद्याइ यै ई पइतिपात् ।
 ह्यो जी अषा स्पँतो इरिख्तैम्^२ वीस्पोइव्यो ।
 हारो मइन्यू अहूम्-विश^३ उर्वथो मज्झदा ॥ २ ॥
 तत् थ्वा पॅरसा अॅरश मोइ वओचा अहुरा ।
 कस्त्रा ज्ञाँथा' पता अपह्या पओउरुयो^२ ।
 कस्त्रा ख्वँग् स्तरँम्चा दात् अद्वानँम् ।
 कै या मो उक्ष्येइती नॅरप्सइती थ्वत् ।
 ताचीत् मज्झदा वसँमी अन्याचा वीदुये^३ ॥ ३ ॥
 तत् थ्वा पॅरसा अॅरश मोइ वओचा अहुरा ।
 कस्त्रा दॅरता ज्ञाँम्चा अदँ' नवोस्चा' ।
 अवपस्तोइश कै अपो उर्वरोस्चा ।
 कै वाताइ^२ द्वाँन्मइव्यस्चा यओगँत् आस् ।
 कस्त्रा वइहँउश मज्झदा दाँमिश मनइहो ॥ ४ ॥

Hā 44

- (1) 1. West & TDA: मवइते (2) 1. Mills: काथे 2. West, Sp,
 TDA: अॅरस्तेम् 3. West & TDA: अहूविश; Mills: अहूवीश (3) 1. Mills:
 ज्ञाँथा 2. Geld: पोउरुयो; Sp: पओउरुये 3. West & TDA: वीदुये (4) 1.
 West & TDA: अदँनवोस्चा 2. West, Sp, Mills, TDA: वाताइश.

तत् थ्वा पॅरसा अॅरश मोइ वओचा अहुरा ।
 कै ह्वापो रओचोस्चा दात् तॅमोस्चा ।
 कै ह्वापो ख्वप्नॅम्चा दात् ज्ञेमाचा ।
 कै या उपो अॅरम्-पिथ्वा क्षपाचा ।
 यो' मनओथ्रीश् चङ्दोङ्गह्वत्तम् अरथद्या ॥ ५ ॥

तत् थ्वा पॅरसा अॅरश मोइ वओचा अहुरा ।
 या फ्रवक्ष्या येजी ता अथा हङ्ग्या ।
 अपम् श्यओथनाइश् देवाँज्जती आर्मइतिश् ।
 तइव्यो' क्षथ्रम् वोहू चिनस् मनइहा ।
 कअेइव्यो अजीम् रान्यो-स्करेतीम् गाम् तषो ॥ ६ ॥

तत् थ्वा पॅरसा अॅरश मोइ वओचा अहुरा ।
 कै वॅरख्वाँम् ताइत् क्षथा मत् आर्मइतीम् ।
 कै उज्जैम् चोर्त् व्यानया पुथ्रम् पिथ्रे ।
 अज्जैम् ताइश् थ्वा फ्रक्ष्नी' अवामी मज्जा ।
 स्पॅता मइन्यू वीस्पनाँम् दातारम् ॥ ७ ॥

तत् थ्वा पॅरसा अॅरश मोइ वओचा अहुरा ।
 मॅदइद्याइ' या तोइ मज्जा आदिश्तिश् ।
 याचा वोहू उख्वा फ्रषी मनइहा ।
 याचा अपा अङ्गह्वत्तम् अॅरम् वओद्याइ ।
 का मै उर्वा वोहू उर्वापत् आगमत् ता ॥ ८ ॥

तत् थ्वा पॅरसा अॅरश मोइ वओचा अहुरा ।
 कथा मोइ याम् यओश् दअेनाँम् यओज्जाने' ।

- (5) 1. West, Sp, Mills, TDA : या 2. West, Sp, TDA : मनोथ्रीश्;
 3. Geld : चङ्दोङ्गह्वत्तम् (6) 1. Mills : तअेइव्यो 2. Mills : रन्यो-स्करेइतीम्
 (7) 1. West, Sp, TDA : उज्जैम् 2. Sp : चोइर्त् 3. West & TDA : पिथ्रे
 4. West & TDA : फ्रक्ष्ने; Sp & Mills : फ्रक्ष्ने (8) 1. West & Sp : मॅदइद्याइ;
 TDA : मॅदइद्याइ; Mills : मॅदइद्याइ 2. Geld-S1 : आदिश्ति 3. Mills : उर्वाक्षत्
 (9) 1. Geld & Sp : यओश् दाने; Mills : (यओश्) दाने.

याँम् हुदानाउश् पइतिश^३ सख्यात्^३ क्षत्रह्या ।

अँष्वा क्षत्रा थ्वावाँस् असीस्तीश् मज्झदा ।

हदँमोइ अपा वोहूचा^४ श्याँस् मनइहा ॥ ९ ॥

तत् थ्वा पँरसा अँश् मोइ वओचा अहुरा ।

ताँम् दअेनाँम् या हाताँम् वहिस्ता ।

या मोइ गअेथो अपा फ़ादोइत् हचँम्ना^५ ।

आर्मतोइश् उख्वाइश् श्यओथना अँश् दइद्यत् ।

मख्याो चिस्तोइश् थ्वा ईस्तीश्^६ उँस्न मज्झदा ॥ १० ॥

तत् थ्वा पँरसा अँश् मोइ वओचा अहुरा ।

कथा तँग् आ वीजँम्यात्^७ आर्मइतिश् ।

यअेइव्यो मज्झदा थ्वाइ वश्येते^८ दअेना ।

अँजँम्^९ तोइ आइश् पओउरुयो^{१०} फ़वोइवीदे^{११} ।

वीस्पँग् अन्यँग् मइन्यँउश्^{१२} स्पस्या द्वअेषइहा ॥ ११ ॥

तत् थ्वा पँरसा अँश् मोइ वओचा अहुरा ।

कँ अपवा याइश् पँरसाइ^{१३} द्रँग्वाो वा ।

कतारँम् आ अइरो^{१४} वा ह्यो वा अइरो^{१५} ।

यँ मा द्रँग्वाो थ्वा सवा पइती-अँरते^{१६} ।

च्यइहत्^{१७} ह्यो नोइत् अयँम् अइरो^{१८} मन्येते^{१९} ॥ १२ ॥

तत् थ्वा पँरसा अँश् मोइ वओचा अहुरा ।

2. West, Sp, Mills, TDA : हुदानओश् 3. West, Sp, Mills, TDA : पइतिश्-सख्यात् 4. West, Sp, Geld, Mills, TDA : वोहुचा (10) 1. Geld-L3 : हचिम्ना 2. West, Sp, TDA : ईस्तिश् (11) 1. West, Mills, TDA : वँ जम्यात्; Sp : वी जम्यात् 2. West & TDA : वषेते; Sp : वष्येते 3. West, Sp, TDA : अँजँम् 4. Geld : पोउरुयो; Sp : पओउरुये 5. West, SP, TDA : फ़वोइवीदे 6. West, Sp, Geld, TDA : मन्यँउश् (12) 1. West, Sp, Mills, TDA : पँरसा 2. Geld & Mills : अँश्ओ 3. West & TDA : अँरते 4. West, Sp, TDA : च्यइहत् 5. Geld & Mills : अँश्ओ 6. Sp & Mills : मइन्येते; West & TDA : मइन्येते.

कथा दुजैम् नीश अहत्तु' आ नीश' नाषामा' ।
 तैग् आ अवा योइ असुस्तोइश् पॅरनोइहो ।
 नोइत् अपह्या आदीव्येइ' ती हचैम्ना' ।
 नोइत् फ़सया' वइहैउश् चाख्नै मनइहो ॥ १३ ॥
 तत् थ्वा पॅरसा अॅरश् मोइ वओचा अहुरा ।
 कथा अषाइ' दुजैम् घाँम् ज़स्तयो ।
 नी हीम् मेरौज्घाइ थ्वह्या माँथाइश् सैइह्या' ।
 अँमवइतीम् सिनाँम् दावोइ द्रॅग्वसू ।
 आ ईश् द्रप्पैग् मज़दा अनाषे' आँस्ताँस्चा ॥ १४ ॥
 तत् थ्वा पॅरसा अॅरश् मोइ वओचा अहुरा ।
 येज़ी अह्या अषा पोइ मत् क्षयेही ।
 ह्यत् हैम् स्पादा अनओचइहा जमअेते ।
 अवाइश् उर्वाताइश् या तू मज़दा दीदैरज़ो' ।
 कुथा अयो कह्याइ वननाँम् ददो ॥ १५ ॥
 तत् थ्वा पॅरसा अॅरश् मोइ वओचा अहुरा ।
 कै वॅरथ्रैम्-जा थ्वा पोइ सैइहा' योइ हँ'ती ।
 चित्रा मोइ दाँम् अहूम्-विश' रतूम् चीज़दी ।
 अत् होइ वोहू सॅरओषो' जँतू मनइहा ।
 मज़दा अह्याइ यह्याइ वषी कह्याइचीत् ॥ १६ ॥
 तत् थ्वा पॅरसा अॅरश् मोइ वओचा अहुरा ।
 कथा मज़दा ज़रैम् चरानी हचा क्षमत् ।

(13) 1. Mills: अह्यात् 2. West, Mills, TDA: नीश-नाषामा 3. Geld-
 Mss: हचिम्ना 4. West, Sp, Mills, TDA: फ़सया (14) 1. West, Sp, TDA:
 अषा 2. West, Sp, Mills, TDA: दुजैम् 3. West, Sp, Geld, Mills, TDA:
 सैग्गह्या 4. West, Mills, TDA: अनाशे (15) 1. West, Sp, Mills, TDA:
 दीदैरज़ो (16) 1. West, Sp, Geld, Mills, TDA: सैग्गहा 2. West & TDA:
 अह्विश; Sp: अहूम् वीश; Mills: अह्वीश 3. West, Sp, Mills, TDA: स्रओषो.

आस्कृतीम्^१ क्षमाकाम् ह्यत्चा^२ मोइ ख्यात् वाक्ष्^३ अओषो^३ ।

सरोइ बृज्घाइ हउर्वाता अमरताता ।

अवा माँथा यै राथेमो अवात् हचा ॥ १७ ॥

तत् थ्वा पॅरसा अँरश मोइ वओचा अहुरा ।

कथा अवा तत् मीज्दम् हनानी ।

दसा अस्पाओ अरुणवइतीश उश्त्रम्चा ।

ह्यत्^१ मोइ मज्दा अपिवइती^२ हउर्वाता ।

अमरताता यथा ही तअइव्यो दोइहा ॥ १८ ॥

तत् थ्वा पॅरसा अँरश मोइ वओचा अहुरा ।

यस्तत् मीज्दम् हनँते^१ नोइत् दाइती ।

यै ईत् अह्माइ अँरजुन्धा^२ ना दाइते^३ ।

का तैम् अह्मा मइनिश अइहत् पओउरुये^४ ।

वीद्वो अवाँम् या ईम्^५ अइहत् अपैमा ॥ १९ ॥

चिथेना मज्दा हुक्ष्था दअवा ओइहर् ।

अत् ईत् पॅरसा योइ पिश्येइ^१ ती^१ अओइव्यो काम् ।

याइश गाँम् करपा उसिक्ष्चा अओपैमाइ^२ दाता ।

याचा कवा आँन्मने^३ उरुदोयता^४ ।

नोइत् हीम् मीज्जन्^५ अवा वाख्म फ़ादइहे^६ ॥ २० ॥

जोत् उ रास्पो:-

उश्ता अह्माइ यह्माइ उश्ता कह्माइचीत् ।

- (17) 1. West, Sp, TDA: आस्कृतीम्; Mills: आस्कृइतीम् 2. West & TDA: ह्यत्चा 3. West, Mills, TDA: वाक्ष्-अओषो; Sp: वाक्ष्ओषो (18) 1. West & TDA: ह्यत् 2. West, Sp, TDA: अपवइती (19) 1. West & TDA: हनँते 2. West, Sp, Mills, TDA: अँरजुन्धाइ 3. West & TDA: दाइते 4. Geld: पओउरुये 5. Sp: ईत् (20) 1. West, Sp, TDA: पँश्येइस्ती; Mills: पँश्येइस्ती 2. West, Sp, TDA: अओष्माइ 3. West & TDA: आँन्मइने; Sp & Mills: आँन्मइने 4. West, Sp, TDA: उरुदूयता 5. West, Sp, TDA: मिज्जन् 6. Geld & Mills: फ़ादइहे; Sp: फ़ादइहे; West & TDA: फ़ादइहे.

वसै-क्षयाँस् मज्जदो दायात् अहुरो ।
 उतयुइती तवीषी गत् तोइ वसैमी ।
 अषम् देरद्याइ तत् मोइ दो आर्मइते ।
 रायो अषीश् वड्हैउश् गअम् मनइहो ॥ (३ बार)
 अषम् वोहू वहिश्तम् अस्ती ।
 उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ ।
 ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषम् ॥ (सं बार)
 तत् थ्ना-पॅरसाँस् हाइतीम् यज्जमइदे ॥
 येज्जे हाताँस् आअत् येस्से पइती वड्हो ।
 मज्जदो अहुरो वअथा अषात् हचा ।
 योइहाम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्जमइदे ॥ २१ ॥

हा ४५

जोत्:-

अत् फ्रवक्ष्या नू गूपोदम् नू सओता ।
 यअेचा अस्नात् यैअेचा दूरात् इषथा ।
 नू ईम् वीस्पा चिश्चै जी मज्जदोइहोदम् ।
 नोइत् दइवितीम् दुश्-सस्तिश् अहूम् मेरौंयात् ।
 अका वरना द्रॅग्वो हिज्ज्वो^३ आवॅरतो^३ ॥ १ ॥
 अत् फ्रवक्ष्या अइहैउश् मइन्यू पओउरुये^१ ।
 ययो स्पन्याओ उइती^२ म्रवत् यैम् अइरैम्^३ ।
 नोइत् ना मनो नोइत् सैइहा^१ नोइत् स्रतवो ।

Hā 45

- (1) 1. West, Sp, TDA : असनात् 2. West, Sp, TDA : मेरौंयात्
 3. West, Sp, TDA : हिज्ज्वो आ-वॅरतो; Mills : हिज्ज्वो आ वॅरतो (2) 1. Geld :
 पोउरुये 2. West, Sp, Mills, TDA : उइती 3. Geld & Mills : अश्चैम् 4. West,
 Sp, Geld, Mills, TDA : सैइहा.

नअेदा वरना नोइत् उख्वा नअेदा इयओथना^५ ।
 नोइत् दअेनो^६ नोइत् उर्वानो^७ हचइस्ते^८ ॥ २ ॥
 अत् फ्रवक्ष्या अइहैउश् अह्वा पोउर्वीम्^१ ।
 या^२ मोइ वीद्वो मज्दो वओचत् अहुरो ।
 योइ ईम् वै नोइत् इथा माँथ्रम् वरप्ते^३ ती ।
 यथा ईम् मैनाइचा^४ वओचचा ।
 अअेइव्यो अइहैउश् अवोइ अइहत् अपैम् ॥ ३ ॥
 अत् फ्रवक्ष्या अइहैउश् अह्वा वहिश्तेम् ।
 अषात् हचा मज्दो^१ वअेदा यै ईम् दात् ।
 पतरैम्^२ वइहैउश् वरज्यस्ते^३ मनइहो ।
 अत् होइ दुगंदा हुइयओथना^४ आर्मइतिश् ।
 नोइत् दिवज्जइद्याइ वीस्पा-हिपस् अहुरो ॥ ४ ॥
 अत् फ्रवक्ष्या ह्यत्^१ मोइ प्रओत् स्पस्तेतो^२ मो ।
 वचै स्रइद्याइ ह्यत्^३ मरतअेइव्यो वहिश्तेम् ।
 योइ मोइ अह्वाइ सरओषम्^४ दौन् चयस्चा ।
 उपा-जिमन् हउर्वाता अमरताता ।
 वइहैउश् मइन्यैउश्^५ इयओथनाइश् मज्दो अहुरो ॥ ५ ॥
 अत् फ्रवक्ष्या वीस्पनाम् मज्जिश्तेम् ।
 स्तवस् अषा यै हुदो योइ हस्ते^६ ती ।
 स्पस्ते^७ ता मइन्यू स्रओत् मज्दो अहुरो ।
 येह्वा वहे^८ वोहू फ्रपी मनइहा ।
 अह्वा ख्रत् फ्रो मा सास्तू वहिश्ता ॥ ६ ॥

5. Mills: इयओथना 6. West & TDA: दअेना 7. Sp: उर्वानो 8. West
 & TDA: हचइस्ते (3) 1. West, Sp, Mills, TDA: पओउर्वीम् 2. West, Sp,
 Mills, TDA: यौम् 3. Sp: मैनाचा (4) 1. Geld: मज्दो 2. West, Sp, Mills,
 TDA: पतरैम्; Geld-Jp1: पितरैम् 3. Geld & Mills: वरज्यस्ते 4. Mills:
 हुइयओथना (5) 1. West & TDA: ह्यत् 2. Geld-Mss: स्रओषम् 3. West,
 Geld, TDA: मइन्यैउश् (6) 1. West & TDA: वहे

येह्या सवा इषो२ती रादइहो ।
 योइ जी ज्वा ओइहरेचा व्व२तिचा' ।
 अमरेताइती अषाउनो' उर्वा अओषो ।
 उतयूता या नैराँश साद्रा द्रंग्वतो ।
 ताचा क्षथा मज्दो दाँमिश अहुरो ॥ ७ ॥
 तैम् नै स्तओताइश् नैमइहो आ वीवरँषो' ।
 नू जीत् चण्मइनी व्यादरँसम् ।
 वइहँउश् मइन्यँउश् इयओथनह्या उरुधरुयाचा ।
 वीदुश् अषा यैम् मज्दाम् अहुरम् ।
 अत् होइ वळै२ग् दैमाने' गरो निदामा ॥ ८ ॥
 तैम् नै वोहू मत् मनइहा चिश्नुषो ।
 यै नै उँसन् चोरँत् स्पँन्चा अस्पँन्चा ।
 मज्दो क्षथा वरँज्जन्यो' द्यात् अहुरो ।
 पस्वश् वीरँ२ग् अह्माकँ२ग् फ्रदथाइ आ ।
 वइहँउश् अषा हओज्जाँथ्नात् आ मनइहो ॥ ९ ॥
 तैम् नै यस्त्राइश् आर्मतोइश् मिमध्जो ।
 यै आँन्मैनी' मज्दो सावी अहुरो ।
 ह्यत् होइ अषा वोहूचा' चोइश्त् मनइहा ।
 क्षथोइ होइ हउर्वाता अमरेताता ।
 अह्माइ स्तोइ दान् तैवीषी' उतयूइती ॥ १० ॥
 यस्ता दअेवँ२ग् अपरो मर्याँस्चा' ।

- (7) 1. West, Sp, Mills, TDA : व्वइ२तिचा 2. West, Sp, Mills, TDA :
 अषओनो (8) 1. West & TDA : वँ वरँषो 2. West, Sp, Geld, TDA : मन्यँउश्
 3. West & TDA : दैमाने (9) 1. West, Sp, TDA : वरँजी नो (10) 1. West,
 Sp, Mills, TDA : आँन्मइनी 2. West & TDA : द्यत् 3. West, Sp, Geld, Mills,
 TDA : वोहुचा 4. West, Sp, Geld, Mills, TDA : तैवीषी (11) 1. West, Sp,
 TDA : मर्याँस्चा.
 य....९

तरै-माँस्ता^१ योइ ईम् तरै-मन्यस्ता^३ ।
 अन्यै-ग् अह्मात् यै होइ अरैम्^४ मन्याता^५ ।
 सओष्यस्तो^६ दै-ग् पतोइश् स्पस्ता दअेना ।
 उर्वथो ब्राता^७ सा^७ वा मज्जदा अहुरा ॥ ११ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

उश्ता अह्माइ यह्माइ उश्ता कह्माइचीत् ।
 वसै-क्षयाम् मज्जदो दायात् अहुरो ।
 उतयूइती तैवीपी गत् तोइ वसैमी ।
 अपैम् देरद्याइ तत् मोइ दो आमैइते ।
 रायो अपीश् वड्ढैउश् गअेम् मनइहो ॥ (दु बार)
 अपैम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती ।
 उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ ।
 ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अपैम् ॥ (सै बार)
 अत्-प्रवक्ष्याम् हाइतीम् यज्मइदे ॥
 येज्हे हाताम् आअत् येस्ते पइती वड्ढो ।
 मज्जदो अहुरो वअेथा अषात् हचा ।
 योइहाम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ १२ ॥

2. West, Sp, TDA : तरैम् माँस्ता 3. West, Sp, TDA : तरैम् मइन्यस्ता
 4. West & TDA : अरैम् 5. West & TDA : मइन्याता; Sp : मइन्यस्ता 6. West,
 Sp, TDA : सओष्यस्तो 7. Geld : बराता पता.

हा ४६

ज्ञोतः-

काँम्' नॅमोइ^२ ज़ाँम् कुथा नॅमोइ^२ अयेनी ।
 पइरी ख्वअतैउश् अइर्यमनस्चा ददइती ।
 नोइत् मा क्षनाउश् या वॅरॅज्जना हँचा ।
 नअेदा दख्यैउश् योइ सास्तारो द्रॅग्व२तो^३ ।
 कथा थ्ना मज्जदा क्षनओषाइ अहुरा ॥ १ ॥
 वअेदा तत् या अह्नी मज्जदा अनअेषो ।
 मा कम्मफ़्वा ह्यत्तचा कम्मनाना अह्नी ।
 गॅरॅज्जोइ तोइ आ ईत् अवअेना' अहुरा ।
 रफ़्त्रैम् चग्वो ह्यत् प्रयो फ़याइ दइदीत् ।
 आखुसो वड्हँउश् अषा ईस्तीम् मनड्हो ॥ २ ॥
 कदा मज्जदा योइ उक्षानो अस्ताँम् ।
 अड्हँउश् दरँथाइ फ़ो अषह्वा फ़ारँ२ते ।
 वॅरॅज्जदाइश् सँड्हाइश्' सओश्य२ताँम्' खतवो ।
 कअेइव्यो उथाइ वोहू जिमत् मनड्हो ।
 मइव्यो थ्ना साँस्त्राइ' वॅरॅने' अहुरा ॥ ३ ॥
 अत् तै२ग् द्रॅग्वो यै२ग् अषह्वा वड्द्रै२ग् पात् ।
 गाो फ़ोरँतोइश् षोइथह्वा वा दख्यैउश् वा ।
 दुज्जोवो हाँम् ख्वाइश् इयओथनाइश्' अहँमुस्तो^२ ।
 यस्तैम् क्षथात् मज्जदा मोइथत् ज्यातैउश् वा ।
 ह्यो तै२ग् फ़ो-गाो पथ्मै२ग् हुचिस्तोइश् चरात्^३ ॥ ४ ॥

Hā 46

- (1) 1. Geld: काम् 2. West, Sp, Mills, TDA: नॅमो 3. Sp: द्रॅग्वतो
 (2) 1. West, Sp, Mills, TDA: आवअेना 2. West & TDA: ध्यत् (3) 1.
 West, Sp, Geld, Mills, TDA: सँड्हाइश् 2. Sp: सओश्य२ताँम् 3. Sp: साँस्त्रा
 4. West & TDA: वॅरॅने (4) 1. Mills: इयओथनाइश् 2. West & TDA: अहँमु-
 उस्तो; Sp: अहँमु उस्तो; Mills: अहँमुस्तो 3. West, Sp, TDA: चरात्.

यै वा क्षयाँस् अदाँस् द्रीता अय॑त्तम् ।
 उर्वातोइश् वा हुज्जै॑त्तुश् मिथोइव्यो वा ।
 रण्णा ज्वाँस् यै अपवा द्रैग्व॑त्तम् ।
 वीचिरो हाँस् तत् फ्रो ख्व॑अेतवे॑ सुयात् ।
 उज्जुइथ्योइ ईम् मज्जदा स्तून्यात् अहुरा ॥ ५ ॥
 अत् यस्तैम् नोइत् ना इसँझो॑ आयात् ।
 दूजो ह्यो दामाँम् हइथ्या॑ गात् ।
 ह्यो ज्जी द्रैग्वो यै द्रैग्व॑इते॑ वहिश्तो ।
 ह्यो अपवा यत्ताइ अपवा प्रयो ।
 ह्यत् दअेनो पओउरुयो दो अहुरा ॥ ६ ॥
 कैम् ना मज्जदा मवइते॑ पायूम् ददात् ।
 ह्यत् मा द्रैग्वो दीदर॑पता अअेनइहे॑ ।
 अन्यैम् थ्वत्तात् आथस्चा मनइहस्चा ।
 ययो इयओथनाइश् अपैम् थओश्ता अहुरा ।
 ताँम् मोइ दाँस्त्वाँम् दअेनयाइ फ्रावओचा ॥ ७ ॥
 यै वा मोइ यो गअेथो दज्जे॑ अअेनइहे॑ ।
 नोइत् अह्या मा आथिश् इयओथनाइश् फ्रोस्यात् ।
 पइत्यओगत् ता अह्या जसोइत् द्वअेपइहा ।
 तन्वैम् आ या ईम् हुज्यातोइश् पायात् ।
 नोइत् दुज्ज्यातोइश् काचीत् मज्जदा द्वअेपइहा ॥ ८ ॥
 कै ह्यो यै मा अरँद्रो चोइथत् पओउरुयो॑ ।

- (5) 1. West, Sp, Mills, TDA : जवाँस् 2. West & TDA : ख्वअेतवे
 (6) 1. West, Sp, Mills, TDA : इस्मनो 2. West, Mill, Geld, TDA : दामाँन्
 3. West, Mills, TDA : हअेथह्या; Sp : हअेथ्यह्या 4. West & TDA : द्रैग्व॑इते
 5. West & TDA : य्यत् (7) 1. West & TDA : मवइते 2. Geld-Mss : ददो
 3. West & TDA : य्यत् 4. West & TDA : अअेनइहे; Geld-J3.S1 : अअेनइहे
 5. Mills : इयओथनाइश् (8) 1. West, Sp, Mills, TDA : दज्जदी 2. West & TDA :
 अअेनइहे; Geld-J3.S1 : अअेनइहे 3. Mills : इयओथनाइश् (9) 1. Geld : पोउरुयो.

यथा थ्ना ज्वीस्तीम् उज्जमोही^१ ।
 श्यओथनोइ^२ स्पँतम् अहुरम् अपवन्नम् ।
 या तोइ अषा या अपाइ^३ गैउश तषा म्रओत् ।
 इषँती मा ता तोइ वोहू मनइहा ॥ ९ ॥
 यै वा मोइ ना गेना वा मज्जदा अहुरा ।
 दायात् अइहँउश या तू वोइस्ता वहिस्ता ।
 अषीम् अपाइ वोहू क्षथम् मनइहा ।
 याँस्चा हक्षाइ क्षमावताँम् वहाइ आ ।
 फ्रो ताइश वीस्पाइश चिन्वतो फ्रफ्रा पँरुत् ॥ १० ॥
 क्षथाइश यूजैन् करपनो कावयस्चा ।
 अकाइश श्यओथनाइश^४ अहूम् मँरँगँद्याइ^५ मषीम् ।
 यैग् खँ उवाँ ख्वअेचा ख्रओदत्^६ दअेना ।
 ह्यत्^७ अइवी-गँमैन् यथा चिन्वतो पँरुतुश ।
 यवोइ वीस्पाइ द्रूजो दँमानाइ अस्तयो ॥ ११ ॥
 ह्यत्^८ उस् अषा नप्त्यअेषू नप्रधुचा ।
 तूरह्या उज्जैन् प्रयानह्या अओज्यअेषू ।
 आर्मतोइश गअेथो फ्रादो थ्वक्षइहा ।
 अत् ईश वोहू हँम् अइवी-मोइस्त मनइहा ।
 अअेइव्यो रफ्रँध्राइ मज्जदो सस्ते^९ अहुरो ॥ १२ ॥
 यै स्पितामँम् ज्रथुश्चम् रादइहा ।
 मँरतअेषू क्षनाउश ह्यो ना फ्रँस्रूइद्याइ^{१०} अँरध्वो^{११} ।
 अत् होइ मज्जदो अहूम् ददात् अहुरो ।

2. West & TDA : उज्जमोही; Sp : उज्जमोही 3. Mills : श्यओथनोइ 4. West, Sp, Mills, TDA : अषा (11) 1. Sp & Mills : श्यओथनाइश 2. West & TDA : मँरँगँद्याइ; Sp : मँरँगँद्याइ 3. West, Sp, Mills, TDA : ख्रओज्जदत् 4. West & TDA : ह्यत् (12) 1. West & TDA : ह्यत् 2. West & TDA : सस्ते (13) 1 West, Sp, Mills, TDA : फ्रँस्रूइद्याइ अँरध्वो.

अह्माइ गअथो वोहू फ़ादत् मनइहा ।
 तैम् वै अषा मैहइदी^२ हुशहखाइम् ॥ १३ ॥
 ज़रथुश्वा कस्-ते^१ अपवा उर्वथो ।
 मज़ोइ मगाइ कै वा फ़रसूइघाइ^२ वस्ती^३ ।
 अत् ह्वो कवा वीस्तास्पो याही ।
 यै^४ग्स्तू मज़दा हदैमोइ^४ मिनश् अहुरा ।
 तै^४ग् ज़या वइहँउश् उख्वाइश् मनइहो ॥ १४ ॥
 हअेचत्-अस्पा वक्ष्या वै स्पितमोइहो ।
 ह्यत्^१ दार्थै^४ग् वीचयथा^२ अदार्थोस्चा ।
 ताइश् यूश् श्यओथनाइश्^३ अपैम् क्षमइव्या ददुये^४ ।
 याइश् दाताइश् पओउरुयाइश् अहुरखा ॥ १५ ॥
 फ़रपओश्वा^१ अथा तू अरँद्राइश् इदी ।
 ह्वोग्वा ताइश् यै^४ग् उस्वही उश्ता स्तोइ ।
 यथा अषा हचइते^२ आर्मइतिश् ।
 यथा वइहँउश् मनइहो ईश्ता क्षथ्रैम्^३ ।
 यथा मज़दो वरँदँमौम् पअइती^४ अहुरो ॥ १६ ॥
 यथा^१ वै अफ़्मानी सँइहानी^२ ।
 नोइत् अनफ़्मौम् दै-जामास्पा ह्वोग्वा ।
 हदा वै-स्ता^३ वहँ^४ग् सँरओषा^४ रादइहो ।
 यै^४ वीचिनओत्^२ दार्थैम्चा अदार्थैम्चा ।
 दइरा^१ म^४त्तू अषा मज़दो अहुरो ॥ १७ ॥

2. Sp: मैहइदे (14) 1. West & TDA: कस्ते 2. West & TDA: फ़रसूइघाइ 3. West, Sp, TDA: वस्ती 4. West, Sp, Mills, TDA: हदैमोइ
 (15) 1. West & TDA: द्यत् 2. Sp: दार्थै^४ग् वीचयथा अथा 3. Mills: श्यओथनाइश्
 4. West & TDA: ददुये (16) 1. West, Sp, Mills, TDA: फ़रपओश्वा 2. West & TDA: हचइते 3. West, Sp, Mills, TDA: क्षथ्रा 4. West & TDA: पअइते; Mills: पअइते; Sp: पअइते (17) 1. Geld-Mss: यथा 2. Geld: सँइहानी 3. Geld: वैस्ता; West, Mills, TDA: वीस्ता 4. West, Sp, Mills, TDA: सँरओषा 5. Sp: वीचिनोइत् 6. West, Sp, Geld, Mills, TDA: दक्ष्या.

यै मइव्या यओश् अह्माइ अस्चीत् वहिस्ता ।
 मख्यो इस्तोइश् वोहू चोइषम् मनइहा ।
 आँस्तैग् अह्माइ यै नो आँस्ताइ' दइदीता ।
 मज्झा अषा झ्माकम् वारम् झ्नओषम्नो ।
 तत् मोइ श्रतैउश् मनइहस्चा वीचिथम्^२ ॥ १८ ॥
 यै मोइ अषात् हइथीम् हचा वरषइती ।
 ज़रथुश्नाइ ह्यत् वस्त्रा फ़ोरपोतैम्^१ ।
 अह्माइ मीज्देम् हनेस्ते^२ पराहूम् ।
 मनै-विस्ताइश्^३ मत् वीस्पाइश् गावा^४ अज़ी ।
 ताचीत् मोइ साँस् त्वैम् मज्झा वओदिस्तो ॥ १९ ॥

जोत् उ रास्पी:-

उस्ता अह्माइ यह्माइ उस्ता कह्माइचीत् ।
 वसै-क्षयाँस् मज्झा दायत् अहुरो ।
 उतयूइती तैवीषी गत् तोइ वसैमी ।
 अपम् दैरद्याइ तत् मोइ दो आर्मइते ।
 रायो अषीश् वइहैउश् गओम् मनइहो ॥ (दु वार)
 अपम् वोहू वहिस्तम् अस्ती ।
 उस्ता अस्ती उस्ता अह्माइ ।
 ह्यत् अषाइ वहिस्ताइ अपम् ॥ (सँ वार)

कम्मअज्जाँम् हाइतीम् यज्मइदे । उस्तवइतीम् गाथाँम् अषओनीम् अषहे
 रतूम् यज्मइदे । उस्तवइत्यो गाथयो हस्दाता यज्मइदे ॥
 येज्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वइहो ।
 मज्झा अहुरो वओथा अषात् हचा ।
 योइह्माँच्चा ताँस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ २० ॥

(18) 1. West & TDA : आँस्ता 2. Sp : वीचिथम् (19) 1. West,
 Mills, TDA : फ़ोरपोतैम् 2. West, Sp, Mills, TDA : हनेस्ती 3. West, Sp,
 TDA : °वीस्ताइश् 4. West, Mills, TDA : गवा.

स्प॑तामइन्युश गाथा

हा ४७

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

॥ नमो वै गाथाओ अपओनीश ॥

स्प॑ता मइन्यू वहिस्ताचा मनइहा ।
हचा अपात् श्यओथनाचा' वचइहाचा ।
अह्माइ दान्' हउर्वाता अमरताता ।
मज्दो क्षथा आर्मइती अहुरो ॥ १ ॥ (ड बार)

ज्ञोत्र:-

अह्मा मइन्यैउश' स्प॑निस्तह्मा वहिस्तम् ।
हिज्वा उरुधाइश वइहैउश अँअआनू' मनइहो ।
आर्मतोइश जस्तोइव्या श्यओथना' वरँज्यत् ।
ओया चिस्ती ह्यो सा' अपह्मा मज्दो ॥ २ ॥
अह्मा मइन्यैउश' त्वैम् अही ता स्प॑तो ।
यै अह्माइ गाँम् रान्यो-स्करँतीम्' हैम्-तषत् ।
अत् होइ वास्त्राइ' रामा दो आर्मइतीम् ।
ह्यत्' हैम्' वोहू मज्दा हैम्-फ्रस्ता' मनइहा ॥ ३ ॥
अह्मात् मइन्यैउश' रारँव्येइ॑ती' द्रँगव॑तो' ।

SPENTĀMAINYUŚ GĀTHĀ

Hā 47

The Spentāmainyuś Gāthā is composed of 4 chapters 47-50.

(1) 1. Mills: श्यओथनाचा 2. West, Sp, TDA: दौ (2) 1. West, Sp, Geld, TDA: मन्यैउश 2. West & TDA: अँ अँ आ नू; Mills: अँअआ नू 3. Mills: श्यओथना 4. Sp: वरँज्यात् 5. Geld & Mills: पता (3) 1. West, Sp, Geld, TDA: मन्यैउश 2. Mills: स्करँइतीम् 3. West, Sp, Mills, TDA: वास्त्रा 4. West & TDA: ह्यत् 5. West, Sp TDA: हीम् 6. West, Sp, TDA: हैम्-फ्रस्ता; Mills: (हैम्) फ्रस्ता (4) 1. West, Sp, Geld, TDA: मन्यैउश 2. West, Sp, TDA: रारँव्येइती द्रँगवती.

मज्झदा^३ स्पे^४तात् नोइत् इथा अषाउनो^५ ।
 कसैउश्चीत् ना अषाउने^६ काथे अइहत् ।
 इस्वाचीत् हाँस् परओश अको द्रैग्वाइते^७ ॥ ४ ॥
 ताचा स्पे^४ता मइन्यू मज्झदा अहुरा ।
 अषाउने चोइश या जी चीचा वहिस्ता ।
 हनरं थ्वत्तात् जओषात् द्रैग्वाओ वक्षइती ।
 अह्या श्यओथनाइश^८ अकात् आश्याँस् मनइहो ॥ ५ ॥
 ता दाओ स्पे^४ता मइन्यू मज्झदा अहुरा ।
 आथा वइहाउ वीदाइतीम्^९ रानोइव्या ।
 आर्मतोइश देवाँजइहा अपल्याचा ।
 हा जी पओउरुश^{१०} इषे^{११}तो^{१२} वाउराइते^{१३} ॥ ६ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

स्पे^४ता मइन्यू .... आर्मइती अहुरो ॥ (३ बार)
 अषेम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती ।
 उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ ।
 ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषेम् ॥ (१ बार)
 स्पे^४ता-मइन्यूम् हाइतीम् यज्मइदे ॥
 येज्ञहे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वइहो ।
 मज्झदो अहुरो वअथा अषात् हचा ।
 योइहाम्चा ताँस्चा ताओस्चा यज्मइदे ॥ ७ ॥

3. West, Sp, Mills, TDA: मज्झदो 4. West, Sp, TDA: अषओनो
 5. West, Sp, TDA: अषओने 6. West & TDA: द्रैग्वाइते (5) 1. Mills:
 श्यओथनाइश (6) 1. West & TDA: वीदाइते; Mills & Sp: वीदाइते 2. Geld:
 पओउरुश; Sp: पओउरुश; Mills: पओउरुश 3. Sp: इषे^{११}ती 4. West & TDA:
 वाराइते.

हा ४८

जोर:-

येजी अदाइश् अषा द्रुज्म वैङ्गहइती ।
 ह्यत् आँसपुता या दइविताना फ्रओइता ।
 अमँरताइती दअवाइश्चा मश्याइश्चा^१ ।
 अत् तोइ सवाइश् वल्लम् वल्लत् अहुरा ॥ १ ॥
 वओचा मोइ या त्वम् वीद्वो अहुरा ।
 परा ह्यत् मा या मैङ्ग् पँरथा जिमइती ।
 कत् अषवा मज्दा वैङ्गहत् द्रँगवत्तम् ।
 हा जी अङ्गहँउश् वडुही विस्ता आकँरँइतिश्^२ ॥ २ ॥
 अत् वअदँम्नाइ वहिस्ता सास्त्रनाँम् ।
 यँम् हुदो सास्ती अषा अहुरो ।
 स्पँतो^३ वीद्वो यअचीत् गूज्रा सँङ्गहोइहो^३ ।
 थ्वावाँस् मज्दा वङ्गहँउश् स्त्रथ्वा मनइहो ॥ ३ ॥
 यँ दात् मनो वह्यो मज्दा अश्यस्चा^४ ।
 ह्यो दअेनाँम् श्यओथनाचा^५ वचइहाचा ।
 अह्या ज़ओपँङ्ग् उश्तिश् वरँनँङ्ग् हचइते^६ ।
 थ्वद्वी स्त्रतो अपँम् नना अङ्गहत् ॥ ४ ॥
 हुक्षथा क्षँत्ताँम् मा नँ दुश्-क्षथा^७ क्षँता ।
 वङ्गहुयो^८ चिस्तोइश् श्यओथनाइश्^९ आर्मइते^{१०} ।

Hā 48

- (1) 1. West & TDA : व्यत् 2. West, Sp, TDA : मश्याइश्चा (2) 1. Geld : वैङ्गहत् 2. Geld : आकँरँतिश् (3) 1. West & TDA : यँ 2. West & TDA : स्पँतो 3. Geld : सँङ्गहोइहो; Mills : सँङ्गहोइहो (4) 1. West & TDA : अश्यस्चा; Sp : अपयस्चा 2. Mills : श्यओथनाचा 3. West & TDA : इचइती (5) 1. West, Sp, Mills, TDA : दुश्-क्षथा 2. Sp : वडुह्यो 3. Mills : श्यओथनाइश् 4. West & TDA : आर्मइते.

यओज्दो मश्याइ^५ अइपी ज़ाँथम् वहिस्ता ।
गवोइ वर्रज्याताम् ताम् नै वर्रथाइ प्रुयो ॥ ५ ॥

हा जी नै हुषोइथेमा हा नै उतयूइतीम् ।
दात् तैवीपीम्^१ वड्हैउश् मनइहो वर्रुधे ।
अत् अरुयाइ अषा मज्दो उर्वरो वक्षत् ।
अहुरो अइहैउश् ज़ाँथोइ पओउरुयेद्या^२ ॥ ६ ॥

नी अओषेमो नी घाताम् पइती^३ रंमम् पइती^३ स्योदूम^२ ।
योइ आ वड्हैउश् मनइहो दीद्रघ्जोदुये^३ ।
अषा व्याम् येद्या हिथाउश्^४ ना स्पे^५तो ।
अत् होइ दामाँम्^५ थ्वह्वी आ-दाँम् अहुरा ॥ ७ ॥

का तोइ वड्हैउश् मज्दा क्षथ्रद्या ईश्तिश् ।
का तोइ अषोइश् थ्वरुयो मइव्यो अहुरा ।
का थ्वोइ अषा आको अर्रेँ^६ग् इश्या^१ ।
वड्हैउश् मइन्यैउश्^२ श्यओथननाँम् जवरो ॥ ८ ॥

कदा वओदा येजी चद्या क्षयथा ।
मज्दा अषा येद्या मा आइथिश् द्वओथा ।
अँश् मोइ अँर्रुचौम्^३ वड्हैउश् वफुश् मनइहो ।
वीद्यात् सओश्याँस्^४ यथा होइ अपिश् अइहत् ॥ ९ ॥

कदा मज्दा माँनरोइश् नरो वीसेँ^५ते ।
कदा अजैन् मूथँम् अद्या मदद्या^६ ।

5. West, Sp, TDA : मश्याइ (6) 1. West, Sp, Geld, Mills, TDA : तैवीपीम् 2. West : पोउरुयेद्या (7) 1 West, Sp, TDA : पइति 2. Geld : स्योदूम
3. West : दीघ्रजो दुये; TDA : दीदरघ्जो दुये; Sp : दीद्रघ्जो दुये 4. West, Sp, Mills, TDA : हिथओश् 5. West & TDA : दामाँन् (8) 1. West, Sp, TDA : इश्या
2. West, Sp, Geld, TDA : मइन्यैउश् (9) 1. Mills : (अँर्रु) ऊचौम् 2. West, Sp, TDA : सओश्याँस् (10) 1. West & TDA : वीसेँते 2. Geld : मगद्यां

या अङ्गया^३ कर्पनो^४ उरुपये^५ती^६ ।
 याचा खतू दुशे-क्षत्रा^६ दख्युनांम् ॥ १० ॥
 कदा मज्झदा अषा मत्त आमइतिश ।
 जिमत्त क्षत्रा हुषेइतिश^७ वास्त्रवइती ।
 कोइ द्रैग्वोदवीश खूराइश रामांम् दतो^८ते^९ ।
 कै^{१०}ग् आ वड्हेउश जिमत्त मनइहो चिस्तिश ॥ ११ ॥
 अत्त तोइ अड्हेन् सओश्य^{११}तो^{१२} दख्युनांम् ।
 योइ क्षन्म् वोहू मनइहा हचो^{१३}ते^{१४} ।
 श्यओथनाइश^{१५} अषा थ्वह्या मज्झदा सैइहह्या^{१६} ।
 तोइ ज्जी दाता हमअेस्तारो^{१७} अअेषम् मद्या ॥ १२ ॥

जोत्त उ रास्पी:-

स्पे^{१८}ता मइन्यू वहिस्ताचा मनइहा ।
 हचा अषात्त श्यओथनाचा वचइहाचा ।
 अह्याइ दांन् हउर्वाता अमरेताता ।
 मज्झदो क्षत्रा आमइती अहुरो ॥ (डु बार)
 अषम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती ।
 उश्ता अस्ती उश्ता अह्याइ ।
 ह्यात्त अषाइ वहिस्ताइ अषम् ॥ (सें बार)
 येज्जी-अदांम् हाइतीम् यज्जमइदे ॥
 येअहे हातांम् आअत्त येस्से पइती वड्हे ।
 मज्झदो अहुरो वअेथा अषात्त हचा ।
 योइह्यांम्चा तांस्चा तोस्चा यज्जमइदे ॥ १३ ॥

3. West, Sp, Geld, Mills, TDA : अङ्गया 4. Mills : कर्पनो 5. West, Geld, Mills, TDA : उरुपयेइस्ती 6. West, Sp, Mills, TDA : दुशे-क्षत्रा (11) 1. West, Sp, Mills, TDA : हुषेइतिश 2. West & TDA : दतोस्ते (12) 1. West, Sp, TDA : सओश्यस्ती 2. West & TDA : हचोस्ते 3. Mills : श्यओथनाइश 4. Geld : सैइहह्या 5. West, Sp, TDA : हमअेस्तारो

हा ४९

ज्ञोतः-

अत् मा यवा वै०द्वो पफ्रे० मज्झिस्तो ।
 यै दुश्-अँरथीश् चिक्खनुषा अपा मज्झा ।
 वडुही० आदा गइदी० मोइ आ मोइ० अरपा ।
 अद्या वोहू अओपो वीदा मनइहा ॥ १ ॥
 अत् अद्या मा वै०द्वद्या मानयेइती० ।
 ल्कअेषो द्रँग्वतो दइविता अपात् रारँपो ।
 नोइत् स्पँत्ताँम्० दोरँस्त अद्याइ स्तोइ आर्मइतीम् ।
 नअेदा वोहू मज्झा फ्रस्ता मनइहा ॥ २ ॥
 अत्चा अद्याइ वरँनाइ मज्झा निदात्तम् ।
 अपँम् सुइद्याइ ल्कअेषाइ राषयेइहे० द्रुक्ष् ।
 ता वडुहँउश् सरँ इज्याइ० मनइहो ।
 अ०तरँ० वीस्पँ०ग् द्रँग्वतो ह०मँ०ग् अ०तरँ० म्रुये० ॥ ३ ॥
 योइ दुश्-स्त्रथ्वा अअेपँम् वरँदन् रामँम्चा ।
 एवाइश् हिज्जुवीश् फ्रषुयस् अफ्रषुय०तो ।
 यअेषाँम् नोइत् ह्वरँस्ताइश् वाँस् दुज्ज्वरँस्ता० ।
 तोइ दअेवँ०ग् दाँन् या द्रँग्वतो दअेना ॥ ४ ॥
 अत् ह्वो मज्झा० ईजाचा आज्झइतिश्चा ।
 यै दअेनाँम् वोहू सारँस्ता मनइहा ।
 आर्मतोइश् कस्चीत् अपा हुज्जँ०तुश् ।
 ताइश्चा वीस्पाइश् थ्वल्ली क्षथोइ अहुरा ॥ ५ ॥

- (1) 1. West, Sp, TDA: फ्रफ्रे 2. Geld: दुअँरथीश् 3. West, Sp, Mills, TDA: वडुहँउश् 4. Sp: गइदी आ मोइ (2) 1. Sp: मानयेइती 2. West & TDA: स्पँन्ताँम् (3) 1. West, Sp, TDA: राषयेइहे 2. Sp: इज्या 3. West & TDA: अ०तरँ 4. West & TDA: म्रुये (4) 1. West, Sp, TDA: दुज्ज्वरँस्ताइश् (5) 1. West, Sp, TDA: मज्झा.

क्रो वो क्रअश्या' मज्झा अपमचा मूडते' ।
 या वै खततुश क्षमाकहा आ-मनइहा ।
 अरेश वीचिवाइ यथा ई स्यावयअमा ।
 ताम् दअनाम् या क्षमावतो अहुरा ॥ ६ ॥
 तत्तुचा वोहू मज्झा सओतू मनइहा ।
 सओतू अषा गूषहा तू अहुरा ।
 कै अइर्यमा कै खअतुश दाताइश अइइत् ।
 यै वरैज्जनाइ वडुहीम् दातू क्रसस्तीम् ॥ ७ ॥
 क्रपओइत्राइ' उवाज्जिस्ताम् अपहा दातो ।
 सरैम् तत्तु थ्वा मज्झा यासा अहुरा ।
 मइव्याचा याम् वइहाउ थ्वह्वी आ क्षथोइ ।
 यवोइ वीस्पाइ क्रअस्तोइहो ओइहामा ॥ ८ ॥
 सओतू सासलो प्रपे'ग्ग्यो सुये' तइतो ।
 नोइत् अरेश-वचो सरैम् दिदाँस्' द्रैग्वाता ।
 ह्यत् दअनो' वहिइते' यूजैन् मीइदे ।
 अषा यूइता' याही दै-जामास्पा' ॥ ९ ॥
 तत्तुचा मज्झा थ्वह्वी आदाँम् निपोइहे' ।
 मनो वोहू उरुनस्चा अषाउनाँम्' ।
 नैमस्चा या आर्मइतिश ईज्जाचा ।
 माँजा क्षथा वज्झहा अवैमीरा ॥ १० ॥
 अत्तु दुशक्षथे'ग्ग' दुश-इयओथनै'ग्ग' दुज्जचइहो ।
 दुज्जअनै'ग्ग' दुश-मनइहो द्रैग्वतो ।

(6) 1. West & TDA : क्रअश्या 2. West & TDA : मूडते (8) 1. West,
 Sp, Mills, TDA : क्रपओइत्राइ (9) 1. TDA : सुये 2. West, Mills, TDA :
 ददाँस् 3. Sp : दअना 4. West & TDA : वहिइते 5. West, Sp, Mills, Geld, TDA :
 यूइता 6. Geld, Mills, Sp : दैजामास्पा (10) 1. West & TDA : निपोइहे 2. West,
 Sp, TDA : अपओनाँम् (11) 1. West, Sp, TDA : दुश-क्षथे'ग्ग' 2. Mills : 'इयओथनै'ग्ग'.

अकाइश् ख्वरथाइश् पइती उर्वानो पइत्येइश्ती^३ ।
 दूजो दैमाने^४ हइध्या अइहन् अस्तयो ॥ ११ ॥
 कत् तोइ अषा ज्वये^५ ते^६ अवइहो ।
 ज़रथुश्नाइ कत् तोइ वोहू मनइहा ।
 यै वै स्तओताइश् मज़्दा फ़ीनाइ अहुरा ।
 अवत् यासाँस् ह्यत् वै ईश्ता^७ वहिश्तेम् ॥ १२ ॥

जोत् उ रास्पी:-

स्पँता मइन्यू वहिश्ताचा मनइहा ।
 हचा अषात् श्यओथनाचा वचइहाचा ।
 अह्माइ दाँन् हउर्वाता अमँरताता ।
 मज़्दो क्षथा अर्मइती अहुरो ॥ (दु बार)
 अषम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती ।
 उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ ।
 ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषम् ॥ (सँ बार)
 अत्-मा-यवाँम् हाइतीम् यज़मइदे ॥
 येज़हे हाताँम् आअत् येखे पइती वइहो ।
 मज़्दो अहुरो वअथा अषात् हचा ।
 योइहाँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज़मइदे ॥ १३ ॥

3. West, Sp, TDA: पइति-यश्ती; Mills: (पइति) यश्ती 4. West & TDA: दैमाने (12) 1. West & TDA: ज्वयेश्ते; Mills: ज्वयेइश्ते; Sp: ज्वयश्ते
 2. West, Sp, TDA: ईश्ता.

हा ५०

जोतः-

कत् मोइ उर्वा इसे' चह्या अवड्हो ।
 कै मोइ पसैउश कै मै' ना धाता विस्तो' ।
 अन्यो अपात् थ्वत्तुचा मज्झदा अहुरा ।
 अज्झदा ज्झता वहिस्ताअत्तुचा मनड्हो ॥ १ ॥
 कथा मज्झदा रान्यो-स्करैतीम्' गाँम् इपसोइत् ।
 यै हीम् अह्माइ वास्त्रवइतीम् स्तोइ उस्यात् ।
 अरैज्जजीश' अपा पोउरुषू' हूरै पिश्यसू' ।
 आका-स्तैग्' मा निषाँस्या दार्थम् दाहा ॥ २ ॥
 अत्तुचीत् अह्माइ मज्झदा अपा अड्हइती ।
 याँम् होइ क्षथा वोहुचा' चोइस्तु मनड्हो ।
 यै ना अपोइश अओजड्हो वरदयअेता ।
 याँम् नज्झिस्ताँम् गअेथाँम् द्रैग्वाो वड्हइती ॥ ३ ॥
 अत्तु वो यज्जाइ स्तवस् मज्झदा अहुरा ।
 हदा अपा वहिस्ताचा मनड्हो ।
 क्षथाचा या ईषो स्तोइहत् आ-पइथी ।
 आको अरैद्रैग्' दैमाने' गरो सैरओषाने' ॥ ४ ॥
 आरोइ जी क्षमा मज्झदा अपा अहुरा ।
 ह्यत्तु' यूष्माकाइ माँथ्राने' वओराज्जथा ।
 अइवी-दैरैस्ता आवीश्या' अवड्हो ।
 ज्झस्ता-इस्ता या नो ख्वाथे' दाय्यात् ॥ ५ ॥

- (1) 1. West & TDA: इसे 2. Sp: मे Sp: वीस्तो (2) 1. Mills: स्करैइतीम् 2. West & TDA: अरैज्जजीश 3. Mills: पओउरुषू 4. West, Sp, TDA: पिश्यसू; Mills: पइस्यसू 5. West, Sp, Mills, TDA: आका स्तैग्
 (3) 1. West, Sp, Geld, Mills, TDA: वोहुचा (4) 1. West & TDA: दैमाने 2. West & TDA: सओषाने; Sp & Mills: सओषाने (5) 1. West & TDA: य्यत्तु 2. West & TDA: माँथ्राने 3. West, Sp, TDA: आवीश्या 4. West & TDA: ख्वाथे

यै माँथा वाचैम्' मज्झा वरइती ।
 उर्वथो अषा नैमइहा ज़रथुश्चो ।
 दाता ख्रतैउश् हिज्वो रइथीम् स्तोइ ।
 मद्या राज्ञैग् वोहू साहीत् मनइहा ॥ ६ ॥
 अत् वै यओजा ज़वीश्त्यैग्' अउर्वतो' ।
 जयाइश्' प़रैथूश् वल्लद्या यूष्माकद्या ।
 मज्झा अषा उग्रैग् वोहू मनइहा ।
 याइश् अजाथा मल्लाइ ख्याता अवइहे' ॥ ७ ॥
 मत् वो पदाइश् या फ़सूता ईज्यो ।
 पइरि-जसाइ मज्झा उस्तानजस्तो ।
 अत् वो अषा अरैद्रख्याचा नैमइहा ।
 अत् वो वइहैउश् मनइहो हुनरैताता ॥ ८ ॥
 ताइश् वो यस्ताइश् पइती स्तवस् अयेनी ।
 मज्झा अषा वइहैउश् श्यओथनाइश्' मनइहो ।
 यदा अषोइश् मख्यो वसै क्षया ।
 अत् हुदानाउश् इषयाँस्' ग़रैज्झा ख्यैम् ॥ ९ ॥
 अत् या वरैषा याचा पइरी आइश् श्यओथना' ।
 याचा वोहू चष्माँम् अरैजत् मनइहा ।
 रओचो ख्वैग् अस्माँम् उक्षा अओउरुश् ।
 क्षमाकाइ अषा वल्लाइ मज्झा अहुरा ॥ १० ॥
 अत् वै स्तओता अओजाइ मज्झा अइहाचा' ।
 यवत् अषा तवाचा इसाइचा ।

- (6) 1. West, Sp, Mills, TDA : वाचिम् (7) 1. West, Sp, TDA :
 ज़वीश्त्यैग् उर्वतो 2. West, Sp, Mills, TDA : ज्याइतिश् 3. West & TDA : अवइहे
 (9) 1. Mills : श्यओथनाइश् 2. West, Sp, TDA : इषयाँस्; Mills : इष (अ) याँस्
 (10) 1. Mills : श्यओथना (11) 1. West, Sp, TDA : ओइहाचा.
 य....१०

दाता अङ्हेउश अरदत् वोहू मनङ्हा ।
हङ्थ्यावरस्ताम्^२ ह्यत् वस्ता फ़रपोत्तम्^३ ॥ ११ ॥

जोत् उ रास्पी:-

स्पँता मङ्न्यू वहिस्ताचा मनङ्हा ।
हचा अपात् श्यओथनाचा वचङ्हाचा ।
अह्माइ दाँन् हउर्वाता अमरताता ।
मङ्गदो श्वा आर्मइती अहुरो ॥ (६ बार)

अषम् वोहू वहिस्तम् अस्ती ।
उस्ता अस्ती उस्ता अह्माइ ।
ह्यत् अपाइ वहिस्ताइ अषम् ॥ (सँ बार)

कत्-मोइ-उर्वाँम् हाइतीम् यज़मइदे ।
स्पँता-मङ्न्यूम् गाथाँम् अषओनीम् अषहे रत्तम् यज़मइदे ।
स्पँता-मङ्न्यैउश' गाथयो हँदाता यज़मइदे ॥

येञ्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वङ्गहो ।
मङ्गदो अहुरो वअथा अपात् हचा ।
योङ्हाँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज़मइदे ॥ १२ ॥

2. West, Mills, TDA : °वरस्ताम् 3. West, Mills, TDA : फ़रपोत्तम्
(12) 1. West, Sp, TDA : °मन्यैउश.

वोहूक्षत्र गाथा

हा ५१

जोत्र उ रास्पी:-

॥ नमो वै गाथो अपओनीश् ॥

वोहू क्षथम् वइरीम् । वागम् अइवी-वइरिश्तेम् ।
वीदीषम्नाइश् ईजाचीत् । अपा अस्तर-चरइती ।
इयओथनाइश् मज्झदा वहिश्तेम् । तत् नै नूचीत् वर्रपाने^१ ॥ १ ॥ (६ बार)

जोत्र:-

ता वै मज्झदा पओउर्वीम् । अहुरा अपाइ' येचा ।
तइव्याचा आर्मइते^२ । दोइषा^३ मोइ^३ इश्तोइश् क्षथम् ।
क्षमाकम् वोहू मनइहा । वझाइ दाइदी सवइहो ॥ २ ॥
आ वै गँउश् आ-हँम्-यस्त्^४ । योइ वै इयओथनाइश् सारस्ते^५ ।
अहुरो अपा-हिज्वा^६ । उरुवाइश् वइहँउश् मनइहो ।
यओषांम् तू पओउरुयो^७ । मज्झदा फ्रदक्षता अही ॥ ३ ॥
कुथा आरोइश् आ' फ्रस्सरतुश् । कुथा मँर्रज्जदिका^८ अक्षत्त ।
कुथा यसो ख्येन् अपम् । कू स्पेता आर्मइतिश् ।
कुथा मनो वहिश्तेम् । कुथा थ्वा क्षथा मज्झदा ॥ ४ ॥

VOHŪKSHATHRA GĀTHĀ

Hā 51

The Vohūkshathra Gāthā is composed of chapter 51 alone.

- (1) 1. West, Sp, Mills, TDA: वीदुषम्नाइ 2. West & TDA: वर्रपाने
(2) 1. West, Sp, Mills, TDA: अपा 2. West & TDA: आर्मइते 3. West, Sp,
Mills, TDA: दोइश् आ मोइ (3) 1. Geld: गँउषा हँम्यस्त्; West & TDA: गँउश्
आ हँम्यस्ती; Sp: गँउषा हँम्यस्ते; Mills: गँउषा हँम्यस्ते 2. West, Mills, TDA:
सारस्ते 3. West, Sp, TDA: अपा हिज्वा; Mills: अपा-हिज्वा 4. Geld: पोउरुयो
(4) 1. Geld: आफ्रस्सरतुश् 2. West, Mills, TDA: मँर्रज्जदिकाइ.

वीस्पा ता पॅरसाँस् यथा । अषात् हचा गाँम् वीदत् ।
वास्व्यो श्यओथनाइश् अँरँवो । हाँस् हुस्त्रुश नँमइहा ।
यँ दाथअइव्यो अँरँश्-रतूम् । क्षयाँस् अपिवा' चिस्ता ॥ ५ ॥

यँ वह्यो वइहँउश् दज्दे' । यस्चा होइ वाराइ रादत् ।
अहुरो क्षथा मज्दो । अत् अह्माइ अकात् अश्यो' ।
यँ होइ नोइत् वीदाइती' । अपँमे' अइहँउश् उर्वअसे' ॥ ६ ॥

दाइदी मोइ यँ गाँम् तपो । अपस्चा उर्वरोस्चा ।
अमँरँताता हउर्वाता । स्पँनिस्ता मइन्यू मज्दा ।
तँवीपी' उतयूइती । मनइहा वोहू सँइहे' ॥ ७ ॥

अत् जी तोइ वक्ष्या मज्दा । वीदुषे जी ना म्रुयात् ।
ह्यत्' अकोया द्रँग्वाइते' । उश्ता यँ अपँम् दाद्रे' ।
हो जी माँथा श्यातो । यँ वीदुषे म्रवइती ॥ ८ ॥

याँम् क्षनूतँम् रानोइव्या दो । श्वा आथा सुस्त्रा मज्दा ।
अयइहा क्षनुस्ता अइवी । अह्माहू दक्षतँम् दावोइ ।
राषयेज्हे' द्रँग्वाइते' । सवयो अपवनँम् ॥ ९ ॥

अत् यँ मा ना मरँक्षइते' । अन्याथा अह्मात् मज्दा ।
हो दामोइश् द्रूजो हुनुश्' । ता' दुज्दो योइ हँस्ती ।
मइव्यो ज्यया अपँम् । वइहुया' अपी गत् ते' ॥ १० ॥

कँ उर्वथो स्पितमाइ । ज़रथुस्त्राइ ना मज्दा ।

- (5) 1. Mills: अपवा' (6) 1. West, Sp, Mills, TDA: दज्दी 2. West, Sp, Mills, TDA: अष्यो 3. West, Mills, TDA: वी-दाइती 4. West, Mills, TDA: अपँमे 5. West, Mills, TDA: उर्वअसे (7) 1. West, Sp, Mills, Geld, TDA: तँवीपी 2. Geld: सँइहे; West, Mills, TDA: सँइहे (8) 1. West, Mills, TDA: द्यत् 2. West, Mills, TDA: द्रँग्वाइते 3. West, Sp, Mills, TDA: दाद्रे (9) 1. West, Mills, TDA: राषयइहे; Sp: राषयइहे (10) 1. West, Mills, TDA: मरँक्षइते 2. West, Sp, TDA: हुनुस्ता 3. West & TDA: वोहुया अपँम् गत् ते; Sp: वोहुया अपँम् गत् ते.

कै वा' अषा आफ्रस्ता । का स्पेता आर्मइतिश ।
 कै वा' वड्हैउश मनड्हो । अचिस्ता मगाइ^२ अँप्वो ॥ ११ ॥
 नोइत् ता ईम् क्षनाउश वअप्यो' । कैवीनो पँरतो ज़मो ।
 जरथुश्रम् स्पितामम् । ह्यत् अह्नी उरूरओस्त अस्तो' ।
 ह्यत् होइ ईम् चरतस्चा । अओदँरश्चा ज़ोइषेनू वाज़ा ॥ १२ ॥
 ता द्रँवतो मरँदइती' । दअेना अँरज़ाउश हइथीम् ।
 येह्या उर्वा स्रओदइती । चिन्वतो पँरतो आको ।
 ख्वाइश श्यओथनाइश हिज्वस्चा । अपह्या नाँस्वो पथो ॥ १३ ॥
 नोइत् उर्वाथा दातोइव्यस्चा । करपनो वास्त्रात् अँम्' ।
 गवोइ आरोइश आ' सँ'दा' । ख्वाइश श्यओथनाइश्चा सँ'हाइश्चा' ।
 यँ ईश सँ'हो' अपँम् । दूजो-दँमाने आदात्^५ ॥ १४ ॥
 ह्यत् मीज़्दम् जरथुश्रो । मगवव्यो चोइश्त् परा ।
 गरो दँमाने^२ अहुरो । मज्दो जसत् पओउरुयो' ।
 ता वै वोहू मनड्हो । अषाइचा सवाइश चिवीषी ॥ १५ ॥
 ताँम् कवा वीस्तास्पो । मगह्या क्षथा नाँसत् ।
 वड्हैउश पदँवीश मनड्हो । याँम् चिस्तीम् अषा म'ता ।
 स्पेतो मज्दो अहुरो । अथा नै सज्द्याइ उस्ता ॥ १६ ॥
 वँरँध्राम् मोइ फ़रषओश्रो' । ह्योग्वो दअेदोइश्त् कँह्रपम् ।
 दअेनयाइ वड्हुयाइ' । याँम् होइ इश्याम्^३ दात् ।
 क्षयाम् मज्दो अहुरो । अपह्या आज्द्याइ गँरँज्दीम्^४ ॥ १७ ॥

- (11) 1. Sp: वाो 2. Sp: मागाइ (12) 1. West, Sp, TDA: वअपयो
 2. West & TDA: व्यत् 3. West, Sp, Wills, TDA: अस्तो (13) 1. West
 & TDA: मरँदइते; Sp: मरँदइते (14) 1. West, Sp, Mills, TDA: अँम् 2. Geld:
 आसँ'दा 3. Geld: सँ'हाइश्चा 4. Geld: सँ'हो 5. West, Sp, Mills, TDA:
 आ दात् (15) 1. West & TDA: व्यत् 2. West, Mills, TDA: दँमाने 3. Geld:
 पोउरुयो (17) 1. West, Sp, Mills, TDA: फ़रषओश्रो 2. Sp: वड्ह्या 3. West,
 Sp, Mills, TDA: इश्याम् 4. West, Sp, TDA: गँरँज्दीम्.

ताँम् चिस्तीम् दैजामास्पो' । ह्योग्वो' इस्तोइश् ख्वरँनो ।
 अपा वरँस्ते' तत् क्षथ्रम् । मनइहो वडुहीश्' वीदो ।
 तत् मोइ दाइदी अहुरा । ह्यत्' मज्दा रपँन् तवा ॥ १८ ॥
 ह्यो तत् ना मइयो-मोइहा' । स्पितमा अह्माइ दज्दे' ।
 दअेनया' वअेदँम्नो । यँ अहूम् इपसाँस् अइवी ।
 मज्दो दाता अओत् गयेह्या । इयओथनाइश् वह्यो ॥ १९ ॥
 तत् वँ नँ हजओपोइहो । वीस्पोइहो दइद्याइ सवो ।
 अपँम् वोहू मनइहा । उख्वा याइश् आर्मइतिश् ।
 यज्मनोइहो' नँमइहा । मज्दो रफँध्रम् चगँदो ॥ २० ॥
 आर्मतोइश् ना स्पँतो । ह्यो चिस्ती उख्वाइश् इयओथना ।
 दअेना अपँम् स्पँन्वत् । वोहू क्षथ्रम् मनइहा ।
 मज्दो ददात् अहुरो । तँम् वडुहीम् यासा अषीम् ॥ २१ ॥
 येह्या मोइ अपात् हचा । वहिश्तँम् येस्ते' पइती ।
 वअेदा मज्दो अहुरो । योइ ओइहरँचा हँ'तिचा ।
 ताँ' यजाइ ख्वाइश् नामँनीश् । पइरिचा जसाइ वँ'ता ॥ २२ ॥

जोत् उ रास्पी:-

वोहू क्षथ्रम् वइरीम् ..... नूचीत् वरँपाने ॥ (डु बार)

अपँम् वोहू वहिश्तँम् अस्ती ।

उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ ।

ह्यत् अपाइ वहिश्ताइ अपँम् ॥ (सँ बार)

वोहूक्षथ्राम् हाइतीम् यजमइदे । वोहूक्षथ्राम् गाथाम् अपओनीम् अपहे
 रतुम् यजमइदे । वोहूक्षथ्रयो गाथयो हँ'दाता यजमइदे ॥

- (18) 1. West, Sp, TDA : दै-जामास्पा ह्योग्वा 2. West & TDA : वरँस्ते;
 Sp : वरँस्ते 3. West, Sp, Mills, TDA : वइहँउश् 4. West & TDA : ह्यत्
 (19) 1. Geld : मइयोइ-मोइहा 2. West, Sp, Mills, TDA : दज्दे 3. Sp :
 दअेनयाइ (20) 1. West, Sp, TDA : येज्मनोइहो (22) 1. West & TDA :
 येस्ते 2. Sp : ताँम्.

येज्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइति वइहो ।

मज्दो अहुरो वअथा अषात् हचा ।

योइहाम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश अषात्चीत् हचा° ॥ २३ ॥ (दु बार)

हा ५२

ज्ञोत् उ रास्पी:-

वइहुच वइहोस्च' आप्रीनामि वीस्पयो अषओनो स्तोइश् हइथ्याइच
वाँइथ्याइच वूश्याँइथ्याइच' अपीम् रासइस्तीम्' दरघो-वारथ्मनम् मिषाचिम्
हो-अइत्रिषाचिम् मिषाचिम् आफ्रसोइहइतीम्' ॥ १ ॥

वरस्तीम् वीस्पो वअषजो अपाँम्च गवाँम्च उर्वरनाँम्च तउर्वयेइस्तीम्
वीस्पो त्वअषो दअवनौम् मश्यानाँम्च' अरश्यस्ताँम्' अह्माइच' न्मानाइ अह्माइच
न्मानहे न्मानो-पतै ॥ २ ॥

वडुहीश्च' अधो वडुहीश्च अषयो हुपउवो वहेहीश्च अपरो रास-
इस्तीश्च' दरघो-वारथ्मनो यथ नो मज्जितोस्च वहिस्तोस्च स्रअस्तोस्च अषयो
अँनवस्ते' ॥ ३ ॥

अमषनाँम् स्पँतनाँम् यस्त्राइच वह्माइच क्षनओथ्राइच फ्रसस्तयअच
फ्रदथाइ अहे न्मानहे फ्रदथाइ वीस्पयो अषओनो स्तोइश् हमिस्तै अ वीस्पयो
द्रवतो स्तोइश् । स्तवस् अषा यै हुदो योइ हँस्ती ॥ ४ ॥

वसस्च तू अहुर-मज्द उस्ताच क्षअेष' हवनाँम् दामनाँम् । वसो आपो

Hā 52

- (1) 1. West & TDA: वइहुयोस्च; Sp: वडुह्योस्चा 2. West, Sp, TDA: वूश्याँइथ्याइच 3. West & TDA: रासँस्तीम्; Sp: रासँस्तीम् 4. West & TDA: आफ्रसोइहइतीम् (2) 1. West, Sp, TDA: मश्यानाँम्च अरश्यस्ताँम् 2. Sp: अह्माइचा (3) 1. West, Sp, TDA: वइहुश्च 2. West, Sp, TDA: रासँस्तीश्च 3. West, Sp, TDA: अँनवस्ते (5) 1. TDA: क्षअेश.

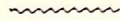

वसो उर्वरो वसो वीस्प वोहू अषचिथ क्षयम्नम् अपवनेम् दायत अक्षयम्नम्
द्रव॑त्तम् ॥ ५ ॥

वसो-क्षथो ह्यात्' अपव
अवसो-क्षथो ह्यात्' द्रवो
गतो हमिस्तो निज्वरतो
हच स्प॑त्तहे मइन्यै॑उश दामव्यो
वरतो अवसो-क्षथो ॥ ६ ॥

हक्ष्य' अज्मचित् यो जरथुश्चो प्रतैमाँ न्माननाँम्च वीसाँम्च ज॑त्तु-
नाँम्च द॑ष्युनाँम्च अ॒हो' द॑नेनयो अनुमतय॑अेच अनु॑त्तय॑अेच अन्व॑र॒त्तय॑अेच
या आहू॑इरिश् जरथुश्चिश् ॥ ७ ॥

रवस्च ह्वा॑थ्रम्च आप्री॑नामि वीस्पयो अप॑ओनो स्तोइश् । आँज॑स्च
दु॒जा॑थ्रम्च आप्री॑नामि वीस्पयो द्र॑वतो स्तोइश् ॥ ८ ॥

वहिस्तोइस्ति गाथा

हा ५३

ज्ञोत् उ रास्पी:-

॥ नमो वै गाथो अपओनीश् ॥

वहिस्ता ईस्तिश् स्रावी ज़रथुश्त्रहे ।

स्पितामह्या येज़ी होइ दात् आयसा ।

अपात् हचा अहुरो मज्दो ।

यवोइ वीस्पाइ आ ह्वह्वीम् ।

यअेचा होइ दवैन् सशैचा ।

दअेनयो वइहुयो^३ उध्वा श्यओथनाचा ॥ १ ॥ (डु बार)

ज्ञोत्:-

अत्चा होइ स्वत् मनइहा उध्वाइश् श्यओथनाइश्चा ।

क्षन्म् मज्दो^१ वहाइ^२ आ फ़ओरैत् यस्तौस्चा ।

कवचा वीस्तास्पो ज़रथुश्त्रिश् ।

स्पितामो फ़रषओश्त्रस्चा^३ ।

दोइहो अरैज़्श पथो ।

याम् दअेनाम् अहुरो सओश्यत्तो ददात् ॥ २ ॥

तैम्चा तू पोउरुचिस्ता^१ हअेचत्-अस्पाना ।

स्पितामी येज़ी^२ दुग़द्राम् ज़रथुश्त्रहे ।

VAHIŚTŌIŚTI GĀTHĀ

Hā 53

This Chapter is known as the Vahiśtōiśti Gāthā.

- (1) 1. West, Mills, TDA : ह्वह्वीम् 2. West, Sp, Mills, TDA : सशौचा
3. Sp : वडुह्या (2) 1. West, Sp, Mills, TDA : मज्दाइ 2. West, Sp, TDA :
वहा 3. West & TDA : फ़रषओश्त्रस्चा; Mills : फ़रषओश्त्रस्चा (3) 1. West &
TDA : पओउरुचिस्ता; Sp : पओउरुचिस्ता 2. Geld & Sp : येज़ीवी; West, Mills,
TDA : यज़वी.

वड्हैउश पइत्यास्तैम्^३ मनइहो ।
 अपह्या मज्दोस्चा तइव्यो दात् सरम् ।
 अथा हैम् फ़रष्वा थ्वा स्रथ्वा ।
 स्पैनिश्ता आर्मतोइश हुदानू^४ वरष्वा^४ ॥ ३ ॥
 तैम् ज़ी वै स्पैरदानी वरानी या फ़धोइ^५ वीदात् ।
 पइथ्यअेचा वास्व्यअेइव्यो अत्चा ख्वअेतओवे ।
 अषाउनी^६ अपवव्यो ।
 मनइहो वड्हैउश ख्वैन्वत् हड्हुश मैम्^३ वैअदुश^३ ।
 मज्दो ददात् अहुरो ।
 दअेनयाइ वड्हुयाइ^४ यवोइ वीस्पाइ आ ॥ ४ ॥
 साख्वैनी वज्यम्नाव्यो कइनिव्यो म्रओमी ।
 इमइव्याचा^५ वदैम्नो^६ मै^५ चा ई माँज्दज्दम् ।
 वअेदोदम् दअेनावीश ।
 अव्यस्ता^३ अहूम् यै वड्हैउश मनइहो ।
 अषा वै अन्यो अइनीम् वीवै^५ गहतू^५ ।
 तत् ज़ी होइ हुषैन्म् अइहतू ॥ ५ ॥
 इथा ई हइथ्या नरो अथा जैनयो ।
 द्रूजो हचा राथैमो यैमै^५ स्पपुथा फ़ाइदीम् ।
 द्रूजो^६ आयेसे होइश पिथा तन्वो परा ।
 वयू-वरदुव्यो दुश-ख्वरैथैम्^३ ।
 नाँसत् ख्वाथ्रम् द्रग्वोदव्यो दैजीत्-अरतअेइव्यो ।
 अनाइश आ मनहीम् अहूम् मै^५ गदुये ॥ ६ ॥

3. West, Sp, TDA : पइथ्यास्तीम् 4. Geld : हुदान्वरष्वा; West & TDA : हुदानु-वरष्वा (4) 1. West Sp, Mills, TDA : फ़धो 2. West, Mills, TDA : अषाउने; Sp : अषाउने 3. West, Sp, TDA : मै वैअत् उश; Mills : मै वैत् उश
 4. Sp & Mills : वड्ह्याइ (5) 1. Sp : इमइव्यो 2. Mills : वअेदैम्नो 3. West, Sp, TDA : अव्यस्चा 4. West, Sp, TDA : वीवइहतू; Mills : वीवैइहतू (6) 1. Geld : यैमै; Mills : यै मै 2. Sp : द्रूज्म् 3. Mills : ख्वरैथैम्.

अतृचा वै मीज्देम् अद्दहत् अद्या मगह्या ।
 यवत् आजुश ज़रज़िदस्तो वूनोइ^१ हस्तयो^२ ।
 परचा म्रओचास् अओराचा ।
 यथा मइन्युश द्रैग्वतो अनासत् ।
 परा इवीजयथा मगैम्^३ तैम् ।
 अत् वै वयोइ^४ अद्दहइती अपैमैम् वचो ॥ ७ ॥
 अनाइश आ दुज्वरैणइहो^५ दफ्न्या हैत् ।
 ज़ख्याचा वीस्पोइहो खओसैत्ताम् उपा ।
 हुक्षथाइश जैनराम्^६ खूनराम्चा ।
 रामाम्चा आइश ददात् ।
 श्येइतिव्यो वीजिव्यो ईरत् ईश द्वप्पो ।
 ह्यो देरज़ा मरथ्याउश मज़िस्तो मोषुचा अस्तू ॥ ८ ॥

जोत् उ रास्पी:-

दुज्वरैनाइश वओषो रास्ती तोइ नरपीश अरज़ीश^७ ।
 अओषसा दैजीत्-अरता पषो-तन्वो ।
 कू अपवा अहुरो ।
 यै ईश ज्यातैउश हँमिथ्यात् वसै-इतोइश्चा ।
 तत्^८ मज्दा तवा क्षथ्रम् ।
 या अरैज्ज्योइ दाही द्विगओवे^९ वह्यो ॥ ९ ॥ (सै बार)

वहिस्ता ईश्तिश सावी ज़रथुश्त्रहे .... उख्धा श्यओथनाचा ॥ (दु बार)

- (7) 1. West, Sp, TDA : वूनोइत् 2. West, Sp, Mills, TDA : हस्तयो
 3. West, Sp, TDA : मगैउश 4. West, Sp, Mills, TDA : वयो (8) 1. West,
 Sp, Mills, TDA : दुज्वरैणइहो 2. West, Sp, TDA : जैनराम् (9) 1. Geld :
 रजीश; West, Sp, Mills, TDA : रिजीश 2. West, Sp, Mills, TDA : अत्
 3. West & TDA : द्रैगवे; Sp : द्विगवे; West-K4 : द्रैगओवे.

अषम् वोहू वहिश्तम् अस्ती ।

उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ ।

ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषम् ॥ (सँ वार्)

वहिश्तोइश्तीम् हाइतीम् यज्ञमइदे । वहिश्तोइश्तीम् गाथाम् अप-
ओनीम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । वहिश्तोइश्तोइश् गाथयो ह॑दाता यज्ञमइदे ॥

येञ्हे हाताम् आअत् येस्ते पइती वड्हो ।

मज्दो अहुरो वअथा अषात् हचा ।

योइहाम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्ञमइदे ॥ १० ॥

हा ५४

ज्ञोत् उ रास्पी:-

आ अइर्यमा इश्यो' रक्कधाइ ज॑त् ।

नेरव्यस्चा नाइरिव्यस्चा ज़रथुश्त्रहे' ।

वड्हैउश् रक्कधाइ मनइहो ।

या दअेना वइरीम् हनात् मीज्दम् ।

अषह्या यासा अषीम् ।

याम्' इष्याम्' अहुरो मसता मज्दो ॥ (चिहार् वार्)

अषम् वोहू वहिश्तम् अस्ती ।

उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ ।

ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषम् ॥ १ ॥ (सँ वार्)

अइर्यमनम् इषीम् यज्ञमइदे' अमव॑त्तम् वर॑थाजनम् वित्वअेषइहम्'
मजिश्तम् अपहे स्रवइहाम् । गाथो स्प॑ताो रतुश्त्रथो अपओनीश् यज्ञमइदे ।
स्तओत येस्न्य यज्ञमइदे या दाता अइहैउश् पओउरुयेह्या ॥

Hā 54

- (1) 1. West, Sp, TDA : इष्यो 2. West & TDA : ज़रथुश्त्रहे 3. Sp :
षाम् 4. West, Sp, TDA : इष्याम् (2) 1. Sp : यज्ञमइदे 2. West & TDA :
वित्वअेषइहम्.

येञ्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वड्हो ।
 मज्दो अहुरो वअथा अषात् हचा ।
 योइहाँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ २ ॥

हा ५५

ज्ञोतः- वीस्पो गअथोस्च तन्वस्च अज्दवीश्च उस्तानाँस्च कँहूरपस्च तँवीषीश्च
 वओधस्च उर्वानँम्च फ्रवषीम्च पइरिच ददँमही आच वअधयमही आअत् दीश
 आवअधयमही गाथाव्यो स्पँताव्यो रतुक्षथाव्यो अषओनिव्यो ॥ १ ॥

यो नो हँति गाथो हँश्चवइतीश्च पाथ्रवइतीश्च मइन्युश्च-ख्वरँथोस्च
 यो नो हँति उरुने वअम् ख्वरँथँम्च वस्त्रँम्च । तो नो हँति गाथो हँश्च-
 वइतीश्च पाथ्रवइतीश्च मइन्युश्च-ख्वरँथोस्च । तो नो हँति उरुने वअम् ख्वरँथँम्च
 वस्त्रँम्च । तो नो बुयान् हुमिज्दो अश-मिज्दो' अषो-मिज्दो परो-अस्ताइ अडुहे
 पस्च अस्तस्च वओधइहस्च वी-उर्वीस्तीम्' ॥ २ ॥

ता नो अम ता वँश्चन्न ता दस्वर ता वअषज् ता फ्रदथ ता वरँदथ
 ता हवइह ता अइव्यावइह' ता हुधोइह ता अषवस्त ता फ्राराइति' ता वीदीषे' ॥ ३ ॥

उज्जम्याँन् या स्तओत येस्न्य यथ हीश्च फ्रदथत् मज्दो यँ सँविस्तो
 वँश्चजो फ्रादत्-गअथो पाथाइ अषहे गअथनाँम् हँश्चाइ अषहे गअथनाँम् सुयम्न-
 नाँम्च सओइयँताँम्च वीस्पयोस्च अषओनो स्तोइश्च ॥ ४ ॥

वीस्पँम् अषवनँम् अय रतुफ्रित' ह्वावयइहँम्' जसँतँम् पइति-वराहि
 हुमताइश्च हूँताइश्च हूरँताइश्च ॥ ५ ॥

अषँम्च वोहूच मनो यज्मइदे । गाथो स्पँतो रतुक्षथो अषओनीश्च
 यज्मइदे ॥ ६ ॥

स्तओत येस्न्य यज्मइदे या दाता अइहँउश्च पओउरुयेद्या मरँम्न

(2) 1. Sp: अप-मिज्दो 2. Geld: वीउर्वीस्तीम्; Sp: वी उर्वीस्तीम्

(3) 1. West & TDA: 'वइहा 2. West & TDA: फ्राराइते 3. Sp: वीदुषे; West:
 वीदुशे; TDA: वीदुशे (5) 1. West, Sp, TDA: रतुफ्रिता ह्वावयइह.

वॅरञ्जिम्न' सक्षम्न साचयम्न दद्रान' पइतिषान' पइतिष्मरम्न' फ्रमरम्न फ्रायञ्जम्न
फ्रषम् वस्त्र अहूम् दथान ॥ ७ ॥

वधाम् स्तओतनाम् येस्न्यनाम् यज्ञमइदे । स्तओतनाम् येस्न्यनाम्
यज्ञमइदे फ्रस्रओथ्रम्च फ्रमरथ्रम्च फ्रगाथ्रम्च फ्रायश्तीम्च ॥

येञ्हे हाताम् आअत् येस्ने पइती वड्हो ।

मज्दो अहुरो वअथा अपात् हचा ।

योङ्हाम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्ञमइदे ॥ ८ ॥

हा ५६

ज्ञोतः-

सॅरओषो' इधा' अस्तू अहुरहे मज्दो यस्नाइ सॅवीश्तहे' अपओनो यै नो
इश्तो ह्यत् पओउर्वीम् तत् उस्तॅमॅमचीत्' । अवथात् इधा सॅरओषो अस्तू अहुरहे
मज्दो यस्नाइ सॅवीश्तहे अपओनो यै नो इश्तो ॥ १ ॥

सॅरओषो' इधा अस्तू अपाम् वडुहीनाम्' यस्नाइ अपाउनाम्च फ्रवषिब्यो
यो नो इश्तो उर्वोइब्यो ह्यत् पओउर्वीम् तत् उस्तॅमॅमचीत्' । अवथात् इधा
सॅरओषो अस्तू अपाम् वडुहीनाम् यस्नाइ अपाउनाम्च' फ्रवषिब्यो यो नो इश्तो
उर्वोइब्यो ॥ २ ॥

सॅरओषो' इधा अस्तू अपाम् वडुहीनाम्' यस्नाइ वड्हुश वडुहीनाम्'
अमॅषनाम्चा' स्पॅस्तनाम् हुक्षथनाम् हुधोङ्हाम् वोहुनाम्चा वड्हुयोस्चा' अपोइश

(7) 1. Sp: वॅरञ्जम्न 2. TDA: ददरान 3. West & TDA: पइतिषान
4. West & TDA: पइतिष्मरम्न; Sp: पइतिश मरम्न.

Hā 56

(1) 1. West, Sp, TDA: स्रओषो 2. Sp: इध 3. West, & TDA:
सॅवीश्तहे; 4. Sp: उस्तॅमॅमचीत् (2) 1. West, Sp, TDA: स्रओषो 2. West, Sp,
TDA: वडुहीनाम् 3. Sp: उस्तॅमॅमचीत् 4. Sp: अपओनाम्च (3) 1. West, Sp,
TDA: स्रओषो 2. West, Sp, TDA: वडुहीनाम् 3. West, Sp, TDA: अमॅषनाम्च
4. Sp: वडुह्योस्चा.

यस्नाइ या नै आरअेचा अँरनवतअेचा^१ अपइहाक्ष । सँरओषस्चा^२ इधा अस्तू अपाँम् वडुहीनाँम् यस्नाइ वइहुश अपिवाो ह्यत् पओउर्वीम् तत् उस्तँमँचीत्^३ ॥ ३ ॥

अवथात् इधा सँरओषो^४ अस्तू अपाँम् वडुहीनाँम्^५ यस्नाइ वइहुश वडु-
हीनाँम्^६ अमँपनाँम्चा^७ स्पँतनाँम् हुक्षथनाँम् हुधोइहाँम् वोहुनाँम्चा वइहुयोस्चा^८
अपोइश यस्नाइ या नै आरअेचा अँरनवतअेचा^९ अपइहाक्ष । सँरओषस्चा^{१०} इधा अस्तू
अपाँम् वडुहीनाँम् यस्नाइ वइहुश अपिवाो ॥ ४ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश अषात्चीत् हचा ।

वइहँउश दइदा मनइहो श्यओथननाँम् अइहँउश मइदाइ ।

क्षथ्रँम्चा अहुराइ आ यिम् द्विगुव्यो ददत् वास्तारँम् ॥ (चिहार वार्)

अपँम् वोहू वहिश्तँम् अस्ती ।

उश्ता अस्ती उश्ता अह्नाइ ।

ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अपँम् ॥ (सँ वार्)

स्रओषँम् अपीम् हुरओधँम् वँरथाजनँम् फ़ादत्-गअेथँम् अपवनँम् अपहे
रतूम् यजमइदे ॥

येज्हे हाताँम् आअत् येस्ने पइती वइहो ।

मइदो अहुरो वअेथा अषात् हचा ।

योइहाँम्चा ताँस्चा तोस्चा यजमइदे ॥ ५ ॥

~~~~~

5. West, Sp, TDA: अँरनवतअेचा 5. West, Sp, TDA: स्रओषस्च

6. Sp: उस्तँमँ (4) 1. West, Sp, TDA: स्रओषो 2. West, Sp, TDA: वडुहीनाँम्

3. West, Sp, TDA: अमँपनाँम्चा 4. Sp: वइहुयोस्चा 5. West, Sp, TDA:

अँरनवतअेचा 6. West, Sp, TDA: स्रओषो.

हा ५७

ज्ञोतुः-

अपेम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती ।

उश्ता अस्ती उश्ता अस्माइ ।

ह्यत् अपाइ वहिश्ताइ अपेम् ॥ (सं वार)

स्रओषहे अश्येहे' तस्महे तनु-माँथहे दर्षि-द्रओश आहूइर्येहे क्षनओथ
यस्माइच वस्माइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच ।

ज्ञोतुः- यथा अहू वइर्यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोतुः- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ॥ १ ॥

ज्ञोतुः-

स्रओषेम् अपीम् हुरओधेम् वर्रथ्राजनम् फ्रादत्-गअथेम् अपवनम् अपहे
रतूम् यज्ञमइदे । यो पओइर्यो मज्दो दामाँन् फ्रस्तेरतात् पइति वर्रस्मन्' यज्ञत
अहुरम् मज्दाँम् यज्ञत अमपे स्पेत्ते यज्ञत पायू थ्वोरस्तार या वीस्प' थ्वोरसतो
दामाँन् ॥ २ ॥

अहे रय ख्वरनइहच अज्ञहे' अम वर्रथ्रघ्नच अहे यस्न यज्ञतनाँम् तम्
यज्ञाइ सुरुन्वत यस्न स्रओषेम् अपीम् ज्ञओथ्राव्यो अपीम्च वडुहीम् वर्रज्ञइतीम्
नइरीम्च सइहम् हुरओधेम् । आच नो जम्यात् अवइहे वर्रथ्रजो स्रओषो
अप्यो ॥ ३ ॥

स्रओषेम् अपीम् यज्ञमइदे । रतूम् वर्रज्ञत्तेम् यज्ञमइदे यिम् अहुरम्
मज्दाँम् यो अपहे अपनोत्तमो यो अपहे जध्मूश्तमो । वीस्प स्रवो ज़रथुश्चि' यज्ञमइदे ।
वीस्पच हूरश्त इयओथन यज्ञमइदे वर्रश्तच वर्रइयमच' ॥

Hā 57

- (1) 1. West, Sp, TDA : अष्येहे (2) 1. Geld : वर्रस्मन् 2. Sp : वीस्पा
(3) 1. Geld : अइअहे (4) 1. West, Sp, TDA : ज़रथुश्च 2. West & TDA :
वर्रइयमच; Sp : वर्रइयमच.

येज्हे हाताम् आअत् येस्ने पइती वइहो ।

मइदो अहुरो वअथा अपात् हचा

योइहाम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ ४ ॥

स्रओषम् अभीम् हुरओधम् वर्रथाजनम् फ़ादत्-गअथम् अपवनम् अपहे
रतूम् यज्मइदे ॥ ५ ॥

यो पओइर्यो वर्रस्म फ़स्तैरनत थ्यक्ष्तीश्च पच-यक्ष्तीश्च हप्त-यक्ष्तीश्च
नव-यक्ष्तीश्च आक्ष्नुश्च मइध्यो-पइतिस्तानाँस्च' अमपनाँम् स्पँतनाँम् यस्त्राइच
वह्नाइच क्ष्नुओथाइच फ़सस्तयअच ॥

अहे रय ख्वरनइहच .... वर्रथाजो स्रओषो अण्यो ॥

स्रओषम् अभीम् यज्मइदे । रतूम् वर्रज्जत्तम् यज्मइदे यिम् अहुरम्
मइदाम् यो अपहे अपनोत्तमो यो अपहे जध्मूश्तमो । वीस्प स्रवाओ ज़रथुश्त्रि
यज्मइदे । वीस्पच ह्वरश्त थ्यओथ्न यज्मइदे वरश्तच वरश्यमच^३ ॥

येज्हे हाताम् .... तोस्चा यज्मइदे ॥ ६ ॥

स्रओषम् अभीम् हुरओधम् वर्रथाजनम् फ़ादत्-गअथम् अपवनम् अपहे
रतूम् यज्मइदे ॥ ७ ॥

यो पओइर्यो गाथो फ़स्त्रावयत् यो पच स्पितामहे अपओनो ज़रथुश्त्रे
अफ़स्मनिवाँन् वचस्तश्चितवत्' मत्-आज्जइत्तीश् मत्-पइति-फ़सो अमपनाँम्
स्पँतनाँम् यस्त्राइच वह्नाइच क्ष्नुओथाइच फ़सस्तयअच ।

अहे रय ख्वरनइहच .... वर्रथाजो स्रओषो अण्यो ॥

स्रओषम् अभीम् यज्मइदे रतूम् वर्रज्जत्तम् .... वीस्पच ह्वरश्त
थ्यओथ्न यज्मइदे वरश्तच वरश्यमच ॥

येज्हे हाताम् .... तोस्चा यज्मइदे ॥ ८ ॥

स्रओषम् अभीम् हुरओधम् वर्रथाजनम् फ़ादत्-गअथम् अपवनम् अपहे
रतूम् यज्मइदे ॥ ९ ॥

(6) 1. Geld: मइध्योइ-पइति° 2. West, Sp, TDA: ज़रथुश्त्र 3. Sp:

वरश्यमनच

(8) 1. West & TDA: वचस्तश्चित्वत्.

यो द्विघओश्च^१ द्रीवयोश्च^२ अमवत् न्मानम् हाँम्-ताश्चि^३ पस्च हू-फ्राष्मो-
दाइतीम् यो अओष्मम्^४ स्तैरथ्वत स्रइथिप वीस्त्रूम-त्तम् एवरेम् जइ-ति अतृच हे
वाध कर्मरधम् जन्वो पइति एवइहयेइति यथ अओजो नाइघोइहम्^५ ॥

अहे रय एवरैनइहच .... वरथ्रजो सओषो अण्यो ॥

सओषम् अपीम् यज्ञमइदे रतूम वर्रज-त्तम् .... वीस्पच ह्वरस्त
इयओथन यज्ञमइदे वरस्तच वरइयमच ॥

येज्हे हाताम् .... तोस्चा यज्ञमइदे ॥ १० ॥

सओषम् अपीम् हुरओधम् वरथ्राजनम् फ्रादत्-गअथम् अपवनम् अपहे
रतूम यज्ञमइदे ॥

तएम् आस्रम् अओजइह-त्तम् दर्षितम्^१ स्रम् वर्रजधीम्^२ ॥ ११ ॥

यो वीस्पअइव्यो हच अर्रजअइव्यो ववन्वो पइति-जसइति व्याणम्^३
अमपनाम् स्प-तनाम् ॥

अहे रय एवरैनइहच .... वरथ्रजो सओषो अण्यो ॥

सओषम् अपीम् यज्ञमइदे रतूम वर्रज-त्तम् .... वीस्पच ह्वरस्त
इयओथन यज्ञमइदे वरस्तच वरइयमच ॥

येज्हे हाताम् .... तोस्चा यज्ञमइदे ॥ १२ ॥

सओषम् अपीम् हुरओधम् वरथ्राजनम् फ्रादत्-गअथम् अपवनम् अपहे
रतूम यज्ञमइदे ॥

यूनाम् अओजिश्तम् यूनाम् त-चिश्तम्^१ यूनाम् थ्वक्षिश्तम् यूनाम्
आसिश्तम् यूनाम् परो-कतरश्तम्^२ । पइतिपत मइदयस्त्र सओषहे अण्येहे यस्त्रम्
॥ १३ ॥

दूरात् हच अह्मात् न्मानात् दूरात् हच अज्हात्^३ वीसत् दूरात् हच

- (10) 1. West & TDA: दरघओश्च 2. West, Sp, TDA: द्रीवयोश्च
3. West & TDA: हाँम्-ताश्चि; Sp: हाँम्-ताश्तम् 4. West, Sp, TDA: अओष्मम्
5. West, Sp, TDA: नाइघोइहम् (11) 1. West, Sp, TDA: दर्षितम् 2. Sp:
वर्रजइतीम् (12) 1. Geld: व्यस्त्रम् (13) 1. West, Sp, TDA: त-चिश्तम्
(14) 1. Geld: अइज्हात्.

अह्मात् ज॒त्तओत् दूरात् हच अ॒ह्मात् द॒हओत् अघो इ॒थ्येजो वोइ॒ध्नो
येइ॒ति ये॒हे न्मानय॑ स॒ओषो अ॒ण्यो व॑र॒थजो थ्रॉ॒फ़ो अ॒स्ति प॒इति-ज॒त्तो
नाच अ॒षव फ़ा॒यो-हु॒मतो फ़ा॒यो-हृ॒खतो फ़ा॒यो-हृ॒स्तो ॥

अहे रय ख॒वर॑न॒इहच .... व॑र॒थजो स॒ओषो अ॒ण्यो ॥

स॒ओष॑म् अ॒षीम् य॒ज्ञम॒इदे रतूम् व॑र॒ज॒त्तम् .... वी॒स्पच हृ॒स्त
इ॒यओ॒थ्न य॒ज्ञम॒इदे व॑र॒स्तच व॑र॒इय॒म॒च ॥

ये॒हे हाता॑म् .... तो॒स्चा य॒ज्ञम॒इदे ॥ १४ ॥

स॒ओष॑म् अ॒षीम् हु॒रओ॒धम् व॑र॒थाज॑न॒म् फ़ा॒दत्-ग॒अथ॑म् अ॒षव॑न॒म् अ॒षहे
रतूम् य॒ज्ञम॒इदे ॥

यो व॒ननो क॒यध॑हे यो व॒ननो का॒इ॒ध्येहे यो ज॒त्त द॑अ॒वयो दु॒जो
अ॒श-अ॒ओज॑इ॒हो अ॒हूम्-म॑र॒चो यो ह॑र॒त अ॒इ॒व्याक्ष॑तच वी॒स्पयो फ़॒वोइ॑श
ग॒अथ॑यो ॥ १५ ॥

यो अ॒नव॑इ॒ह॒व॒द॒म्नो ज॒अ॒न॒इ॒ह नि॒पाइ॑ति म॒ज्दो दा॒माँन् यो अ॒नव॑इ॒ह॒व॒द॒म्नो
ज॒अ॒न॒इ॒ह नि॒शह॑उ॒र्वइ॑ति म॒ज्दो दा॒माँन् यो वी॒स्पम् अ॒हूम् अ॒स्त्व॒त्तम्
अ॒र॒ध्व॑ स्त॒इथि॑ष नि॒पाइ॑ति प॒स्च हू-फ़ा॒ष्मो-दा॒इती॑म् ॥ १६ ॥

यो नो॒इत् प॒स्चअ॑त हु॒शख॑व॒फ़ यत् म॒इ॒न्यू दा॒माँन् द॒इधी॑त्तम् य॒स्च स्प॑त्तो
म॒इ॒न्यु॒श य॒स्च अ॒इ॒रो हि॒षारो अ॒षहे ग॒अथो यो वी॒स्पाइ॑श अ॒याँन्च क्ष॒प्र॒न॒स्च
यू॒इ॒ध्येइ॑ति मा॒ज्ञ॒न्य॒अ॒इ॒व्यो ह॒ध द॑अ॒व॒अ॒इ॒व्यो ॥ १७ ॥

हो नो॒इत् त॒र॒स्तो फ़ा॒नामा॑इ॒ते थ॒व॒अ॒षात् प॒रो द॑अ॒व॒अ॒इ॒व्यो फ़ा॒ अ॒ह्मात्
प॒रो वी॒स्पे द॑अ॒व अ॒नु॒सो त॒र॒स्त न॑म॒त्ते त॒र॒स्त त॑म॒इ॒हो द॒र॒त्ते ॥

अहे रय ख॒वर॑न॒इहच .... व॑र॒थजो स॒ओषो अ॒ण्यो ॥

स॒ओष॑म् अ॒षीम् य॒ज्ञम॒इदे रतूम् व॑र॒ज॒त्तम् .... वी॒स्पच हृ॒स्त
इ॒यओ॒थ्न य॒ज्ञम॒इदे व॑र॒स्तच व॑र॒इय॒म॒च ॥

ये॒हे हाता॑म् .... तो॒स्चा य॒ज्ञम॒इदे ॥ १८ ॥

2. Geld: दइ॒हओत् 3. Sp: ये॒य॒स्ते 4. West, Sp, TDA: न्मान्य
(15) 1. West, Sp, TDA: अ॒षओ॒ज॑इ॒हो (16) 1. Sp: नि॒श ह॑उ॒र्वइ॑ति 2. West,
Sp, TDA: अ॒र॒ध्व (17) 1. Sp: हु॒शख॑व॒प्र॒न (18) 1. Geld: द॒र॒त्ति.

स्रओषम् अपीम् हुरओधम् वर्रथाजनम् फ्रादत्-गअथम् अपवनम् अपहे
रतूम् यज्ञमइदे । यिम् यज्ञत हओमो फ्राष्मिश् वअेषज्यो स्त्रीरो क्षथ्यो जइरि-दोइथो
वर्रजिश्ते पइति वर्रजहि' हरइथ्यो पइति वर्रजयो ॥ १९ ॥

ह्वचो' पापो-वचो पइरि-गो' वचो पइथिम्नो वीस्पो-पअसीम् मस्तीम्
पाँम् पोउरु-आजइ^१तीम् माँथहेच पउर्वतातम्^३ ॥

अहे रय ख्वर्रनइहच .... वर्रथजो स्रओषो अण्यो ॥

स्रओषम् अपीम् यज्ञमइदे रतूम् वर्रज^२तम् .... वीस्पच ह्वश्त
इयओध्न यज्ञमइदे वर्रश्तच वर्रइयन्नच ॥ २० ॥

स्रओषम् अपीम् हुरओधम् वर्रथाजनम् फ्रादत्-गअथम् अपवनम् अपहे
रतूम् यज्ञमइदे ॥

येञ्हे न्मानम् वार्रथधिन् हजइरो-स्तूनम् वीधातम् वर्रजिश्ते पइति वर्रजहि'
हरइथ्यो पइति वर्रजयो । ख्वारओध्नम् अ^२तर्र-नअेमात्^२ स्तहर्पअेसम् निश्तर-
नअेमात् ॥ २१ ॥

येञ्हे अहुनो वइर्यो स्रइथिश् वीसत वर्रथजो यस्सस्च हप्तइहाइतिश्
प्रषूपस्च माँथो यो वार्रथधिन्श् वीस्पोस्च यस्त्रो-कैरतयो ॥

अहे रय ख्वर्रनइहच .... वर्रथजो स्रओषो अण्यो ॥

स्रओषम् अपीम् यज्ञमइदे रतूम् वर्रज^२तम् .... वीस्पच ह्वश्त
इयओध्न यज्ञमइदे वर्रश्तच वर्रइयन्नच ॥

येञ्हे हाताँम् .... तोस्चा यज्ञमइदे ॥ २२ ॥

स्रओषम् अपीम् हुरओधम् वर्रथाजनम् फ्रादत्-गअथम् अपवनम् अपहे
रतूम् यज्ञमइदे ॥

येञ्हे अमच वर्रथध्नच हओज्जाँथन्नच वअेध्याच' अवाइन्^३ अमँपो स्पँत
अओइ^३ हसो-कर्णइरीम् ज़ाँम् ॥ २३ ॥

(19) 1. Sp: वर्रजहे (20) 1. Sp: हुवचो 2. West & TDA: पइरि गा
3. Sp: पओउर्वतातम् (21) 1. Sp: वर्रजहे 2. Geld, West, TDA: अश्तर-नअेमात्
(23) 1. West & TDA: वअेध्याइच 2. West & TDA: अवान्; Sp: अवो 3. West
& TDA: अवि.

यो दअेनो-दिसो दअेनयाइ' वसो-क्षथो फ्रचराइति अओइ' याम् अस्त्व-
इतीम् गअेथाम् । अय दअेनय फ्रओरँत अहुरो मज्दो अषव फ्रा वोहु मनो फ्रा
अषम् वहिस्तम् फ्रा क्षथम् वइरीम् फ्रा स्पँत आर्मइतिश फ्रा हउर्वतास् फ्रा अमँर-
ततास् फ्रा आहूइरिश फ्रणो फ्रा आहूइरिश त्कअेषो ॥ २४ ॥

फ्रा अध वअेइव्य अहुव्य वअेइव्य नो अहुव्य निपयो आइ' स्रओष
अप्य हुरओध अहेच अइहँउश यो अस्त्वतो यस्च अस्ति मनह्यो पइरि द्रवतत्
महर्कात् पइरि द्रवतत् अअेष्मात् पइरि द्रवत्वयो' हअेनअेइव्यो' यो उस् स्त्रूरम् द्रप्पम्
गँरँनान्' अअेष्महे परो द्रओमँव्यो यो अअेष्मो दुज्जदो द्रावयात् मत् वीधातओत्'
दअेवो-दातात् ॥ २५ ॥

अध नो तूम स्रओष अप्य हुरओध ज्ञावरँ दयो हितअेइव्यो द्रवतातम्
तनुव्यो पोउरु-स्पक्ष्तीम्' त्विष्यँताम् पइति-जइतीम् दुश्मइन्युनाम्' हथा-निवाइतीम्
हमँरथनाम् अउर्वथनाम् त्विष्यँताम् ॥

अहे रय स्वरँनइहच .... वँरथजो स्रओषो अप्यो ॥

स्रओषम् अषीम् यज्मइदे रतूम वँरजँतम् .... वीस्पच हूरुश
इयओथन यज्मइदे वरुशतच वरँश्यन्नच ॥

येज्हे हाताम् .... तोस्चा यज्मइदे ॥ २६ ॥

स्रओषम् अषीम् हुरओधम् वँरथाजनम् फ्रादत्-गअेथम् अषवनम् अषहे
रतूम यज्मइदे ॥

यिम् चथ्वारो अउर्वँतो अउरुष रओक्ष्न फ्रादँरस्र स्पँत वीध्वाओइहो
असय मइनिवसइहो' वज्जँति । रुवअेन अअेष्म सफ्रोइहो ज्जरन्य पइति-थ्वरुशतो-
इहो ॥ २७ ॥

आस्यइह अस्पअेइव्य आस्यइह वातअेइव्य आस्यइह वारअेइव्य

- (24) 1. West & TDA: दअेनयो 2. West & TDA: अवि (25) 1.
West, Sp, TDA: आ 2. West & TDA: द्रवइतिव्यो 3. West, Sp, TDA:
हअेनँव्यो 4. Sp: गँरँनान् 5. West, Sp, TDA: वीदातओत् (26) 1. West &
TDA: पओउरु-स्पक्ष्तीम् 2. West, Sp, TDA: दुश्मइन्यवनाम् (27) 1. West &
TDA: मनिवसइहो; Sp: मइन्यवसइहो.

आस्यङ्ह मअघअइव्य आस्यङ्ह वयअइव्य हुपतरतअइव्य' आस्यङ्ह हस्तयो
अङ्गहिमनयो^१ ॥ २८ ॥

योइ वीस्प ते अपयेइ^२ति' याँ^३ अवे^३ पस्कात् व्येइ^४ति' नोइत् अवे^३ पस्कात्
आफ्र^५ते । योइ वअइव्य^५ सइथिज्जिव्य^६ फ्रायतयेइ^६ति वज्जम्म यिम् वोहम् सओप्पम्
अपीम् यत्तचित् उपस्तइरे हि^७द्वो' आगो^७वयेइते यत्तचित् दओपतइरे निघ्ने ॥

अहे रय ख्वरनङ्हच .... वर्रथजो सओपो अप्यो ॥

सओप्पम् अपीम् यज्जमइदे रतूम वर्रज्जत्तम् .... वीस्पच ह्वस्त
इयओथ्न यज्जमइदे वर्रत्तच वर्रइयन्नच ॥

येज्हे हाताम् .... ताोस्चा यज्जमइदे ॥ २९ ॥

सओप्पम् अपीम् हुरओधम् वर्रथाजनम् फ्रादत्-गअथम् अपवन्नम् अपहे
रतूम यज्जमइदे ॥

यो वर्रजो वर्रज्यास्तो' मज्जदो दामाँन् निशङ्हस्ति' ॥ ३० ॥

यो आथितीम् हमहे अयाँन् हमयो वा क्षपो इमत् कर्प्परं अवज्जाइते'
यत् ख्वनिरथम् वामीम् सइथिश् जस्तय^२ द्रज्जिम्नो^३ ब्रोइथो-तअज्जम्' ह्वा-वअधम्
कमरंघे पइति दअवनाँम् ॥ ३१ ॥

सथाइ अङ्गरहे मइन्त्येउश' द्रवतो । सथाइ अअप्पहे ख्वी-द्रओश^२ । सथाइ
माज्जइन्नयाँम् दअवनाँम् । सथाइ वीस्पनाँम् दअवनाँम् ॥

अहे रय ख्वरनङ्हच .... वर्रथजो सओपो अप्यो ॥

सओप्पम् अपीम् यज्जमइदे रतूम वर्रज्जत्तम् .... वीस्पच ह्वस्त
इयओथ्न यज्जमइदे वर्रत्तच वर्रइयन्नच^३ ॥

- (28) 1. Geld: पतरतअइव्य 2. West, Sp, TDA: अङ्गे मनयो; (29) 1.
Sp: अपयइति 2. West, Sp, TDA: योइ 3. Sp: अओअ 4. Sp: वयइति
5. West & TDA: उवअइव्य 6. Geld: सइथिज्जिव्य; Sp: सइथिज्जिव्य 7. Sp: हेँद्वो
(30) 1. West, Sp, TDA: वर्रज्जि-यास्तो 2. West, Sp, TDA: निषङ्हस्ति (31) 1.
West, Sp, TDA: अवज्जाइति 2. West, Sp, TDA: जस्तयो 3. West & TDA:
द्रज्जिम्नो 4. West & TDA: ब्रोइथो-तअज्जम् (32) 1. West, Sp, Geld, TDA:
मन्त्येउश 2. Geld: ख्वीम्-द्रओश 3. West & TDA: वर्रथ्यन्नच,

येजहे हाताम् .... तोस्चा यज्ञमइदे ॥ ३२ ॥

स्रओषम् अषीम् हुरओधम् वर्रथाजनम् फ्रादत्-गअथम् अपवनम् अपहे
रतूम यज्ञमइदे ॥

इधत्च अइनिधत्च इधत्च वीस्पांम्च अपि इमांम् ज्ञांम् वीस्पो
स्रओषहे अण्येहे तण्महे तनुमाँथहे ॥ ३३ ॥

तण्महे हाँम्-वर्रतिवतो' वाज्जुश-अओजइहो रथअशतो कमेर्रधो-जनो
दअवनान् वनतो वनइतीश वनइतिवतो अपओनो वनतो वनइतीश वनइतीम्च
उपरतातम् यज्ञमइदे याँम्च स्रओषहे अण्येहे याँम्च अरुतोइश यज्ञतहे ॥ ३४ ॥

वीस्प न्मान स्रओषो-पात यज्ञमइदे येजहाध स्रओषो अण्यो प्रयो फ्रियो
पइति-ज्ञतो नाच अपव फ्रायो-हुमतो फ्रायो-हूस्तो फ्रायो-हूरुतो ॥

अहे रय एवरनइहच .... वर्रथाजो स्रओषो अण्यो ॥

स्रओषम् अषीम् यज्ञमइदे रतूम वर्रज्ञत्तम् .... वीस्पच हूरुत
श्यओथन यज्ञमइदे वरुतच वरुयन्नच ॥

येजहे हाताम् .... तोस्च यज्ञमइदे ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

[*स्रोश अशो तगी तन्-फ्रमाँन् शिकफ्र-जीन् जीन्-अवजार् सालार् इ दामाँन् अहुरमज्द
वै-रसात् ।]

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश अषात्चीत् हचा° ॥ (डु वार)

यस्मच वल्लम्च अओजस्च जवरच आफ्रीनामि । § स्रओषहे अण्येहे
तण्महे तनु-माँथहे दर्षि-द्रओश आहुइर्येहे ॥ ३५ ॥

(34) 1. Geld: °वर्रतिवतो; Sp: °वरइतिवतो.

(35) *The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in
a whisper (Bāz).

§ The concluding line स्रओषहे अण्येहे ... दर्षि-द्रओश आहुइर्येहे should
be recited only if the whole of the Yasna is to be dedicated to the Angel
स्रओष. Otherwise any formula applicable to अहुर मज्द or मीनो नावर्, as the
case may be, should be substituted in this place.

हा ५८

जोतः-

तत् सोइधिश तत् वर्रथम् ददमइदे हत् नमै हुचिथम् अपिश-हागैत्
आर्मइतिश-हागैत् येज्हे नमइहो चिथम् हुमतम्चा हूत्तम्चा ह्वरत्तम्चा ॥ १ ॥

तत् नै नमै निपात् पइरी दअवाअत्चा त्वअपइहत् मश्याअत्चा ।
अह्माइ नमइहे आवअदयमइदे' गअथोस्चा तन्वस्चा निपातयअचा निषइहरत-
यअचा हर्रथाइचा अइव्याक्षत्राइचा ॥ २ ॥

नमही श्यामा अहुरा' मज्झा नमही उस्समही नमइहे वीसामइदे नमइहे
आवअदयमइदे' गअथोस्चा तन्वस्चा निपातयअचा निषइहरतयअचा' हर्रथाइचा
अइव्याक्षत्राइचा नमइहो आ यथा नमै क्षमावतो ॥ ३ ॥

प्रभूमो अस्ती अपवा वर्रथजा वहिस्तो प्रभूषे चर्रकैरमही । है-सा गैउश्चा
अपइहाचा अपओनस्चा अपावइयोस्चा स्तोइश हइथ्यो वइहुदो येज्हे वै
मसानस्चा वइहानस्चा सयनस्चा चर्रकैरमही । हैचा ना प्रभूमो निषइहरतू' है अइ-
व्याक्षयतू हदा अषाचा वास्त्राचा फ़ारातिचा वीदीपयाचा' अइनितिचा आथाचा
अहुरहे मज्झा ॥ ४ ॥

यथा नै दाता अमेषा स्पेस्ता अथा नो थ्राज्जम् । थ्राज्जम् नै वइहवो
थ्राज्जम् नै वइहीश थ्राज्जम् नै अमेषा स्पेस्ता हुक्षथा हुधोइहो । नअचीम् तैम्
अन्यैम् यूमत् वअेदा अषा अथा नो थ्राज्जम् ॥ ५ ॥

पइरी मनो पइरी वचो पइरी श्यओथना पइरी पसुश पइरी वीरैग्
स्पेस्ताइ मइन्यवे' ददमही । हउर्वप्रवो द्रवो-गअथा' द्रवप्रवो द्रवो-वीरा द्रवा
हउर्वा अपिवत्तो दथुपो ददुपो ददूवीश रओचैवीश हौम्-वअेनोइमइदी' याइश
अहुरहे मज्झा ॥ ६ ॥

Hā 58

(2) 1. West & TDA: मश्याअत्चा 2. West & TDA: आवअदयामइदे;
Sp: आवअेधयामइधे (3) 1. West, Sp, TDA: अहुर 2. West & TDA: आवअे-
दयामइदे 3. Sp: निषइहं (4) 1. Sp: निषइहरतू 2. Sp: वीदुष्याचा (6) 1.
Geld: मन्यवे; West & TDA: मइन्यवे 2. West, Sp, TDA: द्रवो-गअथो 3. West
& TDA: हौम्-वीनोइमइदे; Sp: हौम्-वअेनोइमइधे.

नमसँ तोइ आतरँ अहुरहे मज्दो मज्जिस्ताइ योइहाँम् पइती-जम्यो मज्जँ
अवख्याइ मज्जँ रक्कनोख्याइ दाइदी हउर्वातो अमरतातो ॥ ७ ॥

हउर्वाँम् हः दाइतीम् स्तओतनाँम् येस्न्यनाँम् यज्मइदे अपनोत्तमया'
पइती वचस्तस्ता । स्रओस्ताँम् अत् तोइ कँहूर्पँम् कँहूर्पाँम् आवओदयमही मज्दो
अहुरा इमा^१ रओचो वरँजिस्तँम् वरँजिमनाँम्^२ अवत् यात्^३ हूरँ अवाची ॥ ८ ॥

स्तओत येस्न्य यज्मइदे या दाता अइहँउश पओउरुयेहा ॥ ९ ॥

हा ५९

ज्ञोत् उ रास्पी:-

अहुरँम् मज्दोँम् अपवनँम् अपहे रतूम् यज्मइदे । अमँपा स्पँता हुक्षथा
हुधोइहो यज्मइदे ॥ १ ॥

अस्न्य अपवन अपहे रतवो यज्मइदे । हावनीम् अपवनँम् अपहे रतूम्
यज्मइदे । सावइहओम् वीसीम्च अपवनँम् अपहे रतूम् यज्मइदे । मिथ्रँम् वोउरु-
गओयओइतीम् हज्जइर-गओषँम् वओवरँ-चप्मनँम् अओस्तो-नामनँम् यज्मतँम् यज्म-
इदे । राम खास्त्रँम् यज्मइदे ॥ २ ॥

ज्ञोत्:-

रपिथ्विनँम् अपवनँम् अपहे रतूम् यज्मइदे । फ्रादत्-फ्राउम् जँतुमँम्च
अपवनँम् अपहे रतूम् यज्मइदे । अपँम् वहिस्तँम् आत्रँम्च अहुरहे मज्दो पुथ्रँम्
यज्मइदे ॥ ३ ॥

उज्जयेइरिनँम् अपवनँम् अपहे रतूम् यज्मइदे । फ्रादत्-वीरँम् दख्युमँम्च
अपवनँम् अपहे रतूम् यज्मइदे । वरँजँत्तँम् अहुरँम् क्षथ्रीम् क्षओत्तँम् अपाँम् नपात्तँम्
अउर्वत्-अस्पँम् यज्मइदे । अपँम्च मज्दधाताँम् अपओनीम् यज्मइदे ॥ ४ ॥

(8) 1. West, Sp, TDA : अपनोत्तमय 2. Sp : इमा 3. Sp : वरँजिमनाँम्
4. West, Sp, TDA : या अत्.

Hā 59

Sections 1-17,29 are identical with Yasna 17.1-17,19; and sections
18-27 with Yasna 26.1-10.

अङ्घ्रिभूषणम् अङ्घ्रिगात्रम् अपवर्णम् अपहे रतूम् यज्ञमङ्घ्रिदे । फ्रादत्-
वीस्पाँम्-हुज्याङ्घ्रिम् ज़रथुश्रोतम् अपवर्णम् अपहे रतूम् यज्ञमङ्घ्रिदे । अपओनाँम्
वडुहीश सूरारो स्पँतो फ्रवषयो यज्ञमङ्घ्रिदे । धनोश्च वीरो-वाँध्वो यज्ञमङ्घ्रिदे ।
याङ्घ्र्याँम्च हुषितीम् यज्ञमङ्घ्रिदे । अमँम्च हुतश्तम् हुरओधम् यज्ञमङ्घ्रिदे । वँध्रध्नम्च
अहुरधातम् यज्ञमङ्घ्रिदे । वनङ्घ्रितीम्च उपरतातम् यज्ञमङ्घ्रिदे ॥ ५ ॥

उषहिन्म् अपवर्णम् अपहे रतूम् यज्ञमङ्घ्रिदे । वँरजीम् न्मानीम्च अपवर्णम्
अपहे रतूम् यज्ञमङ्घ्रिदे । सओषम् अषीम् हुरओधम् वँरधाजनम् फ्रादत्-गअथम्
अपवर्णम् अपहे रतूम् यज्ञमङ्घ्रिदे । रण्णम् रजिश्तम् यज्ञमङ्घ्रिदे । अरुशतातम्च फ्रादत्-
गअथाँम् वरदत्-गअथाँम् यज्ञमङ्घ्रिदे ॥ ६ ॥

माह्य अपवर्णम् अपहे रतवो यज्ञमङ्घ्रिदे । अँतरँ-मोङ्घ्रिहम् अपवर्णम् अपहे
रतूम् यज्ञमङ्घ्रिदे । पँरनो-मोङ्घ्रिहम् वीषसथम् अपवर्णम् अपहे रतूम् यज्ञमङ्घ्रिदे ॥ ७ ॥

याङ्घ्र्य अपवर्णम् अपहे रतवो यज्ञमङ्घ्रिदे । मङ्घ्र्यो-ज्रम्अम् अपवर्णम् अपहे
रतूम् यज्ञमङ्घ्रिदे । मङ्घ्र्यो-षम् अपवर्णम् अपहे रतूम् यज्ञमङ्घ्रिदे । पङ्घ्रिशहहीम्
अपवर्णम् अपहे रतूम् यज्ञमङ्घ्रिदे । अयाश्रिमम् फ्रओउर्वअश्रिमम् वर्णिहर्शतम्
अपवर्णम् अपहे रतूम् यज्ञमङ्घ्रिदे । मङ्घ्र्याङ्घ्रिम् अपवर्णम् अपहे रतूम् यज्ञमङ्घ्रिदे ।
हमस्पथमअदअम् अपवर्णम् अपहे रतूम् यज्ञमङ्घ्रिदे । सरध अपवर्णम् अपहे रतवो
यज्ञमङ्घ्रिदे ॥ ८ ॥

वीस्पे अपहे रतवो यज्ञमङ्घ्रिदे । योङ्घ्रि हँति अपहे रतवो श्रयस्च थिसाँस्च
नङ्घ्रिदश्च पङ्घ्रिशहावनयो योङ्घ्रि हँति अपहे यत् वहिश्तहे मङ्घ्रिदो-फ्रसास्त ज़रथुश्रो-
फ्रओङ्घ्रि ॥ ९ ॥

अहुर मिथ्र वँरजँत अङ्घ्र्यजङ्घ्रिह अपवर्णम् यज्ञमङ्घ्रिदे । सँउश्च मोङ्घ्रिहम्च
ह्वँच उर्वराहु पङ्घ्रि वँरस्मन्याहु मिथ्रम् वीस्पनाँम् दण्णुनाँम् दङ्घ्रुपङ्घ्रितीम् यज्ञमङ्घ्रिदे ।
(*रोङ्घ्रि) अहुरम् मङ्घ्रिदाँम् रअवँतम् व्वरँनङ्घ्रिहँतम् यज्ञमङ्घ्रिदे । (*माह्) अपओनाँम्
वडुहीश सूरारो स्पँतो फ्रवषयो यज्ञमङ्घ्रिदे ॥ १० ॥

जोत उ रास्पी:-

ध्र्वाँम् आत्रम् अहुरहे मज्दो पुथ्रम् यज्ञमइदे । आत्रम् वरंजि-सवइहम्
यज्ञमइदे । आत्रम् वोहु-प्रयानम्' यज्ञमइदे । आत्रम् उर्वाजिश्तम् यज्ञमइदे । आत्रम्
वाजिश्तम् यज्ञमइदे । आत्रम् स्पेनिश्तम् यज्ञमइदे । क्षथ्रम् नक्रथ्रम् नइर्यो-सइहम्
यज्ञतम् यज्ञमइदे । आत्रम् वीस्पनाँम् न्माननाँम् न्मानो-पइतीम् मज्दधातम् अहुरहे
मज्दो पुथ्रम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे मत् वीस्पअइव्यो आतरेव्यो ॥ ११ ॥

जोत:- आपो वडुहीश् वहिश्तो मज्दधातो अपओनीश् यज्ञमइदे । वीस्पो
आपो मज्दधातो अपओनीश् यज्ञमइदे । वीस्पो उर्वरो मज्दधातो अपओनीश्
यज्ञमइदे ॥ १२ ॥

माँथ्रम् स्पेत्तम् अश-एवरनइहम् यज्ञमइदे । दातम् वीदोयूम् यज्ञमइदे ।
दातम् जरथुश्चि यज्ञमइदे । दरंधाँम् उपयनाँम् यज्ञमइदे । दअेनाँम् वडुहीम् माज्द-
यस्तीम् यज्ञमइदे ॥ १३ ॥

गइरीम् उषि-दरनेँम्' मज्दधातम् अप-एवाथ्रम् यज्ञतम् यज्ञमइदे । वीस्पो
गरयो अप-एवाथ्रो पोउरु-एवाथ्रो मज्दधात अपवन अपहे रतवो यज्ञमइदे । उघ्रम्
कवअेम् एवरनो मज्दधातम् यज्ञमइदे । उघ्रम् अएवरत्तम् एवरनो मज्दधातम्
यज्ञमइदे । अषीम् वडुहीम् यज्ञमइदे । क्षोइथनीम् वरंजिश्तीम् अमवइतीम् हुरओधाँम्
एवापराम् एवरनो मज्दधातम् यज्ञमइदे । सवो मज्दधातम् यज्ञमइदे ॥ १४ ॥

दह्वाँम् वडुहीम् आफ्रितीम् यज्ञमइदे । दह्वम्च नरम् अपवनम् यज्ञमइदे ।
उघ्रम् तएम्च दामोइश् उपमनेँम् यज्ञतम् यज्ञमइदे ॥ १५ ॥

इमो अपस्च जेमस्च उर्वरोस्च यज्ञमइदे । इमो असोस्च पोइथ्रोस्च
गओयओइतीश्च मअेथन्योस्च अवो-एवरनोस्च यज्ञमइदे । इमम्च पोइथहे पइतीम्
यज्ञमइदे यिम् अहुरम् मज्दाँम् ॥ १६ ॥

जोत उ रास्पी:-

रतवो वीस्पे मज्जिश्त यज्ञमइदे अयर अस्न्य माह्य याइर्य सरंध ॥ १७ ॥

(11) 1. West, Sp, TDA: वोहु-प्रयानम्
दरनेँम्; Sp: उषि-दरनेँम्.

(14) 1. West & TDA: उषि-

अषओनाँम् वडुहीश् सूरुओ स्पँतो फ्रवषयो स्तओमि ज्वयेमि उप्पयेमि ।
यज्मइदे न्मान्यो वीस्यो जँतुमो दण्युमो जरथुश्त्रोत्तमो ॥ १८ ॥

जोत्:-

वीस्पनाँम्च ओइहाँम् पओइर्यनाँम् फ्रवषिनाँम् इध यज्मइदे फ्रवषीम्
अवाँम् याँम् अहुरहे मइदो मज्जिस्ताँम्च वहिस्ताँम्च स्रअस्ताँम्च स्रओज्जिस्ताँम्च
स्रथ्विस्ताँम्च हुक्कँरँमँम्च अषात् अपनोत्तमाँम्च ॥ १९ ॥

अषओनाँम् वडुहीश् सूरुओ स्पँतो फ्रवषयो यज्मइदे ।

यो अमँषनाँम् स्पँतनाँम्

क्षअेतनाँम् वँरँजि-दोइथ्रनाँम्

वँरँजताँम् अइय्यामनाँम्

तण्मनाँम् आहूर्यनाँम्

योइ अइथ्यजइहो अषवनो ॥ २० ॥

पओइर्यनाँम् त्कअेषनाँम् पओइर्यनाँम् साखो-गूषाँम् इध अषओनाँम्
अषओनिनाँम्च अहूमच दअेनाँम्च वओधस्च उर्वानँम्च फ्रवषीम्च यज्मइदे योइ
अषाइ वओनरँ । गँउश् हुधोइहो उर्वानँम् यज्मइदे ॥ २१ ॥

योइ अषाइ वओनरँ गयेहे मरँथनो' अषओनो फ्रवषीम् यज्मइदे । जरथुश्त्रहे
स्पितामहे इध अषओनो अषीम्च फ्रवषीम्च यज्मइदे । कवोइश् वीस्तास्पहे अषओनो
फ्रवषीम् यज्मइदे । इसत्-वास्त्रहे जरथुश्त्रोइश् अषओनो फ्रवषीम् यज्मइदे ॥ २२ ॥

नवानज्जिस्ताँम् इध अषओनाँम् अषओनिनाँम्च अहूमच दअेनाँम्च
वओधस्च उर्वानँम्च फ्रवषीम्च यज्मइदे योइ अषाइ वओनरँ मत् वीस्पाव्यो
अषओनिव्यो फ्रवषिव्यो

यो इरीरिथुषाँम् अषओनाँम्

योस्च ज्वँताँम् अषओनाँम्

योस्च नराँम् अज्जातनाँम्

फ्रषो-चरँथाँम् सओश्यँताँम् ॥ २३ ॥

इध इरिस्तनाम् उर्वाँनो यज्ञमइदे यो अपओनाम् फ्रवषयो । वीस्पनाम् अह्य न्माने नवानज्जिदस्तनाम् पर-इरिस्तनाम्' अथेपइतिनाम् अथ्यनाम् नरांम् नाइरिनाम् इध अपओनाम् अपओनिनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे ॥ २४ ॥

वीस्पनाम् अथेपइतिनाम् अपओनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे । वीस्पनाम् अथ्यनाम् अपओनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे । वीस्पनाम् नरांम् अपओनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे । वीस्पनाम् नाइरिनाम् अपओनिनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे ॥ २५ ॥

वीस्पनाम् अपरैनायूकनाम् दहो-कैरतनाम् अपओनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे । आदख्युनांम्च अपओनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे । उज्जदाख्युनांम्च अपओनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे ॥ २६ ॥

नरांम्च अपओनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे । नाइरिनांम्च अपओनिनाम् फ्रवषयो यज्ञमइदे । वीस्पो अपओनाम् वडुहीश सरो स्पेतां फ्रवषयो यज्ञमइदे यो हच गयात् मरथन्त् आ-सओश्येतात् वैरथन्त् ॥ २७ ॥

वैरथन्त् अहुरधात्म् यज्ञमइदे । सओश्येत्तम्' वैरथाजनम् यज्ञमइदे । इमत् वैरस्म हध-ज्जओथ्रेम् हध-अइय्योइहन्म् अपय फ्रस्तरैत्म् यज्ञमइदे । हओम् उर्वान्म् यज्ञमइदे । हवांम्' फ्रवषीम् यज्ञमइदे ॥ २८ ॥

वीस्वे अपवनो यज्ञत यज्ञमइदे । वीस्वे अपहे रतवो यज्ञमइदे । हावनीम् पइति रतूम् सावइहओम् वीसीम्च पइति रतूम् रतवो वीस्वे मज्जिस्त पइति रतूम् ॥

येज्हे हातांम् ..... तास्चा यज्ञमइदे ॥ २९ ॥

*रास्पी:-

वडुहु तू ते वडुहओत् वडुहो
बुयात् हावोय' यत् ज्जओथ्रे

(24) 1. TDA : पइरि-इरिस्तनाम् (27) 1. Sp : मरथन्त् (28) 1. Sp : सओश्येत्तम् 2. West, Sp, TDA : हौम्.

(30) * At this stage, the रास्पी faces the Fire and standing by the left side of the ज्जोत्, recites the entire paragraph.

1. Sp : हावोय.

हनअेष तू तूम् तत् मीङ्दम्
 यत् ज्ञओत हनयम्नो ओङ्ह
 फ्रायो-हुमतो फ्रायो-हृत्तो फ्रायो-हृश्तो ॥ ३० ॥

ज्ञोतः-

जम्यात् वो वङ्हओत् वङ्हो
 मा वो जम्यात् अकात् अपो
 मा मे जम्यात् अकात् अपो ॥ ३१ ॥

ज्ञोत उ रास्पीः-

यथा अहू वङ्ग्यो अथा रतुश् अषात्चीत् हचा° । (दह् वार्)

अपम् वोहू वहिश्तम् अस्ती ।

उश्ता अस्ती उश्ता अह्नाइ ।

ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अपम् ॥ ३२ ॥ (दह् वार्)

अहुनेम् वङ्गरीम् यज्ञमइदे । अपम् वहिश्तम् स्रअश्तम् अमपम् स्पेत्तम्
 यज्ञमइदे । प्रवृषो-माँश्म हधओत्तम् यज्ञमइदे । हउर्वाँम् ह२दाइतीम् स्तओतनाँम्
 येस्न्यनाँम् यज्ञमइदे । स्तओत येस्न्य यज्ञमइदे या दाता अङ्गहँउश् पओउरुयेह्या ॥

येञ्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वङ्गो ।

मङ्गदो अहुरो वअथा अषात् हचा ।

योङ्गहाम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्ञमइदे ॥

यथा अहू वङ्ग्यो अथा रतुश् अषात्चीत् हचा° ॥ ३३ ॥ (दु वार्)

ज्ञोतः-

यथा अहू वङ्ग्यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

रास्पीः-

यथा अहू वङ्ग्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोतः-

अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ॥ ३४ ॥

हा ६०

ज्ञोत् उ रास्पी:-

अत् ह्यो वङ्गहँउश्च वङ्गो ना अङ्गी-जम्यात् ।
 यै नो अँज्जश्च सवङ्गो पथो सीषोइत् ।
 अद्या अङ्गहँउश्च अस्त्वतो मनङ्गहस्चा ।
 हङ्गयैङ्ग् आ' स्तीश्च' यैङ्ग् आ-षयेती अहुरो ।
 अँद्रो थ्वावाँस् हुङ्गैङ्गुश्च' स्पँतो मङ्गदा ॥ १ ॥

ज्ञोत्:-

तो अङ्गि न्माने जम्यारँश्च' यो अपओनाँम् क्षन्तस्च अपयस्च व्यादङ्-
 विश्च' पङ्क्ति-ज्ज-तयस्च । उस् नू अङ्गहाइ' वीसे जम्यात् अपँम्च क्षथ्रँम्च सवस्च
 एवँरनस्च एवार्थँम्च दरँधो-फ्रतँमथ्रँम्च' अङ्गहो' दऐनयो यत् आहुरोइश्च
 ज्जथुङ्गोइश्च ॥ २ ॥

असिस्त' नू अङ्गहत्' हच वीसत् गाउश्च बुयात् असिस्तम्' अपँम् असिस्तम्'
 नश्च अपओनो अओजो असिस्तो' आहृङ्गिश्च ल्कअेषो ॥ ३ ॥

जम्याँन् इथ अपाउनाँम्' वङ्गहीश्च सरो स्पँतो फ्रवषयो अपोइश्च
 वअेषज्ज हचिम्नो जँम्-फ्रथङ्गह दानु-द्राजङ्गह ह्वँ-वरँजङ्गह इस्तँअ' वङ्गहङ्गहाम्' पङ्क्ति-
 स्तार्तँअ आतरनाँम् फ्रव-वक्ष्याइ रयाँम्च एवँरनङ्गहाम्च ॥ ४ ॥

वङ्गनीत् अङ्गि न्माने सओषो
 अस्रुस्तीम् आक्षितश्च अनाक्षतीम्
 राङ्गितश्च अराङ्गितम् आर्मङ्गितश्च
 तरोमङ्गितम् अर्शुङ्गो' वाक्ष्
 मिथओङ्गितम् वाचिम् अप-द्रुजँम् ॥ ५ ॥
 यथ अङ्गय अमँषो स्पँत

Hā 60

- (1) 1. Geld: आस्तीश्च 2. West, Sp, TDA: हुङ्गैङ्गुश्च (2) 1. Sp: जम्यारिश्च 2. Sp: व्यादङ्गिश्च 3. Geld: अङ्गहाइ; Sp: अङ्गहाइ 4. Sp: 'फ्रतँमिथ्रँम्च'
 5. Geld: अङ्गहो (3) 1. Geld: असिस्त 2. Geld: अङ्गहत्; Sp: अङ्गहत्
 3. Geld: असिस्तम् 4. Geld: असिस्तो (4) 1. West, Sp, TDA: अपओनाँम्
 2. West, Sp, TDA: इस्ती 3. West & TDA: वङ्गहङ्गहाम् (5) 1. West, Sp, TDA: अर्शुङ्गो.

स्रओषाध' अण्याध' पइतिषाँन्

वड्हुश यत्ताँस्च वत्ताँस्च

वोहू यत्तम्च वत्तम्च

हुवँरतीम्च उश्तवँरतीम्च वत्तवँरतीम्च आ-दरँघात् ख्वा-वइयात् ॥ ६ ॥

मा यवे इमत् न्मानम् ख्वाथवत् ख्वरँनो फ्रज्जहीत् मा ख्वाथवइति ईश्तिश
मा ख्वाथवइति आत्त फ्रज्जत्तिश' ख्वाथो-दिस्येहे पइति अपोइश्च वड्हुयो^२
दरँघम् हल्म ॥ ७ ॥

वसस्च तू अहुर मज्द उश्ताच' क्षयेष हवनाँम् दामनाँम् । वसो आपो
वसो उर्वरो वसो वीस्प वोहू अपचिथ्र क्षयम्नम् अपवनम् दायत अक्षयम्नम्
द्रवत्तम् ॥ ८ ॥

वसो-क्षथो ख्यात् अपव

अवसो-क्षथो ख्यात् द्रवो

गतो हमिस्तो निज्वँरतो

हच स्पँतहे मइन्यँउश् दामव्यो

वरतो अवसो-क्षथो ॥ ९ ॥

हक्ष्य अज्जम्चित् यो ज्जरथुश्चो फ्रत्तमाँ न्माननाँम्च वीसाँम्च ज्जत्तुनाँम्च
दख्खुनाँम्च अज्जहो दअेनयो अनुमतयअेच अनुत्तयअेच अन्वर्स्तयअेच या
आहुइरिश् ज्जरथुश्चिश् ॥ १० ॥

यथ नो ओइहँम् श्यातो

मनो वहिश्तो उर्वाँनो

ख्वाथवइतीश् तन्वो हँति'

वहिश्तो अड्हुश् आकोस्चोइत्^२

आहुइरे^३ मज्द जसँताँम् ॥ ११ ॥

(6) 1. West & TDA : स्रओषात् अण्यात्

(7) 1. Sp & Geld : फ्रज्जइत्तिश्

2. Sp : वड्हुयो

(8) 1. Sp : उश्तच

(11) 1. West, Sp, TDA : हँतो

2. Sp :

अको^० 3. Sp : अहुर.

ज्ञोत् उ रास्पी:-

अष वहिश्त अष स्रअश्त दरसाम थ्वा पइरि थ्वा जम्याम' हमम्
थ्वा हल्लम् । अपम् वोहू° ॥ १२ ॥ (सं बार)

यथा अहू वड्यो अथा रतुश अषात्तचीत् हचा ।

वड्हैउश दज्दा मनइहो श्यओथननाम् अड्हैउश मज्दाइ ।

क्षथम्चा अहुराइ आ यिम् त्रिगुव्यो ददत् वास्तारम् ॥ (निहार बार)

अपम् वोहू वहिश्तम् अस्ती

उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ

ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अपम् ॥ (सं बार)

अहुनम् वडरीम् यज्मइदे । अपम् वहिश्तम् स्रअश्तम् अमपम् स्पँतम्
यज्मइदे ॥

येज्हे हाताम् आअत् येस्ते पइती वडहो ।

मज्दो अहुरो वअथा अषात्त हचा ।

योड्हाम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ १३ ॥

हा ६१

ज्ञोत्:- अहुनम्च वडरीम् फ्रअश्यामही' अ॒त॒र॒च ज्ञाँम् अ॒त॒र॒च अस्मन॑म्
अप॑म्च वहिश्त॑म् फ्रअश्यामही' अ॒त॒र॒च ज्ञाँम् अ॒त॒र॒च अस्मन॑म् येज्हे-हाता॑म्च
हुफ्रायस्ता॑म् फ्रअश्यामही' अ॒त॒र॒च ज्ञाँम् अ॒त॒र॒च अस्मन॑म् दह्वहेच नर्श अषओनो
दह्वाम्च वडुहीम् आफ्रितीम् फ्रअश्यामही' अ॒त॒र॒च ज्ञाँम् अ॒त॒र॒च अस्मन॑म् ॥ १॥

हमिस्तयअ॑च निज्वर॑तयअ॑च अडरहे' मड्न्यैउश' मत्-दामनो दुज्दामनो
पोउरु-महर्केहे हमिस्तयअ॑च निज्वर॑तयअ॑च कख्वर॑धना॑म्च' कख्वर॑इधिना॑म्च' हमि-
स्तयअ॑च निज्वर॑तयअ॑च कख्वर॑धहेच' कख्वर॑इध्योस्च ॥ २ ॥

(12) 1. Geld : जम्यम.

Hā 61

(1) 1. West, Sp, TDA : फ्रअश्यामही (2) 1. West, Geld, TDA :
अ॒त॒र॒च 2. West, Geld, TDA : म॒न्यैउश 3. Sp : क॒ख्वर॑धना॑म्च क॒ख्वर॑इधिना॑म्च 4. Sp :
क॒ख्वर॑धहेच.

य....१२

हमिस्तयअच निज्वरतयअच कयधनाँम्च कयेइधनाँम्च हमिस्तयअच
निज्वरतयअच कयधहेच काइध्योस्च' हमिस्तयअच निज्वरतयअच तायुनाँम्च
हज्जसाँम्च हमिस्तयअच निज्वरतयअच ज्जदाम्च यातुमताँम्च' हमिस्तयअच
निज्वरतयअच मिथो-ज्याँम्च मिथो-दुज्जम्च ॥ ३ ॥

हमिस्तयअच निज्वरतयअच अपवघ्नाँम्च' अपव-त्वअपाँम्च हमिस्तयअच
निज्वरतयअच अपमओघहेच अनपओनो सास्त्रहेच पोउरु-महर्कहे हमिस्तयअच
निज्वरतयअच कहे कद्याचीत् द्रवताँम् अरथ्यो-मनइहाँम् अरथ्यो-वचइहाँम्
अरथ्यो-श्यओथननाँम्' स्पितम ज़रथुश्च ॥ ४ ॥

कथ दुज्जम्' नीश अहत्त आ नीश-नाषाम । नीश-नाषाम सओश्य-तो
दुज्जम् । कथ नीश-नाषाम यथ हीम् जनाम क्षयमो अक्षयमनाँम्' वीस्पाइश हच
कर्णान् याइश हप्त हमिस्तयअच निज्वरतयअच वीस्पायो द्रवतो स्तोइश । स्तवस् अषा
यै हुदो योइ हँती ॥ ५ ॥

हा ६२

ज्ञोत् उ रास्पी:-

यथा अहू वइयो अथा रतुश अपात्चीत् हचा ।

वइहँउश दज्जा मनइहो श्यओथननाँम् अइहँउश मज्जाइ ।

क्षथम्चा अहुराइ आ यिम् दिगुब्बो ददत्त वास्तारम् ॥ (६ बार)

यत्तम्च वत्तम्च हुवर्तीम्च उस्त-वर्तीम्च व-त-वर्तीम्च आप्तीनामि
तव आतर्श पुथ अहुरहे मज्जदो । येस्न्यो अहि वह्म्यो येस्न्यो बुयो वह्म्यो
न्मानाहु मश्याकनाँम्' । उस्त बुयात् अह्माइ नइरे यस् थ्वा बाध फ़ायज़ाइति
अअस्मो-जस्तो वरस्मो-जस्तो गओ-जस्तो' हावनो-जस्तो ॥ १ ॥

(3) 1. West & TDA: कयेइध्योस्च 2. Sp: यातुमताँम्च (4) 1. West,
Sp, TDA: अपवघ्नाँम्च 2. Sp: °श्यओथननाँम् (5) 1. Sp: दुज्जम् 2. Sp:
सओष्य-तो 3. Geld: अक्षयमनाँम्-

Hā 62

Chapter 62 forms the chief part of the Ātaś Nigāyīśn (Nyāyīś).

(1) 1. West, Sp, TDA: मश्याकनाँम् 2. West, Sp, TDA: फ़ायज़ाइति
3. West, Sp, TDA: गाउ-जस्तो.

दाइत्यो अओस्मि' बुयो दाइत्यो वओइधि बुयो दाइत्यो पिथ्वि बुयो
दाइत्यो उपसयेनि' बुयो पॅरनायुश हर्थि' बुयो दह्वायुश हर्थि बुयो आतर्श
पुथ अहुरहे मज्दो ॥ २ ॥

सओचि-बुये' अह्य न्माने मत्' सओचि-बुये' अह्य न्माने रओचहि-
बुये अह्य न्माने वक्षथि-बुये' अह्य न्माने दरधेम्चित् अइपि ज्ञानम् उप स्राम्
फ्रपो-कॅरतीम्' हध स्रयो वड्हुयो' फ्रपो-कॅरतोइत् ॥ ३ ॥

दायो मे आतर्श पुथ अहुरहे मज्दो आसु ख्वाथम् आसु थ्राइतीम्
आसु जीतीम् पोउरु ख्वाथम् पोउरु थ्राइतीम् पोउरु जीतीम् मस्तीम् स्पानो
क्ष्वरम्' हिज्वाम् उरुने उषि' खतूम् पस्चअत मसितम्' मज्जो-त्तम् अपइरि-
आथम् नइर्याम् पस्चअत हाम्-वरइतीम्' ॥ ४ ॥

अँरध्वो-जँ-गाँम्' अख्वफ्न्याम् थ्रिषूम्' अस्नाम्च क्षप्नाम्च आसितो-
गातूम् जघाउरुम् तुथुपाँम् आस्नाम् फ्रज्-तीम्' कपो-राज्जाम् व्याख्नाम्' हाम्-
रओधाम् ह्वापाँम् आँजो-बूजम्' ह्वीराम् या मे फ्राधयात् न्मानम्च वीसम्च
जँ-तूम्च दख्युम्च दज्हुसस्तीम्च' ॥ ५ ॥

दायो मे आतर्श पुथ अहुरहे मज्दो या मे अइहत् अफ्रसोइहो नूरम्च
यवअचताइते वहिश्तम् अहूम् अपओनाम् रओचइहम् वीस्पो-ख्वाथम् जँ-बुये'
वड्हाउच मिज्दे वड्हाउच स्रवहि उरुनअच दरधे हवइहे ॥ ६ ॥

वीस्पअइव्यो सस्तीम् वरइति आतर्श मज्दो अहुरहे यअइव्यो अओम्

- (2) 1. West & TDA: अओस्मे 2. West & TDA: उपसयेने 3. West,
Sp, TDA: हर्धे (3) 1. West, Sp, TDA: सओचे-बुये 2. Sp: मित् 3. West,
Sp, TDA: वक्षथे-बुये 4. West, Sp, TDA: फ्रपो-कॅरतीम् 5. Sp: वड्हुयो
(4) 1. West & TDA: क्ष्वरम् 2. West, Sp, TDA: उषि 3. West, Sp,
TDA: मसित 4. West, Sp, TDA: हाम्-वरतीम् (5) 1. West & TDA: अँरध्वो-
जँ-गाँम् 2. Geld omits: थ्रिषूम् अस्नाम्च क्षप्नाम्च 3. Sp: फ्रज्इ-तीम् 4. Sp:
व्याख्नाम् 5. Geld: आँजो-बूजम् 6. Geld: दज्हुसस्तीम्च (6) 1. West, Sp,
TDA: जँ-बुये.

हौम्-पचाइते' क्षाप्नीम्च' स्रइरीम्च । वीस्पअइव्यो हच इज्येइते' हुवैरतीम्च' उस्त-
वैरतीम्च' वस्त-वैरतीम्च' स्पितम् ॥ ७ ॥

वीस्पनाम् पर-चरँताम् आतर्श जस्त आदिधय । चीम्' हस्स हषे वरइती
फ्रचरँथ्वाओ अर्मअषाइधे' । आत्रँम्' स्पँतँम् यजमइदे तण्मम् हँतँम्' रथअ-
स्तारँम् ॥ ८ ॥

आअत् येजि पे अओम् वरइति अओस्मम् वा अपय वरँतँम्' वरँस्म वा अपय
फ्रस्तरँतँम् उर्वराँम् वा हधानअपताँम् । आ हे पस्चअत फ्रीनइति आतर्श मज्दओ
अहुरहे क्षनूतो अतविस्तो हघ्धइहुम्' ॥ ९ ॥

उप थ्वा हक्षोइत् गँउश वाँथ्वा उप वीरनाम् पोउरुतास् उप थ्वा वरँज्वत्च
मनो वरँज्वतिच हक्षोइत् अडुह उर्वाक्ष अडुह' गय जिघअप' ताओ क्षपनो यओ ज्वाही
इमत् आथ्रो आफ्रिवनँम् यो अह्माइ अओस्मम् वरइति हिकूश रओचस्-पइरीस्ता'
अषहे वरँज यओज्दाताँ ॥ १० ॥

[§ होर्मज्द' खुदाइ अवज्जनी इ मर्दम् मर्दम् सर्वगान् हमा सर्वगान् हम्वायस्तं
वैहान् उइम् वैह-दीन् इ माज्दयन्वान् आगाही आस्तवाँनी नैकी रसानात् । अओदून् बात् ।]

अपँम् वोहू वहिस्तँम् अस्ती ।

उस्ता अस्ती उस्ता अह्माइ ।

ह्यत् अपाइ वहिस्ताइ अपँम् ॥ (सँ बार)

अइवि-गँरधमहि अपाँम् वडुहीनाम्' फ्राइतीम्च' पइतितीम्च अइवि-
जरँतीम्च आयेसे येइति ॥ ११ ॥

- (7) 1. West & TDA: हमपचाइते; Sp: हौम् पचाइते 2. Sp: क्षप्नीम्च
3. West, Sp, TDA: इज्येइति 4. Geld: हुवैरतीम् 5. Geld: उस्तावैरतीम्च 6. Geld:
वस्तावैरतीम्च (8) 1. Sp: चिम् 2. Sp: आर्मअषाइधे 3. Geld omits: आत्रँम्
स्पँतँम्.....रथअस्तारँम् 4. Sp: हँतँम् (9) 1. West & TDA: वरँतँम् 2. West
& TDA: हख्धइहुम्; Sp: हघ्धइहुम् (10) 1. Geld: उर्वाक्षइह 2. West &
TDA: जिघअप 3. West, Sp, TDA: °पइरिस्ताम्.

§ The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in a
whisper (Bāz). 1. Corrected. All printed texts read अहुर मज्द.

- (11) 1. West, Sp, TDA: वडुहिनाँम् 2. West & TDA: फ्रअेतोम्च.

प्रवराने मज्जदयस्सो ज़रथुश्चिश्च वीदअवो अहुर-त्कअपो हावनेअे अपओने
अपहे रथ्वे यस्साइच वस्साइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच । सावइहँअे वीस्याइच
अपओने अपहे रथ्वे यस्साइच वस्साइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच । रथ्वाम् अयर-
नामूच अस्न्यनामूच माह्वनामूच याइर्यनामूच सरधनामूच यस्साइच वस्साइच
क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच ॥ १२ ॥

ज्ञोतः- यथा अहू वइर्यो ज़ओता फ़ा मे म्रूते ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज़ओता फ़ा मे म्रूते ।

ज्ञोतः- अथा रतुश्च अषातूचीत् हच फ़ा अपव वीध्वो म्रओतू ॥ १३ ॥

हा ६३

ज्ञोत उ रास्पी:-

येज्हे मे अषातू हचा वहिश्तम् येस्ते पइती ।

वअेदा मज्जदो अहुरो योइ ओइहँरचा हँतिचा ।

ताँ यज़ाइ ख्वाइश् नामैनीश् पइरिचा जसाइ वःता ।

वोहू क्षथम् वइरीम् वागम् अइवी-वइरिश्तम् ॥ १ ॥

सरओपो' इधा अस्तू अपाम् वडुहीनाम् यस्साइ अषाउनामूच फ़वषिव्यो
यो नो इश्तो उर्वोइव्यो ह्यत् पओउर्वीम् तत् उस्तैममूचीत् । अवथात् इधा
सरओपो' अस्तू अपाम् वडुहीनाम्' यस्साइ अषाउनामूच फ़वषिव्यो यो नो इश्तो
उर्वोइव्यो ॥ २ ॥

अहुरम् मज्जदाम् अपवनेम् अपहे रतूम् यज़मइदे । अमेषा स्पँता हुक्षथा
हुधोइहो यज़मइदे । अपो अत् यज़मइदे अषाउनामू' उरुनस्चा फ़वषीश्चा यज़मइदे ॥

येज्हे हाताम् आअत् येस्ते पइती वइहो ।

मज्जदो अहुरो वअेथा अषातू हचा ।

योइहँमूचा ताँस्चा तोस्चा यज़मइदे ॥

Ha 63

(2) 1. West, Sp, TDA: सओपो 2. West, Sp, TDA: वडुहिनाम्

(3) 1. West, Sp, TDA: अपओनाम्.

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश्र अषात्तुचीत् हचा ।
 वइहँउश्र दज्दा मनइहो इयओथननाँम् अइहँउश्र मज्दाइ ।
 क्षथँम्चा अहुराइ आ यिम् त्रिगुव्यो ददत् वास्तारँम् ॥ ३ ॥ (चिह्वा बा)

हा ६४

ज्ञोतः-

अइहँउश्र दरँथाइ प्रो अपह्या प्रारँते ॥ १ ॥
 यँ माँथा वाचँम् मज्दा वरइती ।
 उर्वथो अषा नमइहा ज़रथुश्रो ।
 दाता ख्रतँउश्र हिज्वो रइथीम् स्तोइ ।
 मद्या राजँग् वोहू साहीत् मनइहा ॥ २ ॥
 अत् वै यओजा ज़वीश्रयँग् अउर्वतो ।
 जयाइश्र पँरथुश्र वल्लह्या यूष्माकह्या ।
 मज्दा अषा उग्रँग् वोहू मनइहा ।
 याइश्र अज्ञाथा मल्लाइ ख्याता *अवइहे ॥ ३ ॥
 मत् वो पदाइश्र या प्रसूता ईज्यो ।
 पइरि-जसाइ मज्दा उस्तानज्स्तो ।
 अत् वो अषा अरँद्रख्याचा नमइहा ।
 अत् वो वइहँउश्र मनइहो हुनरँताता ॥ ४ ॥
 ताइश्र वो यस्ताइश्र पइती स्तवस् अयेनी ।
 मज्दा अषा वइहँउश्र इयओथनाइश्र मनइहो ।
 यदा अषोइश्र मख्याो वसँ क्षया ।
 अत् हुदानाउश्र इपयाँस् गँरज्दा ख्यँम् ॥ ५ ॥

Hā 64

Stanza 1 is the second line of Yasna 46.3 and stanzas 2-7 = Yasna 50.6-11.

(3) * At this stage, the रास्पी joins the ज्ञोत in reciting with him the four words:— अवइहे मत् वो पदाइश्र.

अत् या वरषा याचा पइरी आइश श्यओथना ।
 याचा वोहू चण्माँम् अरजत् मनइहा ।
 रओचो ख्वैग् अस्माँम् उक्षा अओउरुश ।
 इमाकाइ अपा वहाइ मज्दा अहुरा ॥ ६ ॥
 अत् वै स्तओता अओजाइ मज्दा अइहाचा ।
 यवत् अपा तवाचा इसाइचा ।
 दाता अइहँउश अरदत् वोहू मनइहा ।
 हइथ्यावरस्तौम् ह्यत् वस्त्रा फ़रषोतमम् ॥ ७ ॥

हा ६५

*ज्ञोत् उ रास्पी:-

यज्ञाइ आपँम् अरद्वीम्^१ सूरौम् अनाहिताँम् पँरथू-फ़ाकाँम् वओषज्याँम्
 वीदओवाँम् अहुरो-त्कओषाँम् यस्न्याँम्^२ अडुहे अस्त्वइते वह्यौम् अडुहे अस्त्वइते
 आधू-फ़ाधनाँम् अषओनीम् वाँथ्वो-फ़ाधनाँम् अषओनीम् गओथो-फ़ाधनाँम् अष-
 ओनीम् क्षओतो-फ़ाधनाँम्^३ अषओनीम् दइशु-फ़ाधनाँम्^४ अषओनीम् ॥ १ ॥

या वीस्पनाँम् अरणाँम् क्षुद्रो यओज्दधाइति । या वीस्पनाँम् हाइरि-
 पिनाँम् ज़ाँथाइ गरँवान्^१ यओज्दधाइति । या वीस्पो हाइरिपीश हुजातिमो दधाइति ।
 या वीस्पनाँम् हाइरिपिनाँम् दाइतीम् रथ्वीम् पओम अव-वरइति ॥ २ ॥

मसिताँम् दूरात् फ़सूताँम् या अस्ति अववइति मसो यथ वीस्पो

Hā 65

* With few exceptions, the ज्ञोत् is always seated and the रास्पी is either seated or moving about to help him in the rituals as the case may be. But here, the ज्ञोत् leaves his seat and joins the रास्पी in reciting the first five paragraphs, standing near his Āsana and continues to stand till the end of the 14th para.

(1) 1. West, Sp, TDA : अरद्वीम् 2. West, Sp, Geld, TDA : येस्न्याँम्
 3. Geld & Sp : षओतो-फ़ाधनाँम् 4. Geld : दइशु-फ़ाधनाँम् (2) 1. Geld : गरँवाँ.

इमो आपो यो ज्ञमा पइति फ्रतचइति' या अमवइति फ्रतचइति हुकइयात्
हच वर्रजइहत् अओइ^२ ज्ञयो^३ वोउरु-कषम् ॥ ३ ॥

यओज्ञइति वीस्पो करनो ज्ञया' वोउरु-कषया' आ वीस्पो मइध्यो
यओज्ञइति यत् हीश अओइ^३ फ्रतचइति यत् हीश अओइ फ्रज्गरइति अर्रदी' सूर
अनाहित । येज्हे हज्जइरम् वइर्यनाम् हज्जइरम् अपघ्जारनाम् । कस्चित्च अओषाम्
वइर्यनाम् कस्चित्च अओषाम् अपघ्जारनाम् चथ्वर-सतम् अय-वरनाम् हस्पाइ
नइरे वर्रसाइ ॥ ४ ॥

अज्जहोस्च' मे अओवज्जहो^२ आपो अपघ्जारो वीजसाइति वीस्पाइश
अओइ^३ कर्णान् याइश हस । अज्जहोस्च' मे अओवज्जहो^२ आपो हमथ अव-वरइति
हामिनम्च ज्ञयनम्च । हा मे आपो यओज्जधाइति हा अर्णनाम् क्षुद्रो हा
क्षथिनाम्^४ गर्रवान्^५ हा क्षथिनाम् पओम् ॥ ५ ॥

ज्ञोतः-

आ हाताम्च अज्जहुषाम्च ज्ञातनाम्च अज्ञातनाम्च अपओनाम् इध
जसं^२ तु फ्रवषयो योइ हीश वर्रर पइत्यापम् नज्जिदइतयात् अपत् हच ॥ ६ ॥

मा नो आपो दुश्मनइहे मा नो आपो दुज्जचइहे मा नो आपो दुश-
इयओथनाइ' मा दुज्जअेनाइ मा हषि-त्विषे^२ मा मोघु-त्विषे^३ मा वर्रजानो-त्विषे
मा नाप्रयो-त्विषे । माध नो अहि फ्राधाइति आपो वडुहीश वहिस्तो मज्जधातो
अपओनीश यो नो अइरीरिचिनाम् इरीरिक्षाइते^४ गअेथनाम् । माध नो अहि फ्राधाइति
आपो वडुहीश वहिस्तो मज्जधातो अपओनीश यो नो अइरीरिचिनाम् इरीरिक्षाइते
तनुनाम् ॥ ७ ॥

यो तागुश यो हज्जइह यो गधो यो अपवज यो यातुमो यो नसुस्पो यो

- (3) 1. Geld: फ्रतचइति 2. West & TDA: अवि 3. Sp: ज्ञरयो
(4) 1. Sp: ज्ञरया 2. Geld: °कषय 3. West & TDA: अवि 4. West & TDA:
अर्रदी (5) 1. Geld: अज्जहोस्च 2. Geld: अओवज्जहो 3. West & TDA: अवि
4. Sp: क्षथिनाम् 5. Geld: गर्रवाँ (7) 1. Sp: °इयओथनाइ 2. West & TDA:
हशे-त्विषे 3. West & TDA: मोघु-त्विषे 4. West & TDA: इरीरिक्षाइति.

स्पर्ज्वाो यो अराइतिवाो यो अप्मओघो अनपव यो मश्यो' द्वाो सास्त तम् अओइ'
त्वओषो पइत्यत्तु' इथ्येजो ईष' यो ई दध इथ्येजो यत्तु यो दीदध' ॥ ८ ॥

आपो गातव रामोइध्वम् यवत जओत यज्ञाइते । कथ जओत एसात
वच आपो वडुहीश् यज्ञाइते कुथ ववात् हितो-हिज्वाो येजि अनरथे यज्ञाइते
कुथ वाचो अओइ-वूत' याँ' हे चण्से अओथ-पइतिश् कुथ ताो प्रयो ववाँन् कुथ
ताो इपुदो ववाँन् कुथ ताो रातयो ववाँन् याँ' अहुरो मज्दो ज़रथुश्नाइ फ़ाववच'
फ़ा ज़रथुश्नो गओथाव्यो अस्त्वइतिव्यो ॥ ९ ॥

अव-जस्तीम् पउर्वाँम्' आपो-जइध्योइश् ज़रथुश्न । पस्चअत अइव्यो
जओथो फ़वरोइश् यओज्दाताो दहो-पइरीस्ताो इमाँ' वचो फ़मू ॥ १० ॥

आपो यानम् वो यासामि मज्जोत्तम् तम् मे दायत येज्हे दाइति
पइति वइहो निस्रति' अनइवि-द्रुष्टि । आपो ईस्तीम् वो जइध्यामि पोउरु-
सर्धाम् अमवइतीम् फ़ज्जत्तीम्च ख्वापराम् येज्हो पोउरुश्च' बर्रजयाँन् नओचिश्च'
अज्हो' यासाइति ज्यानाइ नोइत् स्थाइ नोइत् महर्काइ नोइत् अनेनइहे नोइत्
अपयतैअ ॥ ११ ॥

इमत् वो आपो जइध्येमि
जोत् उ रास्पी:- इमत् ज़मो इमत् उर्वरो इमत् अमषो' स्पे'त' हुक्षथ' हुधोइहो
वइहवस्च वडुहीश्च वोहुनाँम् दातारो । इमत् अषाउनाँम्' वडुहीश्' फ़वषयो
उग्रो अइविथूरो इमत् मिथ वोउरु-गओयओइते इमत् सओष अप्य हुरओध इमत्
रण्वो रजिश्त इमत् आतरं अहुरहे मज्दो पुथ इमत् बर्रज अहुर क्षथ्य अपाँम् नपो
अउर्वत्-अस्प इमत् वीस्पे यज्ञताोइहो योइ वइहज्दो' अपवनो ॥ १२ ॥

- (8) 1. West, Sp, TDA: मष्यो 2. West & TDA: अवि 3. West, Sp,
TDA: पइति-यत्तु 4. West & TDA: ईश 5. Geld: दी दध (9) 1. West &
TDA: अवि-वूत 2. Sp: याँम् 3. West, Sp, TDA: फ़ववच (10) 1. Sp:
पओउर्वाँम् 2. Sp: इमाँम् (11) 1. Sp: निस्रति; West & TDA: निस्रत
2. Sp: पोउरुश्च 3. Sp: नओचिश्च 4. Geld: अइज्हो (12) 1. West, Sp,
TDA: अमषा स्पे'ता हुक्षथा 2. West, Sp, TDA: अषओनाँम् 3. West & Geld-
Mss insert after वडुहीश्- 'सूरो स्पे'ता' 4. West & TDA: वज्जुदो.

इमत् मे आपो दायत इमत् जमो इमत् उर्वरो इमत् अमपो' स्पेत्' हुक्षथ' हुधोइहो वद्धवस्च वडुहीश्च वोहुनाम् दातारो इमत् अपाउनाम्' वडुहीश्च फ्रवपयो उघ्रो अइत्रिथुरो इमत् मिथ वोउरु-गओयओइते इमत् सओष अप्य हुरओध इमत् रण्वो रजिस्त इमत् आतरं अहुरहे मज्दो पुथ इमत् वरंज अहुर क्षथ्य अपांम् नपो अउर्वत्-अस्प इमत् वीस्पे यजताओइहो योइ वद्धज्दो' अपवनो ॥ १३ ॥

ज्ञोतः- यत्च अह्मात् अस्ति मज्यो यत्च अह्मात् अस्ति वद्धो' यत्च अह्मात् अस्ति स्रयो यत्च अह्मात् अस्ति परो-अरंजस्तरंम् तत् नो दायत यूजंम् यजत अपवनो क्षयम्न इसान मोषुच आसुयाच हथ अन गाथ्य वच । हइथ्यावरंतांम्' ह्यत् वस्त्रा फ्रपोतंमम्' ॥ १४ ॥

ज्ञोत उ रास्पी:-

दाइदी मोइ यै गांम् तपो । अपस्चा उर्वरोस्चा ।
अमरंताता हउर्वाता । स्पेनिस्ता मइन्यू मज्दा ।
तैवीषी उतयूइती । मनइहा वोहू सैइहे ॥ १५ ॥
येज्हे मे अपात् हचा वहिस्तंम् येस्ते पइती ।
वअेदा मज्दो अहुरो योइ ओइहरंचा हँतिचा ।
तां यजाइ एवाइश नामैनीश पइरिचा जसाइ वत्ता ।
वोहू क्षथंम् वइरीम् वागंम् अइवी-वइरिस्तंम् ॥ १६ ॥

सैरओपो इधा अस्तू अपांम् वडुहीनांम् यस्ताइ वद्धुश वडुहीनांम् अमपनांम्चा स्पेत्तनांम् हुक्षथनांम् हुधोइहाम् वोहुनांम्चा वद्धुयोस्चा अपोइश यस्ताइ या नै आरओचा अरंनवतओचा अपइहाक्ष । सैरओषस्चा इधा अस्तू अपांम् वडुहीनांम् यस्ताइ वद्धुश अपिवाओ ह्यत् पओउर्वीम् तत् उस्तंमंमीत् ॥ १७ ॥

अवथात् इधा सैरओपो अस्तू अपांम् वडुहीनांम् यस्ताइ वद्धुश

(13) 1. West, Sp, TDA : अमपा स्पेत्ता हुक्षथा 2. West, Sp, TDA : अपओनांम् 3. West & TDA : वद्धज्दो (14) 1. West, Sp, TDA : वद्धो 2. West, Sp, TDA : हइथ्यावरंतांम् 3. West & TDA : फ्रपोतंमम्. cf. Y. 50.11.

वडुहीनाम् अमेषनाम्चा स्पेत्तनाम् हुक्षथनाम् हुधोइहाम् वोहुनाम्चा वडु-
योस्चा अपोइश् यस्ताइ या न आरयेचा अरनवतयेचा अपइहाक्ष । सैरओषस्चा
इधा अस्तू अपांम् वडुहीनाम् यस्ताइ वडुहुश् अपिवा ॥ १८ ॥

रास्पी:- यथा अहू वड्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत:- अथा रतुश् अपात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ॥ १९ ॥

हा ६६

ज्ञोत उ रास्पी:-

अपम् वोहू वहिश्तेम् अस्ती

उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ

ह्यत् अपाइ वहिश्ताइ अपम् ॥ (सै वार)

अपय दधामि इमांम् ज्ञओथ्राम् हओमवइतीम् गओमवइतीम् हधानअ-
पतवइतीम् अपय उज्जदातांम् तव अहुराने अहुरहे क्षनूमइने अहुरहे मज्जदो अमेषनाम्
स्पेत्तनाम् स्रओषहे अण्येहे आथो अहुरहे मज्जदो रथ्वो वरजतो यो अपहे ॥ १ ॥

अपय दधामि असन्यअइव्यो अपहे रतुव्यो । हावनैअे अपओने अपहे
रथ्वे । अपय दधामि सावइहैअे वीस्याइच अपओने अपहे रथ्वे । अपय दधामि
मिथहे वोउरु-गओयओइतोइश् हज्जइरो-गओषहे वअेवर-चण्मनो अओखतो-नामनो
यज्जतहे रामनो ख्वास्त्रहे ॥ २ ॥

ज्ञोत:- अपय दधामि रपिथिन्ननाइ अपओने अपहे रथ्वे । अपय दधामि फ्रादत्-
प्रववे ज्ञत्तुमाइच अपओने अपहे रथ्वे । अपय दधामि अपहे वहिश्तहे आथस्च
अहुरहे मज्जदो ॥ ३ ॥

अपय दधामि उज्जयेइरिनाइ अपओने अपहे रथ्वे । अपय दधामि फ्रादत्-
वीराइ दख्युमाइच अपओने अपहे रथ्वे । अपय दधामि वरजतो अहुरहे नफ्रओ
अपांम् अपस्च मज्जधातयो ॥ ४ ॥

अपय दधामि अइविस्सूथेमाइ अइविगयाइ अपओने अपहे रथ्वे । अपय
दधामि फ्रादत्-वीस्पांम्-हुज्याइतेअे ज़रथुश्चोतेमाइच अपओने अपहे रथ्वे । अपय

दधामि अपओनाम् फ्रवणिनाम् घनानाम् च वीरो-वाँध्वनाम् याइर्ययोस्च हुषितोइश्
अमहेच हुताश्तहे हुरओधहे वर्रथ्रघ्नहेच अहुरधातहे वनइत्योस्च उपरतातो ॥ ५ ॥

अपय दधामि उषहिनाइ अपओने अपहे रथ्वे । अपय दधामि वर्रज्याइ
न्मान्याइच अपओने अपहे रथ्वे । अपय दधामि स्रओषहे अप्येहे अपिवतो
वर्रथाजनो फ्रादत्-गअथहे रघ्नओश् रज्जिश्तहे अरस्तातस्च फ्रादत्-गअथयो वर्रदत्-
गअथयो ॥ ६ ॥

अपय दधामि माह्यअइव्यो अपहे रतुव्यो । अतर्-मोइहाइ अपओने
अपहे रथ्वे । अपय दधामि पर्रनो-मोइहाइ वीषसथाइच अपओने अपहे रथ्वे ॥ ७ ॥

अपय दधामि याइर्यअइव्यो अपहे रतुव्यो । मइध्यो-जर्रमयाइ अपओने
अपहे रथ्वे । अपय दधामि मइध्यो-पमाइ अपओने अपहे रथ्वे । अपय दधामि
पइतिशहद्याइ अपओने अपहे रथ्वे । अपय दधामि अयाथ्रिमाइ फ्राओउर्वअश्चिमाइ
वर्रग्निहरश्ताइच अपओने अपहे रथ्वे । अपय दधामि मइध्याइर्याइ अपओने अपहे
रथ्वे । अपय दधामि हमस्पथमइद्याइ अपओने अपहे रथ्वे । अपय दधामि सर्रधअ-
इव्यो अपहे रतुव्यो ॥ ८ ॥

अपय दधामि वीस्पअइव्यो अअइव्यो रतुव्यो योइ हँति अपहे रतवो
थ्रयस्च थ्रिसाँस्च नज्जिदश्त पइरिशहावनयो योइ हँति अपहे यत् वहिश्तहे मज्दो-
फ्रासास्त जर्रथुश्त्रो-फ्राओस्त ॥ ९ ॥

अपय दधामि अहुरअइव्य मिथ्रअइव्य वर्रज्ज्व्य अइथ्यजइहअइव्य
अषवनअइव्य स्ताराँम् च स्पँतो-मइन्यवनाँम् दामनाँम् तिश्च्येहेच स्तारो रअवतो
ख्वर्रनडुहतो मोइहहेच गओचिथ्रहे ह्वर्रच क्षअेतहे अउर्वत्-अस्पहे दोइथ्रहे अहुरहे
मज्दो मिथ्रहे दख्युनाँम् दज्जहुपतोइश् । अपय दधामि (रोज्*) अहुरहे मज्दो
रअवतो ख्वर्रनडुहतो । अपय दधामि (माह्*) अपओनाँम् फ्रवणिनाँम् ॥ १० ॥

अपय दधामि तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ्र मत् वीस्पअइव्यो आतँरव्यो ।
अपय दधामि अइव्यो वडुहिब्यो वीस्पनाँम् च अपाँम् मज्दधातनाँम् वीस्पनाँम् च
उर्वरनाँम् मज्दधातनाँम् ॥ ११ ॥

अपय दधामि माँथहे स्पँतहे अपओनो वरँज्यडुहहे दातहे वीदअवेहे
दातहे ज़रथुश्चोइश् दरँधयो उपयनयो दअेनयो वड्हुयो माज्दयस्तोइश् ॥ १२ ॥

अपय दधामि गरोइश् उषि-दरँनहे मज्दधातहे अप-ख्वाथहे वीस्पअेषाँम्च
गइरिनाँम् अप-ख्वाथनाँम् पोउरु-ख्वाथनाँम् मज्दधातनाँम् कावयेहेच ख्वरँनइहो
मज्दधातहे अख्वरँतहेच ख्वरँनइहो मज्दधातहे । अपय दधामि अपोइश् वड्हुयो
चिस्तोइश् वड्हुयो अँरँथ वड्हुयो रसाँस्तातो वड्हुयो ख्वरँनइहो सवइहो
मज्दधातहे ॥ १३ ॥

अपय दधामि दह्ययो वड्हुयो आफ्रितोइश् दह्यहेच नर्श अपओनो
उग्रहेच तह्महे दामोइश् उपमनहे यजतहे ॥ १४ ॥

अपय दधामि ओइहाँम् असइहाँम्च षोइथनाँम्च गओयओइति-
नाँम्च मअेथननाँम्च अवो-ख्वरँननाँम्च अपाँम्च ज़ेमाँम्च उर्वरनाँम्च अज्हुओस्च
ज़ेमो अवज्हेच अण्नो वातहेच अपओनो स्त्राँम् मोइहो हूरो अनघनाँम् रओचइ-
हाँम् ख्वाधातनाँम् वीस्पनाँम्च स्पँतहे मइन्यँउश् दामनाँम् अपओनाँम् अप-
ओनिनाँम्च अपहे रथ्त्राँम् ॥ १५ ॥

ज्ञोत् उ रास्पीः-

अपय दधामि रथ्त्रो वरँजतो यो अपहे । रथ्त्राँम् अयरनाँम्च अस्न्य-
नाँम्च माह्यनाँम्च याइर्यनाँम्च सरँधनाँम्च योइ हँति अपहे रतवो हावनोइश् रथ्त्रो ॥

अपय दधामि इमाँम् ज़ओथाँम् हओमवइतीम् गओमवइतीम् हधानअे-
पतवइतीम् अपय उज्दाताँम् । तव अहुराने अहुरहे ॥ १६ ॥ (दु वार्)

मीनो नावर इन्मन्

इन्मइने अहुरहे मज्दो रअेवतो ख्वरँनडुहतो अमँपनाँम् स्पँतनाँम्
मिथहे वोउरु-गओयओइतोइश् रामनस्च ख्वास्त्रहे ॥ १७ ॥

ह्वरँ-क्षअेतहे अमँपहे रअेवहे अउर्वत-अस्पहे । वयओश् उपरो-कइर्येहे
तरधातो अन्याइश् दामाँन् । अअेतत् ते वयो यत् ते अस्ति स्पँतो-मइन्यओम् ।
रज्जिस्तयो चिस्तयो मज्दधातयो अपओन्यो दअेनयो वड्हुयो माज्द-
यस्तोइश् ॥ १८ ॥

माँथहे स्पँतहे अपओनो वरँज्यडुहहे दातहे वीदअवेहे दातहे जरथुश्त्रोइश ।
दरँधयो उपयनयो दअेनयो वडुहयो माज्दयस्त्रोइश जरज्दातोइश । माँथहे स्पँतहे
उषि-दरँथम् दअेनयो माज्दयस्त्रोइश वअेधीम् माँथहे स्पँतहे । आस्त्रहे स्त्रथ्वो
मज्दधातहे गओषो-सूतहे स्त्रथ्वो मज्दधातहे ॥ १९ ॥

आथ्रो अहुरहे मज्दो पुथहे तव आतर्श पुथ्र अहुरहे मज्दो मत् वीस्पअे-
इव्यो आतँरव्यो । गरोइश उषि-दरँनहे मज्दधातहे अप-ख्वाथहे ॥ २० ॥

वीस्पअेषाँम् यजतनाँम् अपओनाँम् मइन्यवनाँम् गअेथ्यनाँम् । अपओनाँम्
फ्रवषिनाँम् उघ्रनाँम् अइत्रिथूरनाँम् पओइर्यो-त्कअेषनाँम् फ्रवषिनाँम् नवानज्दिशत-
नाँम् फ्रवषिनाँम् । अओख्तो-नामनो यजतहे ॥ २१ ॥

(इनूमइने अहुरहे मज्दो ..... नवानज्दिशतनाँम् फ्रवषिनाँम् । अओख्तो-नामनो यजतहे
१७-२१ दु वार्)

हा ६७

ज्ञोत्:-

अपय दधामि अवड्हो फ्रवषयो यो पओइर्य ओइहर् न्माननाँम्च
वीसाँम्च ज्ञ-तुनाँम्च दख्नुनाँम्च । यो अस्मनम् वीधारयन् यो आपँम् वीधारयन्
यो ज्ञाँम् वीधारयन् यो गाँम् वीधारयन् यो वरँथिष्व पुथ्रै वीधारयन् पइति-
वरँते^१ अपर-इरिथँतो ॥ १ ॥

अपय दधामि आफ्रवषि अहुरहे मज्दो अमषनाँम् स्पँतनाँम् मत्
वीस्पाव्यो^२ अपओनिव्यो फ्रवषिव्यो यो मइन्यवनाँम् यजतनाँम् । अपय दधामि
आफ्रवषि गयेहे मरँथनो^३ जरथुश्त्रहे^३ स्पितामहे कवोइश वीस्तास्पहे इसत्-वास्त्रहे
जरथुश्त्रोइश मत् वीस्पाव्यो अपओनिव्यो फ्रवषिव्यो यो पओइर्यनाँम् त्कअेषनाँम् ॥ २ ॥

अपय दधामि वीस्पय अववने फ्रवषे के अस्ति कचिद् अज्हो ज्ञमो

Hā 67

- (1) 1. Geld: पुथ्रे 2. Geld: पइति-वरँते (2) 1. Sp: वीस्पअेइव्यो
2. West, Sp, TDA: मरँथनो 3. Geld: जरथुश्त्रहे.

पर-इरिस्ति दक्ष' नाइरिके अपर्रनायूके कइनिके वास्त्र्यावरंजि उपषेति हच
अह्नात् न्मानात् इज्येइति यो पइतिष्मरंति यो अइन्निनासंति वइहृश
यस्नांस्च वक्ष्मांस्च ॥ ३ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

अषय दधामि अषओनाम् फ्रवणिनाम् उग्रनाम् अइन्निथूरनाम् पओइर्यो-
लकअषनाम् फ्रवणिनाम् नवानज्जिदशतनाम् फ्रवणिनाम् हवहे उरुनो फ्रवणै। अषय
दधामि वीस्पअइव्यो अषहे रतुव्यो। अषय दधामि वीस्पअइव्यो वइहुधाव्यो
यज्जतअइव्यो मइन्यओइव्यस्चा गअथ्यअइव्यस्चा योइ हंति यस्न्याच वक्ष्याच
अषात् हच यत् वहिस्तात्। अषय नो पइति-जम्यात् ॥ ४ ॥

ज्ञोत्:-

अपो अत् यज्जमइदे मअकइतीश्चा हवइतीश्चा फ्रवज्जइहो अहुरानीश
अहुरद्या हवपइहो हुपरंथ्वोस्चा वो ह्वोज्जथोस्चा हूशनाथोस्चा उवोइव्या
अहुव्या चगमा ॥ ५ ॥

ऊइती या वै वडुहीश अहुरो मज्जदो नामान् ददात् वइहुदो ह्यत्
वो ददात् ताइश वो यज्जमइदे ताइश प्रयांमही ताइश नमस्यामही ताइश इषू-
द्यामही ॥ ६ ॥

अपस्चा वो अजीश्चा वो मातरांश्चा वो अग्न्यो द्विगुदायइहो
वीस्पो-पइतीश् अवओचामा वहिस्तो सअशतो अवा वै वडुहीश रातोइश दरंगो-
वाजाउश नाष् पइती-व्यादो पइती-संदो मातरो जीतयो ॥

- (3) 1. West, Sp, TDA: दक्षि 2. West, Sp, TDA: पइतिष्मरंति
3. West, Sp, TDA: अइन्निनासंति (4) 1. Geld: अषाउनाम् 2. West, Sp,
TDA: वइहुधाव्यो 3. West & TDA: यस्नाइच; Geld: येस्न्याच 4. West & TDA:
वक्ष्याइच (5) 1. Sp: मअकइतीश्चा 2. Sp: हवइतीश्चा 3. Geld: हवपइहो
(6) 1. West, Sp, TDA: उइती 2. West & TDA: वइहृउश 3. Geld: नामां;
Sp: नामांम् 4. West & TDA: फ्रयांमही (7) 1. West & TDA: द्विगुदायइहो;
Sp: दरंगुदायइहो 2. West & TDA: आवओचामा; Sp: अवओचामा 3. Sp: पइति-
संदो.

येञ्हे हाताम् आअत् येस्ते पइती वङ्गहो ।
मज्जदो अहुरो वअथा अषात् हचा ।
योङ्गहाम्चा तास्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ ७ ॥

हा ६८

ज्ञोत्तः -

अअेतत् ते अहुराने' अहुरहे अञ्हे' अवयाम्' दाँमहि' यत् थ्वा दिद्वीष्म ।
अअेष ज्ञओथ्र' पइति-जम्यात् तव अहुराने' अहुरहे हओमवइति गओमवइति हधानअे-
पतवइति ॥ १ ॥

क्ष्वीधअेच आज्जुतयअेच मावयच ज्ञओथ्रे पइति-जम्याो दस्वरं वअेषजाइच
फ्रदइथे' वरदथाइच हवइहे अपवस्ताइच हओस्रवइहे हुरुन्याइच वरथ्रधने फ्रादत्-
गअेथाइच ॥ २ ॥

यज्मइदे थ्वा अहुराने' अहुरहे वङ्गहँउश् मनइहो ज्ञओथाव्यो यज्मइदे
थ्वा अहुराने अहुरहे वङ्गहँउश् उरुधहे ज्ञओथाव्यो यज्मइदे थ्वा अहुराने अहुरहे
वङ्गहँउश् श्यओथ्नहे ज्ञओथाव्यो ॥ ३ ॥

स्रकाइ मनइहे' स्रकाइ वचइहे' स्रकाइ श्यओथ्नहे' हवइहाइ उरुने फ्रदथाइ
गअेथनाम् हवइहाइ अपवस्तनाम् ॥ ४ ॥

दायो मे अहुराने' अहुरहे वहिश्तम् अहूम् अषओनाम् रओचइहम्
वीस्पो-एवाथ्रम् । दायो मे अहुराने अहुरहे नइर्याम् आस्त्राम् फ्रज्जत्तीम्' या मे
फ्राधयात् न्मानम्च वीसम्च ज्ञत्तूम्च दख्युम्च दअहुसस्तीम्च' ॥ ५ ॥

थ्वाँम् अहुरानीम् यज्मइदे । ज्रयो' वोउरु-कषम् यज्मइदे । वीस्पोस्च

Hā 68

- (1) 1. Sp: अहुरानि 2. Geld: अइञ्हे; West & TDA: अङ्गहे 3. West
& TDA: अवयाम् 4. West & TDA: दाँन्महि 5. West, Sp, TDA: ज्ञओथ्रे
(2) 1. West, Sp, TDA: फ्रदथे (3) 1. Sp: अहुरानि (4) 1. West & TDA:
मनइह 2. West & TDA: वचइह 3. West & TDA: श्यओथ्न (5) 1. Sp:
अहुरानि 2. Sp: फ्रज्जइस्तीम् 3. Geld: दअहुसस्तीम्च (6) 1. Sp: ज्रयो.

आपो यज्ञमइदे यो ज्ञमा अर्मअस्तातो फ्रातत्-चरतश्च^१ खान्यो^२ श्रओतो-स्तातश्च
पर्धुयो वड्ढयोस्च ॥ ६ ॥

अन यस्नाअत्च^३ वस्नाअत्च^४ यथ ओइहाम् अस्ति दाइत्योत्तमो यस्नस्च
वस्नस्च अपात् हच यत् वहिस्तात् आपो वड्ढहीश वहिस्तातो मङ्गधातातो अपओनीश
यज्ञमइदे । अपाम् वड्ढहीनाम्^५ यज्ञमइदे ॥ ७ ॥

क्ष्वीध^६ आज्ञइति यज्ञमइदे तचत्-आप उक्ष्यत्-उर्वर आज्ञोइश दअवो-
दातहे हमोइस्त्रि^७ अवञ्हातो^८ मूश अवञ्हातो^९ पइरिकयातो^{१०} पइतिश्तातयअच पइति-
स्चप्तयअच पइतितरतयअच पइत्यओगत्-त्वअषह्याइच^{११} अषमओघहेच अनषओनो
सास्त्रहेच पओउरु-मर्कहे पइतिश्तातैअे दअवहेच त्वअषह्यो मश्येहेच^{१२} ॥ ८ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

सुनुयो^१ नो यस्नम् अहुराने^२ अहुरहे
क्षुनुयो नो यस्नम् अहुराने अहुरहे ।

ज्ञोत्:-

उप नो यस्नम् आहीष^३
आच नो जम्याओ अवइहे
अश-येश्चित्च हुयेश्चित्च
हुफ्रवैरित्च ज्ञओथनाम् ॥ ९ ॥

यो वो आपो वड्ढहीश यज्ञाइते अहुरानीश अहुरहे वहिस्ताव्यो ज्ञओथाव्यो
स्त्रअस्ताव्यो ज्ञओथाव्यो दह्यो-पइरि-अइहर्स्ताव्यो^४ ज्ञओथाव्यो ॥ १० ॥

अह्याइ रअश्च ख्वरैनस्च
अह्याइ तन्वो द्रवतात्तम्

2. West & TDA: °चरतश्च 3. West, Sp, TDA: खान्यो (7) 1.
Sp: यस्नाइच वस्नाइच 2. West, Sp, TDA: वड्ढिनाम् (8) 1. Sp: क्ष्वीधि 2. West,
Sp, TDA: हमोइस्त्रि 3. Geld: अवञ्हातो; Sp: अवञ्हाइ 4. Geld & Sp: पइरिकयाइ.
cf. Y. 16.8. But the text should have been पइरिकयातो instead of पइरिकयाइ 5. Sp:
°त्वअषह्याच 6. West, Sp, TDA: मश्येहेच (9) 1. Geld: सुनुयो 2. Sp: अहुरानि
3. West & TDA: आहिश; Sp: आहीश (10) 1. West, Sp, TDA: °पइरिइहर्स्ताव्यो.
य....१३

अह्माइ तन्वो वज्रद्वरं अह्माइ तन्वो वरंश्रम्
 अह्माइ ईश्वरीम् पोउरुश-ख्वाश्रम्'
 अह्माइ आस्त्राम्चित् प्रज्ज-स्तीम्'
 अह्माइ दरंघाम् दरंघो-जीतीम्
 अह्माइ वहिश्तम् अहम् अपओनाम्
 रओचइहम् वीस्पो-ख्वाश्रम् ॥ ११ ॥

दायत वज्रहीश आपो
 मावयच ज्ञओश्रे यज्ञम्राइ

अह्माकम्च मज्जदयस्त्रनाम् प्रायज्जमनाम् हपांम्च हाविश्तनाम्च अश्रे-
 पइतिनाम्च अश्रेयनाम्च नरांम्च नाइरिनाम्च अपरंनायूकनाम्च कइनिकनाम्च
 वास्त्रावरंजनाम्च ॥ १२ ॥

योइ वज्रहथ प्रमन्येइस्ते' वीतरं-आंज्जहेहेच पइति वीतरं-त्वअपहेहेच पइरि
 हअनयोस्च वोइघ्नाव्यो' अउर्वथअइव्यस्च' परो त्विष्यस्व्यो रज्जिश्तहे पथो
 अअेषम्च वअेषम्च यो अस्ति रज्जिश्तो आ अपात् वहिश्तम्च अहम् अपओनाम्
 रओचइहम् वीस्पो-ख्वाश्रम् ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

(* अर्द्धी सूर वातु यस्कपन् ख्वास्त्रम् होर्मज्ज अमंशास्त्रदौन् बै-रसात्)

यथा अह्मा वज्रयो अथा रतुश्र अपात्चीत् हचा ।

वज्रहँउश्र दज्जदा मनइहो श्यओथननाम् अइहँउश्र मज्जदाइ ।

क्षत्रम्चा अहुराइ आ यिम् त्रिगुव्यो ददत् वास्तारम् ॥ १३ ॥ (डु वार्)

ज्ञोत्:-

हुषिति' रामो-षिति दरंघो-षिति' इते वीसे आफ्रीनामि यत्तत् हच इमाओ

(11) 1. West & TDA : पओउरुश 2. Sp : प्रज्जइस्तीम् (13) 1. West
 & TDA : प्रमन्येइस्ते; Sp : प्रमन्येइस्ति 2. Geld : वोइघ्नाव्यो; West & TDA :
 वोइघ्नाव्यो 3. Sp : अउर्वथअइव्यस्च.

* The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in a
 whisper (Bāz).

(14) 1. West & TDA : हुषिति रामो-षिति दरंघो-षिति.

ज्ञओथ्रो । हुषिति' रामो-षिति दर्रघो-षिति' वीस्पयाइ' वीसे माज्दयस्ते आप्रीनामि । हुवॅरति उस्त-वॅरति वस्त-वॅरति आतर्श आप्रीनामि । हुयेस्ति तव अहुराने' आप्रीनामि ॥ १४ ॥

राम ख्वास्त्रम् अज्रहो' दज्रहँउश' आप्रीनामि । दस्वर वअेषज्जम्' आप्रीनामि यूष्माकम् दह्ननाम् नराम् अषओनाम् । वीस्पे आप्रीनामि के अस्ति वोहु अषव अस्तर् ज्राम् अस्मनम्च हज्जड्रम् वअेषज्जनाम् वअेवर वअेषज्जनाम् ॥ १५ ॥

वसस्व तू अहुर मज्द उस्ताच क्षअेष हवनाम् दामनाम् । वसो आपो वसो उर्वरो वसो वीस्प वोहु अषचित्र क्षयन्नम् अषवन्नम् दायत अक्षयन्नम् द्वस्तम् ॥ १६ ॥

वसो-क्षथो ख्यात् अषव
अवसो-क्षथो ख्यात् द्रवो
गतो हमिस्तो निज्वरतो
हच स्पस्तहे मइन्न्यँउश दामव्यो
वरतो अवसो-क्षथो ॥ १७ ॥

हक्षय अज्जम्चित् यो ज्रथुश्चो फ्रत्तमाँ न्माननाम्च वीसाँम्च जस्तुनाम्च दख्युनाम्च अज्रहो दअेनयो अनुमतयअेच अनुस्तयअेच अन्वरस्तयअेच या आहूइरिश ज्रथुश्चिश ॥ १८ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

रवस्व ख्वाथ्रम्च आप्रीनामि वीस्पयाओ अषओनो स्तोइश । आँज्जस्व दुजाथ्रम्च आप्रीनामि वीस्पयाओ द्रवतो स्तोइश ॥ १९ ॥

अथ जम्यात् यथ आप्रीनामि ॥

हुमतनाम् हूस्तनाम् हूरस्तनाम् यदचा अन्यदचा वर्रज्यन्ननाम्चा वावर-
ज्जननाम्चा मही अइवी-जरतारो नअेनअेस्तारो यथना वोहुनाम् मही ॥२०॥ (डु बार)

2. West, Sp, TDA : वीस्पय 3. Sp : अहुरानि (15) 1. Geld & Sp :
अइज्रहो 2. Geld : दइज्रहँउश 3. Geld : वअेषज्ज.

वडुहीम् इधात् आदाम् वडुहीम् अपीम् आच निच म्रूमइदे ईज़ो
यओस्तयो अपो अत् यज़मइदे ऊइती' या वै वडुहीश् अपस्चा वो ॥ (सँ बार)

जइध्यम्रो' नो यूज़म् दस्त
क्षयम्रो रओश्च ख्वरनस्च
आपो दस्त नो तम् यानम्
यो यूष्मत् परो फ्रविस्तो ॥ २१ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

नमो अहुराइ मज़्दाइ नमो अमषओइव्यो स्पँतओइव्यो नमो मिथाइ
वोउरु-गओयओइतँओ नमो ह्वरक्षओताइ अउर्वत्-अस्पाइ नमो आव्यो दोइथाव्यो
यो' अहुरहे मज़्दो नमो गँउश् नमो गयेहे नमो ज़रथुश्त्रहे स्पितामहे अपओनो
फ्रवषँओ नमम्' वीस्पयो अपओनो स्तोइश् हइथ्याइच ववाँइथ्याइच वूथ्याँइ-
थ्याइच' ॥ २२ ॥

*वोहू उक्ष्या मनइहा क्षथा अषाचा उश्ता तनूम् ॥ (सँ बार)

इमा' रओचो वरँज़िश्तम् वरँज़िमनाँम्' ॥ (सँ बार)

यक्षी स्पँता थ्ना मइन्यू उर्वओसे जसो ॥ (सँ बार)

अषम् वोहू वहिश्तम् अस्ती

उश्ता अस्ती उश्ता अह्माइ

ह्यत् अषाइ वहिश्ताइ अषम् ॥ (सँ बार)

फ्रवराने मज़्दयस्त्रो ज़रथुश्त्रिश वीदओवो अहुर-त्कओपो । हावनँओ अपओने
अपहे रथ्वे यस्ताइच वह्माइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयओच । सावइहँओ वीस्याइच
अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वह्माइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयओच । रथ्व्नाँम् अयर-

(21) 1. West, Sp, TDA : उइती 2. West, Sp, TDA : जइधिमनो

(22) 1. West, Sp, TDA : या 2. Sp : नमो 3. West, Sp, TDA : वूथ्याँइथ्याइच

(23) * वोहू उक्ष्या ..... उश्ता तनूम् is recited facing the East, इमा रओचो .....

वरँज़िमनाँम् facing the South and यक्षी स्पँता ..... उर्वओसे जसो facing the West.

1. Sp : इमो 2. West & TDA : वरँज़िमनाँम्.

नाँम्च अस्न्यनाँम्च माह्यनाँम्च याइर्यनाँम्च सर्रधनाँम्च यस्नाइच वस्नाइच
क्ष्णओथाइच फ़सस्तयअेच ॥

ज्ञोत्र:- यथा अहू वइर्यो ज्ञओता फ़ा मे म्रूते ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ़ा मे म्रूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश्र अपातृचीतृ हच फ़ा अपव वीध्वो म्रओतू ॥ २३ ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

॥ नमो वै गाथो अपओनीश ॥

स्पँ५ता मइन्यू वहिस्ताचा मनइहा ।

हचा अपातृ इयओथनाचा वचइहाचा ।

अह्माइ दाँन् हउर्वाता अमँरताता ।

मज्दो क्ष्मा आर्मइती अहुरो ॥ (६ बार)

ज्ञोत्र:-

अह्मा मइन्यैउश्र स्पँनिश्तह्मा वहिश्तेम् ।

हिज्वा उरुधाइश्र वइहँउश्र अँअँआनू मनइहो ।

आर्मतोइश्र ज़स्तोइब्या इयओथना वँरँयत् ।

ओया चिस्ती ह्वो सा अपह्मा मज्दो ॥

अह्मा मइन्यैउश्र त्वैम् अही ता स्पँ५तो ।

यँ अह्माइ गाँम् रान्यो-स्करँतीम् हँम्-तषत् ।

अतृ होइ वास्त्राइ रामा दाओ आर्मइतीम् ।

ह्यत् हँम् वोहू मज्दा हँम्-फ़स्ता मनइहा ॥

अह्मातृ मइन्यैउश्र रारँश्येइ५ती द्रँग्व५तो ।

मज्दा स्पँ५तातृ नोइतृ इथा अपाउनो ।

कसँउश्चीतृ ना अपाउने काथे अइहत् ।

इस्वाचीतृ हाँस् परओश्र अको द्रँग्वाइते ॥

ताचा स्पँ५ता मइन्यू मज्दा अहुरा ।

अपाउने चोइश्र या ज़ी चीचा वहिस्ता ।

हनरं श्रवणात् ज्ञाओषात् द्रग्वो वक्षइती ।
 अद्या श्यओथनाइश् अकात् आश्याँस् मनइहो ॥
 ता दो स्पँता मइन्यू मज्दा अहुरा ।
 आथ्रा वड्हाउ वीदाइतीम् रानोइव्या ।
 आर्मतोइश् देवाँज्जइहा अपरुयाचा ।
 हा जी पओउरुश् इषँतो वाउराइते ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

स्पँता मइन्यू ..... आर्मइती अहुरो° ॥ (दु वार्)
 अपँम् वोहू° ॥ (सँ वार्)

स्पँता-मइन्यूम् हाइतीम् पइत्यापाँम् यज्मइदे ॥
 येज्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वड्हाओ ।
 मज्दो अहुरो वओथा अपात् हचा ।
 योइहाँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्मइदे ॥ २४ ॥

हा ६९

ज्ञोत् उ रास्पी:-

येज्हे मे अपात् हचा वहिश्तेम् येस्ते पइती वओदा मज्दो अहुरो योइ
 ओइहँचा हँतिचा ताँ यजाइ ख्वाइश् नामैनीश् पइरिचा जसाइ वँता । वोहू'
 मनो वहिश्तेम् ॥ १ ॥

येज्हे मे अपात् हचा ..... जसाइ वँता । अपँम् वोहू ॥ २ ॥ (दु वार्)
 येज्हे मे अपात् हचा ..... जसाइ वँता । वोहू क्षथ्रँम् वइरीम्
 वागँम् अइवी-वइरिश्तेम् ॥ ३ ॥ (सँ वार्)

Hā 69

(1) 1. Geld: वोहु°

हा ७०

ज्ञोत्रः- ताँ यज्ञाइ तम् पइरि-जसाइ वःता याँ अमैषै स्पँतै हुक्षथ्रँ हुधोडहो
अओष अइवि-गँरँते । तम् वधेम् तम् रतूम् यज्ञमइदे यिम् अहुरँम् मज्दाम्
दध्वोडहँम् रपँतम् तरण्वोडहँम् वीस्प वोहु । तम् रतूम् यज्ञमइदे यिम्
जरथुश्रँम् स्पितामँम् ॥ १ ॥

ता नो दात ता अँरँज्वान फ्रवओचाम फ्रच वओचाम' या अहुरहे मज्दो
या वडहँउश मनडहो या अपहे वहिश्तहे या क्षथहे वडर्येहे या स्पँतयो आर्मतोइश
या हउर्वतो अमँरँतातो या गँउश तणे गँउश उरुने या आथ्रे अहुरहे मज्दो ॥ २ ॥

या स्रओषहे अण्येहे या रणनओश रजिश्तहे या मिथहे वोउरु-गओ-
यओइतोइश' या वातहे अपओनो या दअनयो वडहुयो माज्दयस्तोइश या दह्ययो
वडहुयो आफ्रितोइश या दह्ययो वडहुयो अनाद्रुस्तोइश या दह्ययो वडहुयो
अनवउरुस्तोइश ॥ ३ ॥

यथ ईज वाचँम्' नाषीम यथ वा सओश्यँतो' दख्युनाँम् सुयम
वाचँम्' वरँतू' । वुयम सओश्यँतो' वुयम वँरँथाजनो वुयम अहुरहे मज्दो फ्रय
वाजिश्त अस्तयो योइ' नरो अपवनो हुमताइश मइनिम हूस्ताइश म्रवतो ह्रस्ताइश
वरँज्यँतो ॥ ४ ॥

यथा नै आ वोहू जिमत् मनडहा । आ वोहू उर्वाषत् आगँमत् ता ।
का मै' उर्वा वोहू उर्वाषत् आगँमत् ता ॥ ५ ॥

अपाँम् वडुहीनाम्' यज्ञमइदे फ्राइतीम्च पइतितीम्च अइविजरँतीम्च
वरँज्यँतम् अहुरँम् क्षथ्रीम् क्षअेतम् अपाँम् नपातँम् अउर्वत-अस्पँम् यज्ञमइदे ।
वीस्पयो अपओनो स्तोइश यस्ताइच वह्नाइच ह्नओथाइच फ्रसस्तयअेच स्रओषो
अस्तु ॥ ६ ॥

(1) 1. Sp: तौम् 2. West & TDA: यौन्; Sp: यौम् (2) 1. West
& TDA: वओचा; Sp: वओच (3) 1. Geld: 'गओयओतोइश (4) 1. West, Sp,
Geld, TDA: वाचिम् 2. Sp: सओश्यँतो 3. West & TDA: वरँते; Sp: वरँतो
4. Sp: यो (5) 1. Sp: मे (6) 1. West, Sp, TDA: वडुहिनाँम्.

स्रओषम् अपीम् यज्ञमइदे । रतूम् वर्रञ्जत्तम् यज्ञमइदे यिम् अहुरम्
मज्दाम् यो अपहे अपनोत्तमो यो अपहे जघ्मृशतमो । वीस्प स्रवो ज़रथुश्चि'
यज्ञमइदे । वीस्पच ह्रश्त श्यओथ्न यज्ञमइदे वर्रश्तच वर्रश्यमच ॥

येज्हे हाताम् आअत् येस्ते पइती वइहो ।

मज्दो अहुरो वओथा अपात् हचा ।

योइहाम्चा तास्चा तोस्चा यज्ञमइदे ॥ ७ ॥

हा ७१

ज्ञोतः-

परसत् फ़षओश्चो अपव अपवनम् ज़रथुश्चम् । पइति-म्रूइधि पउर्वतर'
ज़रथुश्च । कत् अस्ति रथ्वाम् फ़मरतिश् कत् गाथनाम् हः कर्तिश् ॥ १ ॥

आअत् अओख्त ज़रथुश्चो । अहुरम् मज्दाम् अपवनम् अपहे रतूम्
यज्ञमइदे । ज़रथुश्चम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । ज़रथुश्चहे अपओनो फ़वपीम्
यज्ञमइदे । अमेष स्पेत्त अपओनाम् यज्ञमइदे ॥ २ ॥

अपाउनाम्' वडुहीश् स्रवो स्पेत्तो फ़वपयो यज्ञमइदे अस्त्वतो मनख्याच' ।
अपनोत्तम् रथ्वाम् यज्ञमइदे यओतुश्तम् यज्ञतनाम् हइहनुश्तम् अपहे रथ्वाम्
अइत्रिनसाँस्तम् । जघ्मृशतमाम् अपओनो अपहे रथ्वो रतुफ़्रितीम् यज्ञमइदे ॥ ३ ॥

अहुरम् मज्दाम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । वीस्पम्च कर्प्रश्
अहुरहे मज्दो यज्ञमइदे । वीस्पेस्च अमेष स्पेत्त यज्ञमइदे । वीस्पेच अपहे
रतवो यज्ञमइदे । वीस्पाम्च दओनाम् माज्दयस्नीम् यज्ञमइदे । वीस्पम्च अप्रस्मनम्
यज्ञमइदे ॥ ४ ॥

वीस्पम्च माँश्च स्पेत्तम् यज्ञमइदे । वीस्पम्च दातम् वीदोयूम्

(7) 1. West, Sp, TDA : ज़रथुश्च.

Hā 71

(1) 1. Sp : पओउर्वतर'

(3) 1. West, Sp, TDA : अपओनाम् 2. Geld :

मनख्याच.

यज्ञमइदे । वीस्पाँम्च दर्रघाँम् उपयनाँम् यज्ञमइदे । वीस्पअच अपवनो मइन्यवच यज्ञत गअथ्याच' यज्ञमइदे । वीस्पोस्च अषाउनाँम्^२ वडुहीश स्रारो स्पँतो फ्रवषयो यज्ञमइदे ॥ ५ ॥

वीस्पाच दाम मज्दधात अपओनीश यज्ञमइदे या अपव-दात अपव-फ्रव्वरुस्त अपव-त्कअेष अपव-फ्रायस्त अपओनि अपवव्यो यह्याच अपवव्यो । वीस्पअच पँच गाथो अपओनीश यज्ञमइदे । वीस्पँम्च यल्लम् फ्राइतीम्च पइतितीम्च अइविजरँतीम्च यज्ञमइदे ॥ ६ ॥

वीस्पाच स्तओत यस्न्य' यज्ञमइदे । वीस्पअच वाचो मज्दो-फ्रओल्लत यज्ञमइदे योइ हँति दुश्मत्तम् जघ्नित्त योइ हँति दुज्जुल्लत्तम् जघ्नित्त योइ हँति दुज्ज्वरुत्तम् जघ्नित्त योइ हँति अइवि-करँत दुश्मतहे योइ हँति अइवि-करँत दुज्जुल्लत्तहे योइ हँति अइवि-करँत दुज्ज्वरुत्तहे ॥ ७ ॥

योइ अइपि-करँत्तँति' वीस्पँम् दुश्मत्तम् योइ अइपि-करँत्तँति' वीस्पँम् दुज्जुल्लत्तम् योइ अइपि-करँत्तँति' वीस्पँम् दुज्ज्वरुत्तम् माँनयन् अहे यथ आतर्श हुश्कँम् अअस्मँम् यओज्जदात्तम् हुपइरीशत्तम्^२ अइपि-करँत्तइति' हावयेइति दज्जइति । वीस्पनाँम्च अअेतअेषाँम् वचाँम् अओजस्च वरँथ्रम्च ख्वरँनस्च ज्वरँच यज्ञमइदे ॥ ८ ॥

वीस्पो आपो स्रारो पइति थ्रओतो-स्तातस्च यज्ञमइदे । वीस्पो उर्वारो उरुथमीश्च पइति वरँषजीश्च' यज्ञमइदे । वीस्पाँम्च ज्ञाँम् यज्ञमइदे । वीस्पँम्च अस्मनँम् यज्ञमइदे । वीस्पँस्च ल्लँउश्च मोइहँम्च ह्वरँच यज्ञमइदे । वीस्प अनघ रओचो यज्ञमइदे । वीस्पाँम्च गाँम् उपापाँम्च उपस्माँम्च फ्रप्परँजाताँम्च रवस्चराताँम्च चइरइहाचस्च^२ यज्ञमइदे ॥ ९ ॥

वीस्पे ते अहुरो मज्दो ह्वपो वडुहीश दामाँन् अपओनीश यज्ञमइदे

- (5) 1. West & TDA : गअथ्याइच 2. West, Sp, TDA : अपओनाँम्
(7) 1. West, Sp, Geld, TDA : येस्न्य (8) 1. Sp : अइविकरँत्तँते 2. West, Sp, TDA : हुपइरिश्तम् 3. Sp : अइवि-करँत्तइति (9) 1. West & TDA : वरँषजीस्च; Geld : वर्षजीश्च 2. West, Sp, TDA : चँप्रइहाचस्च.

याइश् ददाथ पोउरुच वोहुच योइ ते हँति यस्न्याच वङ्ग्याच अषात् हच
यत् वहिस्तात् । वीस्पोस्च गरयो अपक्वाथो यज्ञमइदे । वीस्पोस्च वरयो
मज्जधातो यज्ञमइदे । वीस्पअेच आतरो यज्ञमइदे । वीस्पअेच वाचो अर्शुध्व'
यज्ञमइदे ॥ १० ॥

वीस्पअेच अअेते अपिश-हागँत् आर्मइतिश-हागँत् यज्ञमदअेच निपात-
यअेच निशङ्गहँतयअेच हँथाइच अइव्याक्षत्राइच हवङ्गहुम्' मे वुयत । गाथाव्यो
स्पँताव्यो रतुक्ष्त्राव्यो अपओनिव्यो ज्ञयेमि यज्ञमदअेच निपातयअेच निशङ्ग-
हँतयअेच हँथाइच अइव्याक्षत्राइच हवङ्गहुम्' मे वुयत । मावोय हवाइ उरुने
ज्ञयेमि यज्ञमदअेच निपातयअेच निशङ्गहँतयअेच हँथाइच अइव्याक्षत्राइच ॥ ११ ॥

हउर्वतातँम् अपवन्नम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । अमँरततातँम्' अपवन्नम्
अपहे रतूम् यज्ञमइदे । आहूइरीम् फ्रण्णम् अपवन्नम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । आहूइरीम्
त्कअेप्पम् अपवन्नम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । यस्सम् सूरम् हसङ्गहाइतीम् अपवन्नम्
अपहे रतूम् यज्ञमइदे ॥ १२ ॥

हो अपव ज़रथुश्चो
उर्वथम् थातारम् इसोइत्
अपवन्नम् ते अपओनत्
आप्पयेइध्याइ प्रओमि

उर्वथम् उर्वथात् तत् जी वङ्गहो' । हो जी द्रँग्वो' यँ द्रँग्वाइते' वहिस्तो
हो अपवा' यहाइ अपवा' प्रयो ॥ १३ ॥

अअेते जी वाचो वहिस्त' अहुरो मज्जदो फ्राम्रओत् ज़रथुश्चाइ । अअेते जी
ज़रथुश्च उस्तमे उर्वअेसे गयेहे फ्राम्रइधि' ॥ १४ ॥

येइधि' जी ज़रथुश्च अअेते वाचो उस्तमे उर्वअेसे गयेहे फ्राम्रवाइ' पइरि ते

- (10) 1. West, Sp, TDA : अर्शुध्व (11) 1. West, Sp, TDA : हवङ्गहुम्
(12) 1. Sp : अमँरतातँम् (13) 1. West, Sp, TDA : वङ्गहो 2. Geld & Sp :
द्रवाते 3. Geld & Sp : द्रवाइते 4. Geld & Sp : अपव (14) 1. West, Sp,
TDA : वहिस्ता 2. West, Sp, TDA : फ्राम्रइधि (15) 1. West & TDA : येधि
2. West & TDA : फ्राम्रवो; Sp : फ्राम्रवाइ.

तनव^३ अज्मं यो अहुरो मज्दो उर्वानं हच अचिस्तात् अइहओत् अववइत्य
वाँजस्च फ्रथस्च पइरि-तनुय यथ ईम् ज्ञो । अस्तिच ईम् ज्ञो अवइति वाँजो
यवइति फ्रथस्चिन् ॥ १५ ॥

यथ वषि अषाउम् इध अइहो अपव फ्रपारयोइहे उर्वानं तरो
चिन्वतो पँरतुम् वहिस्तहे अइहँउश अपव जसो उस्तवइतीम्^१ गाथाम् स्रावयो
उस्ततातम् निम्रओम्नो ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

उस्ता अह्माइ यह्माइ उस्ता कह्माइचीत् ।

वसँ-क्षयाँस् मज्दो दायात् अहुरो ।

उतयूइती तैवीषी गत् तोइ वसँमी ।

अषम् देरँद्याइ तत् मोइ दो आर्मइते ।

रायो अपीश वइहँउश गअम् मनइहो ॥ १६ ॥ (डु बार)

वरँज्मच हओमनइहँमच यज्मइदे हओमनइहँमच वरँज्मच यज्मइदे ।
पइतिस्तातँअ तँमइहँम् पइतिस्तातँअ क्षयस्च अमयवयोस्च ॥ (सँ बार)

ज्ञोत्:- दस्वरँच वओषज्मच यज्मइदे । फ्रदथँमच वरँदथँमच यज्मइदे । पइति-
स्तातँअ अख्तिनाँमच अस्तरँमनाँमच ॥ १७ ॥

वाच हँ-कँरथ यज्मइदे । गाथनाँम् अवाउरुस्त यज्मइदे । गाथो
स्पँ-तातो रतुक्ष्त्रो अपओनीश यज्मइदे । स्तओत यस्न्य^१ यज्मइदे या दाता
अइहँउश पओउरुयेह्या । हउरँवाँम् हँ-दाइतीम् स्तओतनाँम् यस्न्यनाँम्^२ यज्मइदे ।
हओम् उर्वानं यज्मइदे । हवाँम् फ्रवषीम् यज्मइदे ॥ १८ ॥

दह्माँम् वडुहीम् आफ्रितीम् यज्मइदे । दह्मँमच नरँम् अपवनँम् यज्मइदे ।
उघ्रँम् तख्रँम् दामोइश उपमनँम् यज्मइदे ॥ १९ ॥

इमो अपस्च ज्मस्च उर्वरोस्च यज्मइदे । इमो असोस्च षोइथ्रोस्च
गओयओइतीश्च मअथन्योस्च अवो-ख्वरँनोस्च यज्मइदे । इमँमच षोइथहे पइतीम्
यज्मइदे यिम् अहुरं मज्दाँम् ॥ २० ॥

3. Sp: तन्व (16) 1. Sp: उस्तवइतीम् (18) 1. West, Sp, Geld,
TDA: येस्न्य 2. West, Sp, Geld, TDA: येस्न्यनाँम्.

ज्ञोत् उ रास्पी:-

रतवो वीस्वे मज्झित यज्ञमइदे अयर अस्न्य माह्य याइर्य सरंध ॥ २१ ॥

अषाउनाँम्' वडुहीश सूरारो स्पेत्तो फ्रवषयो स्तओमि ज्वयेमि उप्रयेमि ।
यज्ञमइदे न्मान्याो वीस्याो जत्तुमाो दण्युमाो ज़रथुश्चोत्तमाो ॥ २२ ॥

आत्रेम्' अहुरहे मज्दो पुथ्रेम् अपवनेम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । हध-
ज्जओथ्रेम् हध-अइन्योइहनम् इमत् वरस्म अपय फ्रस्तरत्तम् अपवनेम् अपहे रतूम्
यज्ञमइदे । अपाँम् नसारम् यज्ञमइदे । नइरीम् सइहम् यज्ञमइदे । तण्मेम् दामोइश
उपमनेम् यज्ञत्तम् यज्ञमइदे । इरिस्तनाँम् उर्वाँनो यज्ञमइदे । यो अपओनाँम्
फ्रवषयो ॥ २३ ॥

रतूम् वर्रज्जत्तम् यज्ञमइदे । यिम् अहुरम् मज्दाँम् यो अपहे अपनोत्तमाो
यो अपहे जघ्मूश्तमाो । वीस्प सवो ज़रथुश्चि यज्ञमइदे । वीस्पच हूरश्त श्यओथ्न
यज्ञमइदे वरश्तच वरश्यमच ॥

येज्हे हाताँम् आअत् येस्ते पइती वइहो ।

मज्दो अहुरो वओथा अषात् हचा ।

योइहाँम्चा ताँस्चा तोस्चा यज्ञमइदे ॥

यथा अहू वइर्यो अथा रतुश अषात्चीत् हचा ।

वइहैउश दज्दा मनइहो श्यओथननाँम् अइहैउश मज्दाइ ।

क्षथ्रेम्चा अहुराइ आ यिम् द्विगुब्यो ददत् वास्तारम् ॥ २४ ॥ (डु बार)

गवे अदाइश' ताइश श्यओथनाइश याइश वहिस्ताइश फ्रओश्यामही ।
अत् अणयाइ अषा मज्दो उर्वरो वक्षत् ॥ २५ ॥

ज्ञोत्:-

वसस्च तू अहुर मज्द उश्ताच क्षओष हवनाँम् दामनाँम् । वसो आपो
वसो उर्वरो वसो वीस्प वोहू अपचिथ क्षयम्रम् अपवनेम् दायत अक्षयम्रम्
द्रवत्तम् ॥ २६ ॥

(22) 1. West, Sp, TDA : अपओनाँम्
थ्रौम् आतरम्

(23) 1. West : आतरम्; TDA :

(25) 1. Geld : अघाइश.

वसो-क्षथो ख्यात् अषव
 अवसो-क्षथो ख्यात् द्रवो
 गतो हमिस्तो निज्वरतो
 हच स्पेस्तहे मइन्येउश दामव्यो
 वरतो अवसो-क्षथो ॥ २७ ॥

हक्ष्य अज्मचित् यो ज़रथुश्चो फ़तमाँ न्माननाँम्च वीसाँम्च ज़स्तुनाँम्च
 दण्युनाँम्च अज्हाओ दअेनयाओ अनुमतयअेच अनुष्टयअेच अन्वर्स्तयअेच या
 आहूइरिश ज़रथुश्चिश ॥ २८ ॥

यथ नो ओइहाँम् श्यातो' मनो वहिस्तो उर्वाँनो ख्वाथवइतीश तन्वो
 ह्ँति' वहिस्तो अइहुश आकोस्चोइत् आहूइरे मज्द जसेँताँम् ॥ २९ ॥

जोत् उ रास्पी:-

अष वहिस्त अष स्रअेस्त दर्रसाम थ्वा पइरि थ्वा जम्याम हमम्
 थ्वा हणम् । अप्पम् वोहू° ॥ ३० ॥ (सँ बार)

यथा अहू वइर्यो° ॥ (चिहार बार)

अप्पम् वोहू° ॥ (सँ बार)

अहुनेम् वइरीम् यजमइदे । अप्पम् वहिस्तम् स्रअेस्तम् अम्पम् स्पेँतम्
 यजमइदे ॥

येज्हे हाताँम् आअत् येस्ले पइती वइहो ।

मज्दो अहुरो वअेथा अषात् हचा ।

योइहाँम्चा ताँस्चा तोस्चा यजमइदे ॥ ३१ ॥

हा ७२

ज्ञोत्रः- अहुनम्च वइरीम् फ्रअश्यामही अ॒त॒र॒च ज्ञा॒म् अ॒त॒र॒च अस्मन॑म् अप॑म्च
वहि॑र॒त्तम् फ्रअश्यामही अ॒त॒र॒च ज्ञा॒म् अ॒त॒र॒च अस्मन॑म् येज॑हे-हाता॑म्च
हुफ्रा॑य॒स्ताम् फ्रअश्यामही अ॒त॒र॒च ज्ञा॒म् अ॒त॒र॒च अस्मन॑म् द॒ह्यहेच न॑र्श
अप॑ओनो द॒ह्या॑म्च वडु॑हीम् आ॒फ्रिती॑म् फ्रअश्यामही अ॒त॒र॒च ज्ञा॒म् अ॒त॒र॒च
अस्मन॑म् ॥ १ ॥

हमिस्तय॑अ॒च निज्ज॑र॒तय॑अ॒च अ॒इर॑हे म॒इन्यै॑उ॒श् म॒त्-दाम॑नो दु॒ज्दाम॑नो
पोउरु॑-म॒हर्क॑हे हमिस्तय॑अ॒च निज्ज॑र॒तय॑अ॒च क॒ख्वर॑धना॑म्च क॒ख्वर॑इ॒धिना॑म्च हमि-
स्तय॑अ॒च निज्ज॑र॒तय॑अ॒च क॒ख्वर॑ध॒हेच क॒ख्वर॑इ॒ध्याोस्च ॥ २ ॥

हमिस्तय॑अ॒च निज्ज॑र॒तय॑अ॒च क॒यध॑ना॑म्च क॒येइ॑धिना॑म्च हमिस्तय॑अ॒च
निज्ज॑र॒तय॑अ॒च क॒यध॑हेच का॒इ॒ध्याोस्च हमिस्तय॑अ॒च निज्ज॑र॒तय॑अ॒च ता॒युना॑म्च
ह॒ज्ज॒स्त्रा॑म्च हमिस्तय॑अ॒च निज्ज॑र॒तय॑अ॒च ज॒॒दा॑म्च या॒तुम॑ता॑म्च हमिस्तय॑अ॒च
निज्ज॑र॒तय॑अ॒च मि॒त्रो-ज्या॑म्च मि॒त्रो-दु॒ज्ज॑म्च ॥ ३ ॥

हमिस्तय॑अ॒च निज्ज॑र॒तय॑अ॒च अप॑व॒ध्ना॑म्च अप॑व॒त्वअ॑षा॑म्च हमिस्तय॑अ॒च
निज्ज॑र॒तय॑अ॒च अप॑मओ॒घहेच अन॑पओनो सा॒स्त्रहेच पोउरु॑-म॒हर्क॑हे हमिस्तय॑अ॒च
निज्ज॑र॒तय॑अ॒च क॒हे क॒ह्याची॑त् द्र॒वता॑म् अ॒र॒थ्यो-म॒नइ॑हा॑म् अ॒र॒थ्यो-व॒चइ॑हा॑म्
अ॒र॒थ्यो-श॒यओ॑थ॒नना॑म् स्वि॒तम॑ ज॒रथु॑श्च ॥ ४ ॥

कथ॑ द्रु॒ज्ज॑म् नी॒श् अ॒हत् आ नी॒श्-ना॒षाम । नी॒श्-ना॒षाम सओ॑श॒॒तो
द्रु॒ज्ज॑म् । कथ॑ नी॒श्-ना॒षाम यथ॑ ही॒म् ज॒नाम॑ क्ष॒यम्नो अ॒क्षय॑म्ना॑म् वी॒स्पाइ॑श् ह॒च
कर्ष्वा॑न् याइ॑श् ह॒स हमिस्त॑अ॒ निज्ज॑र॒त॑अ॒ वी॒स्पयो॑ द्र॒वतो॑ स्तोइ॑श् । स्त॒वस् अ॒पा
यै हु॒दाो योइ॑ हँ॒ती* ॥ ५ ॥

यथा॑ अ॒ह व॒इर्यो ..... द्रि॒गु॒ष्यो द॒दत् वा॒स्तार॑म् ॥ (डु वार्)

यस्मि॑न् व॒ह्मि॑न् अओ॒जस्च॑ ज॒वर॑च आ॒फ्री॑नामि ।

Hā 72

(5) * At this point, the ज्ञोत्र hands over his bunch of Bərəsman to the रास्पी and recites alone.

*मीनो नावर् क्षूमन्

अहुरहे मज्दतो रअवतो ख्वरँनडुहतो अमषनाँम् स्पँतनाँम् मिथ्रहे वोउरु-
गओयओइतोइश् रामनस्च ख्वास्त्रहे ॥ ६ ॥

§ ह्वरँ-क्षअेतहे अमषहे रअवहे ..... वड्हुयो माज्दयस्त्रोइश् ॥ माँथहे
स्पँतहे अषओनो ..... ख्वत्रो मज्दधातहे ॥ आथ्रो अहुरहे मज्दतो .....
मज्दधातहे अष-ख्वाथ्रहे ॥ वीस्पअेषाँम् यजतनाँम् ..... नवानज्दिशतनाँम्
फ्रवषिनाँम् ॥ ७ ॥

यस्मँच वल्लँमँच अओजस्च ज्वरँच आप्रीनामि । तव आतर्श पुथ
अहुरहे मज्दतो ॥

अषँम् वोहू° ॥ ८ ॥ (सँ बार)

यथा अहू वड्यो° ॥ (दु बार)

यस्मँच वल्लँमँच अओजस्च ज्वरँच आप्रीनामि अहुरहे मज्दतो रअवतो
ख्वरँनडुहतो अमषनाँम् स्पँतनाँम् । मिथ्रहे वोउरु-गओयओइतोइश् रामनस्च
ख्वास्त्रहे ॥ ह्वरँ-क्षअेतहे अमषहे ..... तव आतर्श पुथ अहुरहे मज्दतो ॥

अषँम् वोहू° ॥

‡अह्माइ रअश्च ख्वरँनस्च ..... रओचड्हँम् वीस्पो-ख्वाथ्रँम् ॥

अषँम् वोहू° ॥

हज्जड्रँम् वअेषज्जनाँम् वअेवरँ वअेषज्जनाँम् ॥ (सँ बार)

अषँम् वोहू° ॥

(6) * This मीनो नावर् क्षूमन् may be substituted by any other one applicable to the case such as स्त्रओष etc.

(7) § For the full text see Yasna 22. 24-27.

(8) † Here ends the Hā. 72. What follows is an epilogue to the whole ceremony. At this point, the ज़ोत्र leaves his seat, exchanges greetings with the रास्पी uttering the words:- हमाज्जोर् हमा अशो वैत्र in a whisper and facing the East, both recite the following:--

(9) ‡ See Yasna 68.11 for the full text.

जस मे अवड्हे मज्द । जस मे अवड्हे मज्द । जस मे अवड्हे मज्द ।
अमहे हुतास्तहे हुरओधहे वर्रथधनहे अहुरधातहे वनइत्योस्च उपरतातो । रामनो
ख्वास्त्रहे वयओश् उपरो-कइर्येहे तरधातो अन्याइश् दामाँन् ॥ अयेतत् ते वयो
यत् ते अस्ति स्पँतो-मइन्यओम् ॥ थ्वापहे ख्वधातहे ज्वानहे अकरनहे ज्वानहे
दर्रघो-ख्वधातहे । अपँम् वोहूँ ॥

‡ कँर्रफ़्ह मोज्द गुनाह् गुजारेस्ने रा कुनम् अशही रवाँन् दुशार्म् रा । हम्
कँर्रफ़्ह हमा वेहाँने हप्रत कँश्वर ज़मीन् ज़मीन्-पहना रुद्-दराना खोर्शीद्-वाला
बुन्दीहाद् बै-रसात् अशो वैद् दैर्ज़ी ॥ अथ जम्यात् यथ आप्नीनामि । अपँम्
वोहूँ ॥ ९ ॥

यथा अहू वइर्योँ ॥ अपँम् वोहूँ ॥

नमसँ ते अपाउम् सँविस्ते अर्रद्वि-सूरे अनाहिते अपओने । अपँम् वोहूँ ॥

याँम् अर्रद्वीम् स्रराँम् अनाहिताँम् अपवनँम् अपहे रतूम् यज़मइदे ।

अपँम् वोहूँ ॥

नमो उर्वइरे वडुहि मज्दधाते अपओने । अपँम् वोहूँ ॥

ह्वर-क्षयेतँम् अमँषम् रअम् अउर्वत्-अस्पँम् यज़मइदे । अपँम् वोहूँ ॥

मोइहँम् गओ-चिथ्रँम् अपवनँम् अपहे रतूम् यज़मइदे । अपँम् वोहूँ ॥

खुर्रँत् अमर्ग रयोमँद् अउर्वत्-अस्प बै-रसात् । अपँम् वोहूँ ॥

ख्वर्रह् गव्रँह् अवीज़ह् वैह्-दीन् इ माज्दयस्त्राँन् दादार् होर्मज्द हमा

वैहाँन् गुनाह्-गुजारश् कँर्रफ़्ह-अव्रजाइश् वीस्प-सैताअश् । अपँम् वोहूँ ॥ १० ॥

(9) ‡ At the end of कँर्रफ़्ह मोज्द गुनाह् the epilogue is over. Here both of them untie and tie again their sacred girdle with the usual formula, beginning with होर्मज्द ख्वुदाइ up to the end of जस मे अवड्हे मज्द followed by sections 8 and 9 of Hā 12. Then both of them go to the well (from which they had drawn the portion of water at the outset) carrying the *chalice* containing the consecrated Haoma extract to be poured into the well as a sacred libation and recite the following in doing so.

वीस्परत्

PRELIMINARY RECITAL

॥ ० ॥

॥ प नाँम् इ यज्दाँ ॥

जोत् उ रास्पी:-

[† हुमत ह्वस्त ह्वस्त हुमनश्नं हुगवश्नं हुकुनश्नं ईन् क्षनूमश्ने (* होर्मज्द खोदाय् वै-रसात्) ॥ नीरश्ग पीरोज्गर् वात् ..... अज् हमा गुनाह पतित् पशैमौन्-होम् प-पतित् होम् ॥]

फ्रस्तुये हुमतोइव्यस्चा ..... दुज्जस्ताचा दुज्ज्वस्ताचा ॥ यत्न ११.१७ ॥
फ्ररा वै राही अमेषा स्पेता ..... ख्वख्यो उश्तनम् । स्तओमि
अषम् ॥ यत्न ११.१८ ॥

अषम् वोहू° ॥ (सँ बार)

फ्रवराने ..... अहुर-त्कअेषो । हावनेँअे ..... फ्रसस्तयअेच । रथ्वौम्
अयरनाँम्च ..... फ्रसस्तयअेच ॥

अहुरहे मज्दो रअेवतो ख्वरनडुहतो क्षनओथ यस्ताइच वहाइच क्षनओ-
थाइच फ्रसस्तयअेच ॥

VĪSPARAT

Vīsparat on the analogy of the Vedic विश्वे देवाः is supposed to be a ritual to invoke all the invisible spiritual guardians, who are allotted various duties in the Divine Hierarchy. Though it has 23 chapters and although the text is printed intact separately, in actual practice these chapters are intermingled with those of the Yasna as well as the Vendidad.

† The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in a whisper (Bāz). See page 2 for the full text.

* If the Vīsparat is to be dedicated to Sraosha or any other Angel, this formula would be modified according to that Angel, as is the practice in the Yasna.

ज्ञोत्तः- यथा अहू वइर्यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्तः- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओत्तू ॥

अषम् वोहू° ॥ (सँ वार्)

क्षनओथ्र अहुरहे मज्दो तरोइदीते अइरहे मइन्यैउश, हइथ्यावर्स्ताम्
ह्यत् वस्त्रा फ्ररपोत्तम् । स्तओमि अषम् ॥

अषम् वोहू° ॥ (दह वार्)

*यथा अहू वइर्यो° ॥ (दह वार्)

निवअधयेमि ह५कारयेमि दथुषो अहुरहे मज्दो रओवतो ख्वरँनडुहतो
..... पँरनो-मोइहाइ वीषमथाइच अषओने अषहे रथ्वे ॥ यस्त्र १.१-८ ॥

* If this ceremony is to be dedicated to the Lords of Gahambar, only four Ahunavars are to be recited instead of ten.

॥ प नाँम् इ यज्दाँ ॥

कर्त १

ज्ञोत्तः-

निवअधयेमि ह॑कारयेमि रतवो मइन्त्यवनाँम् रतवो गअथ्यनाँम् रतवो
उपापनाँम् रतवो उपस्मनाँम् रतवो फ़स्रँजाताँम् रतवो रवस्चराताँम् रतवो चङ्गइ-
हाचाँम् अषओनाँम् अषहे रथ्वो ॥ १ ॥

निवअधयेमि ह॑कारयेमि याइर्येअइन्त्यो अषहे रतुव्यो । मइन्त्यो-ज्रँमयेहे'
पयइहो अषओनो अषहे रथ्वो । निवअधयेमि ह॑कारयेमि मइन्त्यो-षमहे' वास्त्रो-
दातइन्त्येहे' अषओनो अषहे रथ्वो । निवअधयेमि ह॑कारयेमि पइतिशह्वेहे हव्वेहे
अषओनो अषहे रथ्वो । निवअधयेमि ह॑कारयेमि अयाथ्रिमहे' फ़ओउर्वअश्त्रिमहे'
वर्ष्णिहर्शतहेच अषओनो अषहे रथ्वो । निवअधयेमि ह॑कारयेमि मइन्त्योइर्येहे
सँरधहे अषओनो अषहे रथ्वो । निवअधयेमि ह॑कारयेमि हमस्पथमअदेहे' अरँतो-
कँरँथनहे' अषओनो अषहे रथ्वो ॥ २ ॥

निवअधयेमि ह॑कारयेमि गअथनाँम् ओइहइर्येहे अषओनो अषहे
रथ्वो यत् ओइहइर्यो जीज्ञनन् । निवअधयेमि ह॑कारयेमि स्तओतनाँम् येस्न्यनाँम्
ह॑दातनाँम् हुफ़ायस्तनाँम् अषओनाँम् अषहे रथ्वो ॥ निवअधयेमि ह॑कारयेमि
स्तओतनाँम् येस्न्यनाँम् ह॑दातनाँम् हुफ़ायस्तनाँम् अषओनाँम् अषओनिनाँम्च
अषहे म्यज्दनाँम् ॥ ३ ॥

निवअधयेमि ह॑कारयेमि सँरधअइन्त्यो अषहे रतुव्यो अहुनहे वइर्येहे
फ़स्रओथहे अषओनो अषहे रथ्वो । निवअधयेमि ह॑कारयेमि अषहे वहिश्तहे

Karta 1

- (1) 1. West & TDA: गअइथ्यनाँम्; Sp: गअथ्यनाँम् (2) 1. Geld:
मइन्त्योइज्रँमयेहे; West & TDA: मइन्त्यो-ज्रँमयेहे 2. Geld: मइन्त्योइषमहे; West &
TDA: मइन्त्योष्महे 3. West & TDA: °दातअन्त्येहे 4. West, Sp, TDA: अयाथ्रिमहे
5. West & TDA: फ़ओउर्वअश्त्रिमहे; Sp: फ़ओउर्वअश्त्रिमहे 6. Geld & TDA: हमस्प-
थमअदेयेहे 7. West & TDA: °कँरँथनहे; Sp: °कँरँथिनहे.

स्तओध्वहे अपओनो अपहे रथ्वो । निवओधयेमि ह॑कारयेमि येज्हे-हातयो
हुफ्तायस्तयो अपओन्यो अपहे रथ्वो ॥ ४ ॥

निवओधयेमि ह॑कारयेमि अहुनवइत्यो गाथयो अपओन्यो अपहे
रथ्वो । निवओधयेमि ह॑कारयेमि धेनानाँम्' पोउरु-सरधो-वीरो-वाँध्वनाँम् मज्ज-
धातनाँम् अपओनाँम् अपहे रथ्वानाँम् । निवओधयेमि ह॑कारयेमि अहुमतो रतुमतो
अपओनो अपहे रथ्वो । निवओधयेमि ह॑कारयेमि यस्तहे हस्रहातोइश् अपओनो
अपहे रथ्वो । निवओधयेमि ह॑कारयेमि अरदुयो आपो अनाहितयो अपओन्यो
अपहे रथ्वो ॥ ५ ॥

निवओधयेमि ह॑कारयेमि उस्तवइत्यो' गाथयो अपओन्यो अपहे
रथ्वो । निवओधयेमि ह॑कारयेमि गइरिनाँम् अप-स्वाथ्रनाँम् पोउरु-स्वाथ्रनाँम्
मज्जधातनाँम् अपओनाँम् अपहे रथ्वानाँम् । निवओधयेमि ह॑कारयेमि स्प॑स्ता-
मइन्त्येउश् गाथयो अपओन्यो अपहे रथ्वो । निवओधयेमि ह॑कारयेमि वर॑थ्रघ्नहे
अहुरधातहे वनइ॑त्योस्व उपरतातो अपओनो' अपहे रथ्वो ॥ ६ ॥

निवओधयेमि ह॑कारयेमि वोहुध्रयो' गाथयो अपओन्यो अपहे
रथ्वो । निवओधयेमि ह॑कारयेमि मिथ॑हे वोउरु-गओयओतोइश्' रामनस्व स्वास्त्रहे
अपओनो अपहे रथ्वो । निवओधयेमि ह॑कारयेमि वहिस्तोइस्तोइश् गाथयो
अपओन्यो अपहे रथ्वो । निवओधयेमि ह॑कारयेमि दह्ययो वड्हुयो' आफ्रितोइश्
दह्यहेच नश् अपओनो उग्रहेच तह्महे दामोइश् उपमनहे यजतहे अपओनो अपहे
रथ्वो ॥ ७ ॥

निवओधयेमि ह॑कारयेमि अइर्यमनो इर्येहे' अपओनो अपहे रथ्वो ।
निवओधयेमि ह॑कारयेमि प्र॑षूपो-माँथ॑हे अपओनो अपहे रथ्वो । निवओधयेमि
ह॑कारयेमि रत॑उश् वर॑जो हधओरुतहे' अपओनो अपहे रथ्वो ॥ ८ ॥

- (5) 1. Sp: धेनानाँम् (6) 1. Sp: उस्तवइत्यो 2. West, Geld, TDA:
स्प॑स्ता-मइन्त्येउश् 3. Sp: अपओन्यो (7) 1. West, Geld, TDA: वोहुध्रयो; Sp:
वोहु ध्रयो 2. Geld: गओयओतोइश् 3. Sp: वड्हुयो (8) 1. West, Sp, TDA:
इर्येहे 2. West & TDA: हधओरुतहे.

निवअधयेमि ह॑कारयेमि आहुरोइश॑ फ़ण्णहे॑ आहुरोइश॑ लकअषहे॑
आहुरोइश॑ द॒ख्युमहे॑ आहुरोइश॑ ज़रथुश्च्रोत॑महे॑ अपओनो॑ अपहे॑ रथ्वो॑ । निवअधयेमि
ह॑कारयेमि ह॒दिपहे॑च वास्त्रवतो॑ वास्त्रो-व॑र॒तहे॑च गवे॑ हुधोइहे॑ गओइयेहे॑च॑ नर्श
अपओनो॑ ॥ ९ ॥

निवअधयेमि ह॑कारयेमि वीस्परअ॒इव्यो॑ अ॒अ॒इव्यो॑ रतुव्यो॑ योइ॑ हँ॒ति
अपहे॑ रतवो॑ थयस्च॑ थिसाँस्च॑ नज्झि॒श्च पइ॒रिश्-हा॑वनयो॑ ..... येज्झि॑ वो॑ अ॒ज्हे
अवा-उ॒रुरओ॑ध यत् यस्सहे॑च वत्तहे॑च ॥ फ़वराने॑ मज्झयस्सो॑ ज़रथुश्चि॒त्रिश॑ .....
यस्साइ॑च वत्ताइ॑च क्षनओ॒थाइ॑च फ़सस्तय॑अ॒च ॥ यत्न १.१०-२२;२३ ॥

ज़ओथ॑ आयेसे॑ ये॒श्ति । व॒र॒स्म आयेसे॑ ये॒श्ति ..... प॒र॒नो-मो॒इह॑म्
वी॒प॒मथ॑म् अपव॒नम् अपहे॑ रतूम् आयेसे॑ ये॒श्ति ॥ यत्न २.१-८ ॥

कर्त २

अ॒ह्य ज़ओथ॑ व॒र॒स्मन॑अ॒च रतवो॑ म॒इ॒न्यव॑ आयेसे॑ ये॒श्ति । रतवो॑
ग॒अ॒ध्य॑ आयेसे॑ ये॒श्ति । रतवो॑ उपाप॑ आयेसे॑ ये॒श्ति । रतवो॑ उप॒स्म आयेसे॑ ये॒श्ति ।
रतवो॑ फ़॒त्त॒र॒जात॑ आयेसे॑ ये॒श्ति । रतवो॑ रव॒स्चरा॑त आयेसे॑ ये॒श्ति । रतवो॑ च॒इ॒र॒इहा॑च
आयेसे॑ ये॒श्ति ॥ १ ॥

अ॒ह्य ज़ओथ॑ व॒र॒स्मन॑अ॒च या॒इर्य॑ अपव॒न अपहे॑ रतवो॑ आयेसे॑ ये॒श्ति ।
म॒इ॒ध्यो-ज़॒र॒म॒अ॒म् प॒य॒इह॑म् अपव॒नम् अपहे॑ रतूम् आयेसे॑ ये॒श्ति । अ॒ह्य ज़ओथ॑
व॒र॒स्मन॑अ॒च म॒इ॒ध्यो॒प॒म॒म् वा॒स्त्रो-दा॑त॒इनी॑म् अपव॒नम् अपहे॑ रतूम् आयेसे॑ ये॒श्ति ।
अ॒ह्य ज़ओथ॑ व॒र॒स्मन॑अ॒च प॒इ॒ति॒श॒ह॒ही॑म् ह॒ही॑म् अपव॒नम् अपहे॑ रतूम् आयेसे॑ ये॒श्ति ।

(9) 1. West & TDA : फ़ण्णहे 2. Geld : दा॒ख्युमहे 3. West & TDA :
गओ॒दये॑हेच; Sp : गओ॒धये॑हेच.

Karta 2

(1) 1. West, Sp, TDA : व॒र॒स्मन॑च 2. West, & TDA : ग॒अ॒ध्य 3. Sp :
फ़॒त्त॒र॒जात ॥ (2) 1. Geld : म॒इ॒ध्यो॒इ॒ज़॒र॒म॒अ॒म् 2. Geld : म॒इ॒ध्यो॒इ॒प॒म॒म् 3. West & TDA :
वा॒स्त्रो-दा॑त॒अ॒नी॑म्.

अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच अयाथ्रिमम्^४ फ्रओउर्वओश्चिमम्^५ वर्णिहर्त्तम् अपवनम्
अषहे रतूम् आयेसे येस्ति । अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच मइध्याइरीम् सरधम्
अपवनम् अषहे रतूम् आयेसे येस्ति । अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच हमस्पथ्मअदअम्
अरतो-करधनम्^५ अपवनम् अषहे रतूम् आयेसे येस्ति ॥ २ ॥

अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच गअथनाम्^५ ओइहइरीम् अपवनम् अषहे
रतूम् आयेसे येस्ति यत् ओइहइर्यो जीजनन् । अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच वीस्पे
ते रतवो आयेसे येस्ति योइ^२ अओष्ठ अहुरो मइदो जरथुश्चाइ यस्याच^३ वइयाच^३
अपात् हच यत् वहिस्तात् ॥ ३ ॥

अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच थ्राम् रतूम् आयेसे येस्ति यिम् अहुरम्
मइदाम् मइन्यओम् मइन्यवनाम् दामनाम् मइन्यओयो स्तोइश् अहूमच रतूमच ।
अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच थ्राम् रतूम् आयेसे येस्ति यिम् जरथुश्चम् स्पितामम्
गअथीम्^५ गअथ्यनाम्^५ दामनाम् गअथ्ययो^५ स्तोइश् अहूमच रतूमच ॥ ४ ॥

अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच रथ्राम् फ्रमरतारम् आयेसे येस्ति यिम्
नरम् अपवनम् दधानम्^५ हुमतम्च मनो हूत्तम्च वचो हर्त्तम्च श्यओथनम् ।
स्पेत्ताम्^२ आर्मइतीम् दरतम् योइ^३ माथ्रम् सओश्यत्तो^४ येज्हे श्यओथ्नाइश्
गअथो अप फ्रादत्ते^५ ॥ ५ ॥

अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच सरध अपवन अषहे रतवो आयेसे येस्ति ।
अहुनम् वइरीम् फ्रसओथ्रम् अपवनम् अषहे रतूम् आयेसे येस्ति । अह्य ज्ञओथ्रे
वरस्मनअच अपम् वहिस्तम् स्तओथ्वम् अपवनम् अषहे रतूम् आयेसे येस्ति ।
अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच येज्हे-हाताम् हुफ्रायस्ताम् अपओनीम् अषहे रतूम्
आयेसे येस्ति ॥ ६ ॥

4. West, Sp, TDA : अयाथ्रिमम् फ्रओउर्वओश्चिमम् 5. West & TDA :
करधनम्; Sp : करधनम् (3) 1. Sp : omits the word गअथनाम् 2. Sp : यो
3. West & TDA : यस्याच वइयाच; Sp : येस्याच वइयाच (4) 1. West & TDA :
गअथीम् गअथ्यनाम् दामनाम् गअथ्ययो (5) 1. West, Sp, TDA : दधानम्
2. West, Sp, TDA : स्पेत्ताम् 3. Sp : यो 4. West, Sp, TDA : सओश्यत्तो
5. Sp : फ्रादत्ते.

अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच अहुनवइतीम् गाथाम् अपओनीम् अपहे रतूम् आयेसे येइति । घनो हुवघो हुफ्रधीश् हुरओधइहो' आयेसे येइति । अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच अहुमँत्तम्^२ रतुमँत्तम्^३ अपवनम् अपहे रतूम् आयेसे येइति । हो^४ जी अस्ति अहूमच^५ रतुमच^६ यो अहुरो मज्जदो । अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच यस्मम् सूरम् हसइहाइतीम् अपवनम् अपहे रतूम् आयेसे येइति । अरद्वीम् सूराम् अनाहिताम् अपओनीम् अपहे रतूम् आयेसे येइति ॥ ७ ॥

अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच उश्तवइतीम्^७ गाथाम् अपओनीम् अपहे रतूम् आयेसे येइति । गरयो अपख्वाथो पोउरु-ख्वाथो मज्जधात अपवन अपहे रतवो आयेसे येइति । अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच स्पँता-मइन्यूम् गाथाम् अपओनीम् अपहे रतूम् आयेसे येइति । वरथ्रघ्नम् अहुरधातम् आयेसे येइति । वनइत्तीम्च उपरतातम् आयेसे येइति ॥ ८ ॥

अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच वोहूक्ष्राम्^८ गाथाम् अपओनीम् अपहे रतूम् आयेसे येइति । मिथ्रम् वोउरु-गओयओइतीम् आयेसे येइति । राम ख्वास्मम् आयेसे येइति । अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच वहिश्तोइइतीम् गाथाम् अपओनीम् अपहे रतूम् आयेसे येइति । दह्वाम् वडुहीम् आफ्रितीम् आयेसे येइति । दह्वमच नरम् अपवनम् आयेसे येइति । उघ्रम् तख्मम् दामोइश् उपमनम् यज्जतम् आयेसे येइति ॥ ९ ॥

अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच अइर्यमनम् इषीम् अपवनम् अपहे रतूम् आयेसे येइति । अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच प्रपूषो-माँथ्रम् अपवनम् अपहे रतूम् आयेसे येइति । अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच रतूम् वरज्जम् हधओख्तम्^९ अपवनम् अपहे रतूम् आयेसे येइति ॥ १० ॥

अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच आहूइरीम् फ्रणम्^{१०} अपवनम् अपहे रतूम्

(7) 1. West & TDA: हुरओधोइहो 2. West & TDA: अहुमँन्तम् रतुमँन्तम् 3. West & TDA: हो 4. West & TDA: अहुमच रतुमच (8) 1. Sp: उश्त्वइतीम् (9) 1. West, Sp, Geld, TDA: वोहूक्ष्राम् (10) 1. West & TDA: हधओख्तम् (11) 1. West & TDA: फ्रणम्.

आयेसे येति । आहूरीम् त्कअपेम् अपवनेम् अपहे रतूम् आयेसे येति । अह्ये
ज्जओथ्रे वरस्मनअचे हदिशं वास्त्रवतो आयेसे येति । वास्त्रम् वरतम् गवे हुधोइहे
आयेसे येति । गओदायूम्^३ नरम् अपवनेम् आयेसे येति ॥ ११ ॥

अह्ये ज्जओथ्रे वरस्मनअचे वीस्पे अपहे रतवो आयेसे येति । योइ
हंति अपहे रतवो थ्रयस्च थ्रिसाँस्च नज्जिदश्च पइरिश-हावनयो ..... रतवो वीस्पे
मज्जिश्च पइति रतूम् ॥ यत्न २.१०-१८ ॥

वरस्मन पइति-वरत° ॥ यत्न ३ ॥

इम हुमताच हूत्ताच° ॥ यत्न ४ ॥

इथा आअत् यज्जमइदे° ॥ यत्न ५ ॥

दध्वोइहम् अहुरम् मज्जदाँम् यज्जमइदे° ॥ यत्न ६ ॥

अपय दधामि ख्वरथेम्° ॥ यत्न ७ ॥

अपय दधामि ख्वरथेम्° ॥ यत्न ८ ॥

हावनीम् आ रतूम् आ° ॥ यत्न ९ ॥

विश अपाँम् इध पतँत्तु° ॥ यत्न १० ॥

थायो हइथीम् अपवनो ..... नमो हओमाइ मज्जधाताइ वइहुश
हओमो मज्जधातो नमो हओमाइ ॥ यत्न ११.१-८ ॥

कर्त ३

ज्ञोत्र:-	हावनानम् आस्ताय ।
रास्पी:-	अज्ञम् वीसाइ ।
ज्ञोत्र:-	आत्रवक्षम् ^१ आस्ताय ।
रास्पी:-	अज्ञम् वीसाइ ।
ज्ञोत्र:-	प्रवर्तारम् ^२ आस्ताय ।
रास्पी:-	अज्ञम् वीसाइ ।
ज्ञोत्र:-	आवर्तम् आस्ताय ।
रास्पी:-	अज्ञम् वीसाइ ।
ज्ञोत्र:-	आस्तातारम् ^३ आस्ताय ।
रास्पी:-	अज्ञम् वीसाइ ।

Karta 3

The dialogue at the beginning of this chapter, clearly shows that there used to be eight special priests officiating at various locations, joining together to perform the *Yasna*. Later on due to various causes, specially due to paucity of priests, only two priests ज्ञोत्र and रास्पी carry out the functions allotted to eight of them. In this chapter, the priest whom we call रास्पी goes on from place to place and undertakes the duties of his colleagues, who are not available, saying “अज्ञम् वीसाइ”—I undertake. The names of the various priests and their duties are as follows:—

(1) The ज्ञोत्र is the main sacrificing and presiding priest, who manipulates most of the implements placed on the working table before him.

(2) The हावनन् was the priest in charge of Haoma extract to be offered as a sacrament.

(3) The आत्रवक्ष was assigned the duty of keeping the Fire burning by placing fragrant-wood and incense when necessary.

(4) The प्रवर्तार was a deacon who carried necessary things from the ज्ञोत्र to other priests.

(1) 1. West, Sp, TDA: आतर्वक्षम् 2. West & TDA: प्रवर्तारम्
3. West, Sp, Geld, TDA: आस्तातारम्.

ज्ञोत्र:- रथिन्नश्कर्म्म^३ आस्ताय ।

रास्पी:- अज्ञम् वीसाइ ।

ज्ञोत्र:- स्रओषावरज्ञम् आस्ताय दाँहिश्तेम् अर्श्वचस्तेम्^४ ।

रास्पी:- अज्ञम् वीसाइ ।

रास्पी:- यथा अहू वड्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश् अपात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ॥ १ ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

आश्रवन्म् आस्ताय । रथऐस्तार्म् आस्ताय । वास्त्रीम् प्रषुयन्तेम् आस्ताय । न्मानहे न्मानो-पइतीम् आस्ताय । वीसो वीस्पइतीम् आस्ताय । जन्तेउश् जन्तुपइतीम् आस्ताय । दज्हुँउश् दज्हुपइतीम् आस्ताय ॥ २ ॥

य्वानम्^१ हुमनइहम् हचइहम्^२ हुश्यओथ्नेम् हुदऐनेम् आस्ताय । य्वानम्^१ उख्धो-वचइहम् आस्ताय । ख्वऐत्वदथम् आस्ताय । दज्हाउर्वऐसेम्^३ आस्ताय । हुमाइम्^४ पइरिजथ्नेम्^५ आस्ताय । न्मानहे न्मानो-पथ्नीम् आस्ताय ॥ ३ ॥

नाइरिकाँम्च आस्ताय फ्रायो-हुमतौम् फ्रायो-हूख्तौम् फ्रायो-हूश्तौम् हुश्-हौम्-सास्तौम् रतुक्षथौम् अपओनीम् यौम् आर्मइतीम् स्पन्तौम् योस्च ते घनो अहुर मज्द । नरम्च अपवन्म् आस्ताय फ्रायो-हुमतौम् फ्रायो-हूख्तौम्

(5) The आवँरत् was the junior deacon who brought necessary things from other priests to the ज्ञोत्र.

(6) The आन्नात् was the priest who purified men and materials before the ceremony began.

(7) The रथिन्नश्कर् was a sort of time-keeper or recorder, who was the director of ceremonies. The modern name for this priest is रास्पी.

(8) The स्रओषा-वरज्ञ was the chastiser or supreme magistrate, who demanded obedience to his orders and saw that they were carried out. Therefore he is called the wisest (दाँहिश्त) and the most truthful (अर्श्वचस्तेम्).

3. Sp & Geld: रथिन्नश्कर्म्म 4. West & TDA: अर्श्वच° (2) 1. Geld: दज्हुँउश् दज्हुपइतीम् (3) 1. Sp: य्वानम् 2. Sp: हुवचइहम् 3. Geld: दज्हाउर्वऐसेम्; Sp: दज्हाउर्वऐसेम् 4. Sp & Geld: हुमाइम् 5. Sp: पइरि जथन्नेम्.

फ्रायो-ह्वरुत्तम् विस्तो-फ्राओरुत्तीम्^१ अविस्तो-कयधम् येज्हे श्यओथ्नाइश् गअथो
अष फ्रादँस्ते^२ ॥ ४ ॥

आअत् वो कस्चित् मज्दयस्त्तनाम् रतुश्^३ आम्रूमइदे^४ रतुश्^५ आस्तायमइदे^६
अमैषैस्च^७ स्पँस्ते सओष्यस्त्तस्च^८ दाँहिस्ते अरुश्चस्तेमाँ^९ अइय्यामतमाँ अश-
स्त्राख्वनुत्तेमाँ । मज्जिस्ते अमाँ^{१०} आम्रूमइदे^{११} दअेनयो माज्दयस्त्वोइश् अथउरुनाँस्च
रथअेस्तारैस्च वास्त्र्याँस्च प्रषुयस्तो ॥ ५ ॥

रास्पी:- यो नो अअेवो अत् ते उये थ्रायोइद्याइ तूरहे मेँदाइद्याइ क्ष्वीदँम्
हसाज्द्याइ नव दसेमे वोइ वै यअेथ्म ॥ यत्न ११.९ ॥

ज्ञोत्:- पइरि ते हओम अषाउम् ..... वीस्पो-ख्वाथ्रम् ॥ यत्न ११.१० ॥
अषम् वोहूँ ॥ (सँ बार)

ज्ञोत् उ रास्पी:-

[*अनओशही गवाजिश्त गोश् ..... प-पतित्-होम्]

ज्ञोत्:- अषम् वोहूँ ॥ (चिहार् बार)

यथा अहू वइर्योँ (डु बार)

वसस्च तू अहुर मज्द .... वीस्पयो द्रवतो स्तोइश् ॥ यत्न ११.१२-१५ ॥

अषम् वोहूँ ॥ (सँ बार)

ज्ञोत्:- यथा अहू वइर्योँ यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्योँ यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

रास्पी:- तूम नो आथ्रओम् ज्ञओतस्ते ।

ज्ञोत्:- यथा अहू वइर्योँ यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

(4) 1. West & TDA : विस्तो-फ्राओरुत्तीम्; Sp : वीस्तो फ्राओरुत्तीम् 2. Sp :
फ्राधँस्ते (5) 1. Sp : रतुश् 2. Sp : आम्रूमइदे 3. Sp : आस्तायमइदे 4. Sp : अमैषै
5. Sp : सओष्यस्त्तस्च 6. West & TDA : अरुश्चस्तेमाँ; Sp : अरुश्चस्तेमाँम् 7. Sp : अमाँम्
* The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in a whisper (Bāz).

ज्ञोत्:- अज्ञम् अयेत ज्ञओत वीसाइ स्तओतनाम् येस्यनाम्' फ्रसओथ्रम्च
फ्रमरथ्रम्च फ्रगाथ्रम्च फ्रायश्तीम्च ।

ज्ञोत्:- यथा अहू वड्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।

रास्पी:- यथा अहू वड्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।

ज्ञोत् उ रास्पी:-

मज्दयस्त्रो अह्नी ..... माज्दयस्त्रोइश् आस्तूइतिश् ॥ यस्त्र १२.८-९ ॥

अषम् वोहू ॥ (सँ बार)

येज्हे मे अषात् हचा ..... वागँम् अइवी-वइरिश्तम् ॥ यस्त्र १५.२ ॥

रास्पी:- यथा अहू वड्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।

रास्पी:- सँरओपो इधा अस्तू अहुरहे मज्दो यस्त्राइ सँवीश्तहे अपओनो यँ नो
इश्तो ह्यत् पओउर्वीम् तत् उस्तँम्चीत् ॥

ज्ञोत्:- यथा अहू वड्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।

ज्ञोत्:- अवथात् इधा सँरओपो अस्तू अहुरहे मज्दो यस्त्राइ सँवीश्तहे अपओनो
यँ नो इश्तो ॥ ६ ॥

कर्त ४

अहुरम् मज्दाम् अपवनम् अपहे रतुम् यज्मइदे । ज़रथुश्त्रम् अपवनम्
अपहे रतुम् यज्मइदे । ज़रथुश्त्रहे अपओनो फ्रवपीम् यज्मइदे । अमँ स्पँतँ
अपओनाम् यज्मइदे ॥

अषाउनाम् वडुहीश् स्रगो स्पँततो फ्रवपयो यज्मइदे अस्त्वतो मनह्याच ।
अपनोतँम् रथ्त्राम् यज्मइदे यओतुश्तँम् यज्मतनाम् हइहनुश्तँम् अपहे रथ्त्राम्
अइविनसाँस्तँम् जध्मूश्तँम् अपओनो अपहे रथ्त्रो रतुफ्रितीम् यज्मइदे ॥ ० ॥

आच मनो मत आच यज्ञमइदे' वडुहीमच आदाँम् वडुहीमच अपीम्
वडुहीमच चिस्तीम् वडुहीमच द्रवतातँम् अवि रतुश् अवि रथ्व्य गँरते ॥ १ ॥

फ्रा गवे वँरँद्याइ मज्दयस्त्र ज़रथुश्त्रयो आ हीम् वअधयमहि' रथ्वअच
म्यज्दअच रथ्वअच रतुफ्रितयअच वीस्पयो साँचतृच' अपओनो स्तोइश् यस्त्राइच
वस्त्राइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच ॥

(स्रओषो अस्तु ।) स्रओषम् अपीम् यज्ञमइदे । रतूस् वँरँतँम्
यज्ञमइदे यिम् अहुरँम् मज्दाँम् यो अपहे अपनोतँमो यो अपहे जध्मूश्तँमो । वीस्प
स्रवो ज़रथुश्त्रि यज्ञमइदे । वीस्पच ह्वरश्त इयओश्न यज्ञमइदे वरश्तच वरँश्यमच ॥
येअहे हाताँम् ..... तोस्चा यज्ञमइदे ॥ २ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

अषँम् वोहू° ॥ (सँ वार्)

फ्रवराने मज्दयस्त्रो ज़रथुश्त्रिश् ..... यस्त्राइच वस्त्राइच क्षनओथाइच
फ्रसस्तयअच ॥

ज्ञोत्:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषातृचीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज़ओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्:- अथा रतुश् अषातृचीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।

ज्ञोत् उ रास्पी:-

फ्रस्तुये हुमतोइव्यस्चा ..... ख्वर्यो उश्तनँम् ॥ यस्त्र ११.१७-१८ ॥

स्तओमि अषँम् ।

अषँम् वोहू° ॥ (सँ वार्)

नास्मी दअवो । फ्रवराने मज्दयस्त्रो ज़रथुश्त्रिश्° ॥ यस्त्र १२ ॥

अहुरँम् मज्दाँम् आम्रुये न्मानहे° ॥ यस्त्र १३ ॥

Karta 4

(1) 1. Sp : यज्ञमइदे

(2) 1. Geld : वअधयमही 2. Sp : साँचधच.

कर्त ५

ज्ञोतः-

वीसे' वो अमेष स्पे२त स्तओत ज्ञओत ज्ञात यश्त फ्रमरत अइविजरेत
यूष्माकेम् यस्नाइच वस्नाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच । यत् अमेषनाम् स्पे२तनाम्
अस्माकेम् हवइहाइच रतुफ्रितयअच अपवस्ताइच वरेश्चन्याइच हुरुन्याइच यत्
सओश्य२ताम्^१ अपओनाम् ॥ १ ॥

पइरी' वै अमेषा स्पे२ता हुक्षथा हुधोइहो दधामि तन्वस्चीत् ख्वख्यो
उश्तनेम् पइरी' वीस्पो हुजीतयो ॥ २ ॥

फ्रा ते वरेने अहे दअेनय अषाउम् अहुर मज्द मज्दयस्त्रो ज़रथुश्चिश
वीदअेवो अहुर-ल्कअेषो हध-ज्ञओथ्रेम् हध-अइय्योइहनम् इमत् वरस्म अपय फ्रस्तरतेम्
अपवनेम् अपहे रतूम् आयेसे येश्ति । अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच अहुरम् मज्दाम्
अपवनेम् अपहे रतूम् आयेसे येश्ति । अमेषा स्पे२ता हुक्षथा हुधोइहो आयेसे
येश्ति । अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच रतवो वीस्पे मज्जिश्त आयेसे येश्ति । अयर अस्न्य
माह्य याइर्य सरध । अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच अपओनाम् वडुहीश स्रारो स्पे२तो
फ्रवषयो आयेसे येश्ति । अह्य ज्ञओथ्रे वरस्मनअच वीस्पे अपवनो यज्जत आयेसे
येश्ति । वीस्पे अपहे रतवो आयेसे येश्ति । हावनीम् पइति रतूम् सावइहअेम्
वीसीम्च पइति रतूम् रतवो वीस्पे मज्जिश्त पइति रतूम् ॥ ३ ॥

ज्ञोत उ रास्पीः-

फ्रवराने मज्दयस्त्रो ज़रथुश्चिश ..... यस्नाइच वस्नाइच क्षनओथाइच
फ्रसस्तयअच ॥

ज्ञोतः- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पीः- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।

रास्पीः- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोतः- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।

Karta 5

(1) 1. Sp: वीसेँ 2. Sp: सओष्य२ताम् (2) 1. Sp: पइरि.

कर्त ६

ज्ञोत्र:- सस्तिच* व॒ताच र॒प्नइ॒हाच वीथुष॑अ॒इव्य॒स्च ज्ञो॒ओ॒ध्राव्यो अ॒रु॒षु॒ध॒अ॒-
इव्य॒स्च' वा॒घृ॒जि॒व्यो अ॒म॒पै स्प॑ँ॒तै व॒इ॒हृ॒श स्त्री॒राइ॒श ना॒माँन् आ॒ज॒व्य॑ । अ॒म॒पै
स्प॑ँ॒तै व॒इ॒हृ॒श स्त्री॒राइ॒श ना॒माँन् अ॒प॒हे फ्रा॒ये॒जे व॑र॒ज व॒इ॒है॒उ॒श अ॒प॒हे व॑र॒ज द॒अ॒न॒यो
व॒इ॒हु॒यो मा॒ज्द॒य॒स्त्रो॒इ॒श ॥ १ ॥

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

ये॒ज॒हे मे अ॒पा॒त् ह॒चा ..... व॒इ॒री॒म् वा॒ग॑म् अ॒इ॒वी-व॒इ॒रि॒श्त॑म् ॥

रास्पी:- यथा अ॒हू व॒इ॒र्यो यो ज्ञो॒ओ॒ता फ्रा॒ मे म्रू॒ते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतु॒श अ॒पा॒त्ची॒त् ह॒च फ्रा॒ अ॒प॒व वी॒ध्वा॒ो म्र॒ओ॒तू ।

रास्पी:- स॑र॒ओ॒षो इ॒धा अ॒स्तू अ॒हुर॑हे म॒ज्दो॒ य॒स्त्रा॒इ स॑वी॒श्त॒हे अ॒प॒ओ॒नो यै॒ ना॒ो
इ॒श्तो ह्य॒त् प॒ओ॒उ॒र्वी॒म् त॒त् उ॒स्त॑म॒म्ची॒त् ॥

ज्ञोत्र:- यथा अ॒हू व॒इ॒र्यो यो आ॒त्र॒व॒क्षो फ्रा॒ मे म्रू॒ते ।

रास्पी:- अथा रतु॒श अ॒पा॒त्ची॒त् ह॒च फ्रा॒ अ॒प॒व वी॒ध्वा॒ो म्र॒ओ॒तू ।

ज्ञोत्र:- अ॒व॒था॒त् इ॒धा स॑र॒ओ॒षो अ॒स्तू अ॒हुर॑हे म॒ज्दो॒ य॒स्त्रा॒इ स॑वी॒श्त॒हे अ॒प॒ओ॒नो
यै॒ ना॒ो इ॒श्तो ।

अ॒हुर॑म् म॒ज्दो॑म् अ॒प॒व॒न॑म् अ॒प॒हे र॒तूम् य॒ज॒म॒इ॒दे । हु॒धो॒इ॒ह॑म् .....

अ॒त् ह॒म अ॒त् ज॒ये॒ने ॥ य॒क्ष १६.१-१० ॥

अ॒हुर॑म् म॒ज्दो॑म् अ॒प॒व॒न॑म् अ॒प॒हे र॒तूम् य॒ज॒म॒इ॒दे । अ॒म॒षा स्प॑ँ॒ता हु॒क्ष॒था
हु॒धो॒इ॒हो य॒ज॒म॒इ॒दे । अ॒स्न्य॒ अ॒प॒व॒न॑ अ॒प॒हे र॒त॒वो य॒ज॒म॒इ॒दे । हा॒व॒नी॒म् अ॒प॒व॒न॑म्
अ॒प॒हे र॒तूम् य॒ज॒म॒इ॒दे ..... प॑र॒नो-मा॒इ॒ह॑म् वी॒ष॒त॒थ॑म् अ॒प॒व॒न॑म् अ॒प॒हे र॒तूम्
य॒ज॒म॒इ॒दे ॥ य॒क्ष १७.१-७ ॥

र॒त॒वो म॒इ॒न्य॒व य॒ज॒म॒इ॒दे । र॒त॒वो ग॒अ॒थ्य॒ य॒ज॒म॒इ॒दे । र॒त॒वो उ॒पा॒प
य॒ज॒म॒इ॒दे । र॒त॒वो उ॒प॒स्म॒ य॒ज॒म॒इ॒दे । र॒त॒वो फ्रा॒म॑र॒जा॒त य॒ज॒म॒इ॒दे । र॒त॒वो र॒व॒स्च॒रा॒त

Karta 6

(1) * The रास्पी joins the ज्ञोत्र in reciting the first word सस्तिच only.

1. West, Sp, TDA : अ॒रु॒षु॒ध॒ 2. West & TDA : आ॒ज॒व्य॒.

यज्ञमइदे । रतवो चङ्गरङ्गहाच यज्ञमइदे । याइर्य अपवन अपहे रतवो यज्ञमइदे । मइध्यो-ज्रमअम् पयइहम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । मइध्योषम् वास्त्रो-
 दातअनीम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । पइतिशहहीम् हहीम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । अयाथिमम् फ्रओउर्वअश्चिमम् वर्ष्णिहर्त्तम् अपवनम् अपहे रतूम्
 यज्ञमइदे । मइध्याइरीम् सर्रधम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । हमस्पथमअदअम् अरतो-कॅरथन्म् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । गअथनाम् ओइहइरीम् अपवनम्
 अपहे रतूम् यज्ञमइदे यत् ओइहइर्यो जीज्ञनन् । वीस्पे ते रतवो यज्ञमइदे योइ
 अओत्त अहुरो मज्दो ज़रथुश्चाइ यस्न्याच वह्याच अपात् हच यत् वहिस्तात् ॥
 थ्वाँम् रतूम् यज्ञमइदे यिम् अहुरम् मज्दोम् , मइन्यओम् मइन्यवनाम् दामनाम् ,
 मइन्यओयो स्तोइश् अहूम्च रतूम्च । थ्वाँम् रतूम् यज्ञमइदे यिम् ज़रथुश्चम्
 स्पितामम् गअथीम् गअथ्यनाम् दामनाम् गअथ्ययो स्तोइश् अहूम्च रतूम्च ।
 रथ्वाँम् फ्रमरतारम् यज्ञमइदे यिम् नरम् अपवनम् , दधानम् हुमतम्च मनो
 हूत्तम्च वचो हूरत्तम्च इयओथन्म् । स्पेताँम्च आर्मइतीम् दरत्तम् योइ माँथ्रम्
 सओश्यतो येज्हे इयओथनाइश् गअथो अप फ्रादेते । सर्रध अपवन अपहे
 रतवो यज्ञमइदे अहुनम् वइरीम् फ्रसओथ्रम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । अपम्
 वहिस्तम् स्तओथ्रम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । येज्हे-हाताँम् हुफ्रायस्ताँम्
 अपओनीम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । अहुनवइतीम् गाथाँम् अपओनीम् अपहे रतूम्
 यज्ञमइदे । घेनो हुवघो हुफ्रधीश् हुरओधइहो यज्ञमइदे । अहुमेत्तम् रतुमेत्तम्
 अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । हो जी अस्ति अहूम्च रतूम्च यो अहुरो मज्दो ।
 यत्तम् सूरम् हप्तइहाइतीम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । अरँदीम् सूराम् अना-
 हिताम् अपओनीम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । उस्तवइतीम् गाथाँम् अपओनीम् अपहे
 रतूम् यज्ञमइदे । गरयो अप-ख्वाथो पौउरु-ख्वाथो मज्दधात अपवन अपहे रतवो
 यज्ञमइदे । स्पेता-मइन्युम् गाथाँम् अपओनीम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । वर्रथघ्नम्
 अहुरधातम् यज्ञमइदे । वनइतीम्च उपरतातम् यज्ञमइदे । वोहृक्षथाँम् गाथाँम्
 अपओनीम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । मिथ्रम् वोउरु-गओयओइतीम् यज्ञमइदे । राम
 ख्वाँम् यज्ञमइदे । वहिस्तोइस्तीम् गाथाँम् अपओनीम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । दह्वाँम्
 वडुहीम् आफ्रितीम् यज्ञमइदे । दह्वम्च नरम् अपवनम् यज्ञमइदे । उघ्रम् तह्वम्

दामोइश् उपमनम् यज्ञतम् यज्ञमइदे । अइर्यमनम् इषीम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । प्रषूषो-माँथ्रम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । रतूम् वरँजम् हधओण्त्तम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । आहूइरीम् फ्रण्न्म् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । आहूइरीम् त्कअेषम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । हदिश् वास्त्रवतो यज्ञमइदे । वास्त्रम् वरँत्तम् गवे हुधोइहे यज्ञमइदे । गओदायूम् नरम् अपवनम् यज्ञमइदे ॥

वीस्पे अपहे रतवो यज्ञमइदे योइ हँति ..... रतवो वीस्पे मज्जिश्त पइति रतूम् ॥ यस्त्र १७.९-१९ ॥

कर्त ७

ज्ञोत् :-

वच अर्शुण्ण' यज्ञमइदे । स्रओषम् अषीम् यज्ञमइदे । अषीम् वडुहीम् यज्ञमइदे । नइरीम् सइहम् यज्ञमइदे । आक्ष्तीम् हाँम्-वइतीम् यज्ञमइदे । अस्तँरतच' अमुयम्न यज्ञमइदे । अपाउनाँम्च' फ्रवषयो यज्ञमइदे । चिन्वतो परँतूम् यज्ञमइदे । गरो न्मानम् अहुरहे मज्जदो यज्ञमइदे । वहिश्तम् अहूम् अपओनाँम् यज्ञमइदे रओचइहम् वीस्पो-स्त्राथ्रम् ॥ १ ॥ (सँ बार)

वहिश्तहे अइहँउश् वहिश्ताँम् अयनाँम् यज्ञमइदे । अरुश्तातम् यज्ञमइदे वडुहीम्' फ्रादत्-गअेथाँम् वरँदत्-गअेथाँम् सवो-गअेथाँम् याँम् दअेनाँम् माज्ज-यस्त्रीम् । रण्णूम् रज्जिश्तम् यज्ञमइदे । मिथ्रम् वोउरु-गओयओइतीम् यज्ञमइदे । रँवीम् पारँदीम्' यज्ञमइदे रँवीम् रवो-मनइहाँम् रँवीम् रवो-वचइहाँम् रँवीम् रवो-इयओथेननाँम्' फ्रा तन्वो रँजयेइति' ॥ २ ॥

नइर्याँम् हाँम्-वरँइतीम्' यज्ञमइदे फ्रमँन्-नराँम् फ्रमँन्-नरो-वीराँम् या आसओत् आस्यो' या तस्मो-ताँष्यो' या दिम् जसइति बधो-व्रण्त्तम्चित्

Karta 7

- (1) 1. West, Sp, TDA: अर्शुण्ण 2. West, Sp, TDA: अस्तँरतच
3. West, Sp, TDA: अपओनाँम्च (2) 1. West & TDA: वडुहीम् 2. West, Geld, TDA: परँदीम् 3. Sp: इयओथेननाँम् 4. West & TDA: रँजयेइति
(3) 1. West & TDA: वरँतीम् 2. West & TDA: आस्ययो; Sp: अस्ययो
3. West & TDA: तस्मो-ताँष्ययो; Sp: तस्मो-ताँष्ययो.
वीस्प....१५

या नराँम् वीर्गैस्ताचित्
तन्वो वओस्तारँम् दधाइति ।

ख्वन्नँम् मज्दधातँम् यज्मइदे पाइतीम् पस्वो वीरयो ॥ ३ ॥

अवो दामाँन् अपवनो यज्मइदे यो हँति पओइर्यो-दात^१ पओइर्यो^१-
फ्रथ्वरुत् अप्नाअत्तुच अपाअत्तुच ज्ञमाअत्तुच उर्वरयाअत्तुच गओत्तुच^२ हुधोइहत्तुच^२ ।
ज्रयो^३ वोउरु-कषँम् यज्मइदे । वातँम् दर्षाँम्^४ मज्दधातँम् यज्मइदे । अस्मनँम्
ख्वन्वत्तँम् यज्मइदे पओइर्यो-दातँम् पओइर्यो-फ्रथ्वरुत्तँम् गअथीम्^५ गअथ्ययो^६
स्तोइश् ॥ ४ ॥

थ्रवाँम् आत्रँम्^१ अहुरहे मज्दो पुथ्रँम् अपवनँम् अपहे रतूम् यज्मइदे ।
हध-ज्ञओथ्रँम् हध-अइव्योइहनँम् इमत् वरँस्म अपय फ्रस्तरेतँम् अपवनँम् अपहे
रतूम् यज्मइदे । अपाँम् नप्तारँम् यज्मइदे । नइरीम् सइहँम् यज्मइदे । तखँम्
दामोइश् उपमनँम् यज्मत् यज्मइदे । इरिस्तनाँम् उर्वाँनो यज्मइदे यो अपओनाँम्
फ्रवषयो ॥ ५ ॥

रतूम् वरँज्जत्तँम् यज्मइदे यिम् अहुरँम् मज्दाँम् यो अपहे अपनोतँमो
यो अपहे जध्मूश्तँमो । वीस्प स्रवो ज्रथुश्चि यज्मइदे । वीस्पच ह्रश्च श्यओश्च
यज्मइदे वरँश्च वरँश्यमनच ॥

येअहे हाताँम् ..... तास्चा यज्मइदे ॥

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे भ्रूते ।

ज्ञोत्तु:- अथा रतुश्च अपात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो भ्रओत्तु ॥ ६ ॥

(4) 1. Sp: पओउर्वो दात पओउर्वो 2. Sp: गओथत्तुच हुधोइहत्तुच 3. Sp: ज्रयो 4. Sp: दर्षँम् 5. West & TDA: गअइथीम् 6. West & TDA: गअइथ्ययो
(5) 1. West, Sp, TDA: आतरँम्.

कर्त ८

रास्पी:-

अअेत वच मधयइह^१अहे वच सँदयइह^२

अहुरो मज्दो अपव

हथ वइहुव्यो यजतअइव्यो यत् अमषअइव्यो स्पँतअइव्यो हुक्षअइव्यो हुधाव्यो
पँचसत्वीश्च सताइश्च^३ हजइराइश्च^३ वअवरवीश्च अहाँक्षताइश्च^४ फ्रायेवीश्चत्^५
अह्मात् ॥ १ ॥

हुक्षथोत्तमाइ वात्^१ क्षथम् अह्मात् ह्यत् अइवी-ददमहिचा चीष्महिचा
ह्वाँन्महिचा ह्यत् मज्दाइ अहुराइ^२ अषाइचा वहिस्ताइ ॥ २ ॥ (सँ बार)

ज्ञोत् उ रास्पी:-

अषम् वोहू° ॥ (सँ बार)

दाइदी मोइ यँ गाँम्° ॥ यत्न १८ ॥

पँसत् ज़रथुश्चो अहुरम् मज्दाँम्° ॥ यत्न १९ ॥

फ्राअओत् अहुरो मज्दो° ॥ यत्न २० ॥

येस्तीम् वचो अषओनो ज़रथुश्चहे° ॥ यत्न २१ ॥ ३ ॥

कर्त ९

ज्ञोत् उ रास्पी:-

अषम् वोहू° ॥ (सँ बार)

येज़हे मे अषात् हचा ..... वागँम् अइवी-वइरिश्तेम् ॥ यत्न १५.२ ॥

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज़ओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्:- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओत् ॥

रास्पी:- सँरओषो इधा अस्तू ..... अषओनो यँ नो इस्तो ॥ यत्न १५.३ ॥ ० ॥

Karta 8

- (1) 1. Sp: मअधयइह 2. West & TDA: सदयइह; Sp: सँदयइह
3. Sp: सताइश्च हजइराइश्च 4. West & TDA: वअवरवीश्च; Sp: वअवरवीश्च 5. Sp:
अहाँक्षताइश्च 6. Sp: फ्रायेवीश्च अधच (2) 1. West & TDA: वा अत् 2. Sp:
अहुराइचा.

हओमनाम् उज्दातनाम् जओथ्रनाम् उज्दातनाम् उज्दातनाम् उज्दा-
ह्यमनाम्' वारँथ्रघिननाम् पइति-विषिनाम्' अषोइश् बओषज हचिम्ननाम् चिस्तोइश्
बओषज हचिम्ननाम् मज्दो बओषज हचिम्ननाम् जरथुश्त्रहे बओषज हचिम्ननाम्
जरथुश्त्रोत्तमहे बओषज हचिम्ननाम् ॥ १ ॥

अव बओषज हचिम्ननाम् या हुमायेहे अषओनो या हुमायेहे पइरिजथ्नो'
या दअेनयो वड्हुयो' माज्दयस्तोइश् या दह्ययो वड्हुयो आफ्रितोइश् या
दह्ययो वड्हुयो अनाद्रुस्तोइश् या दह्ययो वड्हुयो अनवरुस्तोइश् ॥ २ ॥

आविस्तयअेच अइत्रि-विस्तयअेच अइत्रिश्-हुतयअेच उपास्तयअेच' उपइ-
हर्स्तयअेच हुफ्रायस्तयअेच हुफ्रमँरतयअेच' योइ हँति हओम स्वर स्पँत अषवन
अपय उज्दात अपय उज्दाह्यमन' अपय अइत्रि-वओधयमन' अपय अइत्रि-वओधय'त
अपय हुन्वन अपय हओइय'त' ॥ ३ ॥

अमवतो अमाइ अमवतो वँरँथ्रघनाइ' अमवइथ्यो अँरथ्यो' अमवइथ्यो
अषोइश् अमवइथ्यो चिस्तोइश् अमवइथ्यो पउर्वतातो' अमवइथ्यो उपरतातो
अमवलव्यो अओइव्यो यजतअेइव्यो यत् अमँषअेइव्यो स्पँतअेइव्यो हुक्षथ्रअेइव्यो
हुधाव्यो' यवअेजिव्यो यवअेसुव्यो योइ वड्हुँउश् आ-मनइहो श्येइ'ति' योस्च
उइति ॥ ४ ॥

हउर्वतातोस्च नो अमँरतातो गँउश्च' तण्नो गँउश्च' उरुनो आथ्रस्च
अओस्तो-नामनो हदिषस्च' अषिवतो' वास्त्रवतो ख्वाथ्रवतो' मरज्जिदकवतो ॥ ५ ॥

स्तओतच यस्ताइच वह्नाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअेच । यत् अओष
अहुरहे मज्दो यत् अओष अमँषनाम् स्पँतनाम् रतँउश्च' अषओनो वँरँजतो

Karta 9

- (1) 1. Sp: उज्दाह्यमनाम् 2. Sp: पइति बओषजनाम् (2) 1. Sp: पइरि
जथ्नो 2. Sp: वड्हुयो (3) 1. Sp: उपास्तयअेच; West & TDA: उपाइस्तयअेच
2. Sp: हुफ्रमँरतयअेच 3. Sp: उज्दाह्यमन 4. West, Sp, TDA: 'वओधयन 5. West,
Sp, TDA: हओइय'त (4) 1. Sp: वँरँथ्रघनाइ 2. Sp: रँथ्यो 3. Sp: पओउर्वतातो
4. West, Sp, TDA: हुधाव्यो 5. Sp: श्येइ'ति (5) 1. Sp: गँउस्च 2. Sp:
हदिषस्च 3. West, Sp, TDA: अषवतो 4. Sp: ख्वास्त्रवतो (6) 1. Sp: रतँउश्च,

यस्त्राइच वस्त्राइच यत् अपनोत्तमहे रथ्वो यत् जघ्मूश्यो अपोइश् यत् जघ्मूश्यो
रतुक्रितोइश् ॥ ६ ॥

यत् माँथ्रहे स्पँतहे यत् दअेनयो माज्दयस्त्रोइश् यत् स्तओतनाँम्
येस्न्यनाँम् यत् वीस्पअेषाँम्च रथ्वाँम् वीस्पनाँम्च रतुक्रितिनाँम् वीस्पयो साँचत्तच
अषओनो स्तोइश् यस्त्राइच वस्त्राइच क्ष्मओथ्राइच फ्रसस्तयअेच । स्रओषो अस्तू ।
ह्यत् पओउर्वीम् तत् उस्तेमँम्चीत् ॥ ७ ॥

जोत्र:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अपात्तुचीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओत्तू ॥

जोत्र:-

अवथात् इधा सँरओषो अस्तू अहुरहे मज्दतो यस्त्राइ सँविस्तहे अषओनो
यै नाो इश्तो ।

§हओमनाँम् उज्दातनाँम् ..... वीस्पयो साँचत्तच अषओनो स्तोइश्
यस्त्राइच वस्त्राइच क्ष्मओथ्राइच फ्रसस्तयअेच । स्रओषो अस्तू ॥

स्रओषम् अपीम् यज्मइदे । रतूम् वँरज्जँत्तम् यज्मइदे यिम् अहुरम्
मज्दाँम् यो अषहे अपनोत्तमो यो अषहे जघ्मूश्तमो । वीस्प स्रवो ज़रथुश्चि
यज्मइदे । वीस्पच ह्रश्त श्यओथ्न यज्मइदे वरश्तच वरश्यमनच ॥

येज्हे हाताँम् .... तास्च यज्मइदे ॥

वरस्मन पइति-वँरत हध-ज्जओथ्र दथुषो अहुरहे मज्दतो रअेवतो ख्वँरन-
डुहतो अमँषनाँम् स्पँतनाँम् । इमँम् हओमँम् अषय उज्दातँम् आयेसे येश्ति .....
आयेस यश्ति पँरनो-मोइहाइ वीषसथाइच अषओनो अषहे रथ्वे ॥ यत्न २२.१-१० ॥

*आयेसे येश्ति रतवो मइन्यवनाँम् ..... गओइघेहेच नर्श अषओनो ॥

आयेस येश्ति वीस्पअेइव्यो अअेइव्यो रतुव्यो ..... योइ हँति
अषहे रतवो । हावनोइश् रथ्वो ॥ यत्न २२.१२-१९ ॥

§ Sections 1-7 are repeated again.

* In this section आयेसे येश्ति is to be substituted where निवअेधयेमि
हँकारयेमि occurs. Cf. वीस्प. १.१-९.

इमं हओमं अषय उज्जातं आयेसे येति ..... अप-चित्र
आयेसे येति ॥ यत्न २२.२०-२२ ॥

क्षन्सइने अहुरहे मज्जदो रवेवतो वरनडुहतो अओस्तो-नामनो यजतहे ॥८॥
(इमं हओमं अषय ..... अओस्तो-नामनो यजतहे -दु वार्)

कर्त १०

ज्ञोतः-

आयेसे येति अरंजहिब्यो^१ सवहिब्यो^१ फ्रदधप्रुब्यो वीदधप्रुब्यो
वोउरु-वरंश्तिब्यो^२ वोउरु-जरंश्तिब्यो^२ अहेच कर्ष्वने^३ यत् वनिरथहे ॥ १ ॥

आयेसे येति अस्मनऐइब्य हावनऐइब्य अयइहऐनऐइब्य हावनऐइब्य
तस्ताइ^१ ज्ञओथो-वरनाइ^२ वरसाइ^३ हओमो-अइहरंजानाइ^४ तवच वरंस्मनो अषय
फ्रस्तरंते । आयेसे येति अहुनहे वइर्येहे अनहुनाच रतुश्च स्तितातस्च^५ दऐनयो
माज्जदयस्त्रोइश् ॥ आयेसे येति अषओनांम् फ्रवपिनांम् उग्रनांम् अइत्रिथूरनांम्
पओइर्यो-त्कअपनांम् फ्रवपिनांम् नवानज्जिदश्तनांम् फ्रवपिनांम् हवहे उरुनो
फ्रवपे । आयेसे येति वीस्पऐइब्यो अपहे रतुब्यो । आयेसे येति वीस्पऐइब्यो
वइहुधाब्यो यजतऐइब्यो मइन्यओइब्यस्चा गअथ्यऐइब्यस्चा योइ हँति यस्न्याच
वइयाच अषात् हच यत् वहिस्तात् ॥

फ्रवराने मज्जदयस्त्रो जरथुश्चिश् ..... यस्ताइच वहाइच क्षन्ओथाइच
फ्रसस्तयऐच ॥

ज्ञोतः- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी- अथा रतुश्च अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओत् ।

रास्पी- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोतः- अथा रतुश्च अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओत् ॥ २ ॥

Karta 10

- (1) 1. Sp: अरंजहेइब्यो सवहेइब्यो 2. Sp: °वरंश्तिब्यो °जरंश्तिब्यो 3. West
& TDA: कर्ष्वने; Sp: कर्ष्वन (2) 1. West & TDA: तास्ताइ 2. West &
TDA: °वरनाइ 3. West & TDA: वरसाइ; Sp: वरसाइ 4. Sp: °अइहरंजानाइ
5. West, Sp, TDA: स्तीतातस्च.

कर्त ११

ज्ञोत्र:-

अहुराइ मज्झाइ हओमाँ^१ आवअधयमहि^२ यत् उज्झातम् सँविश्तम्^३ वर्रथघ्ने
फ्रादत्-गअथाइ यत् हुक्षथाइ अषओने यत् रतुक्षथाइ अषओने । अमषअइव्यो
स्पँ-तअइव्यो हओमाँ^१ आवअधयमहि^२ । अइव्यो वडुहिब्यो^४ हओमाँ आवअधयमहि^२ ।
हवहे उरुनो हओमाँ आवअधयमहि^२ । वीस्पयो अषओनो स्तोइश् हओमाँ आवअ-
धयमहि^२ ॥ १ ॥

इमाँ^१ हओमाँ^१ इम हओम्य^२ इम स्तरत् इम म्यज्द इम अस्म पओइय
दामाँन् इम अस्मन हावन अवि-वँरत्^३ हओम ज्ञाइरे^४ इम अयइहअन हावन अवि-
वँरत्^३ हओम ज्ञाइरे^४ इमाँम् आपँम् हओम्याँम् इमत् वर्रस्म अषय फ्रस्तरत्^५ ॥ २ ॥

इमो केहर्षस्व तँवीषीश्च^१ इमो यअेतुषीश्च^२ ज्ञओथो इमम् हओमम्
अषवन्म् गाँम्च हुधोइहम् नर्रम्च अषवन्म् आस्रच मनो अषओनाँम् आस्रच
मनो सओइय-ताँम्^३ इमाँम्चा^४ गाँम् जीव्याँम् अषय उज्झाताँम् इमाँम्चा^४ उर्वराँम्
हधानअपताँम् अषय उज्झाताँम् ॥ ३ ॥

अइव्यो वडुहिब्यो इमो ज्ञओथो हओमवइतीश् गओमवइतीश् हधानअ-
पतवइतीश् अषय उज्झाताओ अइव्यो वडुहिब्यो अपँम्च हओम्याँम् अस्मनच हावन
अयइहअनच हावन ॥ ४ ॥

इमाँम्चा^४ उर्वराँम् वर्रस्मनीम्^२ जध्मूषीम्च रतुफ्रितीम् मर्रथ्रम्च वर्रज्जीम्च^३
दअेनयो वडुहयो^४ माज्दयस्त्रोइश् गाथनाँम्च स्रओथ्रम् जध्मूषीम्च अषओनो
अषहे रथ्रो रतुफ्रितीम् इमाँ^५ अअेस्माँस्च^६ वओइधीम्च तव आथो अहुरहे मज्झो
पुथ्र वीस्पच वोहू^६ मज्झधात अषचिथ्र पइरिच ददमहि^७ आच वअधयमहि^७ ॥ ५ ॥

Karta 4

- (1) 1. Sp: हओमाँम् 2. Geld: आवअधयमही 3. Sp: सँविश्तम्; TDA: (यत्) सँविश्तम् 4. West & TDA: वडुहिब्यो (2) 1. Sp: इमाँम् हओमाँम् 2. Sp & TDA read (इम स्तओम्य) after हओम्य 3. Sp: अववँरत् 4. Sp: ज्ञाइरे (3) 1. Sp: तँविषीश्च 2. Sp: यअेतुषीश्च 3. Sp: सओइय-ताँम् 4. Sp: इमाँम्चा (5) 1. West, Sp, TDA: इमाँम्चा 2. Sp: वर्रस्मनीम् 3. West & TDA: वर्रज्जीम्च 4. Sp: वडुहयो 5. Sp: इमाँम् अअेस्माँस्च 6. Geld: वोहु 7. Geld: ददमही... वअधयमही.

आअत् दीश्' आवअधयमहि अहुराश्च मज्झदाइ सओषाश्च अप्याइ
रप्त्वअच रज्जिस्ताइ मिथ्राश्च वोउरु-गओयओइतैअ^२ अमपअइव्यस्च स्पे^३ तअइव्यो
अषओनाँम्च^४ फ्रवपिब्यो अषओनाँम्च^३ उर्वोइव्यो आथ्रअच अहुरहे मज्झदो रप्त्वअच
वैरज्जइते रप्त्वअच म्यज्झदअच रप्त्वअच रतुफ्रितयअच वीस्परयो साँचत्तुच^४ अषओनो
स्तोइश्च यस्ताइच वत्ताइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच ॥ ६ ॥

आअत् दीश्' आवअधयमहि ज़रथुश्चहे स्पितामहे अषओनो फ्रवपैअ
यस्ताइच वत्ताइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच । अइहुयओश्च^२ अषचिनइहो मत्तु
वीस्पाव्यो^३ अषओनिब्यो फ्रवपिब्यो यो इरीरिथुषाँम् अषओनाँम् योस्च ज्व^४ताँम्
अषओनाँम् योस्च नराँम् अज्ञातनाँम् फ्रषो-चरँथाँम् सओश्यताँम्^४ ॥ ७ ॥

* इमाँ हओमाँ इम हओम्य ..... अषचिथ पइरिच ददमहि आच
वअधयमहि ॥ ८-११ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि अमपअइव्यो स्पे^३ तअइव्यो हुक्षथअइव्यो
हुधाव्यो^४ यवअजिब्यो यवअसुव्यो योइ वोहु योइ वोहुनाँम् दातारो योइ वइहँउश्च
आ मनइहो श्येइ^२ति^३ । वइहँउश्च आ^३ जी^३ आ-मनइहो श्येइ^२ति योइ अमषो^४
स्पे^३ त हुक्षथ^४ हुधोइहो अधात् मात अधात् बूत हच वइहओत्तु मनइहत् ॥ १२ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि फ्रायेहीश् अहे न्मानहे फ्रदथाइ अहे न्मानहे
सवइहो अहे न्मानहे वक्षत्तु अहे न्मानहे वीतराँजो अहे न्मानहे वीतर-त्वअषो अहे
न्मानहे पस्वाँम्च नराँम्च ज्ञातनाँम्च ज्ञाँह्यमनाँम्च अषओनाँम् येज्हे अअम्
अइहँन् येज्हे अअम् हे^२ति येज्हे वअम् महि योइ सओश्य^३तो^४ दख्युनाँम् ॥ १३ ॥

यत्तु वोह्वरँज्जाम्^४ अषओनाँम् यत्तु वोह्वरँज्जिनाँम्^३ अषओनिनाँम् यत्तु

- (6) 1. Sp: दिश् 2. West, Geld, TDA: 'गओयवोतैअ 3. Geld:
अषओनाँम्च 4. Sp: साँचधच (7) 1. Sp: दिश् 2. Sp: अइहुयओश्च 3. Sp:
वीस्परअइव्यो 4. Sp: सओष्यस्ताँम् * Sections 2,3,4 and 5 are repeated again.
(12) 1. West, Sp, TDA: हुधोव्या 2. TDA: (योइ) श्येइ^२ति 3. TDA: आ जि
4. Sp: अमषा 5. Sp: हुक्षथा (13) 1. Sp: सओष्यस्तो (14) 1. West, Sp,
TDA: वोहु-वरँज्जाम् 2. West, Sp, TDA: वोहुवरँज्जिनाँम्.

हृथ्यावरंजाम् अपओनाम् यत् हृथ्यावरंजिनाम् अपओनिनाम् यत् हृश्तावरंजाम्
अपओनाम् यत् हृश्तावरंजिनाम्^४ अपओनिनाम् ॥ १४ ॥

आअत् दीश्^१ आवअधयमहि अपओनाम्^२ वडुहिव्यो^३ फ्रवषिव्यो यो
उघ्रोस्च अइत्रिथूरोस्च अपओनाम् अवडुहे ॥ १५ ॥

आअत् दीश्^१ आवअधयमहि स्रओषहे^२ अप्येहे अपोइश्च^३ वडुहुयो^४
नइर्येहेच सडुहे आक्षित्व्यच^५ हॉम्-वइ^६तिव्य^५ आथ्रयेच अहुरहे मज्दो रथ्वयेच
वरंजइते वीस्पयो सॉचत्च^६ अपओनो स्तोइश् यस्त्राइच वल्हाइच क्षनओथाइच
फ्रसस्तययेच । आअत् दीश् आवअधयमहि अहुराइ मज्दाइ वडुहवे मनडुहे अषाइ
वहिश्ताइ क्षत्राइ वइर्याइ स्पे^७तयाइ आर्मतैअे हउर्वतव्य अमरैतव्य गैउश् तप्ने
गैउश् उरुने आथ्रे अहुरहे मज्दो यअेतुश्तमाइ अमषनाम् स्पे^७तनाम् यस्त्राइच
वल्हाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तययेच ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि दथुषो अहुरहे मज्दो रअेवतो स्वरैनडुहतो^८
मइन्यैउश् मइन्यओयेहे अमषनाम् स्पे^७तनाम् यस्त्राइच वल्हाइच क्षनओथाइच
फ्रसस्तययेच ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि अस्त्रअइव्यो अपहे रतुव्यो । हावनैअे
अपओने अपहे रथ्वे यस्त्राइच वल्हाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तययेच । .....
आअत् दीश् आवअधयमहि पॅरनो-मोड्हाइ वीषत्तथाइच अपओने अपहे रथ्वे
यस्त्राइच वल्हाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तययेच ॥ यत्न २४.१३-१८ ॥

आअत् दीश् आवअधयमहि रतवो मइन्यवनाम् रतवो गअेथ्यनाम् .....
गवे हुधोडुहे गओइयेहेच नर्श अपओनो यस्त्राइच वल्हाइच क्षनओथाइच फ्रसस्त-
यअच ॥ (Cf. वीस्प १.१-९)

आअत् दीश् आवअधयमहि वीस्पअइव्यो अअेइव्यो रतुव्यो .....

3. Sp: हृश्तावरंजाम् 4. Sp: हृश्तावरंजिनाम् (15) 1. Sp: दिश्
2. Geld: अषाउनाम् 3. West & TDA: वडुहिव्यो (16) 1. Sp: दिश् 2. West
& TDA: स्रओषहेच 3. Sp: अपोइश्च 4. Sp: वडुहुयो 5. West, Sp, TDA:
आक्षित्व्यश्च हॉम्-वइ^६तिव्यो 6. Sp: सॉचधच 7. West & TDA: स्वरैनडुहतो.

योइ हँति अपहे रतवो हावनोइश् रथ्वो यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्त-
यअेच ॥ यस्त २४.२०-२७ ॥

आअत् दीश् आवअेधयमहि अहुरहे मज़दो रअेवतो ख्वरनडुहतो क्षनओथा
यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच ॥ १६ ॥

आअत् दीश् आवअेधयमहि अरँजहिब्यो सवहिब्यो फ़दधप्रुब्यो वीध-
प्रुब्यो वोउरु-वरँडितव्यो^१ वोउरु-जरँडितव्यो^२ अहेच कर्ष्वनै^३ यत् ख्वनिरथहे
यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच ॥ १७ ॥

आअत् दीश् आवअेधयमहि अस्मनअेइब्य हावनअेइब्य अयइहअेनअेइब्य
हावनअेइब्य तश्ताइ^४ ज़ओथो-वरँनाइ^५ वरँसाइ^६ हओमो-अइहरँजानाइ^७ तवच
वरँस्मनो अपय फ़स्तर्तहे यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच । आअत्
दीश् आवअेधयमहि अहुनहे वइर्येहे अनहुनाच रतुश्च स्तितातस्च^८ दअेनयो माज़द-
यस्तोइश् ॥ १८ ॥

यत् उज़्दातैम् यत् आविस्तैम् यथ दीश्^१ आवअेधयत् अहुरो मज़दो
अषव यथ दीश्^२ आवअेधयत् यो अषव ज़रथुश्चो यथ दीश्^३ अज़ैम् यो ज़ओत
आवअेधयेमि वीध्वो अअेपाँम् यस्तैम्च वह्वैम्च वीध्वो दाइत्यौम्^४ आविस्तीम्
वीध्वो रथ्व्यौम् आविस्तीम् यूष्माकैम्^५ यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्त-
यअेच ॥ १९ ॥

यत् अमँषनाँम् स्पँतनाँम् अह्माकैम् हवइहाइच रतुफ़ितयअेच अषव-
स्ताइच वरँथध्न्याइच हुरुन्याइच यत् सओइयँताँम्^१ अपओनाँम् ॥ २० ॥

आअत् दीश् आवअेधयमहि इध दिम् वीस्पनाँम् मज़िशतैम् ददँमहि
अहूमच रतूमच यिम् अहुरैम् मज़्दाँम् यस्ताइच वहाइच क्षनओथाइच फ़सस्त-
यअेच । आअत् दीश् आवअेधयमहि अपओनाँम् फ़वषिनाँम् उग्रनाँम् अइव्रिथूरनाँम्

(17) 1. Sp: °वरँडितव्यो 2. Sp: °जरँडितव्यो 3. Sp: कर्ष्वन (18) 1.
West & TDA: ताश्ताइ 2. West & TDA: °वरँनाइ 3. West & TDA: वरँसाइ;
Sp: वरँसाइ 4. Sp: अइहरँजानाइ 5. West, Sp, TDA: स्तीतातस्च (19) 1. Sp:
दिश् 2. Sp: दइत्यौम् 3. West & TDA: यूष्माकैम् (20) 1. Sp: सओइयँताँम्.

पओइर्यो-त्कओषनाँम् फ्रवपिनाँम् नवानज्जिदस्तनाँम् फ्रवपिनाम् हवहे उरुनो फ्रवपँअ
यस्ताइच वत्ताइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच ॥

आअत् दीश आवअधयमहि वीस्पअइव्यो अषहे रतुव्यो यस्ताइच वत्ताइच
क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि वीस्पअइव्यो वद्धुधाव्यो
यज्जतअइव्यो मइन्यओइव्यस्चा गअथ्यअइव्यस्चा योइ हँति यस्न्याच वह्याच
अषात् हच यत् वहिस्तात् ॥ २१ ॥

अमेषा स्पँता हुक्षथा हुधोइहो यज्जमइदे ॥

अहुरम् मज्झाँम् अषवन्नम् अषहे रतुम् यज्जमइदे ..... रतुफ्रितीम्
यज्जमइदे ॥ हावन् गाह् ३-४ ॥

वच अशुक्ख यज्जमइदे ..... रओचइहम् वीस्पो-ख्वाथ्रम् ॥ वीस्प. ७.१ ॥

(सँ बार)

वहिस्तहे अइहँउश वहिस्ताँम् अयनाँम् यज्जमइदे ..... गअथीम्
गअथ्ययो स्तोइश ॥ वीस्प. ७.२-४ ॥

इमम् हओमम् अषय उज्झातम् ..... अषचिथ्र यज्जमइदे ॥ यत्त २५.१-३ ॥

अहुरम् मज्झाँम् रअवँतम् ख्वरँनडुहँतम् यज्जमइदे । इरिस्तनाँम्
उरुवाँनो यज्जमइदे यो अषओनाँम् फ्रवषयो ।

येअहे हाताँम् ..... तोस्चा यज्जमइदे ॥

रास्पी:- अथा अहू वइर्यो यो ज्जओता फ्रा मे भ्रूते ।

जोत्त:- अथा रतुश अषात्चीत्त हच फ्रा अषव वीध्वो भ्रओत्त ।

जोत्त उ रास्पी:-

अअेतत् दिम् वीस्पनाँम् मज्जिस्तम् दज्झाइ अहूमच रतुम्च .....
फ्रदथाइ वीस्पनाँम् स्पँतहे मइन्यँउश दामनाँम् अषओनाँम् ॥ यत्त २७.१-२ ॥

यथा अहू वइर्यो° ॥ (चिहार बार)

मज्झा अत् मोइ ..... हइथ्यँम् दाओ अहूम ॥ यत्त ३४.१५ ॥ (चिहार बार)

आ अइर्यँमा इश्यो° ॥ यत्त ५४ ॥ (चिहार बार)

अषम् वोहू° ॥ (सँ बार)

येअहे मे अषात् हचा ..... वागँम् अइवी-वइरिस्तम् ॥ यत्त १५.२ ॥

रास्पी:- यथा अहू वड्यो यो जओता फ्रा मे मूते ।

जोत:- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो मओतू ।

रास्पी:- सँरओषो इधा अस्तू अहुरहे मज्दो यस्त्राइ सँविस्तहे अपओनो यै नो इस्तो हओम पइरि-हरँष्यते मज्द क्षथ अप रतवो वड्हुश सओषो यो अपहे हचइते माँज-रय हँच इध योइथ्ना अस्तू । ह्यत् पओउर्वीम् तत् उस्तँमँचीत् ॥

जोत:- यथा अहू वड्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे मूते ।

रास्पी:- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो मओतू ।

जोत:- अवथात् इधा सँरओषो अस्तू अहुरहे मज्दो यस्त्राइ सँविस्तहे अपओनो यै नो इस्तो ॥ २२ ॥

कर्त १२

जोत:-

हओमनाँम्च हरँश्यमननाँम्^१ योइ हरँश्येते^२ रथ्वे वरँजइते यत् अहुराइ मज्दाइ अपओने^३ यत् जरथुश्त्राइ स्पितमाइ फ्रप्रषु^४ फ्रावीर ताच^५ हा वड्हुश सओषो अप्यो^६ यो अपहे हचइते माँज-रय हँच इध योइथ्ना अस्तू^७ ॥ १ ॥

हुमय उपइहो चीष्मइदे^१ अहुनहे वड्र्येहे अपय फ्रसूतहे फ्रसावयमनहे हावनयोस्च हओमाँ हुन्वइत्यो^३ अपय फ्रपूतयो फ्रपावयमनयो ॥ २ ॥

अर्शुधनाँम्च^१ वचइहाँम् सवइहाँम् जरथुश्त्रिनाँम्^२ ह्रस्तनाँम्च श्यओथननाँम् वरँस्मनाँम्च अपय फ्रस्तरँतनाँम् हओमनाँम्च अपय हुतनाँम् स्तओ-तनाँम्च येस्यनाँम्^३ दअेनयोस्च माज्दयस्रोइश् माँथ्वनाँम्च वस्त्रँध्वनाँम्च^४ वरँस्त्व-नाँम्च^५ ॥ ३ ॥

Karta 12

- (1) 1. West, Sp, TDA: हरँश्यमननाँम् 2. West, Sp, TDA: हरँश्येते
3. West & TDA: अपाउने 4. West & TDA: फ्रप्रषु फ्रा-वीरताच 5. West & TDA: drop अप्यो 6. West, Sp, TDA: माँजारय 7. West, Sp, TDA: अस्तू
(2) 1. Sp: चिष्मइदे 2. Sp: हओमो 3. West & TDA: हुन्वइत्यो; Sp: हुन्वइत्यो
(3) 1. West, Sp, TDA: अर्शुधनाँम्च 2. Sp: जरथुश्त्रिनाँम् 3. Sp: येस्यनाँम्
4. Sp: वरँध्वनाँम्च 5. West & TDA: वरँस्त्वनाँम्च.

अथ ज्ञी नै हुमायोतर अङ्हेन् । हुमय अयेत दामाँन् ददमइदे^१ हुमय
चीष्मइदे हुमय मइन्यामइदे^२ याँ दथत् अहुरो मज्दो अपव थओस्त वोहु मनइह
वक्षत्^३ अप या हाताँम् मज्जिस्तच वहिस्तच स्रअस्तच ॥ अथ ज्ञी नै हुमायोतरच
ईज्योतरच ओइहाम याइश् स्पँतहे मइन्यँउश् दामाँन् यत् हीश्^४ हुमयच ईज्याच
चिनथामइदे^५ ॥ ४ ॥

हुमय नो वुयत अस्मन हावन अयइहयेन हावन फ्रओइरिसिम्न^६
फ्रषावयम्न न्मानयच^७ वीस्यच जँतवच दञ्जहवच^८ अह्नि न्माने अञ्जे^९ वीसि^{१०}
अह्नि जँत्वो अञ्जे^९ दञ्जहो^{११} अह्नाकँम्च^{१२} मज्दयस्तनाँम् फ्रायजँम्ननाँम् हध-
अअेस्मनाँम् हध-वओइधिनाँम् हध-रतुफ्रितिनाँम् । अथ ज्ञी नै हुमायोतर अङ्हेन् ॥

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओत् ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:- यथा अहू वइर्यो^{१३} ॥ (चिहार् वार्)

रास्पी:- अषम् वोहू^{१४} ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

यै सँविस्तो अहुरो । मज्दोस्चा आर्मइतिश्चा ।

अषम्चा फ्रादत्-गअैथम् । मनस्चा वोहू क्षथ्रम्चा ।

स्रओता मोइ मँरज्दोता मोइ । आदाइ कइयाइचीत् पइती ॥ (सँ वार्)

उस् मोइ उज्जारँवा अहुरा ..... उरुधरुयाचा सँरओषम् क्षथ्रम्चा ॥

यत्न २७.९-११ ॥

अषम् वोहू^{१५} ॥ (सँ वार्)

फ्रवराने मज्दयस्तो ..... क्षनओथाइच फ्रसस्तयअेच ॥

ज्ञोत्:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओत् ।

- (4) 1. Sp: दधेमइधे...चिष्मइधे...मइन्यामइधे 2. West, Sp, TDA: वक्षत्
3. Sp: हिश् 4. Sp: चिनथामइधे (5) 1. West, Sp, TDA: फ्रओरिसिम्न 2. West,
Sp, TDA: न्मान्यच 3. Geld: दञ्जहवच 4. Geld: अइज्हे 5. Sp: वीसे
6. West & TDA: दञ्जहो 7. Sp: अह्नाकँम्.

रास्पी:- यथा अह वड्यो यो जओता फ्रा मे म्रूते ।

जोत्र:- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

मज्दयस्त्रो अह्नी मज्दयस्त्रो जरथुश्त्रिश ..... दअेनयाो माज्दयस्त्रोइश
आस्तूइतिश ॥ यस्त्र १२.८-९ ॥

यानीम् मनो यानीम् वचो° ॥ यस्त्र २८ ॥

क्ष्मइव्या गैउश उर्वा गैरज्दा° ॥ यस्त्र २९ ॥

अत् ता वक्ष्या इषे°तो° ॥ यस्त्र ३० ॥ ५ ॥

कर्त १३

जोत्र:-

अहुरेम् मज्दाँम् अषवनेम् अषहे रतूम् यजमइदे । जरथुश्त्रेम् अषवनेम्
अषहे रतूम् यजमइदे । जरथुश्त्रहे अषओनो फ्रवषीम् यजमइदे । अमैषे स्पे°तै
अषओनाँम् यजमइदे । अषाउनाँम् वडुहीश स्रारो स्पे°तो फ्रवषयो यजमइदे
अस्त्वतो मनह्याच' । अपनोतैमम् रथ्व्वाँम् यजमइदे यअेतुश्तैमम् यजतनाँम् हव्हनु-
श्तैमम् अषहे रथ्व्वाँम् अइविनसाँस्तैमम् जध्मूश्तैमाँम् अषओनो अषहे रथ्वो रतुफ्रितीम्
यजमइदे ॥ ० ॥

अषेम् अहुरेम् मज्दाँम् यजमइदे । अषेम् अमैषे स्पे°तै यजमइदे । अषेम्
अशुख्वेम्' यजमइदे । अषेम् वीस्पेम् माँथ्रेम् यजमइदे । जरथुश्त्रेम् हव्ह-माँथ्रेम्
यजमइदे । सव अषवव्यो यजमइदे । उश्त अमैषअेइव्यो स्पे°तअेइव्यो यजमइदे ।
तिष्रो° पओइयो यजमइदे अनप्यूख्वो अनपिषृतो ॥ १ ॥

अषेम् अहुरेम् मज्दाँम् यजमइदे । अषेम् अमैषे स्पे°तै यजमइदे । अषेम्
अशुख्वेम् यजमइदे । अषेम् वीस्पेम् माँथ्रेम् यजमइदे । जरथुश्त्रेम् हव्ह-माँथ्रेम्

Karta 13

(0) 1. TDA : मनख्याच

(1) 1. West, Sp, TDA : अशुख्वेम् 2. West

& TDA : तिष्रो.

यज्ञमइदे । सव अपवव्यो यज्ञमइदे । उश्त अमेषअइव्यो स्पे२तअइव्यो यज्ञमइदे ।
तिष्प' पओइर्य यज्ञमइदे अनप्यूख्ध अनपिषूत ॥ २ ॥

अषम् अहुरम् मज्दाम् यज्ञमइदे । अषम् अमेष स्पे२तै यज्ञमइदे । अषम्
अशुख्धम् यज्ञमइदे । अषम् वीस्पम् माँथ्रम् यज्ञमइदे । ज़रथुश्त्रम् हध-माँथ्रम्
यज्ञमइदे । सव अपवव्यो यज्ञमइदे । उश्त अमेषअइव्यो स्पे२तअइव्यो यज्ञमइदे ।
तिष्प' हउर्व-पओइर्य यज्ञमइदे अनप्यूख्ध अनपिषूत । तिष्प'नाम्' हउर्व-पओइर्यनाम्
यज्ञमइदे अनप्यूख्धनाम् अनपिषूतनाम् हाइतिश्च' अप्रस्मनाच वचस्च वचस्तस्तीम्च
फ़स्त्रओथ्रम्च फ़मरथ्रम्च फ़गाथ्रम्च फ़ायस्तीम्च । थ्वाँम् आत्रम् अहुरहे मज्दो
पुथ्रम् अपवनेम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । हध-जओथ्रम् हध-अइव्योइहनेम् इमत्
वरस्म अपय फ़स्तरैतम् अपवनेम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । अपाँम् नप्पारम् यज्ञमइदे ।
नइरीम् सइहम् यज्ञमइदे । तण्मम् दामोइश उपमनेम् यज्ञतम् यज्ञमइदे । इरिस्तनाम्
उर्वाँनो यज्ञमइदे । यो अपओनाम् फ़वषयो ॥

रतूम् वरैज्ज२तम् यज्ञमइदे । यिम अहुरम् मज्दाम् यो अपहे अपनोतमो
यो अपहे जध्मूश्तमो । वीस्प स्रवाो ज़रथुश्त्रि यज्ञमइदे । वीस्पच ह्रश्त इयओथन
यज्ञमइदे वरश्तच वरैश्यस्नच ॥

येज्हे हाताँम् ..... ताोस्चा यज्ञमइदे ॥

अषम् वोहू° ॥

जोतः- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ़ा मे म्रूते ।

रास्पी- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ़ा अपव वीध्वो म्रओतू ।

ता वै उर्वाता मरै२तो° ॥ यत्न ३१ ॥

अख्याचा ख्वअेतुश यासत्° ॥ यत्न ३२ ॥

यथाइश इथा वरैपइते° ॥ यत्न ३३ ॥

या इयओथना या वचइहा° ॥ यत्न ३४ ॥ ३ ॥

(2) 1. TDA: तिश्च (3) 1. TDA: तिश्च 2. TDA: तिश्चनाम्
3. TDA: हाइतीश्च.

कर्त १४

ज्ञोतः—

अहुरेम् मज्दाम् अपवनेम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । ज़रथुश्त्रेम् अपवनेम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । ज़रथुश्त्रे अपओनो फ़वषीम् यज्ञमइदे । अमैषे स्पेत्ते अपओनाम् यज्ञमइदे । अपाउनाम् वडुहीश सरो स्पेत्तो फ़वषयो यज्ञमइदे अस्त्वतो मनह्याच । अपनोतेमम् रथ्वाम् यज्ञमइदे यओतुश्तेमम् यज्ञतनाम् हडहनु-श्तेमम् अपहे रथ्वाम् अइव्विनसांस्तेमम् जध्मूश्तेमाम् अपओनो अपहे रथ्वो रतुफ़ितीम् यज्ञमइदे । अहुनवइतीम् गाथाम् अपओनीम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे ॥ ० ॥

मत्-अप्स्मनाम् मत्-वचस्तस्तीम् मत्-आज्ञइत्तीम् मत्-पेरस्वीम् मत्-पइति-पेरस्वीम् मत्-वध्जिब्याच^१ पत्ब्यस्च^२ हुफ़मरेताम्^३ फ़मरेन्नाम् हुफ़ायश्ताम् फ़ायजेयत्ताम्^४ ॥ १ ॥

ख्वह्नि दाम् ख्वह्नि चिथ्रे ख्वह्नि ज़ओषे ख्वह्नि क्षथ्रे ख्वह्नि रतवो ख्वह्नि आयसेम् यत् अहुरहे मज्दो फ़ओरेत् फ़क्ष्ने^१ अवि मनो ज़ज्दातोइत्^२ अइहुयत्^३ हच ॥ २ ॥

अहुनेम् वइरीम् अपवनेम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । अहुमेत्तेम्^१ रतुमेत्तेम्^२ अपवनेम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । हो^३ ज़ी अस्ति अहुमच रतुमच^४ यो अहुरो मज्दो ॥ ३ ॥ (चिहार् वार्)

अहुनवइत्याओ गाथयो हदाता^१ यज्ञमइदे । अहुनवइत्याओ गाथयो यज्ञमइदे हाइतिश्च^२ अप्स्मनाच वचस्च वचस्तस्तीमच । फ़सओथ्रमच फ़मरेथ्रमच फ़गाथ्रमच फ़ायश्तीमच । थ्वाम् आत्रम्^३ अहुरहे मज्दो पुथ्रम् अपवनेम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । हध-ज़ओथ्रम् हध-अइव्वयोइहनम् इमत् वरस्म अपय फ़स्तरतेम्

Karta 14

- (1) 1. West & TDA: °वध्जिब्याच; Sp: °वध्जिब्यस्च 2. West & TDA: पध्व्यस्च; Sp: पध्व्यस्च 3. West, Sp, TDA: हुफ़मरेताम् 4. West & TDA: फ़ायजेयत्ताम्; Sp: (हु) फ़ायजेयत्ताम् (2) 1. West & TDA: फ़क्ष्नि 2. West, Sp, TDA: ज़ज्दातोइत् 3. Sp: अइहुयत् (3) 1. West & TDA: अहुमेन्तेम् रतुमेन्तेम् 2. West & TDA: हो ज़ि अस्ति अहुमच रतुमच (4) 1. West, Sp, TDA: हदात 2. West, Sp, TDA: हाइतीश्च 3. Sp, TDA: आतरेम्.

अषवनेम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । अपाँम् नप्तारम् यज्ञमइदे । नइरीम् सइहम् यज्ञमइदे । तछम् दामोइश् उपमनेम् यज्ञतम् यज्ञमइदे । इरिस्तनाम् उर्वाँनो यज्ञमइदे यो अपओनाम् फ्रवपयो ॥

रतूम् वरँज्रतम् यज्ञमइदे यिम् अहुरम् मज्दाँम् यो अपहे अपनोतमो यो अपहे जध्मूश्तमो । वीस्प स्रवो ज़रथुश्चि यज्ञमइदे । वीस्पच ह्रश्त श्यओथ्न यज्ञमइदे वरश्तच वरँश्यम्नच ॥

येज्हे हाताँम् ..... तोस्चा यज्ञमइदे ॥

अषम् वोहू° ॥

ज्ञोत्र:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अपातृचीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

अषम् वोहू° ॥ (सँ बार)

येज्हे मे अपातृ हचा ..... वागेम् अइवी-वइरिश्तम् ॥ यत्न १५.२ ॥

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश् अपातृचीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।

रास्पी:- सँरओषो इधा अस्तू ..... यँ नो इश्तो ॥ यत्न १५.३ ॥ ४ ॥

कर्त १५

रास्पी:- अव पधो अव ज़स्तै¹

अव उषि² दारयध्वम्

मज्दयस्त्र ज़रथुश्चयो दाइत्यनाम् रथ्व्यनाम् ह्रश्तनाम् श्यओथ्ननाम् वरँजाइ पइरि³ अधाइत्यनाम् अरथ्व्यनाम् दुज्वरश्तनाम् श्यओथ्ननाम् वरँजाइ वरँज्याताँम्च⁴ इध वोहु वास्त्र्य उयम्न अनुयम्नाइश् दस्ते⁵ ॥ १ ॥

Karta 15

- (1) 1. West, Sp, TDA : जस्ते 2. West & TDA : उशि 3. Sp : पर
4. West & TDA : वरँज्याताँम्च ; Sp : वरँज्याताँम्च 5. West, Sp, TDA : दस्त.
वीस्प....१६

स्रओषस्च इधा^१ अस्तू^२ अहुरहे मज्दो यस्माइ सँवीस्तहे^३ अपओनो यै नो इस्तो । यस्सहेच हसइहातोइश् फ्रवाकअच पइत्यास्तयअच^४ मज्दातयअच^४ जरज्दातयअच फ्रमँरतयअच फ्रओख्तयअच^४ वँरथघ्ने अपओने अनप्यूख्णे अनपिषूते ॥ २ ॥

यो फ्रवओचे^१ यो फ्रवक्ष्येइते मज्ज अमव वँरथज वीद्वअश्त्वो^२ । वचौम्च वारँथघ्निनाँम् फ्रवाकाइ आथस्च अहुरहे मज्दो ॥ ३ ॥

स्तओतच यस्माइच वह्माइच क्ष्णओथाइच^१ फ्रसस्तयअच । यत् अओष अहुरहे मज्दो यत् अओष अमँषनाँम् स्पँतनाँम् रतँउश्च अपओनो वँरज्जतो यस्माइच वह्माइच यत् अपनोतँमहे रथ्वो यत् जध्मूय्यो^२ अपोइश् यत् जध्मूय्यो^२ रतुफ्रितोइश् ॥ ४ ॥

यत् माँथहे स्पँतहे यत् दअेनयो माज्दयस्सोइश् यत् स्तओतनाँम् येस्न्यनाँम् यत् वीस्पअेषाँम्च रथ्वौम् वीस्पनाँम्च रतुफ्रितिनाँम् वीस्पयो साँचत्तच^१ अपओनो स्तोइश् यस्माइच वह्माइच क्ष्णओथाइच फ्रसस्तयअच । स्रओषो अस्तू ह्यत् पओउवीम् तत् उस्तँमँचीत् ॥

जोतः- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पीः- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ॥

जोतः- अवथात् इधा सँरओषो अस्तु ..... यै नो इस्तो ॥ यस्स १५.३ ॥

*अव पधो अव जस्तँ ..... स्रओषो अस्तु ।

स्रओषम् अषीम् यज्जमइदे । रतूम वँरज्जँतँम् यज्जमइदे ..... वरँश्च वरँश्यम्नच ॥ यस्स ५७.४ ॥

येज्जे हाताँम् .... ताँस्चा यज्जमइदे ॥ ५ ॥

(2) 1. West & TDA: इध अस्तु 2. West & TDA: सँविस्तहे; Sp: सँविस्तहे 3. West & TDA: पइति-आस्तयअच 4. West & TDA: मज्दातयअच जरज्दातयअच फ्रमँरतयअच फ्रओख्तयअच (3) 1. West, Sp, TDA: फ्रवओचे 2. Sp: वीध्वअश्त्वो (4) 1. Sp & Geld omit: क्ष्णओथाइच 2. Sp & TDA: जध्मूय्यो (5) 1. Sp: साँचधच; TDA: साँचधच. * Sections 1-5 are repeated again.

अहुरम् मज्दाम् अपवन्म् ॥ यत्न ३५ ॥
 अह्या थ्ना आथो वर्र्जना ॥ यत्न ३६ ॥
 इथा आत् यज्मइदे अहुरम् ॥ यत्न ३७ ॥
 इमाम् आअत् ज्ञाम् गेनावीश ॥ यत्न ३८ ॥
 इथा आत् यज्मइदे गैउश ॥ यत्न ३९ ॥
 आहू अत् पइती अदाहू ॥ यत्न ४० ॥
 स्तूतो गरो वल्लैग् अहुराइ ॥ यत्न ४१ ॥
 यज्मइदे वै अमेषा स्पेता ॥ यत्न ४२ ॥

कर्त १६

ज्ञोतः:-

अहुरम् मज्दाम् अपवन्म् अपहे रतूम् यज्मइदे । ज़रथुश्त्रम् अपवन्म्
 अपहे रतूम् यज्मइदे । ज़रथुश्त्रहे अपओनो फ़्रवषीम् यज्मइदे । अमेषै स्पेत्तै
 अपओनाम् यज्मइदे । अषाउनाम् वडुहीश सूरुओ स्पेताओ फ़्रवषयो यज्मइदे
 अस्त्वतो मनह्याच । अपनोतैम् रथ्वाम् यज्मइदे यअेतुश्तैम् यज्मतनाम् हड्डहनु-
 श्तैम् अपहे रथ्वाम् अइविनसाँस्तैम् जध्मूश्तैमाम् अपओनो अपहे रथ्वो
 रतुफ़्रितीम् यज्मइदे ॥ यत्नम् सूरम् हसइहाइतीम् अपवन्म् अपहे रतूम् यज्मइदे
 मत्-अप्रस्मनम् मत्-वचस्तशतीम् मत्-आज्मइतीम् मत्-पैरसम् मत्-पइति-पैरसम्
 मत् वधिज्मव्याच पल्व्यस्च हुफ़्रमैरैम् फ़्रमरैम् हुफ़्रायश्तम् फ़्रायअेज्यैम् ॥
 ख्वह्मि दाम् ख्वह्मि चिथ्रे ख्वह्मि ज़ओषे ख्वह्मि क्षथ्रे ख्वह्मि रतवो ख्वह्मि आयसैम्
 यत् अहुरहे मज्दो फ़्रओरैत् फ़्रक्ष्ने अवि मनो ज़ज्दातोइत् अइहुयत् हच ॥ ० ॥

आत्रैम्च' इध अहुरहे मज्दो पुथ्रैम् यज्मइदे । आतर्श-चिथ्रैस्च यज्मै
 यज्मइदे । आतर्श-चिथ्रैस्च रणुश्च' यज्मइदे । अषाउनाम्च' फ़्रवषयो यज्मइदे ।

Karta 16

(1) 1. West, Sp, TDA : आतर्म् 2. Sp : यज्म 3. West & TDA :
 रणुश्च; Sp : रणुश्च 4. West, Sp, TDA : अपओनाम्च.

स्रओषम्च यिम् वर्रथाजनम् यज्ञमइदे । नरम्च यिम् अपवनम् यज्ञमइदे । वीस्पाँम्च याम् अपओनो स्तीम् यज्ञमइदे ॥ १ ॥

जरथुश्त्रहे स्पितामहे इध अपओनो अपीम्च फ्रवपीम्च यज्ञमइदे । वीस्पअच इध अपओनो अपीम्च फ्रवपीम्च यज्ञमइदे । वीस्पाओ फ्रवपयो अपाउनाँम् यज्ञमइदे । आदख्युनाँम्च अपओनाँम् फ्रवपयो यज्ञमइदे । उज्दख्युनाँम्च अपओनाँम् फ्रवपयो यज्ञमइदे । नराँम्च अपओनाँम् फ्रवपयो यज्ञमइदे । नाइरिनाँम्च अपओनिनाँम् फ्रवपयो यज्ञमइदे ॥ २ ॥

यअेषाँम् नो अहुरो मज्दो अपव येस्ते पइति वइहो वअध अअेषाँम् जरथुश्त्रो अइहुच' रतुश्च । षोइथ्य अपस्च ज्ञमस्च उर्वरोस्च यज्ञमइदे ॥ ३ ॥

[आत्रेँम्च इध अहुरहे ..... उर्वरोस्च यज्ञमइदे १-३ -दु वार्]

यस्त्रहे हसइहातोइश् ह२दाता' यज्ञमइदे । यस्त्रहे हसइहातोइश् यज्ञमइदे हाइतिश्च अप्रस्मनाच वचस्च वचस्तस्तीम्च फ्रस्रओथ्रेँम्च फ्रमर्रेँम्च फ्रगाथ्रेँम्च फ्रायस्तीम्च । थ्व्वाँम् आत्रेँम् अहुरहे मज्दो पुथ्रेँम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । हध-ज्ञओथ्रेँम् हध-अइय्योइहन्म् इमत् वरस्म अपय फ्रस्तर्रेँम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । अपाँम् नस्रारम् यज्ञमइदे । नइरीम् सइहम् यज्ञमइदे । तख्मम् दामोइश् उपमनम् यज्ञतम् यज्ञमइदे । इरिस्तनाँम् उर्वाँनो यज्ञमइदे यो अपओनाँम् फ्रवपयो ॥

रतूम् वर्रज्ज२तम् यज्ञमइदे यिम् अहुरम् मज्दाँम् यो अपहे अपनोतमो यो अपहे जध्मूश्तमो । वीस्प स्रवो जरथुश्त्रि यज्ञमइदे । वीस्पच ह्वरश्त श्यओथ्न यज्ञमइदे वरश्तच वरश्यमनच ॥

येज्हे हाताँम् ..... तास्चा यज्ञमइदे ॥ ४ ॥

- (2) 1. West, Sp, TDA : अपओनाँम् 2. Geld : उज्दख्युनाँम् (3) 1. Sp : यस्ते 2. West & TDA : वइहो 3. Sp : अइहुश्च; West & TDA : अइहुश्च
(4) 1. West, Sp, TDA : ह२दात.

कर्त १७

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

अषम् वोहू° ॥ (सँ वार्)

अइन्नि-गैर्रध्महि यस्सहे हस्रद्धातोइश हुमतच हूस्तच ह्वस्तच अइन्नि-
गैर्रध्महि ॥ अषम् वोहू° ॥ १ ॥ (सँ वार्)

ज्ञोत्र:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश अपात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओत् ॥

॥ नैमो वै गाथो अषओनीश ॥

उस्ता अह्माइ° ॥ यस्स ४३ ॥

तत् थ्वा पॅरसा° ॥ यस्स ४४ ॥

अत् फ्रवक्ष्या° ॥ यस्स ४५ ॥

काँम् नैमोइ ज़ाँम्° ॥ यस्स ४६ ॥

कर्त १८

ज्ञोत्र:-

अहुरम् मज्दाम् अषवनम् अषहे रतूम् यज्मइदे । जरथुश्त्रम् अषवनम्
अषहे रतूम् यज्मइदे । जरथुश्त्रहे अषओनो फ्रवषीम् यज्मइदे । अमैषे स्पेत्तै
अषओनाँम् यज्मइदे । अषाउनाँम् वडुहीश स्रारो स्पेत्तो फ्रवषयो यज्मइदे
अस्त्वतो मनह्याच । अपनोत्तैम् रथ्वाम् यज्मइदे यअेतुश्तैम् यज्मतनाँम् हङ्गहनु-
श्तैम् अषहे रथ्वाम् अइन्निसाँस्तैम् जघ्मूश्तैमाँम् अषओनो अषहे रथ्वो
रतुफ्रितीम् यज्मइदे ॥

उस्तवइतीम् गाथाम् अषओनीम् अषहे रतूम् यज्मइदे मत्-अप्रस्मनाँम्
मत्-वचस्तशीम् मत्-आज्जइतीम् मत्-पॅरस्वीम् मत्-पइति-पॅरस्वीम् मत् वध्जिब्याच
पत्तयस्च हुफ्रमैरताँम् फ्रमैरन्नाँम् हुफ्रायश्ताँम् फ्रायअेज्यताँम् । एवद्धि दाम्
एवद्धि चिथ्रे एवद्धि जओषे एवद्धि क्षथ्रे एवद्धि रतवो एवद्धि आयसम् यत् अहुरहे
मज्दो फ्रओरैत् फ्रक्ष्ने अवि मनो ज़्जदातोइत् अङ्गहुयत् हच ॥

अहुनेम् वइरीम् अपवनेम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । अहुमँ॑तम् रतुमँ॑तम्
अपवनेम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे । ह्यो जी अस्ति अहूच रतूच यो अहुरो
मज्जदो ॥ ० ॥ (चिहार् बार)

उश्त अहुरम् मज्जदाम् यज्ञमइदे । उश्त अमँ॑षे स्पँ॑तै यज्ञमइदे । उश्त
नरम् अपवनेम् यज्ञमइदे । उश्त पओइर्याम् अपओनो स्तीम् यज्ञमइदे । उश्त-
तातम्च नइरे अपओने यज्ञमइदे ॥ १ ॥

वीस्पायूच उश्ततातम् यज्ञमइदे या नर्श साद्र' द्रवतो' । उश्ततातम्
अकरनेम् यज्ञमइदे । उश्तताइत्यच वीस्पम् अपवनेम् हँ॑तम्च वव॑तम्च
बूश्य॑तम्च यज्ञमइदे ॥ २ ॥

[उश्त अहुरम्.....अपओने यज्ञमइदे ॥ वीस्पायूच उश्ततातम्.....बूश्य॑तम्च यज्ञमइदे-दु बार]

उश्तवइत्यो गाथयो ह॑दाता यज्ञमइदे । उश्तवइत्यो गाथयो
यज्ञमइदे । हाइतिश्च' अप्रस्मनाच वचस्च वचस्तस्तीम्च फ्रस्त्रओथ्रम्च फ्रमरँ॑थ्रम्च
फ्रगाथ्रम्च फ्रायस्तीम्च । थ्रवाम् आत्रम् अहुरहे मज्जदो पुथ्रम् अपवनेम् अपहे
रतूम् यज्ञमइदे । हध-ज्जओथ्रम् हध-अइन्योइहनेम् ..... वरश्तच वरँ॑श्यमनच ।

येज्हे हाताम् ..... तास्चा यज्ञमइदे ।

अपँ॑म् वोहू° ॥

ज्ञोतः- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी- अथा रतुश अपातृचीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।

॥ नमो वै गाथो अपओनीश ॥

स्पँ॑ता मइन्यू वहिस्ताचा मनइहा° ॥ यत्न ४७ ॥

येजी अदाइश् अपा दुजँ॑म् वै॑इहइती° ॥ यत्न ४८ ॥

अत् मा यवा वै॑द्वो पफ्रे मज्जिस्तो° ॥ यत्न ४९ ॥

कत् मोइ उर्वा इसे चद्या अवइहो° ॥ यत्न ५० ॥

Karta 18

(2) 1. West : साद्रा द्रवतो; Sp : साद्रा द्रँवतो

(3) 1. TDA : हाइतीश्च.

कर्त १९

ज्ञोतः-

अहुरम् मज्दाम् अपवन्म् अपहे रतूम यज्ञमइदे । जरथुश्त्रम् अपवन्म् अपहे रतूम यज्ञमइदे । जरथुश्त्रहे अपओनो फ्रवषीम् यज्ञमइदे । अमैषै स्पेत्तै अपओनाम् यज्ञमइदे । अपाउनाम् वडुहीश सूरारो स्पेत्तातो फ्रवषयो यज्ञमइदे अस्त्वतो मनद्याच । अपनोतैम् रथ्वाम् यज्ञमइदे यऐतुश्तैम् यज्ञतनाम् हइहनु-
श्तैम् अपहे रथ्वाम् अइन्निसाँस्तैम् जध्मूश्तैमाँम् अपओनो अपहे रथ्वो रतुफ्रितीम् यज्ञमइदे ॥

स्पेत्ता-मइन्यूम् गाथाम् अपओनीम् अपहे रतूम यज्ञमइदे मत्-अप्रस्मनाँम् मत्-वचस्तशतीम् मत्-आज्ञइतीम् मत्-पँरस्वीम् मत्-पइति-पँरस्वीम् मत्-वघ्जिब्याच पत्ब्यस्च हुफ्रमँरताँम् फ्रमँरन्नाँम् हुफ्रायशताँम् फ्रायऐज्येताँम् ॥ ख्वह्नि दाम् ख्वह्नि चिथ्रे ..... मनो ज़ज्दातोइत् अइहुयत् हच ॥ ० ॥

स्पेत्तैम् अहुरम् मज्दाम् यज्ञमइदे । स्पेत्तैम् अमैषै स्पेत्तै यज्ञमइदे । स्पेत्तैम् नरम् अपवन्म् यज्ञमइदे । स्पेत्तैम् परस्-श्वथ्वम् यज्ञमइदे । स्पेत्ताँम् वडुहीम् आर्मइतीम् यज्ञमइदे । स्पेत्तो-दाताइश दामाँन् अपवनो यज्ञमइदे । दामाँन् मनस्-पओइर्य अपवनो यज्ञमइदे । श्रतूम वीस्पो-वीध्वोइहम् यज्ञमइदे यिम् अहुरम् मज्दाम् ॥ १ ॥

हुरँ रओचो यज्ञमइदे । हुरँ वरँजिश्तम् वरँजिमनाँम् यज्ञमइदे । हुरँच अमैषै स्पेत्तै यज्ञमइदे । हुरँस्तो माँथो यज्ञमइदे । ख्वन्वइतीश अपहे वरँजो यज्ञमइदे । आतत् ख्वरँनो यज्ञमइदे । आतरँ दात वाँथ्व यज्ञमइदे । अपव फ्रथस्वो यज्ञमइदे । दामीम् यज्ञमइदे याँम् आर्मइतीम् स्पेत्ताँम् येहे दाथ्रे अपहेच अपओ-
नाँम्^५ अप-पओइर्यनाँम्^५ दामनाँम् ॥ २ ॥

[स्पेत्तैम् अहुरम्.....यिम् अहुरम् मज्दाम् ॥ हुरँ रओचो.....अप-पओइर्यनाँम् दामनाँम्-डु बार]

स्पेत्ता-मइन्यूउश गाथयो हइदाता यज्ञमइदे । स्पेत्ता-मइन्यूउश

Karta 19

(2) 1. Sp: वरँजिमनाँम् 2. Sp: हुरँस्तो 3. Geld, West, TDA drop :
अपहे 4. Sp: फ्रिथ स्वी 5. West, Sp, TDA: अपओनाँम् अप-पओइर्यनाँम्च.

गाथयो यज्ञमइदे हाइतिश्च' अप्रस्मनाच वचस्च वचस्तस्तीम्च फ्रस्त्रओथ्रम्च
क्रमरथ्रम्च फ्रगाथ्रम्च फ्रायस्तीम्च । थ्र्वाम् आत्रम् अहुरहे मज्दो पुथ्रम् अपवनम्
अपहे रतुम् यज्ञमइदे । हध-ज्जओथ्रम् हध-अइव्योइहनेम् ..... वरश्च वरयश्च ।

येज्हे हाताम् ..... तोस्चा यज्ञमइदे ॥

अपम् वोहू° ॥

ज्ञोतः- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे भ्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश्च अपात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो भ्रओतू ॥

॥ नमो वै गाथो अपओनीश् ॥

वोहू क्षथ्रम् वइरीम्° ॥ यस्त्र ५१ ॥ ३ ॥

कर्त २०

ज्ञोतः-

अहुरम् मज्दाम् अपवनम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे । ज़रथुश्चम् अपवनम्
अपहे रतुम् यज्ञमइदे । ज़रथुश्चहे अपओनो फ्रवपीम् यज्ञमइदे । अमपै स्पेत्तै
अपओनाम् यज्ञमइदे । अपाउनाम् वडुहीश् सूरतो स्पेत्तो फ्रवपयो यज्ञमइदे
अस्त्वतो मनह्याच । अपनोतमम् रथ्र्वाम् यज्ञमइदे यओतुश्चम् यज्ञतनाम् हइहनु-
श्चम् अपहे रथ्र्वाम् अइविनसाँस्तेम् जध्मूश्चमाँम् अपओनो अपहे रथ्र्वो
रतुफ्रितीम् यज्ञमइदे । वोहूक्षथ्राम् गाथाम् अपओनीम् अपहे रतुम् यज्ञमइदे ।
मत्-अप्रस्मनाम् मत्-वचस्तस्तीम् मत्-आज्जइस्तीम् मत्-परस्वीम् मत्-पइति-परस्वीम्
मत्-वधिज्जव्याच पत्वयस्च हुफ्रमरताम् फ्रमरन्ताम् हुफ्रायस्ताम् फ्रायअज्यस्ताम् ॥
एवहि दाँम् एवहि चिथ्रे ..... ज़ज्दातोइत् अइहुयत् हच ॥ ० ॥

वोहू क्षथ्रम् यज्ञमइदे । क्षथ्रम् वइरीम् यज्ञमइदे । अयोक्षुस्तेम्' यज्ञमइदे ।
वच अरुण्व^२ वारथ्रघ्निश्^२ दओवोघ्नित यज्ञमइदे । अवत् मिज्देम्' यज्ञमइदे ।

(3) 1. TDA : हाइतीश्च.

Karta 20

(1) 1. West & TDA : अयओक्षुस्तेम्; Sp : अयओक्षस्तीम् 2. West, Sp,
TDA : अरुण्व वारथ्रघ्नीश् 3. West & TDA : मीज्देम्.

अवत् दस्वरं यज्ञमइदे । अवत् वअेषज्ञं यज्ञमइदे । अवत् फ्रदथं यज्ञमइदे ।
अवत् वरदथं यज्ञमइदे । अवत् वरथघ्नं यज्ञमइदे ॥ १ ॥

यत् अस्ति अ॒तर॑च वो॒हृक्ष॑थ्राम् वहि॒स्तो॑इ॒स्तीम् फ्रम॑र॒ति' हु॒मत॑ना॒म्च
हृ॒स्तना॑म्च ह॒र॒स्तना॑म्च पइति॒स्तातै॑ अ॒ दु॒श्म॑तना॒म्च दु॒ज्ज॒स्तना॑म्च दु॒ज्व॒र॒स्तना॑म्च
उ॒ज्व॒र॒ज्ञा॒इ मा॒वो॒य मि॒थो-म॑तना॒म्च मि॒थो॒स्तना॑म्च मि॒थो-व॒र॒स्तना॑म्च ॥ २ ॥

[वो॒हृ क्ष॑थ्रम्.....मि॒थो-म॑तना॒म्च मि॒थो॒स्तना॑म्च मि॒थोव॒र॒स्तना॑म्च-दु वार]

वो॒हृक्ष॑थ्रयो गा॒थयो॑ ह॒दा॒ता य॒ज्ञम॑इदे । वो॒हृक्ष॑थ्रयो गा॒थयो॑ य॒ज्ञम॑इदे
हा॒इति॑श्च अ॒प्स॒म॒ना॒च व॒च॒स्च व॒च॒स्त॒स्तीम्च फ्र॒स्रओ॑थ्रम्च फ्रम॑र॒थ्रम्च फ्रगा॑थ्रम्च
फ्रा॒य॒स्तीम्च । थ्वा॑म् आ॒त्रम् अ॒हुर॑हे म॒ज्दो पु॒थ्रम् अ॒षव॑न्म् अ॒षहे॑ र॒तूम् य॒ज्ञम॑इदे ।
ह॒ध-ज्ज॑ओ॒थ्रम् ह॒ध-अ॒इ॒ज्यो॑इ॒हन्म् ..... व॒र॒स्तच॑ व॒र॒श्य॑न्च ।

ये॒ज्ञहे॑ हा॒ताम् ..... तो॒स्चा य॒ज्ञम॑इदे ॥

अ॒षम् वो॒हृ° ॥

ज्ञो॒त्र:- यथा॑ अ॒हू व॒इर्यो॑ यो आ॒त्रव॑क्षो फ्रा मे भूते ।

रा॒स्पी:- अथा॑ र॒तुश॑ अ॒पा॒त॒ची॒त् ह॒च फ्रा॑ अ॒षव॑ वी॒ध्वो भ्र॑ओ॒त् ॥

ज्ञो॒त्र उ रा॒स्पी:-

अ॒षम् वो॒हृ° ॥ (स॒ वार)

ये॒ज्ञहे॑ मे अ॒पा॒त॒ ह॒चा ..... वा॒ग॒म् अ॒इवी॑-व॒इरि॑स्ते॒म् ॥ य॒ज्ञ १५.२ ॥

रा॒स्पी:- यथा॑ अ॒हू व॒इर्यो॑ यो ज्ञो॒ता फ्रा॑ मे भूते ।

ज्ञो॒त्र:- अथा॑ र॒तुश॑ अ॒पा॒त॒ची॒त् ह॒च फ्रा॑ अ॒षव॑ वी॒ध्वो भ्र॑ओ॒त् ।

रा॒स्पी:- स॒रओ॑षो इ॒धा अ॒स्तू ..... यै॑ ना॒ो इ॒स्तो ॥ य॒ज्ञ १५.३ ॥

अ॒व प॒धो अ॒व ज्ञ॑स्ते॒ ..... अ॒षओ॑नो॒ यै॑ ना॒ो इ॒स्तो ॥ वी॒स्प. १५.१-५ ॥

*अ॒प॒र॒हे॒च य॒ज्ञहे॑ ह॒स्र॒हा॒तो॒इ॒श फ्र॒वा॒क॒अ॒च ..... स॒रओ॑षो अ॒स्तू द्य॒त्
प॒ओ॒उ॒र्वीम् त॒त् उ॒स्ते॒म॒म्ची॒त् ॥ Cf. वी॒स्प. १५.२-५ ॥

(2) 1. Geld : फ्रम॑र॒इति.

* This is a peculiar arrangement of the Yasna Haptaṅhāiti (Yasna 35-42) being recited by the रा॒स्पी alone. This gives some respite to the ज्ञो॒त्र, who had already recited this portion alone. Therefore this additional recitation is named as अ॒प॒र॒ य॒ज्ञ ह॒स्र॒हा॒इति.

- ज्ञोतुः- यथा अहू वड्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।
 रास्पी:- अथा रतुश अषात्चीतू हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।
 ज्ञोतुः- अवथात् इधा सँरओषो अस्तू ..... अषओनो यँ नो इस्तो ॥
 अव पधो अव ज़स्तँ ..... अषओनो यँ नो इस्तो ॥
 अपरहेच यस्तहे हसङ्गहातोइश फ्रवाकअच ..... सँरओषो अस्तू ॥
 स्रओषम् अषीम् यज़मइदे ..... वरश्तच वरँश्यम्नच ॥ यस्त ५७.४ ॥
 येञ्हे हाताँम् ..... तोस्चा यज़मइदे ॥
 रास्पी:- अषम् वोहू° ॥ (सँ बार)
 अपरहेच यस्तहे हसङ्गहातोइश ह५दाता क्ष्नओथ्र यस्ताइच वक्षाइच
 क्ष्नओथ्राइच फ्रसस्तयअच ॥
 रास्पी:- यथा अहू वड्यो यो ज़ओता फ्रा मे म्रूते ।
 ज्ञोतुः- अथा रतुश अषात्चीतू हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।
 रास्पी:- अहुरम् मज्दाम्° ॥ यस्त ३५ ॥
 अह्या थ्वा आथ्रो° ॥ यस्त ३६ ॥
 इथा आत् यज़मइदे अहुरम् मज्दाम्° ॥ यस्त ३७ ॥
 इमाम् आअत् ज़ाम्° ॥ यस्त ३८ ॥
 इथा आत् यज़मइदे गैउश उर्वानिम्चा° ॥ यस्त ३९ ॥
 आहू अत् पइती° ॥ यस्त ४० ॥
 स्तूतो गरो° ॥ यस्त ४१ ॥
 यथा अहू वड्यो° ॥ (चिहार बार)
 अषम् वोहू° ॥ (सँ बार)
 अपरम् यस्तम् स्रम् हसङ्गहाइतीम् अपवनम् अपहे रतूम् यज़मइदे ॥
 येञ्हे हाताँम् ..... तोस्चा यज़मइदे ॥
 यज़मइदे वँ अमँषा स्पँता अपरहे यस्तहे हसङ्गहातोइश ह५दाता । अपाम्चा
 खो यज़मइदे ..... वीस्पाँस्चा अमँषाँ स्पँताँ यज़मइदे ॥ यस्त ४२.१-६ ॥
 येञ्हे हाताँम् ..... तोस्चा यज़मइदे ॥ ३ ॥

कर्त २१

ज्ञोतः-

अहुरम् मज्झदाम् अपवन्नम् अपहे रतुम् यज्जमइदे ..... रतुफ्रितीम् यज्जमइदे ।
 अपरम् यस्सम् सूरम् हसइहाइतीम् अपवन्नम् अपहे रतुम् यज्जमइदे मत्-अप्पस्मन्नम्
 मत्-वचस्तस्तीम् मत्-आज्झइत्तीम् मत्-परस्सम् मत्-पइति-परस्सम् मत्-वच्चिज्ज्याच
 पल्लयस्स च हुप्पमरत्तम् फ्रमरत्तम् हुप्पायस्सत्तम् फ्रायजेयत्तम् ॥ ख्वहि दाम् ख्वहि
 चित्रे ..... मनो ज्जदातोइत् अइहुयत् हच ॥ ० ॥

अवि' अपाँम्च वडुहीनाँम्^२
 उर्वरनाँम्च ख्ववरीरनाँम्^३
 अपओनाँम्च फ्रवपिनाँम्
 यस्सम् गेँध्महि वल्लम्च ।
 अवि' ओइहाँचित् यो वडुहीश्
 यो आपो योस्च उर्वरो
 योस्च अपओनाँम् फ्रवपयो
 यस्सम् गेँध्महि वल्लम्च ॥ १ ॥

अवि' गैउश् अवि गयेहे
 अवि' माँथहे स्पेँतहे
 अपओनो वेँज्यडुहेहे^२
 यस्सम् गेँध्महि वल्लम्च ।
 अवि' तव अहुर मज्झ
 यस्सम् गेँध्महि वल्लम्च ।
 अवि' तव ज़रथुश्त्र
 यस्सम् गेँध्महि वल्लम्च ।

Karta 21

- (1) 1. Sp: अव 2. West, Sp, TDA: वडुहिनाँम् 3. West & TDA: ख्वविनाँम्; Sp: ख्ववरीरनाँम् (2) 1. Sp: अव 2. West, Sp, TDA: वेँज्यडुहेहे.

अवि' तव रत्वो^२ वर्रज
 यस्तम् गर्रध्महि वल्लम्च ।
 अवि' अमपनाम् स्पेत्तनाम्
 यस्तम् गर्रध्महि वल्लम्च ॥ २ ॥

सओत्तम्च मर्र्जिदकम्च यज्जमइदे । सओत्तम् वल्लनम् यज्जमइदे ।
 मर्र्जिदकम् वल्लनम् यज्जमइदे । फ़ाराइति वीदुषे' यज्जमइदे । यत् अस्ति अत्तरं
 एवादेनाइश अषओनीश । नमो वोहु अधवीम्^२ अत्वअपेम् यज्जमइदे ॥ ३ ॥

[अवि अपाँम्च वडुहीनाम्.....नमो वोहु अधवीम् अत्वअपेम् यज्जमइदे १-३-दु बार]

अपरम् यस्तम् यज्जमइदे । अपरहे यस्तहे यस्तम् यज्जमइदे । अपरहे यस्तहे
 यज्जमइदे । हाइतिश्च' अप्रस्मनाच वचस्च वचस्तस्तीम्च फ़सओथ्रम्च फ़मर्रथ्रम्च
 फ़गाथ्रम्च फ़ायस्तीम्च ॥ थ्वाम् आत्रम् अहुरहे मज्जदो पुथ्रम् अपवनम् अपहे
 रतुम् यज्जमइदे । हध-ज्जओथ्रम् हध-अइय्योइहनम् ..... वर्रश्तच वर्रश्यम्नच ।
 येज्जे हाताम् ..... तोस्चा यज्जमइदे ॥

कर्त २२

जोत् उ रास्पी:-

अपेम् वोहु वहिस्तम् अस्ती ।
 उस्ता अस्ती उस्ता अह्माइ ।
 ह्यत् अषाइ वहिस्ताइ अपेम् ॥ (सँ बार)

अय अइविगर अय अइविजरत्त या अमपनाम् स्पेत्तनाम् सओश्यत्ताम्च'
 अषओनाम् गवे अधाइश ताइश श्यओथ्नाइश याइश वहिस्ताइश फ़अेश्यामहि' ॥ १ ॥
 याम् अपव वडुहीम्' अषयाम्' वओध ताम् द्वाओ अवीध्वो । मा अपअेम

- (2) 1. Sp: अव 2. West & TDA: रत्वो (3) 1. Geld: वीदीषे
 2. Sp: अधवीम् (4) 1. West, Sp, TDA: हाइतीश्च.

Karta 22

- (1) 1. Sp: सओष्यत्ताम्च 2. West, Sp, TDA: फ़अेष्यामहि (2) 1.
 West & TDA: वडुहीम् 2. TDA: अष्याम्.

पओउवो^३ वयोइत्^३ मा मनइह मा वचइह मा श्यओथन मा अध कथचिन
पइति जिमे ॥ अप्पम् वोहू^० ॥ २ ॥

[अय अइविगर ..... अध कथचिन पइति जिमे । अप्पम् वोहू^०-सँ बार]

यथा अहू वइर्यो^० ॥ (दु बार)

वइहुच वइहुयोस्च आफ्रीनामि वीस्पयो अपओनो स्तोइश .....
वीस्पयो द्रवतो स्तोइश ॥ यत्न ५२.१-८ ॥

॥ नमो वै गाथो अपओनीश ॥

वहिस्ता ईश्तिश^० ॥ यत्न ५३ ॥

कर्त २३

ज्ञोत्:-

अहुरम् मज्झदाम् अपवनम् अपहे रतुम् यज्मइदे । ..... रतुफ्रितीम्
यज्मइदे । वहिस्तोइस्तीम् गाथाम् अपओनीम् अपहे रतुम् यज्मइदे मत्-अप्पस्मनाम्
..... अइहुयत् हच ॥ ० ॥

वहिस्तम् अहुरम् मज्झदाम् यज्मइदे । वहिस्तम् अमपै स्पै^० तै यज्मइदे ।
वहिस्तम् नरम् अपवनम् यज्मइदे । वहिस्तम् अप्पम् यज्मइदे । वहिस्त चिथ
यज्मइदे या स्तओत येस्न्य । वहिस्ताम् ईस्तीम् यज्मइदे याम् अपहे वहिस्तहे ।
वहिस्तम् अहम् अपओनाम् यज्मइदे रओचइहम् वीस्पो-ख्वाथम् । वहिस्तहे
अइहँउश वहिस्ताम् अयनाम् यज्मइदे ॥ १ ॥ (दु बार)

वहिस्तोइस्तोइश गाथयो ह^० दाता यज्मइदे । वहिस्तोइस्तोइश गाथयो
यज्मइदे हाइतिश्च अप्पस्मनाच वचस्च वचस्तस्तीम्च ..... फ्रायस्तीम्च ॥
थ्वा^० आत्रम् अहुरहे मज्झदो पुथम् अपवनम् अपहे रतुम् यज्मइदे । हध-ज्जओथम्
..... वरुश्तच वरुश्यम्नच ॥

येज्हे हाताम् ..... तोस्चा यज्मइदे ॥

अपम् वोहू° ॥

ज्ञोतः- यथा अहू वड्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओत् ।

ज्ञोत उ रास्पी:-

आ अइर्यमा इश्यो रफ्रध्राइ ज५त् ।

नरव्यस्चा नाइरिव्यस्चा ज़रथुश्त्रहे ।

वड्हैउश रफ्रध्राइ मनड्हो ।

या दअेना वड्रीम् हनात् मीज्दम् ।

अषद्या यासा अपीम् ।

याँम् इश्याँम् अहुरो मसता मज्दो ॥ (चिहार बार)

अपम् वोहू° ॥ (सँ बार)

अइर्यमनम् इषीम् यजमइदे अमव५त्तम् वर्रथाजनम् वित्वअेषड्हम् मज्जिश्तम्
अपहे स्रवड्हाम् । गाथो स्प५तो रतुक्षथो अपओनीश यजमइदे । स्तओत
येस्य यजमइदे । या दाता अड्हैउश पओउरुयेद्या ॥

येज्हे हाताँम् ..... ताोस्चा यजमइदे ॥

अहुरम् मज्दाम् अपवनम् अपहे रतूम् यजमइदे ..... रतुफ्रितीम्
यजमइदे । अइर्यमनम् इषीम् अपवनम् अपहे रतूम् यजमइदे । मत्-अप्समनम्
... .. अड्हयत् हच ॥

आत्रमच इध अहुरहे मज्दो पुथ्रम् यजमइदे ..... षोइश्य अपस्च
जमस्च उर्वरोस्च यजमइदे ॥ वीस्प. १६.१-३ ॥ (दु बार)

अवत् मीज्दम् यजमइदे । अवत् दस्वरं यजमइदे । अवत् वअेषज्म
यजमइदे । अवत् फ्रदथम् यजमइदे । अवत् वर्रदथम् यजमइदे । अवत् वर्रथ्रघ्नम्
यजमइदे । यत् अस्ति अ५तरं अहुन वड्य अइर्यमन फ्रमरति हुमतनाँम्च हूख्तनाँम्च
हूरश्तनाँम्च पइतिश्तातैअे दुश्मतनाँम्च दुज्जुख्तनाँम्च दुज्ज्वरश्तनाँम्च उज्ज्वरज्जाइ
मावोय मिथो-मतनाँम्च मिथोख्तनाँम्च मिथो-वरश्तनाँम्च ॥ (चिहार बार)

अइर्यमनो इश्येहे ह५दाता यजमइदे । अइर्यमनो इश्येहे यजमइदे ।
अप्समनाच वचस्च वचस्तश्तीम्च ..... फ्रायश्तीम्च ॥ थ्वाम् आत्रम् अहुरहे मज्दो
पुथ्रम् अपवनम् अपहे रतूम् यजमइदे । हध-ज्जओथ्रम् ..... वरश्तच वरश्यमनच ॥

येञ्हे हाताम् ..... तोस्चा यज्ञमइदे ॥

अपेम् वोहू° ॥

ज्ञोतः- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।

वीस्पो गअथोस्च° ॥ यत्न ५५ ॥

सेरओषो इधा अस्तू° ॥ यत्न ५६ ॥

अपेम् वोहू° ॥ (सँ बार)

स्रओषहे अण्येहे तल्महे तनु-माँथहे दर्षि-द्रओश आहूइर्येहे क्ष्नओथ
यस्नाइच वस्नाइच क्ष्नओथाइच फ्रसस्तयअच ॥

ज्ञोतः- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोतः- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।

स्रओपेम् अषीम् हुरओधेम् वेरँथाजनम् फ्रादत्-गअथेम् अपवनम् अपहे
रतूम् यज्ञमइदे । यो पओइर्यो मज्दो दामाँन्° ॥ यत्न ५७ ॥

[†स्त्रोश अशो ..... बै-रसात् अओदून् बात्]

यथा अहू वइर्यो° ॥ (डु बार)

यल्लेम्च वल्लेम्च .....अओजस्च ज्वरँच आफ्रीनामि स्रओषहे अण्येहे
तल्महे तनु-माँथहे दर्षि-द्रओश आहूइर्येहे ॥

ज्ञोत उ रास्पी:-

अपेम् वोहू° ॥ (सँ बार)

येञ्हे मे अषात् हचा ..... बागँम् अइवी-वइरिस्तम् ॥

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोतः- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।

† The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in a whisper (Bāz). For the full text see page 167.

रास्पी:- सँरओषो इधा अस्तू अहुरहे मज्दो यस्नाइ सँविशतहे अपओनो यँ नो इस्तो । अव पधो अव जस्तँ ..... अपओनो यँ नो इस्तो । ऋषूषहेच माँथहे ऋवाकअच ..... सओषो अस्तू ह्यत् पओउर्वीम् तत् उस्तँमँचीत् ॥

ज्ञोत्र:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे श्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश अपात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।

ज्ञोत्र:- अवथात् इधा सँरओषो अस्तू अहुरहे मज्दो यस्नाइ सँविशतहे अपओनो यँ नो इस्तो । अव पधो अव जस्तँ ..... वीस्पयो साँचत्च अपओनो स्तोइश यस्नाइच वस्नाइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअच ॥ सओषो अस्तू । सओषम् अपीम् यज्ञमइदे । रतुम् वरँजस्तँम् यज्ञमइदे । यिम् अहुरम् मज्दाम् ..... वरँश्तच वरँश्यम्नच ॥ येज्हे हाताँम् ..... तोस्चा यज्ञमइदे ॥

ज्ञोत्र:- *तत् सोइधिश तत् वरँथ्रम् ..... ऋषूषँ चरँकँरमही ॥

रास्पी:- §१ है-प्ता गँउश्चा अपइहाचा अपओनस्चा अपावइर्योस्चा स्तोइश ॥
२ हइथ्यो वइहुदो येज्हे वँ मसानस्चा वइहानस्चा सयनस्चा चरँकँरमही ॥
३ हैचा ना ऋषूमो ..... अथा नो थ्राज्दम् ॥
४ थ्राज्दम् नँ वइहवो ..... अथा नो थ्राज्दम् ॥
५ पइरी मनो पइरी वचो ..... मइन्यवे ददँमही ॥
६ हउर्वप्रवो द्रवो-गअथा ..... हउर्वातो अमँरतातो ॥
७ हउर्वाँम् हँ-दाइतीम् ..... अवत् यात् हँरँ अवाची ॥

ज्ञोत्र:- है-प्ता गँउश्चा अपइहाचा अपओनस्चा अपावइर्योस्चा स्तोइश ..... इमो रओचो वरँजिस्तँम् वरँजिमनाँम् अवत् यात् हँरँ अवाची । स्तओत येस्य यज्ञमइदे या दाता अइहँउश पओउरुयेद्या ॥

* See Yasna 58 for the full text.

§ The student is advised to refer to the diagram No. 3, wherein the various places are mentioned for the रास्पी to stand and to recite the verses 1-7 that follow, going from one place to another. This is an indication that he, the रास्पी, is representing the seven officials who used to be conducting the Yasna along with the ज्ञोत्र in ancient times.

ज्ञोत् उ रास्पी:-

अहुरम् मज्दाँम् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे । अमेषा स्पँता हुक्षथा
हुधोइहो यज्ञमइदे । अस्न्य अषवन अषहे रतवो यज्ञमइदे । हावनीम् अषवन्म् अषहे
रतूम् यज्ञमइदे । ..... पँनो-मोइहम् वीषत्थम् अषवन्म् अषहे रतूम् यज्ञमइदे ॥

रतवो मइन्यव यज्ञमइदे । रतवो गओइथ्य यज्ञमइदे ..... गओदायूम्
नरम् अषवन्म् यज्ञमइदे ॥

वीस्पे अषहे रतवो यज्ञमइदे योइ हँति अषहे रतवो थ्रयस्च थ्रिसाँस्च
नज्दिश्त पइरिश्-हावनयो ..... इमँस्च षोइथहे पइतीम् यज्ञमइदे यिम् अहुरम्
मज्दाँम् । रतवो वीस्पे मज्दिश्त यज्ञमइदे अयर अस्न्य माह्य याइर्य सँध ।
अषओनाँम् वडुहीश् सूरौ स्पँताओ फ्रवेषयो स्तओमि ज्वयेमि उफ्रयेमि यज्ञमइदे
..... आ सओइयँतात् वँरँश्चन्त्* ॥

Karta 23

* We would like to append an interesting note explaining one of the main ideas behind the ritual of the Yasna and the Vísparat. It is to the effect that man is helplessly struggling between two opposite influences during his early life. The pair of pedestals (Mahrue which derivately mean crescent-shaped) is a symbol of these opposite poles and the Bərəsman (bunch of wires) represents the vital forces in man. The wires are tied together with अइव्योइहन, a girdle prepared from a palm-leaf. At the beginning of the Yasna ceremony, the two ends of the girdle after tying the knots appear separate, when the bunch is placed on the two pedestals. At a later stage, the girdle is connected up with the Horn of the pedestal, which is facing the Fire-Altar (Yasna 15.1). This shows the stage, when man's mind is completely engrossed in earthly things, emotions and passions. Now at this stage, when we are reciting Vísparat 23, corresponding to Yasna 59.28, the bond is removed and is disentangled from the Horn, showing the liberation of man's soul from the material plane of existence. The two Horns (cf. चत्वारि शृङ्गाः-ऋसं. ४.५८.३) represent the polarity of man's nature, the one crescent-shaped pole facing the Fire-Altar is the lower nature in man; and the one, which is facing the ज्ञोत्, whose left hand is placed on the Bərəsman-end resting on the Horn, represents the spiritual refined nature of man.

वीस्प.... १७

ज्ञोत् उ रास्पी:-

वँश्चन्नम् अहुरधातम् यज्ञमइदे । सओश्यँत्तम् वँश्चाजनम् यज्ञमइदे ।
इमत् वँस्म हध-ज्ञओथ्रम् ..... वीस्पे अपहे रतवो यज्ञमइदे । हावनीम् पइति
रतूम् सावइहअम् वीसीम्च पइति रतूम् रतवो वीस्पे मज्जित पइति रतूम् ॥
येज्हे हाताम् ..... तोस्चा यज्ञमइदे ॥ यत्न ५९.२८-२९ ॥

रास्पी:- वइहु तू ते वइहओत् वइहो बुयात् ... फ्रायो-ह्वश्तो ॥ यत्न ५९.३० ॥
ज्ञोत्:- जम्यात् वो वइहओत् वइहो मा वो जम्यात् अकात् अपो मा मे जम्यात्
अकात् अपो ॥ यत्न ५९.३१ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

यथा अहू वइर्यो° ॥ (दह् वार्)

अपँम् वोहू° ॥ (दह् वार्)

अहुन्नम् वइरीम् यज्ञमइदे । अपँम् वहिश्तम् स्रजेस्तम् अमँपँम् स्पँत्तम्
यज्ञमइदे । फ्रषूपो-माँथ्रम् हधओस्तम् यज्ञमइदे ..... या दाता अइहँउश
पओउरुयेद्या ॥ यत्न ५९.३३ ॥

येज्हे हाताम् ..... तोस्चा यज्ञमइदे ॥

ज्ञोत्:- यथा अहू वइर्यो° ॥

रास्पी:- येज्हे मे अपात् हचा ..... पइरिचा जसाइ वँता ॥

येज्हे हाताम् ..... तोस्चा यज्ञमइदे ॥

अपँम् वोहू° ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

यथा अहू वइर्यो° ॥ (दु वार्)

यत्नम्च वहँम्च हुवँरतीम्च उश्त-वँरतीम्च ..... स्रवहि उरुनअच
दरँघे हवइहे ॥ यत्न ६२.१-६ ॥

अपँम् वोहू° ॥ (सँ वार्)

वँस्मन पइति-वँरत हध-ज्ञओथ्र दथुपो अहुरहे मज्जदो रअवतो ख्वँ-
नडुहतो अमँपनाँम् स्पँतनाँम् थ्वँम् आत्रँम् अहुरहे मज्जदो पुथँम् आयेसे येश्ति ।

अअस्म आयेसे येसित वओइधि तव आथ्रो अहुरहे मज्दो पुथ इमाँम् अइहुयाँम्च
अप्याँम्च रथ्वाँम्च रतुफ्रितीम्च आयेसे येसित । क्षनूमइने अहुरहे मज्दो अमेष-
नाँम् स्पँतनाँम् स्रओषहे अप्येहे आथ्रो अहुरहे मज्दो रथ्वो वँरजतो यो अपहे ॥

आयेसे येसित अस्न्यअइव्यो अपहे रतुव्यो । हावनैअे अपओने अपहे
रथ्वे । आयेसे येसित सावइहँअे वीस्याइच अपओने अपहे रथ्वे ..... योइ हँति
अपहे रतवो हावनोइश् रथ्वो ॥ यत्न ३.५-१९ ॥

अअस्म आयेसे येसित वओइधि तव आथ्रो अहुरहे मज्दो पुथ इमाँम्
अइहुयाँम्च अप्याँम्च रथ्वाँम्च रतुफ्रितीम्च । आयेसे येसित क्षनूमइने अहुरहे
मज्दो रअेवतो ख्वरँनडुहतो अओण्तो-नामनो यजतहे ॥ (दु बार)

आयेसे येसित अपओनाम् फ्रवणिनाँम् ..... नवानज्दिस्तनाँम् फ्रव-
णिनाँम् । आयेसे येसित वीस्पअइव्यो वइहुधाव्यो ..... अषात् हच यत्
वहिस्तात् ॥ फ्रवराने मज्दयखो... क्षनओथाइच फ्रसस्तयअेच ॥ cf. यत्न ३.२२-२४ ॥

ज्ञोत्:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओत् ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओत् ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

इम हुमताच हूस्ताच हूरस्ताच इमाँ म्यज्दाँस्च ज्ञओथाँस्च अअस्माँस्च
वओइधीम्च तव आथ्रो अहुरहे मज्दो पुथ इमाँम् अइहुयाँम्च अप्याँम्च रथ्वाँम्च
रतुफ्रितीम्च पइरिच ददँमहि आच वअेधयमहि ॥

आअत् दीश् आवअेधयमहि अहुराइच मज्दाइ ..... क्षनओथाइच
फ्रसस्तयअेच ॥ यत्न ४.२ ॥

आअत् दीश् आवअेधयमहि । इम हुमताच हूस्ताच हूरस्ताच इमाँ
म्यज्दाँस्च ज्ञओथाँस्च अअस्माँस्च वओइधीम्च तव आथ्रो अहुरहे मज्दो पुथ इमाँम्
अइहुयाँम्च अप्याँम्च रथ्वाँम्च रतुफ्रितीम्च पइरिच ददँमहि आच वअेधयमहि ॥

आअत् दीश आवअधयमहि अमॅषअइव्यो स्पॅ५तअइव्यो ..... श्येइ५ति योस्च उइति ॥ यत्न ४.४ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि अस्न्यअइव्यो अपहे रतुव्यो हावनैअ अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वत्ताइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअच । आअत् दीश आवअधयमहि सावइहँअ वीस्याइच अपओने अपहे रथ्वे यस्ताइच वत्ताइच क्षनओ-
थाइच फ़सस्तयअच ..... योइ हँ५ति अपहे रतवो हावनोइश रथ्वो यस्ताइच वत्ताइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअच ॥ यत्न ४.८-२२ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि अहुरहे मज्दतो रअवतो ख्वरँनडुहतो क्षनओथ यस्ताइच वत्ताइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअच ॥

आअत् दीश आवअधयमहि अपओनाँम् फ़वपिनाँम् ..... नवान-
ज्दिस्तनाँम् फ़वपिनाँम् यस्ताइच वत्ताइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअच ॥ यत्न ४.२४ ॥

आअत् दीश आवअधयमहि वीस्पअइव्यो वड्हुधाव्यो ..... अपात् हच यत् वहिस्तात् । अमॅषा स्पॅ५ता हुक्षथा हुधोइहो यजमइदे ॥ cf. यत्न ४.२५ ॥

येज्हे हाताँम् ..... तोस्चा यजमइदे ।

ज्ञोतुः- अह्या थ्वा आथो वरँजना ..... अवत् यात् ह्वँर अवाची ॥ यत्न ३६ ॥
येज्हे हाताँम् ..... तोस्चा यजमइदे ॥

ज्ञोतु उ रास्पोः-

दध्वोइहँम् अहुरँम् मज्दाँम् यजमइदे । अमॅषा स्पॅ५ता हुक्षथा हुधोइहो यजमइदे । अस्न्य अपवन अपहे रतवो यजमइदे । हावनीम् अपवनँम् अपहे रतूम् यजमइदे । सावइहँम् वीसीम्च अपवनँम् अपहे रतूम् यजमइदे ..... रतवो वीस्पे मज्जिस्त यजमइदे अयर अस्न्य माह्य याइर्य सरंध ॥ यत्न ६.१-१६ ॥

अअस्माँस्च वओइधीम्च यजमइदे । तव आथो अहुरहे मज्दतो पुथ इमाँम् अड्हुयाँम्च अण्यँम्च रथ्वँम्च रतुफ़ितीम्च यजमइदे । अहुरँम् मज्दाँम् रअवँ५तँम् ख्वरँनडुहँ५तँम् यजमइदे । अपओनाँम् वड्हुहीश सूरतो स्पॅ५तो फ़वपयो

यज्ञमइदे । वीस्पे अषवनो यज्ञत यज्ञमइदे । हावनीम् पइति रतूम सावइहअम् वीसीम्च पइति रतूम ॥

येज्ञहे हाताम् ..... तोस्चा यज्ञमइदे ॥

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोतृ:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

~~~~~  
ज्ञोतृ उ रास्पी:-

अषम् वोहू° ॥ ( सँ बार )

अषय दधामि असेस्म वओइधि तव आथ्रो अहुरहे मज्दो पुथ इमाम् अइहुयाम्च अष्याम्च रथ्वाम्च रतुफ्रितीम्च । अषय दधामि क्षनूमइने अहुरहे मज्दो अमषनाम् स्पँतनाम् सओषहे अष्येहे आथ्रो अहुरहे मज्दो रथ्वो वरँजतो यो अषहे ॥

अषय दधामि अस्नयअइव्यो अषहे रतुव्यो हावनँअे अषओने अषहे रथ्वे । अषय दधामि सावइहँअे वीस्याइच अषओने अषहे रथ्वे ..... योइ हँति अषहे रतवो हावनोइश् रथ्वो ॥ यस्त्र ७.५-१९ ॥

अषय दधामि असेस्म वओइधि तव आथ्रो अहुरहे मज्दो पुथ इमाम् अइहुयाम्च अष्याम्च रथ्वाम्च रतुफ्रितीम्च क्षनूमइने अहुरहे मज्दो रअेवतो एवरँनडुहतो अओणतो-नामनो यज्ञतहे ॥ ( डु बार )

अषय दधामि अषओनाम् फ्रवणिनाम् ..... नवानज्दिस्तनाम् फ्रवणिनाम् ॥ यस्त्र ७.२२ ॥

अषय दधामि वीस्पअेइव्यो वइहुधोव्यो ..... अषात् हच यत् वहिस्तात् । अषय नो पइति-जम्यात् ..... वीस्पाइ यवे ॥ cf. यस्त्र ७.२३-२५ ॥

यथा अहू वइर्यो° ॥ ( डु बार )

ज्ञोतृ:- यथा अहू वइर्यो यो सओषावरँजो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ॥

~~~~~  
ज्ञोतृ:- वइहुच वइहुयोस्च ..... स्तवस् अषा यै हुदो योइ हँती ॥

यस्त्र ५२.१-४ ॥

रास्पी:- वहिस्ताँम् ईषीम् अओगमदअेचा उस्महिचा वीसामदअेचा अमपनाँम्
स्पर्तनाँम् यस्ताइच वत्ताइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच ॥

जोतु उ रास्पी:-

रथ्वो वरंजतो थो अपहे रथ्वाम् अयरनाँम्च अस्न्यनाँम्च माह्यनाँम्च
याइर्यनाँम्च सरंधनाँम्च योइ हँति अपहे रतवो हावनोइश् रथ्वो यस्ताइच
वत्ताइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच । अहुरहे मज्दो रअेवतो खरंनडुहतो क्षनओथ
यस्ताइच वत्ताइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअेच । फ़दथाइ अहे न्मानहे फ़दथाइ
वीस्पयो अपओनो स्तोइश् । हमिस्तैअे वीस्पयो द्रवतो स्तोइश् । स्तवस् अषा
यै हुदो योइ हँती ॥

अषेम् वोहू° ॥ (सँ वार्)

हुमतनाँम् हूस्तनाँम् ..... वोहुनाँम् मही ॥ यस्त्र ३५.२ ॥ (दु वार्)

हुक्षथोतमाइ वातु ..... अपाहिचा वहिस्ताइ ॥ यस्त्र ३५.५ ॥ (सँ वार्)

हुक्षथोतमहे क्षथम् यजमइदे । दथुषो यत् अहुरहे मज्दो अहुनेम्
वइरीम् यजमइदे । अशुखेम् वाचेम् यजमइदे । दहाम् वडुहीम् आफ्रितीम्
यजमइदे । उग्रम् तखेम् दामोइश् उपमनेम् यजतम् यजमइदे । अअेस्माँस्च
वओइधीम्च यजमइदे । तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ इमाँम् अइहुयाँम्च अप्याँम्च
रथ्वाम्च रतुफ़्रितीम्च यजमइदे । फ़सस्ति दह्ययो वइहुयो आफ्रितोइश् ॥

येजहे हाताँम् ..... तोस्चा यजमइदे ॥

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो जओता फ़ा मे म्रूते ।

जोतु:- अथा रतुश् अपातुचीतु हच फ़ा अपव वीध्वो म्रओतु ।

जोतु उ रास्पी:-

अषेम् वोहू° ॥ (सँ वार्)

अपय दहामि अअेस्म वओइधि तव आथो अहुरहे मज्दो पुथ इमाँम्
अइहुयाँम्च अप्याँम्च रथ्वाम्च रतुफ़्रितीम्च फ़सस्ति अहुरहे मज्दो । अहुने
वइर्येहे अशुखेहे वाक्ष दह्ययो वइहुयो आफ्रितोइश् उघ्राइ दामोइश् उपमनाइ ।
हओमेहेच माँथेहेच अपओनअेच ज़रथुश्त्रहे अपय नो पइति-जम्यातु ॥

यथा अहू वड्यो° ॥ (डु बार)

ज्ञोतु:- यथा अहू वड्यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- यथा अहू वड्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोतु:- अथा रतुश अपात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतु ।

ज्ञोतु उ रास्पी:-

अत् ह्यो वड्हैउश ..... स्पँतो मज्जदा ॥ यत्न ६०.१ ॥

ज्ञोतु:- तातो अल्लि न्माने ..... दरँधम् हळम् ॥ यत्न ६०.२-७ ॥

वसस्च तू अहुर मज्जद ..... मज्जद जसँताँम् ॥ यत्न ६०.८-११ ॥

ज्ञोतु उ रास्पी:-

अप वहिस्त अप स्रअस्त ..... हम्म् थ्वा हळम् । अपँम् वोहू° ॥ (सँ बार)

यथा अहू वड्यो° ॥ (दहू बार)

अपँम् वोहू° ॥ (दहू बार)

अहुनँम् वडरीम् यज्जमइदे । अपँम् वहिस्तँम् स्रअस्तँम् अमँपँम् स्पँतँम्
यज्जमइदे ॥ येञ्हे हाताँम् ..... तातोस्चा यज्जमइदे ।

ज्ञोतु:- अहुनँम्च वडरीम् फ्रअश्यामही ..... स्तवस् अपा यँ हुदो योइ
हँती ॥ यत्न ६१.१-५ ॥

ज्ञोतु उ रास्पी:-

वीस्पअइव्यो सस्तीम् वरइति आतर्श मज्जदो अहुरहे ..... अपहे बँरज
यओज्जदाताँ ॥ यत्न ६२.७-१० ॥

[* होर्मज्जद् खोदाय् अवज्जनी इ मर्दम् मर्दम् सर्दगॉन् हमा सर्दगॉन् हम्बायस्तँ वँहॉन्
उइम् वँहू-दीन् इ माज्जदयलॉन् आगाही आस्तवाँनी नैकी रसानात् । अअेदून वात् ।]

ज्ञोतु:- अपँम् वोहू° ॥ (सँ बार)

अइत्ति-गँरध्महि अपाँम् वडुहीनाँम् फ्रअतीम्च पइतितीम्च अइविजरतीम्च
आयेसे येइति ॥

* The Pāzand portion in the parenthesis is to be recited in a
whisper (Baz).

क्रवराने मज्जयस्सो ..... क्ष्मओथाइच फ़सस्तयअच ॥

ज्ञोत्र:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ़ा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश्र अपात्रचीत् हच फ़ा अपव वीध्वो म्रओतू ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज़ओता फ़ा मे म्रूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश्र अपात्रचीत् हच फ़ा अपव वीध्वो म्रओतू ।

ज्ञोत्र उ रास्पी:-

येज्हे मे अपात्र हचा ..... वागँम् अइवि-वइरिश्तम् ॥ यत्न ६३.१ ॥

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज़ओता फ़ा मे म्रूते ।

ज्ञोत्र:- अथा रतुश्र अपात्रचीत् हच फ़ा अपव वीध्वो म्रओतू ।

रास्पी:- सँरओषो इधा अस्तू अपाँम् वडुहीनाँम् यस्साइ अमँपनाँम्च स्पँतनाँम्
अपाउनाँम्च फ़वषिव्यो यो नो इश्तो ज्वो उर्वोइव्यो । अपाउनाँम्च यस्सहे
सँरओषो अस्तू ह्यत् पओउर्वीम् तत् उस्तँमँचीत् ॥

ज्ञोत्र:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ़ा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश्र अपात्रचीत् हच फ़ा अपव वीध्वो म्रओतू ।

ज्ञोत्र:- अवथात् इधा सँरओषो अस्तू अपाँम् वडुहीनाँम् यस्साइ अमँपनाँम्च
स्पँतनाँम् अपाउनाँम्च फ़वषिव्यो यो नो इश्तो ज्वो उर्वोइव्यो । अपाउनाँम्च
यस्सहे सँरओषो अस्तू । अहुरँम् मज्जदाम् अपवनेम् अपहे रतूम् यज्जमइदे । अमँषा
स्पँता हुक्षथा हुधोइहो यज्जमइदे । अपो अत् यज्जमइदे । दइतिकनाँम्च अइद्युनाँम्
यत् उरुनो यज्जमइदे । अपओनाँम् आअत् उरुनो यज्जमइदे कुधो-ज्ञातनाँम्चित् ।

नराँम्च नाइरिनाँम्च यअेपाँम् वहेहीश दअेनो वनइँती वा वैइहँन् वा
वओनरँ वा । वनँताँम् वइहँताँम् वओनुषाँम् दअेनो-साचाँम् इध अपओनाँम्
अपओनिनाँम्च अहूम्च दअेनाँम्च वओधस्च उर्वानँम्च फ़वषीम्च यज्जमइदे
योइ अपाइ वओनरँ । हओमँम्च अपय हुतँम् यज्जमइदे । अस्मनच हावन यज्जमइदे
अयइहअेनच हावन यज्जमइदे ॥

इमाँम्चा उर्वराँम् वरँस्मनीम् ..... अष-चिथ यज्जमइदे ॥ अहुरँम्
मज्जदाम् रअेवँतँम् व्वरँनडुहँतँम् यज्जमइदे ॥ यत्न २५.३-४ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

थ्वाम् आत्रम् अहुरहे मज्जदो पुथ्रम् अपवनेम् अपहे रतूम् यज्मइदे ।
हध-ज्ञओथ्रम् ..... वरस्तच वरस्त्यम्नच ॥ यत्न ७१.२३-२४ ॥

येज्हे हाताम् ..... तोस्चा यज्मइदे ।

यथा अहू वइर्यो° ॥ (चिहार् वार्)

अइहँउश् दरँथाइ फ्रो अपह्या° ॥ यत्न ६४ ॥

यज्ञाइ आपम् अरँद्वीम् ..... हा क्षथिनाम् पअम् ॥ यत्न ६५.१-५ ॥

ज्ञोत्:-

आ हाताम्च अइहुषाम्च ..... हइथ्यावरँस्ताम् ह्यत् वस्ता फ्ररपोतैम्
॥ यत्न ६५.६-१४ ॥

ज्ञोत् उ रास्पी:-

दाइदी मोइ यै गाम् ..... मनइहा वोहू सँइहे ॥ यत्न ६५.१५ ॥

येज्हे मे अषात् हचा ..... वागम् अइवी-वइरिस्तेश् ॥ यत्न १५.२ ॥

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज्ञओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोत्:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।

रास्पी:- सँरओषो इधा अस्तू अपाम् वडुहीनाम् यस्ताइ वइहुश् वडुहीनाम्
अमँषनाम्चा स्पँतनाम् हुक्षथनाम् हुधोइहाम् वोहुनाम्चा वइहुयोस्चा अपोइश्
यस्ताइ या नँ आरअेचा अँरनवतअेचा अपइहाक्ष् । सँरओषस्चा इधा अस्तू अपाम्
वडुहीनाम् यस्ताइ वइहुश् अपिवाो रतँउश्च अपओनो वँरँजतो यस्ताइच वह्माइच
यत् अपनोतैमहे रथ्वो यत् जध्मूश्याो अपोइश् ..... वीस्पयो-साँचत्च
अपओनो स्तोइश् यस्ताइच वह्माइच क्षनओथाइच फ्रसस्तयअेच । सँरओषो अस्तू
ह्यत् पओउर्वीम् तत् उस्तैम्चीत् ॥

ज्ञोत्:- यथा अहू वइर्यो यो फ्रवरँतो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।

ज्ञोत्:- अवथात् इधा सँरओषो अस्तू अपाम् वडुहीनाम् यस्ताइ वइहुश् वडु-
हीनाम् ..... यस्ताइ वइहुश् अपिवाो रतँउश्च अपओनो वँरँजतो यस्ताइच

वह्नाइच यत् अपनोत्तमे रथ्वो यत् जघ्मूशयो अपोइश् ..... वीस्पयो साँचत्तच
अपओनो स्तोइश् यस्ताइच वह्नाइच क्षनओथाइच फ़सस्तयअच । स्रओपो अस्तू
स्रओपेम् अपीम् यज़मइदे ..... वर्स्तच वरँश्यम्नच ॥

येञ्हे हाताँम् ..... तास्चा यज़मइदे ॥

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज़ओता फ़ा मे म्रूते ।

ज़ोत्र:- अथा रतुश् अपात्चीत् हच फ़ा अपव वीध्वो म्रओतू ।

रास्पी:- अयेत वच मधयइह ..... फ़ायेवीश्चत्तच अह्नात् ॥ वीस्प. ८.१ ॥

ज़ोत्र उ रास्पी:-

हुक्षथ्रोत्तमाइ वात् ..... अहुराइ अपाइचा वहिस्ताइ ॥ वीस्प. ८.२ ॥

ज़ोत्र:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ़ा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अपात्चीत् हच फ़ा अपव वीध्वो म्रओतू ।

ज़ोत्र:- अहुरेम् मज़दाँम् अपवनँम् अपहे रतूम् यज़मइदे ..... रतुफ़्रितीम्
यज़मइदे ॥ हावन् गाह ॥

ज़ोत्र:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ़ा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अपात्चीत् हच फ़ा अपव वीध्वो म्रओतू ।

रास्पी:- यथा अहू वइर्यो यो ज़ओता फ़ा मे म्रूते ।

ज़ोत्र:- अथा रतुश् अपात्चीत् हच फ़ा अपव वीध्वो म्रओतू ।

ज़ोत्र उ रास्पी:-

अपेम् वोहू° ॥ (सँ वार्)

अपय दधामि इमाँम् ज़ओथाँम् हओमवइतीम् गओमवइतीम् .....

यो अपहे ॥ यत्न ६६.१ ॥

अपय दधामि अस्न्यअइव्यो अपहे रतुव्यो । हावनँअ अपओने अपहे
रथ्वे । अपय दधामि सावइहँअ वीस्याइच अपओने अपहे रथ्वे ..... परँनो-
मोइहाइ वीपत्थाइच अपओने अपहे रथ्वे ॥ यत्न ६६.२-७ ॥

अपय दधामि रतवो मइन्यवनाँम् ..... गओइयेहेच नर्श
अपओनो ॥ cf. वीस्प. १.१-९ ॥

अषय दधामि वीस्पअेइव्यो अअेइव्यो रतुव्यो ..... योइ हँति
अषहे रतवो हावनोइश रथ्वो ॥ यत्न ६६.९-१६ ॥

अषय दधामि इमाम् जओथ्राम् .... तव अहुराने अहुरहे । इन्मइने
अहुरहे मज्दो रअेवतो खरनडुहतो अओत्तो-नामनो यजतहे ॥ (दु बार)

अषय दधामि अरजहिब्यो सवहिब्यो ..... दअेनयो माज्दयसोइश
॥ cf. वीस्प. १०.१-२ ॥

अषय दधामि अषओनाम् फ्रवणिनाम् ..... नवानज्दिशतनाम् फ्रवणिनाम् ।
अषय दधामि वीस्पअेइव्यो अषहे रतुव्यो । अषय दधामि वीस्पअेइव्यो वडूहुधाव्यो
..... अषात् हच यत् वहिस्तात् । अषय नो पइति-जम्यात् ॥ cf. यत्न ६७.४ ॥

अपो अत् यजमइदे ..... मातरो जीतयो ॥ यत्न ६७.५-७ ॥

येज्हे हाताम् ..... तोस्चा यजमइदे ॥

अअेतत् ते अहुराने अहुरहे ..... यस्मी स्पँता थ्वा मइन्यू उर्वअेसे
जसो ॥ यत्न ६८.१-२३ ॥

अषम् वोहू° ॥ (सँ बार)

फ्रवराने मज्दयसो ..... इन्मओथ्राइच फ्रसस्तयअेच ।

ज्ञोतः- यथा अहू वइर्यो यो आत्रवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

रास्पी- यथा अहू वइर्यो यो जओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोतः- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

नमो वै गाथो अषओनीश । स्पँता मइन्यू ..... इषँतो वाउराइते ॥

यत्न ६८.२४ ॥

स्पँता मइन्यू ..... आर्मइती अहुरो ॥

अषम् वोहू° ॥ (सँ बार)

येज्हे मे अषात् हचा ..... वागँम् अइवी-वइरित्तम् ॥ यत्न १५.२ ॥

रास्पी- यथा अहू वइर्यो यो जओता फ्रा मे म्रूते ।

ज्ञोतः- अथा रतुश अषात्चीत् हच फ्रा अषव वीध्वो म्रओतू ।

रास्पी:- सॅरओषो इधा अस्तू ..... यै नो इस्तो ह्यत् पओउर्वीम् तत् उस्तैमम्-
चीत् ॥ यत्न १५.३ ॥

ज्ञोतु:- यथा अहू वइर्यो यो आत्रैवक्षो फ्रा मे म्रूते ।

रास्पी:- अथा रतुश् अषात्चीत् हच फ्रा अपव वीध्वो म्रओतू ।

ज्ञोतु:- अवथात् इधा सॅरओषो अस्तू ..... यै नो इस्तो ।

अहुरम् मज्दाम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे ..... रतुफ्रितीम्
यज्ञमइदे ॥ हावन् गाह् ॥

स्पँता-मइन्यूम् हाइतीम् पइत्यापाँम् अपओनीम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे ।

मत्-अप्रस्मनाँम् ..... अइहुयत् हच ॥ वीस्प. १४.१-२ ॥

स्पँतम् अहुरम् मज्दाम् यज्ञमइदे ..... अप-पओइर्यनाँम् दामनाँम् ॥

वीस्प. १९.१-२ ॥ (डु वार्)

स्पँता-मइन्यूँउश् गाथयो हँदाता यज्ञमइदे । स्पँता-मइन्यूँउश्
गाथयो यज्ञमइदे । हाइतीश्च अप्रस्मनाच वचस्च वचस्तश्तीम्च .....
फ्रायश्तीम्च ॥

थ्र्वाम् आत्रम् अहुरहे मज्दो पुथ्रम् अपवनम् अपहे रतूम् यज्ञमइदे ।
हध-ज्ञओथ्रम् ..... वरश्च वरश्यम्नच ॥ यत्न ७१.२३-२४ ॥

येज्हे हाताँम् ..... तोस्चा यज्ञमइदे ।

येज्हे मे अषात् हचा° ॥ यत्न ६९ ॥

ताँ यज्ञाइ तैम् पइरि-जसाइ° ॥ यत्न ७० ॥

पँसत् फ्रषओश्त्रो अपव° ॥ यत्न ७१ ॥

अहुनम्च वइरीम् फ्रओश्यामही ..... स्तवस् अषा यै हुदो योइ
हँती ॥ यत्न ७२ ॥

Diagram No. 1

Arrangement of the various Apparatuses and Implements
used in the Yasna—Ceremony as they would appear at
the Stage of Hâ 27.

Explanatory Notes on Diagram No. 1

The seat of the Chief Priest (ज्ञोत्र) is not shown. It is just behind the work-table on a raised platform. A fringe of the carpet is just visible.

A : Reservoir of Consecrated Water : *Zor* (ज्ञोत्र). The vessal is known as *Kundi*.

B : A pitcher of water on a stand. It serves to wash the hands of either of the two priests ज्ञोत्र and रास्पो, when necessary.

C : Two blocks of marble over which sandal-wood chips and incense are placed, later to be deposited on the Altar-Fire.

D : Dish containing sacred bread (Darun). It has been already consecrated at the stage of 8th Hā, when it was on the work-table. The illustration shows the disposition as at Hā 27.

E : The throne (ख्वान-x^v vān) of the sacred Fire (Dadgāh) which is solemnly washed at the beginning of the 1st Hā by the *Zōt*-ज्ञोत्र. Symbolically the rite resembles washing the feet of the Deity to be installed on the altar.

F : The Fire-Censer. The Fire is fed with wood and incense.

The stool near the window is the Rāspi's seat, though he has often to leave his place to carry out functions assigned to him.

The ledge of the window has stock of sandalwood-chips, also tongs and ladle.

G : The Niche (Tākh) contains an oil-lamp, a box of Haoma-twigs and reserve stock of Para-Haoma.

The work-table proper which is of marble is so arranged as would show the position of apparatuses at Hā 27.

- (1) The pair of tripod stands with crescent-shaped tops (known as Māh-rue moon-shaped). Between the two poles is laid the *Bārāsmā*-bunch of wires. This bunch is tied with a girdle made of palm-leaf strand known as *Aivyaonghan*-अद्वयोहन्. This girdle keeps the bunch of 21 wires together and at the same time connects the bunch with one of the horns of the Māhrue facing

the Fire; one of such wires (not clearly visible) is deposited between the tripod lower legs.

- (2) Saucer containing milk in sacred water known as जीवाँम्. Another wire is placed over this saucer.
- (3) The mortar (Hāvani) and Pestle (Lala) used for pounding pomegranate (उर्वराँम्) twigs along with Haoma-twigs to prepare the extract for sacrament. The pestle is also used for tolling bell-like sounds (a) to exorcize (स्तथाइ) evil influences and (b) to proclaim the victory of Divine elements as against our lower nature.
- (4) The knife (Kapla) used for preparing the girdle of the *Bərəsma* and also for cutting twigs from the pomegranate tree and a blade from the palm-leaf, before the ceremony at the Para-Yasna stage.
- (5) Contains water Consecrated (Zaothra).
- (6) Contains Ring-condenser (Varesa-angushtri) immersed in water. The bull's hair & ring have not come out in the photograph.
- (7) Saucer used to take water out of the *kundi*.
- (8) The cup containing consecrated Haoma-sacrament is below the saucer with nine holes (Surākhdār-Tashta). This saucer is a sort of filter for refining Haoma-extract poured from the mortar.
- (9) The covered cup containing *Para-Haoma* reserve of sacred Haoma-juice.

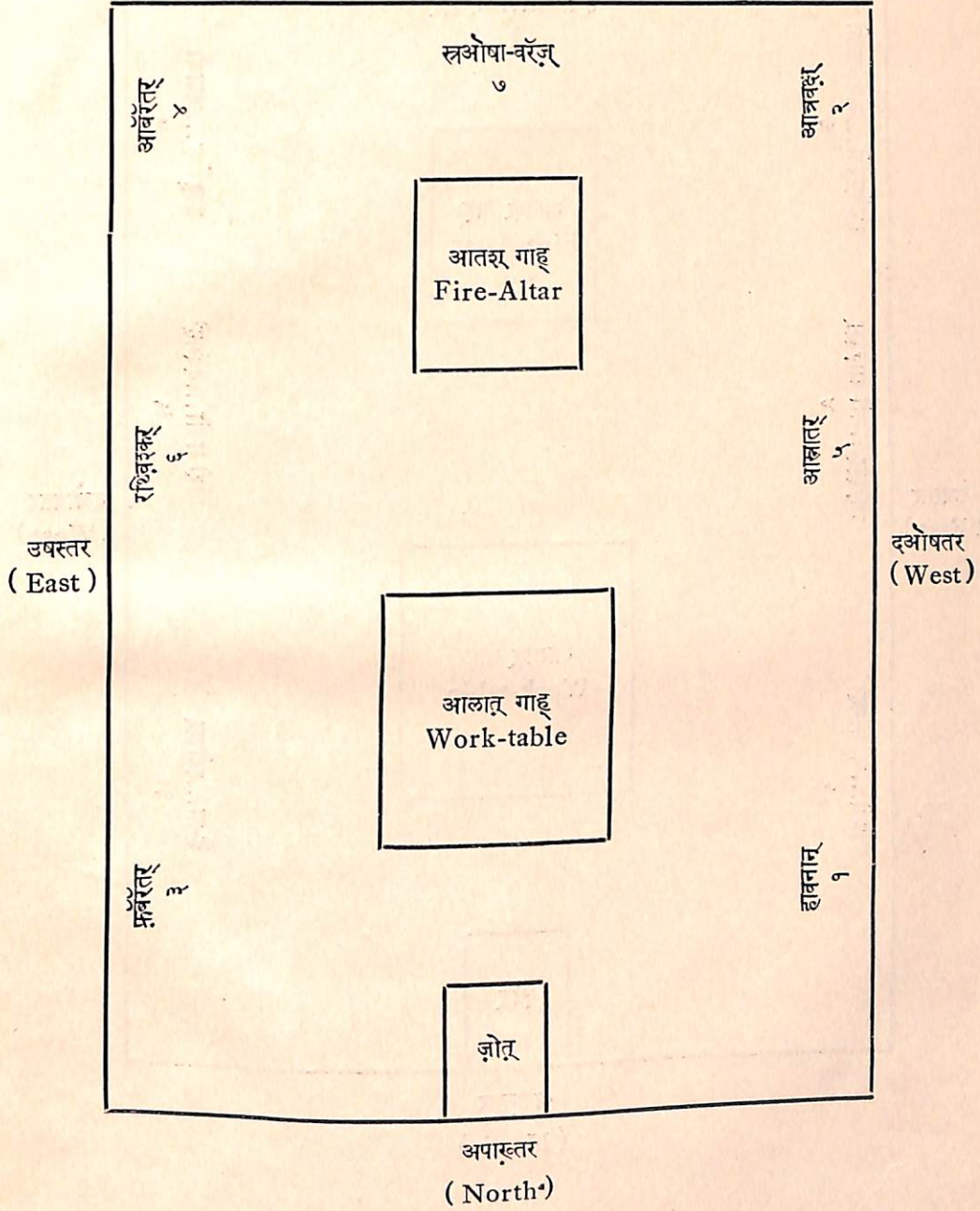
वीस्परत्

२७१

Diagram No. 2

Karta 3

रपिष्टिवत्तर
(South)

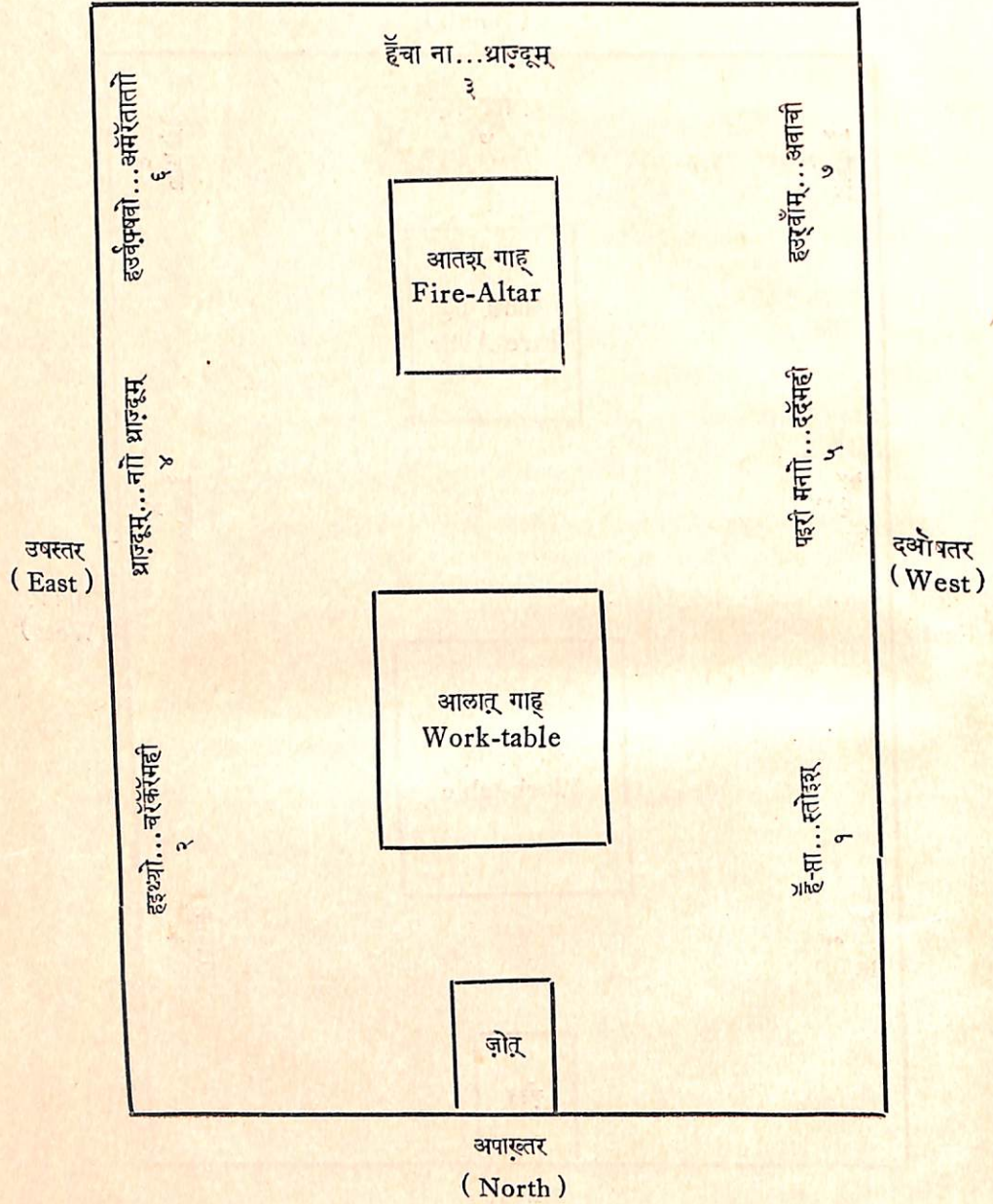

Diagram No. 3

रपिञ्चित्र

(South)

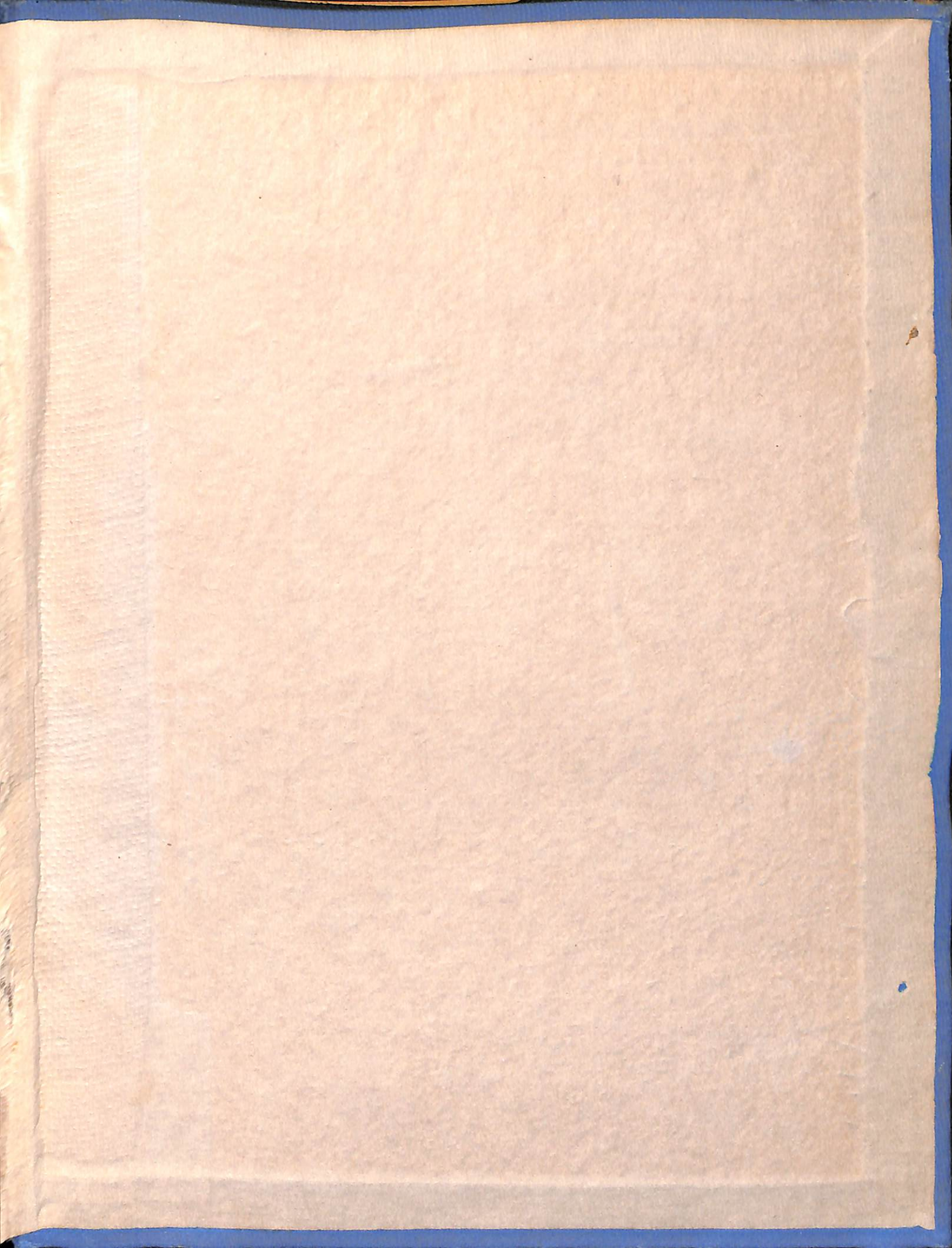

295.82
KAN